

Bandya: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Exodus, Galatians, James, John, Jude, Leviticus, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Exodus

Chapter 1

¹ Agha ghogho mazina agha bana abalumendo aba Isilayeli bo bakiza mu chisu cha Eguputo poka nu Jakobu, wensi ni mbumba yache; U ² Lubeni, Simoni, U Levi, sona nu Juda, ³ Isaka, U Zebuloni, sona nu Benjamini, ⁴ U Dani, U Nefutali, U Gadi, sona nu Asha. ⁵ Abanthu bonisi bo bakaba pa lunyungu lwa Jacobu bakaba sevenite mubwinji bwabo. U Josefu akaba kale mu Eguputo. ⁶ Po U Josefu, na bawamwabo bonisi, sona na bonisi aba nkulile yila bakafwa. ⁷ Loli abanthu ba mu Isilayeli bakapapana, nukubala mu bwinji bwabo, sona nukuba nkhani, nkhani namaka; Ichisu chikizula na babo. ⁸ Polelo U Mwene umupya akanyamuka mu Eguputo, weka yo atakamanya izya Josefu. ⁹ Akanena ku banthu bache, "linga, Abanthu bamu Isilayeli baba binji sona bamaka pakutulusya uswe." ¹⁰ Zakuno, Zatulimbane nabo umwa mahala, munzila zimo inthi babukililenge pakubala mu bwinji bwabo, po nanthi ubwite bunganda, bakwiza ukuba poka na balwani ukulwa nuswe, sona nukuleka ichisu." ¹¹ Po bakabika abasongo abakulingilila imbombo papabo ukuti babanyazye ni mbombo izya kubaba. Aba Isilayeli bakazenga inyumba iya kusengulilamo iya Falagho: Pithom sona Rameses. ¹² Loli ukunyaziwa ukukulu ko aba Eguputo bakabanyazya, kokubala ukukulu ko aba Isilayeli bakabalila mu bwinji nu kunyama. Po aba Eguputo bakanda ukughopa abanthu ba mu Isilayeli. ¹³ Aba Eguputo bakaba chichizya abanthu ba mu Isilayeli ukubomba. ¹⁴ Bakapanga ubwikalo bwabo mukubabwa ni mbombo iyikavu iya lyongo ni njelwa, sona ni mbombo zyonsi izya mumunda. imbombo zyonsi zyo bakababombesya zikaba zya kubaba. ¹⁵ Po u mwene wa Eguputo akanena ku bazamba ba ku hebele; izina lya weka akaba we Shiphrah, sona nu Puah. ¹⁶ Akanena, "Nanthi po mukubavwa abanakazi aba Hebeli mukabalilo ka kupapa, mulingisye po bakupapa. nanthi mwana mwanalume, po mubaghile ukumukoma; loli nanthi mwanakazi, muleke abe wa bumi." ¹⁷ Loli abazamba bakoghopa U Chala po sona batakabomba ngati mo u mwene wa Eguputo akabalamulila; mumalo mwache bakabaleka abana abanalume nu bumi. ¹⁸ U Mwene wa Eguputo akabasitaka abazamba nukunena kukwabo, "Choni cho mwabomba ivi, sona nukubaleka abana abanalume nu bumi?" ¹⁹ Abazamba bakamwamula U Farao, "Abanakazi aba Hebeli batengati banakazi Aba Eguputo. Bamaka sona bakamala kale pa kupapa bo numuzamba achili atafikite ku kwabo." ²⁰ U Chala akabapoka abazamba aba. Abanthu bakabala mubwinji sona bakaba na maka. ²¹ Chifukwa abazamba bakoghopa U Chala, akabapa imbumba. ²² U Farao akalamula abanthu bache bonisi, "Mubaghile musumbe umwana wensi umwanalume yo apapiwa mu lusoko, loli umwana umwanakazi wensi mumuleke nu bumi."

Chapter 2

¹ Ulu umunthu wa luko lwa levi akasenda umwanakazi umu levi. ² U mwanakazi akaba nu lwanda nukupapa umwana umwanalume. Bo alinga ukuti akaba mulumendo uwa mubili, akamufisa ku myezi yitatu. ³ Loli bo apotwa ukumufisilizya, akasenda ichizanga cha matete nukuchipaka ni nthipa zya mu chibwina. Po akabikamo umwana nukumubika pakasi pa matete mumunzi mumbali mwa mwa lusoko. ⁴ Umuyemba wache akimilila pabutali nukulingilila cho chikuya pakubombwa ku kwache. ⁵ Umwana wa Farao umwanakazi akaya pa kogha ku lusoko po wepe umulingilili wache akakonkanga mumbali mwa lusoko. Akalinga ichizanga pakasipa pamatete akatuma umubombi wache ukuti aye achisende. ⁶ Bo ighulawe, akalinga u mwana, Lina, umwana akalilanga. Po ichisa chikamukola akati, "Nubwanaloli bonisi uyu we yumo wa bana baba' Hebeli." ⁷ Po umuyemba wa mwana akati kwa Farao, Ningaya inje mbalondele umu Hebeli umwanakazi uwakuti abasungile umwana umwe?" ⁸ Umwana umwanakazi akanena ku kwache, "Buka." Po umwana umulindu akabuka nukumusenda unyina wa mwana. ⁹ Umwana umulindu wa Farao akati kwa mama wa mwana, "senda umwana uyu unsungileko sona nkwiya pakulipila amalipilo." Po umwanakazi yula akamusenda nukumusunga. ¹⁰ Bo umwana yula akula, akamuleta ku mwana wa Farao umwanakazi, po akaba mwana wache. Po akamwitizya ukuti Mosesi akati, "Chifukwa nkamuzubula mu minzi." ¹¹ Bo U Mozesi aba mukuzi, akabuka ku banthu bache nukulinga imbombo inkulu yo bakabomba. Akamulinga Umu Eguputo akumubonvwa umu Hebeli, yumo mwa bache. ¹² Akalinga uku na uko, bo alinga ukuti ataliko nayumo kula, akamukoma umu Eguputo nukufisa umubili wache mu musenga. ¹³ Akabuka sona isiku lya kukonkapo, po, lina, aba Hebeli babili bakalwanga Akanena ku weka yo akaba munanzi, "Choni cho ukumuma umunyanko?" ¹⁴ Loli umunthu akati, Wenu yo akupangite ukuba we mulongozi sona mulongi pa uswe? Ukulonda ukunkoma une ngati mo ukomile umu Eguputo?" Po U Mozesi akaba nu bogha akati, Cho nkabomba chafika po chimanyikizwe ku banji." ¹⁵ Po bo U Farao ivwa ivi, akayezya ukumukoma U Mozesi. Loli U Mozesi akasamalako kwa Farao nukuya pakwikala ku chisu cha Midian. kula akikala ku pipi ni chifula. ¹⁶ Ulu abaputi baku Midian bakaba na bana seveni abalindu. Bakiza, pakusemba aminzi, nukwizuya muvipondo agha kozezya ivitekwa vya wise. ¹⁷ Abakudima bakiza nukuyezya ukubabinga, loli U Mozesi akabuka nuku bavwa. Po akang'wensya nivitekwa. ¹⁸ Bo abasungu baya kwa wise u Reuel, akati, "choni cho mwandana hee pakwiza pa nyumba ilero?" ¹⁹ Bakati, "Umu Eguputo atupoka uswe ku badimi. Sona asembite naminzi nu kung'wensya ivitekwa." ²⁰ Akati ku basungu bache, "Ngapo alikokwi? Choni cho mwamuleka umunthu? Mwitizye ukuti alye ichakulya poka nuswe." ²¹ U Mozesi akitikizya pa kwikala nu munthu yula, yo sona akamupa nu mulindu wache U Zipporah ukumusenda. ²² Akapapa umulumendo, po U Mozesi akamwitizya izina lyache Gershom; akati, "Naba nu bwaya mu chisu ichiyeni." ²³ Bo pendapo akabalilo akatali, u mwene wa Eguputo akafwa. Abanthu ba mu Isilayeli bakisya imyoyo chifukwa cha buzya bwa mbombo. Bakakuta inkuta ya butuli, sona

ukwilumbusya kwabo kukivwika kwa Chala chifukwa chakupinyiwa kwabo , ²⁴ Bo U Chala ivwa inkhuta yabo, U Chala akitizya uku kumbuka ilaghano nu Abrahamu, nu Isaki, sona nu Yakobe. ²⁵ U Chala akalinga abanthu ba Isilayeli, po akivwisya utubalilo twabo.

Chapter 3

¹ U Mozesi akaba achili akudima ivitekwa vya Jethro uwisevyala wache , umuputi waku Midian. U Mozesi akavisendela ivitekwa kumbali kubutali ku nkholongo po akafika ku Horebu, ichipili cha Chala. ² Kula uwanthumi wa Yawe akabonekela ku kwache mu moto muchivwati mu nkholongo chikakanga, U Mozesi akalinga, sona nkhababuzya, ichivwati chikakanga, loli ichivwati chitakupya. ³ U Mozesi akati, "nthi inje palubazu ndinge ichinthu chakuswighisya ichi, choni cho ichivwati chitakupya." ⁴ Bo U Yawe alinga ukuti aya kulubazu ukuti alinge, U Chala akamwitizya ukuti afumemo mu chivwati akanena, "Mozesi, Mozesi," U Mozesi akati, "Une pano, ⁵ "U Chala akati, "Utakapalamile ku pipi! vula i nkato zyako kuvinama, pakuti amalalo gho wimililepo gho malo gho ghabikiwe ku kwane." ⁶ Akongelezaya, Une ne Chala wa Baba wako, u Chala wa Abulhamu, u Chala wa Isake, po sona nu Chala wa Yakobo." Po U Mozesi akafisa ku maso kwache, pakuti akoghopa pakulinga kwa Chala. ⁷ U Yawe akati, "Une nalinga ukutamiwa kwa banthu bane bo bali mu Eguputo. Une nivwa ukulila kwabo chifukwa cha bo bababombezya, pakuti Nzimenye ukuyana nu buyinvi bwabo. ⁸ Une niza ukubasatula ukufuma mu maka gha ba Eguputo nukubaleta ukufuma ku chisu chila ukuya ku chiza, ichisu ichikulu, ku chisu chakwizula nu lukama nu buchi; ku chikaya cha ba Canaanites, Hittites, Amorites, Perizzites, Hivites, sona na Jebusites. ⁹ Lero ukulira kwa banthu ba ku Isilayeli kwa fika ku kwane. Ukongelezapo nalinga mo aba Eguputo ba banyazizyanga. ¹⁰ Ulu apa, inthi nkhutume kwa Farao ukuti uwe ubalete abanthu bane, abanthu ba Isilayeli, ukufumamo mu Eguputo." ¹¹ Loli U Mozesi akanena kwa Chala, " Une ne Wenu, ukuti Ningaya kwa Farao nukubaleta abanthu ba mu Isilayeli ukufuma mu Eguputo?" ¹² U Chala akamula, "Nkhuya pakuba nuwe. Ichi chocho chizukuba chimanyiso ku kwako ukuti Nkhutumite uwe. Nanthi wabaleta abanthu ukufuma mu Eguputo, uzukuniputa une pa chipili." ¹³ U Mozesi akanena kwa Chala, Nanthi Une naya ku banthu baku Isilayeli nukubabuzya, Ukuti U Chala wa basekulu binu atuma une ku kwinu; po nanthi banena kukwane, Izina lyache wewenu? Une nize mbamule ukuti choni?" ¹⁴ U Chala akati kwa Mozesi, "Une nene ne Nene," U Chala akati, Ubaghile unene ku banthu ba ku Isilayeli, Une anthumite ku kwinu." ¹⁵ U Chala akanena sona kwa Mozesi, "Ubaghile ukunena kubanthu ba Isilayeli 'U Yawe, U Chala wa basekulu binu, U Chala wa Abulhamu, U Chala wa Isaki, po sona nu Chala wa Jacobo, anthumite une ku kwinu. Ili lizina lyane bwile, sona umu momo nkuya pakusungila mu nyinong'ono zyane ku muwilo ghonsi.' ¹⁶ Buka sona ubunganike abasongo bonsi poka aba mu Isilayeli. unene ku kwabo, 'U Yawe, u Chala wa ba sekulu bako, u Chala wa Abulhamu, wa Isaki, sona nu wa Yakobe, babonekile ku kwane nukuti, "Une naloli nazyaghana ku kwako sona nalinga na vyonsi vyo vyabachitikilanga umwe ku Eguputo. ¹⁷ Une nkhalaghana ukuti inthi mbafumie umwe mu nthamyo zya mu Eguputo ukuya mu chisu cha ku Canaanites, Hittites, Amorites, Perizzites, Hivites, naku Jebusites, ichisu cha kwizula nu lukama sona nu buchi." ¹⁸ Bakwiza ukwivwa kukwako, Uwe sona naba songo ba mu Isilayeli mubaghile mubuke kwa mwene waku Eguputo, sona mubaghile mumubuzye, 'Yawe, u Chala wa ba Hebeli, akomana nuswe. Po ulu leka uswe tubuke mubulendo bwa masiku ghatatu ukuya mu nkholongo, ni chifukwa chakuti twibike ukuba nyiputire kwa Yawe, u Chala witu.' ¹⁹ Loli Une menye ukuti u Mwene wa ku Eguputo atakuya ukubitikizya umwe ukuti mubuke pene pansi pamaka gha nyobe. ²⁰ Nkuzukufika ni nyobe yane nukubakola aba Eguputo ni viswigo vyonsi vyo nkuzukubomba pakasi kwabo. ukufuma apo, azukubaleka mubuke. ²¹ Nkuzukubatula abanthu aba ukufuma mu Eguputo, po nanthi mukufuma, mutakuzukubuka nyobe_ zyene. ²² Umwanakazi wensi azukulenga u silver sona nu gold jewels sona nivyakuvwala ukufuma kumu Eguputo umupalamani wache sona numwanakazi wensi yo akwikala mu nyumba ziyabapalamani bache. Muzukubavwika abana abalumendo na balindu. munzila ngati iyi muzukubapusika aba Eguputo."

Chapter 4

¹ u Mozesi akamula, "Loli buli nanthi batazukunsubila une pamo nukunivwa une loli nukunena ukuti, 'u Yawe atakubonekile uwe?'" ² u Yawe akanena kukwache, "Chochoni cho ulinacho munyobe zyako?" u Mozesi akati, "Yo nkomo." ³ u Yawe akanena, "Yitayile pansi," u Mozesi akayisumbila pansi, po yikiza yaba njoka. u Mozesi akafumapo nuku kasamali mwisinda. ⁴ u Yawe akati kwa Mozesi, "Gholosya inyobe yisende uyikole ku musinda." Po akagholosya nukuyikola injoka. Po yikaba nkomo munyobe zyache. ⁵ Ivi vili ulu ukuti po basubile ukuti u Yawe, u Chala wa ba nyenya babo, u Chala ba Abulhamu, u Chala wa Isaki, sona nu Chala wa Yakobe akubonekile uwe." ⁶ u Yawe sona akanena kukwache, "Ulu bika inyobe yako mu nkazu." Po u Mozesi akabika inyobe yache mukasi munkanzu yache. Bo ayifumya panzi, Linga, inyobe yache yikaba namambombo, iyiswepu ngati mabingu, ⁷ u Yawe akati, "Bika inyobe yako mukasi munkanzu yako sona." Po u Mozesi akabika inyobe yache mukasi munkanzu yache, bo akuyifumya panzi, akalinga ukuti yili sona akiza, ngati mubili wache uwa pabwandilo. ⁸ u Yawe akanena, " Nanthi bata kukusubila uwe_ nanthi batakuya pakuteghelezaya ku chimanyikwilo chabwandilo cha maka ghane sona nukuchisubila, po bakwiza pakusubila pa cha bubili. ⁹ Nanthi pope batakusubila ivimanyikwilo vibili ivi ivya maka ghane, pamo nukukwivwila, po usende aminzi ghamo ukufuma mu lusoko nuku ghapungulila pa lyongo lyo lyumile. Aminzi gho ukuzusemba ghazukuba we daba pa mwanya pachisu ichumile ¹⁰ Po u Mozesi akanena kwa Yawe, "Mwene, Une ne munthu wakusita kumanya ichakunena, pamo mwisinda, pamo munthanzi pakuti ne mubombi wako. Ne waku chedwa pakunena nu wa

lulimi ulung'wamu." ¹¹ u Yawe akanena kukwache, "Wewenu yo akamupela umunthu ukuti atakanene? Wewenu yo akamupela umunthu umapuli, pamo umusita kulinga umufwa maso? Ka te Nene, Yawe?" ¹² Po ulu buka, sona nkuzukuba ne mulomo wako nukumanyisa ivya kunena." ¹³ Loli u Mozesi akati, "Mwene, napela tuma wensi bwaka, wensi yo ungighana ukumutuma." ¹⁴ Po u Yawe akamukalalira u Mozesi. Akati, Buli u Aroni, umuzuna wako, umu levi? Nzimenye ukuti anganena akiza. Po loli, inthi ize akomane nuwe, sona akulinga, azukufwasa mu moyo wache. ¹⁵ Inthi wize enene nawe nukubika amazyu ukunena mu mlomo wache, Nkuzukuba nu mlomo wako sona nu mlomo wache, po nkuzukubamanyisa mwebonsi ichakubomba. ¹⁶ Azukunena ku banthu mu buyo bwinu. Azukuba ngati mulomo winu, po muzukuba ngati we Chala mu mwinu. ¹⁷ Muzukusenda inkhomo mu nyobe zinu, yo muzukubombela ivimanyikwilo." ¹⁸ Po u Mozesi akanyokela ku Jethro uwisevya akanena kukwache akati, "Leka une mbuke ukuti nyokele ku bakamu bane bo bali ku Eguputo inje ndinge nanthi bachili bali nu bumi." Jethro akati kwa Mozesi, "Buka mu mutende." ¹⁹ u Yawe akanena nu Mozesi ku midiani "Buka, nyokela ku Egupto, pakuti abanthu bonsi bo bakalondanga ukusenda ubumi bwako ba fwile." ²⁰ u Mozesi akasenda umukazi wache na bana bache nuku bakweza pa phunda. Akanyokela ku chisu cha ku Eguputo, po akanyamula inkomo ya chala mu nyobe zyache. ²¹ u Yawe akanena kwa Mozesi, " Po ukunyokela ku Eguputo, ulingisye ukuti wabomba iviswigo vyonsi kwa Farao vyo mbikite mu maka ghako. Loli inthi ngomye umoyo wache, atazukubitikiza abanthu ukuti babuke. ²² Ubaghile unene kwa Farao, Ivi vyovy u Yawe anenite: Isilayeli mwana wane, ukatote, ²³ po nkunena kukwako, "Leka umwana wane abukenge, ukuti anipute une." Loli pakuti wakana ukuti abukenge, Une nkuya pakukoma umwana wako, ukatote." ²⁴ Mubulendo bwabo, bo bimirira mubusiku, Yawe akakumana nu Mozesi nukuyeza ukumukoma. ²⁵ Po u Zipporah akasenda ichipeni cha libwe nukucheka umubili wa mwana wache, nukugha batika ku matamba ghache. Po akanena, "Nalori we wabwina wane mwa daba." ²⁶ Po Yawe akamuleka mwene. Akanena, "We bwina wane daba" chifukwa cha kudumiliwa. ²⁷ Yawe akanena kwa Aroni, "Buka munkolongo ukumane nu Mozesi." Aroni akabuka, akakumana nawe mu chipili cha Chala, nuku mufyonta. ²⁸ Mozesi akamubuzya Aroni amazyu ghonsi agha Yawe gho amutumite ukuti anene sona ni vimanyikwilo vyonsi ivya maka ghaYawe gho amulamulile ukuti abombe. ²⁹ Po u Mozesi nu Aroni nukubunganika poka abasongo bonsi aba mubanthu ba Isilayeli. ³⁰ Aroni akanena amazyu ghonsi gho Yawe anenite kwa Mozesi. Akalangiza sona ivimanyikwilo vya maka ivya Yawe mumaso mwa banthu. ³¹ Abanthu bakasubila. Bo bivwa ukuti Yawe abalinga ichisa abanthu ba mu Isilayeli nukuti alinga inthamyo zyabo, po bakafugamila pansu nukumwiputa.

Chapter 5

¹ Bo ivinthu ivi vyabombiwa, Mozesi nu Aroni bakabuka kwa Farao bakati, "ivi vyovy u Yawe, u Chala wa Isilayeli, anena: 'Leka abanthu bane babuke, ukuti baye babe nulusekelo lwane mu nkholongo.'" ² Farao akati, "Yawe wewenu? Choni cho ningivwa ku mazyu ghache nukuti ndeke Isilayeli abuke? Nthamumenye u Yawe; ukongeleza, nthakubalekeza aba Isilayeli babuke." ³ Bakanena, "Chala wa ba Hebeli akumanite nuswe. Za uswe tubuke mu bulendo bwa masiku ghatatu mu nkholongo nukuba twe nyiputile kwa Yawe u Chala ukuti atakatu male niviwaya nu panga." ⁴ Loli u Mwene wa Egupito akati ku kwabo, "Mozesi nu Aroni, choni cho mukusenda abanthu ukufuma mu zimbombo zyabo? Nyokela ku mbombo zinu." ⁵ Farao akanena sona, Kula ulu kuli abanthu abinji mu chisu chitu, po mukubalesya pakubomba Imbombo zyabo." ⁶ Mwisiku lilanyene, Farao akabapa ululamulo ku banthu abasonkeza musonko na balingilili. akanena, ⁷ "Ngati momwisinda, mutakachele pakubapa abanthu umuzigho wisote lya kuvwinkila pa njelwa. Mubaleka bene babuke pakulonda isote ⁸ Loli pope, mubaghile ukubabuzya ukuti ubwinji bwa njelwa ukuyana ni nambala yilanyene yo bakuma mwisinda. Mutakitikize izyakuchepa, chifukwa bakata. Chochobene bakwitiza nu kunena, 'Twitikize uswe tubuke nukwikemesya kwa Chala witu.' ⁹ Mubongezye imbombo iyikavu abanalume ukuti yibafunde sona nukuti batakabike sona amahala ku mazyu gha bumyansi." ¹⁰ Po abasonkeza musonko na balingilili bakafuma panzi nukuya pakubabuzya abanthu. Bakanena, " Ivi vyovy u Farao anena: 'Takuzukubapa sona isote.' ¹¹ Umwe mwebene inthi mubuke nukusenda isote ko mungaye mulwaghe, loli imbombo yinu yitakuya pakuchepesiwa.'" ¹² Po abanthu bakasata akaya konsi aka Eguputo nukuya pakulonda isote. ¹³ Abasongo ba musonko bakabachemelanga ukuti, "Malizya imbombo yinu, ngati mo isote likapeghiwiwa ku kwinu." ¹⁴ Abasongo bamusonko aba Farao bakumanga abalingilili bo bakaba bo banthu ba Isilayeli, bo banthu abonyene bakababika ukuba balingilili ba bambombo. Abasonkeza musonko bakabukilila ukubalalusya, Choni cho mutafumizye injerwa zyonsi zyo zikulondiwa ku umwe, mabwila ni lero, ngati mo mukabombela mwisinda?" ¹⁵ Po abalingilili, bo bakaba banthu baku Isilayeli, bakaya kwa Farao nukumulilira. Bakanena, "Choni cho ukunyaza abaza bako ngati ulu? ¹⁶ Patalipo isote lyo babapilepo aba mbombo bako sona, loli bachili bakutubuzya uswe, 'uma injerwa!' uswe, twebaza bako, tukumwa nu kumwa, loli chichifukwa cha banthu bako." ¹⁷ Loli Farao akati, " Mwebakata! Mwebakata! mukuti, Twitikize uswe tubuke twikemeswe kwa Yawe." ¹⁸ Po ulu nyokela ku mbombo. Nalimo isote lyo inthi lipewe ku kwinu sona, loli pope mume injerwa ngati zilanyene." ¹⁹ Aba lingilili, bo bakaba banthu ba ku Isilayeli, bakizabalinga ukuti bali mu nthamyo bo babuziwa ukuti, "Mutakanyoswe i nambala ya njerwa pisiku." ²⁰ Bakakumana nu Mozesi nu Aroni, bo bakimilila kunzu kwa nyumba ya chifumu, po bakabuka ukufuma kwa Faro. ²¹ Bakati kwa Mozesi nu Aroni, "Aleka u Yawe abalinge umwe, sona nukubafunda umwe, chifukwa mwatubengesya uswe pamaso gha Farao sona na bayza bache. mwabika ichipeni munyobe zyabo ukuti batukome uswe." ²² Mozesi akanyokela sona kwa Yawe, "Mwene, choni po waleta inthamyo mu banthu aba? Choni cho ukanthuma une pabwandilo?" ²³ Akabalilo konsi nkizanga kwa Farao ukunena ku kwache mwi zinalunu, aleta inthamyo

mu banthu aba, po sona utababikite abanthu bako mu bwabuke napo panandi."

Chapter 6

¹ Po Yawe akati kwa Mozesi, "Ulu inthi ulinge vyo naya pakubomba kwa Farao. Inthi ulinge ivi, pakuti baya pakubalekezya ukuti babuke chifukwa cha maka gha nyobe yane. Chifukwa cha maka gha nyobe yane, akuya pakubafumyamo mu chisu chabo." ² Chala akanena kwa Mozesi sona akati ku kwache, "Une ne Yawe. ³ Nkhamubonekela u Abulahamu, u Isaki, sona nu Yakobe ngati Chala wa maka; loli mwizina lyane, Yawe, Une nthakamanyikwa ku kwabo. ⁴ po Une sona nkighula ilaghano poka nabo, ni fundo yakuti mbape ichisu cha kenani, ichisu cho cha mabulendo ghabo. ⁵ Nangabuli, nivwile ukwilumbusya kwa banthu ba mu Izilayeli babo aba Eguputo bakabika bazya, Nakumbuka ni laghano lyane. ⁶ Polelo, nena kubanthu ba mu Isilayeli, Une ne Yawe. Nkhuya pakubaleta ukufuma mulamulilo bwa bubombezi bwaba Eguputo, sona nkuya pa kubasatula umwe ukufuma mumakaghabo. Nkhuya pakubapoka umwe mwakulangiwiwa na maka ghane, nakabombele akamaka nu budumuzi. ⁷ Nkhuzukubasendela umwe ku nemwene ngati banthu bane, po nkuzukuba ne Chala winu. Inthi mwize mumanye ukuti Une ne Yawe u Chala winu, yuyo abafumya umwe pansi pa mbombo zya maka izya ba Eguputo. ⁸ Une nkuzukubaleta umwe muchisu cho nkalapa ukumupa Abulahamu, nu Isaki, sona nu Yakobe. Nkuzukubapa umwe ukuba linu. Une ne Yawe." ⁹ Bo u Mozesi anena ivi kubanthu ba Isilayeli, batakamwivwila chifukwa chakuwa amaka ukuyana nububavu bwabuzya. ¹⁰ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, akati, ¹¹ "Buka mubuzte u Farao, umwene wa Eguputo, ukuti abitikizye ukubuka ukufumamo mu chisu chache." ¹² Mozesi akati kwa Yawe, "Nanthi abanthu ba Isilayeli batanivwile une, po u Farao angaye anivwe une, bo nthamenye pakunena akiza?" ¹³ u Yawe akanena kwa Mozesi nu Aroni. Akabapa ubulamulili ku banthu ba Isilayeli na kwa Farao, umwene wa Eguputo, ukubafumia abanthu ba Isilayeli mu chisu cha Eguputo. ¹⁴ Aba bakaba bo basongo munyumba zya batata babo: Abana ba Reuben, ukatote wa Isilayeli, bakaba Hanok, Pallu, Hezron, nu Karmi. Aba bakaba mutundu wa banyenya ba Reuben. ¹⁵ Abana ba Simeon bakaba Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, nu Shaul umwana wa mwanakazi umu Canaanite. Aba bakaba mutundu wa banyenya ba Simeon. ¹⁶ Pano pasimbiwe amazina gha bana ba levi, ukuyana ni nkhlilele yabo. Pala pakaba Gershon, Kohath, nu Merari. u Levi akikala mphaka imyaka 137. ¹⁷ Abana ba Gershon bakaba Libni nu Shimei, ukuyana na maluko ghabo. ¹⁸ Abana ba Kohath pakaba Amram, Izhar, Hebron, nu Uzziel. Kohath akikala mphaka imyaka 133. ¹⁹ Abana ba merari pakaba Mahli nu Mushi. Aba bakiza baba luko lwa banyenya ba Levi, poka nu mutundu wabo. ²⁰ Amram akasenda u Jochebed, umuyemba wa baba wache. Akapapa u Aroni nu Mozesi. Amram akikala imyaka 137 bo achili atafwile. ²¹ Abana ba Izhar pakaba Korah, Nepheg, nu Zikri. ²² Abana ba Uzziel pakaba Mishael, Elzaphan, sona nu Sithri. ²³ Aroni akasenda u Elisheba, umwana wa Amminadab, umuyemba wa Nahshon. Akapapa nawe Nadab nu Abihu, Eleazar nu Ithamar. ²⁴ Abana ba Korah bakaba Assir, Elkanah, nu Abiasaph. Aba ghukaba mutundu wa nyenya ba Korahites. ²⁵ Eleazar, umwana wa Aroni, akasenda weka mwa bana ba Putiel. Akapapa u Phinehas. Aba bakaba bobasongo ba munyumba zya ba wise mu ba Levi. ukuyana nu mutundu wabo. ²⁶ Abanalume babili aba bakaba Aroni nu Mozesi ku babo u Yawe akati, "bafumye abanthu ba Isilayeli ukufuma mu chisu cha Eguputo, mu maka ghabo." ²⁷ Aroni nu Mozesi akanena kwa Farao, umwene wa Eguputo, ukubitikizya pakubafumya abanthu ba abanthu ba Isilayeli ukufuma mu Eguputo. Aba bakaba bo balanye u Mozesi nu Aroni. ²⁸ Bo u Yawe anena kwa Mozesi mu chisu cha Eguputo, ²⁹ akanena ku kwabo, "Une ne Yawe. Nena kwa Farao, mwene wa Eguputo, vyonsi vyo naya pakubabuzya." ³⁰ Loli u Mozesi akati kwa Yawe, "Nthe akiza pakunena, po u Farao agiza anivwe une?"

Chapter 7

¹ Yawe akanena kwa Mozesi, "Linga, Nakupanga uwe ngati ko ka chala ka Farao. Aroni uwamwinu azukuba mughonela wako. ² Uzukunena vyonsi vyo nakulamulira uwe ukuti unene. Aroni uwamwinu azukunena kwa Farao ukuti ize abaleke abanthu ba Isilayeli babuke ukufuma mu chisu chache. ³ Loli nkuzukughomya umuyo wa Farao, sona nkuzukulangizya ivimanyikwilo ivya maka ghane, ivisyigho ivinji, mu chisu cha Eguputo. ⁴ Loli u Farao atazukwivwa uwe, po Nkuzukubika inyobe yane pa ba Eguputo sona umwa maka ghane, abanthu bane, abanthu ba mu Izilayeli, ukufuma mu chisu cha Eguputo nakabombele ka maka mubudumuzi. ⁵ Aba Eguputo bazukumanya ukuti Une ne Yawe po nafisya ni nyobe yane pa ba Eguputo nukubafumya abanthu ba mu Izilayeli pakasi pabo." ⁶ Mozesi nu Aroni bakabomba bunonye; bakabomba ngati mo u Yawe akabalamulira abene. ⁷ Mozesi akaba ni myaka eyite iyakupapya, po nu Aroni akaba ni myaka eyite fili iya ku papwa po bakanena nu Mozesi. ⁸ Yawe akanena kwa Mozesi na kwa Aroni, ⁹ "Nanthi u Farao anena ku kwako, 'Bomba ichiswigho; po uzukunena kwa Aroni, 'Senda inkhomo yako yitayile pansi panthanzi pa Farao, ukuti yibe yo njoka.'" ¹⁰ Po u Mozesi nu Aroni bakabuka kwa Farao, sona bakabomba ukuyana namo u Yawe akabalamulila. Aroni akayisumbila inkhomo yache panthanzi pa Farao sona nabazya bache, po yikaba njoka. ¹¹ Po u Farao wepe akitizya aba Eguputo aba mahala sona aba mayele. Bakabomba umwakuyana ivinthu vila mumaye ghabo. ¹² Umunthu weka akasumba inkhomo yache pansi, po inkhomo zyabo zikaba zyonjoka. Loli inkhomo ya Aroni yikamila injoka zyabo. ¹³ umoyo wa Farao ghukaghomiyiwa, sona atakivya, ngati mo u Yawe akamubuzizya. ¹⁴ Yawe akanena kwa Mozesi, " u Farao umoyo wache ghughomu, sona akanite ukubutikizya abanthu ukuti babuke. ¹⁵ Ubukeye kwa Farao pandabindabi po akubuka ku minzi. Mwimilile mumbali mulusoko ukuti mukumane nawe, sona usende munyobe yako inkhomo yo yang'anamukite ukuba njoka. ¹⁶ ¹⁸ Unene ku kwache, u Yawe, u Chala wa Hebeli, anthumite une ku kwako ukuti, "Leka abanthu bane babuke, ukuti baye banipute une mu nkholongo. Mphaka nulu utivwile." ¹⁷ u Yawe anena izi: "Pa ichi inthi

umanye ukuti Une ne Yawe. Naya pakuma aminzi gha mu nayelo ni nkhome yo yili munyobe yane, po aminzi ghaya pakuba we daba. Inswi zyo zili mu minzi ziya ukufwa, sona ulusoko lukwiza ukununkha. Aba Eguputo batakuzukung'wa aminzi ukufuma mu lusoko. ¹⁹ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "nena kwa Aroni, 'Senda inkhome yako uyitume ni nyobe yako pa minzi gha ba Eguputo, na mnsoko zyabo, insoko inkulu, utusoko utunandi, niviziba vyabo, ukuti aminzi ghabwe." ²⁰ Mozesi nu Aroni bakabomba ngati mo u Yawe akabalamulila. Aroni akanyamuya inkhome nukuyidwibika mu lusoko, pamaso pa Farao na bazya bache. Aminzi ghonsi mulusoko ghakaba we daba. ²¹ Inswi zya mu minzi zikafwa, po sons aminzi ghakanda ukununkha. Aba Eguputo batakung'wanga aminzi ukufuma mu lusoko, po udaba akaba paliponsi mu chisu cha Eguputo. ²² Loli aba mayele aba mu Eguputo bakabomba ngati ubonye na mayele ghabo. Po u Farao akaghomya umuyo wache, sona akana ukwivwa kwa Mozesi nu Aroni, ngati mo u Yawe akanenela inthivibombiwe. ²³ Po u Farao akang'anamuka nukubuka ku nyumba yache. Atakaba navyo ni mbombo. ²⁴ Aba Eguputo bonsi bakakumba aminzi mumbali mulusoko aghakung'wa, loli bakang'wa aminzi gha mu lusoko. ²⁵ Amasiku seveni ghakapululila bo u Yawe ananga ulusoko.

Chapter 8

¹ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "Buka kwa Farao umubuzye, 'u Yawe anena izi; "Baleke abanthu bane babuke ukuti banipute une, ² Nanthi wakana ukuti babuke, Une nkhezukutayila abachula munsu yako yonsi. ³ insoko zizikwizula na bachula. Bazukwiza nukubuka munyumba yako, naku kasilyako, sona napachitala. Bazukuya na munyumba zya bambombo bako. Bazukuya nakubanthu bako, namuvipembo vinu, sona na mumbale zinu. ⁴ Abachula bakwiza pa kukukwela uwe, abanthu, sona na bambombo bako bonsi. ⁵ u Yawe akanena kwa Mozesi, "Nena kwa Aroni, 'gholosya inyobe yako ni nkhome yako pa minzi, nu tusoko, sona nivyasabamo, sona nukubika abachula mu chisu cha Eguputo. ⁶ u Aroni akakala ni nyobe yache aminzi gha ba Eguputo, po abachula bakafuma sona bakiza nukuba ponsi pala muchisu cha Eguputo. ⁷ Loli abamayeke bakabomba ngati bulanyene na mayele ghabo; bakaleta abachula ichisu chonsi icha Eguputo. ⁸ Po u Farao akamwitizya u Mozesi nu Aroni akati, "Iputa kwa Yawe ukuti afumyeko abachula ku kwane na ku banthu bane. Po nkhezukubalekezya ukuti babukenge, ukuti biyiye ku kwache. ⁹ u Mozesi akanena kwa Farao, "Ube nu muchinzi ku kwane. Kabalilo buli ko une nkwiipute uwe, abambombo bako, na banthu bako, ukuti abachula bafumeko ku kwako na munyumba zyako nukwikala mu minzi mwene?" ¹⁰ u Farao akati, "Indabi." Mozesi akati, "Leka zibe ngati mo wanenela, ukuti umanye ukuti ataliko nayumo ngati we Yawe, u Chala. ¹¹ Abachula bazukufumako ku kwako, munyumba zyako, ku bambombo bako, na ku banthu bako. Bazukwikala mu minzi mwene." ¹² u Mozesi nu Aroni bakafumako kwa Farao. Po u Mozesi akalila kwa Yawe ukuyana na bachula bo akabaleta kwa Farao. ¹³ u Yawe akabomba ngati mo u Mozesi akalengela: Abachula bakafwa mu nyumba zyabo, umwalongela inongwa, na muvuyo. ¹⁴ Abanthu bakabungana poka mu bwinji, sona ichisu chikanunkha. ¹⁵ Loli bo u Farao alinga ukuti kwaba akiza, akaghomya umoyo wache sona atakamwivwa u Mozesi nu Aroni, ngati mo u Yawe akanenela ukuti mo azukubombela. ¹⁶ u Yawe akanena kwa Mozesi, "Nena kwa Aroni, gholosya inkhome yako sona ghume pa lufumbi pansu, ukuti lube panyu mu chisu chonsi icha Eguputo. ¹⁷ Bakabomba ubonyene. Bo u Aroni agholosya ni nyobe yache ni nkhome yache sona nukuma ulufumbi pansu, imphanyu zikiza ku banalume na kuvinyamana. Ulufumbi lonsi pachisu lukaba mphanyu zyene ichisu chonsi icha Eguputo ¹⁸ Abamayeke bakayezya namayeke ghabo ukupanga imphanyu, loli bakapotwa. Po kula kukaba imphanyu mu banalume na mu vinyamana. ¹⁹ Po abamayeke bakati kwa Farao, "Iyi yo nyobe ya Chala." Loli umoyo wa Farao ghukaghoma, po akakana ukubivwila. Chikaba ngati mo u Yawe akanenela pakuti u Farao azukubombela. ²⁰ u Yawe akanena kwa Mozesi, "Uzibuke pandabindabi nkani nukwimilila panthanzu pa Farao po akuya ku lusoko, Nena ku kwache, 'u Yawe anena iyi: "Leka abanthu bane babuke ukuti banipute une. ²¹ Loli nanthi utakulonda ukuti abanthu bane babuke, Nkhezukutuma inyenye kukwako, ku bambombo bako, naku banthu bako, sona na munyumba zyako. Inyumba zya ba Eguputo inthi zizule ni nyenyenapa pansu bwaka po bakwimilila pazukwizula nyenye zyene. ²² Loli pisiku ilyo nkhezukusabula ichisu cha Gosheni pambali, ichisu cho abanthu bane bakwikala, ukuti inyenye zitakabeko kula. Ivi inthi vibombiwe ukuti umanye ukuti ne Yawe pakasi pa chisu ichi. ²³ Nkhuya pakubika imphambano pakasi pa banthu bako na banthu bane. Ichimanyikwilo cha banthu bane ichi chizukubombwa indabi. ²⁴ u Yawe akabomba ubonye, sona nu bwinji bwa vyakubetabeta vikiza munyumba ya Farao sona na munyumba zya bambombo bache. Muchisu chonsi icha Eguputo, ichisu chikanangika chifukwa cha vyakubetabeta. ²⁵ u Farao akamwitizya sona u Mozesi nu Aroni akati, "Buka, mwipe kwa Chala winu mu chisu chitu." ²⁶ u Mozesi akati, "techiza kukwitu ukuti tubombe ngati ubo, pakuti ivyakwipa vyo uswe twapanga kwa Yawe u Chala witu techiza ku ba Eguputo. Nanthi twapanga ichakwiyipa ichiza pamaso ghabo chotechiza ku ba Eguputo, te bize batume namabwe uwe?" ²⁷ Awe, bulendo bwa masiku ghatatu mu nkholongo ukuti tubaghile ukupanga, ukuti twiyipe kwa Yawe u Chala witu, ngati mo atulamulila uswe. ²⁸ u Farao akanena, Une nkhezukwitikizya ukuti mubuke mwiye kwa Yawe u Chala winu mu nkholongo. Uwe wemwene ubaghile utakaye pabutali. Unipute une. ²⁹ u Mozesi akati, Mwalunonye po nkhezufumamo mumwako, Nkhuya pakwiputa kwa Yawe ukuti ivya kubetabeta vibaleke umwe, Farao, sona na bambombo bako na banthu indabi. Loli ubaghile utakalimbane nabo sona umwabumyansi pakubakanizya ukuti batakabuke pa kwiyipa kwa Yawe. ³⁰ u Mozesi akafumako kwa Farao nukwiputa kwa. ³¹ u Yawe akabomba ngati mo u Mozesi akalengela; sona akafumya ivyakubeta kwa Farao, ku ba mbombo bache, na ku banthu bache atakasyala nayumo. ³² Loli u Farao akaghomya sona umuyo mukabalilo aka, po atakabitikizya

abanthu ukuti babuke.

Chapter 9

¹ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "Buka kwa Farao umubuzye, 'u Yawe u Chala wa ba Hebeli, anena ivi: "Leka abanthu bane babuke ukuti banipute une." ² Loli nanthi wakana ukuti babuke, nanthi muchili mukubasunga kwisinda, ³ po inyobe ya yawe yikwiza pakuleta indwala zya kuswighisya ku vitekwa vinu vyo vili mu munda. ⁴ Loli u Yawe inthi apaghule ivitekiwa vya ba Isilayeli pambali ukufuma ku vitekwa vya Eguputo, ukuti patakabe nachimo ichinyamana cha banthu ba mu Isilayeli ichakuzukufwa. ⁵ u Yawe akapima akabalilo kakubikiwa; ko anenite, "yo ndabi po nkuzukubomba ivinthu ivi mu chisu." ⁶ u Yawe akabomba ivinthu ivi ku ndabi yache: Ing'ombe zyonsi mu Eguputo zikafwa, loli atalipo nayumo mu banthu ba mu Isilayeli yo ivitekwa vikafwa, nachoka bwaka. ⁷ u Farao akalalusya lalusya, sona, akagha, ukuti nachoka bwaka ichitekwa cha banthu ba mu Isilayeli ukufwa, Loli umoyo wache ghukaghoma, po atakitikizya abanthu ukubuka. ⁸ Po uYawe akanena kwa Mozesi na kwa Aroni, "Senda itoyi pa ntchelenje wizuzye mu nyobe ukufuma pa chipembo. Uwe, Mozesi ubaghile utaye itoyi mumwanya po u Farao akulinga. ⁹ Vikwiza ukung'anamuka ukuba lufumbi mu chisu chonsi icha Eguputo. Vizukupanga amapumba ni vilonda pa banthu na ku vinyamana mu chisu chonsi icha Eguputo." ¹⁰ Po u Mozesi nu Aroni bakasenda itoyi ukufuma pa chipembo nu kwimilila panthanzi pa Farao. Po u Mozesi akasumba itoyi mumwanya. Itoyi likapanga amapumba ni vilonda pa banthu na pavinyamana. ¹¹ Abamayele bakapotwa ukwivwila u mozesi chifukwa cha mapumba, chifukwa amapumba ghakaba papabo sona napaba eguputo bonisi. ¹² u Yawe akaghomya umoyo wa Farao, po u Farao atakivwila u Mozesi nu Aroni. Ivi vikaba ngati mo u Yawe akanenela kwa Mozesi ukuti u Farao azukubomba. ¹³ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "Zibuke lubilo pa ndabindabi, wimilile kunthanzi kwa Farao, po munene ku kwache, u Yawe, u Chala wa ba Hebeli, anena izi: Leka abanthu bane babuke ukuti banipute une. ¹⁴ Pakuti akabalilo aka nkhuza pakutuma indwala pa uwe wemwene, pa bambombo bako, napa banthu bako. Nkhuza pakubomba ivi ukuti umanye pakuti ataliko nayumo ngati nene mu chisu chonsi. ¹⁵ Pakabalilo aka nge nagholosya inyobe yane nukulimbana nuwe nabanthu bako ni ndwala, sona ngali nkhabanangania ukufuma mu chisu. ¹⁶ Loli pakaba pachifukwa ichi yonongwa nkabitikizya umwe ukuti mubeko: Nichifukwa chakuti nkulangizya amaka ghane, ukuti izina lyane lifimusiwe ichisu chonsi. ¹⁷ Uchili ukwikwezya we mwene pa banthu ukuleka ukubitikizya ukuti babuke. ¹⁸ Ivwa! Indabi nakabalilo ngati aka Nkhuzukuleta iphepo yamaka hee, yiyo yitabonekite lumu muno mu Eguputo ukufuma mulwando mphaka nulu. ¹⁹ Polelo, bunganika ivinyamana nivinthu vyonsi mu minda munthumile kumalo aghiza. Umunthu wensi ni chinyamana vyo vili mu muminda batizite navyo ku nyumba - Iphepo yizukwiza papabo, sona bazukufwa." ²⁰ Po aba mbombo bache aba Farao bo bakoghopa amazyu gha Yawe bakaleta lubilo abazya babo sona nitekwa mu nyumba zyabo. ²¹ Loli bonisi bobatakaba ni mbombo na mazyu gha yawe bakabaleka abazya babo sona ni vitekwa mu minda. ²² Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "gholosya inyobe yako ku mabingu po ukuti kube iphepo ya mabwe mu chisu chonsi icha Eguputo, pa banthu sona na pavinyamana, na pa vyakubyalva vyonsi mu minda mu chisu cha Eguputo." ²³ u Mozesi aka gholosya ni nkhome yache panthanzi pa ma bingu, po u Yawe akatuma ukujilimisya, iphepo ya mabwe, na kamesya pansi. akawisya sona amabwe pa chisu cha Eguputo. ²⁴ Po kula kukaba iphepo ya mabwe ukongania na kamesya poka niphepo ya mabwe, umwakututinkania, ngati mo vitachitikile lumu mu chisu cha Eguputo ukufuma mo chikabikiwa ukuba chisu. ²⁵ Muchisu chonsi icha Eguputo, amabwe ghakanangania vyonsi muminda, abanthu poka ni vinyamana. ghakananga ivibyalwa mu minda nukupyola amakomo ghonsi. ²⁶ Mwene mu chisu cha Gosheni, mo abanthu ba Isilayeli bakikalanga, mutakaba invula ya mabwe. ²⁷ Po u Farao akatuma abanthu pakumwitizya u Mozesi nu Aroni. akanena kukwabo. "Nananga pakabalilo kano. u Yawe mugholosu, sona Une na banthu bane twe babibi. ²⁸ Iputa kwa Yawe, chifukwa amaka gha kujilimisya sona na mabwe vyaya lukulu. Nkhuza pakubaleka mubuke, sona temwikala sona muno." ²⁹ u Mozesi akati kukwache, "Po inthi nfumenge bwaka mukaya muno, Nkhuza pakugholosya inyobe zyane kwa Yawe. Ukujilimisya kuya pakuleka, po kutakuya pakubako sona inthamyo. Munzila iyi inthi umanye ukuti ichisu cha Yawe. ³⁰ Loli uwe na bambombo bako, Nzimenye ukuti muchili mutakumuchindika u Yawe u Chala." ³¹ Polelo upamba na malezi vikakomanika, pakuti amalezi ghakaba na makutu, sona upamba akaba nu bwezya. ³² Loli ingano namapemba vitakakomanika chifukwa zikaba zyo mbevu zya pisinda. ³³ Bo u Mozesi amuleka u Farao ni chikaya, akagholosya inyobe zyache kwa Yawe; ukujilimisya na mabwe vikaleka, po invula yitakawa sona. ³⁴ Bo u Farao alinga ukuti invula, amabwe, nukujilimisya vyaleka, akananga sona nukughomya umoyo wache, poka na bambombo bache. ³⁵ Umoyo wa Farao ghukaghoma, po sona atakabitikizya abanthu ba Isilayeli ukuti babuke, ngati mo u Yawe akanenela mu nyobe zya Mozesi.

Chapter 10

¹ Yawe akanena kwa Mozesi, "Buka kwa Farao, pakuti naghomya umoyo wache sona ni myoyo yaba mbombo bache. Nabomba ivi ukulangizya ivimanyikwilo vya maka ghane papabo. ² Nabomba sona ivi ukuti mubabuzye abana binu na bizukulu binu ivinthu ivi vyo nabomba, ngati mubukali mo mbanyazizye aba Eguputo, sona namo nabalangizizya ivimanyikwilo vya maka ghane papabo. Munzila iyi muzukumanya ukuti ne Yawe." ³ Po u Mozesi nu Aroni bakaya kwa Farao nukunena ku kwache, u "Yawe, u Chala wa ba Hebeli, anena ukuti: kalinga ko inthi ukane pakwiyisya panthanzi papane? Leka abanthu bane babuke ukuti banipute une. ⁴ Loli nanthi ukukana ukuti abanthu bane babuke, ivwa, indabi nkhuleta abamakantha mu chisu chako. ⁵ Bazukwizula pa mwanya pachisu chonsi ukuti patakize pawe nayumo uwa

kulinga ichisu. Bazukulya vyonsi vyo visyalikile nako kakapululumukila ku mabwe. Bakwiza sona pakulya ikomo lyonsi lyo likumela ilyako mu minda.⁶ Bazukwizula mu nyumba zyako, na muzyonsi izyaba mbombo bako, sona muzyonsi izya ba Eguputo bonisi kali we Baba wako pamo we ghusokulu bata babweni lumo, nalumo ukuti balinge ukufuma pisiku lyo bakabilangako pachisu mwisiku ili." Po u Mozesi akafumapo nukubuka ukufuma kwa Farao.⁷ Abambombo ba Farao bakanena ku kwache, "Kalinga ko abanthu aba inthi bendebele ukuba balwani bitu? Leka abanthu ba Izilayeli babuke ukuti baye bamwipute u Yawe u Chala wabo. Uchili utakuzyagha ukuti u Eguputo akomanikite?"⁸ Mozesi nu Aroni bakabaleta sona kwa Farao, yo akanena ku kwabo, "Buka mu mwipute u Yawe u Chala winu. Loli banthu buli bo inthi babuke?"⁹ u Mozesi akati, " Inthi tubuke na banandi naba songo, nabalumendo bitu sona nabalindu bitu. ni ng'onzi zitu sona ni ng'ombe zitu, pakuti tukuya pakuba nu lusekelero lwa Yawe."¹⁰ u Farao akanena ku kwabo, "Leka u Yawe naloli abe numwe, po une nkhubitikiza umwe mubuke poka na bana binu. Linga, muli ni nyinong'ono imbibi mu mutu mwinu."¹¹ Awe! Buka, poka na banthu binu abo, nu kumwipute u Yawe, pakuti zyozyo mukulonda." Po u Mozesi nu Aroni bakabafumyapo pa maso gha Farao.¹² Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "Gholosya inyobe yako mu chisu chonsi icha Eguputo ku bamakantha, ukuti batakinjile muchisu cha Eguputo nukulya akachibyalwa nakamo, na chonsi cho ibwe lichilekite."¹³ u Mozesi akagholosya inkhomo yache pachisu cha Eguputo, po u Yawe akaleta imphepo ya kubufumilo mu chisu chonsi isiku lyonsi nu busiku. Bo kwacha pandabindabi, iphepo ya kubufumilo yikaleta abamakantha.¹⁴ Abamakantha bakabuka paliponsi mu chisu cha Eguputo nukunangania amalo ghonsi. ukufuma lulo kale kutakabako ubwinji bwa ba makantha muchisu, sona vitakuzukubako sona ngati ivi.¹⁵ Bakighalila ichisu chonsi nukubika ichisi pokukaba ichisi. Bakalya ivyakubyalwa vyonsi muchisu sona nivikomwa vyonsi ivya mumakomo navyo vikapululumuka mumabwe. Muchisu chonsi icha mu Eguputo, patakabapo nachimo ichakubyalwa icha gilini chochikasyala, Pamo ikomo limo olo ilyakubyalwa muminda.¹⁶ Polelo u Farao mwalubilo akamubuzya u Mozesi nu Aroni sona akati, "Namunangila u Yawe u Chala winu poka numwe."¹⁷ Po ulu, hobokela imbibi zyane pakabalilo kano, po iputa kwa Yawe u Chala winu ukuti afumyepo imfwa papane."¹⁸ Po u Mozesi akafumako kwa Farao nukwipute kwa Yawe.¹⁹ u Yawe akaleta iphepo iyamaka iyakubwingililo yo yikanyamula abamakantha nukubatyala mu nyanja iyichesamu; nayumo umakantha yo akasyala mu chisu cha Eguputo.²⁰ Loli u Yawe akaghomya umoyo wa Farao. Po u Farao atakitikiza abanthu ba mu Izilayeli ukubuka.²¹ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "gholosya inyobe yako yisonthe ku mwanya, ukuti kula kube ichisi ichisu chonsi icha Eguputo, chisi cho chingakwila."²² Mozesi akagholosya inyobe yache ukusontha ku mwanya, po kula kukaba ichisi ichikulu akaya konsi aka Eguputo amasiku ghatatu.²³ Nayumo uwakuti akalinga umunyabo; nayumo yo akafuma munyumba yache pa masiku ghatatu. Po buli abanthu ba Isilayeli bakaba nu bwelu ko bakikalanga.²⁴ u Farao akamwitizya u Mozesi akati, "Buka mwipute u Yawe. Nabanandi binu bope mubuke numwe, loli ing'onzi ni ng'ombe visyale kumasinda."²⁶ Loli u Mozesi akati, "twitikizye tube nivya kwipa nivyakocha sona nivyabupi ukuti tuye tubike kwa Yawe u Chala witu."²⁵ Ing'ombe zitu tubaghile tubuke nazyo; nazyo ndyatilo zya ng'ombe zitabaghile ukusyala kwisinda, pakuti tubaghile ukubuka nazyo ukuya pakumwipute u Yawe u Chala witu. Pakuti tutakumanya ukuti choni cho tungaye tumwiputile u Yawe pala twafika kula."^{27 29} Loli u Yawe akaghomya umoyo wa Farao, po atakabitikiza ukuti babuke. u²⁸ Farao akanena kwa Mozesi, " Fumako ku kwane! Uchebe ni chinthu choka, ukuti te undinge sona, pisiku lyo inthi ulinge ichisyo chane, uzukufwa." u Mozesi akanena, "Uwe we mwenentcho wanena. Nthakuzukulinga sona ichisyo chako."

Chapter 11

¹ Po U Yawe akati kwa Mose, "Pasyala ichifwanikizyo choka cho inthi ndete kwa faro nu Egipute. Pafuma apo, inthi ize abitikizye pakubuka ukufuma muno. Nanthi amala pakubitikiza ukubuka, Akwiza pakubenzya menzeze. ² Balamule abanthu ukuti u mwanalime wensi nu mwanakazi abaghile alalusye umupalamani wache ni yabo vya siliva ni viyabo vya Golide."³ Ulu U Yawe akapanga abina Eguputo ukwighana pahobosya abina Isilayeli. Napo buli u Mwanalume u Mose akaba wakuhebosya hee pamaso pa babombi ba faro na banthu ba Eguputo. ⁴ U Mose akati, "Yawe akunena ichi mubusiku mukasi ukuti nkwiya ukuya mu Eguputo wensi. ⁵ Abakatote bonisi muchisu cha Eguputo inthi bafwe, ukufuma mwa katote wa faro, yo akwikala pachitengo chache, ukufika kwa katote wa mulindu yo ali kwisinda kwa lwa sona na kwa katote wa vinyamana. ⁶ Po inthi pize pawe ukulira ukukulu muchisu cha Eguputo, cho chitabileko lumo sona techikabeko lumo sona. ⁷ Lori nimbwa nayimo yoyikwiza pabwatila umunthu nayumo u wa Isilayeli ukulimbana nu mwanalume pamo ni chinyamana. Munzila ngati iyi muzukumanya ukuti indi pa kupalagha pakasi pa ba Eguputo sona na pabanthu ba Isilayeli. ⁸ Bonisi ⁸ ababombi binu abafaro, bakwiza pansi kukwane nukumfugamila une. Bakwiza ukuti, 'Buka, uwe na banthu bonisi bo bakukukonka uwe!' ukufuma apo nkwiya ukufumapo." Po akafumako kwa falo nubukali ubukulu. ⁹ Yawe akuti kwa Mose, "U Faro te ize akutegheleze uwe. Ichi chili ulu ukuti nkwiya pakupanga ivinthu vyakuswighisa mu chisu cha Eguputo."¹⁰ Mose nu Aroni bakabomba iviswigho pantanzi pa Faro. Lori u Yawe akaghomia u moyo wa Faro, sona u Faro atakalonda ukuti abanthu ba Isilayeli bafume mu chisu chache.

Chapter 12

¹ U Yawe akanena kwa Mose nu Aroni muchisu cha Eguputo. Akati, ² "Pakuti umwe, umwezi ughu inthi ghube bwandilo bwa myezi, Umwezi wa bwandilo uwa mwaka winu. ³ Buzya ubwinji bwa Isilayeli, 'Pisiku lya teni ilya mwezi babaghile wensi asenye umwana wa ng'onzi pamo imbuzi inandi akaya konsi ukubomba ichi, umwana wa ng'onzi pa nyumba yonsi. ⁴ Pala inyumba yinandi ku bana ba ng'onzi umunthu nu mupalamani bakasendanga inyama ya mwana wa ng'onzi

ni mbuzi yo yingaba ya kukwana ku bwinji bwa banthu. yibaghile yikwanile umunthu wensi pakulya, po babaghile basenye iyakuti balye bonisi.⁵ Umwana wa ng'onzi pamo uwa mbuzi winu abe musita kalema, uwamwaka ghoka umwanalume, Mubaghile musende muyoka ing'onzi pamo imbuzi.⁶ Mubaghile muyisunge akiza mupaka pisiku lya nambala fotini ilya mwezi. Po ubwinji bonisi ubwa Isilayeli bubaghile bukome ivinyamana ivi nakabubila.⁷ Mubaghile musende udaba yumo nukubika pambali zibili izya vitanga sona na pamwanya pa milyango ya nyumba mo mukwiza pakulya inyama.⁸ Mubaghile mulye inyama ubusiku ubo, pafuma apo moche pa moto. Mulye ni chibama chochipangiwe ukusita chilungo, poka na mani aghakubaba.⁹ Mutakalye iyibisi pamo iyakupya na minzi, Lori moche bwaka pamoto nu mutu wache, nivinama sona nivyamukasi vyonsi.¹⁰ Mutakaleke yimo yisyale mupaka pa ndabindabi. Mubaghile moche yonsi yo yingasyla pa ndabindabi.¹¹ Umu momo mubaghile mulyele: Mukunge abalamba, muvwale amasandala muvinama, ninkomo zinu munyobe. mubaghile mulye lubilolubilo. Yo pasaka ya Yawe.¹² U Yawe akuti: Nkwiza pakuya Muchisu cha Eguputo pabusiku nukukoma abakatote ba banthu ni vinyamana muchisu cha Eguputo. Nkwiza pakubomba imbombo zya bulongi pa ba chala bonisi aba Eguputo. Une ne Yawe.¹³ Udaba chikwiza pakuba chilangizyo pa nyumba zinu ponkuya pakwizanga. nanthi nalinga udaba nkwiza pakubachila po nkwiza pakukoma ichisu cha Eguputo. ichifwanikizyo ichi chitakwiza papinu sona nukuba nanga umwe.¹⁴ I li likwiza lisiku lya chikumbusyo ku kwinu, Lyo mubaghile mukonkezye ngati chakusekelera u Yawe; naku mpapo zinu ilamulo lyo mubaghile musunge ngati lusekelero kwa bwile.¹⁵ Mukwiza ukulya ichibama ichisita chilungo kwa masiku seveni. Pisiku lya bwandilo mukwiza pafumia ivilungo munyumba zinu. Wensi yo angalya ichibama cha chilingo ukwanda pisiku lya bwandilo mpaka pisiku lya seveni, umunthu uyo abaghile adumuliwe ukufuma ku bina I silayeli.¹⁶ Pisiku lya bwandilo kukwiza pakuba ulukomano lo lubikikite mukulekana nune sona pisiku lya seveni pakwiza pakuba ulukomano ulunji. imbombo nayimo yo yize yibombiwe pamasiku agha, ukulekako ukutenda ukwakuti wensi alye. Iyi yoyibaghile ukuba mbombo yene yoyingabombiwa.¹⁷ Mubaghile musungilile ulusekelelo lya chibama ichisita chilungo chifukwa pakaba pisiku ili po nkaleta abinu ukufuma mu chisu cha Eguputo. po mubaghile musungilile isiku ili mumpapiziwe ya banthu binu ngati lulaghilo kwa bwile.¹⁸ Mubaghile mulwe ichibama ichisita chilungo pa chamabwila nkani ukufuma pisiku lya fotini mumwezi wa bwandilo.¹⁹ Mumasiku seveni agha, chitakaghike nachimo ichilungo munyumba zinu. Wensi yo akulya ichibama chochipangiwe ni chilungo abaghile adumuliwe kukabukatila ka ba Isilayeli, kali umunthu uyo mulendo pamo wakupapiwa muchisu chinu.²⁰ Mutabaghile ukulya nachimo cho chili nichilungo. konsi bwaka ko mukwikala, mubaghile mulye ichibama chochite nichilungo."²¹ Po U Mose akabatuma abasongo ba Isilayeli nukuti kukwabo, " yanga musebe abana abang'onzi pamo pamo abana ba mbuzi bo bangaba bakukwana pakulyesia imumba zinu sona nukukoma Umwana wa ng'onzi wa pasaka.²² Po musenye ichifungu cha hyssop nu kudwivya mwi beseni, mupake udaba yo ali mu beseni pa mwanya pa mulyango na kumbali zibili izya chitanga. nayumo wa umwe afume pa mulyango wa nyumba yache mupaka pandabindabi.²³ Po u Yawe akwiza pakwenda mukasi pakukoma aba Eguputo. Nathi alolera udaba pamulyango pamwanya na pambali zibili zya chitanga, akwiza pachila umulyango winu sona atakwiza pakwitikizya uwakunanga ukwiza munyumba zinu nukubakoma.²⁴ Mubaghile musungilile akabombebe aka, ichi inthi lube lulaghilo lwinu ni mpapo yinu bwile.²⁵ Nanthi mukwingila mu kaya ko u Yawe akwiza pa kubapa, ngati mo alaghizizya pakubomba mubaghile musungilile akabombebe aka kwiputa.²⁶ Nanthi abana binu bakubalalusya, Akabele ka kwiputa aka kakung'anamulachi?"²⁷ po mubaghile munene, ' ko kwipa kwa pasaka ya Yawe, chifukwa u Yawe akachila inyumba zya ba Isilayele mu Eguputo po akakoma aba Eguputo. Akabika inyumba zitu zipone.'" Po abanthu bakafugamila nukwiputa u Yawe.²⁸ Po abanthu ba Isilayeli bakabuka nukubomba mwakuyana ngati mo u Yawe akabalamulila u Mose nu Aroni.²⁹ Chikachitika pakasi pa busiku po u Yawe akakoma abakatote bonisi mu chisu cha Eguputo, ukufuma pa katote wa faro, yo akikhala pa chitengo, mpaka nu katote wa munthu wa kupinyiwa sona nabakatote bonisi aba vitekiwa.³⁰ u Faro akanyamuka pabisiku _ umwene, na ba mwene bache bonisi, sona na ba Eguputo bonisi. Mukaba ukulila ukukulu mu Eguputo, chifukwa patakabapo nayimo inyumba yo mutakaba uwakufwa.³¹ U Faro akababuzya aba Mose nu Aroni mubusiku akati,³² "nyamuka, fumamo mu banthu bane, umwe na banthu ba Isilayeli. Buka, kamwipute U Yawe, ngati momunenile ukuti mo mwalandela ukuti mo mubombebe.³³ Senya uludimo lwa ng'onzi nu ludimo lwa Aba Eguputo bakaba nukusamazania hee pakubafumiamo mu chisu, pakuti bakati, "Inthi tufwe twebonsi."³⁴ Po abanthu bakasenda ubusu ubusita konganiako ichilungo. Ivi bigha ivyakusanzizia vikaba ukuti vyakungiwa kale mummyenda yabo sona na muvipungo vyabo.³⁵ Ulu abanthu ba Isilayeli bakabomba ngati mo u Mose ababuzizizye. Bakabalalusya aba Eguputo ivya masalabazya gha siliva, masalabazya gha golide ni vya kuvwala.³⁶ u yawe akapangisya ukuti balonde ukubahobosya aba Isilayeli. po aba Eguputo bakabapa chonsi cho bakabalalusya. Munzila iyi, aba Eguputo bakabapusika aba Eguputo.³⁷ Abanthu bamu Isilayeli bakenda ukufuma ku Ramuses ukuya ku sukkoth. Bakaba bakubelengeka ukuba 600.000 Abanalume ba pansi, ukongelezya pa banandi,³⁸ Nukonganikilana kwa bwinji bope bakabuka nabo, poka ni ndimo zya ng'onzi ni ndimo zya ng'ombe, u bwinji nkhanu bwa vitekiwa.³⁹ Bakapiya ichibama cho chite ni chilungo mu vibigha vyo bakasenya ukufuma mu Eguputo. sona vitakaba ni chilungo chifukwa baba ukuti babafumya kunzi kwa Eguputo sona batakachedwa pakupuya ichakulya.⁴⁰ Abanthu ba Isilayeli bakikala mu Eguputo imyaka 430.⁴¹ Pabumalilo bwa myaka 430, ukufuma lyo lisiku liranye, bonisi aba vibukatila vya bwite bwa yawe bakafumamo mu chisu cha Eguputo.⁴² Ubu bukaba busiku bwa kuba maso, pakuti u yawe abalete ukufuma mu chisu cha Eguputo. Ubu bukaba busiku bwakuti u yawe alingililiwe na banthu bonisi aba Isilayeli mu mpapiziwe ya banthu bache.⁴³ u yawe akati kwa Mose nu Aroni, "Apa pali ilamulo lya pasaka: Patakabepo nayumo umuyeni pakulya ichi.⁴⁴ Loli, umwina Isilayeli umutumwa wensi, yo akaghulika ni ndalama , angalya ichi nanthi mwa mucheketa.⁴⁵ Abayeni na batumwa batabaghile ukulya nachimo

ichakulya. ⁴⁶ Ichakulya chibaghile chilyekenge mu nyumba yoka. Mutabaghile ukunyamula inyama nayimo ufuma munyumba, sona mutabaghile ukulepula ifupa nalimo. ⁴⁷ Utuvibukatila tonsi utwa bina Isilayeli tubaghile tukonkezye ulusekelero. ⁴⁸ Nanthi umulendo akwikhala nuwe sona akulonda ukukonkezya i pasaka kwa yawe, abakamu bache bonsi abanakazi babaghile ba chekeke. Po angiza nukukonkezyavyo. Inthi ize abe ngati banthu bo bakapapwa mu chisu. Lori, nayumo umusita kudumuliwa yo angalya ichakulya chonsi. ⁴⁹ Ululaghilo lwa kuyana ulu luzukuba ku bakupapwa abenekaya poka na balendo bo bapapwa mu mwinu. ⁵⁰ Po abanthu bonsi aba mu Isilayeli bakabomba ukuyana namo u Yawe akumulamulira u Mose nu Aroni. ⁵¹ Chikiza isiku lilanye lyo u Yawe akaleta aba Isilayeli ukufuma mu chisu cha Eguputo nivibukatila vya ba bwite babo.

Chapter 13

¹ Po u Yawe akanena kwa Mose, ukuti, ² "nsabulira Une u katote wensi umwanalume, yo wa bwandilo mu nthumbo ya banthu ba Isilayeli, kali munthu pamo chinyama. wensi wane. ³ U Mose akati kubanthu, "kumbukila isiku ili munyionong'ono, isiku lyo mukafimanga mu Eguputo, ukufuma munyumba ya bupinyiwa, pakuti ni nyobe iya maka iya Yawe akabasenya umwe ukufuma kubuyo ubu. ichibama nachimo icha chilungo chibaghile ukulyeka. ⁴ Mukufumamo mu Eguputo pisiku ili, mumwezi wa Avivi. ⁵ Bo u Yawe abaleta umwe mu chisu cha bina Kenani, Hittite, Amorite, Hivite, na bina Jebusite, Ichisu cho akalapa ku banyenya binu ukubapa umwe, ichisu ichakwizula ulukama nu buchi_ po mubaghile mukonkozye akabombele akiza akakwiputa mu mwezi ughu. ⁶ Pamasiku seveni mubaghile mulye ichibama ichisita chilungo; pi siku lya seveni kukwiza ukuba ulusekelo ulwa muchindika u Yawe. ⁷ Ichibama ichisita ichilungo chibaghile ukulyeka mumasiku seveni ghonsi; nachimo ichibama cha chilungo chochibaghile chiboneke mumwinu na mwa yumo wa bapalamani. ⁸ Pisiku ilyo mubaghile muti kubana binu, ' ichi chocho chifukwa cha cho u Yawe akabomba chifukwa chane po nkizanga ukufuma mu Eguputo, ' ⁹ Ichi chikwiza ukuba chikumbusyo chinu mu nyobe zinu, sona nichikumbusya pa cheni chinu. ichi chili ulu lamulo lya Yawe libaghile liwe mumulomo winu, pakuti ninyobe ya maka u Yawe akabaleta umwe ukufuma mu Eguputo. ¹⁰ Polero mubaghile musunge ilamulo ili pakabalilo ka kusebiwa ukufuma umwaka nu mwaka. ¹¹ Bo u Yawe abaleta umwe mu chisu cha bina Kenani, ngati mo akalapila ku kwinu na kubanyenya binu bakubomba, sona napo akabapanga umwe ubuyo, ¹² Mubaghile mumusabulire u Yawe ukatote wa bwandilo u wa nthumbo yonsi. Bonsi abakatote ba mphapo ya vyakuteka vinu vyo vyanalume, vizukuba vya Yawe ¹³ .Ukatote wensi uwa mphunda abaghile ukutabuliwa nu mwana wa ng'onzi. Nanthi mutakumughula ukuti anyoke, po mubaghile mudumule musingo yache. Lori wensi ukatote uwa bana binu abanalume abaghile ukutabuliwa. ¹⁴ Waghe umwana wako umwanalume akulalusya panthanzi, ichi chikung'anamulachi? po mubaghile ukumubuzya ukuti, chikaba mu nyobe ya maka gha Yawe mo akatulela ukufuma ku Eguputo, ukufuma mu nyumba ya butumwa. ¹⁵ Po u Faro akakana hee pakubitikizya ukuti babuke, u Yawe akakoma abakatote bonsi mu Eguputo, Bonsi abakatote ba banthu sona na bakatote ba vinyamana. Leka chocho chifukwa nkwiya kwa Yawe ukatote wensi uwakwanda munthumbo, Lori abakatote bane bonsi nkatabula. ¹⁶ Ichi chikwiza ukuba chikumbusyo mu nyobe zinu, sona nichikumbusyo pa cheni chabo, chifukwa mukaba mo munyobe ya maka gha Yawe yoyikatileka uswe ukufuma ku Eguputo." ¹⁷ Po ufaro akitikizya abanthu ukubuka, U Chala atakabalangizya mu chisu cha bina Filisiti, napo ichisu chila chikaba papipi. pakuti U Chala akati, Lumo abanthu bakwiza pakung'anamuka inyinong'ono zyabo nanthi baghana nu bulwe banga nyokela ku Eguputo." ¹⁸ Po U Chala akabatangilila abanthu ukuzyungulila mu nkolongo mphaka nu nyanja ya matete. Abanthu ba Isilayeli bakabuka ukufuma mu chisu cha Eguputo nukwisengania ichifukwa cha bulwe. ¹⁹ U Mose akasenda amafupa gha Yosefe poka nawe, pakuti u Yosefe apangite abana ba Isilayeli akiza sona nukuti, " U Chala nalori akwiza pabapoka umwe, sona mubaghile musenye amafupa ghane numwe," ²⁰ Aba Isilayeli bakenda ukufuma ku Sukkoth nu kupanga ichimo pa Ehamu kubumalilo bwa nkolongo. ²¹ U Yawe akabuka panthanzi yabo nu musanya mu lupanda lwa libingu ukubatangilila panzila . pabusiku akabukanga mu lupanda lwa moto ukubapa ubwelu. munzila iyi bakaba ukuti bangenda ubusiku nu musanya. ²² U Yawe atakabafumizyapo ulupanda lwa libingu pamusanya pamo ulupanda lwa busiku ulwa moto.

Chapter 14

¹ Po U Chala akanena kwa Mose, ukuti, ² "Nena ku banthu ba Isilayeli ukuti banyokele nukupanga ichimo bobatafikite pi pi Hahiroth, pakasi pa migdol ni nyanja inkulu, bobatafikite Baal Zephon. mubaghile ukupanga ichimo mumbali mu nyanja inkulu ukulingana nu Pi Hahiroth. ³ U Faro akwiza ukunena izya banthu ba Isilayeli, ' Bakuswigha nu kusutana mu chisu. Inkolongo yibavwinkile.' ⁴ Nkwiza ukughomia umoyo wa Faro, sona akwiza pa basindikila. Nkwiza pakusanya inchindi chifukwa cha Faro na babwite bache bonsi. Abina Eguputo bakwiza pakumanya ukuti Ne Yawe. "Po aba Isilayeli bakapanga ichimo ngati mo bakalamuliliwa. ⁵ Bo u mwene wa Eguputo abuziwa ukuti aba Isilayeri babuka, Inyinong'ono zya Faro na ba mbombo bache zikabang'anamukila abanthu. Bakati, "chochoni cho mwabomba?twabitikizya abina Isilayeli ukuleka pakutubombela uswe." ⁶ Po U Faro akasenda amagaleta ghabapo nzila poka nabakulwa ubwite bache. ⁷ Akasanya amagaleta sikisi handiledi poka ni mphunda zyonsi izya bulwe izya Eguputo, nabasongo mu zyonsi izi ⁸ U Yawe akaghomia umoyo wa Faro u mwene wa Eguputo, sona u mwene akabakonka abanthu ba Isilayeli, Ulu abanthu ba Isilayeli bakabuka Mubuhobosu. ⁹ Loli abina Eguputo bakabakonka paka ni mphunda poka na magaleta, abakwenzia imphunda, na ba bwite bache. Bakabachila abina Isilayeli bo bakaba ni chimo mumbali mu nyanja inkulu palubazu pa Pi

Hahiroth, Bobatafikite Baal Zephon.¹⁰ Bo U Faro apalamila abanthu ba Isilayeli bakalolela ku mwanya sona bakaswigha. Abina Eguputo bakaleukanga ukuya kukwabo, sona bakoghopa, Abanthu ba Isilayeli bakalila kwa Yawe.¹¹ Bakati kwa Mose, "chili ulu chifukwa amapumpha ghataliko ku Eguputo chocho batusendela ukuti tufwile mu nkolongo? choni cho mwatubomba ngati ulu, ukutuleta ukufuma mu Eguputo?"¹² Ichi techotukakubuzya mu Eguputo? tukati ku kwako, 'tuleke twebene, ukuti tubombele aba Eguputo.' chabanga chizapo pababomela ukulekana nukufwila mu nkolongo.¹³ U Mose akati ku banthu, "mutakoghope. Imilila bwaka nukulolela ubuponero bo U Yawe inthi abape umwe ilelo. Pakuti temukabalinge sona abina Eguputo bo mukubalinga ilelo.¹⁴ U Yawe akwiza pakubalwila umwe, sona umwe mukwiza pa kwimilila bwaka."¹⁵ Po U Yawe akati kwa Mose, "choni cho uwe, Mose, ukubukilizya kunitizya une? Buzya abanthu ba Isilayeli babuke munthanzi.¹⁶ Inusya inkomo yako, yifisye ni nyobe yako pa nyanja sona nukuyigaba pa bili, ukuti abanthu ba Isilayeli balobonsanie inyanja pa chisu ichakumila.¹⁷ Mumanye ukuti inthi ngomye imyoyo ya bina Eguputo ukuti inthi babakonkezye. Nkwiza ukusanya umuchinzi chifukwa cha ba bwite ba Faro, imphunda zyache, naba kwenzia imphunda.¹⁸ Po aba Eguputo bazukumanya ukuti Ne Yawe Po nasenda inchindi chifukwa cha Faro, iphunda zya bwite, sona naba kwenzia imphunda."¹⁹ Uwa ndumi wa Chala, yo akabuka panthanzi pa chimo cha ba Isilayeli, akenda nukuya kwisinda kwabo. ulupanda lwi bingu lukenda ukufuma kunthanzi zyabo. sona nukuya ukwimilira kwisinda kwabo.²⁰ Ibingu likiza pakasi pa chimo cha ba Eguputo ni chimo cha ba Isilayeli. likaba libingu ifitu ku ba Eguputo, loli likabalizya ubusiku bwa bina Isilayeli, po imbali yoka yitakizanga ku pupipi ni nyabo ubusiku bonisi.²¹ U Mose akafisya inyobe yache pa nyanja. U Yawe akanyosya inyanja ni mphepo iyamaka iyakubufumilo bwi zuba ubusiku bonisi nukupanga inyanja ukuba chisu ichumizu. Munzila iyi gha kagabinkana.²² Abanthu ba Isilayeli bakabuka pakasi pa nyanja pa chisu ichumizu. Aminzi ghakapanga ulubumba imbali zyonsi zibili ku nyobe indyelo ni nyobe iya mongo.²³ Abina Eguputo bakabakonka. bakenda pisinda pabo mpaka pakasi pa nyanja na mageleta ghosi agha Faro, ni mphunda, sona na bakwenzia imphunda.²⁴ Loli pakabalilo ka ndabindabi U Yawe akalolela pansi pa ba bwite ba Eguputo ukwendela mu lupanda lwa moto ni bingu. Akabataya aba Eguputo mu kuvulungania.²⁵ Amatayala gha ma galeta gha kapwa, sona abakwenzia imphunda bakwenzia ni nthamyio. Po abina Eguputo bakati, "Zanga tufumeko ku ba Isilayeli, pakuti U Chala akubalwila ukulekana nuswe."²⁶ U Chala akati kwa Mose, "Fika inyobe yako pa nyanja ukuti aminzi ghize kwisinda pa mwanya pa bbina Eguputo, amageleta ghabo, nabakwenzia iphunda babo.²⁷ Po u Mose akafisya inyobe yache pa nyanja, po yikanyokela mubuyo bwache po indabindabi yikabonekela aba Eguputo bakiza munyanja, po U Yawe akabenzia aba Eguputo mpaka pakasi pache.²⁸ Aminzi ghakanyokela nu kwichalila amageleta gha Faro, naba kwenzia imphunda, na babwite bonisi bo bakakonka amageleta mukasi mu nyanja nayumo yo akapona.²⁹ Nanga buli, abanthu ba Isilayeli bakenda pachisu cha kumila mpaka pakasi pa nyanja. aminzi lukaba lubumba lwabo kunyobe yabo iya ndyero ni yamongo.³⁰ Po U Yawe akabapoka abina Isilayeli ukufuma ku nyobe ya ba Eguputo, sona abina Isilayeli bakalinga abina Eguputo bakufwa munyanja mumbali.³¹ Bo abina Isilayeli balinga amaka amakulu gho U Yawe akabombezuya pa ba Eguputo, po abanthu bakamoghopa U Yawe, sona bakamusubila U Yawe nu mubombi wache U Mose.

Chapter 15

¹ Po U Mose na banthu ba Isilayeli bakimba ulwimbo ulu kwa Yawe. Bakimba, "Nkwiza ukwimba kwa Yawe, pakuti afumia mu buchindamu, imphunda nu wa kwenzia avitayila mu nyanja inkulu.² U Yah weyo kughoma kwane nu lwimbo, sona aba bupoki bwane. Uyu we Chala wane, sona nkwiza pakumupala,³ U Chala wa Tata wane, sona nkwiza pa kumukwezia. U Yawe wa bwite; U Yawe lizina lyache.⁴ Atayila amageleta gha Faro na ba bulwe mu nyanja. Abasongosongo ba Faro abakusaliwa bakamilwa mu nyanja ya matete.⁵ Ukudwiba kukabakupikila; Bakafuma mu budwibe ngati libwe.⁶ Inyobe yako iya ndyelo, Yawe, yichindamu mumaka; inyobe yako iya ndyelo, Yawe, yatanga abalughu.⁷ Mumaka amakulu mukataya bonisi bo bakabanyamukira, Mukatuma ubukali bwinu; mukabamala ngati vipembesanie.⁸ Niphepo ya muphuno zinu aminzi ghakabungana; naminzi gha kwenda ghakimilira mwakubungana ukuya ku mwanya; aminzi gha pansi ghakaghoma pakasi pa nyanja inkulu.⁹ Umulwani akati, Nkwiza paba konka, Nkwiza pa ba chila, Nkwiza pagaba ivya kwiba vyabo, ukulonda kwane kukwiza pa kwikutila nabo; Nkwiza pafumia u panga wane; inyobe yane yikwiza pa bananga."¹⁰ Loli mu pupuka ni mphepo yinu, sona inyanja inkulu yikubavwinka; bakudwiba ngati chikupikizyo na minzi ghamaka ghakumwanya.¹¹ Wenu yo ali ngati wewe, Yawe, mutwachala? Wenu yo ali ngati wewe, mumaka gha buswepu, bachindikiwa mukupaliwa, kubomba iviswigho?¹² Ukafikila ni nyobe yako indyelo, sona ni chisu chikabamila.¹³ Mwilaghano lwako ilya kwiysisya walongozya abanthu bo ubapokite. mumaka ghako wabalangizya kumalo amaswepu ku ukuba.¹⁴ Abanthu bakwiza ukwivwa, sona bakwiza utetema; ichitima chikwiza pabakola bo bakwira mu Filisiti.¹⁵ Po aba mwene ba Edomu bakwiza pakoghopa; aba bwite ba moabu bakwiza pa neng'ena; bonisi bo bakwikala mu kenani bakwiza pa sunguluka.¹⁶ Ubogfha nu koghofya vikwiza paba papabo. Chifukwa cha maka gha nyobe yinu, bakwiza paba mya ngati libwe mpaka abanthu binu bamuchile, U Yawe mpaka abanthu bo ubapokite bachilinsanie.¹⁷ Muya pakwiza nabo nukubabyala pachipili cha mpyana yinu, amalo, Yawe, gho upangite ukuti mwikalengemo, malo amaswepu, Mwene witu gho inyobe zyako zizengite.¹⁸ U Yawe akwiza palamula bwile na bwile."¹⁹ Pakuti imphunda zya Faro poka na mageleta naba kwenzia imphunda mphaka mu nyanja inkulu. Yawe akanyosya aminzi gha nyanja papabo, Loli abanthu ba Isilayeli bakenda pachisu ichimizu pakasi pa nyanja.²⁰ U Miriyamu U mukunguluka umwanakazi umuyemba wa Aaroni, akanyamula i tamborine, sona na bamama bonisi bakabuka nama tamborine nukwimba nawe.²¹ U Miriamu akabimbila: "imba kwa Yawe, pakuti abenzia mu

buchindamu. imphunda nu wa kwenzia abatayila mu nyanja." ²² Po U Mose akabalongozya aba Isilayeli ukuya munthanzi ukufuma pa nyanja ya matete. Bakabuka mupaka mu nkolongo ya shuri. Bakenda amasiku ghatatu munkolongo sona batakaghaghapo aminzi. ²³ Po bakiza ku marah, lori batakang'wa aminzi kula chifukwa ghakababanga. Po bakitizya amalalo ghala Marah. ²⁴ Po abanthu bakadandaula kwa Mose bakati, "Inthi tung'wechi?" ²⁵ U Mose akalira kwa Yawe, sona U Yawe akamulangizya ikomo. U Mose akatayila muminzi po aminzi ghakaba ghiza pakung'wa. Pakaba popala po U Yawe akabapa ululaghilo ulukavu, sona pakaba po pala po akabayesela. ²⁶ Akati, "Nanthi mukwivwikizya akiza kwizwi lya Yawe U Chala winu, sona mukubomba chochukuyana mumaso ghache, sona nanthi mukupa ikutu ku nkhomelezyo sona nukwivwila indaghilo zyache zyonzi Nthakwiza pakubika inthenda nayimo ngati yo nkubika pa ba Eguputo, pakuti Une ne Yawe yo akubapozya umwe." ²⁷ Po abanthu bakiza kwa Elimu, kokukaba imbwibi zya minzi twelovu sona ni vikambalala sevenite. bakabungana kulanye ku minzi.

Chapter 16

¹ Abanthu bo bakenda ukufuma ku Elimu, sona nu twaya tonsi utwa banthu bamu Izilayeli bakiza munkholongo ya mbibi, yoyili pakasi pa Elimu nu Sinayi, pisiku lya fititini mu mwezi wa bubili pisinda pamo bakafumila mu chisu cha Ejiputi. ² Utwaya tonsi utwa Izilayeli tukadandaula kwa Mozesi nu Aloni mu nkholongo. ³ Abanthu ba mu Izilayeli bakati ku kwabo, "Pala tukafwanga mu nyobe ya Yawe mu chisu cha Ejiputi po tukikalanga pa nsontha zya nyama sona tukalyanga ivibama umwakuyana. Po mwatufumyako nukwiza nuswe mu nkholongo ukutukoma swe bonisi mukaya ni nzala." ⁴ Po u Yawekanena kwa Mozesi, "inthe ngwisywe ivibama ukufuma ku mwanya vya umwe. Abanthu bazukubuka panzi nukubunganika ivya lisiku ni siku ukuti mbayezye pamo hagma nanthi bangenda mu ndaghilo yane." ⁵ Vizukuba buno mpaka pi siku lya sikisi, po bazukubunganika kabili po bazukubunganika kabili ukupotwa pavyo babunganika pisiku ni siku pisinda, sona bazukupiya vyo biza navyo." ⁶ Po u Mozesi nu Aloni bakati kubanthe bonisi aba mu Izilayeli, "Pa chamabwila inthe mwize mumanye pakuti we Yawe yo abafumuzye mu chisu cha Ejiputi. ⁷ Pa ndabindabi inthe mulinge ubuchindamu bwa Yawe, pakuti akwivwa vyo mukundandaula ukuyana na yuyo. Swebawenu uswe kukwinu ukuti mundandaule kwa uswe?" ⁸ u Mozesi sona akati, "inthe mwize mumanye ivi nanthe u Yawe abapa umwe inyama pachamabwila sona nivibama pandabindabi ukuti mwikute-pakuti ivwile amandandaulo ghinu gho mukanena kukwache. u Aloni Nune swe bawenu? Amadandaulo ghinu ghatakaba gha kulimbana nuswe; ghakaba gha kulimbana nu Yawe." ⁹ Mozesi akati kwa Aloni, "nena ku twaya tonsi utwa Izilayeli, 'zanga papipi panthanzi pa Yawe, pakuti ivwa amadandaula ghinu.'" ¹⁰ vikiza ngati, mo u Aloni akanenela ku banthe bonisi aba mu Izilayeli, bakalinga ku nthanzi ku nkholongo, sona lingisya, ubuchindamu bwa Yawe bwa boneka mu mabingu. ¹¹ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, akati, ¹² "Nivwa amadandaulo ghonsi agha banthe ba mu Izilayeli. Nena kukwabo sona uti, Pandabindabi inthe mwize mulye inyama, sona indabi ndabi inthe mwize mwikute ni chibama. Po muzukumanya ukuti ne Yawe u Chala winu." ¹³ Kukati kwa chamabwila utuyuni tukiza nukuvwinkha pa chimo. pandabi ndabi imangwe yikawa ukuzyungilira ichimo. ¹⁴ Bo imangwe yabuka, pa mwanya pa nkholongo akaba ngati tumbulungwa utunandi utwa chibuvu pa chisu. ¹⁵ Bo abanthu ba Izilayeli balinga ichi, bakati kwa weka nu yunji, "kachochoni ichi?" Batakamanya ukuti ka chikaba buli. u Mozesi akati ku kwabo, "cho chibama cho u Yawe abapa umwe ukuti mulye." ¹⁶ Uku koko kulamula ko u Yawe abapa: 'Mubaghile ukubunganika, wensi uwa umwe, ubwinji bwa vyo akulonda ukulya, Omer wa munthu ukuyana nu bwinji mo mubelire. Umu momo inthe mubunganikile: Bunganika ivyakukwana pakulya umunthu wensi yo mukwikala nawe mu chitembe.'" ¹⁷ Abanthu ba mu Izilayeli bakabomba bunonye. Bamo bakabunganika ivinji, bamo bakabunganika vinandi. ¹⁸ Bo bapima ni chipimilo cha Omer, bonisi bo bakabunganika vinji batakaba nachimo icha kusyala sona bo bakabunganika vinandi batakaba nu lusako. Umunthu wensi akabunganika ukuyana nukulonda kwache. ¹⁹ Po u Mozesi akati kukwabo, Nayumo uwakuvileka mpaka indabi ndabi." ²⁰ Po lema, batakamwivwa u Mozesi. Bamo bakavilekako mpaka pandabi ndabi, loli vikaba ni nsomi sona nukunkha. Po u Mozesi akaba kalalila. ²¹ Bakabunganika indabi ndabi ni ndabi ndabi. Wensi umunthu akabunganika ivyakuyana isiku lilanye. Bo izuba lyanda pakocha, vikasunguluka. ²² Vikaba bulanye mupaka pi siku lya sikisi bakubunganika kabili ivibama. utwakupimila tubili utwa Omer pa munthu weka. Abalongozi bonisi aba chikaya bakiza kwa Mozesi nukumubuzya ivi. ²³ Akanena kukwabo, "Ivi vyovyvo u Yawe anenite: 'Indabi lisiku lyo libikiwe lya kutuzya, Sabata umuswepu uwa kuchindika u Yawe. Piya vyo mukulonda ukupiya, sona fulukizya vyo mukulonda ukufulukizya. vyonsi vyo vyasyala, musengule palubazu vya mwe benencho mpaka pandabi ndabi.'" ²⁴ Po bakabika pa lubazu mpaka pandabi ndabi, ngati mo u Mozesi akababuzizya. vitakaba ni chuku, pamo ni nsomi mukasi. ²⁵ u Mozesi akati, ilya ichakulya ichi ilero, pakuti ilelo lyolisiku lyo lisenguliwe ngati lisiku lya sabata ukuchindika u Yawe. Ilero temuvyaghemu mu vyalo. ²⁶ Inthe mubunganike mupaka pi siku lya sikisi loli pisiku lya seveni lya sabata. Pi siku lya sabata kula tekukabe amanna." ²⁷ Pakiza paba po pisiku lya seveni po bamo abanthu bakiza baya ukuti babunganike a manna, loli batakaghagha. ²⁸ Po u Yawe akanena kwa Mozesi, "Inthe mwize mukane mupaka liyi paku pakusunga amalamulo ghane ni ndaghilo zyane?" ²⁹ Linga, u Yawe abapile usabata. Po pisiku lya sikisi akubapa ichibama ku masiku ghabili. Wensi wa umwe abaghile ukwikala pa buyo bwache; nayumo uwakuti afumengepo pabuyo bwache pisiku lya seveni." ³⁰ Po abanthu bakatuzya pisiku lya seveni. ³¹ Abanthu ba Izilayeli bakachitizya ichakulya chila ukuti "manna." ³² chikaba chiswepu ngati lumbeyu lwa coliyanda, sona ukunona kwache kukaba ngati chibama cho bapangile nu buchi. u Mozesi akati, "ivi vyovyvo u Yawe alamwile: 'Za ichipimilo cha Omer icha manna chisungiwe mu banthe ba mu phaphwa yinu nukuti ulunyungu lwinu lwise lulinge ichibama cho nabalyesya mu nkholongo, pisinda bo nabafumya mu

chisu cha Ejiputi." ³³ u Umozesi akati kwa Aloni, "senda insontha ubike ichipimilo cha manna ubike panthanzi pa Yawe ukuti chisenguliwe akabalilo kansi mu phaphwa yinu yonsi." ³⁴ Ngati mo u Yawe akamulamulila u Mozesi, u Aloni akasengula pambali pakabkosi ka ndaghilo. ³⁵ Abanthu ba Izilayeli bakalya amanna imyaka 40 mupaka ku chisu cha laghano. Bakalya amanna mupaka ku phaka zya chisu cha kenani. ³⁶ Ilelo Omer ka chigabo ka 10 mu ephah.

Chapter 17

¹ Ichikaya chonsi icha Izilayeli bakenda ukufuma ku nkholongo ya mbibi, ukukonkhezya indaghilo zya Yawe. Bakabungana pa Rephidim, loli kutakabako aminzi ghakuti abanthu bangang'wa. ² Po abanthu bakamudandaulila u Mozesi na mikalile sona bakati, "Tupe uswe aminzi ghakung'wa." u Mozesi akati, Choni cho mukudalinkana nune? Choni cho mukumyezya u Yawe?" ³ Abanthu bakaba hee ni nyota, sona bakadandaula kwa Mozesi. Bakati, "Choni cho watufumia uswe ukufuma mu Ejiputi? ukulonda ukutukoma uswe nabana bitu nivyuma vitu ni nyota?" ⁴ Po u Mozesi akalira kwa Yawe, "Mbombechi une na banthu aba? Bali papipi ukunsumba na mabwe une." ⁵ u Yawe akati kwa Mozesi, "Buka panthanzi pa banthu, usende bamo abasongo ba mu Izilayeli. Usende inkhomo yo ukumila pa lusoko, nukubuka. ⁶ Nkhuzukwimilira panthanzi papinu kula pibwe lya Holebu, wize ghume pibwe. aminzi ghazukufuma palanyene ukuti abanthu bize bang'we." Po u Mozesi akabomba ulu pamaso gha ba songo ba Izilayeli. ⁷ Akitizya amalalo ghala Massah sona Meribah chifukwa abanthu ba Izilayeli bakadalinkhana nawe sona chifukwa bakamuyezya u Mwene ukuti, "Ka u Yawe alipoka nuswe pamo hagma?" ⁸ Po ababwite aba mutundu wa Amalek bakiza nukubakola aba izilayeli pa Rephidim. ⁹ Po u Mozesi akanena kwa Joshua, "Sala bamo abanalume ubuke. Ulwe na ba Amalek. Indabi nkhezukwimilira pa mwanya pi pili ni nkholongo ya Chala munyobe zyane." ¹⁰ Po u Joshua akalwa na ba Amalek ngati mo u Mozesi akamubuzizya, po u Mozesi, Aaron, sona nu Hur bakabuka pamwanya pi pili. ¹¹ Pala u Mozesi imikite inyobe zyache mu mwanya, aba Izilayeli bakapota; nanthi po akuti inyobe zituzye, Amalek akwanda pa kupota. ¹² Nanthi po u Mozesi inyobe zyache zyang'wama, Aaron nu Hur bakasenda ibwe nukubika pansi pache ukuti u Mozesi ikalepo. pa kabalilo kalanye, Aaron nu Hur bakinusya inyobe zyache mu mwanya, umunthu weka kulubazu lwache ulu umunyabo ku lubazu lwache ulunji. Po u Mozesi inyobe zyache zikimilira mpaka izuba likinjila. ¹³ Po u Joshua akapota u Amalek sona na banthu bache ni chipeni. ¹⁴ U Yawe akati kwa Mozesi, "Simba ivi mubuku sona ubelenge u Joshua ivwenge, chifukwa inthi malizye inyinong'ono zyonsi izya Amalek ukufuma pansi pa mabingu." ¹⁵ Po u Mozesi akazenga ichighemo sona akachitizya izina ukuti "Yawe ndembela yane." ¹⁶ Akati, "Pakuti inyobe yimikiwe ku mwanya ku chitengo cha Yah-pakuti u Yawe inthi alwe inkhondo nu Amalek ukufuma ku mphaphwa ni phaphwa."

Chapter 18

¹ Jethro, umuputi wa ba Midian, uwisevyala wa Mosezi, akivwa vyonsi vyo u Chala akabomba kwa Mozesi sona na ku banthu ba Izilayeli. Akivwa ukuti u Yawe akabafumia aba Izilayeli mu Ejiputi. ² Jethro, u wisevyala wa Mozesi, akamusenda u Zipporah, umukazi wa Mozesi, pisinda bo amutuma kunyumba, ³ sona nabana bache babili abalumendo; izina lya mwana weka akaba we Gershom, pakuti u Mozesi akati, "Nali ne muyeni mu chisu cha buyeni." ⁴ Izina lya yunji akaba we Eliezer, pakuti u Mozesi akati, "Abanyenya bane u Chala akaba mutuli wane. Akamphoka une ku chipeni cha Farago." ⁵ Jethro, wisevyala wa Mozesi, akiza na bana ba Mozesi sona nu muka Mozesi mu nkholongo ko akapanga ichimo pa chipili cha Chala. ⁶ Akati kwa Mozesi, "Une, ne ghusovyala Jethro, nkwiza ku kwako nu mukazi wako sona na bana babili abalumendo." ⁷ u Mozesi akabuka paku kumana nu wisevyala, akinama pansi, nukumufyofyontha. bakabuzikizania ivyamikalile gha weka nu munyabo bakabuka mu chisakasa. ⁸ u Mozesi akamubuzya uwisevyala vyonsi vyo u Yawe akabomba kwa Farao na banthu ba mu Eguputo mu chifukwa cha Izilayeli, ivya bupalapala bonsi bo bwizite mu bulendo bwabo, sona namo u Yawe abapokile. ⁹ u Jethro akahoboka pa viza vyonsi vyo u Yawe abombite ku ba Izilayeli, mu ichi ukuti akabapoka ukufuma munyobe zya ba Eguputo. ¹⁰ u Jethro akati, "Za u Yawe apaliwenge, pakuti abapoka umwe ukufuma munyobe zya ba Eguputo sona ukufuma munyobe zya Farao, sona nukuba poka abanthu ukufuma munyobe zya ba Eguputo. ¹¹ Po ulu namanya ukuti u Yawe mukulu ukupota aba chala bonsi, chifukwa bo aba Eguputo bakuba bombezya aba Izilayeli nu mwendo, u Chala akapoka abanthu bache." ¹² u Jethro, u wisevyala wa Mozesi, akiza ni vyabupi ivyakocha sona ni vyakwipa kwa Chala. u Aroni poka nabasongo bonsi aba mu Izilayeli bakiza pakulya ichakulya panthanzi pa Chala poka nu wisevyala wa Mozesi. ¹³ Pisiku lya ndabi u Mozesi akikala pansi ukuti alonge abanthu. Abanthu bakimilila ukumzyungulila ukufuma indabi ndabi mupaka ichamabwila. ¹⁴ Bo u wisevyala wa Mozesi alinga vyonsi vila vyo akaboma ku banthu, akati, "vyovyoni ivi vyo ukubomba ku banthu? choni cho wikalite wemwene sona abanthu bonsi bimilire pa uwe ukufuma indabi ndabi mpaka ichamabwila?" ¹⁵ u Mozesi akanena kwa wisevyala, "Abanthu bakwiza kukwane ukulalusya inzila ya Chala. ¹⁶ Nanthi pakasi pabo pali ukudalinkhana, bakwiza ku kwane. nkwinong'onanga pakasi pa weka nu yunji, nukubamanyisa mo u Chala abelile sona ni ndaghilo." ¹⁷ U wisevyala wa Mozesi akati kukwache, "Vyo uli pakubomba vite viza nkhani. ¹⁸ Naloli inthi mwivule mwebene, uwe na banthu bo uli nabo. imbombo iyi yikulu nkhani ku kwako. Utabaghile ukuti ubombe wemwene. ¹⁹ Ivwa ku kwane. Inthi nkhupe ghamo amahala, sona u Chala inthi abe nuwe, chifukwa we mwimilili wa banthu kwa Chala, sona ukwiza ni nthamyo zyabo kwa Chala. Ubaghile ubamanyisye mo abelile sona ni ndaghilo zyache. ²⁰ Ubaghile ubalangizye inzila yakwendamo sona ni mbombo ya kubomba. ²¹ Ichinyabo sona, ubaghile usale abanalume aba kubaghila ukufuma mu banthu bonsi, abanalume bo bakumuchindika u Chala, abanalume ba bwanaloli bo babengite amabeko. Ubaghile ubabike pa banthu, ukuba

balongozi abasongo pa masauzande, ma handiledi, ma fifite, sona nama teni.²² Bazukulonga abanthu mu tunongwa tonsi utunandi, loli inongwa izipalapala bazukwiza nazyo ku kwako. Pakuti utunongwa utunandi bangalonga tonsi pabene. Munzila ngati iyi chizukubela chipepe ku kwako, sona bazukunyamula iving'wamu vyako²³ Nanthi wabomba ivi, sona nanthi u Chala akulamula uwe ukubomba buno, po inthi wize uwe namaka pakupitilizya, sona nabanthu bonsi inthi babuke mutwaya twabo nu mutende."²⁴ Po u Mozesi akivwisya amazyu gha kwa wisevyala nukubomba vyonsi vyo akanena.²⁵ u Mozesi akasala abanalume abakubaghila ukufuma mu ba Izilayeli nukubabika ukuba mitu ya banthu, balongozi ba kulamula ama sauzande, hundiledi, fifite, nama teni.²⁶ Bakalonga abanthu mu bwanaloli bwa nthamio. Inthamio izikulu bakiza nazyo kwa Mozesi, loli abene bakalonga zyonsi inthamio izinandi.²⁷ Po u Mozesi akitikizya u wisevyala abuke, po u Jethro akabuka nukunyokela ku chisu chache.

Chapter 19

¹ Mu mwezi wa butatu bo abanthu ba Izilayeli babuka ukufuma mu chisu cha Eguputo, mwi siku lilanyene, bakiza mu nkolongo ya Sinai.² Pisinda bo bafuma mu Rephidim nukwiza mu nkolongo ya Sinai, Bakabungana mu nkolongo ku nthanzi kwa chipili.³ u Mozesi akabuka mu mwanya kwa Chala. u Yawe akatizya ku kwache ukufuma mu chipili po akati, "Ubaghile ubabuzye aba munyumba ya Jakobu, abanthu ba mu Izilayeli:⁴ Uwe walinga vyo nabomba ku ba Eguputo ngati mo nkakunyamulila pamapapande gha nzwanga po nkhiya nuwe kukwane.⁵ Po ulu, nanthi ukwivwila pakwivwisya amazyu ghane sona nukusunga ilaghanon lyane, po inthi wize ube we musabuliwa wane uwapapipi ukufuma mukasi mubanthu bonsi, pakuti vyonsi ivya muchisu vyane.⁶ Uzukuba we chinamwene cha ba puti sona chisu chiswepu ichane. Agha gho mazyu ubaghile unene ku banthu ba Izilayeli."⁷ Po u Mozesi akiza nukubasitaka abasongo ba banthu. Akabika panthanzi papabo amazyu ghonsi gho u Yawe akamulamulila numwene.⁸ Abanthu bonsi bakamula poka bakati, "Inthi tubombe vyonsi vyo u Yawe anena," Po u Mozesi akiza pakumubuzya u Yawe amazyu gha banthu.⁹ u Yawe akati kwa Mozesi, "Nkwiza ku kwako mwi bingu ilikali ukuti abanthu bivwe po nkunena nuwe sona pamo bangakusubalila uwe bwile." Po u Mozesi akamubuzya amazyu gha banthu u Yawe.¹⁰ u Yawe akati kwa Mozesi, "Buka ku banthu. Ilero sona Indabi uye u babike pa lubazu ku kwane, sona ubabuzye bachape imyenda yabo.¹¹ Muteghelele isiku lya butatu, pakuti pi siku lya butatu u Yawe azukwisika pansu ku chipili cha Sinai.¹² Ubaghile upange imphaka ukuzyungulila ichipili chonsi icha banthu. nene ku kwabo, 'Muchebe navyo mukubomba mutakakwele ichipili pamo ukukola mubumalilo bwache. Wensi yo akola ichipili naloli loli azukubikiwa mu bufwe.'¹³ Nayimo inyobe yingamukola umwene. papo, abaghile ukumiwa na mabwe olo ukupikiwa. Kali chinyamana pamo munthu, atazukwikala nu bumi. Nanthi ipati lyalila umuzumanzi, lumo bangiza ku chipili."¹⁴ Po u Mozesi akisika pansu ukuya ku banthu. Akababika palubazu abanthu kwa Yawe sona bakachapa imyenda yawo.¹⁵ Akati ku banthu, "muteghelele pisiku lya butatu; mutakaye ku pipi ku bakazi binu."¹⁶ Pisiku lya butatu, bo yo ndabindabi, kukaba ukugilima sona nu tumesya ni bingu ilifitu mu chipili, sona nukulila kwa mazyu amakulu agha pati. Abanthu bonsi mu chisakasa bakatetema.¹⁷ Mozesi akabafumia abanthu muchisakasa ukuti bakumane nu Chala, bakimilira munthende mu chipili.¹⁸ Chipili cha sinayi chonsi chikakupikiliwa ni lyosi chifukwa u Yawe akisika palanyene mu moto sona ni lyosi. Ilyosi likakwela ku mwanya ngati lyosi lya pa chipembo, po ichipili chonsi chikaneng'ena umwakukomanika.¹⁹ Nanthi po ichongo cha mapati chikulira umwa kukulira kulira, u Mozesi akanena sona u Chala akamwamula mu mazyu.²⁰ Yawe akiza pansu ukufuma mwi pili lya sinayi, pa mwanya pi pili, nukumusitaka u Mozesi pa mwanya. Po u Mozesi akaya pa mwanya.²¹ Yawe akanena kwa Mozesi, "Buka pansu nukubasoka abanthu; lumo bangalonda ukupulunsania ukuya kwa Yawe pa kulinga, po lumo abinji bangafwa."²² Leka abaputi bo bakwiza ku pipi ku kwane baye pambali tasi pabene binozge bene ukwiza kwane-ukuti nthakabang'anamukile."²³ Mozesi akanena kwa Yawe, "Abanthu batangiza ku mwanya kwi pili lya sinayi, pakuti mo ukatulamulira uswe: 'Bika iphaka mubumalilo bwa chipili sona ubike palubazu kwa Yawe.'" ²⁴ Yawe akanena kwa Mozesi, "Buka pansu wize nu Aroni poka nuwe, loli utakaleke abaputi poka nabanthu bapulunsanie ukwiza kwa Yawe, ukuti angabang'anamukila abene."²⁵ Po u Mozesi akaya pansu ku banthu nukunena nabo.

Chapter 20

¹ u Chala akanena amazyu ghonsi agha: ² "Une ne Yawe u Chala wako, Yo akakufumya uwe mu chisu cha Egiputo, Ukufumamo mu nyumba ya buzya. ³ Utabaghile ubenge naba Chala abanji panthanzi papane. ⁴ Utakipangile wemwene ichifwani pamo chochikolanite nivya kumwanya, olo chochikolanite nichapansi, olo icha mumenzi pansu. ⁵ Utabaghile ukuvifugamila pamo ukuviputa, pakuti Une, Yawe Chala wako, ne Chala wakabini. Nkhabafunda abanyenya mukufoka kwabo pakuleta ulufundo kumphaphwa, kubutatu naku folo mumphaphwa yo yimbengite une. ⁶ Loli nkhangizya ulughano kumasauzandi ku babo banganite nukusunga amalaghano. ⁷ Utakalitambulenge mwale izina lya Yawe u Chala wako, pakuti nthakuzuku musenda umusita chifukwa yo akutambula izina lyane pabwaka. ⁸ Kumbuka isiku lya sabata, ukulisabula ukuba lyane. ⁹ Ubaghile ukubomba imbombo yako yonsi pa masiku sikisi. ¹⁰ Loli usiku lya seveni lisiku lya Yawe u Chala wako. Pisiku ilyo utabaghile ukubomba nayimo imbombo, uwe, olo umwanawako umwanalume, olo umwana umwanakazi, olo uwa mbombo wako umwanalume, olo uwambombo wako umwanakazi, olo ivitekwa vyako, olo umuyeni yo ulinawe mu nyumba. ¹¹ Pakuti amasiku sikisi u Yawe akapanga kumwanya na pansu, inyanja, navyonsi vyo vilimumo, nukutuzya pisiku lya seveni nukulisabula. Polelo u Yawe akalisaya isiku lya sabata nukulisabula. ¹² Chindika ubaba wako nu mama wako, ukuti wikale akabalilo akatali mu muchisu cho u Yawe u Chala wako akupa uwe. ¹³

Utabaghile ukukoma nayumo.¹⁴ Utabaghile ukuti uhulenge.¹⁵ Utakibenge ukufuma ku wensi.¹⁶ Utakabikile ubukaboni bwa bumyansi kumupalamani wako.¹⁷ Utakanyonywenge inyumba ya mupalamani wako; utakanyonywenge umukazi wa munyako, uwambombo wache umwanalume, uwambombo wache umwanakazi, olo ing'ombe yache, imphunda yache, olo chosi cho chamupalamani wako."¹⁸ Abanthu boni bakalinga ukujilimisya na kamesya, sona nukwivwa ukulila kwa lipati, nukulinga ichipili chikusuka ilyosi. Bo abanthu balinga bakatetema nukwimilila ku butali.¹⁹ Bakanena kwa Mozesi, "nena ku kwitu, sona inthi twivwe; loli utakaleke u Chala anene ku kwitu, lumo tu ngafwa."²⁰ Mozesi akanena ku banthu, "Mutakapasye, pakuti u Chala izite ukuti abayese umwe ukuti umuchindikiwa wache abe mu mwinu, po ukuti mutakanange."²¹ Po abanthu bakimilila ku butali, u Mozesi akapalamilila ku chisi ichikulu ko u Chala akaba.²² Yawe akanena kwa Mozesi, "Ivi vyovy ubaghile ubabuzye abanthu ba ku Isilayeli: 'Umwe mwebene mwalina ukuti nanena numwe ukufumila ku mwanya."²³ Mutazukwipangila mwebene abachala abanji palubazu pa une, abachala ba siliva pamo abachala ba golodi.²⁴ Ubaghile unzengele une ichighemo icha lyongo, sona ubaghile ukubikapo ivya kwiypa ivya kocha, ivyakwiypa ivya bupoka, ing'onzi zinu ni ng'ombe zinu. Mumalo ghonsi gho nabika izina lyane ukuchindikiliwamo, Nkhuzukwiza kukwinu nukubasaya umwe.²⁵ Nanthi mwamphangila une ichighemo cha mabwe, mutabaghile ukuzenga na mabwe gha kudumula, pakuti nanthi mukubombelapo ivyela muzukufisya.²⁶ Mutabaghile ukuya pamwanya pa chighemo namakwelelo, ukuti ukubankhule kwako kutakabonekele."

Chapter 21

¹ "Izi zyo ndaghilo zyo ubaghile ubike panthanzi papabo: ² Nanthi waghula umu Hebeli uwa mbombo, abaghile ukubomba imyaka sikisi, po mu mwaka wa seveni abuke musatuke umusita kulupila nachimo. ³ Nanthi akiza mwene, abaghile ukubuka musatuke pamwene; nanthi asendite, po umukazi wache wepe abuke musatuke poka nawe. ⁴ Nanthi ubwana wache amupa umukazi sona apapamo abana abanalume na banakazi, umwanakazi na bana bache bazukuba ba bwana wache, po abaghile ukubuka musatukke pa mwene. ⁵ Loli nanthi uwambombo anena pabwelu akuti, "Mughanite ubwana wane, umukazi wane, sona na banabane; Nthakubuka mubusatuke," ⁶ po ubwana wache abaghile amulete kwa Chala. Po ubwana wache amulete ku mulyango pamo mumbali mwa mulyango, sona ubwana wache abaghile amudobolele amakutu nakadobolelo. Po uwambombo akwiza pakumubombela ubumi bwache boni. ⁷ Nanthi umunthu akughuza umwanawache umwanakazi ukuba wa mbombo, atabaghile ukubuka musatuke ngati mo uwambombo umwanalume akubombela. ⁸ Nanthi atakumuhobosya ubwana wache, yo amusalite yuyo ku mwene, po abaghile amuleke ukuti apokiwe. Ate nu bwabuke bwa ku mughuza ku banthu abayeni. Ate nu bwabuke ubo, papo akamubombeza umwakumupusika. ⁹ Nanti ubwana wache akamusala ngati mukazi wa mwana wache umwanalume, abaghile amubombeze ukuyana ngati po mwanawache umwanakazi. ¹⁰ Nanthi akusenda umwanakazi uyunji ukuba wache, atabaghile ukusenda ichakulya chache, imyenda, olo ubusatuke bwa nyegha yache. ¹¹ Loli nanthi atakumupa ivinthu vitatu ivi, po angabuka mubusatuke ukusita kubika indalama nayimo. ¹² Wensi yo akumuma umunthu ukuti afwe, umunthu uyo naloli abaghile akomiwe. ¹³ Nanthi umunthu atathamanthite umwakumulondela infwa, loli u Chala itikizizye ukuti vibombiwe, po nkhezukulangizya amalalo gho angaponelako. ¹⁴ Nanthi umunthu umwamadinkho abakola abapalamani bache sona nukubakoma mubuchevu, po mumusende, napo pope ali pachighemo cha Chala, nukumukoma. ¹⁵ Wensi yo akumuma u wise olo unyina naloli abaghile afwe. ¹⁶ Wensi yo akumukola umunthu pamo uwakumukola yula akumughuza, olo umunthu yula aghiwa munyobe zyache yula uwakukola abaghile akomiwe. ¹⁷ Wensi yo akumutemba uwise olo unyina naloli abaghile akomiwe. ¹⁸ Nanthi abanthu bakulwa yumo amuma umunyabo nibwe pamo ni ngumi, po umunthu yula atafwa, loli akughona bwaka pachitala chache; ¹⁹ inga po aba akiza akwenda pakubombela inkhomo yache, po umunthu yula yo amumite abaghile amulipile pakumutayisya akabalilo; sona abaghile ukumulingilila mphaka po apola. Loli umunthu yula atakuba ninongwa ya kukoma. ²⁰ Nanthi umunthu amuma uwambombo wache umwanalume olo uwambombo wache umwanakazi ni nkomo, nanthi uwambombo afwa chifukwa cha bulwe, po naloli umunthu yula abaghile afundiwe. ²¹ Pobuli, nanthi uwambombo ikala isiku lyoka olo ghabili, patakuzukuba ukutaniziwa, pakuti angize atamiwe pakuluziwa kwa mbombo. ²² Nanthi abanthu bakulwa inga po bamubunkha umwanakazi wa lwanda ataya ichivimba, loli ate nubuvulale ubunji, po umunthu yo amuvulazya abaghile naloli alipile ukuyana namo umulume wa mwanakazi anenela ku kwache, po sona abaghile alipile ukuyana namo umulongi anenela. ²³ Loli nanthi ubuvulale bukulu, po ubaghile ukulipa ubumi ku bumi, ²⁴ ilinso ku linso, ilino ku lino, inyobe ku nyobe, ichinama ku chinama, ²⁵ ukocha ku kocha, ibamba kwi bamba, olo ukuchupa paku chupa. ²⁶ Nanthi umunthu amuma uwambombo wache umwanalume ilinso olo uwambombo wa umwanakazi nukulitumbula, po abaghile amuleke abuke mubusatuke pakulipila ilinso lyache. ²⁷ Nanthi amugumphula ilino uwambombo wache umwanalume olo uwambombo wache umwanakazi, abaghile amuleke uwambombo abuke musatuke pakulipila ilino lyache. ²⁸ Nanthi ing'ombe yakulima yamupula umwanalume olo umwanakazi afwa, inkhambako iyo naloli yibaghile yumiwe namabwe, inyama yache yitakalyeke; loli umwenentcho wa nkambako abaghile abe musatuke. ²⁹ Loli nanthi inkhambako yili nakabele akamwisinda, sona umwenentcho akabuziwapo loli atakaba navyo ni mbombo pakuyisunga, inga po yakoma umwanalume olo umwanakazi, inkhambako iyo yibaghile yumiwe na mabwe, sona nu mwenentcho wepe abaghile akomiwe. ³⁰ Nanthi bamupimile ivilipwa pa bumi bwache, abaghile alipile pakutabula ubumi bwache pa vyonsi vyo vikulondiwa ukulipa. ³¹ Nanthi inkhambako yamupula umwana wa munthu umwanalume olo umwanakazi, umwenentcho abaghile abombe ngati mo ululaghilo lukulondela ukuti abombe. ³² Nanthi inkhambako yamupula

uwambombo umwanalume olo uwambombo umwanakazi, umwenentcho wa nkhabako abaghile alipile amashekelo sate agha masiliva, sona inkhabako yibaghile yumiwe na mabwe.³³ Nanthi umunthu ighula ichibwina, olo umunthu akumba ichibwina inga atighalilapo, po inkhabako olo imphunda yawilamo,³⁴ umwenentcho wa chibwina abaghile alipile. Abaghile alipile indalama kumwenentcho wa chitekwa, po ichitekwa cha kufwa chikuba chache.³⁵ Nanthi inkhabako ya munthu yavulazya iya munthu munyabo inga po yafwa, po babaghile baghuze iyabumi nukugabana indalama, po sona bagabane inkhabako iyakufwa.³⁶ Loli nanthi zimanyikizwe ukuti inkhabako yili nakabele akamwisinda, sona umwenentcho atayisungilila akiza, naloli abaghile alipile inkhabako ku nkhabako, po iyakufwa yikuba yache.

Chapter 22

¹ Nanthi umunthu iba inkhabako olo ing'onzi ayikoma olo nukughuza, po abaghile alipile inkhabako fayivi pa nkhabako yoka, ni ng'onzi folo pa ng'onzi yoka. ² Nanthi umwivi aghiwa ukuti akwiwa, inga bamuma afwa, pachifukwa ichi idaba lyache litakwiza pakumupakazya nayumo panong'wa yache. ³ Loli nanthi izuba lifumite bo atapangwile, indaba likuzukuba payo amukomite. Umunkhungu abaghile alipile. Nanthi ate nacho nachimo, po abaghile aghuziwe pa bwiba bwache. ⁴ Nanthi ichitekwa cha kwibiwa chaghiwa cha bumi munyobe zyache, kali yo nkhabako, iphunda, ing'onzi, abaghile anyosye kabili. ⁵ Nanthi umunthu akudima ing'ombe munkholongo olo mumunda wa vikomwa, pamo akudimila mumunda wa munyabo, abaghile anyosye iviza ukufuma munkholongo yache sona namumunda wache. ⁶ Nanthi umoto waka nukukolera mu minga nukocha i vibunga ivya chakulya, pamo vyo batavunite, pamo vyapya vyonsi, yo ochite abaghile alipile naloli. ⁷ Nanthi umunthu amupa indalama olo ukatundu u mupalamani wache ukuti amusengulire, po nanthi ibiwa munyumba yamunthu uyo, nanthi umwivi aboneka, umwivi uyo abaghile alipile kabili. ⁸ Loli nanthi umwivi ataghiwa, po umwenentcho wa nyumba abaghile aye pamaso pa balongi ukuti balinge nanthi weyo abikitepo inyobe pakatundu wa mupalamani wache. ⁹ Pa nongwa zyonsi, kali ng'ombe, imphunda, ing'onzi, imyenda, olo chonsi cho chisobelite cho yumo anganena, "Ichi chane," inongwa ya bonsi babili yiye pa balongi. Umunthu yo abalongi bamwagha ukuti alininongwa abaghile alipile kabili kumupalamani wache. ¹⁰ Nanthi umunthu amupa umupalamani wache iphunda, ing'ombe, ing'onzi, olo ichinyamana chonsi ukuti asunge, ingapo chafwa olo chavulala olo chaya kumo uwakuchilinga nayumo, ¹¹ ubukali bwa Yawe bukuya pa bonsi ukuti lumo atalipo nayumo yo abikitepo inyobe yache pachitekwa cha mupalamani wache. Umwenentcho abaghile itikizye ichi, sona uyunji uyunji atakuzukunyosezya. ¹² Loli nanthi chikibiwanga ukufuma kukwache, uyunji abaghile anyosezye kumwenentcho. ¹³ Nanthi ichinyamana chizepuliwe mu tunanditunandi, Leke umunthu uyunji ize nichinyamana ngati bukaboni. Atakwiza pakulipila pa cho chalika. ¹⁴ Nanthi umunthu azimya ichinyamana chonsi ku mupalamani wache po ichinyamana chavulala pamo chafwa po umwenentcho atalinacho, naloli umunthu yula abaghile alipile. ¹⁵ Loli nanthi umwenecho alipo, po umunyabo atabaghile ukulipila; nanthi ichinyama chazimiwe pa mbombo, chikwiza ukulipiliwa pamutengo wa mbombo. ¹⁶ Nanthi umunthu amupusika umusungu yo atendite lumo numwanalume aghona nawe, naloli abaghile amusende ukuba mukazi wache pakwimala ichuma cho chikulondiwa. ¹⁷ Nanthi ubaba wache akana pakumupa umwanakazi, abaghile abike indalama ukuyana ni chuma cha pamusungu. ¹⁸ Utakitikizye umulozi umwanakazi abe nu bumi. ¹⁹ Wensi yo aghona ni chinyamana naloli abaghile akomiwe. ²⁰ Wensi yo akwiyipa kwa chala uyunji ukuleka kwa Yawe abaghile akomanike nzila. ²¹ Utabaghile ukumubombela ivibibi umuyeni olo ukumwandilizya, pakuti numwe mukaba bayeni mu chisu cha Eguputo. ²² Mutakamuyinwenge umufwilwe pamo umwana umulanda. ²³ Nanthi mukubanyazya mu vyonsi, bitizya pa pane, naloli nkuzukwivwa ukulila kwabo. ²⁴ Ubukali bwane buzukwaka, po nkuzukuba bakoma nu panga; abakazi binu bakuzukuba bafwilwe, sona abana binu bazukuba balanda. ²⁵ Nanthi mukumwazimya indalama yumo mwa banthu bane pakasi pinu bo bapina, mutakabe ngati bo bakukopezya indalama kukwabo pamo ukubapimila iyapamwanya. ²⁶ Nanthi wasenda ilaya lya mupalamani wako ngati chikole, ubaghile unyosyelo ku kwache bo izuba lichili litinjile, ²⁷ pakuti lyolyo lyene lyakuvwinkana; lyo lilaya lya mumubili wache. ichinyabo chili kwighi ichakuti anga vwinkana ubusiku? Nanthi itizya papane, nkuzukumwivwa, pakuti une ne wachisa. ²⁸ Mutabaghile munsamule une, ne Chala, pamo ukumughuna umulongozi uwa banthu bako. ²⁹ Utabaghile wilumbusye pakubika ivyakuvuna vyako pakubika olo amamphesya. Ubaghile umphe une ukatote mu bana bako. ³⁰ Ubaghile sona ukubomba ngati ubonyene ni ng'ombe zyako sona ni ng'onzi zyako. Pakuti amasiku seveni zibaghile zibenge nabanyina, loli pisiku lya eyiti ubaghile wize nato kukwane. ³¹ Muzukuba mwe banthu bo basabulwa bane. Po mutabaghile ukulya nayimo inyama yo yakoliwa ni vinyamana vya munkholongo. Mumalo mwache, muzitayile imbwa.

Chapter 23

¹ Utakalete utupango utwa bumyansi utwayumo. utakabenge poka numunthu umubibi ukuba we kaboni umumyansi. ² Utakakonkenge ubwinji bwa banthu pakubomba ivibibi, sona utabaghile usimikizye mu nongwa pakuba poka nabinji ukuti usobezye ubwanaloli. ³ Utabaghile ulangizye imbali ku mupina pa nongwa yache. ⁴ Nanthi wakomana ni nkhabako pamo imphunda ya yumo yo mulwani wako yikusobela ubaghile uyinyosye nukuyibika ku mwenentcho. ⁵ Nanthi wayilinga imphunda ya yumo yo akubengite yiwile pansa pakatundu wache, utabaghile ukumuleka umunthu yula. Ubaghile nalori umwavwe poka ni mphunda yache.

⁶ Utakanyonganienge inong'wa ya mupina wakwinu pakulonga. ⁷ Utakabenge poka nabo bakupangana ivya bumyansi,

sona mutakakomenge abiza pamo abagholosu, pakuti temusende umwiza pakuba mubibi.⁸ Utakachele pakusenda ivyabupi vya vilipwa, pakuti ivilipwa vikwighalira amaso gha bo bakulinga, sona vikusobezya amazgu gha banthu ba banaloli.⁹ Utakamuyinwwe umuyeni, pakuti umenye kale ubumi bwa muyeni, pakuti ukaba we muyeni mu chisu cha Eguputo.¹⁰ Pa myaka sikisi inthi ubyale imbeyu mu chisu chako nukwinulamo ibeyu zyache.¹¹ Loli mu mwaka wa seveni uzukughuleka ghughonele, ukuti abapina mu banthu binu balye. vyo bavileka, ivinyamana vya mu nkholongo vikwiza pakulya. Uzukubomba ubonyene nu munda wako uwamamphesya sona nu munda wako uwa ma olive.¹² Inthi ubombenge imbombo zyako amasiku sikisi, loli pisiku lya seveni ubaghile ukutuzya. Bomba ubunyene ukuti inkhambako yako ni mphunda yako zituzye, sona nukuti abambombo bako abanakazi na banalume sona nu muyeni wensi atuzye nukunyokelamo.¹³ Bika amahala ku vyonsi vyo nanena nuwe. Utakatambulenge amazina gha twa chala utunji, pamo utumazina twabo ukwivwika ukufuma mu mulomo wako.¹⁴ Ubaghile ubenge nulusekelo lwane katatu pa mwaka ghuli ghonsi.¹⁵ Ukonkheze nkhanu ulusekelo lwa chibama ichisita chilungo ngati mo nkhakulamulila, ukuya pakulya ichibama ichisita chilungo imyaka seveni. mukabalilo kalanye, ukwiza ukubonekela panthanzi papane mu mwezi wa aviv, ghoghukabikiwa pa chifukwa chinonye. ghukaba gho mwezi gho mukafumilangamo mju Eguputo. Loli mutabaghile ukwiza pamaso ghane nyobe zyene.¹⁶ Ubaghile ukonkeze ulusekelo lwa vya kuvuna, ichakucha ichabwandilo icha mbombo zinu nanthi mukubyalala imbeyu zinu mu chalo. po sona mukonkeze ulusekelo lwa kwinula pabumalilo lwa mwaka, nanthi po mukubunganika ivya kwinula vinu ukufuma mu vyalo.¹⁷ Abanalume binu babaghile bize pamaso pa Mwene u Yawe katatu pa mwaka ghonsi.¹⁸ Utabaghile ubike ivyakwiyipa poka nu daba vyo vipangiliwe une poka ni chibama chochili ni chilungo. Amafuta ghoghafuma mu vyakwiyipa pa lusekelo lwane ghatabaghile ukusyala ubusiku bonsi mphaka indabindabi.¹⁹ Ubaghile wize navyo ivyakucha ivyabwandilo ivisaliwa ukufuma mu chalo chako nukwiza navyo mu nyumba yane, munyumba ya Yawe u Chala wako. Utakafulukizye akambuzi akanandi mu lupyu lwa nyina.²⁰ Nkhuya pakutuma uwanthumi panthanzi pako ukuti akutangilire uwe munzila, sona nukuleta uwe kumalo gho nkhuayanizizye.²¹ Umutegeheze nkhanu sona nukumwivwila. Utakamusamule, pakuti atakwiza pakuhobokela imbibi zinu. Izina lyane lili mu mwache.²² Nanthi naloli ukukonkeze amazgu ghache nukubomba vyonsi vyo nakubuzya, po nkhezukuba ne mulwani wa ba lwani bako sona mulughu wa balughu bako.²³ Uwanthumi wane azukubatanjilila nukubaleta ku ba Amori, Hiti, Perezi, kenani, Hivi, naba Jebesi. Nkwiza pakubananga.²⁴ Utabaghile pakufugamilila aba chala babo, ukubiputa, pamo ukubomba mo bakubombela, loli ubaghile nkhanila ukubapangulania, sona ubaghile upyolanie imphanda zyabo izya mabwe mu tunandi tunandi.²⁵ Ubaghile umwipute u Yawe u Chala wako, sona akwiza pakusa ichibama chako na minzi. Nkhwiza pakufumya imbina mu mwako.^{26 27 28 29} Nayumo umwanakazi yo azukuba we chumba pamo azukutaya umwana wache mu chisu chinu. nkwiza pakutuma ichakoghofya panthanzi papinu,

Chapter 31

^{1 2} Po U Yahweh akanena kjwa Moses ukuti, Linga, Namwitizya pi zina lya Bezalel u mwana wa Uli nu Hur, Ukufuma mu luko lwa Yudah. ^{3 4 5} Namwizuya u Bezalel nu Mzimu wane, ukumupa amahala, ukwivwisya, sona nu Bumanyi, po nakabele kosi akavyakuchitika vya Munthu, nukubatika akiza sona nu kubomba mwa gold, siliva, nu bronze;

Leviticus

Chapter 1

¹ U Yawe akitizya ku chitembe cha Mozesi akanena nawe ukufuma ku chitembe cha lukomano, akatingi, ² "Nena ku banthu ba izilayeli nukubabuzya ukuti, 'Nanthi umunthu yumo mukasi mwinu iza ni chabupi kwa Yawe, mulete ngati chabupi cha chinyamana, pamo ichakufuma muchitekwa chache olo ukufuma mu ludimo lwache. ³ Nanthi ichabupi chache chakocha ukufumila mu chibagha chache, abaghile ape ichanalume chochite nakalema nakamo. Aye ipe pa mulyango wa chitembe cha lukomano, ukuti chitikiziwe panthanzi pa Yawe. ⁴ Abaghile abike inyobe pa mutu wa chabupi chakocha, po chizukwitikiziwa mumalo mwache ukuba cha kumusungilila umwenentcho. ⁵ Po abaghile akome inkhambako panthanzi pa Yawe. Abana ba Arone, abaputi, bazukusenda idaba nukunyanfira pa chighemo papipi nu mulyango wa chitembe cha lukomano. ⁶ Po abaghile afube ichabupi ichoche nukuchidumula mu tunandi tunandi. ⁷ Po abana ba Aroni abaputi bazukubika umoto pa chighemo nukubika inkhwi pa moto. ⁸ Po abana ba Aroni, abaputi, bakuya pakubika utupusa poka nu mutu namafuta, pankwi pamwanya zyo zili pamoto pa chighemo. ⁹ Loli ivyamukasi ni vinama babaghile basuke naminzi. Po umuputi azukuvyocha vyonsi pa chighemo nu moto ngati chabupi ichoche. inthi chikafumie umunusi umwiza ku kwane; chizukuba chabupi chochapangiwa ku une nu moto. ¹⁰ Nanthi ichabupi chache ichakocha chifumite mu ludimo lwache, yoka mwa ng'onzi olo yoka mwa mbuzi, abaghile ukwipa iyanalume iyisita kalema. ¹¹ Abaghile ukuyikoma ku mbali ya kululu kwa chitembe panthanzi pa Yawe. Abana ba Aroni, abaputi, bazukunyanfira idaba lyache mumbali zyonzi izya chighemo. ¹² Inthi achekanie tunandi tunandi poka nu mutu na mafuta ghache, po umuputi akuya pakubika pankwi zyozi pa moto ghoghuli pa chighemo, ¹³ loli ivyamukasi sona nivinama vyache avisuke na minzi. Polero umuputi akuya pakwipa vyonsi, nuku vyocha pa chighemo, po chochabupi ichakocha, sona chizukufumya umunusi uwiza uwakunona kwa Yawe; chizukuba chabupi chakupangiwa nu moto ku kwache. ¹⁴ Nanthi ichabupi chache kwa Yawe chochabupi chakocha ichiyuni, po abaghile ize nacho ngati nthozi olo inkhunda. ¹⁵ Umuputi abaghile ize nacho pa chighemo, anyonge umutu wache, nukocha pa chighemo. Po idaba lyache abaghile

Chapter 2

ukusuyila kunzi kwa chigemo.¹⁶ Abaghile afumye ichisankhabizyo navyo vilimukasi, nukutayila kunzi kumbali kwa chitembe kubufumilo bwi zuba, kumalo ko batayangako itoyi.¹⁷ Abaghile ukufumia ivipapande, loli atakavigabe pabili. Po umuputi akuya pakochela pa chighemo, panhkwi zyo zili pa moto. chikuya ukuba chabupi ichakocha, sona chikuya pakufumya umunusi uwiza uwakunona kwa Yawe; chikuya ukuba chabupi chakupangiwa nu moto ku kwache.

Chapter 2

¹ Nanthi yumo aleta ichakwiwipa icha mbeyu kwa Yawe, ichakwiwipa chache chibaghile chibe chabusi ubutinye, sona akusye amafuta nukubikamo utwakununkhila. ² Asende ichakwiwipa ku Bana ba Aroni abaputi, po kula abaputi bazukusenda ichikufi ichakwizula nu busu ubutinye poka na mafuta nu twakununkhila mumo. Po umuputi azukocha ichakwiwipa pa chighemo ukuba chabupi chakumwimila. chizukufumya ubunonu bwa aroma kwa Yawe; ³ Vyonsi vyo vyasyala ivyakwiwipw ivya mbeyu vizukuba vya Aroni na bana bache. chochiswepu hee kwa Yawe ukufumila ku vyakwiwipa kwa Yawe ivyakupangiwa nu moto. ⁴ Nanthi wipa ichakwiwipa icha mbeyu chochite ni chilungo chitendiwe mu muvuno, chibaghile ukuba chibama icha busu ubutinye ichonganie na mafuta, olo ichibama ichighomu ichisita chilungo, chicho banyanfileko amafuta. ⁵ Loli nanthi ichabupi chako chikazingiwe ni cha jonjo ichighalamu, chibe cha busu ubutinye ubusita chilungo ichakongania na mafuta. ⁶ Utumenyulanie tunandi tunandi nukusyamo amafuta. ichi chabupi icha mbeyu.

⁷ Nanthi ichabupi chako batendite pa jonjo chibaghile chipangiwe nu busu ubutinye sona namafula. ⁸ Ubaghile ulete ichabupi icha mbeyu chochipangiwe ni vinthu ivi kwa Yawe, po chizukuba ngati muputi, yo akuleta pa chighemo. ⁹ Po umuputi azukusenda vimo mu vyambeyu vyakwipa ngati chakwipa ichakumwimilira, azukuchochera pa chighemo chizukuba chabupi chakupangika nu moto, po sona chizukufumya ubunonu bwa aroma kwa Yawe. ¹⁰ Vyo vyasyala ku vyakwipa ivya mbeyu vizukuba vya Aroni na bana bache. viswepu hee kwa Yawe ukufumila muvya kwipa vyakupangika nu moto kwa Yawe. ¹¹ Zitakabeko imbeyu zakwiwipa zyo mukupa kwa Yawe izyakupangiwa ni chilungo, mutakochele amani, olo ubuchi, ukuba chakwiwipa chakupangiwa nu moto kwa Yawe. ¹² Muzukwipavyo kwa Yawe ukuba chabupi chachikomwa icha bwandilo, loli chitazukufumya umunusi ughunonu uwa aroma pa chighemo. ¹³ Ubaghile akabalilo konsi ubike imbeya muvyakwiwipilamo vyako. Utakachele ukwitikizya imbeya ya lilaghano lya Chala wako mu mbeyu ya kwipa kwako. Muvya kwiwipa vyako vyonsi ubaghile upenge imbeya. ¹⁴ Nanthi ukwipa ichabupi cha mbeyu ichachikomwa cha bwandilo kwa Yawe, upe imbeyu iyibisi yo wanikite ku moto nukusya nu lwala. ¹⁵ Po ubike amafuta sona nutwa kununkhila mumo. Ichi chabupi cha mbeyu. ¹⁶ Po umuputi azukocha yimo mwa mbeyu ya kukazinga na mafuta sona nu twakununkhila ukuba chimanyilo cha kwiwipa. Ichi chabupi chakupangiwa nu moto kwa Yawe.

Chapter 3

¹ Nanthi yumo ipa ikemesyo ilya bulywelane ilya kwipa ilya chinyamana icha muludimo lwache, inkhambako olo iyanakazi, abaghile ipe ichinyamana chochite ni chilema panthanzi pa Yawe. ² Azukubika inyobe yache pa mutu wa chakwiwipa nukukomela pa mulyango wa chitembe cha lukomano. Abana ba Aroni abaputi bazukunyanfa idaba lyache mumbali mwa chighemo. ³ Umunthu azukwipa ikemesyo lya bulyelane mu chakwiwipa ukwendela mu moto kwa Yawe. Amafuta gho ghaluminkhanite ni vya mukasi, ⁴ sona ni nfigho zibili namafula ghoghali kunzi kwa mtenzi, sona na chochikuvwinkha itima, poka ni nfigho-azukufumya vyonsi ivi. ⁵ abana ba Aroni bazukuvyochera pa chighemo niviyabupi ivyoche, vyovili pankwi pa moto. Ivi vizukufumya ubunone bwa Aroma kwa Yawe; chizukuba chabupi chakupangiliwa ku kwache nu moto. ⁶ Nanthi umunthu ikemo lya bulyelane akwiwipa kwa Yawe likufuma mu ludimo; ichanalume olo ichanakazi, abaghile ipe ikemo ilisita chilema nachimo. ⁷ Nanthi akwiwipa u dubi ukuba likemo, po abaghile ipe panthanzi pa Yawe. ⁸ Azukubika inyobe zyache pa mutu wikemo lyache nukukoma panthanzi pa chitembe cha lukomamano. Po abana ba Aroni bazukunyanfa idaba lyache mumbali mwa chighemo. ⁹ Umunthu azukwiwipa ikemo lya bulyelane ukuba chakwiwipa chicho chakwipa chakupangiliwa nu moto kwa Yawe. Amafuta ghache, namafula ghoghali poka numusinda ukudumula ku pipi kwa mtenzi, sona namafula ghoghali kupipi ku vya mukasi, ¹⁰ sona ninfigho zibili namafula ghoghali poka nazyo, kuntende kwa mtenzi ninkole zya kwitima, na bapafwa, poka ni nfigho- azukufumya vyonsi ivi. ¹¹ Po umuputi azukuvyoche vyonsi pa chighemo ngati vyakulya ivyakocha ivyabupi kwa Yawe. ¹² Nanthi ichakwiwipa cha munthu yo mbuzi, po azukwipa panthanzi pa Yawe. ¹³ Abaghile abike inyobe yache pa mutu wa mbuzi nukuyikoma panthanzi pa chitembe cha lukomano. Po abana ba Aroni bazukunyanfa udaba mumbali mwa chighemo. ¹⁴ Po umunthu azukwipa ikemo lya lipangiwe nu moto kwa Yawe. Azukufumya amafuta ghoghali mumbali mu vyamukasi, sona namafula ghonsi gho ghali kupipi kuvya muvymukasi. ¹⁵ Azukufumya sona infigho zibili poka namafula ghoghali kuko, ghoghali kupipi ku mutenzi, nu pafwa poka ni tima ni nfigho zibili. ¹⁶ Po umuputi azukukocha vyonsi pachighemo ukuba chakulya ichakwipa ichoche, ukuti chifumye umunusi umunonu uwa aroma. Amafuta ghonsi gha Yawe. ¹⁷ Lukwiza ukuba lulaghilo lwa bwila nabwila ku phaphwa yinu yonsi ku malo ghonsi gho munga bika ukuba kaya, ukuti mutakachele ukulya amafuta nu daba."

Matthew

Chapter 1

¹ Ibuku lya ku mphapwa ya Yesu Kilisitu, umwana wa Davide, umwana wa Abulahamu. ² U Abulahamu akaba we wise wa Ayizeki, wepe u Ayizeki u wise wa Jacobo, u Jacobo u wise wa Juda sona naba wamwabo. ³ Juda akaba we wise wa Pelezi nu Zerah mwa Tamala, Pelezi uwise wa Hezuloni, sona Hezuloni we baba wa Ramu. ⁴ Ramu akaba we baba wa Amminadabu, Amminadabu uwise wa Nahshon, po Nahshon akaba we wise wa Salmoni. ⁵ Salmoni akaba we baba wa Boaz mwa Rahabu, Boaz uwise wa Obedi mwa Rutu, Obedi uwise wa Jesse. ⁶ Jesse akaba we wise wa Davide umwene, u Davide akaba we wise wa Solomoni mwa Leya. ⁷ Solomoni akaba we wise wa Rehoboam, Rehoboam uwise wa Abijah, Abijah we wise wa Asa. ⁸ Asa akaba we wise wa Jehosaphat, Jehosaphat uwise wa Yolamu, sona u Yolamu mumphapwa ya Uziah. ⁹ Uziah akaba we baba wa Yotamu, Yotamu uwise wa Ahazi, Ahazi akaba we wise wa Hezekiya. ¹⁰ Hezekiya akaba we wise wa Manassi, Manassi ubaba wa Amoni, po u Amoni uwise wa Joshuwa. ¹¹ Joshuwa akaba wa mumphapwa ya Yekomiya, sona naba wamwabo mukabalilo bakasendiwa ukuya ku Babeloni. ¹² Bobasendiwa ku Babeloni, Yekomiya akaba we wise wa Shealtiel, Shealtiel akaba wa mumphapwa ya Zelubabelo. ¹³ Zelubabelo akaba we wise wa Abiud, Abiud wise wa Eliyakimu, po Eliyakimu uwise wa Azori. ¹⁴ Azori akaba we wise wa Zadoki, Zadoki uwise wa Akimu, nu Akimu uwise wa Eliyudi. ¹⁵ Eliyudi akaba we wise wa Eliyazara, Eliyazara uwise wa Mathani, nu Mathani ubaba wa Jacobu. ¹⁶ Jacobu akaba we baba Yosefe umulume wa Maliya, mo u Yesu akapapiwa yo akwitiwa Kilisitu. ¹⁷ Imphapwa yosi ukufuma kwa Abulahamu ukuya kwa Davide yikaba 14. Ukufuma kwa Davide ukuya ku Babeloni imphapwa 14, ukufuma ku Babeloni ukuya kwa Kilisitu imphapwa yiliko 14. ¹⁸ Ukupapiwa kwa Yesu Kilisitu kukachitika ngati ulu, umama wache, Maliya, akazingililiwa nu Josefu, loli bobachili batakumanite poka, akaghika ukuti ali ni nthumbo ya muzimu umuswepu. ¹⁹ Loli u Josefu umulume wache, akaba munthu uwabwanaloli atakalonda ukuti amukozye insoni, akalonda ukuti amuleke umwakufisiliza. ²⁰ Bo inong'ona izya vinthu ivi, Umungelo wa Chala akamwizila uk maloto, akati, Josefu mwana wa Davide, utakoghope ukumusenda u Maliya ukuba mukazi wako, chifukwa yo ali mumwache abikiwe numuzimu umuswepu. ²¹ Azukupapa umwana, yo inthi ukamwite izina we Yesu, pakuti inthi akapoke abanthu ku mbibi." ²² Vyosi ivi inthi vichitike ukuti amasimbo ghakwanilisiwe mo umwene akanenela nabakunguluka, akanena, ²³ Linga uvingo akuzukuba nu lwanda nukupapa umwana, inthi bakamwitizye izina ilyakuti Emmanuwelo" chochikung'anamula ukuti, Uchala ali nuswe. ²⁴ Ujosefu akanyamuka po akaghona nukubomba ngati mo umungelo wa mwene akamulamulila, po akamusenda ukuba ngati mukazi wache. ²⁵ Lori atakamumanya mpaka pakufika pakabaliro ko akapapiranga umwana umulumendo. Po akamwitizya izina lyache Yesu.

Chapter 2

¹ Bo u Yesu apapiwa mu Betelehemu mu Yudeya mumasiku gha Helodi umwene, abamahala abanalume ukufumila kumafumilo ghizuba bakiza mu Yelusalemu bakanena, ² Ali kokwi yo apaphwa umwene wa bayuda? tulingite inthondwi kumafumilo ghizuba lekani twiza ukuti tumwipute." ³ Bo u Helodi umwene iwva ivi, akatamiwa, poka nu Yelusalemu wensi. ⁴ Uhelodi akitizya abaputi boni abasongosongo nabasimbi ba banthu, akabalalusya, ali kwiyi u Kilisitu yo apapiwa? ⁵ Bakanena kukwache, kubetelehemu ku Yudeya, pakuti vyovyovo vikasimbiwa naba kunguluka. ⁶ Loli umwe, Betelehemu, mukaya ka Judah, temwababumaliro maliro bwa bayuda, weka mwa umwe azukuba mulongozi yo azukulingilila u Izilayeli. ⁷ Mwa chinsinsi u Helodi akabitizya abamanya nthondwa nukubalalusya ukuti amanye ubwanaloli ivya nthondwa ni tayimu movikabela. ⁸ Akabatuma ku Betelehemu, nukunena buka muye mulingisye akiza umwana umunandi. Nanthi mwaya mwamwagha, mwize mumbuzye ukuti nune mbuke inje mugwadile." ⁹ Bo bivwa ivya mwene, bakenda inzila iyyinji, ulutondwa lobakalulunga kumafumilo ghizuba, lukabatangilila mphaka po umwana ubonda akaba. ¹⁰ Bo balinga ulutondwa, bakahoboka nukusekela nkhanu. ¹¹ Bakingila munyumba nukulinga umwana umunandi ali nu Maliya umama wache. Bakawa pansu nukumwiputa bakafumia ivyuma vyabo nukumupa ivyabupi vya golide, namafuta ghakununkhila poka nu mule. ¹² U Chala akabachenjezya mu maloto, mutakanyokele sona kwa Helodi, bakaya kukwabo umwa kwenda inzila iyyinji. ¹³ Bobanyamuka nukubuka, umungelo wa Chala akanena nu Josefu mu maloto akati, "nyanuka, senda umwana nunyina, muye ku Igiputi. Mwikale kulanye mphaka nize mbabuzye, pakuti u Helodi akulonda umwana ukuti amukome." ¹⁴ Ubusiku bulanye, u Josefu akanyamuka nukusenda umwana nu nyina nukuya ku Igiputi. ¹⁵ Akikala kulanye mphaka imfwa ya Helodi. Ivi vikakwanilisiwa ngati mo umwene akanenela ukwendela mubakunguluka, "ukufuma mu Egiputi nkhitizya umwana wane." ¹⁶ U Helodi, bo amanya ukuti abamanya nthondwa bamupusika, akakalalankhani, akatuma ukuti bakome abana boni abanalume bobakaba mu Betelehemu sona ni chikaya chonsi bobakaba ninyaka mibili, ngati mo akalondela ukufumila kuba manya nthondwa ukuti amanye. ¹⁷ Po vyakwanilisyika ukuyana namo vikanenekela mu mukunguluka u Yelemya. ¹⁸ Ichongo chikwivwika mu Ramah, ukulila nu kupupula amasozu, u Rakelo akalila abana bache, atakivwisya nukutebeziwa, chifukwa batakabapo sona." ¹⁹ Bo u Helodi afwa, bakalindilila, umungelo wa mwene akamwizila mumaloto u Josefu ku Egiputi nukunena, ²⁰ Nyamuka senda umwana nu nyina buka mukaya ka Isilayeli, pakuti bosi bobalonda ubumi bwa mwana bafwile." ²¹ Josefu akanyamuka nukusenda umwana nu nyina, nukuya mukaya ka Isilayeli. ²² Loli bo iwva ukuti Alikelagho weyo we mwene wa Yudeya mumalo mwa baba wache u Helodi, akoghopa pakuya kula, mphaka po Uchala akamubuzya kumaloto, akakaleka akaya ka Galileya. ²³ Akabuka nukuya ukwikala mukaya ka Nazaleti. Ivi vikakwanilisiwa ngati movikanenekela naba kunguluka, ukuti inthi ize itiziwe ukuti Nazalene.

Chapter 3

¹ Mumasiku ghalanye u Yohane wa lozyo akiza nu kwanda ukutangazya muchikaya cha Yudeya akanena, ² "Lapa, pakuti ubufumu bwa ku mwanya buli papipi," ³ Vili ngati ulu mo akanenela mwa mukunguluka u Yesaya, akivwika mu nkholongo, 'ukuti nozya inzila ya mwene. Panga inzila yibe yakugholoka.'" ⁴ U Yohane akaba nichakuvwala chameya gha mphunda, nu lamba wachipapa mumusana, ichakulya chache zikaba mphanzi nu buchi bwamu nkholongo. ⁵ Aba Yelusalemu, naba Yuda bonisi, ni chikaya chonsi ukuzyungulira ulusoko lwa Jolodani bakafuma nukuya kukwache. ⁶ Bakoziwa nawe mulusoko lwa Yolodani, nukwilata imbibi zyabo. ⁷ Loli bo alinga abafalisi naba saduki abinji bakwiza kukwache ukuti boziwe, akababuzya ukuti, mwebana ba njoka umwe, wenu yo abachenjezya kubukalale bo buykwiza. ⁸ Langizya ivikomwa vyakung'anamuka kwinu. ⁹ Sona mutakinong'one ukunena kwa umwe mwebene, tuli nu Abulahamu ubaba witu.' Pakuti nkunena kwa mwene ukuti, u Chala wakwenela ukunyamusya abana kwa Abulahamu nakokufuma mumabwe. ¹⁰ Mwakuti losi ulu inthemo ya bikiwa kale pa misisi ya makomo. Ikomo lyosi lyo litakupapa impumba iziza likudumuliwa nukulitayila pa moto. ¹¹ Nkabozya umwe na minzi ukuti mulape. Loli yo akwiza kusinda kwane mukulu ukulunya une, nthakwenela ukunyamula ni sapato zyache. Azukubozya nu muzimu ughuswepu poka nu moto. ¹² Uluselo luli kale munyobe zyache ukuseka ivibibi vyosi nukuvifumyamo nukusenda iviza vyosi ukuvibunganika nukusengula akiza munyumba yakusungilamo. Loli ivibibi vyosi azukuvyocha nu moto ghoghutakuzima lumo. ¹³ Bo u Yesu iza ukufuma ku Galileya ukuya ku lusoko lwa Yolodani mwakuti oziwe nu Yohane. ¹⁴ Loli u Yohane akayezya ukuti amukanile, akanena, nalonda ukuti noziwe numwe,po mwiza kukwane? ¹⁵ U Yesu akamwamula nukunena, chitikizye losi ulu, pakuti chakwenelela kwa uswe ukuti vikwanilisike ukuyana nu bwanaloli." Po u Yohane akitikizya. ¹⁶ Bo oziwa, u Yesu akinuka mwa lubilo nukufuma muminzi, po kumwanya kukamwighukila. Akalinga umuzimu wa Chala ghukwisika ngati nkunda nukwikala pachipungo chache. ¹⁷ Po amazyu ghakwivwika ukufuma kumwanya ukuti uyu weyo wane umughaniwa, yo une nkuhoboka nawe.

Chapter 4

¹ U Yesu akasendiwa nu muzimu ughuswepu ukuya munkholongo ukuti aye ayeziwe nu satana. ² Bo asala ukulya amasiku 40 aghamusanya 40 aghabusiku akivwa inzala. ³ Umuyezyi akiza akanena nawe, "nanthi we mwana wa Chala, lamula amabwe ghano ukuti chibe chibama." ⁴ Loli u Yesu akamwamula, ukuti visimbiwe, umunthu atazukwikala chifukwa cha chibama pachene. Loli nizwi lyonsi lyo likufuma kunzi kwa mulomo wa Chala." ⁵ Ukufuma apo u satana akamusendela muchikaya ichiswepu nukumu nozyela pa mwanya nkhanu pa lubumba lwa tempele. ⁶ Nukumubuzya ukuti, nanthi we mwana wa Chala, wisumbe wemwene pasi, pakuti visimbiwe ukuti, azukulamula abangelo ukuti bakupwelelele, sona, bazukwankhila ninyobe zyabo, mwakuti tewize ukanyizye ivinama vyako pibwe." ⁷ U Yesu kanena kukwache, "visimbiwe sona ukuti, utenile ukuti uyezye umwene Uchala wako." ⁸ Sona, u satana akamusendela kwipili ilitali nkhanu nukumulangizya ubumwene bonisi bobukaba pachisu nu bukabi bwache. ⁹ Akanena kukwache ivinthu vyonsi ivi nkhezukubapa, nanthi unga ngwadila nukuniputa une." ¹⁰ Po u Yesu akanena kukwache, fumapo pano, satana! visimbiwe inthi ukamwiputa umwene Uchala wako, sona inthi ukamubombele yuyo mwene. ¹¹ Po u satana akafumapo nu kumuleka, linga abangelo bakiza nukumupwelelele. ¹² Bo u Yesu ivwa ukuti u Yohane apelekiwe, akanyamuka nu kwingila mu Galileya. ¹³ Akafuma mu Nazaleti akabuka nukwikala mu kapelanaghamu, kupipi kwa nyanja ya Galileya mumphaka ya Zebuloni nu Nafutali. ¹⁴ Ivi vikabombiwa ukuti vikwanilisiwe vyo akanena umughonela u Yesaya, ¹⁵ Ichikaya cha Zebuloni namu chikaya cha Nafutali, kunzila yaku nyanja, kwisila kwa Yolodani, Galileya lya banthu ba panzi. ¹⁶ Abanthu bobakwikala uchisi balingite ubwelu ubukulu, sona nakubanthu bonisi bobakikala muchikaya na mumuzyezye wamfwa, ubwelu bukabonekela ku kwabo. ¹⁷ Ukufuma akabalilo ko u Yesu akanda ukutandazya akanena, "Rapa pakuti ubumwene bwa kumwanya buli papipi." ¹⁸ Bo akwenda mumbali mwa nyanja ya Galileya, akalinga abanangwa babili, Simoni yo we Petulo, nu andileya umukulu wache, bakutayila ichilepa munyanja pakuti bakaba balovi. ¹⁹ Uyesu akanena nabo, zakuno nkhonkha, pakuti inthi mphange ukuti mube mwe balovi ba banthu. ²⁰ Mwalubilo bakaleka ivilepa nukumukonkha. ²¹ Bo u Yesu akwenda ukufuma kula akalinga sona babili pabwanangwa, Yakobo umwana wa Zebediya, nu Yohane umukulu wache. Bakaba mubwato nu Zebediya ubaba wabo balayanya ivilepa vyabo. Akabitizya, ²² Mwalubilo bakaleka ubwato poka nubaba wabo nukumukonkha. ²³ U Yesu akaya nukwenda mugalileya monsi, nukumanyisa mumasinagogi, nukutandazya amazyu gha bu mwene nukuchizya kwa ndwala zyonsi izya banthu. ²⁴ Imbili yache yikafuma nukwivwika ponsi mu Siliya, po bakabuka na banthu bonisi kukwache abalwale bobakaba nimbina zya kupambanapambana namabuku, nabo bakakoliwa ni mizimu iyibibi, abakuzilika, sona naba kulemala. U Yesu akabapozya. ²⁵ Abanthu abinji bakamukonkha ukufuma ku Galileya, naba Dekapoli, Yerusalemu, na Yudeya ukupululila mu Yolodani.

Chapter 5

¹ Bo u Yesu alinga ichilundilo, ku chipili. Bo ikala pansu, abakonkhelezi bakaya kukwache. ² Akighula umulomo akanda pakubamanyisa akati, ³ "Basayiwa bobapina mumuzimu, ivyabo vili kuchinamwene chakumwanya, ⁴ Basayiwa babo bakulila akabalilo aka pakuti inthi bakabatebeze. ⁵ Basayiwa babo bali numutende mu moyo wabo pakuti inthi bakize ukulaghila ichisu chabo. ⁶ Basayiwa babo balininzala sona ninyota iyabwanaloli pakuti bakwiza pakwikuta. ⁷ Basayiwa babo balinichisa pakuti inthibakachaghe ichisa kumwanya. ⁸ Basayiwa babo baswepu mumoyo pakuti inthibakamulinge

u Chala.⁹ Basayiwa babo bakubika umutende pakuti inthi bakabitizye ukuba bana ba Chala.¹⁰ Basayiwa babo babanyazya nukubakoma nukubahoyela abene ichinamwene chili kumwanya.¹¹ "Basayiwa babo abanthu bakubakalipila bakubanyazya bakunena ivinthu ivibibi sona bakunena ivyabumyasi chifukwa chizina lyane.¹² Musekelenge sona mube mwebahobosu papo ichabupi chinu ichikulu chili kumwanya. Abanthu abinji bakabanyazyanga nukubakoma abaghonela bobakabapo boumwe muchuli.¹³ "Mwembeya yachisu, nanthi imbeya yasupa, yingakola bulibuli sona? yitakuba nyiza sona yikuba yakutaya nukuti abanthu bakwenda pamwanya.¹⁴ Mwe lukozyo lwa chisu. Akaya kokali pa mwanya pa chipili katangavwama.¹⁵ Abanthu pala bakozya inyali batakupikila lumu nichitundu, loli pala bakozya bakuyibika pa mwanaya, ukuti yibale munyumba yonsi.¹⁶ Za inyali zinu zibale kubanthu ukuti balinge imbombo izinu iziza nukuti babutuvye utata Uchala wakumwanya.¹⁷ Kamukwinong'ona ukuti niza pakomania indaghilo zyanghonela, inthizite pakuzukomania.¹⁸ Nubwanaloli bonsi nkhubabuzya umwe ukuti mpaka ichisu ichakumwanya nichapansi chikamale nthenakamokamo ko inthikakakomanika pa ndaghilo paka vyosi ivinthu vimaliziwe.¹⁹ Polelo wensi yuyo akukomania pa nkhomelezyo sona akumanyisa abanyabo ukuti banangenge inkhomelezyo atalingila ku chinamwene chakumwanya. Loli wensi yuyo akusunga sona akumanyisa izya nkhomelezyo ayapakwitiziwa pa chinamwene chakumwanya.²⁰ Pakuti nkhubabuzya pene papo pala ubuswepu bwinu butakuchila pabuswepu ubwabasimbi nabafalisayi, patalipo inzila iyathi ungingila kuchinamwene chakumwanya.²¹ "Mwivwile ukuti zikaneniwa mutubalilo twakale, manyi mukomenge sona wensi yoakukoma inthiakalongiwe."²² Loli nkhunena kukwinu bonsi nanthi yuyo akumukalalila uwamwabo boali kububibi inthi akalongiwe, sona wensi yuyo akunena akuti, "wemupunganu!" inthiaye mububibi uwakuya ku moto uwagehena.²³ Polelo nanthi ukubika ivyabupi kwa Chala nanthi wakumbuka ukuti uwamwinu yomupambanite nawe,²⁴ Uvuleke ivyabupi pachighemo palanyene uye usayane nuwamwinu powize usende ivyabupi ubike.²⁵ Ivwana numunthu youlinawe ninongwa pomukuya kubalongi, youlinawe ninongwa anagakubika kubalongi, abalongi bangakubika kubasongo, polumo bangakubika mujele.²⁶ Naloli nkhubabuzya teukize ufumemo mujele mupaka ukize ulipile indalama.²⁷ "Mwivwile mobakanenela, mutakazelelukaye,"²⁸ Loli nkhubabuzya wensi akunyonywa umwanakazi boazeleluka nawe mumoyo.²⁹ Pala iliso likunangisya, ulifumyeko kukwako ulitaye. Pakuti chohiza ukuti umunthu chizako ukuti chimo kumubili chitakabeko nukulusya ukuti umubili ghonsi butayiwe kuchibwina icha moto.³⁰ Nanthi inyobe yako iyandeyo yoyikupuvya uyidumule nukuyitaya ukufuma kukwako, chifukwa chohiza ukuti chimo kumubili wako manyi chibeko ukulusya ukuti umubili ghonsi ghuye kuchibwina cha moto.³¹ Chikaneniwa sona ukuti, 'yoakumubinga umukazi wache amupe ichikalata ichakusoka,'³² Nkhubabuzya wensi yuyo yoakusosya umukazi wache, amususye pene pala amwagha numwanalume, chukumupanga ukuti muzelele. Wensi yuyo yoakusenda umwanakazi yoasokite kokuti akuzeleluka bwaka nawe.³³ "Sona mwivwile ukuti zikaneniwa mumasiku aghakale, "utakalape ivilapo ivyabumyasi loli ivilapo vyako viye kwa mwene."³⁴ Loli nkhubabuzya utakalape lumu ivilapo ivya kumwanya pakuti kumwanya chinamwene cha Chala.³⁵ Pamo pachisu chapansi pakuti popopali amatamba gha Chala, pamo utakatingi nakuyelusalemu papo kokaya akakulu akamwene wabamwene.³⁶ Sona utakalape ivya mumutu wako chifukwa chakuti utangagomba isisi lyoka iswepu pamo ifitu.³⁷ Loli ineno yako yibe yakuti 'inga, inga,' pamo 'hagha, hagha,' vyounganena pakuchila pano vikufuma kubutula nongwa.³⁸ "Zikwiza sona zikaneniwa, "iliso piliso sona ilino pilino."³⁹ Loli nkhubabuzya mutakamukakatile yoakubomba imbibi, pamo yoakubanda pambula nochifukwa pala akuma ku ndyelo ang'anamukile nakumongo.⁴⁰ Nanthi umunthu yoakulonda ukupoka ilaya umulekele nitilauza.⁴¹ Yonanthi akukutuma ukuti ubuke ubulendo bwa 1 mile ubuke nawe ubulendo bwa 2 mile.⁴² Umupe wensi yoakukulalusya sona utakafumeko kuyoakulonda ukwazimya kukwako.⁴³ "Wivwile ukuti zikaneniwa, 'ubaghile ukuti umughane umupalamani wako sona umubenge umulwani wako."⁴⁴ Loli nkhubabuzya, mughane umulwani wako sona umwiputitenge yoakukuvwima, amabuku amakali ghakuti mutakabasaye bobakubavwima loli mubabombelenge iviza bobakubavwima.⁴⁵ Pomukwiza ukuba mwebana batata yoali kumwanya. Pakuti izuba lyache likubalila pababibi napabiza, akatuma ivula pabiza napa babibi.⁴⁶ Nanthi ukubaghana bobakukughana, ukwaghapo ichoni? kavinonye vyovyvo bakubomba nabobakusonkhesya imisonkho?⁴⁷ Nanthi ukulamuka bobawamwinu kachochoni choukubomba ukulusya ukulamula abanthu abanji? katevyovyvo abakunzi bakubomba?⁴⁸ Polelo ubaghile ukuti ube wemwiza ngati wetata Uchala yowemwiza.

Chapter 6

¹ "Muchebe ukuti mutakabombe imbombo ingoloso pa bwelu ukuti abanthu babapale, mutakwiza ukupokela ichabupi icha kufuma kwa tata winu yo ali kumwanya.² Nanthi mukumupa chimo yumo umupina mutakafumuzye ukuyana namo baku bombela abamyansi mu nyumba izya kwiputitamo namu nzila, ukuti bapokelela nzila ichabupi chobo chonsi.³ Nanthi mukumupa umupina, manye inyobe iya mongo yimanye vyo unyobe iya ndyelo yikubomba.⁴ Ukuti vyo mukupeleka vibe vya kubusyefu. Po utata winu yo akulinga ivyakubusyefu akwiza ukubapa ichabupi.⁵ "Pala mukwiputa mutakayane na bamyansi, pakuti bighanite pakwimilila nukwiputa munyumba zya kwiputitamo namutunzila to tunyonganite nyonganite ukuti abanthu babalinge. Naloli nkhubabuzya, bapokelela nzila ichabupi chabo.⁶ Loli umwe, nanthi mukwiputa, mwingile mu chipinda chinu. Ighalila ichitanga nukwiputa kwa tata wako, yo ali kubusyefu. Po utata yo akulinga ivya kubusyefu akwiza pakupokela ichabupi.⁷ Pala mukwiputa, mutakapange ukupyanizya ukwabupunganu ngati mo bakubombela aba kunzi, pakuti bakwinong'ona ukuti bakwiza ukwivwika chifukwa cha mazyu ghabo aghinji.⁸ Po, mutakabe ngati bo babo, pakuti utata winu akumanya vyo mukulonda bo muchili mutamulalusizye.⁹ Po mwipute

ngati ulu: Tata witu wakumwanya, Izina lyako lichindikiwe ngati liswepu, ¹⁰ Ubumwene bwako bwize. Ubwighane bwako bubombiwe pansi pano ngati mokubelile kumwanya. ¹¹ Utupe uswe ichakulya icha ilelo. ¹² Utuhobokele uswe imbibi zitu, ngati mo tukubahobokela aba mbibi zitu. ¹³ Utakatubike uswe mungelo, loli mutupoke uswe kumbibi. ¹⁴ Pala mukubahobokela imbibi zyabo, Uchala wa kumwanya akwiza ukubahobokela numwe. ¹⁵ Loli pala mukubahobokela imbibi zyabo, napanandi utata ukuti akuhobokele imbibi. ¹⁶ "Po twaleka ukulya nukwiputa tutakabe mi cheni cha chitima ngati mo aba myasi bakupangila, bakulangizya ivyeni vya kukalala ukuti babonekenge ku banthu ngati balekite ukulya nukwiputa. Naloli nkhubabuzya ukuti bapokelite kale ichabupi chabo ichikulu. ¹⁷ Loli umwe, nanthi mwaleka ukulya nu kwiputa, pakazya imitu yinu nukusukusulaku maso kwinu. ¹⁸ Ukuti manyi chibonekele ku bamo ukuti mukuleka ukulya nukwiputa, loli amanye utata winu yo ali kubusyefu; sona utata winu yo akulinga ivya kubusyefu akwiza ukubapa ichabupi. ¹⁹ "Mutakisengulile ubu kabi pa chisu, po uluswa nu lusima lukwiza ukuchinanga, sona na biba batanginjila nu kwiba. ²⁰ Loli, sengula ichuma chinu kumwanya, ko pamo uluswa pamo ulusima lutanganangania, sona abiba batanginjila nu kwiba. ²¹ Pakuti kokuli ubukabi bwako, koko kukwiza ukuba sona numoyo wako. ²² Ilinso yo nyale ya mubili wako. Nanthi, amaso ghako ghiza ko kuli umubili wako ghonsi wizwile nubwelu. ²³ Loli nanthi ilinso lyako libibi, umubili wako ghonsi wizwile nichisi. Pala ubwelu bo buli mumwako bwipela ukuba chisi, ka ichisi chikwiza ukuba buli ! ²⁴ Atalipo nayumo angabombela abamwene babili, pakuti lumo angamubenga yumo nukumughana umunyabo, pamo angamwivwila weka nukumusula uyunji. Utangabombela Uchala nu bukabi. ²⁵ Po lelo nkhubabuzya ukuti, mutakapasye nizya bumi bwinu, ukuti tukwiza pakulya ichoni, pamo pakung'wa ichoni pamo ivya mu mubili winu, vyo tungavwala. Ubumi bwapamwanya ukulusya ichakulya, sona umubili wapamwanya ukulusya iwalo? ²⁶ Lina iviyuni kumwanya. Vitakupesa pamo ukwinula pamo ukubunganika muvibunga, loli Uchala winu uwakumwanya akuvilyesya. Po mwe bapamwanya nkhanu pakuvilusya ngati mo vibelile. ²⁷ Wewenu mwa umwe pakupasya angiyongelezaya isiku pa bumi bwache? ²⁸ Choni cho mukupasya ni vwalo? inong'ona ivya maluba mumunda mo ghakukulila. Ghatakubomba imbombo, pamo ghatakupangila imyenda. ²⁹ Loli nkhubabuzya ukuti, wepe u Solomonu mu buchindamu bwache atakavwala ngati mwa vimo ivi. ³⁰ Nanthi Uchala akavwika amasote mumunda, gha ghaliko ilelo sona indabi ghakuzukusumbiwa mu moto, ka atangabavwika, umwe mwe balusubilo ulunandi? ³¹ Po lelo mutakapasye ukuti, 'tukwiza pakulya ichoni? pamo 'tukwiza pakung'wa ichoni?' pamo tukwiza pakuvwala ichoni? ³² Pakuti abanthu ba kunzi bobo bakuvilonda ivinthu ivi sona Utata winu uwakumwanya azimenye pakuti mukuvilonda. ³³ Loli londa tasi ubumwene nu buswepu, sona vyonsi ivi vikwiza ukupeghiwa kukwinu. ³⁴ Po, mutakapasye nivya ndabi pakuti likwiza ukupasya lyene. Isiku lyonsi lili ninthamyo izya kuyana nalyo.

Chapter 7

¹ "Mutakalongenge ichinthu cho mutachibweni inthimukalongiwe. ² Ukulonga kumwene mukulonga ko inthimukalongiwe nichipimo cho mukupimila umunyinu, cho inthi bakabapimile umwe. ³ Choni chomukulinga akanthu ko kingile mwiliso lyamunyako loli utkulinga ichikomo chochingile mwiliso lyako? ⁴ Unganena bulubuli kwa wamwinu, zankhufumye ichinthu mwiliso lyako, bo ichikomo chichili muliso lyako? ⁵ Mwebamyasi umwe! wandile ufumye ichikomo mwiliso lyako, po inthiwiwe umulinge umunyako akiza ichinthu cho chili mwiliso lyache. ⁶ Utakapenge imbwa chochochiza, sona utakayitayilenge iviza kunthazi ku ngulube. Pachifukwa chakuti ingulube zingendapo nivinama vyabo sona zing'anamulanie iviza nukuzepulania. ⁷ "Buzikizya, inthibize bakupe londa po inthiwiwe uchaghe, kong'osya po inthibize bakwighulile. ⁸ Pakuti wensi yo akulenga, bakumupa; wensi yoakulonda, yo akuvyagha; wensi yoakukong'osya yoyobakumwighulile. ⁹ Kapapinu umwe, wewenu nanthi umwana wache akulonda ichibama, akumupa ibwe? ¹⁰ Pamo akulonda inswi, akumupa injoka? ¹¹ Polelo, nanthi mwebaomba mbibi mukubapa abanabinu iviza, zingaba bulubuli nutata winu uwakumwanya pakumupa ivinthu iviza kubanthu bobakumulenga? ¹² Polelo, vyonsi ivinthu vyo ukulonda ukuti abanthu bakubombele, nuwe vyoubabombelenge ulu lolughano ulwabaghonela. ¹³ "Ukwingila pamulyango ubufinye. Ubukulu ubwageti sona ubukulu yonzila yiyo yikuya ukwakukomanika, sona ku nzila yilanyene bobakuya pakwenda abanthu abinji. ¹⁴ Loli umulyango munandi sona inzila mphala yo yikuya kubumi, abanthu banandi bointhe bakayaghe. ¹⁵ Muchenjele nabaghonela ababumyansi babo bakwiza kukwinu ngati bavwete ichipanda cha ng'osi loli babibi munyionong'ono zyabo. ¹⁶ Mumbombo zyabo inthimukabamanye. Ka abanthu bakuyaba abaolenji muchikomo ichamyunga ichamunkholongo pamo mumikuyu? ¹⁷ Munzila iyonyene, ikomo lyonsi iliza likufumya ivyakulya iviza, loli ikomo ilibibi likufumya ivikomwa ivibibi. ¹⁸ Ikomo iliza litangapapa ivikomwa ivibibi, sona ikomo ilibibi litangapapa ivikomwa iviza. ¹⁹ Ikomo lyonsi litakupapa ivikomwa iviza likudumuliwa nukutayiwa ku moto. ²⁰ Polelo inthiukabamanye chifukwa cha mbeyu zyabo. ²¹ Tewensi yuyo akunena kukwane akuti mwene, mwene, inthiakinjile ku chinamwene cha kumwanya loli bobakubomba ubwighane bwatata yo ali kumwanya. ²² Abanthu abanji inthi bakati kukwane pisiku lila, mwene, mwene, tukanenelanga mwizina lyako, sona mwizina lyako motukafumizyanga imphepo imbibi sona mwizina lyako momotukapangilanga iviswigo? ²³ Po inthinkhababuzye pa bwelu pa kusimikizya kukwabo, inthabamenye lumu umwe fumapo pano mwe mukukonkha indaghilo zya bumanyisi umwe! ²⁴ Polelo wensi yo akwivwa amazyu nukughitika inthibakabe ngati we munthu uwamahala yuyo yoakazenga inyumba yache pibwe. ²⁵ Imvula yikiza, isoko zikizula imphepo yikaputa yikumanga ku nyumba, loli bakazenga pibwe. ²⁶ Loli wensi yo akwivwa amazyu loli atakughivwila inthi akabe ngati umunthu umupungu yo akazenga inyumba yache pamusesenga. ²⁷ Imvula yikiza, isoko zikizula, ipmhepo yikaputanga yikaputanga, kunyumba inyumba yikawa yikavongoka yonsi." ²⁸ Bo u Yesu amala pakunena

amazyu ghonsi ghanonyene, ichilundilo chikaswigha nubumanyisi bwache,²⁹ Pakuti akamanyisya ngati mulongozi wachisu bobamutumite sona atakamanyisya ngati basimbi.

Chapter 8

¹ Bo Uyesu isika ukufuma ku chipili, ibumba ilikulu likamukonkha. ² Linga, umunthu yumo uwa mambombo akiza kukwache, akamufughamilila nukuti, "mwene, nanthi ukulonda unswebye une." ³ U Yesu akagholosya inyobe yache, nukumukola akanena akati, "nkhulonda, swepa." Aponye naponye amambombo ghakamala. ⁴ U Yesu akanena kukwache akati, utakamubuzyepe nayumo umunthu. Loli buka uye wilangizye ku muputi, ubike ichabupi cho u Mozesi akalamula, "ukuti abanthu bonisi bamanye ukuti wapola." ⁵ Pakwinjila mukaya ka Kapelenamu, usongo wa chiloma akiza kukwache, akamulenga. ⁶ Nukuti "mwene, uwambombo wane alwalite kunyumba, aghonite pa chitala, umwakuti akupotwa pakwenda." ⁷ U Yesu akamubuzya akati, "nkhwiza nukumupoza." ⁸ Usongo waba silikali akamula akati, "awe, mwene, utabaghile ukwinjila munyumba yane. Loli nena bwaka izyu, uwambombo wane akwiza pakupola." ⁹ Pakuti nune bwaka, ndipansi palulaghilo ulwa basongo bene, sona pansi papane ndina basilikali abankhondo po nanthi nkhumubuzya weka ukuti, 'Buka,' naloli akubuka. Po nanthi nkhumubuzya uyunji ukuti, 'Zakuno,' naloli akwiza, sona nanthi nkhumubuzya umuzya ukuti, "Bomba ichi," po naloli akachibomba!" ¹⁰ Bo u Yesu ivwa ivi, akaswigha nkhanu, "naloli nkhubabuzya ukuti nthamwaghte lumu umunthu uwa lusubilo ngati we uyu pakasi paba Izilayeli." ¹¹ Nababuzya ukuti, abanthu abinji aba kubufumilo nabakubwinjililo bakwiza nukwikala poka nu Abulahamu, Ayizeki nu Yakobo mubumwene ubwa kumwanya. ¹² Abanthu bo bakwinong'ona ukuti bakwiza panjila mubumwene bwakumwanya bakwiza pakusumbiwa kunzi mu chisi, kula bakwiza pakulila nu kusya amino." ¹³ Po u Yesu akanena kwa songo uwaba silikali akati, "bwelagha, cho wasubila chikwiza pakubombiwa." Aponye umubomba mbombo wa songo yula akapola. ¹⁴ Bo u Yesu iza kunyumba ya Petulo, akamulinga unyinyavyala wa Petulo alamabalalite pachitala pakuti akaba ninzekema. ¹⁵ U Yesu akamukola inyobe, po umwanakazi yula akapola. Akanyamuka akanda pakumubombela umwene. ¹⁶ Bo, ichamabwila chafika chafika, abanthu bakiza kwa Yesu na nabanthu abinji bo bakaba ni mizimu iyibibi. Akafumya imizimu na mazyu ukuti abalwale bonisi bakapola. ¹⁷ Mu nzila iyi kukakwanilisiya ukuti vyo vikanenekanga nu Yesaya u mubombeli, ukuti, "Akanyamula ububavu bwitu nukufumya ubulwale bwitu bonisi." ¹⁸ Bo u Yesu alinga imbumba yimuzungulile, akababuzya ukuti baye kwisila ilinji ilya lusoko lwa Galili. ¹⁹ Umusimbi akiza kukwache nukuti, "Manyisi, nkhekukonkha konsi ko ukuya." ²⁰ U Yesu akati kukwache, "Abakambwe bali ni mphako, ni viyuni vyope vili ni vivulumbo, loli umwana wa munthu ate nu buyo ubwakughonekapo umutu wache." ²¹ Umumanyili uyunji akati kukwache, "we mwene, nitikizya ukuti nsyile tasi utata wane." ²² U Yesu akamwamula akati, "nkhonkha, leka abakufwa basilane bene." ²³ Bo u Yesu injila mubwato, abamanyili bache bakamukonkha mulanyene. ²⁴ Linga, pakiza imphepo iyakoghofya pa nyanja, pakuti ubwato bukazingiliziwa na mayigha. Loli u Yesu akaba ukuti aghonite. ²⁵ Abamanyili bakabuka kukwache nukumunyamusya, bakati, "We mwene; tupoke, linga tuli pakudwiba!" ²⁶ U Yesu akanena kukwabo, "chochoni cho mukoghopa, mwe banthu ba lusubilo ulunandi?" Akanyamuka nukulamula imphepo ni nyanja ukuti vileke. Umwakuti pa nyanja pakaba mya nkhanu. ²⁷ Umunthu wensi akaswigha nukuti, "Ka munthu buli uyu, umwakuti imphepo ni nyanja vikumwivwila?" ²⁸ Bo u Yesu afika mu chigaba icha Gadala kwisila ilinji ilya nyanja, akakomana na banthu babili bo bakaba ni mizimu iyibibi. Bakafumila kuma phumpha sona bakaba balwani nkhanu, mwakuti patakaba nayumo umunthu uwa kudumusanya ku nzila yila. ²⁹ Linga, bakakolomoka nkhanu nu kuti, "ka ukulonda ukuti tukupangile ichoni uwe we mwana wa Chala? ka wiza pakutufunda bo na kabalilo kache katakwanite?" ³⁰ Papipi na pamalo ghala, pakaba uludimo lwa Ngulube zyo zikalyanga. ³¹ Imizimu iyibibi yikamulenga u Yesu yikati, "Nanthi ukulonda ukutufumya muno, ututume mu ludimo lwa Ngulube zila." ³² U Yesu akayibuzya akati, "Buka!" Imizimu iyibibi yila yikafuma nukwingila mu Ngulube; Linga, ingulube zyonisi zikasamalila kubughulumusya bwa nyanja nukuwila sona nukufwila mumo. ³³ Abadima Ng'ozzi zila bakasamala nukuya kukaya nukunena vyonsi vyo vyababonekela abanthu bo bakaba ni mizimu iyibibi. ³⁴ Linga, utwaya tonsi utukulukulu tukafuma nukwiza ukukomana nu Yesu. Bo bamwenya umwene, bakamulaba ukuti afumemo mukaya kabo.

Chapter 9

¹ Uyesu akinjila mu bwato, nukuloboka, nukunyokela sona ku kaya akakulu. ² Linga, bakiza nu munthu uwa kulemala bakamughoneka pa machila. U Yesu akanena kumunthu uwa kulemala, bo alinga ulusubilo mumwache, "mwana wane, jimba umoyo. Imbibi zyako zyahobokeliwa." ³ Linga, bamo mwasimbi bakanena pa benebene, "umunthu uyu akumusamula." ⁴ U Yesu akamanyisa inyinong'ono zyabo nukuti, "choni cho mukwinong'ona ivibibi mu myoyo yinu?" ⁵ Ka chilikwi cho chipepe, ukunena ukuti, "imbibi zyako zyahobokeliwa, pamo pakunena ukuti, "nyamuka nukwenda?" ⁶ Pala mukamanyanga ukuti umwana wamunthu ali namaka pachisu pakuhobokela imbibi, ... "akanena ku mulemazu, "nyamuka, nyamula ichaghonela chako, nukubuka kunyumba kwako." ⁷ Pala umunthu akanyamuka nukubwela. ⁸ Bo ibumba lyalinga ivi, bakoghopa nukumuchindika u Chala, wewenu yo abapile abanthu akulaghila uku. ⁹ U Yesu akufumapo pamalo ghala, akamulinga umunthu yo akaba musonkhezya musonkho yo izina lyache akaba we Mateyo. Akanena kukwache, "nkhonkha." Akanyamuka nukumukonkha. ¹⁰ Bo u Yesu akulya munyumba, linga, abasonkhezya musonkho abinji naba mbibi bakiza nukulya poka nu Yesu nabamanyili bache. ¹¹ Bo abafalisi balinga ichi, bakanena kubamanyili bache, "choni cho umumanyisi winu akulya poka naba kusunkezya musonkho nabanthu bo bali nimbibi?"

¹² Bo u Yesu ivwa ivi, akanena, "abanthu bo batalwalite batakulonda ing'anga, loli bene bo balwalite. ¹³ Buka mukumanyila cho ichi chikung'anamula: 'nkhunyonywa ukuba ni chisa ukulusya ukupokela ivyabupi ivya vinyamana.' Nthizite pakubitizya abanthu abagholosu ukuti bapinduke, loli aba mbibi." ¹⁴ Bo abamanyili ba Yohani bakiza kukwache nukuti, "ka choni cho uswe nabafalisi tukutuzya pakulya, loli abamanyili bako batakutuzyo pakulya?" ¹⁵ U Yesu akati kukwabo, "ka mukwinong'ona ukuti abayeni palusekelo lwa nsendwa bangalangizya ichitima bo umwene nsendwa alipoka nabo? Awe! loli isiku likwiza lyo umwene nsendwa bakumufumyako kukwabo, po bakwiza ukutuzya pakulya. ¹⁶ Nayumo umunthu yo angagambika ichigamba ichipya pa mwenda ughukulu, pakuti ichigamba ichipya chila chingazepula umwenda ughukulu, nukuti umwenda ughukulu ghungazepuka nkhani. ¹⁷ Nayumo umunthu yo angapungulila uvinyo umupya mutunyambi utwa makwela amakulu. Nanthi akabomba bunonyene utunyambi tungazepuka, po ivinyo akakupuka sona utunyambi utwa makwela tukunanganika. Mumalo mwache, uvinyo umupya apunguliwe mu tunyambi utupya, sona vyonsi vikwiza ukuba akiza." ¹⁸ Bo u Yesu akanena ivinthu ivi kukwabo, linga, usongo yumo akiza kukwache akamufugamilila, nukuti, "umwana wane umulindu afwa lulu bwaka, twende ubike inyobe zyako papache ukuti abe nu bumi sona." ¹⁹ U Yesu poka nabamanyili bache bakamukonkha. ²⁰ Linga, pakaba umwanakazi yumo yo akayimba nubulwale ubwa ichakumwezi imyaka thwelovu akiza kwa Yesu nukupalamansya mumbali mwa Maliya. ²¹ Akanena mwene akati, "pala ningakola bwaka ilaya lyache, inthi imphole. ²² Po u Yesu akang'anamuka nukumulinga umwanakazi yula nukuti, "we mwana wane, jimba; ulusubilo lwako lwakupozya." Aponyene umwanakazi yula akapola. ²³ Bo u Yesu injila munyumba ya songo yula, akalinga aba kulizya amapati na banji bo bakapanganga ichongo ichikulu. ²⁴ Akati, "fumapo, pakuti umulindu uyu atafwile, loli aghonite bwaka utulo." Po bonisi bakamuseka umwakumusamula. ²⁵ Bo abafumya abanthu kunzi, u Yesu akinjila munyumba nukumunyamula umulindu yula mu nyobe, umulindu akanyamuka. ²⁶ Inkhani iyi yikasata mu chisu chonsi chila. ²⁷ Bo u Yesu akufumapo pamalo ghala, abafwa maso babili bakanda pakumukonkha mwisinda. Bakakola nkhanzi bakati, "we mwana Davide, tupelele ichisa!" ²⁸ Bo u Yesu injila munyumba, abafwa maso bala bakiza ku kwache, u Yesu akati kukwabo, "ka mukusubila ukuti ningabapozya?" Bakanena ku kwache, Ee, mwene!" ²⁹ Po u Yesu akaghapalamasya amaso ghabo nukuti, "chibombwe ukuyana nulusubilo lwinu," ³⁰ Amaso ghabo ghakighuka. U Yesu akabasundayiza, "mutakamubuzyepo nayumo." ³¹ Loli bakabuka nukufumizya ipangwi ilya kunena izya Yesu muchigaba chonsi chila. ³² Bo abanthu babili bala bakufumapo, abanthu bamo bakiza kwa Yesu nu chinunu pachifukwa chakuti akaba numuzimu ughubibi. ³³ Bo umuzimu ughubibi ghula wafuma, uchinunu akanda pakunena. Abanthu bonisi bakaswigha nukuti, tutachibwenipo nalumo ichinthu ngati ichi muno mu Izilayeli. ³⁴ Loli abafalisi bakati, "wemwene uwa mizimu imibibi, weyo akumupa amaka aghakufumizya imizimu iyibibi." ³⁵ U Yesu akendanga mukaya akaulu namu twaya utwakupambanapambana. Akabukilila pakumanyisya munyumba izyakwiputilamo, nukulumbilila amazya gha bumwene nukupozya abanthu bo bakaba nubulwale ubwakupambanapambana. ³⁶ Bo alinga ubwinji bwa banthu, akaba nichililizi na banthu bala, chifukwa chakuti bakalita nuku tamiwa. Pakuti bakayana bwaka ning'onzi zyo zite nuwakuzidima. ³⁷ Akanena ku bamanyili bache akati, "ukwinula kukulu, loli abakubomba imbombo banandi. ³⁸ Iputa kwa Chala, umwenecho wa nyinulo, ukuti atume abambombo pakwinula.

Chapter 10

¹ U Yesu akitizya poka abamanyili bache thwelovu bala nukubapa ubulaghili ubwakufumizya imizimu imibibi nukupozya ubulwale bonisi ubwakulekana lekana. ² Amazina agha batumwa thwelovu bala gho agha: uwabwandilo we Simoni (yo akitiziwanga ukuti Petulo), nu munyabo Andileya, nu Yakobo umwana wa Zebediya, nu Yohani uwamwabo; ³ U Filipu, nu Batulumeyo; u Tomasi, u Mateyo yo akaba musonkhezya musonkho, u Yakobo umwana wa Alufeyo, nu Tadeyo; ⁴ Nu Simoni uwa ku Ziloti nu Yudasika sikaliyoti, yo akamubika u Yesu munyobe zya balwani. ⁵ U Yesu akabatuma abatuma abatumiwa thwelovu bala nukubabuzya ukuti, "mutakabuke kumalo ko abakunzi bakwikala, pamo mutwaya tonsi utwa mu Samaliya. ⁶ Loli mubuke pakasi paba iZilayeli, bo bayanite bwaka ni ng'onzi zyo zisobelite; ⁷ Po mukubuka mulumbilile nukuti, 'ubumwene bulipapipi. ⁸ Pozya abalwale, zyusya abafwe, swefya aba mambombo, nukufumya imizimu imibibi. Mwapokela umwa mbula kulipila, po umwe mupe umwambula kulipila. ⁹ Mutakanyamulepo kwali u golide, isiliva pamo ukopala munyambi zinu. ¹⁰ Mutakanyamule ichikwama pabulendo bwinu, pamo inkhomo yakwendela, pamo isapato pamo ilaya ilya pambali, pakuti uwambombo abaghile pakupokela vyo akusobelwa. ¹¹ "Nanthi mwafika mukaya, mumulonde umunthu yo isenganizye pakupokela abalendo, mwikale nawe mupaka mukwiza ukufumapo. ¹² Po mukwinjila munyumba, mumulamuke. ¹³ Nanthi abanthu aba munyumba yila babapokela akiza, ukubalamuka kwinu ukwa mutende kube nabo, loli nanthi batabapokela akiza munyokele numutende winu. ¹⁴ Nanthi abanthu bamo munyumba pamo mukaya batabapokela akiza pamo pakubivwisya fumapo pamalo ghala nukukung'untha ulufumbi kumatamba ghinu. ¹⁵ Naloli nkhubabuzya ukuti, nkhwiza ukubapelela ichisa abanthu ba musodomu na mugomola ukuchila abanthu aba mukaya kala po nkhubalanga. ¹⁶ "Linga kuno, nkhubatuma umwe ngati zyoung'onzi pakasi pa tumphumphu, po mube mwebachevu ngati njoka sona mube bololo ngati nkunda. ¹⁷ Muchebe na banthu! pakuti bakwiza ukubakola nukubabika pamaso gha balongi, sona nukubasyempha mu nyumba zya kwiputilamo. ¹⁸ Pachifukwa chane bakwiza pakubasitaka pamaso gha balongi nabamwene na abanthu aba kunzi, ukuti mumbikile ubukaboni. ¹⁹ Pala babasitaka mutakapasye ukuti, ka nkhwiza pakuna ichoni, pakuti vyo ukwiza ukunena vikwiza ukupegiwa pa kabalilo kalanyene. ²⁰ Pakuti tewewe ukwiza ukunena, loli muzimu wa tata ghogho

ghukuzukunenanga mumalo mwa uwe.²¹ Abanthu bakwiza pakubabika abanyabo ukuti babakome, nu tata kumwana. Abana bakwiza pakusambukila aba papi babo ukuti bakomiwe.²² Mukwiza pakubengiwa numunthu wensi chifukwa chizina lyane. Loli umunthu wensi yo ajimba mupaka pabumalilo, akwiza pakupokiwa.²³ Nanthi bakubavwima mukaya akakulu kano, samalila kubunji, naloli nkhubabuzya ukuti, temukamalizye utwaya utukulu tonsi utwa ba Izilayeli bo mwana wamunthu atizite.²⁴ "Umumanyili atewa pamwanya ukuluya umumanyisi wache umuzya pamwanya pa mulongi.²⁵ Umumanyili atabaghile pakuyana nu mumanyisi wache, umuzya ngati we mulongozi wache. Nanthi bitizya umulongozi uwa nyumba Bezezebule, kokuti abanthu aba munyumba bakwiza pakwitiziwa nizina ilibibi.²⁶ Po mutaboghope, pakuti ichinthu chonsi cho chivwinkiwe chikwiza ukuvwinkhuka sona ichinthu cho chifisiwe chikwiza ukumanyikwa.²⁷ Vyo nkhubabuzya kuchisi, munene pamusanya sona zyo mwivwa pa zyo nkhuteketa, mukwiza pakufumusya pa chulu.²⁸ Mutakoghope abanthu bo bakukoma umubili, loli batangakoma umuzimu. Nkhani-nkhani mumoghope umwene yo anga nangamia vyonsi umubili nu muzimu nu moto.²⁹ Ka utwa titi tibili tutangaghuliziwa na kasalabazya akanandi? Loli nakamo akatiti ko kuwa pasi ukusita utata ukuzimanya.³⁰ Loli, lyope isisi ilya kumutu kwinu libelengiwe.³¹ Mutakoghope. Mwe bapamwanya nkhanu ukuchila utwa titi utwinji.³² "Umunthu wensi yo akunitika pamaso gha banthu, nune bwaka nkhwiza pakumwitika pa maso agha tata uwa kumwanya.³³ Loli yo akunkhana pamaso gha banthu, nune bwaka nkhwiza ukumukana pa maso gha tata yo ali kumwanya.³⁴ "Mutakinong'one ukuti nkhisza paku bika umutende pa chisu cha pasi. Nthakiza pakubika umutende, loli we panga.³⁵ Nkhisza pakubika ubulwani pakasi pa mulumendo nu wise, sona umulindu nu nyina, sona umulasagha nu nyinavyala.³⁶ Abalwani aba munthu bakwiza pakuba banthu aba munyumba yache.³⁷ Umunthu wensi yo amughanite uwise pamo unyina ukuchila une tewa kwenelela papane; yo aghanite umwana wache umulumendo pamo umulindu pakuchila une tewa kwenelela papane.³⁸ Wensi yo atakunyamula imphinjika nukunkhonkha tewa kwenelela pamaso pane.³⁹ Yo akulonda ubumi akwiza ukubuluza. Loli yo akubuluza ubumi mwizina lyane akwiza ukubwagha.⁴⁰ "Wensi yo akupokela akiza akumpokela une, sona yo akumphokela une akupokela sona yo akanthuma.⁴¹ Wensi yo akupokela umughonela mwizina lya mughonela akwiza pakupokela ichabupi ukufuma ku mughonela, sona wensi yo akumupokela u munthu umugholosu mwizina lya munthu umugholosi akwiza ukupokela ichabupi ukufuma ku mugholosu.⁴² Wensi yo akumupa ukomeji uwa minzi amatalale yumo mwizina lya mumanyili nkhubasimikiziyila ukuti, munzila yonsi te akapotwe ichabupi.

Chapter 11

¹ Zikiza ukuti u Yesu amalizizye abafundiwa 12, akanyamuka nukuya kumwanya sona nukulumbilila muvukaya ivikulu.² Bo u Joni ivwa mu Jele ukuyana nimbombo izya mukulisitu, akatuma amazwi nabafundiwa.³ sona akati kukwache, "wewe weukwiza pamo tulonde uyunji?"⁴ U Yesu akamula sona akati kukwabo, Buka muye mumubuzye u Joni pa vyo mwalinga sona mwivwa.⁵ Bobatakulinga bakalinga, abalemazu banda pakwenda, abamambombo bakapola, abakutwi bakivwa sona, bobafwile bakazyuka, sona nabasayiwa bakiputizya kuba potwe.⁶ Umusayiwa wewensi yo atakufosing'iwa kukwane.⁷ Po bakenda munzila, u Yesu akanda pakunena kwibumba ukwafyana nu John, "choni cho ukaya muchingalangala palolela amatete ghoghaneng'enani mphepo?"⁸ Loli choni cho ukufuma palolela u munthu yoakvwala ivyavwala ivitonsu? momuno, bobavwala ivyavwala ivitonsu bakwila munyumba izya songo(king)⁹ Loli choni cho mukaya palinga mughonela? Naloli kunena kukwabo, sona ko kinjikinji ngati we mughonela.¹⁰ Uyu yoweyuyo kubobakasimbila.¹¹ Nkhukubuzya ubwanaloli, batanyamukite kubamo bobakapapiwa ngati banakazi bobali pamwanya ngati we Yohane mubatizi. Inga uwabumalilo yoakulondiwa mu chinamwene chakumwanyaali pamwanya nukuluya mo umwene abelile.¹² Ukufuma pamasiku gha yohane mubatizi mupaka pano, ichinamwene chakumwanya chikwaghana ninthamy, sona abanalume abakutanya basendanga bwaka umwafosing'a.¹³ Kuba mughonela boni sona nululaghilo mobakubombela mupaka u Yohane;¹⁴ sona nanthi ukulonda ukwitikizya nalo, we Eliya yo akuya pakwiza.¹⁵ Umwene yo ali namakutu ghakwivwila muleke ivwe.¹⁶ Ka chochoni choningabalilizya nimphapiliwe ya masiku ghano? Kuba ngati bobana bobakwangala pamalo agha ghulizizyapo ivyaghuza, bobakwikala sona bitizanienge.¹⁷ Sona nkhanena, tukabalizizya akafulte um we, sona utakimbapo.¹⁸ Kwa Yohane akiza nokulya ichibama olo ukungwa uwayini, sona bakati, "Ali nichibanda."¹⁹ Umwana wa munthu akiza akulya sona akungwa sona bakati, Linga umunthu umupafu sona uching'wela, umumanyani wayo asonkhezya imisonkho sona nimbibi! Loli amahala ghache ghayanite nivyakubomba yache."²⁰ Po u Yesu akanda pakulinga ivikaya ivikulu mo ivyakuswighisya vyache ivinji vikabombiwanga chifukwa batakapinduka.²¹ "Mukosi kukwinu, Chorazin! Mukosi kukwinu, Betisayida! nanthi iviswigho vikabombiwa mu Tayala namu Sidoni zyo zikabombiwa kukwinu nge mukapinduka kalekale mu masaka sona ni Toyi.²² Loli chikwiza kuba chakuswighisya mu Tule sona namu Sidoni pisiku ilya kulongiwa nupambana numwe.²³ We, kapenamu ukwinong'ona uyu pitilila ku mwanya? Awe bakwiza pakunyosya pansu ku Hadesi. Bo tuli Musodomu vikapangiwa iviswigho vyovikapangiwa kukwinu, pope bwaka vizusyalikila mupaka ilelo.²⁴ Loli, nkhanena kukwinu ukuti chizuba chipepe ukuyana nakaya ka Sodomu pi siku ilya kulongiwa nupambana numwe.²⁵ Mukabalilo kala u Yesu akati, "Nkhwiputa uwe tata Chala wakumwanya napansi, chifukwa ukavisita ivinthu vino ukufuma kubabwanali sona abakwi wvisya, sona nukwilula kubana abanandi.²⁶ Momumo, Tata po chino chikakuhobosya mukalingile.²⁷ Ivinthu vyonsi batumite kukwane ukufuma kwa Tata; sona nayumo yo akumanya u Tata loli umwana wache sona kwa wensi yo umwana amusala uku muvumbula.²⁸ Za kukwane, mwemwalita sona munyamwile iving'wamu sona nkhubabuzya apatuzya.²⁹ Senda i joko ku uwe umanyile kwane pati une newakwichefya sona umoyo uwa fwasa sona muzukwagha ukwatuzya numuzimu wako.³⁰

Ijoko lyane litang'wamite sona ukatundu abebukite.

Chapter 12

¹ Akaballilo kamo u Yesu akaya pakwendela ivyalo pisiku lya Sabata. Abamanyili bache bakaba ninzala bakanda ukupulula i mitu ya mbeyu nukulya. ² Loli bo aba Falisi balinga ivi bakanena kwa Yesu bakati, "Linga, abamanyili bako bakubomba zyo zititikiziwe pi siku lya Sabata. ³ Loli u Yesu akanena nabo akati, mutabelengite lumu zyo u Deveti akabomba po akaba ni nzala, na banthu bache bo akaba nabo? ⁴ Alanjila munyumba ya Chala nukulya ichibama pamaso papabo. Chochitakabaghiliwa ukuti alye sona chitakabaghiliwa ukuti alye nabo akaba nabo, loli abaputi bene. ⁵ Mutabelengite mululaghilo lo lukuti pa Sabada abaputi mu tempeli bakuchindika he isiku lya Sabada loli abene batakutula inongwa? ⁶ Loli une nkunena kukwinu nkuti yo ali pamwanya uku lusya itempheli alipo. ⁷ Pala mukamanya chochiku ng'anamula, 'Nkhunyonywa ichisa loli ukwipeleka hagma. Ponge mutakumususa yo ate ninongwa. ⁸ Pakuti umwana wa Chala weyo Sabada." ⁹ Po u Yesu akafumako kula nukuya kuma Sinagogi ghabo. ¹⁰ Ivwa kuno, kukabako yumo umunthu yo akalemala inyobe. Abafalisi baka mulalusya u Yesu, bakatingi, kalulaghilo ukupozya umunthu pa Sabata,? papo abene bakalondanga ukuti, bamwaghileko ivifukwa. ¹¹ U Yesu akanena akati, munthu buli mumwinu yo angaba ni ng'onzi yoka yiwile muchibwina pisiku lya Sabata. Loli atangayifumyamo muchibwina mula? ¹² Po umunthu, muchindikwa, ukulusya ing'onzi! potechakwitikiziwa ukubomba iviza pisiku lya Sabata." ¹³ Po u Yesu akanena kumunthu yula akati, "Gholosya inyobe yako." Aakayigholosya, po yikiza ya gholoka yaba mo yikabela kale ngati yinyabo." ¹⁴ Loli abafalisi bakafumila kunzi nukupangana ivibibi kukwache. Bakinong'onanga inzila inyinji izyakuti mphaka bamubike kubufwe. ¹⁵ Bo u Yesu azimanya mumoyo, akafumako kula, abanthu abinji bakamukonkha, po akabapozya bonisi. ¹⁶ Akabalaghila akati manyi muleke abanthu abinji bazimanye zyonkhubomba, ¹⁷ ukuti ichi chikakwanilisiwa bo vyaneniwa mu mazyu gho umughonela Yesaya, akatingi, ¹⁸ "Linga umubombi wane yuyo musalite, umughaniwa wane, mumo umoyo wane ghuhobokite, inthi imbike umuzimu wane papache, sona inthindumbilile ubwanaloli kubapanzi. ¹⁹ Yo ate akadalinkhanepo pamo ukulizikapo, pamo nayumo yo inthi akivwepo amazyu ghache mumisebo yonsi. ²⁰ Ate akapyolepo itete lyo litinzinkhanite awe, ate aka zimyepe ubutambi bobu kwaka. ²¹ Po mwizina lyache momumo abakunzi inthi bakaghe ulusubilo. ²² Po yumo umufwa maso sona u chinunu yo akaba ni mphepo imbibi bakabuka nawe kwa Yesu po akamupozya. Po akaghiwa ukuti akulinga nuku kunena. ²³ Abanthu bonisi bakaswigha nukunena pakuti, "ka umunthu yuno angaba mwana wa Devide? ²⁴ Bo aba Falisi bivwa ivya kuswighisa ngati ivi bakati, "umunthu yuno ata kufumya bwaka impepo inyali loli mumaka gha Bezezebuli, umwene wa mphepo imbibi. ²⁵ Po u Yesu akaghamanya aminong'ono ghabo sona akati ku kwabo, Pala abanthu ba chisu choka bagabinkhana ubufumu ubo bukupangulan, posona ivikaya pamo izinyumba zyoze ziku pangulana. ²⁶ Pala u satana akusamazya u satana umunyabo, bakugabinkhana bene. Ka ichisu chawo chingawa cha wenu? ²⁷ Sona pala nkhusamazya imizimu imibibi ukwendela mwa Belizebule, abana binu inthi bakafumizye mwi zina lya wenu? pa chifukwa ichi inthi bakabe balongi binu. ²⁸ Loli pala nkhusamazya impepo imbibi mwa Chala wane, pobo ubufumu bwa chala bwiza pa pinu. ²⁹ Ka yumo anginjila bulibuli mu nyumba iya munthu wamaka nukwiba ivililo vyache bo atamupinyite tasi umunthu wamaka yula? Po angiza ibe nkhanu iviliro vyache mu nyumba. ³⁰ Yo ate nune, weyo akundonda ivifukwa, sona yo atakuba poka nune akusobela. ³¹ Po une nkunena kukwinu nkuti, imbibi ni nthusi zyosi zya zyahobokeliwa kubanthu, loli inthusi izya mumuzimu umuswepu tezihakobokeliwe lumu. ³² Wensi yo akunena amazyu ghamo amabibi ku mwana wa Chala, yo inthi bakamuhobokele, loli yo akunena akabibi ku muzimu umuswepu, uyo tebakamuhobokele awe, napa chisu chapansibubo nacho chikuya pakwiza. ³³ Muchibike ichikomo ukuba chiza nichikomwa chache. Pamo muchibike ichikomo ichibibi chibe chibibi nichikomwa chache, po ichikomo chikumanyikwa akiza. ³⁴ Mwe luko lwa njoka umwe, bo muli nimbibi, munganena bulibuli inyiza? Ivinji ukufuma mumoyo winu u mulomo wowo ghukunena. ³⁵ Umunthu u mwiza ukufumila kuba sungi abiza umoyo wache ghukufumya zizonyiza, sona umunthu umubibi aku fuma kuba sungi ababibi, umoyo wache ghukufumya zizyo mbibi. ³⁶ Po nkunena kukwinu nkuti, mwisiku lya bulongelo abanthu inthi bakamule amazyu ghonsi amabibi gho bali nenanga. ³⁷ Papo amazyu ghinu inthi muka longiwe, sona mumazyu ghinu aghonyene inthi bakabapinye. ³⁸ Po umusimbi numu Falisi bakamula bakati, "manyisi, tukulonda ukulinga ichimanyiso kukwako. ³⁹ U Yesu akamula kukwabo akati, "ababibi nabazelele mumphwapa yabo bakulonda ichi manyiso. ⁴⁰ Po ichimanyiso nachimo cho inthi nkhabape umwe loli ichimanyiso icha mughonela u Yona. Po bo u Yona ali nama siku matatu nubusiku butatu munthumbo ya nswi inkulu, po u mwana wa Chala inthi ghakabe ama siku matatu nubu siku butatu mumoyo wa mu chisu. ⁴¹ Umunthu wamu Ninive inthi akimilile pa bulongelo po abanthu inthi bakasusye ubulumbilili bwache chifukwa pakuti bakapinduka bo u Yona akulumbilila, po linga umukulu ukulusya u Yona yo ali pano ⁴² Umwene umwanakazi uwa ku chigaba chaku nthende inthi akanyamuke pakuya paku longa naba nalume abankhulilo iyakabalilo aka, sona inthi bakamusule ukufuma kubumalilo bwa chisu pakwiza ukwivwa amahala gha Solomoni ukulinga yuyo akaba we songo mu kaya aka ukuchila u Solomoni. ⁴³ Bo impepo imbibi zyafumamo mumwanalume, zikenda mo mutakaba aminzi namumalo aghanji zikapotwa ubuyo bwakwikalapo. ⁴⁴ Po zikanena zikati inthi nyokele munyumba yo nkhafulamo. Bo zyanyokela zikagha inyumba ba pyelilemo sona vyonsi vili mulubatiko lwache. ⁴⁵ Yikabuka yikaya yasenda ivinyabo seveni ukulusya impepo mo zikabela kale. Po umunthu yula impepo zikaba nyinji mumwache u chila mozikabela kale. Inthi vikabe bunonyene ku nkhumilo iya masiku agha. ⁴⁶ Bo u Yesu achili akunena kuchilundilo, naloli unyina naba wamwabo, bakimilila kunzi bakalonda ukuti banene ku kwache." ⁴⁷ Yumo akanena kukwache, "Linga

u mayi wako nabawamwinyu bimilile panzi, bakulonda pakunena ku kwako? ⁴⁸ U Yesu akamwamula nukubuzya akati wenu yoakubuzizye, "wewenu yo we mayi wane sona yo wewa mwitu?" ⁴⁹ Akagholosya inyobe kuba manyili bache akati, "Linga aba boba mayi naba wamwitu!" ⁵⁰ Wensi yo akubomba ubwighane bwa Tata yo ali ku mwanya, u munthu uyonyene weyo we wamwitu, we muyemba wane sona weyo we mayi."

Chapter 13

¹ Pisiku lilanyene u Yesu akafuma munyumba nukwikala mumbali mu nyanja iyikulu. Ichilundilo ² ichikulu chikamuzyungulila, po akingila mu bwato nukwikala mulanyene po ichilundilo chikaba chikimilila mumbali mu nyanja. ³ Po u Yesu akababuzya ivinthu ivinji muvili. Akati, "Linga, umulimi akabuka pakupesa imbeyu. ⁴ Bo akupesa, imbeyu yimo yikawa munzila, po iviyuni vikiza nukuseba. ⁵ Imbeyu iyinji yikawila pa mabwe, po ilyongo litakaba liza. Mwalubilo zikamela chifukwa ilyongo litakaba linji. ⁶ Loli bo izuba lyafuma, zikababuka papo zitakaba nimisisi, sona zikumila. ⁷ Imbeyu iyinji yikawila muminga. Iminga yikakula nu kuyizimiza. ⁸ Imbeyu iyinji yikawila palyongo iliza sona yikapa inseke, yimo ka handiledi, yimo sikisite sona yimo sate. ⁹ Yuyo ali namakutu ivwe." ¹⁰ Abafundiwa bakiza nukunena kwa Yesu ukuti "Ngachoni cho ukunena kuchilundilo cha banthu muvili?" ¹¹ U Yesu akamula nukunena kukwabo ukuti, "Mupeghiwe amahala aghavwamu aghakwivwisya izya bufumu bwa kumwanya, loli abene batapeghiwe. Pakuti ¹² yo ali navyo kale akwiza pakupoghiwa nukuchila, sona akwiza pakuba navyo ivinji. Loli yo ate navyo, nacho ali nacho chikwiza pakupokiwa kukwache. ¹³ Chochochifukwa nkunena nabo muvili; Napo bakulinga, batakulunga, sona napo bakwivwa batakwivwa, pamo ukwivwisya. ¹⁴ Kukwabo vyo u Yesaya umuwonela akanena vikukwanilisiwa, ghoghakuti, pomukwivwa, loli mutalivwisya; Po mukulinga, mulilinga, loli mutalilinga nakamokamo. ¹⁵ Pakuti imyoyo ya banthu yiwomu, sona patamye patamye pakuti bivwe, bighalile aminso ghabo, pobatakalinga naminso ghabo, pamo ukwivwa namakutu ghabo, pamo ukwivwisya nimyoyo yabo, po inthi banyokele sona, po une ndi bapozya. ¹⁶ Loli ghasayiwa aminso ghinu, pakuti ghakulinga; namakutu ghinu, pakuti ghakwivwa. ¹⁷ naloliloli nkunena numwe pakuti abawonela abinji nabanthu abawolosu bakadokela pakulinga ivinthu vyo mukulinga loli batakavilinga. Bakadokela pakwivwa ivinthu vyo mukwivwa loli batakwivwa. ¹⁸ Iwena lelo ku chili icha mulimi yo akapesa imbeyu yache. ¹⁹ Pala yumo akwivwa amazyu ghabufumu loli atakughivwisya, umubibi akwiza nukupoka chochapeswa mumoyo wache. Iyi yombeyu yoyikapesiwa munzila. ²⁰ Ghoghakapesiwa mumabwe munthu yo akwivwa mwalubilolubilo akughapokela nulusekelo, ²¹ lole ghathe nimisisi mumwache sona ghakwikalamo akabalilo akanandi. Pala inthamyo pamo ukuvwimiwa kwafika chifukwa chamazyu, akuwa lubilo. ²² Ghoghapesiwa muminga, uyu munthu yoakwiza amazyu, lole pakupwelelela ivya chisu nukughana ichuma vikupoka amazyu, po atakupa inseke. ²³ Imbeyu yoyipesiwe palyongo iliza, uyu yo munthu yoakwivwa amazyu nukughivwisya. Akupa ivikomwa nukupa inseke, mumo sikisite namubunji kasate mubwinji ngati moakubyalila." ²⁴ U Yesu akanena sona ichili ichinji kukwabo akati, "ubufumu bwakumwanya buyanite numunthu yoakapesa imbeyu iyiza mumughunda. ²⁵ Lole bo abanthu baghonite, umulwani wache akiza nukupesa indezye nukubuka. ²⁶ Bo imbeyu zyamala nukupa inseke, po indezye zyope zikabonekela. ²⁷ Abambombo bamwene mughunda bakiza nukunena kukwache, bwana, mutakapesa imbeyu iyiza mumughunda? bulibuli pano muli indezye?" ²⁸ "Akababuzya, 'umulwani abomba ichi.' "Abambombo bakamubuzya, 'po ukulonda ukuti tubuke tuye tuvifumye?" ²⁹ Umwenemughunda akati, "awe. Chifukwa pomukufumya indezye, mungafumiza poka ningano. ³⁰ Vileke vikulile poka mphaka pamwinulo. Pakabalilo akakwinula ndinena kubakwinula, "Funga tasi indezye nukuzipinya mutubukatila muzyoche, lole bunganikani ingano zyane munthamba. ³¹ Po u Yesu akababuzya ichili ichinji. Akati, "ubufumu bwakumwanya buyanite numbeyu yamuzimwa yo umunthu akasenda nukupesa mumughunda. ³² Imbeyu iyi yoyinandi payinyabo yonsi. Lole palayakula yikuba yikulu ukulusya imbeyu zyamwikombe. Likuba likomo, iviyuni vyamumwanya vikwiza nukwikala mu visamba vyache." ³³ U Yesu akababuzya sona ichili ichinji. "ubufumu bwakumwanya buyanite nuyisiti yo umwanakazi akasenda nukusanzya nindobo zitatatu mphaka po ichinyenya chatutumuka." ³⁴ Vyonsi ivinthu ivi u Yesu akanena kuchibukatila muvili; atakababuzya nachimo chochitakaba muchili. ³⁵ Ichi chikaba chakuti vyovikaneniwa ukwendela mubaghonela vikwanilisiwe, po akatingi, "ndighula umulomo wane muvili. Ndinena ivinthu vyovifisiwe ukufuma pabwandilo bwa chisu." ³⁶ Po u Yesu akaleka ichilundilo nukubuka munyumba. Abatumwa bache bakiza kukwache nukuti, "Tulongosole ichili cha indezye zyamumughunda." ³⁷ U Yesu akamula nukuti, "yo akupesa imbeyu iyiza mwana wa munthu. ³⁸ Umughunda cho chisu, imbeyu iyiza, aba bobana ba bufumu. Indezye bana bamubibi, ³⁹ umulwani yoakizapesa we satana. Umwinulo bo bumalilo bwa myaka, abakwinula bangelo. ⁴⁰ Polelo, bo indezye zyangunganikiwa nukochiwa, movilibela pabumalilo. ⁴¹ Umwana wa munthu alituma abangelo, alibunganika ivyabumwene bwache vyonsi vyovikupela ubutulanongwa nabo bakubomba ivibibi. ⁴² Alibasumbila mu nganjo ya moto, mula muliba akulila nukusyesyena amino. ⁴³ Po abagholosu balilangala ngati lizuba mubufumu bwa tata wabo. Yoali namakutu, muleke ivwe. ⁴⁴ "Ubufumu bwakumwanya buyanite bwaka nubukabi bobufisiwe mu mughunda. Umunthu akabwagha nukubufisa. Nukuhoboka kwache akabuka, nukughuzya chilichonsi choakaba nacho, nukughula umughunda ghula. ⁴⁵ Sona, ubufumu bwakumwanya buyanite numunthu yoakughuliza akulonda inyambo izyapamwanya. ⁴⁶ Pala abwagha boka ubwambo ubwapamwanya, akubuka nukughuliza vyoakaba navyo nukubughula. ⁴⁷ "Sona ubufumu bwakumwanya buyanite nichilepa chobakasumbila mu nyanja iyikulu, chikabungania inswi izya mutundu numutundu. ⁴⁸ Bochizula, umukolanswi akasenda nukubika mumbali mwa nyanja. Po bakikala pansu nukubungania iziza mukonthena, lole izibibi bakazitaya. ⁴⁹ Momo vilibela pakabalilo akabumalilo. Abangelo baliiza nukugabania

abatulanongwa ukufuma mubagholosu.⁵⁰ Balibasumbila mu ng'anjo ya moto, momuliba ukulila nukusesyesyena amino.⁵¹ ⁵³ "Mwivwisya vyonsi ivi?" Abatumwa bakanena, "iii"⁵² Po u Yesu akababuzya, "po umusimbi aliwensi yoaba mutumwa kubufumu bwakumwanya alingati munthu yomwenecho, yoakufumya ivinthu ivikulu nivipya mu chuma chache." Po vikabombiwa ukuti u Yesu amalizya ivili, akufumapo pamalo ghala.⁵⁴ Po u Yesu akinjila mukaya kache nukumanyisya abanthu mu sinagoge yabo. Ubumalilo bwache bakaswigha nukuti, "umunthu uyu akughagha kwi amahala namaka ghavyika?"⁵⁵ Umunthu uyu temwana wa yoakupala amatabwa? tewe umama wache we Maliya? abawamwabo teboba Jakobo, Josefu, Simoni nu Judasi?⁵⁶ Abayemba bache bonsi tutenabo? akuvyagha kwi vyonsi ivi?⁵⁷ Abene bakumuzyokela. Lole u Yesu akanena nabo akati, "umughonela atakuchindikiwanga muchisu chache namu nyumba yache."⁵⁸ Atakabomba iviswigho ivinji nkhanu pala chifukwa chakusita kusubila kwabo.

Chapter 14

¹ Izya kabalilo kala, u Helodi umwene akivwa izya Yesu.² Akanena nabambombo bache akati, "uyu we Yohani uwalozyo; azyuka kubafwe. Polelo amaka agha ghali pambombo nawe."³ Pakuti u Helodi amupinyite u Yohane, nimphingu, nukumubika mujele chifukwa cha Helodyasi, umukazi wawamwabo u Filipu.⁴ Pakuti u Yohani akati kukwache, "techakwitikiziwa mundaghilo ukuti umusende abe mukazi wacko."⁵ U Helodi ngeakamukoma, lole akoghopanga abanthu, papo bakamusenda ngati mughonela.⁶ Bo isiku lyakupapiwa lya Helodi lyafika, umwana umusungu uwa Helodi akimba paminso ghabo nukumuhobosya u Helodi.⁷ Pakwamula, akapangana nichilapo pakuti inthamupe chilichonsi cho inthalande.⁸ Bo umama wache amubuzya ivyakubomba, akati, "mumphe pano, pambale, umutu wa Yohani uwalozyo."⁹ Umwene akavulungana nukulenga kukwache, lole chifukwa cha chilapo chache sona chifukwa cha bonsi boakaba nabo pachakulya cha chamabwila, akitikizya ukuti chibombwe.¹⁰ Akatuma yumo yoakadumula u Yohani umutu mujele.¹¹ Po umutu wache bakiza nawo pambale nukumupa umusungu po akughusenda nukubuka nabo kwamama wache.¹² Po abatumwa bache bakiza, nukusenda umubili, nukughusila. Bopenda ichi, bakabuka nukumubuzya u Yesu.¹³ Pobo u Yesu ivwa, akafumapo pala mubwato nukuya kumalo aghamwene. Bo ichibukatila chivwa, bakamukonkha pansu ukufuma mukaya akakulu.¹⁴ Po u Yesu akiza papabo nukulinga ichibukatila chabanthu. Akaba nichisa papabo nukupozya abalwale.¹⁵ Bo izuba lyinjila, abatumwa bakiza kukwache nukuti, "umu momunkholongo, akabalilo kamala kale. Babuzye abanthu babwele, pakuti babuke mutwaya nukughula ichakulya chabo."¹⁶ Lole u Yesu akati, "Batabaghile pakubuka. Mubape chimo balye."¹⁷ Bakanena nawe, "pano tulibwaka nutubabama fayivi nutuswi tubili."¹⁸ U Yesu akati, "zanavyo."¹⁹ U Yesu akababuzya abanthu pakuti bikale pansu pisote. Akasenda ivibama fayivi nutuswi tubili. Alinga kumwanya, akasaya nukugabania ivibama sona akabapa abamanyili ukuti babape abanthu.²⁰ Bonsi bakalya sona bakikuta. Po bakasenda ivyakulya vyovikasyala ividunga twelovu ivyakwizula.²¹ Bobakalya bala bakabapo fayivi sauzande (5,000), poka nabakazi nabana.²² Lubilolubilo akababuzya abamanyili ukuti bakwele mubwato nukuti baye kumbali yoakaba, boakuchibwezya ichilundilo.²³ Boabwezya ichilundilo, akabuka kwipili pakwiputa. Bo izuba lyinjila, akaba mwene kulanyene.²⁴ Lole u bwato bukiza bwaba pabutali napamalo, bukalimbananga namayigha, pakuti imphepo yikabaputitanga.²⁵ Pakasikasi pakabalilo aka fili nu sikisi koloko pandabindabi u Yesu akiza kukwabo, akwenda pa nyanja iyikulu.²⁶ Bo abamanyili bamulinga akwenda panyanja iyikulu, bakapasya nukunena ukuti, "chizyuka," po bakalila nubogha.²⁷ Lole u Yesu akanena nabo palanyene nukuti, "mutakoghope! nene! mutakateteme."²⁸ U Petulo akamwamula "mwene, pala wewe, mbuzye ukuti nize kukwako paminzi."²⁹ U Yesu akati, "Zakuno." Po u Petulo akafuma mubwato nukwanda pakwenda pa minzi ukuya kwa Yesu.³⁰ Lole bo u Petulo alinga imphepo iynji, akiza oghopa. Bo akwanda pakudwiba, akalila nukuti, "mwene, mphoke!"³¹ Lubilolubilo u Yesu akagholosya inyobe yache, akamukola u Petulo nukunena kukwache, "We walwitiko ulunandi, choni cho ukukayikila?"³² Po bo u Yesu nu Petulo babuka mubwato, imphepo yikaleka pakuputa.³³ Po abamanyili bakamwiputa u Yesu mubwato nukuti, "Naloliloli wemwana wa Chala."³⁴ Bobaloboka, bakiza kukaya ka Genesaleti.³⁵ Bo abanthu bamukaya kala bamumanya u Yesu, bakatuma inthumi paliponsi nukuzungulila akaya, po bakiza nabo bonsi bobakalwala kukwache.³⁶ Bakamulenga ukuti bakole bwaka pambali pa malaya ghache, po abinji bobakakola bakapola.

Chapter 15

¹ Bamo aba Falisayi naba simbi bakiza kwa Yesu ukufuma ku Yelusalemu bakati,² Choni chicho abamanyili bako bakukomania indaghilo zya basongo? batakupwila munyobe pala bakulya."³ Akabamula akati, "ngapo choni chicho mukukomania indaghilo zya Chala pachifukwa chakuti mu sungilile izya chimwene."⁴ Pakuti u Chala akati, "umuchindike u tata wako numayi wako, 'sona nantiyuyo akunena ivibibi izya wise pamo unyina naloli inthi akafwe.'"⁵ Loli mukuti, 'wensi yuyo akunena kwatata wache pamo kwanyina, "Ubutuli bonsi bubo ungapokela ukufuma kukwane ilelo chochabupi cho ukumupa u Chala,"⁶ umunthu yula atabaghile ukuti amuchindike u wise, 'Munzila iyi bo wananga izyu lya Chala. Amabuku amiza agha kale ghali nizyu ilyakuti u Chala sona aghanyabo amabuku ghakuti ingomelezyo. Pochipala ukuti usale lyolyo liza ukuti ungabelenga. Chifukwa chamyiko yinu.'⁷ Mwe bamyansi umwe! Ka umughonela u Yesaya akanenapo izinu po akatingi,⁸ "Abanthu aba bakuchindika une nimilomo loli imyoyo yabo yilikubutali nune."⁹ Ba kuniputa ivyabumyansi chifukwa chakuti bakumanyisya indaghilo bakuleka pakumanyisya ingomelezyo zya banthu."¹⁰ Po akitizya abanthu abinji sona akababuzya akati, "ivwa sona mwivwikisye-"¹¹ Nachimo chimo chicho chikwingila pamulomo chingamunanga umunthu loli cho chikufuma mumulomo chocho chingamunanga umunthu."¹² Po abamanyili

bakiza kwa Yesu bakamubuzya bakati, "ka uzimenye ukuti abafalisayi bipumile bobivwa amazyu agha?"¹³ U Yesu akamula akati, "Imbeyu yonsi yiyo. U tata uwa kumwanya atakabalya yikuya pa kwipiwa."¹⁴ Baleke abene bakubalongozya mubufwamaso, Nanthi umunthu yuyo afwile amaso akumutanjilila yo afwile amaso, bonsi bakuya pakuwila muchibwina."¹⁵ U Peteli akamula akati kwa Yesu, "Tubuzye kiza vyo ichili chino chikusula kukwitu."¹⁶ U yesu akati, "ka nilelo muchili numwe mutakunivwisya?"¹⁷ Kokuti utakumanya pakuti cho chikwinjila mumulomo chikuya munthumbo sona chikufuma chikuya mwizyenje?"¹⁸ Loli ichinthu chochikufuma mumulomo chikufuma pansi pamoyo, pali ivinthu vyo vikukomania umunthu."¹⁹ Pakuti ukufuma mumoyo momo inyinong'ono imbibi zikwizila ngati ukukoma, ubuzelele, inyinong'ono zyabu zezele, ubwivi ubwakamboni bwa bu myasi nu kutukana."²⁰ Ivi vyovinthu vyovikumunanga umunthu. Loli ukulya pala uta pwilite munyobe chitanga munanga umunthu."²¹ Po u Yesu akafumapo akabuka ku twaya twa Tyre nu Sidoni."²² Po aponyene pakiza umwanakazi umu Canaanite akafuma mukaya, akakola akati, "Bene nichisa papane mwene, mwana wa Davide! Umwana wane ali nimphepo imbibi."²³ Loli u Yesu atakamwamula nachimo, Abamanyili bache bakamulenga ukuti, "mubenge afumepo, pakuti akutuzuma."²⁴ Loli u Yesu akamula akati, "Inkhatumiwa kwa munthu yumo loli ku ng'ozzi zizyo zisobelite izya munyumba ya ba nyaisilayeli."²⁵ Loli akiza afughamila pansi pa ntazi papache akati, "mwene, ntula."²⁶ Akamula akati, Techochiza ukusenda ichakulya chamwana utusumbile utumbwa."²⁷ Akati umwanakazi yula, "inga, mwene, nutumbwa tukulya utubululusya totwawa pansi ukufuma po ubwana akulyela pitebulo."²⁸ Po u Yesu akamula akati kukwache, "wemwanakazi uwe, ukwitika kwako kukulu, leka chibombiwe kukwako ukuti ngatimumo ukwinong'onela." Umwana yula akapola ukufuma palanyene."²⁹ U Yesu akafumapo akaya kupipi ninyanja ya Galilee. Po akakwela ivipili nukuya ukwikala kulanyene."³⁰ Abanthu abinji bakaya kukwache. Bakiza nabalemale, abafwamaso, abakukwema, abachinunu nabanji bonsi bobakaba balwale. Bakaba twala mumanama gha Yesu, akabapozya."³¹ Po ichilundilo chikaswigha bo abachinunu banda ukunena, aba kukwemba bapola, abakulemala bakwenda, abafwamaso bakulinga bakumupala u Chala wa Israel."³² U Yesu akabitizya abamanyili bache sona akababuzya akati, "nkhubapasikizya abanthu twikala nabo amasiku matatu kale, bate nichakulya nachimo. Inthakulonda ukuti imbabwezye bobatalile nachimo papo banga zilika munzila."³³ Aba manyili bakamubuzya bakati, "Tungavyagha kwichi ivyakulya ivyakuti viyane ibumba lyonsi ili? U"³⁴ Yesu akababuzya akati, "kamuli nivibama vilinga? Bakamubuzya bakati, "seveni nutuswi tunandi bwaka,"³⁵ Po U Yesu akachibuzya ichilundilo akati ikala pansi."³⁶ Akasenda ivibama seveni niswi, bo iputa kwa Chala nukumupalizya akamenyula ivibama nukubapa abamanyili bache, bakagabania abanthu bonsi bobakabapala."³⁷ Abanthu bonsi bakalya sona bakikuta bakabunganika ivitundu seveni (7) ivyakwizula vya tubululusya totukasyala."³⁸ Bo bakalya bakaba folo sauzande, abanalume ukupaghula abanakazi nabana."³⁹ Po u Yesu akababuzya ukuti abanthu bonsi bafumepo po akinjila mubwato akabuka ku Magadani.

Chapter 16

¹ Aba Falisayi naba Sadukayi bakiza numuyezya pakumulalusya ukuti abalanjizye ichisimikizyo ukufuma mumabingu."² Lole akamula nukuti kukwabo, "po izuba likwinjila, mukuti, 'kuliba akiza, pakuti kumabingu kuchesamite.'" ³ Po ndabindabi, mukuti, 'inthikube amabingu, pakuti kumabingu kuchesamite sona kufitite. Mumenye pakung'anamulila akabonekele ka mabingu, lole mutakung'anamula ivisimikizyo ivyatubalilo. "⁴ Abanthu abankhulile iyibibi mya bumalaya bakulondanga ichisimikizyo, lole ichisimikizyo nachimo chilipeghiwa ukupatula ichisimikizyo cha Yona. "Po u Yesu akabaleka nukubuka. "⁵ Bo abatumwa bafika imbali iynji, bakaluvya pakusenda ichibama. "⁶ U Yesu akanena nabo, "mube aminso nukucheba nichilungamo chaba Sadukayi naba Falisayi." "⁷ Abatumwa bakilongania bene nukuti, chochifukwa chakuti tutasendite ichibama nachimo." "⁸ U Yesu akachimanya ichi po akati, "mwebalwzitiko uludono umwe, choni cho mukwilongania mwebene nukuti chifukwa tutasendite ichibama nachimo?" "⁹ Ka mutakulinga pamo ukukumbuka ivibama fayivi ivyabanthu fayivi sauzande(5000), sona mukabunganika ivitundu vilinga?" "¹⁰ Pamo ivibama seveni vyabala folo sauzande (4000), sona vidunga vilinga vyonkhanyamula?" "¹¹ Ngachoni pomutakwivwisya pakuti nthakanenanganumwe nizya vibama? mube aminso nukuchenjela nichilingo chaba Falisayi naba Sadukayi." "¹² Po bakivwisya pakuti atakanenanga bobabo ukuti bachenjele nizya chilungo mu chibama, lole kula bachenjele nubumanyisi bwaba Falisayi naba sadukayi "¹³ Po bo u Yesu iza mukaya kupipi nu Kayisala Filipi, akababuzya abatumwa akati, "ka abanthu bakuti umwana wamunthu wewenu?" "¹⁴ Bakati, "Bamo bakuti Yohani uwalozyo; bamo, Eliya, nabanji, Yelemiya, pamo, weka uwabaghonela." "¹⁵ Akanena nabo, "umwe mukuti wewenu?" "¹⁶ Bakwamula, u Simoni Petulo akati, "we khristu, umwana wa Chala uwabumi. "¹⁷ Yesu akabamula nukubabuzya, "Mwebasayiwa, Simoni mwana wa Yona, pakuti umubili nibanda vitavumbwile ivi kukwinu, lole u Tata wane yoali mumwanya. "¹⁸ Nkhunena sona kukwinu pakuti we Petulo , napibwe ili ndizengapo ichalichi. Ulupaso lwabufwe butalipota "¹⁹ Inthikupe ivyakwighulila ubufumu bwakumwanya. Chonsi chomwapinya pachisu chilipinyiwa nakumwanya, sona chilichonsi chomwasatule pachisu chapansi nakumwanya chilisatuliwa." "²⁰ Po u Yesu akababuzya abatumwa bache ukuti batakamubuzye nayumo pakuti ali we Khilisitu. "²¹ Ukufuma pabalilo kala u Yesu akanda pakubabuzya abatumwa bache ukuti akwenela pakubuka ku Jelusalemu, anyale ivinthu ivinji panyobe zyabasongo nabaputi abasongo nabalembi, ukughoghiwa, nukuzyuka pisiku lyabutatu. "²² Po u Petulo akamusendela pambali nukumuchemela, nukuti, "nkhumenga ukuti ichi chibe kubutali nuwe, mwene; ichi chitakize chibombiwe lumo papako. "²³ Lole u Yesu akang'anamula nukunena kwa Petulo, "Fumapo, papane satana! Wewe ukuchinga une, pakuti utakwinong'ona ivinthu vwakwa Chala, lole ivinthu vyabanthu." "²⁴ Po u Yesu akati kubatumwa ,

"pala yumo akulonda pakunkhoka, ikane mwene, anyamule imphinjika yache, nukunkhonkha." ²⁵ Yo akulonda pakuponia umoyo wache aliwutaya, aliwensi yoakutaya umoyo wache chifukwa cha une aliwagha. ²⁶ Pakuti pindu buli lyolilipo pala umunthu akabe ichisu chonsi chapansi lole ataye ubumi bwache? Chochoni cho umunthu angabika pakuchenjania nubumi bwache? ²⁷ Pakuti umwana wa munthu aliza nubuchindamu bwa Tata wache nabangelo bache. Po alimunyosezya aliwensi ukuyana nimbombo zyache. ²⁸ Naloliloli nkhubabuzya, balipo bamo mumwinu bobimilile pano bobataliyezya lumo imfwa mphaka po balinga umwana wamunthu akwiza mubufumu bwache."

Chapter 17

¹ Bopendapo amasiku sikisi uyesu akamusenda u Pitala, u Jemus, nu Yohani uwamwabo akabuka nabo ku chipili ichitali. ² Akachenja panthanzi papabo, icheni chache chikabangati izuba sona imyenda yache yikachenja yikaba yiswepu ngati yonyale. ³ Po palanyene, u Moses nu Eliya bakababonekela bakanenezyania nawe. ⁴ U Pitala akamula akati kwa Yesu, " Mwene, chalichiza ukuti tube panonyene. Nanthi ingighana, inthi nzenge utunyumba tutatu kuka akako, aka Moses naka Eliya." ⁵ Boachili akunena, linga, kukiza ibingu ikulu lyo likabakupikila po kukiza izyu ukufuma mwibingu, likati " Uyu yo wemwana wane yuyo mughanite mumwache nkhuoboka hee, mumwivwile. ⁶ Boabamanyili bache bivwa, ivyeni vyabo vikaba pasi sona bakaba nubogha, ⁷ Uyeso akiza nukubakola ababuzga akati, " Nyamuka mutakabenge nubogha." ⁸ Pobakalingisya kumwanya loli batakalina nayumo loli we Yeso mwene. ⁹ Bobakwisika ichipili, u Yesu akababuzga akati, ' Mutakamubuzge nayumo yumo vyomwawilinga kuno mphaka umwana wamunthu azyuke kubafwe." ¹⁰ Abamanyili bache bakamulalusya, bakati, " Choni chicho abasimbi bakuti u Eliya abe wakwanda pakwiza?" ¹¹ U Yesu akamula akati, U Eliya inthi akize naloli sona inyhi akayanie ivinthu vyonsi. ¹² Loli inkhubabuzga, Eliya akiza kale loli batakamwaghsania. Loli bakamuboimbela zyo abene bakighna. Munzila iyinyen umwana wamjunthu inthi akatamiwe munyobe zgabo." ¹³ Po abamanyili bache bakivwisya pati akanenagha nabo izya Yohanki uwalozyo. ¹⁴ Bobiza kuchilundilo, umwanalume yumo akiza kukwache, akafughamila panthazi pache akanena, ¹⁵ "Mwene, ndingani ichisa pamwana wane, papo ali nakazilisi sana akutamiwa he. Utubalilo mutwinji akuwila kumoto na minzi. ¹⁶ Nizite nawe kubamanyili bako loli bapotwizwe pakumupozga." ¹⁷ U Yesu akamula akati, " mwesita lusubilo umwe mwebamphwapa iyilelo, inthimbe numwe mupaka lighi? inthimbanyisye kalinga? Zanawe kuno. ¹⁸ "U Yesu akayichemela imphepo imbibi, sona yikafumamo mumwache, umulumendo akapola pakufuma palanyene. ¹⁹ Abamanyili bakiza umwakwibilizga kwa Yesu nukuti, Ngachoni cho tutakafumya?" ²⁰ U Yesu akababuzgaakati, " Chifukw a chalwitiko lwinu ulunandi. Naloliloli nkhubabuzga, nanthi muli nulwitiko napo kangaba ngati kambeyu ka mpilu, munganena kwipili ukuti nyamuka pano uye pala, ichipioli chiya pakenda, nachimochimo cho inthi chize chibe chipala." ²¹ Loli ichimphepo chaluko ulu chitafuma mwalwe pene papo mukwiputa nukulya. ²² Bobakwikala mu Galilayi, u Yeso kababuzga abamanyili, " Umwana wamunthu inthi abikiwe munyobe zga banthu, ²³ Inthi bakamukome, sona pisikiu lya butatu inthi akazguke." Abamanyili bakazungulila imkitu. ²⁴ Bobiza kukapenamu, abanthu bo bakasonkhezga indalama zya muchalichi bakaya kwa Pitala bakamubuzga bakati, " Ka umumanyisi winu atakubika indalama zya kuchalichi?" ²⁵ Akamula akati, " Inga, " bo Uu Pita ingila munyumba, uyesu akanena kukwache pabwandilo, akati ukwinong'ona ichoni, Simoni? Ukufuma kwamwene uwachisu bakusenda ivya kusangula pamo umusonkho; Ukufuma kubanababo pamo pamo nakubanzi bwaka?" ²⁶ "Ukuma kubanthu abanji," Upitala akamula." Po abana basatulibwa, " U Yesu akati. ²⁷ Pakuti tutakabape inthamyo abasonkhesya sonkho ukuti babombe imbibi, bukakunyanja, usumbile indobanki, ukweme inswi yo yiya pakwandila pakufumila kunzi uyighule kumulomo, inthi uyaghemu ubape abasonkhezga musonkho izyane nizyako."

Chapter 18

¹ Pakabalilo kala abamanyili bakiza kwa Yeso nukuti kawewenu yo wesongo muchimwene chakumwanya?" ² U Yeso akakitizga akamwana, akababika mumwabo. ³ Akanena akati, " Nubwanaloli nkhubabuzga, penepapo mwaba ngati tubana utudono, mutalinjila ichinamwene chakumwanya. ⁴ Polelo, yo akwichefya ngati mwana uyu weyo akwiza ukuba we songo mu chinamwene cha kumwanya. ⁵ Yo akumupokela umwana umunandi ngati bunonyene mwi zina lyane akwiza ukumpokela une. ⁶ Loli kwa wensi yoakupangosya kwa yumo mubana abanandi bo bakwivwana nune ukuti banangenge, chili akiza kukwache ukuti bamukungilile ibwe ilikulu musingo, nukumudwivya pa chiziba ichitali icha munyanja. ⁷ "Mukosi ku chisu chifukwa cha kuvyakupinga! Pakuti chili akiza ukuti ivyakupinga vize, loli mukosi kwa yumo ukwizila mwa yumo yo ivyakupinga vikwizilamo! ⁸ Nanthi inyobe yako pamo ichinama chako chikukupangisya ukuti uwe wipunule, vidumule nukuvitaya kubutali nuwe. Chili akiza ku kukwako ukuti winjile nu bumi ulemalite nukuti wize utayiwe ku moto wa bwile bwile uli ni nyobe zyonsi zibili ni vinama vyonsi vubili. ⁹ Nanthi ilinso lyako likukupangisya ukuti unangenge, likolobole nukulitaya kubutali nuwe. Chili akiza kwa uwe ukuti winjile mu bumi ni linso lyoka nukulusya ukuti wize utaghiwe ku moto po uli na maso ghonsi ghabili. ¹⁰ Mulingisye ukuti mutakusula nayumo uwa bana aba. Pakuti nkunena kukwinu ukuti kumwanya abandumi akabalilo konsi bakulolela pa maso gha Tata yo ali kumwanya. ¹¹ " Pakuti umwana wa munthu akiza pakupoka bonisi bo basobelite." ¹² Ka ukwinong'ona choni? Nanthi yumo ali nabanang'onzi wanu handiledi, sona po yumo asobela, ka atakubaleka bonisi bala nayinthe nayini nukuya pakulonda weka yula yo asobelite? ¹³ Nanthi amwagha, nubwanaloli nkhubabuzya, akuhoboka nkhanu nawe weka yula nukulusya bonisi bala bo batasobelite. ¹⁴ Munzila yinonyene, te bwighane bwa Tata uwa kumwanya ukuti

yumo uwa bana aba ize atayiwe.¹⁵ "Nanthi uwa mwinu akunangila, buka umubuzye inthamyo yache, pakasi pa uwe na yuyo mwebene. Nanthi akwivwa, kokuti mwaba poka nu wamwinu yula."¹⁶ Loli nanthi atakukwivwa, usende weka pamo babili poka nuwe ukuti umulomo wa banthu babili pamo batatu babe ba kamboni pa mazwi gho ghangize ghafisiwe.¹⁷ Sona nanthi akana pakubivwisya abene, ubike inkhani iyi ku ba chalichi. Nanthi kope abakana pakubivwisya, muleke kukwako abe ngati wa kunzi pamo musonkhezya musonkho.¹⁸ Naloliloli nkhububuza, ichinthu chonsi cho nanthi mwapinya pa chisu chapansi chikwiza ukupinyiwa na kumwanya.¹⁹ Sona chonsi cho mwasatula pa chisu cha pansi chikwiza ukusatuliwa na kumwanya bwaka. Sona nkhububuza ukuti, nanthi cho mwivwana mwe banthu babili pa chisu cha pansi ukuyana navyo bakubuzikizya, vikwiza ukubombwa kukwabo nu Tata yo ali kumwanya.²⁰ Po nanthi babili pamo batatu babunganite mwizina lyane, nune indi pakasi papabo."²¹ Po u Petulo akiza sona nukunena kwa Yesu nukuti, "Mwene, ka kalinga ko uwamwitu anganangila ukuti muhobokele? Ka mupaka ka seveni?"²² U Yesu akanena kukwache akati, "Nthakukubuzya ukuti ka seveni hagma, loli ukufikila aba teni seveni nukubalisya na seveni."²³ Polelo ubufumu bwa kumwanya bukuyana bwaka ngati yo mfumu yimo yo yikalondanga yilinge abambombo bache mo babelile ni nkhangole zyache.²⁴ Bo anda pakubelenga, yumo uwa mbombo yo akakopa amatalenti teni sauzande akiza nagho kukwache.²⁵ Loli atakaba ni nzila iynji yakuti anganyosezya, u bwana wache akapingula ukuti bamughuzye, poka nu mukazi wache na bana bache sona ni vinthu vyonsi vyo akaba navyo, ukuti inkhangole yache yilipiliwe.²⁶ Po uwa mbombo yula akawa pansi, nukulamba panthanzi papache, nukuti, 'Bwana, nivwilako ichisa, inthi nkhumile zionsi.'²⁷ Po u bwana wa wa mbombo yula, akamufwila ichisa, nukumuleka sona nukumuhobokela inkhangole yo akaba nayo.²⁸ Loli uwa mbombo yula akafumapo nukubuka sona nukumwagha yumo umunyantche uwa mbombo, yo akamukongozya wanu handiledi denali. Akamukola, nukumunyamulila pa nsingo, nukuti, 'Panga vyo ukakopa.'²⁹ Loli uwa mbombo munyantche yula akafugamila pansi nukumupepeka, nukuti, 'Mpelelako ichisa, sona inthi nkhumile.'³⁰ Loli uwambombo uwa bwandilo yula akakana. Mumalo mwache, akabuka nukumukungisya ku jele mpaka alipile tasi vyo akakopa.³¹ Bo uwa mbombo uyunji alinga vyo vikabombwanga, akavulungana nkhanu. Akiza nukumubuza y bwana wabo vyonsi vyo vyabombwa.³² "Po u bwana wa wa mbombo yula akamwitizya nukuti ku kwache, 'Uwe we wa mbombo we mubibi, nkakuhobokela vyonsi vyo ukakopa pakuti ukandambiliza,'³³ Ka po uwe utangaba nichisa pa wa mbombo munyankho, ngati mo nkhabela ni chisa kukwako?"³⁴ U bwana wache akakalala nukumubika mu jele ukuti mpaka abike tasi vyonsi vyo akakopa.³⁵ Po nu Tata kumwanya akwiza ukubabombela numwe nanthi mutakuhobokela aba wamwinu ukufuma pansi pa myoyo yinu."

Chapter 19

¹ Bo zivwika ukuti u Yesu amala pakunena amazwi, akafuma mu Galileya po akaya kuchikaya cha Yudeya kupipi nulusoko lwa Yolodani. ² Ubwinji bwabanthu buka mukonkha, po aka bapozya kulanye. ³ Aba Palesitayina bakiza kukwache, baka muezya, bakanena nawe, "ka chikwitikiziwa pati umunthu asoke umukazi wache pachifukwa chili chonsi?" ⁴ U Yesu akamula akati, kamuti welengite pati yo akapela pa bwandilo akapela umwana lume nu mwanakazi? ⁵ Yoakapanga ivi wepe akati, pachifukwa ichi umwanalume azuleka u wise nunyina po azukongania nu mwana kazi pobabili aba bazuba mubili ghoka.

⁶ Pobate babili, aliweka. Po umunthu aleke pakupatula, cho Uchala achikomanya poka. ⁷ Bakanena nawe, choni cho u Mosisi akabika ilamulo uswe pati tubape ichi kalata cha sokela nu muleka. ⁸ Akanena kukwabo, chifukwa muli nimyoyo ya kughoma, chochifukwa u Mosisi akabitikizya paleka abakazi binu, lolipa bwandilo temochika bela. ⁹ Nkhububuza nkhuhi wensiyo akuleka umukazi wache kwambula ichifukwa chabu hule, po sona asenda umunyabo, ukuhula; po sona yo akusenda umwana kazi yo wamuleka akuhula. ¹⁰ Aba manyili bakanena kwa Yesu, "nanthi momo vibelile pamwanalume, nu mwanakazi techiza pasenda."¹¹ U Yesu akabubuza, te bonisi banga vivwa vyo nkunena, loli bene bo bapeghiwe. ¹² Pakuti baliko bamo bobatapapa bobakapapiwa ubonye ufumila munthumbo zya bamama ababo, sona baliko bamo bobatapapa chifukwa cha banthu, baliko sona bobata papa chifukwa chalonda bene pati batakapape chifukwa cha bufumu bwa kumwanya. Yo alonda papokela ichimanyiso, ichi achipokele."¹³ Po bakiza nutubana utunandi kukwache pati atu kole inyobe nu kwiputa, po aba manyili bache baka bakanila. ¹⁴ Po u Yesu akati, leka utwana twize kukwane, mutaka tukanizye, ubufumu bwaku mwanya bwa ngati tunonyene. ¹⁵ Po aka bika inyobe patubana, po akabuka. ¹⁶ Linga umunthu akaya kwa Yesu akati, "Manyisi, mbombe chiza buli pati nkha bwaghe ubumi bwabwila?" ¹⁷ U Yesu akanena nawe, "choni choukundalusya chochiza? Weka basi yomwiza, lolinanthi ulonda paba numoyo wamuyilayila ukonkhe indaghilo. ¹⁸ U munthu yula akalalusya akati, ndaghilo buli?" u Yesu akati, "Zyozikuti utakakome, utakahule, utakibe, wekaboni umumyasi, ¹⁹ uchindike ubaba wako numama wako, sona nizya kuti umughane umu nyankho ngati mo wighanile wemwene. ²⁰ Umunyamata yula akati, amalango ghosi agha ngasungite; kapo kwasyalachi? ²¹ U Yesu akamubuza akati, "Nanthi ulonda ube wewakufikapo, buka ughuzye vyonsi vyo ulinavyo uye uwape aba pina, po uzuba nubu kabi kumwanya, powize, unkhonkhe. ²² Po bo umunyamata ivwa vyo u Yesu akanena, akafumapo nichitima, pati akaba nivvuma ivinji. ²³ U Yesu akaba buza aba manyili, "Naloli nkhububuza umwe, chipala he paktu umukabi akinjile kubufumu bwa kumwanya. ²⁴ Nkhumena sona nkhuhi chipepe pati imphunda yinjile paka bwina kasindano palusya pati umukabi injile kuchina mwene cha Chala." ²⁵ Bo abamanyili bivwa ivi, baka swigha nkhanu bakati, po wewenu yo anga pokiwa?" ²⁶ U Yesu akaba linga akati, "kubanthu ichi chipala loli kwa Chala ichi chipepe."²⁷ Upeteli akamwamula akati, Linga uswe tulekite vyonsi tuku konkhite uwe. Potuzuba nichoni?" ²⁸ U Yesu akamula akati,

"Naloli nkunena numwe, po umwana wamunthu aya pakwi kala pa mupando wabuchindamu bwache ubupya, mwemwa nkunonka numwe mwaya pakwikala pamu pando ughu chindamu 12, pomuya palonga ivikaya 12 ivya ba Isilayeli.²⁹ Wensi yo alekite inyumba, abanangwa, aba yemba, aba baba, aba mama, abana ivyalo chifukwa chizina lyane akwiza upokela 100 posona aya papokela umoyo wamuyilayila.³⁰ Po abinji abwandilo bazuba babumalilo ababu malilo bazuba babwandilo.

Chapter 20

¹ Ufumu ubwakumwanya buyanite bwaka numwene chalo yo akalabila pandabindabi paya usimba aba mbombo abati babombe mumunda wache uwa mphesya.² bo apangana nabambombo pati inti aba pokezye idinalilyoka pisiku, po akabatuma kumunda wamphesya.³ akayapa awa iya chitatu akalinga bamo aba mbombo bakwimilila bwaka pobaghuzya.⁴ Akababuzya akati, "numwe, bukanga muye mubombe mumunda wane uwa mphesya, nkhuzubapa ichabupe ichabayana". pobakabuka pabomba.⁵ Akabuka sona bopenda akabalilo sikisi nakanji nayini akabagha sona.⁶ Sona bopenda akabalilo leveni akabuka akabagha sona abanji bimilile bwaka. Akababuzya akati choni chomu kwimilila bwaka musanyaghozi?⁷ Bakanena kukwache, chifukwa nayumo yo atupile imbombo uswe! Akanena nabo, numwe bukanga kumunda wamphesya!⁸ Bo ichamabwila chafika, umwene munda akamubuzya usongo yo alingilila umunda, akati Bitilizye aba mbombo ubalipile amalipilo ghabo wandile ababumalilo umalile aba bwandilo.⁹ Bobaka lembeka pa leveni koloko bobabumalilo bakiza, bonsi bakapokela idinale.¹⁰ Bobiza aba bwandilo, bakinong'ona pati inti bapokele aghinji pobope baka pokela idinale lyoka.¹¹ Bobapokela ukatundu, bakanda pamudandaghulila umwene munda.¹² Bakati, 'abambombo ababumalilo babomba bwaka iawazi lyoka bwaka musabata, loli watupa umwayana nuswe'.¹³ Umwene munda akamwamula weka mubala akati, 'mukamu, une nthabomba nachimo ichibibi. Tutivwanite nune pati inthi nkupe idinali lyoka?'¹⁴ Pokela bwaka ichabupe ubuke. Nalonda bwaka pamupa uwabumalilo uyu ngati mo nakupela uwe.¹⁵ Kandeke pabomba chonalonda nichuma chane? pamo uli nune nakabini pati une nemwiza?¹⁶ Po ababumalilo bazuba babwandilo. Ababwandilo bazuba babumalilo.¹⁷ Abinji bazukwitikiziwa abanandi bazu saliwa.¹⁷ Uyesu akakwelanga paya ku Yerusalemu, akabasenda 12 pambali, po akababuzya.¹⁸ Linga, tuya ku Yerusalemu ko umwana wa munthu baya pamu bika kuba puti abasongo nakuba manya ndaghilo. Bobaya palamula pati imfwe.¹⁹ Po baya pamupeleka kuma Jenthayelo pati bamu hoye, bamume, sona bamu payike. Loli pisiku lya butatu azuzyuka."²⁰ Po umwana wa bana ba Zebediya akiza kwa Yesu na bana bache. Akagwada panthanzi papache akamulenga chimo ufuma kukwache.²¹ U Yesu akanena nawe, "ka ukulondachi?" akanena ku kwache, nalonda mulamule pati abana bane bano yumo aye ikale kunyobe yinu iya ndyelo yumo kunyobe ya mongo, mubufumu bwinu."²² Loli u Yesu akanena nu kwamula akati, "mutamanya nacho muku lalusya. Uwe ungang'wela mwakapu yo nkhu ng'wela munthamyo zyane?" akanena kukwache, "Ninga chita."²³ Akanena nabo, "naloli ukapu wanthamyo zyane muzu ng'welamo. Loli pati mwikale ku ndyelo naku mongo tevyane pakupa, bobangamanya panozya boba Tata."²⁴ Bo aba manyili 10 bala bamanya ivi, bakakalala na banangwa babili.²⁵ Loli u Yesu akabitizya bonsi kukwache po aku babuzya. "Mukumanya pati bobalamula mu Jenthayelo balamulila mumaka, sona nabalongozi babo bope balamulila bwaka mumaka bwaka.²⁶ Kuleke paba bunonyene mukasi mwinu. Loli, mukasi mwinu nanthi yumo akulonda abe wapa mwanya abe wambela abanyabo,²⁷ nanthi yumo alonda awe wabwandilo kukwinu abe wa bombela abanyabo,²⁸ ngati mo umwana wamunthu akizila atakiza bamu bombele, loli pati abombe, nupuleka umoyo wache ukuba chapulumusizya abanthu abinji."²⁹ Bo akufuma muchikaya cha Jeliko, ichigulu ichinji chika mukonkha.³⁰ Bakabako abanthu babili bobata kalinga bakikala mumbali mumu sebo. Bobivwa pati u Yesu akwenda mula. Bakanda pa kwitizya, "Yesu, mwana wa Deveti, tupelele ichisa uswe."³¹ Loli abanthu bakabakanizya, babuzye batebe bwaka. Po ba kitizya nkhanee hee namazwi amakulu, "Yesu we mwana wa Deveti tupelele ichisa uswe."³² Po u Yesu akimilila po akabitizya akati, "mulonda mbabombelechi umwe?"³³ Bakanena kukwache, "Yesu, twalonda amaso ghigheke."³⁴ Po u Yesu, akabalinga nichisa, akabakola amaso ghabo. Umwalubilo bakanda palinga po bakamukonkha

Chapter 21

¹ Po u Yesu na bamanyili bache bali kupipi ku Jelusalemu sona akiza ku Betifage, namu chipiri cha Olive, po u Yesu akatuma abamanyili babili,² akati kukwabo, "Buka mwinjile mukaya akanji, mwalubilo inthi mwaghe impunda bayipinyite palanyene nulukusa, muyisatule mwize nayo kukwane."³ Nanthi yumo akunena kukwinu ngati umu, mwize munene, 'we mwene akuyilonda, sona umunthu yula mwalubilo akwiza pakuyituma numwe.'⁴ Ileo ivi vikiza ngati mo vikanenekela ukwendela mubaghonele mwakuti vikwanilisiwe. Akanena akati,⁵ "Mubuzye umwana umwanakazi uwa Ziyoni, "Linga, umwene wako akwiza kukwako uwakwiyisya sona akukwela pa mphunda_ pa koti, numwana wa mphunda."⁶ Po abamanyili bakabuka sona bakabomba mo u Yesu akabalamulila.⁷ Bakiza nayo impunda poka nulukusa, bakabikapo amalaya ghabo, sona u Yesu akikala pamwanya.⁸ Abanthu abinji bakatenga amalaya ghabo mu musebo, sona bamo bakatemanga ivisamba ivya makomo nukuvitenga mumu sebo.⁹ Abanthu abinji bakendanga nu Yesu nabo bakamukonkhanga bakakolanga, "Hosanna ku mwana wa Daveti! musayiwa yo akwizila mwidzina lya Mwene! Hosanna wapamwanya hee!"¹⁰ Bo u Yesu iza mu Yerusalemu, ichikaya ichikulu bakatetema sona bakati, "ka uyu wewenu?"¹¹ Abanthu bakamula, "uyu we Yesu umu ghonele uwa ku Nazaleti mu Galileya."¹² Bo u Yesu injila mu Tempeli. Akabasamazya bonsi bobakagholanga nabo bakaghuzyanga mu Tempeli, akang'anamula amate bulo aghaba chenja

ndalama ni vyakwikalila ivya bo bakaghuzyanga inkhunda.¹³ Akati kukwabo, "visimbiwe, 'Inyumba yane yikwiza ukwitiziwa inyumba ya kwiputula', loli umwe mwaying'anamula ukuba nyumba yabiba."¹⁴ Umufwa maso nu mulemale bakaya kukwache mu Tempeli, sona akabapozya.¹⁵ Loli bo abasongo baba puti naba manya malango balinga ivyaminthondwa vyo akabomba, sona bo bivwa abana bakukola mu Tempeli ukuti, Hosanna ku mwana wa Davite," po bakaba bakali nkhanu.¹⁶ Bakati kukwache, "ka akwivwa mo bakunenela?" u Yesu akati kukwabo, "Naloli! loli ka ubelengite lumu, ukufuma mumilomo ya bana abanandi na bana bobakonkha mukwiza ukupokela amapalo amakulu?"¹⁷ Po u Yesu akabaleka sona akabuka mu chikaya ichikulu ku Betaniya sona akaghona kuko.¹⁸ Pandabindabi bo u Yesu akunyokela mu chikaya ichikulu, izala yikamubaba.¹⁹ Akalinga ikomo ilya mukuyu lili mumbali mu musebo, akaya kupipi po akagha mute nachimo loli amani ghene. Akati kuchikomo, te mukabemo ichikomwa ukufuma mumwako mpaka manyi manyi," mwalubilo umukuyu ghukumila.²⁰ Bo abamanyili balinga ivi, bakaswigha bakati, "Bulubuli umukuyu ghumila mwalubilo?" U²¹ Yesu akabamula sona akati kukwabo, "Naloli nkhubabuzya umwe, nanthi muli nubwa naloli sona mutanonokwa, mute mukabombe vyene vyo vikabombeliwa ku mukuyu, loli numwe mungati ku chipiri, nyamuka sona witayile mu nyanja iyikulu', sona vilibombwa."²² Chonsi cho mungalenga ukwendela munyiputo, nulusubilo, muliza mupokele."²³ Bo u Yesu ingila mu tempeli, abasongo aba ba puti naba songo babanthu bakaya kukwache bo akumanyisa bakati, "ka gho maka buli gho ukubombela ivinthu ivi, sona wewenu akupile uwe amaka agha?"²⁴ U Yesu akabamula sona akanena kukwabo, "une nune inthi imbalalusye ilalusyo lyoka, nanthi mwanamula une, nune inthi mbamule umwe payo akampha amaka gho nkhubombela ivinthu ivi."²⁵ Ulozyo lwa Yohani likafuma kwi? lukafuma kumwanya pamo lukafuma ku banthu?" Bakanda pakunenezanya pabenebene, bakati, "Nanthi inthi tuti" lukafuma ku mwanya, inthi ati kukwitu, choni cho mutamusubalile umwe?"²⁶ Loli nanthi tunganena, lukafuma kubanthu, 'tukoghopa imbumba iya banthu, chifukwa bonsi bakamubika u Yohani ngati mu ghonele.²⁷ Po bene bakamwamula u Yesu akati, "Tutakumanya." wepe akati kukwabo, "Nthangababuzya amaka gho une nkhubombela ivinthu ivi."²⁸ Loli ka umwe mukwinong'onachi? Umunthu akaba na bana babili. Akabuka ku mwana uwa bwandilo akati, 'mwana, buka ilelo ubombe ku chalo icha mafilu."²⁹ "Umwana amula ukuti, 'une ntakuyako, 'loli bopendapo anga'anamuka mumi nong'ono abuka."³⁰ "Po umunthu yulanyene akayasona ku mwana uwa bubili sona anena ngati mo akanenela. Akamula akati, 'une nkhuja, Bwana, 'loli atakaya."³¹ Ka pa bana babili aba wewenu yo akabomba vyo utata wache akalonda?" po bakati" uwa bwandilo" U Yesu akati kukwabo, "Naloli une nkunena kukwinu, umusonkhezya musonkho nu mwanakazi umalaya balingila kubumwene bwa Chala bo umwe muchili."³² Pakuti u Yohani akiza kukwinu mu nzila iyigholoso, loli umwe mutakumusubalila loli umusonkhezya musonkho nu malaya baka musubalila. Loli umwe, napo bo mukalinga ivi, umwe pope mutakupinduka pi sinda nu kumu subalila."³³ "Ivwa mu vili ivinyabo. Pakabapo umunthu umwenechalo, Akabalya amafilu, akikala pa maluba, akumba apapangila u wayini, akazenga apa lingila akabalilo, sona akabazimya umughunda kubo bakalimanga. Po akabuka kuchikaya ichinyabo."³⁴ Bo akabalilo akakugobolela amafilu kakwana, akatuma bamo abambombo bache ku balimi ukuti bagobole amafilu ghache."³⁵ Loli abalimi aba mafilu bakasenda abambombo bache bala, bakamuma weka, wamukoma u munyabo nu kumuma namabwe."³⁶ Sona, numwenecho wa chalo akatuma sona aba mbombo, abinji palusya pabwandilo, loli abalimi aba mafilu bakabomba ngati mo bakababombela abanyabo."³⁷ Po apo, umwenecho akatuma umwana wache kukwabo, akunena, 'inthi baye bamuchindike umwana wane."³⁸ "Loli bo abalimi ba mafilu balinga u mwana, bakanena pawenewene, 'uyu weyo inthi akapyane. Zakuno, za tumukome sona tupyane sweswe."³⁹ Po bakamunyamula, bakamutayila kunzi ku chalo cha mafilu numukoma."⁴⁰ Ilelo nanthi umwenecho uwa chalo cha mafilu akwiza, ka alibombachi nabalimi bala amafilu?"⁴¹ Bakati kukwache, "Ali iza abakome aba limi ababibi bala munzila iyibibi sona ali bapoka ichalo nubapa abanji abalimi, abanthu balimupako vimo ivibyalwa pa kabalilo akakugobolela."⁴² U Yesu akati kukwabo, "ka mutabelengite lumu amasimbo gho ghakuti: 'ibwe lyo abakuzenga bakalikana lyo lya zenga ukona. Ivi vikafuma kwa mwene, sona viza hee mumaso ghithu."⁴³ Po ilelo nkunena kukwinu, ubu mwene bwa Chala inthi bufumemo mumwinu sona inthi bupeghiwe ku visu ivinji vyo vikupapa akiza ivikomwa."⁴⁴ Aliwensi yo awa pibwe lino inthi apyoke nkhanu, loli wensi yo lya muwila akwiza ukuba ngati lusesenga."⁴⁵ Bo abasongo baba puti sona naba Falisayi bivwa ivili vyache, bakivwisya cho akanenanga kukwabo."⁴⁶ Bo bakulonda pakuti ba mupinye, ba koghopa imbumba, chifukwa abanthu bakamubika ngati mughonele.

Chapter 22

¹ U Yesu akanena ku kwabo sona mu vili, akati, ² "Ichinamwene icha kumwanya chili ngati we mwene yumo yo akapiyila ichakulya pa bukwati bwa mwana wache." ³ Akabatuma aba mbombo pakuti bitizye bo bakitiziwa ukuti bize ku bukwati balye ivyakulya, loli batakezako. ⁴ Sona u mwene akatuma abanji aba mbombo, akati, 'babuzye bonsi bo bitiziwe, "Linga nabika kale ichakulya chapa busiku. Inkhambako ni ng'ombe zyane nakoma kale, sona vyonsi ivinthu vilipo kale. Zanga kuchakulya chapa bu kwati." ⁵ Loli batakaba navyo nimbombo, sona bakafumapo, weka akaya kuchalo, sona umunyabo akaya pakughuzya ivya kughuzya. ⁶ Bamo bakabanyazyanga aba mbombo ba Mwene, bamo bakabanyazyanga nukubangaula umwa kukozya insoni sona bamo bakabakoma. ⁷ Umwene akakalala po akatuma aba nkondo bache ukuti bakome boba lemanga abanthu sona boche akaya kabo. ⁸ Po akababuzya aba mbombo bache, "ubu kwati twamala pakuyania, loli botukabitizya batabaghilile. ⁹ Polero buka mo imisebo yoyilekanite sona muye mwitizye abanthu abinji ukuti bize kuno kubu kwati monsi mongabaghila. ¹⁰ Aba mbombo bakabuka mumisebo nuku bunganika abanthu

bobakabagha, bonsi ababibi nabiza, po inyumba iyabukwati yikizula nabanthu bo bakabitizya.¹¹ Po bo umwene iza palinga abitiziwa, akalinga umunthu yoakavwala amalaya agha bukwati.¹² Umwene akamubuzya akati, "wemunyitu wizite winjila bulibuli muno bo imyenda yabukwati utenayo?" Loli umunthu yula atakaba nizya kunena.¹³ Umwene akababuzya aba mbombo bache, "mupinye umunthu uyu munyobe ni vinama, mumusumbile kunzi kuchisi, kuko inthi aye alilenge nukusya amino."¹⁴ Pakuti abanthu abinji bakwitiziwa, loli banandi babo bakusaliwa."¹⁵ Po aba Falisayi bakabuka ukuti bayaniye mo bangamuteghela u Yesu muvyakunena vyache.¹⁶ Bakabatumba abamanyili babo, poka na Herodyasi. Bakati kwa Yesu, "Manyisi, tumenye ukuti wewabwanaloli sona ukumanyisa izya Chala mubwanaloli. Utakubelengela inyinong'ona izya munthu uyunji, sona utakalangizya ukupamba na pakasi pa banthu."¹⁷ Po tubuzye, ukwinong'ona chi? Ka chenelile ukuti utanga sonkha umusonkho kwa Kayisala pamo awe?"¹⁸ Loli u Yesu akabivwisya ukupotwa kwabo sona akanena, "choni cho mukunjezya une mwebanthu abamyasi?"¹⁹ Ndingizye indalama isalabazya zyo mwasonkhezya umusonkho." Po bakiza nindalama yila isalabazya yila kukwache.²⁰ U Yesu akati ku kwabo, ka ichifwani sona izina ili lyawenu?"²¹ Bakanena kukwache, "Kayisala." u Yesu akanena kukwabo akati mumupe u Kayisala ivinthu vyache, sona mumupe u Chala ivinthu vyo vya Chala."²² Bo bivwa baka buna buna bwaka. Po baka buka umuleka u Yesu.²³ Pi siku lilanyene aba Sadukayi, bakanena ukuti ukuzyuka kutaliko, bakiza kukwache. Bakamulalusya,²⁴ bakatingi, "Manyisi, u Mozesi akati, nanthi umunthu afwa atenabana nabamo, abawamwabo akusenda umukazi wache ukuti babe nabana aba mukulu wabo."²⁵ Bakabapo abawamwabo seveni, uwa bwandilo akasenda umwanakazi nuku fwa atakaleka umwana nayumo, ba kamupyanika uwamwabo.²⁶ Umuzuna wepe akabomba ngati mukulu wache, po uwa butatu, bonsi vikaba ubonyene.²⁷ Bobafwa bonsi, umwanakazi wepe akafwa.²⁸ Polelo pakuziyuka inthi akabe mwana kazi wawenu pabonsi Seveni? Pakuti bonsi bakaba balume bache."²⁹ U Yesu akamula kukwabo, "mupuvizye chifukwa chakuti mutalimenye ibangeli pamo amaka agha Chala."³⁰ Pakuti pakuziyuka temomusendwa pamo bata kubika musendwa, loli bali ngati ba ngelo kumwanya.³¹ Loli ukuyana nukuziyuka kubufwe, mutabelengite vyo vineniwe nu Chala, po akatingi,³² Une ne Chala wa Abulahamu, ne Chala wa Izeki, sona ne Chala wa Jakobi? u Chala tewe Chala wabafwe, loli we Chala wabobali nubumi."³³ Bo ichilundilo chivwa ivi chikaswigha nubumanyisi bwache.³⁴ Bo aba Falisayi bivwa ukuti u Yesu abazimya aba Sadukayi, bakabungana bonsi poka.³⁵ Yumo papabo, akaba wakumanya indaghilo, akamulalusya ilalusyo pakumuyezya--³⁶ "Mumanyisi, ka lulaghilo buli lo lukulu mundaghilo zyonsi?"³⁷ U Yesu akamwamula, "umughane umwene wako u Chala numoyo wako ghonsi, numuzimu wako sona naminong'ono ghako ghonsi."³⁸ Ulu lulaghilo ulukulu sona ulwabwandilo.³⁹ Sona ulwa bubili loluno--"Umughane umupalamaniwako ngati mowighanile wemwene."⁴⁰ Pandaghilo zibili izinyene zyozyo zikwimilila indaghilo zyonsi sona namughonela.⁴¹ Po bo aba Falisayi bachili babunganite poka, u Yesu akabalalusya ilalusyo.⁴² Umwene akati, "ka mukwinong'ona ichoni izya Kilisitu? ka mwana wa wenu? Bakati kukwache, "we mwana wa Deveti."⁴³ U Yesu akati ku kwabo, "choni chicho u Deveti mumuzimu mukuti mwene, pakanena,⁴⁴ 'U mwene akuti kwa mwene wane: 'ikala ku nyobe yane iyandyelo mphaka ponabapanga aba lwani bako babe ichakwendelapo cha muvinama vyabo'"?⁴⁵ Nanthi u Deveti akumwitizya u Kilisiti 'Mwene,' ka u Deveti mwana wa wenu?⁴⁶ Nayumo yo akaba ukuti angamwamula izwi limo, sona nayumo umunthu akinong'ona pakulusya amalalusyo aghanji ukufuma pisiku lila.

Chapter 23

¹ U Yesu akanena kwibumba naku bamanyili. ² Akati, "abalembi, nabafalisi ikala pa chitengo cha Mozesi. ³ Po chonsi cho bababuzya ukuti mubombe, bomba ivinthu ivi nukuvilingilila, loli mutakakonkhe imbombo zyabo, bakunena ivinthu loli batakuvibomba. ⁴ Inga, bakupinya ivinthu ivingwamu vyo batanganyamula, sona bakubabika abanthu muvipungo. ⁵ Batakolako nisalala zyabo ukuti banyamule. Babomba imbombo zyonsi izi ukuti abanthu babalinge bakukuzya imikanjo nukutalimfya abalamba. ⁶ Baghanite amalo gha bumwene na mu malusekelo namuvitengo vya m'ma sinagogi, ⁷ nukuti balamukiwe ni nchindi mumalo ghakughuza ivinthu nukuti bitiziwenge ukuti m'manyisi. ⁸ Loli mutenelile ukwitiziwa ' m'manyisi,' chifukwa tuli bwaka numumanyisi weka, mwebonsi mwe bawamwitu. ⁹ Mutakitizye umunthu nayumo pachisa mutingi tata pakuti muli nutata weka, sona ali ku mwanya. ¹⁰ Nako kwitizya ukuti m'manyisi, pakuti muli numumanyisi weka, yo we Kilisitu. ¹¹ Lolo yuyo yo mukulu kukwinu yo ukuzu kuba wambombo winu. ¹² Yo ikwezya mwene akwizukwisiwa, sona yo akwiyisya akuzukukweziwa. ¹³ Loli mukosi kukwinu, mwebasimbu namwe bafalisi, abamyasi! mukwighalila ichinamwene chakumwanya ku banthu. Pakuti mutazukwingila mwebene, pamo mukwitikizya bo basengelile ukwinjila. ¹⁴ Soka kwa umwe, abasimbi, naba Falisi, abamyasi mukupangula inyumba zya bamama abafwilwe, pobakwilanjizya pakwiputa inyiputo izitali. Pomulipokela ubulonzi ubukulu. ¹⁵ Soka kwa umwe, basimbi, naba Falisi, mwebamyasi! mukwendakwenda muchisu naku nyanja nukupusika umunthu weka nanthi mwabanawe poka, akuba mwana wa gahena ukupululila umwe kabili. ¹⁶ Soka ku umwe, mwebalongozi abafwa maso mwemukuti, wensi yo akulapa mwizina lya temphele, mukuti patalipo nachimo. Loli wensi yo akulapa mwizina lya golide wa temphele akupinyiwa nichilapo chache. ¹⁷ Mwebafwa maso abapuse! ichikulu cho chilikwi, ugolide pamo itempheli cho chikupangisya ukuti ugolide abe muswepu? ¹⁸ Sona, wensi yo akulapa ku chighemo pate nachimo. Loli wensi yo alapa pa chabupi cho chili papo, apinyiwa nichilapo. ¹⁹ Mwe bafwamaso! ichapamwanya chochoni ichabupi, ni chigheme cho ichi, pangisya ukuti ichabupi chiswepe? ²⁰ Polelo, wensi yo akulapa kuchighemo akulapa kuchicho sona naku vyonsi vyo vili mulanye. ²¹ Wensi yo alapa ku temphele alapa kuchilanye nakwa yo akwikala mulanyene. ²² Po nayo akulapa kumwanya alapa kuchitengo cha Chala sona nakwa yo akwikalapo. ²³ "Ska kwa umwe mwebasimbi, naba Falisi, mwebamyasi !

mukubika lyoka muvinthu teni mutumbeyu utwakununkhila, nimphilipili, nilya chitowe nukuleka ivyakung'wama ivya lamulo ukwabwana loli, nukuchitilana ichisa, nukusubaliliwa. Loli vimo ivi mukenela ukubomba kwambula kuleka nachimo.²⁴ Mwe balongozi abafwa maso, mukufumya imbwele loli mukumila imphunda!²⁵ Soka kwa umwe basimbi naba Falisi, bamyasi! pakuti mukusuka abakapu ni mbale kunzi, loli mukasi mwizwile iviko nivibibi.²⁶ Mwebafalisi abafwamaso umwe! suka tasi mukasi mwabakapu namu mbale, mwakuti kunzi kope kube kwa kuswepa.²⁷ "Soka kwa umwe basimbi, naba Falisi, abamyasi! pakuti muli ngati mapumpha gho ghaswepite kunzi, gho ghakuboneka ghayembite, loli mukasi mwizwile amafupa gha banthu abakufwa navyosi ivinyali.²⁸ Munzila iyonye, numwe mungaboneka baswepu kubanhu, loli mukasi mwizwile ubumyasi nububibi.²⁹ "Soka kwa umwe abasimbi, naba Falisi, abamyasi! pakuti mukuzenga amapumpha gha baghonela nukunozya amapumpha gha bagholosu.³⁰ Mukuti, nanthi tukukala m'amasiku gha ba tata bitu, ngetutakaba nabo poka pakutupula udaba wabaghonela.³¹ Polelo mukusimikizya mwebene ukuti mwe bana ba bala bobakakoma abaghonela.³² Po umwe mukukwanisya ichipimilo cha batata binu.³³ Mwenjoka umwe, mwe mupapiwe ukufuma kwa mubibi, muzupona bulibuli kuchilango cha kumoto?³⁴ Polelo, linga, inthi inthume kwa umwe abaghonela nabanhu abamahala poka naba simbi, loli bamo mwa abo mukwizukubakoma nukubapamanthila, bamo nuzukubachupa m'ma sinagogi mwinu nukubanyazya muchisu nichisu.³⁵ Ipindu linu lyakuti, paumwe palifuma udaba wensi umugholosu lyo likakupuka pachisu chapansi, azukuwila pamitu yinu, ukwandila udaba wa Abelo umughiolosu, ukuya kwa daba wa Zakaliya umwana wa Balakiya, yomukamukoma pakasi pachighemo ninyumba yakwiputtilamo.³⁶ Naloliloli nkunena kwa umwe, ivinthu vyonsi ivi vizukwiza kumphapwa yino.³⁷ "Yelusalemu, Yelusalemu, uwe we ukakoma abaghonela nukubuma namabwe bombatumite kukwako! kalinga ko une nkhalonda ukubunganika abana bako poka, ngati mo inkhuku yikufukatilila abana bache m'mapapande, loli utakulonda!³⁸ Linga, inyumba yako yasyala kukwako iyakunanganika.³⁹ Ponkhunena numwe temukandinge sona une ukufuma ilelo mpaka mwize munene, wakuchindikiwa we ukwiza mwizina ilya mwene."

Chapter 24

¹ U Yesu akafuma mu Tempeli kuya panzi nukwandabuka. Abamanyili bache bakabuka kukwache nukumu sontela inyumba zya tempeli.² Loli akabamula nukunena, mutakulinga ivinthu vyonsi vino? naloli nkunena numwe, nalimo ibwe lyo lizukwikala palinyabo lyote lize liwisiwe pansu."³ Bo ikala pipihili lya oliva, abamanyili bakaya kukwache pambali bakanena, tubuzye, liyi lyo ivinthu ivi vizukuchitika? Pazukuba vimanyikwilo buli mukwiza kwako poka nu kumala kwa chisu chapansi?⁴ U Yesu akamula nukunena, muchenjele atakabeko nayumo uwakuti abasobezye.⁵ Abinji inthi bakize mwizina lyane. Bazukunena, ne Kilisitu, 'azukusobezya abinji.⁶ Inthi mukivwe amabwite nukubuziwa ivya mabwite. Linga ukuti mutakatamiwe, pakuti ivinthu vibaghile ukuti vibombiwe; loli ubumalilo buchili.⁷ Pakuti ichisu chizukunyamukila ichisu, ni chimwene chizukunyamukilana ni chimwene. Kuzukuba inzala ni vindindindi mu malo ghakulekana lekana.⁸ Loli ivinthu vyonsi ivi bobwandilo bwakupapwa kwa kubaba.⁹ Po inthi bakababike munthamyo nukubakoma. Inthi mukabengiwe ni chisu chonsi chifukwa cha lizina lyane.¹⁰ Po abinji inthi bakakalale nukupelekana weka nu munyabo, nukubengana weka nu munyabo.¹¹ Abaghonela abinji abamyansi bazukunyamukilamumwanya nukusobezya abanhu abinji.¹² Pakuti ukuleka kulongiwa kuzukongeleziwa, ulughano lwa banthu abinji luzukutalala.¹³ Loli yo iza ajimba mphaka pa bumalilo azukupona.¹⁴ Inkhani iyiza iya chinamwene inthi yikalumbililiwe ichisu chosi icha pansu ngati bukaboni. Polelo ubumalilo buzukwiza.¹⁵ "Ukufuma apo, nanthi mwiza mwalinga ukusamula nuku nyazya, vyovikaneniwa nu mughonela u Daniyeli, imilile mumalo agha swepu" (leka bobakubelenga bivwisye)¹⁶ "Leka bonisi bobali muyudeya basamalile mumapili,¹⁷ Leka wensi yo ali pamwanya pa nyumba atakisike nukusenda chimo munyumba yache,¹⁸ na wensi yo ali ku munda atakanyokele nukusenda ichakuvwinkhana chache.¹⁹ Loli soka kubobali nulwanda nabobakonkhesya mumasiku agho!²⁰ Mwipute ukuti ukusamala kwinu kutakize kube kwa pamo pasabata.²¹ Pakuti kuzukuba ukutamiwa ukukulu, ngati movitabelileko lumu ukufuma ku bwandilo bwa chisu mpaka nulu, hahha, tevikachitikepo lumu.²² Pene po amasiku ghanganyosiwa, nayumo uwazukupona. chifukwa chabakusaliwa amasiku ghabo ghazukuchefiwa.²³ Nanthi yumo akunena kukwinu, 'Linga, kumo kuli u Kilisitu!, pamo kula kuli u Kilisitu!' mutakasubalile ivyo.²⁴ Abakilisitu abamyasi bazukunyamuka nukulangizya ivimanyikwilo ivikulu ni viswigho, mwakuti babasobezye, nanthi chamachitiko nabakusaliwa.²⁵ Linga, nababuzizya nkhanila bovitafikite.²⁶ Ukufuma apo, nanthi bakubabuzya bakuti, "Linga, ali muluma, mutakaye mu luma mula. Pamo, 'linga, ali muvupinda vya mukasi,' mutakasubile.²⁷ Ngati mo akamesya kakumalila ukufuma ku mafumilo nukumesya mphaka ku mingililo, momo inthi kukabele ukwiza kwa mwana wa munthu.²⁸ Konsi ko ichinyamana chakufwa chili, amabimba inthi ghabungane.²⁹ "Loli mwalubilo nanthi inthamyo zyamumasiku agho zyenda izuba lizukufisiwa, umwezi ghutazukulangizya ubwelu bwache, inthondwa inthi zikawe ukufuma kumwanya, na maka gha kumwanya inthi ghakaneng'ene.³⁰ Po ichimanyikwilo cha mwana wa munthu chizukubonekela ku mwanya namaluko ghonsi gha pachisu ghazukwiyuma pachifuba. Bazukulinga umwana wa munthu akwiza mumabingo aghakumwanya namaka nubukulu bwa buchindamu.³¹ Azukutuma abanthumi nukulila ukukulu ukwa malonje, bazuku kubunganika abasaliwa bache poka ukufuma ku mphepo zyonsi 4, kufumila ku bumalilo boka ubwa kumwanya nukuya ku bunji.³² Manyila ichimanyisyo ukufuma kwikomo lya mukuyu. Nanthi mwalinga ichisamba ichiteta chafuma chalangizya amani, mukumanya ukuti invula yili papipi.³³ Nanthi mwiza mwalinga ivinthu ivi, mwize mumanye ukuti ali papipi, pamilyango.³⁴ Naloli nkunena kwa umwe, imphapwa yino teyikamale mphaka po ivinthu vyonsi vino vyabombiwa.³⁵ Kumwanya napansi vizukubuka, loli amazyu ghane

teghakamale.³⁶ Loli ukuyana nisiku nakabalilo nayumo yo azimenye naboba nthumi ba kumwanya, pamu numwana wane, loli ubaba mwene.³⁷ Ngati mo amasiku gha Nowa ghakabela, mo inthi kwize kubele nukwiza kwa mwana wa munthu.³⁸ Ngati mumasiku aghakwisinda bo chigumula chitizite bakalyanga nu kung'wa, bakasenda nukusendwa mpaka po u Nowa akalinga mu bwato,³⁹ batakamanya nachimo mphaka po ichigumula chikiza nukubasenda bosi_momo inthi kukabele nukwiza kwa mwana wa munthu.⁴⁰ Abanthu babili bazukuba mumunda_weka azukusendiwa, weka akuzukusyala.⁴¹ Abanakazi babili bazukusyanga, weka azukusendiwa, weka azukusyala.⁴² Po ube we malonda pa wemwene pakuti utakumanya isiku lyo umwene wako akwizila.⁴³ Loli mumanye ichi, nanthi umwene nyumba akamanya akabalilo ko umunkhungu akwizila pabusiku, angaba we malonda sona atangitikizya ukuti umunkhungu ingile munyumba yache.⁴⁴ Po mukwenela uba mweba kunozyeke, pakuti umwana wa munthu azukwiza mu kabalilo ko mutakamenye.⁴⁵ Wambombo buli umusubaliwa nu wamahala yo usongo wache angamulekela inyumba ni chakulinga chakuti abape ichakulya mu kabalilo kache?⁴⁶ Musayiwa uwambombo yo usongo wache alimwagha akubomba imbombo po alinyoka.⁴⁷ Naloli nkunena kwa umwe ukuti usongo wache azukumukwezya nukutiapwelelele ivinthu vyache vyonsi.⁴⁸ Loli nanthi uwa mbombo umubibi akunena mumoyo wache, "usongo wane akaba,"⁴⁹ nukwanda ukuma aba mbombo abanyabo nukulya nukung'wa poka naba chakolwa,⁵⁰ po usongo wa mubomba mbombo yula azukwiza mwisiku lyo uwa mbombo atanozyekite nakabalilo ko atakamenye.⁵¹ Usongo wache azukumudumula muvigaba muvigaba nukumubika poka nabanthu abamyansi, po kuzukuba ukulila nukusya amino.

Chapter 25

¹ Bo ichinamwene chakumwanya chiyanite bwaka na banakazi teni bobatasendizwepo bo bakanyamula inyali zyabo sona bakabuka pakukomana nuwanyegha.² Fayivi bakaba bakupusa sona fayivi bakucheba, Po abakupusa bala bakasenda inyali zgabo.³ Loli batakasenda amafuta ghapalubazu.⁴ Loli abalindu abachevu bala bakasenda inyali zgabo poka namafuta ghapalubazu.⁵ Bo umwene nthengwa achedwa, bonsi bakalambalala sona baghona.⁶ Loli pabusiku pakasi bakivwa ukulila, 'linga, umwene umwenenthengwa! Fuma kunzi mukomane nawe.'⁷ Po abamwali bonsi baka nyamuka nukozya inyale zyabo.⁸ Abakupusa bakababuzya abakucheba bala bakati tupeko amafuta chifukwa inyale zyoutu zyaya pazima.⁹ Abacheba bakamula sona bakati, "Loli abakucheba bakamula bakati, 'boteghatukwane poka umwe nuswe buka kubo baghuzya muye mughule aghinu.'¹⁰ Bobabuka paghula umweni nthengwa akiza, sona bobaka nozyekela paya kunthenwa baka buka nawe, sona kumulyango bakighalila.¹¹ "Bo akabalilo kenda abamwali abanji bakiza pobakati, 'usongosongo, twighulileko!¹² "Loli akamula akati, 'naloli nkhubabuzya, nthabamenye.'¹³ Mube maso chifukwa muta kumanya isiku pamo iawa.¹⁴ "Kukaba ngati po umunthu alonda paya ku chisu ichinji. Akabitizya aba mbombo bache nukubapa ukatundu.¹⁵ Weka bakamupa amatalenthi fayivi (5), umunyabo ghabili (2) sona kwa munyabo bakamupa lyoka (1). Wensi akapokela malingana namo akabombela, po umunthu yula akanyamuka ubulendo bwache.¹⁶ Weka yo bakamupa amatalenthi fayivi akaya lyoka akaya aghabombesya imbombo akaghagha aghanji fayivi.¹⁷ Munzila yiliyoka, umunyabo yo bakamupa amatalenthi ghabili akaghagha sona ghabili.¹⁸ Loli uwambombo yobaka mupa lyoka akabuka akaya, akumba ichibwina pansi aya afisa indalama zya songo wabo.¹⁹ Bopenda akabalilo usongo waba mbombo akabwela sona akanda paku belengela nabo.²⁰ Uwambombo yo kaapokela amatalenthi fayivi akati, bwana wane, ukampha amatalenthi fayivi. Linga, nongelezya amatalenthi aghanji fayivi!²¹ "Usongo akati kukwache, wabomba wemwiza sona wewabwanaloli wambombo! Waliwe musubaliwa pavinthu ivinandi. Inthi nkhubike pati ulamulilenge ivinthu ivinji. Injila nichu mwene waghane nusongo wako.'²² "Uwambombo yo akapeghiwa amatalenthi mabili akiza akati, 'songo ukampha amatalenthi ghabili. Linga, nongelezyapo aghanji amatalenthi ghabili.'²³ Usongo akati kukwache, Wambombo! wali wemusubaliwa pavinthu ivinandi. Inthi nkhubike pati ulamulilenge ivinthu ivinji. Injila nichinamwene waghane nusongo wako!²⁴ Uwambombo yo akapokela italenthi lyoka akiza akati, 'Songo nkhumenye pati we munthu umukakahe. Sona uvuna po utabyete sona mugobola poutapesite.²⁵ Nkhawa nubogha nkhasamala naya nakumbila amatalenthi pansi, ulinge chonge ulinacho.²⁶ "Loli usongo akamula akati, wewa mbombo wemubibi sona wemukatawe, ukamanya pati nkhuva po ntha byete sona po ntha pesite.²⁷ Ponge ukaya ubike indalama zyane kubankhi ngenaghako iya pamwanya.²⁸ Mupoke italenthi mumupe yoalinama matalenthi teni.²⁹ Po wensi yo alinivinthu ivinji bazumupa ivinji yo atena chimo chimo bazumupoka nacho alinacho.³⁰ Loli uwa mbombo yo ate nimbombo nayimoyimo mumu bunkhulizizye kunzi kuchisi, ko inthi aya palila nusya amino.³¹ Pala umwana wa munthu akiza mubu swepu bwache poka naba ngelo bache poazukwikala pamalo gha bufumu bwache.³² Imuntundu yonsi iyabanthu yizu bungana panthazi pache bazu bagaba pabili ngati mo umulimi apatulila ing'ozu nimbuzi.³³ Aba nang'ozu azubabika kunyobe yache iya ndyelo, imbuzi kunyobe yache iya monga.³⁴ Po usongo azunena nakubo balikunyobe yache iya ndyelo, "zanga mwe musayiwe ufuma kwa Chala, pati mupokele ubufumu bobakabanozyela pakwanda popa bwandilo bwa chisu cha pansi.³⁵ Po nkhaba ninzala ukampha ichakulya; ponkhaba ninyota ukampha aminzi; ponkhaba nemulendo mukamphokela;³⁶ Po nkhaba nkhole mukanvwika; po nkhalwala muka ndwazya; po nkhaba mu Jele mukiza mwandinga.³⁷ Po abiza bazukwamula ukuti, "Yesu pabuli poukaba ninzala nkakupa ichakulya? Olo poukaba ninyota nkakupa aminzi.³⁸ Pabuli pomukaba mweba lendo twabapokela? olo ukaba nkhole twakuvwika?³⁹ Pabuli po ukalwala olo po ukaba mu Jele tukiza pakulinga.⁴⁰ Usongo akwiza ukwamula uti, "naloli nkhubabuzya umwe vyomwa bombite paweka kubanangwa, muka mbombelaune.'⁴¹ Po azunena kubo bali kunyobe yamongo, 'fumapo papane, mweba ghuniwamwe, mubuke mumoto wamuyilayila, ghobakamunozeyya u satana poka naba ngelo bache,⁴² Pati ponkhaba

ninzala mutakampha icha kulya, nkhaba ninyota mutakampha aminzi, ⁴³ Po nkhaba ne mulendo mutaka mphokela, ponkhaba nkhole muta kampha ichakuvwala ponkha lwala napo nkhaba mu Jele mutakiza mwandinga. ⁴⁴ Po bazukwamula bazukuti, Bwana pabuli potukakulinga mukaba ninzala, mukaba ninyota napo mukaba mwe ba lendo napo mukaba nkhole napo mukalwala napo mugadi potutaka babombela? ⁴⁵ Po bazu bamula bazukuti nuzu babuzya pakuti, naloli nkhuba buzya nkhati ponsi pomutakaba bombela abanthu bambula uchindikiwa bala muka mbombela nene. ⁴⁶ Po bazufumapo nuya palangika ukwa muyilayila, loli abiza bobaya paba kumoyo wamuyilayila.

Chapter 26

¹ Bo u Yesu amala bwaka ivinthu vyonsi, akababuzya abamanyili bache akati, ² "Mukumanya ukuti nanthi penda amasiku ghabili inthi tube ni pasa, sona umwana wa munthu akwiza pakubikiwa ukuti bamupayike." ³ Po abaputi abasongo na basongo songo babanthu bakapungana poka munyumba iya muputi usongo nkhan, yo akitiziwanga Kayafa. ⁴ Bakanenezanianga poka namo bangamukolela u Yesu kubusyefu nukumukoma. ⁵ Bakati, "tutakachibombe pa kabalilo aka lusekelo pachifukwa ichakuti abanthu banganda ivyongo." ⁶ U Yesu akaba mukaya aka Betaniya mu nyumba ya Simoni uwa mambombo, ⁷ Bo bazyungulile itebulo, umwanakazi akiza ni botolo lya alabasita lizwile namafuta agha mutengo nkhan, sona nukupungulila pa mutu wache. ⁸ Loli bo abamanyili balinga ichi, bakakalala nkhan nukuti, "ka choni cho akunangania bwaka?" ⁹ Agha nge aghulizya namakopala aghinji nukugabila abapina." ¹⁰ U Yesu akamanya ichi, nukunena ku kwabo, "choni cho mukumutanya umwanakazi uyu? Pakuti abomba ichinthu ichiza ku kwane." ¹¹ Mukuba nabapina akabalilo konsi, loli te mube nune aka balilo konsi. ¹² Mo apungulila amafuta pa mu bili wane, ansilila nzila. ¹³ Naloli nkhubabuzya, konsi ko amazyu amiza ghakulumbililiwa mu chisu chonsi, cho umwanakazi uyu abomba chikwiza pakuneniwa ukuti bamukumbukilenge." ¹⁴ Po yumo uwa bamo thwelovu, yo akitiziwanga Yudasi sikaliyoti, aka buka kwa songo wabaputi ¹⁵ nukuti, ka mukwinong'ona pa kumpha ichoni pala ningabakoleka umwene ku kwinu?" Bakabelengela isalabazya izya siliva sate (30) nukumupa. ¹⁶ Ukwandila pakabalilo kala akanda pakumulondelezya mo angamubikila kukwabo. ¹⁷ Pisiku ilyakwanda ilya lusekelo lwa chibama cho chite ni chilungo abamanyili bakiza kwa Yesu nukuti, "ko kwichi ko tungakunozela ukuti uye uleyeleko ichakulya cha pasa?" ¹⁸ Akati, "buka mukaya akakulu nkhanikwa munthu yumo munene ku kwache, 'umanyisi akuti, 'akabalilo kali mu nyobe zyane. Nkhulonda ukusekelela u lusekelo lwa pasa mu nyumba yako poka nabamanyili bane.'"¹⁹ Abamanyili bakabomba ukuyana namo u Yesu akababuzizya, nukuyania ichakulya cha pasa. ²⁰ Bo ichamabwila chafika, akikala nukulya poka na bamanyili thwelovu. ²¹ Bo bakulya, akati, "Naloli nkhubabuzya ukuti uwa yumo mwa umwe inthi ambike munyobe zya balwani." ²² Bakaba nichitima, wensi akanda pakumulalusya, "mwene, ningaba nene?" ²³ Akamula, "we yumo yo akudwibika inyobe poka nune mumbale yoka weyo inthi ambike ku balwani. ²⁴ Umwana wa munthu akwiza ukubuka, ukuyana namo vikasimbiliwa ivyache. Loli chighune ku munthu yo akumubika umwana wa munthu munyobe zya balwani! chikaba akiza ku munthu uyu nge atakapapiwa. ²⁵ U Yudasi, yo akamubika ku balwani akanena, "we mwene, ningaba nene?" Akanena ku kwache, "momo wanenela wemwene." ²⁶ Bo bali pakulya, u Yesu akasenda ichibama, aka chisaya nuku chimenyula. Akabapa abamanyili nukuti, "senda, mulye. Pakuti ughu mubili wane." ²⁷ Akasenda ukomeji nukusalifya, aka bapa nukunena ukuti, "ing'wani, mwabonsi." ²⁸ Pakuti ili lidaba lyane ilyakusimikizya ulufingo lo lwa tonya ukuti abanthu abinji ba hobokeliwe ku mbibi. ²⁹ Loli nkhubabuzya, nthakwiza ukung'wapo ivinyo, mphaka pisiku lya nkhwiza ukung'wa uvinyo umupya poka numwe mu bumwene bwa Tata." ³⁰ Po bakimba ulwimbo, bakabuka ku chipili cha Olive. ³¹ U Yesu akababuzya akati, "mwe bonsi mukwiza ukuntholoka, ngati mo vikasimbiliwa, 'nkhwiza pa kukoma umu dimi, sona ing'onzi zikwiza pa kunyamphana.' ³² Loli pala nazyuka kubufwe, nkhwiza ukutangila pa kuya ku Galileya." ³³ Loli u Petulo akamula akati, "napo bonsi banga kusamala, une tenkhakuleka lumu." ³⁴ U Yesu akanena kukwache, "naloli nkhubabuzya, bo umukolwe atalilite, inthi ukankhane katatu." ³⁵ U Petulo akanena kukwache, "Napo ningafwa nuwe, te nkhakukanepo lumu." Bonsi abamanyili bakanena chili choka. ³⁶ Pala u Yesu akabuka nabo kumalo gho ghakwitiziwa Gesemani nu kunena ku bamanyili bache, "ikala pano po naya pa kwiputa." ³⁷ U Petulo nabana babili aba Zebediya, akaba ni chitima nu kuyimba. ³⁸ Akanena kukwabo, "umoyo wane wizwile ni chitima ichikulu nkhan, icha kufwa nacho. Ikala pano nuku chelezya nune." ³⁹ Akafunthuka panandi, nukwitaya pansi, nukwiputa. Akati, "Tata wane, nanthi zingitikiwa, fumpyapo ukomeji uwa nthamyo izi ku kwane. Chitakabe mo nkholondela loli mo ukulondela." ⁴⁰ Akiza ku bamanyili akabagha baghonite, akanena kwa Petulo, "choni, ka mupotizwe pakuchelezya nune pakabalilo kanandi bwaka aka? ⁴¹ Mube maso nu kwiputa ukuti mutakawile mungelo. Umuzimu ghukulonda, Loli umubili ghute namaka." ⁴² Akabuka aka chibili nukwiputa. Akati, "Tata wane nanthi ukomeji uwa nthamyo izi atangafumapo papane mphaka ing'we, ubwighane bwako bo bubombiwe." ⁴³ Po akiza sona akagha baghonite, pakuti amaso ghabo ghakang'wama. ⁴⁴ Akabaleka sona, akabuka nu kwiputa akabutatu, akanena amazyu ghalanyene. ⁴⁵ Pala u Yesu akiza ku bamanyili nukunena kukwabo, "ka muchili mughonite nukutuzya? Akabalilo kakwana, ko umwana wa munthu ali pakubikiwa mu nyobe izya banthu ababibi. ⁴⁶ Nyamuka, twende tubuke. Umunthu yo akumbika mu nyobe zya balwani ali papipi." ⁴⁷ Bo achili akunena, Yudasi yumo uwa bamo thwelovu, akiza. Ibumba ilikulu likiza nawe ukufuma kwa songo wa baputi naba longozu ba banthu. Bakiza na bapanga ni ndugu. ⁴⁸ Umunthu yo akamubika u Yesu mu nyobe zya balwani akalipa ibumba ichimanyiso chakuti, nukuti, "uymunthu yo nkhumufyofyompha. Mu mukole." ⁴⁹ Mwalubilo akabuka kwa Yesu nukuti, "Akamulamuka, Manyisi" akamufyofyompha. ⁵⁰ U Yesu akamula akati, "we mu manyani bomba cho wapukwa pa kubomba. "Po bakiza, bakamukola u Yesu nukumupinya. ⁵¹ Linga, yumo uwa bo bakaba nu Yesu akazungulula inyobe yache, akaguza upanga nu kumudiba umu

bomba mbombo uwa muputi usongo, nu kumudumula ikutu lyache.⁵² U Yesu akanena kukwache, "nyokezya upanga mumalo ghache, pakuti abanthu bonisi bo bakubombezya upanga bakwiza pakufwa nu panga."⁵³ Mu kwinqong'ona ukuti nthangamwitizya utata wane, sona anganthumila utu bukatila twa banthumi ukuchila thwelovu (12)?⁵⁴ Loli amasimbo ghangakwanilisiwa buli buli, ukuti ivi vibaghile ukuti vibombiwe?"⁵⁵ Pa kabalilo kala u Yesu akanena ku mbumba, "ka mwiza na bapanga ni ndugu pakunkhola ngati ne mwiba? Amasiku ghonsi nkhalanga nu kumanyisa mu tempeli loli mutakankhola."⁵⁶ Loli vyonsi ivi vyabombiwa ukuti vyo abatumwa bakasimba vikwanilisike." Po abamanyili bache bonisi bakamuleka nu kusamala.⁵⁷ Bo bakamukola u Yesu akabuka nawe kwa Kayafa umuputi usongo, ko abasimbi na basongo songo bakabungana poka.⁵⁸ Loli u Petulo akamukonkhanga pa butalipo mu malo agha kulongela inongwa iya umuputi usongo. Akinjila poka naba lindilili ukuti balinge mo vingamalila.⁵⁹ Po aba puti abasongo na balonzi bakalinga ubukaboni ubwa bumyansi kwa Yesu ukuti ba mukome.⁶⁰ Batakabwaghapo nabumo bumo napo aba kaboni bakamuthamanthila. Pabumalilo pakiza abanthu babili⁶¹ nukuti, "umunthu uyu akati, 'ningamongolania itempeli lya Chala nukulizenga sona pamasiku ghatatu.'" ⁶² Umuputi usongo nkhanu akimilila nukunena ku kwache, "ka ute nilyakwamula? pavyo bakukunenela?" ⁶³ Loli u Yesu akaba myee. Umuputi usongo akanena ku kwache, "nkhukulamula mwizina ilya Chala uwa bumi, Tubuzye nanthi we Kilisitu, umwana wa Chala." ⁶⁴ U Yesu akamula akati, "wanena we mwene. Loli nkhubabuzya, mwebonsi ukuti ukwanda pakabalilo kano mukwiza pa kumulinga umwana wa munthu ikalite ku nyobe iya ndyelo iya maka, sona akiza pa mabingu agha kumwanya." ⁶⁵ Po umuputi usongo akazepula ilaya lyache nukuti, "Anena ivya musamu! ⁶⁶ Mukwinong'ona ichoni?" Bakamula ukuti, "Akwenela akomiwe." ⁶⁷ Po bakamufwinila amati ku maso nu kumuma, sona bakamumanga na mapi, ⁶⁸ nukuti, "lotela we Kilisitu. Wewenu yo akuma?" ⁶⁹ U Petulo akhikala kunzi ku malo aghakulongela inongwa, umubomba mbombo umulindu akiza kukwache nukuti, "Nuwe ukabanga poka nu Yesu waku Galileya." ⁷⁰ Loli akakana pa nthanzi pa bonisi, akati, "Nthamanyapo nachimo pa vyo mukunena." ⁷¹ Bo afuma pa mulyango, umulindu uwa mbombo uyunji akamulinga nu kubabuzya bo bakaba palanye, "umunthu uyu akabanga poka nu Yesu uwa ku Nazaleti." ⁷² Akakana sona nukulapa, "Nthamumenye umunthu uyu!" ⁷³ Bo pendapo akabalilo bo bakimilila pala bakiza nukunena kwa Petulo nukuti, "Naloli nuwe ukaba poka nawe mo ukanenela kukubonesya bwaka." ⁷⁴ Akanda ukulapa nukunena, "Nthamumenye umunthu uyu" aponyene umukolwe akakokolika. ⁷⁵ U Petulo akakumbuka amazyu gha Yesu gho akanena, "Bo umukolwe atakokolikite ukwiza ukunkhana katatu." Akafuma kunzi nukulila nkhanu.

Chapter 27

¹ Bo paba pandabindabi, bonisi aba songo nabalumbilili nabakonkhelezi babo aba banthu bakasenda u Yesu ukuti aye akomiwe. ² Bakamukola nukumunyamula nuya nawe kwa Pilato uwakulingilila ichisu ³ Po bo u Yudas, yoakamukana akiza alinga ukuti u Yesu asusyiwa, akapinduka sona nukunyosya amapisi 30 agha siliva ku baputi abasongo nabakonkhelezi. ⁴ Nukuti, "natula inongwa pakupeleka idaba lyolite ninongwa nayomo. Loli bakati chochoni icho kukwitu, mulinge mwebene." ⁵ Po akataya pansu utumapisi twa siliva mu Tempeli, sona nukunyamuka sona nukuya kunzi nukwipinyilila. ⁶ Abasongo abachalichi bakasenda utu mapisi twa siliva sona akati, "Techakukaniziwa ukubika mo bakusunga chifukwa yomitengo ya daba" ⁷ Bakanenezania inthamyo poka, sona bakiza nindalama muka chala mobaka silanga abalendo. ⁸ Pachifukwa ichi amalolo ghala ba kaghitizyanga ukuti, "Malo ghadaba" mupaka kwi siku ili. ⁹ Po pachila chochikaneniwa nu Jelemiya umughonela chikakwanilisiwa, nukunena pakuti, "Bakasenda amapisi 30 agha siliva, numutengo ghobakamutumila ukufumila kubana bamu Izilayeli. ¹⁰ Sona akabapa nukuti ghabe malo gha ngati mo u Chala akanthumila une." ¹¹ Po u Yesu akimilila pa wakulindilila ichisu sona, umulindilila chisu akamubuzikizya ukuti, wewe we songo waba Yuda? u Yesu akamula ukuti, we unena ubonye." ¹² Loli bo asusiwa nabasongo abalumbilila naba konkhelezi ataka mula nachimo. ¹³ Po u Pilato akati kukwache, "utakwivwa vyonsi vyobakupimila?" ¹⁴ Loli atakamula izwi nalimolimo, po uwakulindilila akaswigha hee. ¹⁵ Po bali pakwimba lukaba lulaghilo lwa Gavanala ukufumya weka uwa mu Jele yo akasaliwa nimbumba. ¹⁶ Pakabalilo kala bakaba nuwanthamyo mu Jele izina lyache u Balabasi. ¹⁷ Po bobabungana poka, u Pilato akati kukwabo, "kamukulonda une imbasatule? u Balabasi nu Yesu yo bakumwitizya ukuti mesaya?" ¹⁸ Akamanyu akuti baya bamukoleka u Yesu kukwache chifukwa cha bina. ¹⁹ Bo ikalite pamupando uwalongela, umukazi akatuma izwi kukwache sona akati, "Mutakamubombele nachimo umunthu umwiza bwaka. Nayimba hee ilelo nichilota cho ndotite ukuyana nawe. ²⁰ Po abaputi abasongo naba songo abanandi bakapepeka ichilundilo ukumubuzikizya u Balabasi, sona u Yesu akomiwe. ²¹ Umulindilila chisu akababuzikizya abene akati, "ka pababili bano wewenu yomulonda musatule? Bakati, "Ubalabasi." ²² U Pilato akati kukwabo, "mbombechi nu Yesu yobakuti we Mesaya?" Bonisi bakamula ukuti, "akomiwe." ²³ Po akati, "choni, chibibi buli cho anangite?" ²⁴ Po bo u Pilato alinga uti atakuchaghapo nachimo, loli mumalo mwache ubwite bukanda, akasenda aminzi, nukusukusula munyobe panthazi pibumba, "Nthakwagha ukunanga nakumo ukwatagha udaba wa munthu yuno. Mwilingilile mwebene." ²⁵ Abanthu bonisi bakati, "udaba wache abe nuswe nabana bitu." ²⁶ Po akamusatula u Balabasi nukubapa, loli akamusenda u Yesu sona nukubapa ukuti bamukome. ²⁷ Po abasilikali abamulindilila bakamusenda u Yesu nukuya nawe ku likulu lya boma sona nukuzingilizya ikamphani yaba silikali. ²⁸ Bakamuvula sona nukumuvwika umwenda uwuchesamu. ²⁹ Bakapanga ichisote ichaminga nukumuvwika mumutu wache, sona bakamukoleka inkhomo kunyobe yache iya ndyelo. Bakafugamila nukumobezya, nukunena ukuti mwaghona mwene waba Yuda. ³⁰ Bakamufwinila amati, sona bakamupoka inkhomo nukumuma nayo mumutu kokinjikinji bwaka. ³¹ Bobamunyozya, bakasenda ichivwala bamuvula, nukumuvwika ivyabo,

sona nukubuka nawe pakumupamanthila.³² Bo bafuma, bakamwagha umunthu yo akaba waku Sayilini izina lyache akaba we Simoni, yobakamuchunga bwaka ukuti babuke nawe ukuti anyamule imphinjika.³³ Bakafika pamalo izina lyache Gologota, choching'anamula ukuti (amalo gha mafupa).³⁴ Bakamupa uwayini yobakongania nakababila. Loli bo anda, atakang'wa.³⁵ Po bobamupamanthila, bakagabana ivya kuvwala vyache nupanga amayeke,³⁶ sona bakikala pansi nukumulindilila palanyene.³⁷ Pamwanya pa mutu wache, bakabika amasimbo gha nongwa yache aghakuti, uyu we Yesu umwene waba Yuda."³⁸ Abivi babili bakapayikiwa poka nu Yesu, yumo kunyobe iya kundyelo sona yumo kunyobe iya kumongo.³⁹ Po loli bobakapululilanga pala bakamutukanga nukupukunia imitu.⁴⁰ Sona bakati, "wewe ukatingi uzumongolania itempheli sona nukuzenga pamasiku ghatatu, wipoke we mwene! nanthi we mwana wa Chala wisike pamphinjika!"⁴¹ Munzila yilanyene abaputi abasongo bakanda pakumuyinvyi, nabasimbi sona nabalumbilili abanandi sona bakati,⁴² Akabapulimusya abanyabo, loli atangipulumusya mwene. We songo wabina Izilayeli. Muleka isike pamphinjika potuzusubalila mumwache.⁴³ Akasubalila mwa Chala, leka u Chala amupoke lonsi ulu, nanthi u Chala angamukumbukila. Loli pope akanena, "ne mwana wa Chala."⁴⁴ Munzila yinonye abivi bobakabapamanthila poka nawe bope bakanda pakumusunya.⁴⁵ Bo pamala ama awazi 6 ichisi chikiza pamalo ghonsi mupaka ama awazi ghakakwana 9.⁴⁶ Ngati ama awazi 9, u Yesu akalila namazwi aghakukola ukuti, "Eli, Eli, Eli, Lamasabakatani?" chochi kang'anamulanga ukuti, "we Chala, we Chala, wandekelachi?"⁴⁷ Po pabamo bala bobakimilila bakivwa, bakati, "Akumwitizya u Eliya."⁴⁸ Lubilo lubilo umwaweka akasenda isipanji, akayizubika muwayini umukali. Bakenzyamo itete bakamung'wesya.⁴⁹ Bonsi bala bakati, "Muleke mwene tulinge nanthi u Eliya inthi ize amupulumusye."⁵⁰ Po u Yesu akalila sona namazwi aghakola po akaghupeleka umuzimu wache.⁵¹ Linga, ichimwenda ichakufisila mu Tempeli chikazepuka pakasi, ukwanda pamwanya mphaka pansi, ichisu chikaneng'ena,⁵² Po loli amalyalabwe ghakalepuka, amapumpha ghakighuka, sona abanthu ababwanaloli bobakafwa bakazyuka.⁵³ Bakafuma mumapumpha bo azyuka, bakinjila mukaya akaswepu, nukubabonekela abinji.⁵⁴ Bo usongo wankhondo sona nabo baka lingililanga u Yesu bakalinga ichindindindi, sona ivinthu vyo vikabombiwa, bakanda pakoghopa sona bakati, "Naloli loli akaba mwana wa Chala."⁵⁵ Abanakazi abinji bobakamukonkha u Yesu pafuma ku Galileya bakamusungililanga.⁵⁶ Mubanakazi aba mukaba u Maliya Magadalena, Maliya umwana wa Jakobo nu Jozefu, sona nu mama wa bana ba Zebediya.⁵⁷ Bo izuba linjila, pakiza umunthu umukabi yo akafumulanga ku Alimatiya, izina lyache weJozefu, yo akaba sona mumanyili wa Yesu.⁵⁸ Akamufika u Pilato sona akabuzikizya umuvimba wa Yesu. Po u Pilato akabalamula ukuti bamupe.⁵⁹ Jozefu akanyamula umuvimba, aka muvunga mumwenda uwiza,⁶⁰ sona nughulambalika mwipumpha lyache ilipya lyolikafuma kwibwe. Po akabungulusya ibwe ikulu ukuya pa mulyango po banda ukubuka.⁶¹ Maliya Magadalena nu Maliya uyunji bakaba palanye, bakikala ukulingisya nipumpha.⁶² Indabi lyache likaba lisiku lyakukonzekela, u songo waba puti sona naba Falisayi bakabungana poka nu Pilato.⁶³ Bakati, "Bwana, tukukumbukila ukuti umumyansi yula bomumi akati, "Nanthi penda amasiku ghatatu akwiza pakuziyuka sona."⁶⁴ Po loli akalamula ukuti balinozye ipumpha mupaka nisiku ilya butatu umwakuti abamanyili bitu baleke pakwiba nukubabuzya abanthu ukuti azyukite kuba kufwa, sona ubumyasi ubwapisinda bu zuba bubibi pakulusya ubwa pakwanda.

⁶⁵ U Pilato akababuzya akati, "senda abamalonda. Buka sona muye mupange momumanyile."⁶⁶ Po bakabuka nulizingilia ipumpha, nukudidimikizya nibwe nukubikapo umulindilili.

Chapter 28

¹ Pa chamabwila pa sabata bo kanda akabubila po inthi kuye ukuba isiku ilyakwanda masabata, u maliya Magadalena nabanyabo bakabuka pakulinga ipumpha.² Pakuti pakaba kukaba akasenyenda akakulu hee, uwandumi akafuma kumwanya, akiza alibungulusya ibwe lyafumapo, akaya ikala pa mwanya pibwe.³ Ukuboneka kwache akaba ngati kokamesya sona imyenda yache yikaba miswepu ngati wekabefu.⁴ Aba kulindilila ichinthwenya nu bogha bukabakola bakaba ngati banthu babo bafwile.⁵ Umu ngelo akababuzya abanakazi bala akati, "Mutakoghopenge, imenye mukumulanda u Yesu, yo apamanthiliwe."⁶ Atalimo mumo, loli azyukite, ngati mo akanenela, zanga mulinge po bakamulambalika umwene pano.⁷ Bukanga lubilo muyemubabuzye abamanyili, Azyukite kubufwe, linga, atanjila kukwinu ukuya ku Galileya. Koko inthi muye mumulinge, tumulinge, nababuzya.⁸ Abanakazi nakalubilo bakafumapo kwipumpha nubogha nu buhobosu, pakasamala pakuya pakubabuzya abamanyili bache.⁹ Po u Yesu akakomana nabo akababuzya nkhubalamuka!" Abanakazi bala baka buka, Bakamukola ivinama nukwanda ukumwiputa.¹⁰ U Yesu akababuzya, "mutakoghope, bukanga muyemubabuzye aba wamwitu babukenge ku Galileya. Koko inthi baye bandinge."¹¹ Bo abanakazi bala banda ukubuka, Babo baba baka lindilila pipumpha bakabuka mutwaya pakubabuzya abaputi abasongo vyonsi ivinthu vyovyabombiwa.¹² Po aba puti bakomana naba songo sona banenezzyania pa mazyu, bakabapa indalama izinji heekuti kuba lwa bwite.¹³ Sona bakabuzya bakati, "mubabuzye abanyinu ukuti, 'uYesu' abamanyili bache bizite pabusiku sona bibite umuvimba bo tusipwile."¹⁴ Nanthi amazyu agha ghangamwagha umulaghili, inthi tumupepeke ukuti afumyemo inyinong'ono izya bogha."¹⁵ Po abalwa bwite bakasenda indalama po bakabomba ngati mo bakababuzizya. Amazyu agha ghakasata akaya konsi akaba Yuda sona mupaka nilelo.¹⁶ Loli abene abamanyili ba Yesu bala leveni(11) bakabuka ku Galileya, ku vipili vyo u Yesu akababuzya.¹⁷ Bo bamulinga, bakanda ukwiputa, lolibamo batakasubilanga.¹⁸ U Yesu akababonekela sona akanena ku kwabo akati, "Amaka ghosi bampha une ku chisu icha kumwanya ni chisu cha pansi.¹⁹ Bukanga muye bapange babe bamanyili bachisu chonsi, sona muye mubuzye mwizina ilya Tata, umwana, na mumuzimu ughuswepu."²⁰ Mubamanyisye ukwitikila vyonsi ivinthu vyonaba laghila umwe. Linga

indi numwe akabalilo konsi, mupaka nakubumalilo bwa chisu.

Mark

Chapter 1

¹ UKu kokokwanda kwa makani aghiza agha Yesu kilisitu umwana wa Chala. ² Pakuti mumo vikasimbiliwa mwa Yesaya umuwonela, "Linga, nkhotuma inthuni yane panthanzi pako, yo akwiza pakuyanizga inzila. ³ Amazgu gha yo akwizizga mnkholongu, myanizge umwene umusebo, muwolose inzila zgache izgakwendamo." ⁴ Po u Yohani akiza, akalumbililanga mnkholongu nizga lozgo lwalupinduko ku mbibi nukozga. ⁵ Akaya kosi aka Yudeya nabanthu bosi abaku Yerusalemu bakabuka kukwache; ⁶ U Yohani akavwalanga ichikwera cha meya gha mphunda nulamba uwa chikwera mumusana, sona ichakulya chache akaba we makantha nu buchi bwa munkholongo. ⁷ Akanena akati, "yo inthi ize bo une nafumapo yo ali namaka hee ukumphota une; inkhusa zga sapato zgache nthabaghile ukwinama pati nsatule. ⁸ Nkhubozga umwe na minzi lori umwene inthi akabozge nu mzimu umuswepu." ⁹ Vikabombiwa mumasiku ghala ukuti u Yesu akafuma mu Nazareti muchisu cha Galileya, sona akoziwa nu Yohani uwa lozgo mu lusoko ulwa yolodani. ¹⁰ Bo u Yesu afuma muminzi, akalinga kumwanya kukiwuka sona umzimu umuswepu wukika papache ngati yo nkunda. ¹¹ Izwi likiza ukufuma kumwanya, "we mwana wane umughaniwa. Yo akunhobosya." ¹² U mzimu umuswepu wukamutuma ukuti aye munkholongo. ¹³ Akaba munkholongo amasiku 40, u satana akamuyezganga. Akikalanga nivinyamana vya munkholongo,sona aba ndumi bakamubombelanga. ¹⁴ Bo u Yohani bamukola, u Yesu akaya mu Galileya nukwanda ukulumbilira izgu lya chala. ¹⁵ Akanena akati akabalilo kakwanilisiwa sona ichinamwene cha chala chili papipi. Pinduka sona mwitike izga chinamwene cha ku mwanya. ¹⁶ Bo akwenda mumbali mu nyanja iya Galileya, akamulinga u Simoni nu Andileya uwamwabo wa Simoni bakasumbilanga ubukonde mu nyanja papo bakaba bakolanswi. ¹⁷ U Yesu akababuzga akati, "zakuno, munkhonkhe, inthi mube mwe bakukola abanthu." ¹⁸ nakalubiro bakavileka ivilepa nukwanda ukumukonkha. ¹⁹ Bo u Yesu akwenda akuya munthanzi panandi, akamulinga u Yakobe umwana wa Zebediya nu Yohani uwamwabo; bakaba mu bwato bakasonanga amabukonde. ²⁰ Akabitizga sona bakamukonkha nukumuleka u Zebediya mu bwato na banthu bo akabalanjila po abene bakamukonkha. ²¹ Po bakabuka kukaperenawumu, pisiku lya sabata, u Yesu akaya mu sunsoggi pakumanyisa. ²² Bakaswigha pa bumanyisi bwache, akabamanyisyanga ngati we mumanyi yo apeghe amaka sona atakamanyisyanga ngati musimbi. ²³ Aponyene umunthu yumo akaba mu sunagogi yo akaba nimphepo imbibi akakolomoka, ²⁴ Akatingi tubombechi nuwe Yesu wamu nazareti? ka wiza pakutukomania? nkhumene we mu swepu wa chala!

²⁵ u Yesu akazikalipira imphepo imbibi akati, "ube mya sona ufumemo mumwache!" ²⁶ Imphepo imbibi zikamusumbila pansi zikafumamo mumwache bo akukolomoka nizgwi ilikulu. ²⁷ Abanthu boni bakaswigha, bakabuzikizanianga, "chochoni chochikubombwa? ubumanyisi ubupya ubu ubwamaka! yuyo akuchemela imphepo imbibi sona zikumwira!" ²⁸ Ubumanyisi bwache bukusata akya konsi aka Galileya. ²⁹ Bo afuma mu sunagogi, bakaya mu nyumba iya Simoni nu Andileya, poka nu Yakobe nu Yohani. ³⁰ Aponyene unyinyalya wa Simoni akalwala akawona kuno akutetema, po bakamubuzga u Yesu izga bulwale bwache. ³¹ Po akiza akamukola panyobe, akamunyamusa; ukutetema kukamala akapola akanda ukubakonkha. ³² Nichamabwira bo izuba linjira, bakiza na banthu boni abalwale nabo bakaba ni mphepo inyali. ³³ Akaya konsi kakabungana pamulyango. ³⁴ Akapozga abinji hee abalwale aba mphungo zgakupambanapambana sona akachemela imphepo imbibi, lori atakitizga imphepo imbibi zira ukuti zinene pakuti zikamumanya. ³⁵ Akanyamuka pandabindabi, nakachisi; akabuka sona akabuka pabutali nkhanu pabuyo bwapamwene po akanda pakwiputa. ³⁶ U Simoni nabo bakaba nawe bakanda pakumulonda. ³⁷ Bobamwagha bakamubuzikizga bakati, "Wensi akukulonda," ³⁸ Umwene akati, "zatuye kubunji, tuye ku twaya utunji tuto tuzunguliliwe nato, chochobene nizite kuno." ³⁹ Akabuka akazungulila akaya konsi aka Galileya, ukulumbilira muma sunagogi ghabonukufumya imphepo imbibi. ⁴⁰ Uwamambombo akiza kukwache, akamulenganga; akafugamila pansi akanena kukwache akati, "nanthi ukulonda ungamphozga." ⁴¹ Akenda nichibabilizi, u Yesu akamukola inyobe, akamubuzga akati, "nighanite. uswefiwe," ⁴² nalubiro amambombo ghakamala, sona akiza aba akiza bwaka. ⁴³ U Yesu akamusoka hee nukumubuzga ukuti abukenge. ⁴⁴ Akamubuzga akati, "nalori nkhekubuzga utakanene nachimo kwa munthu yumo, bukanga uye wilangizge kuba puti, ukuti baye bakusatule ukuyanana nu laghiro lo lo u Moses akabika, ngati chochisimikizgo kukwako." ⁴⁵ Lori akabuka akanda pakunena nabo amazwi umwakuvulilavulira aghiza aghakumpala u Yesu po u Yesu atakinjira sona mtwaya mula Pabweru akikalanga mukaya mo abanthu bataliko abingi. abanthu bope bakizanga kukwa abanthu kukwache ukufuma mumbali zyonsi.

Chapter 2

¹ U Yesu bo iza sona mu kapelenawumu, amasiku manandi bwaka vikivwika ukuti ali kunyumba. ² Abanthu abinji hee bakabungana po ali chochikapangisa ukuti nubuyo busobe po u Yesu akanda ukumanyisa izyu. ³ Po abanthu bamo bakiza kukwache numunthu umulemale; Abanthu folo bakamunyamula. ⁴ Bobakupotwa pakufika papipi nawe, chifukwa cha bwinji bwa banthu bakapangula umusonyonje wo wukaba pamwanya po u Yesu akaba, bobapanga ichidobozi bakisizyapo ichibonde cho umulumendo akawonela. ⁵ Ukulinga ulwitiko lwabo, u Yesu akanena ku mulemale ukuti. "mwana, imbibi zyako zyahobokeliwa." ⁶ Po abasimbi bamo bakikala palanyene, po bakilalusya bene mumyoyo, ⁷ U

munthu uyu anganena bulibuli munzila iyi? akunangania! wewenu yo angahobokela imbibi loli uchala mwene?"⁸ Umwalubilo u Yesu akamanya mu mzimu vyo bakinong'onanga mummyo yabo. Akababuzya akati, " choni cho mukwinong'ona ichi mummyo yinu?"⁹ chochoni cho chipepe, ukunena kwa mulemale, imbibi zyako zghahobokeliwa! pamo ukunena ukuti, nyamula ichibonde chako, buka ku nyumba yako."¹⁰ Loli pakuti mumanye pakuti umwana wamunthun ali namaka pachisu icha pansi pakuhoobokela imbibi, " akati kwa mulemale," " "¹¹ Nkhunena kukwako, nyamuka nyamula ichibonde chako, buka ku kunyumba yako," "¹² Akanyamuka sona lubilolubilo akasenda ichibonde, nukufuma panzi panyumba pabanthu bonsi po bakaswigha sona bakamukwezya uchala, po bakati, " Tutachibwenipo lumo ngati ichi"¹³ Akabuka sona mumbali munyanja, Ichilundilo chikiza kukwache, po akabamanyisyanga."¹⁴ Bo akwenda, akalinga u Levi umwana wa Afeyasi ikalite pitenti lya basonkha misonkho po akati kukwache, " Nkhonkha une" akanyamuka nukumukonkha."¹⁵ U Yesu akalya ichakulya munyumba ya Levi nabasonkhezya msonkho poka nababombambibi bakalya poka nawe po nabatumiwa, pakuti bakaba bingi sona bakamukonkha."¹⁶ Bo abasimbi bo bakaba ba falisi, balinga pakuti uyesu alya poka nababomba mbibi, nabasonkhezya msonkho, bakanena kubatumwa bache bakati, " chifukwa buli cho akulya nabasonkhezya msonkho sona nababomba mbibi?" "¹⁷ bo u Yesu ivwa ichi akababuzya akati, " Abanthu bobiza bwaka pa mubili batakulondanga ing'anga bene abanthu bo balwalite bobakulondanga. Nthakiza pakupoka abawolosu loli ababombambibi."¹⁸ Po abamanyili ba Yohani nabafaliyi bakafunga. Abanthu bamo bakiza nukunena ukuti, " Ngachoni cho abamanyili ba Yohani bakufunga loli abamanyili bako batakulunga?" "¹⁹ U Yesu akanena nabo, " Ka abakulingilila ubukwati bangafunga, po umwene bukwati achili ali nabo? pala bachili bali numwenecho bukwati batangafunga."²⁰ Loli amasiku ghakwiza po umwene bukwati akwiza pakufumako kukwabo sona pamasiku aghonyene po balifunga."²¹ Nayumo yo akusonela umwenda uwupya pa wukulu ichigamba chingazepuka, ichipya ukufuma ku chikulu po chikuzepuka nkhani."²² Nayumo yo akubika u vinyo uwa ilero muchipapa icha kale icha vinyo. Uvinyo angapunthisya ichipapa po uvinyo poka nichipapa bo vyanangika."²³ Pisiku lya sabata u Yesu akendanga mumuwunda wa vilombe ababomba mbombo nabamanyili bache bakanda pa kupanya amakambi ghavilombe."²⁴ Abafalisi bakati kukwache, " Linga, ngachoni cho bakubomba vyovikupambana nindaghilo pisiku lya sabata?" "²⁵ Akanena nabo, " mubelengite lumo vyo u Davide akabomba bo inzala yimuwilile umwene nabanthu bo bakaba nawe."²⁶ Mo akabukila munyumba ya chala po u Abiyasala akaba muputi usongo, nukulya ichibama chochikabapo, chochitakaba chakwitikiziwa kwa aliwensi ukuti alye ukupatula umuputi sona akabapa nachimo bo akaba nabo?" "²⁷ U Yesu akati, " usabata akapangiliwa umunthu, noti umunthu chifukwa cha sabata. Polelo umwana wa munthu we mwene na kwa sabata bwaka.

Chapter 3

¹ Bo u Yesu akwingila sona mu sunagogi akabapo yumo umunthu yo akalemala inyobe. ² Abanthu bamo bakalondanga ukuti balinge nanthi angamupozga pasabata, ukuti bamupe inongwa. ³ U Yesu akamubuzga umunthu umulemale inyobe, "Nyamuka wimilile pakasi pa banthu." ⁴ Po akababuzga abanthu akati, "Ka lulaghiro pakubomba ichiza pisiku pisiku lya sabata pamo chibibi; pakupoka ubumi pamo ukukoma?" Lori bakaba bwaka myaa. ⁵ Akabalingisya bonsi nubukalale, sona akaba nichitima chifukwa chabuwomu bwa myoyo yabo, sona akamubuzga umunthu, "wolosya inyobe,"Akawolosya, inyobe yache mo yikabela. ⁶ Abafalisi bakafuma panzi akabaliro akonyene bakivwana mobangamukomela. ⁷ Po u Yesu, nabamanyili bache, bakaya ku nyanja, sona abanthu abinji bakamukonkha ukufuma ku Galileya na ku ⁸ Yudeya, Sona ukufuma ku Yerusalemu, Idumeya, ukupululira mu Yolodani, nukuzgungulila mu Tire na mu Sidon. Bobivwa vyo akabomba, abanthu abinji bakabuka kukwache. ⁹ Akababuzga abamanyiri bache ukuti basende akabwato akanandi chifukwa chabwinji bwa banthu, ukuti atakafyeniyenge. ¹⁰ Bo apozga abinji, po wensi yo akayimbanga nubulware, akaba ninyota ukuti amupalamasye. ¹¹ Zgope imphepo imbibi bo zgamulinga, zikawa panthazi zgache, nukukukuta ukuti, Uwe we mwana wa chala." ¹² Akabakomelezga ukuti batakaye bamulate. ¹³ Bo akukwera ichipiri, akabitizga bo akabalonanga, po bakiza kukwache. ¹⁴ Akasala abanthu twelovu (bo akabitizga ukuti abatumiwa) ukuti bo abenge nabo sona nukuti abatumenge pakulumbilira izgu, ¹⁵ sona akabapa amaka aghakufumizga imphepo imbibi. ¹⁶ Akabasala twelovu: u Simon, yo akamupa izina lya Petulo; ¹⁷ Yakobe umwana wa zebediya, nu Yohani uwamwabo wa Yakobe, yo akamupa izina ilya Boanerge, chochikung'anamula, abana ba libingu; ¹⁸ u Andileya nu Filipu, Baratumeyo, Mateyo, Tomasi, Yakobe umwana wa Alifeyo, Tadayi nu Simoni uwa mukaya ka kana, ¹⁹ po nu Yuda sikaliyoti, yo akamutwala u Yesu munyobe zgalalwani. ²⁰ Po akaya kunyumba, abanthu abingi bakamubunganila sona, chochikapangisya ukuti bapotwe nukulya ichibama. ²¹ Bo abakamu bache bivwa, bakabuka nukumuwoyia, pakuti abanthu bakatingi, umutu wache wuvulunganite. ²² Bo abamanyandaghiro bakwisika ukufuma ku Yerusalemu bakati, ali ni mphepo ya belezebule, " sona momubulamuliro bwa mphepo imbibi mo umwene akufumizga imphepo imbibi." ²³ U Yesu akabitizga nukunena nabo mu vyili ukuti, ka u satana angamufumya u satana umunyabo? ²⁴ Nanthi ichinamwene chikusambukilana chene, ichinamwene chitangabako. ²⁵ Nanthi inyumba yikusambukilana yene, inyumba iyo yitangabako. ²⁶ Nanthi usatana akwinyamukila mwene, nukugabinkhana atangabukilira sona, ubo bo bumaliro bwache. ²⁷ Nayumo yo angapangula inyumba yamunthu uwamaka nukwiba ivinthu vyache, pala atamupinyite tasi umuntu wamaka yula, po anginjira mnyumba yache nukwiba. ²⁸ Nalori nkunena numwe, izga bana ba banthu zikuzukuhobokeliwa, navyosi vyo bakamusamula navyo. ²⁹ Lori wensi yo akutuka umuzimu umuswepu atakuzukuhobokeliwa, pakuti bo ananga iya bwile na bwile. ³⁰ U Yesu aknena vino chifukwa chakuti bakanenanga, "

ukuti ali nimphepo imbibi." ³¹ Unyina na bawamwabo bakiza; nukwimilira kunzi, bakamutuma yumoma pakumwitizga. ³² Ichilundiro chikikala umwakumuzungulura u Yesu nukumubuzga ukuti, "umama wako nabawamwinu bali kunzi, bakukulonda." ³³ Akabamula, "umama wane wewenu? naba wamwitu bobawenu?" ³⁴ Akabalingisa abanthu bobakikala umwakumuzungulira nukunena ukuti, "umama wane naba wamwitu bo abanyene bo ndi nabo losulu!" ³⁵ Pakuti wensi yo akubomba ubwighane bwa chala, yo wewamwitu, muyemba wane, sona we mama wane."

Chapter 4

¹ Bo anda sona pakumanyisa mumbali mu nyanja, abanthu abinji bakamubunganila. Po akiza akwera mubwato bo bukaba mu nyanja nukwikala mumo. Abanthu abinji bakikala mu lubazu lwa nyanja. ² Akabamanyisizganga ivintu ivinji mu vyili, na muvimanyiso vyabo vyovino vyo akababuzga. ³ "Ivwa! umulimi akabuka pakupesa imbeyu. ⁴ Bo akupesa, imbeyu yimo yikawira mumusewo, iviyuni vikiza nukuseba. ⁵ Imbeyu iyinji yikawa mu mabwemabwe, mo mutakaba ilyongo iliza. lubilolubilo yikamela chifukwa chakuti ilyongo litakaba lyinji. ⁶ Bo izuba lyafuma, imbeyu zila zikababuka papo yitakaba papo yitakaba po zikumila. ⁷ Imbeyu zimo zikawa mu minga. Imbeyu yila yikafyululuka chifukwa cha minga sona yitakapapa. ⁸ Imbeyu iyinji yikawila palyongo iliza yiyikamela nukongelezga ukugobola, sate, sikisite, nakahandiledi bwaka. ⁹ Po akati, "yo ali namakutu aghakwivwa ivwa!" ¹⁰ Bo u Yesu alimwene, bobakaba papipi nawe na twelovu bala bakamulalusya ivya vili. ¹¹ Akanena nabo akati, "u Chala abavumbulile vyo vifisiwe ivyabumwene bwache. Loli abanthu abakunzi vyonsi vili mu vyili. ¹² Pakuti pala bakulinga, naloli bakulinga, loli batakulunga, nukuti pala bakwivwa, naloli bakwivwa loli batakwivwisya, pala bangang'anamuka uchala angabahobokela. ¹³ Akanena nabo akati, "mutakwivwisya ichili ichi? po inthi mwivwisye bulibuli ivili vyonsi?" ¹⁴ u mupesa mbeyu akapesa amazyu. ¹⁵ Aba bayanite bwaka nimbeyu zgo zikawa munzila, mo amazgu ghakapesiwa. Pala bivwa, lubilolubilo u satana akwiza nukusenda amazgu ghoghalumbiliwe kukwabo. ¹⁶ Aba bayanite nimbeyu zga mumabwe, bo pala bivwa amazgu lubilolubilo bakughapokela nulusekelo. ¹⁷ Loli ghati nimigululuzi, loli ghatakwikalamo akabalilo akatali. Pala inthamyo pamo ukuvwimiwa kwafika pachifukwa cha mazgu, bakuwa lubilolubilo. ¹⁸ Bope bamo bayanite nazgo zikawa muminga, aba bobo bakwivwa amazgu, ¹⁹ Loli bakusanzya nivya chisu nukudokela, ukuchighana ichuma nivinyenywa vyonsi ivyakulekanalekana vikwinjila nukufyululusya, ukuti batapenge imbeyu. ²⁰ Yila yoyikabyaliwa mu lyongo iliza bobala bobakwivwa amazyu, bakughitikizya nukupapa imbeyu sate, sikisite naka handiledi bwaka. ²¹ U Yesu akanena nabo, "mukwizanga ninyale munyumba nukuyibika mu chidudunga pamo pansi pabedi? mukwizanga nayo nukuyibika pabwelu. ²² Pakuti nachimo chochifisiwe chochitakwiza pakuvumbuliwa, sona nachimo chochakufisiwa chochitaliza pabwelu. ²³ Pala yumo ali namakutu aghakwivwila ivwe. ²⁴ Akababuzya akati, "teghelezya kuvyo ukwivwa, lyo ichipimo cho ukupimila cho inthi bakakupimile nuwe sona inthi bakakongezye ivyinji. ²⁵ Ichifukwa chakuti wensi yo ali navyo, kukwache inthi bakamupe ivyinji, sona yo ate navyo, na vyo ali navyo inthi bakamupoke." ²⁶ Akanena sona, akati ichinamwene chachala chili ngati wemunthu yo akupesa imbeyu pansi. ²⁷ Akuwona nu busiku akunyamuka pandabindabi, sona imbeyu zikupantha nukukula napo atakumanya namo zikukulila. ²⁸ Ichisu chikupapa chene imbeyu yikwanda ukupantha nukukula. ²⁹ Nanthi ichibyalwa chatona, po nalubilo akusenda ichigwagwa ichifukwa ukugobola kwafika. ³⁰ Sona aknena akati, "tungafwanikizya nichoni ichinamwene chakumwanya pamo chili buli cho tungabombela pakulingania? ³¹ chili ngati yombeyu ya masitadi yiyo, pala mwapesa, kakuba kanandi hee pakulusya imbeyu yonsi iya pachisu chapansi. ³² Napapo nanthi bapesa yikukula sona yikukula ukulusya imbeyu yonsi muchalo; sona yikupanga insamba inkhulu mumo niviyuni vyakumwanya vikuzengamo ivivulumbo mukazunda kache." ³³ Nivyili ivyinji akanena kukwabo, ukuti pamo bangivwisya. ³⁴ Sona atakanenangapo ukuleka ukubikamo ivili loli lyo aba mwene, akanena vyonsi kubakonkhelezi bache. ³⁵ Pisiku lila bo ichamabwila chafika, akababuzya akati, "zatuye kwisila ilinji," ³⁶ Bakaleka abanthu abinji, bakabuka poka nu Yesongati mo akabela mu bwato. Pakaba ama bwato aghanji ghoghakabukanga poka nako akayanga. ³⁷ Umwakowofya imphepo yikanda pakubala panyanja sona amayigha ghakanda pakwinjila mu bwato, bukizula amizi. ³⁸ U Yesu akaba munthende, akasipulanga pa mpando. bakamunyamusa bakati, "mumanyisi, utakupasya pakuti tuli pakufwa?" ³⁹ Akanyamuka, akayikalipila imphepo, sona akanena kunyanja akati "umutende wubepo" imphepo yikaleka sona kukaba umutende kukaba myaa. ⁴⁰ Po akababuzya akati, "chonicho mukowopa? ka muchili nilelo mute nulubilo?" ⁴¹ Bakizula nubogha sona bakanena uyu kumunyanche uyu kumunyanche, "ka wewenu uyu, yuyo imphepo ninyanja vikumwivwila?"

Chapter 5

¹ Bakiza kwisila ilinji ilya nyanja, kukaya aka Geres. ² Bo u Yesu akufuma mu bwato, akabalilo akonyene kukiza umulumendo ukufuma kumapumpha yo akaba nimphepo imbibi. ³ Umulumendo uyu akikalanga ku mapumpha. Kutakabako uwakuti angamupinya napo mphingu. ⁴ Akabalilo akinji akapinyiwanga ni mphingu. sona akazidumulanga impingu nokubelengela. Kutakabako yumo uwamaka uwakuti angamukwanisya. ⁵ Ubusiku numusanya akalindanga mumapumpha namuvipili, pakukolakola nukwichekanya namabwe. ⁶ Bo amulinga u Yesu pabutali, akamusamalila nukumufugamilila. ⁷ Akapundilizya akati, "ukulonda ukubombachi nuswe, Yesu mwana wa chala? nkukulengela mwizina lya chala umwenencho, utakatuyinvye." ⁸ Umwene akayichemela imphepo imbibi yo yikaba kumulumendo, ukuti yimulekeze." ⁹ Akamulalusya, "izina lyako wewenu?" Akamwamula, "izina lyane ne chilundilo, pakuti tuvulite." ¹⁰ Akendelela ukumulenga ukuti atakazifumizye kubutali na kaya. ¹¹ Po ichilundilo cha ludimo lwa ngulube chikaba

palanyene muchipili, ¹² sona zikamulenga, ukuti, " azitume bwaka mu ngulube; nukuti zingile mulanyene." ¹³ Po akazitikizga; ukuti zifumemo mumulumendo nukwingila mu ngulube, po ingulube zila zikasamalila mu nyanja zyo ubwinji bwache zikaba 2000. ¹⁴ Lori aba dimi ba ngulube bala bakasamala nukuya pakulongelesa pa vyo vikabombiwa mukaya kabo, po abanthu mkaya bo babuziwa bope bakasamalila pakuya pakulinga chochikabombiwa. ¹⁵ Bobiza kwa Yesu bakamulinga umulumendo uwa mphepo inyali yula, yuyo akaba nichilundilo cha mphepo, ikalite palanyene, avwalite sona inyinong'ono iziza zinyokile, bobalinga zino ubogha bukabakola. ¹⁶ Bamo bobakalinga vyo vikabombwa ku mulumendo uwa mphepo inyali yula, bakanda ukubapangila abanyabo umwakusimikizya, sona bakabapangila nazoyozikabombwa ku chilundilo cha ngulube. ¹⁷ Po bobivwa bakanda ukumulenga ukuti afumeko kukaya kabo. ¹⁸ Pakabalilo ko akingilanga mu bwato, umulumendo wa mphepo inyali yula akamulenga ukuti abuke nawe poka. ¹⁹ Lori u Yesu atakamwitikizya, lori akamubuzya akati, " bukanga kumwinu sona kubakamu bako na uye ubabuzye vyo uchala wako akubombela, na mo akulangizizya ichisa chache." ²⁰ Po akabuka nukuyukubapangila aba mu Dekapoli zyo u Yesu akamubombela sona wesi akaswigha nazyo. ²¹ Po u Yesu alobokela kwisila ilinji mu bwato, ichilundilo ichikulu chikamubunganila, bo ali ku mbali ku nyanja. ²² Po uwabamo umulongozi usongo uwa mu sunagogi, yuyo izina lyache akaba we yayilo, bo amulinga akiza amuwila muvinama. ²³ Akamulambilizya, akati, " umwana wane umusungu akulonda ukufwa. nkukulengako, ukuti tubuke poka na uye umubike inyobe pamutu ukuti abe akiza nukuba nubumi." ²⁴ Po akabuka nawe poka, sona nichilundilo chope chikamukonkha nukubuka nawe. ²⁵ Po kukabako umwanakazi yuyo akaba nindwala iya kutonya idaba pa myaka twelovu. ²⁶ Akenda mung'anga izinji nukusumba ivyache ivinji vyo akaba navyo, loli mubuyo bwakupola po vikabipanga nkhanu. ²⁷ Bo ivwa akapango ka Yesu, akamukonkha mwisinda mukasi muchilundilo nukupalamasya ilaya lyache. ²⁸ Papo akati, " nanthi ningapalamasya bwaka ilaya lyache, nkhipola." ²⁹ Bo amupalamasya bwaka, idaba likaleka aponyene ukufuma, po akiyivwa mumubili wache ukuti apola ku nthamyo yo alinji nayo. ³⁰ Umwalubilo u Yesu akazyayinkhanya ukuti amaka ghamo ghafumamo mumwache. akang'anamukilaku chilundilo nukulalusya, " wewenu yo amphalamasya?" ³¹ abamanyili bache bakamubuzya bakati, " ukulinga bwaka ubwingi bwa banthu mo bubelile, inga po ukunena ukuti," wewenu yo akupalamasya? ³² loli u Yesu akabalingisya abanthu ukuti amumanye yuyo amupalamasya. ³³ Umwanakazi, pakuzimanyisanya zizyo zikabombwa kukwache, akizula nu bogha nukwanda ukutetema. Akiza nukumuila uyesu muvinama, nukunena ubwanalori bosi mo bukabela. ³⁴ U Yesu akamubuzya umwanakazi akati, " ulusubilo lwako lwakupozya. Buka nu mtende nukusatuka ku nthamyo yako. ³⁵ Bo achili akulinganya, abanthu bamo bakiza ukufumila ku mulongozi wa sunagogi yula nukunena ukuti, " umwana wako afwa. choni cho ukumutanya umanyisi?" ³⁶ Loli bo u Yesu ivwa ipangwi lilyo likaneniwa, akati ku mulongozi wa sunagogi, " utakowope subila bwaka." ³⁷ Atakamwitikizya nayumo uwakumukonkha loli u Petulo, Yakobo, nu Yohani uwamwabo wa Yakobo. ³⁸ Bobiza ku nyumba ya mulongozi wa sunagogi akabalinga abanthu bakupanga ichongo ichikulu bakulila. ³⁹ Bo ingila mu nyumba, akababuzya akati, " chonichicho muvulunganite sona choni cho mukulila? Umwana atafwile loli awonite utulo." ⁴⁰ po abene bakamusekela. Akabafumya kunzi bosi nukusyala bwaka nu baba wa mwana sona nu mama wa mwana poka nabo akaba nabo po akabuka nabo ko kukaba umwana. ⁴¹ Akamukola umwana panyobe nukunena ukuti, " Talita, koum!" chochikung'anamula ukuti, "mwana munandi nkunena kukwako, nyamuka." ⁴² umwalubilo umwana akanyamuka nukwanda ukwenda(papo akaba ni myaka twelovu) bakaswigha hee nichiswigho cha kuhobosya chino. ⁴³ Akababuzya umwakubakomelezya ukuti batakabuzye nayumo pa vyo vyabombwa po akababuzya ukuti bamupeko ichakulya.

Chapter 6

¹ Akafumako kol bakaya nukuya kukaya kache, ndipo abamanyili bache bakamukonkha. ² Bo isiku lya sabata lyafika, akamanyisya musunagogi. Abanthu abinji bakamwivwa sona bakaswigha. Bakati, "Akubwagha kwiwi ubumanyisi bunonyene?" Bumanyi buli bo bamupile? "Ka vyakuswighisya buli vyo akubomba ninyobe zyache?" ³ Te we mupala matabwa, umwana wa Malia umukulu wa Yakobe nu Jose, nu yuda, nu simon? Abayemba bache tute nabo pano?" u Yesu akabakalalizya. Umunthu yo bakukti u Jose pano bakumwitizya Jozefu mwa mateyo 27:56. Izina lya Jozefu likwimilila mo bakatambulilanga mu chiheberi, sona izina lya Jose likwimilila mo bakatambulilanga mu chigiriki. ⁴ U Yesu akanena akati, "umukubwi atakuchindikiwanga lumo mu chikaya chache, nabakamu bache nabapanyumba pabo." ⁵ Akapotwanga ukubomba imbombo ya chala, pene pakubika inyobe pamutu nukubapozya abanthu. ⁶ Akaswigha nukusita kwitikizya kwabo. Akabuka nukubamanyisya mutwaya. ⁷ Po akabitikizya abanthu twelovu nukwanda pakubatuma babiribabiri, po akabapa amaka aghakufumizya imphepo imbibi, ⁸ po sona akababuzya abanthu bala ukuti batakasende nachimo ku bulendo pakufumyako ivyakubombela vyabo, batakasende ichibama, ichikwama, nindalama mu nyambi zyabo. ⁹ Loli muvwale indyato, batakasende amalaya ghabili. ¹⁰ Akababuzya akati, " pala mwingila munyumba, mwikalenge mpaka po mukufumapo. ¹¹ Nanthi akaya kamo katakuya pakubapokela, nukubivwa, pala mukufumapo, muye mukung'unthenge ulufumbi ku vinama vinu, ukubasimikizya ukuti bakana. ¹² Pobakabuka pakulumbilila abanthu ukuti bapinduke. ¹³ bakafumya imphepo imbibi, nukubapakazya abanthu abinji amafuta ababine nukubapozya. ¹⁴ Umwene u Herodi akivwa ivi, ukuti izina lya Yesu limanyikiwe nkhanu hee. Bamobakati we" Yohani uwa lozoy azyukite ku bufwe, chochobene amaka ghavyakuswighisya ghali pakubomba mumwache." ¹⁵ Abanji bakatingi we, " we Elia," abanyabo bakatingi we yumo uwawonela abakale." ¹⁶ Bo u Herodi ivwa ivi, " u Yohani yo akamudula umutu azyukite kubufwe." ¹⁷ U Herodi akatuma ukuti u Yohani apinyiwe nukubikiwa mubu kayidipa nongwa iya Herodias (umukazi wawamwabo u Filipu),

chifukwa chakuti akamusenda.¹⁸ U Yohani akamubuzya u Herodi, " ukuti atabaghile ukusenda umukazi wawamwabo." ¹⁹ Loli u Herodias akamubenga, nukulonda ukumukoma, loli akapotwa. ²⁰ pakuti u Herodi akamowopanga u Yohani, akazimanya ukuti muwolosu sona muswepu nukumusunga akiza. Ukuteghelezya kukwache kukamupangisya ukuvulungana, loli umwene akamwivwanga ichete. ²¹ Isiku iliza likiza lya u Herodi akasekelelanga ukupapwa kwache nukusenganya iphwando lya chakulya chachamabwila nababombi bache, nabankhondo bache nabalongozi baku Galileya. ²² U mwana wache umusungu uwa Herodias akiza nukwimba papabo, akamuhobosya u Herodi poka na bagheni bo akaba nabo poka pachakulya chachamabwila. Umwene akamubuzya u musungu, " chosi cho ungalonda kukwane nkhuya pakukupa." ²³ Akalapa akati chosi cho ungalonda kukwane, "nkhuya pakukupa nichisu chane bubo ningakugabilako pakasi." ²⁴ akafuma kunzi numubuzya unyina, "ningalengachi kukwache?" akamwamula akati, " umutu wa Yohani uwalozyo." ²⁵ Akasamalila umwalubilo kwa mwene, nukunena ukuti, " nkhulonda umutu uwa Yohani uwa lozyo, lonsi lunonyene pambale." ²⁶ Nanga buli umwene akaba nichitima ichikulu, atakaba wakuti angakana chifukwa cha vilapo vyo akalapa pamaso pa banthu. ²⁷ Loli umwene akatuma uwankhondo yo akamulindililanga ukuti ize nu mutu wa Yohani. Uwankhondo akabuka nukumudula umutu mu jere mo akaba. ²⁸ Akiza nu mutu mumbale nukumupa u musungu, umusungu akamupa unyina wache. ²⁹ Bo abamanyili bivwa izi; bakiza nukunyamula umuvimba wache nukumubika mwipumpha. ³⁰ Bo abatumiwa biza poka nu Yesu nukunena kukwabo vyosi vyo babomba nukubamanyisya. ³¹ Po akanena akati, " fumapo pano muye pa buyo bumo muye mutuzye loli abanji bakizanga nukubuka, batakabanga nakabalilo akakulyela. ³² Bakafumapo nukubuka nukukwela u bwato nukuya pakulinga amalolo ukuti baye bayuzye. ³³ Pakuti bakabalinga bobakufumapo, abinji bakamanya, bakasamala poka ulwapansi ukufuma mutwaya, sona bakafika bo abene batafikite. ³⁴ Bobafika mumbali mu nyanja, akalinga abanthu abingi sona akaba nichibabilizi chifukwa bakaba ngati zyo ng'ozzi zyoizitali nu mu dimi. Po akanda ukumanyisya. ³⁵ Lya chaba chamabwila abamanyili bakiza nukunena ukuti, tuli kunkholongo akabalilo kamala. ³⁶ Bafumyepo pano nukuti baye kupipi kuvikaya nukuti baye bawule ichakulya ichati balye. ³⁷ ³⁸ Po loli akabamula akati, " mubape chimo ichakulya," bakabuzya bakati, " tungabuka ukuti tuye tuwule nindalama thu handiredi denari nivibama nukuti tubape balye?" Akanena nabo akati, " Muli ni vibama vilinga? buka muye mulinge," bobaya bakamubuzya ukuti ivibama fayiv ninswi zibili. ³⁹ Akalamula abanthu bonisi ukuti bikale muvibukatila. ⁴⁰ Bakikala pansu muvubukatila ivya handiledi na fifite. ⁴¹ Akasenda ivibama fayivi, ninswi zibili, nukulinga kumwanya nukuvisaya, akamenyula ivibama nukubapa abamanyili, ukuti babape abanthu, akagaba inswi zibili nukubapa abanthu bonisi. ⁴² Bonisi bakalya mpaka bonisi bakikuta. ⁴³ Bakasanya utubama utubululusya, tukakwana ividunga twelovu ivyakwizula, poka nu tuswi utwakumenyunkhana. ⁴⁴ Pakaba abanthu 5000 bobakalya ivibama. ⁴⁵ Nakalinga akababuzya abamanyili bache ukuti bakwele ubwato ukuti batanjileko, ukuti baye ulubazu ulunji, ku Betisayida, umwene asyale ukuti ababuzye abanthu bafumepo. ⁴⁶ Bo babuka; akabuka kuchipili pakwiputa. ⁴⁷ Bo ichamabwila chafika, sona bo ubwato buli pisila panyanja, umwene akaba mwene kunzi. ⁴⁸ Akabalinga ukuti bakulwana nimphepo po bakupalasa, chifukwa imphepo yikafumanga ko bakuya. Bo abalinga ka folo akiza kukwabo. Akendanga pa nyanja nukulonda ukubapululila. ⁴⁹ Bobamulinga akwenda pa nyanja; bakatingi chizyuka loli bakalilanga, ⁵⁰ papo bakamulinga po vibatamizye. Nalubilo akababuzya akati, " mjimbe imyoyo! nene mutakowopenge!" ⁵¹ Akabuka nabo mu bwato, imphepo yikaleka ukuputa. Bakaswiga hee. ⁵² Bobativwisya ivyachibama vyo chikung'anamula; imyoyo yabo yikawoma. ⁵³ Bobaloboka; bakaya ku chisu cha Genesaleti, bakasengula u bwato. ⁵⁴ Bobisika mubwato abanthu bamumanya nakalinga, ⁵⁵ abanthu bakasamala akaya konsi, bakiza nabalwale muvibonde vyabo, konsi ko bakivwanga ukuti ko ali. ⁵⁶ Akaya konsi ko akingilanga, pamo ichigaba, pamo ichisu bakabikanga abalwale pa maliketi. Bakamulenga u Yesu ukuti bamupalamasye mulubazu mwavizwalo vyache, po bonisi bo bakamupalamasya bakapola.

Chapter 7

¹ Abafalisi na balembi bamo bobakafuma mu Yerusalembakiza bamuzyungulila u Yesu. ² Bakalinga ukuti bamo mu bamanyili bache bakulya ichakulya ninyobe izyaviko, kwambula kusukusula. ³ (Abafalisi naba yuda bonisi batangalya ichakulya bobatasukuswile mu nyobe, chifukiwa bakusunga imiteto ya basongo babo. ⁴ Pala abafalisi bafuma kubuyo bwa pa maliketi batakulya mpaka boghe tasi po bande pakukola ukatundu yo bapokela, ngati abakomeji bakusukusulila, utusontha utwa kopa nivinji pakulya. ⁵ Abafalisi nabasimbi bakamulalusya u Yesu, " choni cho abamanyili bako batakwenda mu ndondomeko ya miteto ya basongo, loli bakulya ichakulya kwambula ukusukusula mu nyobe?" ⁶ U Yesu akabamula akati, u Yesaya akachima ivyabamiansi. Ngati movikalembekela, abanthu bakuntchindika bwaka na mazyu loli imyoyo yabo yili kubutali nune. ⁷ Ukwiputa kwabo kukwane kwa bwaka, nivi manyisyo vyo bakumanyisya vya miteto ya banthu. ⁸ Mukuleka indaghilo zya chala , mukukakatila imiteto ya banthu. ⁹ Akanena sona kukwabo akati, " mahala buli gho mukubombela pakukana pakukana indaghilo zya chala ukuti musungenge yo miteto yinu! ¹⁰ U Mozesi akati, "" Uchindike ubaba wako nu mama wako," sona wensi yo akutuka ubaba wache nu mama wache naloli abaghile ukufwa. ¹¹ Pala umunthu anena kwa wise na kwa mama wache, chonsi cho chingabavwa mwenelile kukwane we kolobani"" (kokuti chakumupa uchala'), ¹² kokuti mutakwitikizya ukuti umwene abombe chimo kwa baba wache na kwa mama wache. ¹³ Mukupangisya amazya gha chala ukuba ghambula amaka chifukwa cha miteto yinu yo muyifisite pasi. Sona nivinthu ivyinjii ivyakolana vyo mukubomba. ¹⁴ Akitizya sona abanthu abinji nukunena kukwabo, " munivwisye mwebosi, nukiuteghelezya. ¹⁵ Kutaliko nakamo kokufuma kunzi kwa munthu kokangamunanga nanthi kakwingila mumwache. Loli vyovifuma mumunthu vyavikumunanga umunthu. ¹⁶ pala u munthu ali namakutu aghakwivwa, leke

ivwe. ¹⁷ Bo u Yesu aleka abanthu abinji nukwinjila mnyumba, abamanyili bache bakamulalusya nizya chile. ¹⁸ U Yesu akati, "muchili bwaka mutakwivwisya? mutakulinga ukuti chochingila mumunthu ukufuma kunzi chikumunanga, ¹⁹ chifukwa chitakuya mumoyo wache, loli chikuya munthumbo nukufuma kuchimbuzi?" Namazyu agha u Yesu akasaya ichakulya chonsi. ²⁰ Akanena, chochikufuma mumunthu chocho chikumunanga umunthu. ²¹ Pakuti mu moyo momo mukufuma inying'ono izibibi ngati ubwamalaya, ubwiba, ukukoma, ²² ubwamasomaso, ukunyenywa, ububibi, ubumyasi, ubupopo, ibina, iliso ilibibi, amadinkho, ukwikwezya nukupusa. ²³ Vyonsi ivi vikufuma mukasi, sona vyovyoko vikumunanga umunthu. ²⁴ Akamako kula nukuya ku chikaya cha Tire, na ku sidoni. akingila munyumba sona atakalonda nayumo, ukuti amanye ko ali, loli atakaba wakuti angavwama. ²⁵ Mwalubilo umwanakazi yula akaba mu mwana umusungu yo akakoliwa nu muzimu uwubibi akivwa ivya Yesu, akiza nukuwa muvinama vyache. ²⁶ Umwanakazi yula akaba mu Giriki mwina sirofenike. Akamulenga u Yesu ukuti afumyemo umuzimu umubibi mu mwana wache. ²⁷ Akanena nawe, " muleke abana balye tasi. Pakuti techakwenelela ukusenda ichakulya cha mwana nukuzitayira imbwa." ²⁸ Akamwamula nukunena kukwache, mwene , momumo nimbwa zyope zili nu mtende mutebulo, zikulya utubululisa twa bana. " ²⁹ Akamubuzya umwanakazi ukuti, chifukwa cha vyo wanena, wemusatuke pakubuka. u muzimu uwubibi wafumamo mumusungu. ³⁰ Akanyokela ku nyumba kwache nukwagha awonite pachitala, imizimu imibibi yikafuma. ³¹ Pala akabuka sona kuchigaba cha Tire, akenda mu sidoni ukuya ku nyanja ya Galileya mupaka kuchigaba cha Dekapolisi. ³² Bakiza nayumo kukwache yo atakivwanga sona akatamiwanga pakunena, batakamupempha ukuti abike inyobe papache. ³³ Bakamusendela kumbali ukufuma mubwinji bwa banthu mubufisamu akabika utusalala mumakutu ghache, akaswila amati nukukola ululimi lwache. ³⁴ Pala akalingisa kumwanya akisiya umoyo, " Efafata," kokuti iwuka!" ³⁵ Aponyene amakutu ghache ghakiwuka, ululimi lwache lukasatuka, sona akanda pakunena akiza. ³⁶ UYesu akabasuyiza ukuti batakabuzye umunthu nayumo. Akati ababuzya abene bakanda pakunena ponsi. ³⁷ Bakaswigha nkhanu bakanena bakati, abomba ivinthu akiza. Bobatakwiwba bakwivwa sona bo batakulunga bakulinga, nabakunena bope bakunena.

Chapter 8

¹ Mumasiku ghakwisinda, pakaba sona abanthu abingi, sona batakaba nichakulya nachimo ichakuti bangalya. U Yesu akabitiza abamanyili bache nukunena nabo pakuti, ² "Ndinichitima na banthu pakuti bachili bali nune kale ku masiku ghatatu loli batalile nachimo. ³ Nanthi ningababuzya ukuti babwele kukwabo inga batalile, bangazilika mu nzila, bamo bafumite kubutali." ⁴ Abalumbilili bache bakamula, tungaye tuvyaghe kwiya ivibama ivyakwanila kumalo agha luma ngati aghakuti tubalyesye abanthu aba." ⁵ Akabalalusya, " muli nivibama vilinga?" bakamula, " tuli navyo seveni. ⁶ Akalamula abanthu abinji ukuti bikale pansi. Akanyamula ivibama seven, akapaliza, nukumenyula. Akabapa abamanyili umwakuti bavinozye bo abanthu bachili. ⁷ Bakaba sona nutuswi utwakuchepa, bo aputa mubuyo bwa banthu, akabalamula abamanyili umwakuti babombe umwakuyana. ⁸ Bakalya nukwikuta, sona bakanyamula vyo vikasyala, ivitundu vyovikasyala seveni. ⁹ Abanthu bosi poka bakapalamila folo sawuzandi. Akabafumyapo. ¹⁰ Umwalubilo akakwela mu bwato poka nabamanyili bache, bakabuka mukaya ka Dalmanutha. ¹¹ Abafalisi bakafuma kunzi bakanda ukususanya nawe. Bakalonda kukwache ivimanyilo ivyakufumila kumwanya, umwakumuyezya. ¹² Akanyamusya umoyo wache mu buzimu nukunena, " choni cho imphapwa iyi yikulo ivimanyilo?" naloli nkunena numwe, patalipo nachimo ichimakwilo cho nkuzukupeleka ku mphapwa yino. ¹³ Akafumapo nukubaleka, akakwela sona mu bwato, akanyamuka nukuya ku malo aghanji. ¹⁴ Abamanyili bakaluvya pakunyala ivibama. Batakaba nichibama nachimo mu bwato. ¹⁵ Akababuzya ukuti, " muchebe nukulingisa vyo vikututumusya ivya bafalisi na vyo vikututumusya ivya Herodi." ¹⁶ Abamanyili bakalalusyananga bene bene, " pakuti batakaba nichibama." ¹⁷ U Yesu akamanyika ukuti bakulalusyanya, akanena nabo, " choni cho mukulalusanya ivya chibama? nulu mutakwivwisya? ka nulu mutakumanya? ka imyoyo yinu yikalite? ¹⁸ Amaso muli nagho mutakulinga? amakutu muli nagho mutakwivwa hacha? mutakukumbukila? ¹⁹ po nkhabapa abanthu 5000 ivibama vila, mukaseba ivitundu vilinga ivya kwizula vyo vikasyala bobalya? bakamwamula ukuti "teni na vibili." ²⁰ Po nkhabapa ivibama fayivi navibili abanthu folo sawuzandi mukabunganika ivizanga vilinga ivyakwizula ivyakusyalako?" ²¹ bakamwamula ukuti "fayivi navibili." Umwene akati ka nulu muchili mutakwivwisya? ²² bakaya ku Betisayida. Abanthu bakulanyene bakabuka nu munthu uwakufwa po bakamulenga u Yesu ukuti amupalamasye. ²³ U Yesu akamukola mpanyobe uwakufwa amaso nukufuma nawe kunzi kwa kaya. Bo amuswilila amati mumaso ghache nukumukola inyobe, akamulalusya, " ykulunga chimo? ²⁴ akalinga, nukunena, " nkulunga abanthu loli bakwendakwenda ngati makomo." ²⁵ Pakufuma apo akabika inyobe mumaso mwache, po umunthu yula akiwula amaso, akalinga ivinthu vyosi akiza. ²⁶ U Yesu akamubuzya ukuti abwele kukwabo nukuti, " atakingile mkaya." ²⁷ U Yesu akafumapo nabamanyili bache, bakinjila mkaya ka Kaisareya uwa filipu. Po u Yesu akabalalusya abamanyili bache, " ukuti ka abanthu bakunena ukuti ne wenu?" ²⁸ bakamula ukuti, " we Yohani yo akozyanga, bamo bakuti we Eliya, nabamo bakuti we wa yumo uwa bawonela." ²⁹ Akabalalusya, " ngapo umwe mukuti ne wenu?" U Petulosi akamula ukuti, " we kilisitu." ³⁰ U Yesu akabasoka ukuti bakanene ku munthu nayumo izyache. ³¹ Akanda ukubamanyisa ukuti chakwenelela ukuti umwana wa munthu ivwe ivya kubaba ivyini, sona azukukaniwa nabasongo poka na baputi abasongo, nabasimbi, po azukukomiwa loli pa masiku matatu azukuzuka. ³² Akanena amazya agha pabwelu. Po u Petulosi akamusendela pambali nukwanda ukumususa. ³³ Loli u Yesu akang'anamuka nukubalingisa abamanyili bache, nukumususa u Petulo akanena akati, " fumako kukwane , satana! chifukwa utakupwelelela ivinthu vya chala loli ivya banthu." ³⁴ po akabitiza abanthu na ba manyili bache poka, nukubabuzya ukuti, " nanthi yo akulonda ukunkhonkha

une, akwenela ukwibenga, nukunyamula umphinjika yache nukunkhonkha.³⁵ Kumunthu wensi yo akulonda ukusunga umoyo wache akuzukuwutaya, sona wensi yo akuwutaya umoyo wache, chifukwa chana poka namazyu ghane akusunga ubumi bwache.³⁶ Chingapindulachi ku munthu nanthi angaba mukabi pachisu chosi ichapasi, nukutaya umoyo wache?³⁷ Chinthu buli cho umunthu angalipila nu moyo wache?³⁸ Wensi yo ali nu bogha chifukwa chane, poka namazyu ghane mu mphapwa yino iya buhule nubunanzi, umwana wamunthu akuzukuba ni nsoni chifukwa chache po akuzukwiza mu bukabi bwa baba wache poka naba ngelo abaswepu.

Chapter 9

¹ Akanena nabo, " naloli inkhubabuzya, balipo bamo bobali panonyene babo tebakawonje ubufwe bobatachibweni ichinamwene chachala bo chikwiza na maka. ² Bopendapo amasiku sikisi u Yesu akamusenda u Petulosi, u Yakobe nu Yohani ukubuka nabo kuchipili, akabuka kumwene akabaleka bene. Akapiluka bobakumulinga panthazi papabo. ³ Imyenda yache yikapiluka yikaba miswepu hee ukuti yikalasanga mumaso, yikaba miswepu ukulusya chonsi ichinthu ichiswepu pachisu chapansi sona atangabapo yumo yo angachapa pa chisu chapansi. ⁴ U Eliya nu Mozesi bakaboneka kukwabo sona bakanenezanianga nu Yesu. ⁵ U Petulosi akamula nukumubuzya u Yesu, " Rabbi, chalinji ukuti twikale panonyene, ivitembe vitatu, choka chibe chako, chimo chibe cha mozesi nicha Eliya." ⁶ (Atakamanyanga navyo akanenanga pakuti akatetemanga ubogha bukamukola.) ⁷ Ilibingu likiza nukubakupikila. Izyu likafuma mwibingu, " uyu yo mwana wane yo imughanite, mumwivwilenge." ⁸ Umwakuchenuka bakalinga uku nu nuku batakalina nayumo yo akabapo loli akaba we Yesu mwene. ⁹ Bobakwisika ivipili akababuzya ukuti batakamubuzye umunthu nayumo vyo bavilinga mpaka umwana wa munthu ize azyuke kubufwe. ¹⁰ Po bakavinda bakanena nakumo, loli bakanenezanianga ukuti choni, " ukuzyuka kubufwe," chocho anganganamula. ¹¹ Bakamubuzikizya , bakati choni cho abamanya ndaghilo bakuti inthi akandile u Eliya pakwinza. ¹² Akababuzya akati u Eliya weyo akandila ukwiza ukuyania vyonsi. visimbiwe ukuti umwana wa munthu abaghile ukuti atamiwe mu vinthu ivinji numupamanthila. ¹³ Loli inkhubabuzya ukuti u Eliya akiza loli bakabomba izya bwighane bwabo ngati mo zisimbiwe izyache. ¹⁴ Bobiza kubamanyili bache, bakalinga abanthu abinji babazyungulile sona abamanya ndaghilo bakudalinkhana nabo. ¹⁵ Nakalubilo bobamulinga u Yesu, abanthu bakaswigha sona bakasamalila kukwache nukumulamuka. ¹⁶ Akababuzikizya abamanyili bache, " mukudalinkhana ichoni nabanthu aba? ¹⁷ Yumo ukufuma mubanthu bobakabungana akamwamula, " manyisi nizite numwana kukwako, ali nimphepo yoyikumukanizya ukunena (chinunu). ¹⁸ Yikumukanizga ukunena sona yikumuwisya pansi, umutatafulo wukufumanga kumulomo, akusyeketulanga amino, sona akumililanga umubili wukukala. Imbabuzizye aba manyili bako ukuti bayifumye loli bapotizwe." ¹⁹ Akabamula akati, " inkhulilo yakusita ukwitika, inthi nikalenge numwe mupaka liyi? inthi jimbilile mpaka liyi? za nawe kukwane. ²⁰ Bakamutwala umulumendo kwa Yesu. Bo umuzimu uwubibi wamulinga u Yesu, nalubilo chikamusumba umwana yula uwachizilisi, umulumendo akawa pasi nukufumya umutotofulo ku mulomo. ²¹ U Yesu akamubuzya u tata wache, " vyabombiwa kalinga ivyamusango wunonyene?" U wise akati, "ukufuma ku bwana bwache." ²² Chikumuwisizyanga pamoto na mumenzi sona chayezya hee ukuti chimukome. Nanthi ungabombapo zimo, ube nichisa nuswe sona ututule. ²³ U Yesu akamubuzya, " nanthi ningakwanisya?" vyosi ivinthu vipepe bwaka pala yo akusubalila. ²⁴ Nalubilo u wise wa mwana akalila sona akati, " nkhusubila nthula nemusita kusubalila." ²⁵ Bo u Yesu alinga ibumba likubasamalila, akazikalipila imphepo imbibi akati, " mwemphepo imbibi umwe mufumemo nivizilisi, ubwachinunu mufumemo mumwache sona mutakize mwinjilemo lumo. ²⁶ Zikalila hee nukumuzilisa umulumendo sona zikafuma umulumendo akaboneka ngati afwile, abanthu abinji bakanena ukuti " afwa." ²⁷ Loli u yesu akamukola panyobe, nukumunyamusya po umulumendo akimilila. ²⁸ U Yesu bo injila mu nyumba abamanyili bache bakamubuzikizya ku lubazu, " choni cho uswe tutangafumya imbibi?" ²⁹ Akababuzya akati, " inthamyo ngati iyi yitangafuma pene pala ukwiputa." ³⁰ Bakafumapo bakaya benda mu Galileya. Atakalondanga ukuti yumo amanye ko bakaba. ³¹ Pakuti akamanyisya abamanyili bache, akababuzya akati, " umwana wa munthu inthi abikiwe munyobe zyanalume, sona inthi bamukome. Nanthi bamukoma, penda amasiku matatu, inthi akazyuke ku bufwe." ³² Loli bataktivwisa vyo akanena sona bakowopa pakumulalusya. ³³ Po bakaya ku Kaperenawumubo binjila munyumba, " akabalalusya akati, " mwanenezanianga ichoni munzila?" ³⁴ Loli bakateba bwaka. Pakuti akabamanyila pakuti bakadalinkhananga yo wesongo pabanyabo. ³⁵ Bo ikala pansi akabitizya bonisi twelovu poka. nukubabuzya ukuti, " nanthi yuyo akulonda ukuba wabwandilo abaghile ukuti abe wabumalilo pa bonisi sona abe mutumwa wabonisi." ³⁶ Akamusenda umwana umunandi nukumubika pakasi papabo, akamukola panyobe sona akanena nabo bonisi. " ³⁷ Wensi yuyo akumupokela umwana mwizina lyane kokuti akumphokela une, wensi yuyo akumphokela une atakumphokela une loli yuyo akanthuma une." ³⁸ Yohani akamubuzya akati, " manyisi, twamubweni yumo afumyanga imphepo imbibi mwizina lyako loli twamulesizye chifukwa chakuti atakukonkha uswe." ³⁹ Loli u Yesu akati, " mutakamulesyenge, pakuti atalipo nayumo yo inthi akabombe imbombo mwizina lyane sona panthazi anene ivibibi papane." ⁴⁰ Wensi yo atakulwana nuswe koti witu. ⁴¹ Wensi yuyo akukupa ulubako ulwaminzi aghakung' wa mwizina lyane chifukwa chakuti ali kumbali ya kilistu naloli inkhubabuzya tekapotwe ivilipwa. ⁴² Wensi yuyo nanthi atakubapokela abana bobakunitika une akubavulungania. Chali chiza ukuti bamufunde pabukulu pakumupinya ibwe ilikulu musingo nukumusumbila mu nyanja. ⁴³ Nanthi inyobe yoyo yingananga uyidumule chingaba chiza ukuti winjile ku chinamwene icha bumi bwa bwabwila nabwila nukuti ube ninyobe zibili loli uye ku moto uwasita kuzimya. ⁴⁴ Ukonyene ko insomi zitakufwa sona wo po umoto wutakuzima lumo. ⁴⁵ Nanthi ichinama chocho chikunangisya uchidumule, chochiza ukuti ukinjile ku

chinamwene chakumwanya ichabumi bwabwilanabwila ukupota ukuti winjile ku moto wabwilanabwila loli uli ni vinama vyonsi.⁴⁶ Kuko kuli insomi sona zitakufwa sona umoto wutakuzima lumo.⁴⁷ Nanthi iliso lyako likukupuvya ulikolobole lifume ulitaye, chochiza ukuti ukingile kuchinamwene chachala ni liso lyoka nukuti ube namaso ghonsi loli ukaye kuchibwina cha moto.⁴⁸ Kuko insomi zitakufwa sona umoto wutakuzuma lumo. Pakuti umunthu wesi inthi akaswepe nu moto.⁴⁹ Wensi inthi akapye.⁵⁰ Imbeya yonyiza, loli nanthi yasupa ungayinyosezya bulibuli ukuti yinone sona? mube ni mbeya sona mube nu mutende pakasi pa munthu nu munyanche.

Chapter 10

¹ U Yesu akaleka amalolo ghala nukuya ku chigaba cha Yudeya, na malo ghakupululila ulusoko lwa Yolodani, abanthu bakiza sona kukwache. Akabamanyisya sona ngati akabombelanga.² Po aba falisi bakiza kukwache ukuti bamuyezye, nukumulalusya, "Ka lulaghilo ukuti umwanalume amusoke umwanakazi wache?"³ Akamula, "Ka u Mozesi akabalamula ichoni?"⁴ Bakamula, "u Mozesi akitikizya umwanalume ukuti amusimbile u mwanakazi ukalata wakusoka nukumubinga."⁵ "Ichi chikaba chifukwa chakuwoma kwa myoyo yinu ukuti asimbe nululaghilo ulu," u Yesu akanena kukwabo.⁶ Loli ukufuma pabwandilo bwakupela, uchala akapela umwanalume numwanakazi.⁷ Pachifukwa ichi umwanalume inthi akalekenge utata wache nu mama wache nukuya pakwikala numwanakazi wache,⁸ bonisi babili bakuzukuba umubili woka." po te sona babili loli weka.⁹ cho uchala achibika poka manyi pabe yumo uwakuchilesania.¹⁰ Po bonisi bakaba munyumba abamanyili bakumulalusya sona ivya nkhanu iyi.¹¹ Akanena kukwabo, "wensi yo amusoka umukazi wache, nukusenda umwanakazi uyunji bo akupanga bwaka ubwamalaya.¹² Numwanakazi nanthi amusoka umulume wache nukusenda numwanalume uyunji wepe akupanga bwaka ubwamalaya.¹³ Bakiza nabana kukwache ukuti angabakola, loli abamanyili bache bakabachemela.¹⁴ Bo u Yesu azyagha, chitakamuhobosya po akanena akati, "bitikizye abana abanandi bize kukwane, mutakabakanizye pakuti ubufumu bwa chala buli mu bo bakayana nabo.¹⁵ Nkhubasimikizya wensi yo atakupokela ubufumu bwa chala ngati bana abanandi nubwanaloli te akingile.¹⁶ Po akabanyamula abana munyobe zyache nukubasaya pakubika inyobe pamitu yabo.¹⁷ Bo anda ubulendo, umwanalume yumo akamusamalila nukumufugamilila panthazi pache nukulalusya, "manyisi umwiza, ningapanga ichoni ukuti nkhabwaghe ubumi bwa bwila na bwila?"¹⁸ u Yesu akati choni cho ukunizya une umwiza? patalipo umwiza nayumo loli uchala mwene.¹⁹ Uzimenye indaghilo: utakakome, ukabe we malaya, utakibe utakasikizye ivyabumiasi, utakasende ichinthu chimo kumunyako mnzila iyibibi, uchindike utata wako nu mama wako."²⁰ Umwanalume akati, "ivinthu vyonsi ivi nvichindikite pakufuma pakabalilo ka bulumendo bwane."²¹ U Yesu akamulingisya nukumughana. Akati kukwache, "ichinthu choka cho chikuba. Uye uwulizye vyonsi vyo uli navyo nukubagabila abapina, po ukuzukuba ni chuma chakumwanya, po unkhonkhe.²² Chifukwa cha mfundo iyi akaba wakukalala nkhanu po akubuka mwakukwinyilila chifukwa nama budindo aghinji gho akaba nagho.²³ U Yesu akalinga pamalo po bakaba nukunena kubamanyili bache, "Bupala buli bobulipo ku banthu abakabi ukuti bingile mubufumu bwa chala!"²⁴ Abamanyili bakachinthukila na mazyu ghache. Loli u Yesu akanena sona kukwabo, "bana pali bupala buli pakwingila mu bufumu bwa chala!"²⁵ chiipepe ku mphunda ukuti yinjile pakabwina ka sindano ukulusya ukulusya umunthu umukabi pakwingila mubufumu bwa chala.²⁶ Bakachinthukila nkhanu nukunenezania pa weka nu munyanche, ngapo wewenu yo angapokiwa?"²⁷ U Yesu akabalingisya nukunena ukuti, "kubanthu chipala loli kwa chala awe. Ivinthu vyonsi vipepe nu chala."²⁸ U Petulo akanda pakunena kukwache, "Linga tulekite vyonsi nukukonkha uwe."²⁹ U Yesu akanena, "nubwanaloli nkunena kukwinu, patalipo umunthu alekite inyumba yache, umukulu wache pamo umuyemba wache, pamo u baba wache, pamo u mama wache, abana pamo amalolo chifukwa chane na mazyu.³⁰ Yo te akapokele ivinthu "handileli" nukupululila mu chisu; inyumba, abakulu, abayemba, abamama, aba baba, abana na malo kunyaziwa nichisu cho chikwiza, nubumi bwa bwile na bwile.³¹ Loli abinji bobakaba babwandilo bakwiza ukuba babumalilo, nababumalilo babwandilo.³² Bakaba pa musebo ukuya ku yerusalemu, u Yesu akatangila panthanzi. abafundiwa bakaswigha, nabonisi bobakabakonkha mwisinda bakaba nu bogha. U Yesu akabasenda sona abamanyili twelovu pambali nukwanda ukubabuzya vyo inthi vimuchitikile."³³ Lolela, tukuya ku yerusalemu, umwana wa munthu akuya pakupelekiwa ku basongo baba puti na balembi. Bakuya pakumususa ku bufwe nukumupereka ku bakunzi.³⁴ Bakuzukumobezya, ukumusyempha nukumukoma. Loli akwiza ukuzyuka pala penda amasiku ghatatu."³⁵ U Yakobe nu Yohani abana ba zebediya, bakiza kwa Yesu nukuti, "manyisi, tukulonda utubombele vyo tungakulalusya."³⁶ Akati kukwabo, "ka mukulonda ichoni ichakuti mbabombele."³⁷ Bakati, "utwitikizye ukuti twikale nuwe mubumwene bwako, yumo kunyobe iyandero uyunji ku nyobe iyamongo."³⁸ U Yesu akabamula, "mutakuchimanya cho mukulalusya. mungakwanisya ukung'wela ukomeji yo ningang'wela pamo ukupokela ulozyo lo nkhuzyukoziwa?"³⁹ Bakamwamula, "Tungakwanisya." u Yesu akati kubabo, ukomeji yo inthi nkhang'wele inthi mukang'wele ni vya lozyo lo nkhoziwa inthi mukoziwe.⁴⁰ Loli yo inthi akikale kunyobe yakundyelo kwane pamo kunyobe yaku mongo kwane tenene ne nkhuzyukusala, loli bo abo bo u baba asenganizye."⁴¹ Bo abamanyili abanyabo teni bivwa ivi bakanda ukubakalalila nkhanu u Yakobe nu Yohani.⁴² U Yesu akabitizya bene nukuti, "mumenye ukuti bobakasaliwa balongozi babanthu aba kunzi bakubabonvya, sona abasongosongo bakubapa amaka.⁴³ Loli temomo inthi vikabele kukwinu. Wensi yo akwipa ukuba we songo pakasi papinu abe mubombi winu,⁴⁴ yo akulonda ukuba wabwandilo pakasi papinu, abe mutumwa pa mwebonisi.⁴⁵ Pakuti umwana wa munthu atakiza ukuti achindikiwe, loli ukuti umwene achindike abanthu sona nukubika abanthu abinji ukuti batakamulambile."⁴⁶ Bakiza ku Yeliko. Bobafuma mu Yeliko nabamanyili bache nabanthu abinji, umwana wa

Timaeus, yo we Balatumeyo, yo akaba mufwa maso, yo akalengalenga akikala mumbali mu musebo. ⁴⁷ bo ivwa pakuti we Yesu waku Nazareti, akakuta nukuti, " Yesu, mwana wa Davide, umphelele ichisa!" ⁴⁸ Abinji bakamususya umufwa maso yula, nukumubuzya ukuti teba bwaka. akalila inkholo inkhulu, " mwana wa Davide umphelele ichisa!" ⁴⁹ U Yesu akimilila nukubalamula ukuti bakamwitizya u mufwa maso yula, nukuti " Ujimbe! nyamuka! u Yesu akukwitizya uwe." ⁵⁰ Akataya pansi amalaya ghache, nukunyelela mu mwanya nukuya kwa Yesu. ⁵¹ U Yesu akalalusya akati, " ka ukulonda ukuti nkhubombele ichoni?" umufwa maso akati, " manyisi nkholonda ndinge sona." ⁵² U Yesu akanena kukwache akati, " Buka, ulwitiko lwako lwakupozya. aponyene akanda pakulinga nukumukonkha u yesu pa musebo.

Chapter 11

¹ bakati bafika mu yerusalemu, bakaba kupipi na kaya ka Betifagi na Betaniya pipili lya Olive, u Yesu akabatuma abamanyili bache babili. ² Akabuzya akati, " buka mu kaya kokalinganite nuswe. pomukwinjila bwaka mula, inthi muyaghe impunda yo batakwelitempo lumu, muye musatule mwize nayo kukwane. ³ Pala yumo aya pakubabuzya ukuti choni cho mukubomba ichi? muye munenenge ukuti umwene akuyilonda sona inthi ayinyosye lunonyene. ⁴ bakabuka bakayagha impunda yo yipinyiwe pamulyago wakunzi kokukwenda abanthu abinji, po bakayisatula. ⁵ abanthu bamo bobakimilila palanyene bakababuzya bakati, " mukubombachi, mukusatula impunda iyo?" ⁶ bakanena nabo ngati mo u yesu akababuzizya, abanthu bala bakabaleka bakabuka nayo. ⁷ bakiza nimphunda yila kwa Yesu sona bakasumbila imyenda yabo palanyene, akikalapo. ⁸ Abanthu abingi bakatenga imyenda yabo munzila, bamo bakatega ivisamba vyobakadumulanga mumiwunda yabo. ⁹ bobakatanjila nabo bakamukonkha bakapunda, " Hosana! musayiwa yo akwizira mwizina lya chala. ¹⁰ chisayiwa ichinamwene chochikwiza icha tata witu u Davide Hosana kumwanya!" ¹¹ Po u Yesu akiza injila mukaya ka Yerusalemu ko akabuka mu Tempeli nukulingisya chilichonsi ichakuzyungulila palanyene. chifukwa chati akabalilo kakamala akafuma nukubuka ku Betaniya nabamanyili twelovu. ¹² indabi lyache po bakafuma mukaya ka betaniya, u yesu inzala yikamubaba. ¹³ ukulingila pabutali ikomo lya mukuyu lya likaba namani, akabuka pakuya pakulinga pala angachagha ichikomwa chimo mulanyene, akati afika pala atakagha nachimo ukupatula amani pakuti kataba kabalilo ka mikuyu pakwela. ¹⁴ Akanena kwikomo lila, " nayumo yo alilyapo ichikomwa mwa uwe sona." Nabamanyili bache bope bakivwa. ¹⁵ Bakiza ku Yerusalemu, u Yesu akinjila mu Tempeli nukwanda pakusamazya bobakawuzyanga nabo nabo bakawulanga mu Tempeli. Akang'anamulanga ama tebulo gha bobakachenjanga indalama nimipando ya bobakawuzyanga inkhunda. ¹⁶ Atakitikizya nayumo ukuti anyamule chimo ukufuma mu Tempeli chochikawuliziwanga. ¹⁷ akabamanyisya nukunena ukuti " Zitakalembwa pakuti inyumba yane yikwitiziwa nyumba ya nyiputo ya visu vyonsi? Loli mwaying'anamula ukuba ya biba." ¹⁸ Abaputi abasongo na balembi bakivwa vyo akanena, bakalondalonda inzila ya kumukomela. Pakuti bakamowopanga chifukwa ibumba lyabanthu likaswighanga nubumanyisi bwache. ¹⁹ Ichamabwila bo chafika, bakafumamo mukaya akakulu kala. ²⁰ Bobakwenda pandabindabi, bakalinga ikomo lya mukuyu lyumile. ²¹ U Petulosi akakumbuka nukunena ukuti, " Mumanyisi, linga! ikomo lya mukuyu lya ukaliwuna lyumilile." ²² U Yesu akabamula, " mube nu lusubilo mwa chala. ²³ Nalololi nkunena kukwinu ukuti pala yumo akuti kwipili kawile mu " nyanja" inga atakukayikila mumoyo wache loli asubila ukuti cho anena inthi chibombwe, chocho u chala akwiza ukubomba. ²⁴ Po nkunena kwa umwe ukuti; chilichosi cho wiputa nukulenga subila ukuti wachipokela sona chikwiza pakuba chako. ²⁵ Pala mukwimilila nukwiputa mubahobokele bonisi bomunangilanite nabo ukuti u Tata winu yo ali kumwanya abahobokele numwe imbibi zynu. ²⁶ Loli pala mutakuhobokela, wepe utata yo ali kumwanya atakwiza pakubahobokela imbibi zynu. ²⁷ Bakiza sona mu Yerusalemu. Bo u Yesu akwenda mu Tempeli, abaputi abasongo, abasimbi nabasongo bakiza kukwache. ²⁸ Bakamubuzya bakati, " maka buli gho ukubombezya pakupanga ivinthu ivi sona wewenu yo akupile amaka aghakubombela ivinyene?" ²⁹ u Yesu akababuzya akati, inthi mbalalusye ilalusyo lyoka mumbuzye nune inthi mbabuzye amaka gho nkhubombela pakupanga ivinthu ivi. ³⁰ Ulozyo lwa Yohani, lukafuma kumwanya pamo kubanthu? munamule. ³¹ Bakanenezania benebene nukukangana ukuti, " Pala twati lukafuma kumwanya inthi bati choni cho mutakamusubila? ³² Loli pala twati lukafuma ku banthu; (bakowopa abanthu pakuti aliwensi akaba nubwanaloli ukuti u Yohani akaba muwonela.) ³³ Po bakamwamula u Yesu bakati, " tutakumanyapo nachimochimo." U Yesu akababuzya akakati nune tembabuzye amaka gho ngubombezya pakupanga vyonsi ivi.

Chapter 12

¹ U yesu akanda pakubamanyisya mu vili, akati, " Umunthu akalima umuwunda, akazenga ulupaso uzyungulila umuwunda wonsi, sona akakumba ichibwina ichafululimo ivikomwa. Akazenga akatembe ko akabazimya abalimi bavikomwa, po umwene akafumapo. ² Akabalilo bo kakwana akatuma uwambombo kubobakabyala ivikomwa, ukuti aye asende ivikomwa vimo mumuwunda. ³ Loli bakamusenda nukwanda ukumuma, nukumubwezya kwambula ukumupa nachimochimo. ⁴ Akatuma sona uwambombo, bakamuvuluzya mumutu nukumunyaza hee. ⁵ Akatuma uyunji, uyu yo bakamukoma. Abanji bakabanyazya munzila yilanyene, pakubuma nukubakoma abanji. ⁶ Akaba sona nu munthu uwakumutuma yo akaba mwana wache umughaniwa. Akaba wabumalilo pakumutuma. Akanena akati, inthi baye bamuchindike umwana wane. " ⁷ Po loli abalimi bakanenezania bene na bene ukuti, za tumukome umwana wa mphyana, vyonsi vibe vitu. ⁸ Bakamukoma nu kumutaya kunzi kwa muwunda. " ⁹ Ka umwene muwunda akiza apanga ichoni?" Aliyiza nukomania kubo bakalima nukubapa abanji. ¹⁰ Ka mutabelengite izwi lino? " Ibwe lya abazengaji bakalikana

balipangite Iya pakona. ¹¹ Ichi chikufuma kwa chala sona chiswigho ku maso ghitu. ¹² Bo vyapangiwa vino usongo waba yuda akati baye bamukole u Yesu. Chifukwa bakamanya ukuti akanena ichili chakubasusya babo. Bakaba nu bogha bwibumba bakamuleka banda ukubuka. ¹³ Bakiza batuma kukwache abafalisi, naba kwa Herodias pakuti baye bamukole namazyu. ¹⁴ Bobafika bakati, "Manyisi tumenye wewabwanaloli sona utakowopa nayumo, sona mukupanga ngati mo u Tata uchala akamanyisizya. " Ka imisonkho yikulonda ukusonkhanga pamo tutakasonkhenge?" ¹⁵ Loli u Yesu akamanya ivyakupanga vyabo akati, choni cho mukunjezyanjezya? senda bwaka indalama yilolele. ¹⁶ Bakasenda yoka bamupa u Yesu, akati, "ichithuzi chawenu chino?" Bakati cha Kesali. ¹⁷ U Yesu akati, " ivya kwa Kesali viye kwa Kesali sona ivya kwa chala viba vya chala, bakivwa bo anena. ¹⁸ Po aba Saduki bobakunena ukuti ukuziyuka sona nakumo, bakiza kukwache, bakamubuzikizya bakati, " ¹⁹ Manyisi, u Mozesi akatubuziya uswe ukuti, nanthi uwamwinu afwa, aleka umwanakazi yo ate numwana, umuzuna wache akwenela ukusenda ukuti apapemo umwana nawe. ²⁰ Pakaba abanthu ba mutundu woka seveni. Uwabwandilo akasenda umwanakazi afwa, nokupapa nawe umwana. ²¹ Po uwabubili akasenda wepe afwa kwambula mwana, uwabutatu akasenda wepe akapanga ngati mo abanyabo bapangila. ²² Uwa nambala seveni wepe akafwa no mwana nayumo. " ²³ Ka pakuzyuka umwanakazi aliba wawenu?", po bonisi seveni bali balume bache. ²⁴ U Yesu akanena nabo akati, " Ka chochifukwa mukusobela," mutamenye amazyu gha chala? ²⁵ Pakuti nanthi bazyuka ku bufwe, batakusendana napo kupewa insendwa, loli bali ngati bangelo bakumwanya. ²⁶ Ukulingana na bo bakafwa inga bazyuka, mutabelengite ukalata wa Mozesi, panongwa iya chivwati, mumo uchala akanenela kukwache nukuti, ne chala wa Abulahamu, chala wa yisaki, sona chala wa Yakobu? ²⁷ Tewe chala wa bafwe, loli uwabumi. Mupuvanikite. ²⁸ Yumo balembi akiza nukwivwa vyo bakanenezanianga; Akalinga ukuti u Yesu akabamula akiza. Akamulalusya, " Ka lukomelezyo buli lolwakubaghila hee pa zyosi? ²⁹ U Yesu akamwamula akati, Ichakubaghila nkhanu chakuti, " teghelezya, izilayeli, uchala witu ali weka. ³⁰ umughane uchala wko nu moyo wako wosi, nubumi bwako bosi, namahala ghako, sona namaka ghako. ³¹ ulukomelezyo lwabubili lwakuti umughane umunyako ngati namo wighanile. patali sona inkhomelezyo inkhuku ukupululila pa izi. ³² Umulembi akati, " we manyisi! wanena ubwanaloli ukuti uchala ali weka sona ataliko nayumo uyunji. ³³ Ukumughana nu moyo wako wonsi, sona namahala ghako sona na maka ghako, sona nukumughana umupalamani wako ngati mo wighanile chipotite ni sembe izyakwikemesya. ³⁴ Bo u Yesu amanya ukuti apeleka ilyamulo ilyamahala, akati kukwache, " Ute pabutali nichinamwene chachala." pakufuma apo nayumo yo akamulalusya sona uyesu amalalusyo. ³⁵ Bo U Yesu akumanyisya mu Tempeli akanena akati, " vilibulibuli po abasimbi bakunena ukuti, u Yesu mwana wa Davide? ³⁶ Umwenecho u Davide, mumuzimu umuswepu akati, " umwene wane akati kwa chala wane, " wikale kunyobe iya ndyero, mpaka abalwani bako mbabike mumatamba ghako. ³⁷ U Davide umwenecho akumwitizya ukuti, " chala" Ka bulibuli po u Yesu abe mwana wa Davide?" Ichilundilo ichikulu chikivwisya kukwache. ³⁸ Muchimanyiso chache u Yesu akati, " muchebe nabasimbi bo baghanite ukuvwala ivimalaya ivitali nukupokela imichizi mumisika, ³⁹ sona baghanite ukwikala mumipando iyiza mu ma sunagogi nubuyo ubwiza muma lusekero. ⁴⁰ Batakubelengela inyumba zya ba fwilwe sona baghanite ukwiputa iviputo ivitali ukuti abanthu babalinge. Abanthu aba balipokela ulufundo ulukulu." ⁴¹ Po u Yesu akiza ikala papipi nichakusopela mu Tempeli; Akalinganga abanthu mo bakusopela. Abakabi abinji bakasopanga indalama inkhulunkhulu. ⁴² Po umupotwe yumo akiza asopa utundalama tubili, utwakukwana wanu peni. ⁴³ Akabitizya abamanyili bache nukubabuzya ukuti, " naloli nkhubabuzya, ukuti umupotwe umufwilwe uyu weyo apa nkhanu ukupota bosi. ⁴⁴ pakuti bosi bobapanga ukulingana nubwinji bwavyo bali navyo. Loli umufwilwe uyu mubupotwe bwache, apa indalama yosi yo ali nayo iyakumusunga mu bumi bwache."

Chapter 13

¹ Bo Uyesu akufuma mu Tempeli, weka umumanyili akanena kukwache, " Linga amabwe aghakuswighisya nivyakuzenga ivyakuswighisya." ² U Yesu akanena kukwache, ukulinga ivyakuzengiwa ivi? Ibwe nalimo Iyo inthi lisyale sona liwe pansi." ⁴ Bo ikalite pamwanya pachipili cha olive umwakulingana ni tempeli, u Petulosi, Yakobe, Yohani nu Andulu bakamulalusya kumbali. ³ Tubuzye po ivinthu ivi vikwiza pakubombiwa? ka tulimanyila muchoni ukuti ivinthu ivi vili papipi pakubombiwa?" ⁵ U Yesu akanda pakunena kukwabo ukuti, " muchebe ukuti nayumo" abapusi." ⁶ Abanthu abinji baliyizila mwizina lyane baliti, nene sona baliza babapusi abanthu abingi. ⁷ Nanthi mwiza mwivwa ukuti ubwite buli apa napa, mutakize mupasye awe; Ivi vilibombiwa loli ubumalilo buchili. ⁸ Ichisu chililwanga nichisu ichinyabo. Kuliba ivindindindi amalo aghinji, ni nzala. Ivi bobwandilo bwa nthamyo. ⁹ " muchebe, Inthi bakabapenge inongwa nukubuma muma sunagogi ghabo. Inthi mukimililenge pa mafumu napa ba mwene panongwa yane, ukuba lusimikizyo kukwabo. ¹⁰ Loli uye ulumbilile amazyu ghane kuvisu vyonsi. ¹¹ Nanthi biza babapinya bababika pabulongelo mutakize mupasye ichakunena ukuti mukuyukunenachi. Ivyakunena mulupewa nzila. Temwemwe mulinenanga loli umzim. ¹² U wamwabo nu wamwabo balikomana, sona utata nu mwana. Abana balisambukila abapapi babo nukubakoma. ¹³ mulibengiwa nabosi chifukwa chizina lyane. Loli yo akujimbilila mpaka pa bumalilo, umunthu uyo alipona. ¹⁴ "Nanthi mwiza mwalinga ivya masiku, nivyakukomania vili pabuyo po vitabaghile ukuba," muleke uwakubelenga ivwe) " mwize muleke bobali mu Yudeya bakwele muvipili, " ¹⁵ leka bobali pamwanya panyumba batakisike sona, batakasendemo nachimochimo, sona ¹⁶ muleke yo ali kuvyalo atakanyokele pakusenda ichakuvwala vyache.. ¹⁷ Loli mukosi ku bo bali nabana mu nthumbo nukonsya abana babo mumasiku agho! ¹⁸ mwipute ukuti vitakabombiwe mulupepo. ¹⁹ Pakuti amasiku agho kuliba inthamyo zyo zitachitikitepo kubwandilo, po uchala akapelanga ichisu mpaka ilelo, po tevikachitikitepo sona. ²⁰ Pene papo nanthi uchala afupizya amasiku nachimo ichabumi cho chingapona. Loli umwakusala

ku bo bamenye, yo akufupizya amasiku.²¹ Nanthi yumo akunena kukwinu, "linga" pano pali uyesu! sona yuno ali kuno, mutakize musubalilenge.²² Pakuti abayesu ababumyasi na bawonela ababumyasi baliboneka nukubapa ivisimikizyo, ukubasobezya, nanthi chamachitiko nabasaliwa bwaka.²³ mube maso papo nababuzizya nzila ivinthu vino poakabalilo kachili.²⁴ Loli pala inthamyo izyo ziza zyafululila mumasiku agho, "izuba liliba chisi, umwezi te wukabale,"²⁵ inthondwa ziliwa ukufuma kumwanya, amabulamulilo gho ghali mumwanya ghaliyingana.²⁶ po balilinga umwana wa munthu akwiza pa mabingu nubulamulilo ubukulu sona nubuchindamu.²⁷ Po alituma abangelo ukubungana poka naba saliwa ukufuma ku mphepo folo, ukufuma kubumalilo bwa chisu mpaka kubumalilo bwa kumwanya.²⁸ Mumanyililepo ukufuma ku chikomo cha mukuyu. Nanthi insamba zyamela bwaka amani sona amani ghapululuka, mukumanyanga pakuti ichisanya chili papipi.²⁹ Sona nanthi mwiza mwalinga ivinthu vikuchitika, mukamanyenge ukuti u Yesu ali papipi, mukapalamilenge ku mulyango.

³⁰ Naloli nkhubabuzya umwe, impapwa yino te yikamale mpaka ivinthu ivi vikaboneke.³¹ Kumwanya nichisu cha pansi vilimala, loli amazyu ghane teghakamale lumo.³² Loli cho mumanye chakuti isiku nakabalilo nayumo yo alimenye, nabangelo bakumwanya, napo mwana wane loli u Tata mwene.³³ Mube maso, papo mutakamenye akabalilo.³⁴ Vikuba ngati munthu yo aba pabulendo aleka inyumba yache, sona abika abambombo ukuti balamulilenge inyumba yila, wensi pambombo yache, sona amubuzya u malonda ukuti abe maso.³⁵ Mwebaya, po mube maso chifukwa mutamenye akabalilo ko umwenenyumba inthi izilenge; Pangaba popachamabwila lumo pa busiku pakasi, lumo kubuche, lumo sona pandabindabi.³⁶ Nanthi umwene nyumba angiza umwambula kulayizya, atakize aghe muwonite.³⁷ Cho nkunena kukwinu nkunena ku wensi; Mube maso!"

Chapter 14

¹ Bo kwasyala amasiku ghabili ukufika pakabalilo ka lusekero lwa pasika nichibama ichambula chilungo. Abaputi abasongo naba simbi bakalondanga inzila zya kumukolela mubujanja ukuti bamukome.² Bakanenezanianga ukuti batakamukole pakabalilo ka lusekero lwa pasika ukuti patakabe ivivulupi pakasi pa banthu.³ Pakabalilo ko u Yesu akaba mu chikaya cha Betaniya, munyumba ya Simon uwa mambombo, po bo balizingilizizye itebulo akiza umwanakazi kukwache anyamwile ibotolo lya mafuta ilya alabasita aghakudula sona aghakununkhila akiza. Akiwula ibotolo lila nukupungulila amafuta gha alabasita pamutu wa Yesu.⁴ Loli bamo bo bakabapo bakakalala. ukunenezania kwabo bakatingi, "chonicho akunanga amafuta munzila iyi?"⁵ amafuta agha nge ghawuziwanga pa mutengo uwukulu uwa ndalama fili handiledi; denali, nukubapa abapina."⁶ Loli u Yesu akati, "muleke umwanakazi uyo pamwene choni cho mukumutamya? Amphangila ichinthu ichiza une."⁷ Pakuti abapina muli nabo akabalilo konsi, pala mukulonda mungabavwa loli te mube nune akabalilo konsi.⁸ Abomba cho ighanite amphakazizya nzila po nchili nthasilwe.⁹ Naloliloli nkhubabuzya ukuti kulikonsi ko amazyu gha chala ghakupalaziwamchisu, cho umwanakazi uyu abomba chikwiza ukuneniwanga, ukuti bamukumbukilenge."¹⁰ Po u Yudas isikayoti uwa bamo twelovu akafumapo nukuya ku baputi abasongo ukuti amutwale u Yesu.¹¹ Bo abaputi bivwa ivi bakahoboka nukusimikizya ukuti inthi bamupe amakopala. Akanda pakulonda inzila zyo angamukolela u Yesu.¹² Pisiku ilya bwandilo ilyakulya ichibama chambula chilungo, po bakakomanga numwana wa nang'oji pakabalilo ka lusekero lwa pasika, abamanyili bache bakamubuzya ukuti, "Kokwi ko ukulonda tuye tusenganizye ukuti uye upangileko ulusekero, lwa pasika ulu."¹³ Akatuma abamanyili babili nukubabuzya ukuti, "buka mukaya ko mulinganite nako, inthi muye mumwaghe umwanakazi anyamwile inthendo ya mizi, muye mumukonkhe,"¹⁴ nukunena kumwenecho wa nyumba, 'ka ichipinda chilikwi cho ningapangilamo uluselo lwa pasika na bamanyili bane?"¹⁵ Inthi aye abalange ichipinda ichapamwanya ichikulu cho banozizye kale, momo muye musenganizye ichakulya ichi."¹⁶ Abamanyili bakanyamuka nukubuka ku malo aghakulu. Bakavyagha vyonsi ngati mo u Yesu akababuzizya, sona bakanozya ichakulya cha lusekelo lwa pasika.¹⁷ ¹⁹ Bo chaba chamabwila, akiza nabo twelovu. Bo bikala pakulya u Yesu akababuzya akati, "Naloliloli nkhubabuzya uwabamo mwa umwe mwe tukulya poka inthi ambike kuba lwani."¹⁸ Bakilumbusya mumoyo paweka paweka, "Naloli une hage?"²⁰ U Yesu akamula nukubabuzya, we yumo mwa umwe twelovu, yumo tukulya nawe imbale yoka.²¹ U mwana wa munthu inthi abuke ngati mo vikalembekela ivyache. Loli mukosi ku yo akupeleka umwana wa munthu ukuti apamanthiliwe. chikaba akiza ukuti kukwache nge atakapapiwanga.²² Bobali pakulya u Yesu akasenda ichibama, akachisaya, po akachinyamula nukubapa abamanyili bache, po akanena, "senda ichi, uwu wo mubili wane;"²³ Po akasenda ukapu, akasalifya, po akabapa, bonisi bakang'wa ufuma mula.²⁴ Po akati, uyu we daba wane, uwakusimikizya, lyo lyatonya pachifukwa cha banthu abinji.²⁵ Nubwanaloli nkhubabuzya umwe nthakwiza pakung'wa sona u vinyo uyu mpaka pisiku lyo inthi nize ng'wele sona mubumwene ubwa chala,"²⁶ Po bakimba ulwimbo, akafuma akaya kuchipili cha maolive.²⁷ U Yesu akababuzya bonisi, "mwebonisi mukwiza pakunsamala pakuti lisimbiwe, Nkhwiza pakumukola uwakudima po abanang'oji bakuzukusatana;"²⁸ Loli pala nazyuka nkhwiza pakubalekelela pakufika ku Galileya.²⁹ U Petulosi akamubuzya akati napo bonisi bize bsamale une awe.³⁰ U Yesu akati, "nubwanaloli nkhwizubuzya uwe ilelo, ubusiku bunonyene bo umukolwe atalilite bo wankhana katatu"³¹ Loli u Petulo akati, "napo mbaghile pakufwa nuwe nthakwiza pakukukanapo" Bonisi bakanena ipangwi lyoka.³² Akabuka ku buyo bobukwitiziwa pakuti Gesemani, po uYesu akanena ku bamanyili bache, "ikala pano po une nkhwiputa."³³ Akamusenda u petulosi, Yakobe nu Yohani, akabasendela papache po akaba nichitima sona akayimba hee.³⁴ Po akanena nabo ukuti umoyo wane wizwile ni chitima ichakufwa nacho. mwikale panonyene sona mube maso mwipute."³⁵ Akafunthuka panandi, u Yesu akawa pansi nukwiputa ukuti, Nanthi

chikabanga chamachitiko nge ulubako ulu lwamphululila. ³⁶ Po akanena, " Abba, Tata, ivinthu vyosi vipepe nuwe. Fumyako ulubako ulu kukwane. Ubwighane bwane awe loli ubwako." ³⁷ akanyokela po akaya abagha bawonite, po akanena nu petulosi, " simoni petulosi ka uwonite? mukupotwa pakuba maso pakabalilo koka? ³⁸ Mube maso mwipute pakuti numwe mutakingile munthamyo. Umoyo wukulonda loli umubili wute namaka. ³⁹ Sona akiza afumapo akaya pakwiputa, po akaya sona akabonvia amazyu ghalanyene. ⁴⁰ Bo anyokela sona akagha sona bawonite, pakuti amaso ghabo ghakang'wama, po bakasoba ichakunena kukwache. ⁴¹ Bo iza akababuzya akati, " muchili muwonite mukutuzya? Basi! akabalilo kakwana. Linga! umwana wa munthu ali pabikiwa mu nyobe zya babibi. ⁴² Nyamuka; Twende tubuke. Linga, uwa bamo yo akumbika muba lwani ali papipi," ⁴³ Bo uyesu achili akunena u yuda, uwabamo twelovu, akiza nabanthu abnji bakanyamula abapanga ni nkomo, bakafuma ku mputi usongo kubamanyandaghilo na kubasongo. ⁴⁴ yo akamubikanga munyobe zyabo akabapa ichimanyisyo, akati, " yo nanthi mwagha namufyompha bo weyuyo. po mumukole nokumulekezya." ⁴⁵ Bo uyuda afika, nalubilo akasamalila kwa Yesunukuti, ⁴⁶ po akamufyompha. po bamupalamila nukumukola. ⁴⁷ Yumo uwa bamo mubobakabapo akamudumula ikutu uwambombo wa mputi usongo. ⁴⁸ U Yesu akanena nabo, " mwafuma kunzi nabapanga ninkomo ukunkhola une ngati ne chigebenga? ⁴⁹ Bo nkhuba numwe mu tempelinkhamanyisyanga mutakamphinya loli ichi chikubombiwa umwakukwanilisya amasimbo. ⁵⁰ Bosi bo bakaba nu Yesu bakasamala nukumuleka. ⁵¹ U mulumendo yumo yo akavwala umwenda wene, akamukonkhanga u Yesu. Po abanthu bakamukola, ⁵² akaleka imyenda yache nukusamala bwazi. ⁵³ Bakaya nawe u Yesu kwa mputi usongo. Ko bakabungana nawe bonisi abaputi abasongo, abasongo mu ba yuda na bamanya ndaghilo. ⁵⁴ Umwene u petulosi akamukonkhanga pabutaliko, nukuyukufika ku nyumba ya kulongela inongwa, kwa mputi usongo. Akikala kupipi na malonda bobakaba kupipi nu moto bakotanga. ⁵⁵ Abaputi abasongo naba longi bonisi bakayezya yezya pakubwagha ubwagha ubwa kamboni ubwabumyasi ubwakumukomela u Yesu loli batakabwagha nabumobumo. ⁵⁶ Abakamboni abinji bakanena ubumyasi, sona ubwakamboni bwabo butakivwika. ⁵⁷ Bamo bakimilila nukubika ubwakamboni mwabumyasi; ukuti, ⁵⁸ bakamwivwa akuti, " nkhwiza pakuyivongola inyumba ya chala iyi yo yizengiwe ninyobe, pa masiku ghatatu nkhwiza pakuzenga iyingi yo yitazengiwe ninobe. ⁵⁹ Loli pope umwakamboni bwabo butakivwika. ⁶⁰ Umuputi usongo akimilila panthazi papabo nukumulalusya u Yesu ukuti, " Ka utenilyamulo pavyo abanthu bakukunenela?" ⁶¹ Loli akaba myaa atakamula nachimochimo. U muputi usongo akamulalusya sona ukuti, " ka we kilisitu, we mwana wa musayiwa?" ⁶² U Yesu akati, " nene; po muzukumulinga umwana wa munthu bo ikalite kunyobe indyelo iya maka sona akwiza pamabingu kumwanya." ⁶³ U muputi usongo akazepulania amalaya ghache akati, " ka tukulonda sona abakamboni abanji? ⁶⁴ Mwivwa mwebene mo amusamulila uchala. Ka mukuti choni?" bosu bakivwana ukuti akomiwe. ⁶⁵ Bamo bakanda pakumswilila amati, bakamuvwinka kumaso nukumuma, nukumubuzya ukuti, " kubwa," abalindilili bakamusenda nukumuma. ⁶⁶ Umwene u petulosi akaba munthende mwa nyumba yakulongela inongwa, ⁶⁷ po uwambombo umusungu uwa muputi usongo akiza kukwache. Akamulinga u petulosi akota umoto mwene, akamutonthomela nukunena ukuti, " uyu wepe akaba nu Yesu um Nazaleni." ⁶⁸ Loli akakana, " nthakumanyapo nachimo, nkhopotwa nukwivwisya vyo ukunena." akasama nukufuma pamulyango. Po umukolwe akalila, ⁶⁹ Loli umusungu uwambombo yula akamulingisya nukubabuzya sona bo akaba nabo papipi akati, " umunthu uyu we yumo uwabamo." ⁷⁰ Loli akakana sona. pakati penda akabalilo kanandi bobakaba papipi bakamubuzya sona u petulosi bakati, " naloli uyu we yumo uwa bamo, nuwe we mu Galileya." ⁷¹ Loli akanda ukunena amazyu agha kulapa, " nthamumenye umunthu yo mukunena uyo." ⁷² Mwalubilo umukolwe akalila akabubili. Po u petulosi akakumbuka amazyu gho u Yesu akamubuzya; " bo umukolwe atalilite kabili, inthi ukankhane katatu," akawa pansu nukulila.

Chapter 15

¹ Bokwacha kwacha bwaka, abaputi abasongo baba yuda, nabamanyandaghilo sona nabanji bonisi bobakabanga mubulongo bwaba yuda bakaba nulukomano. bakamupinya u Yesu nukubuka nawe. Bakaya bamutwala kwa Pilato. ² U pilato akamulalusya sona, " bati uwe we mwene waba yuda? akamwamula mwanena mwemwe." ³ Abaputi abasongo bakamupa u Yesu inongwa mu vyinji. ⁴ Po u Pilato akamulalusya sona, " kokuti utakwamula nachimo? Lolela inongwa ubwinji zyo bakupile!" ⁵ Loli u Yesu atakamwamula nachimo u Pilato, chicho chikamuswighisya nkiani. ⁶ Pakabalilo ka lusekero lwa mwaka wosi u Pilato akabelela ukusatula abakungwa, yo abanthu bamulenga ukuti abasatulile, ⁷ sona kukabako umunthu mubukayidi yuyo izina lyache akaba we Baraba yuyo akaba mupinyiwa poka nivigebenga vyovikakomanga abanthu mubwa chisanguka bwabo. ⁸ Ichilundilo cha banthu chikaya kwa Pilato nukumulenga ukuti, ababombele chicho bakabelela ukubombeliwa amasiku ghosi. ⁹ U Pilato akabamula akati, " Koti mukulonda ukuti mbasatulile umwene wa ba yuad?" ¹⁰ Pakuti akazyaghania ukuti abaputi abasongo bakamutwala u Yesu chifukwa cha kabini. ¹¹ Abaputi abasongo bakasongelezya ichilundilo cha banthu ukuti u pilato abasatulile u baraba. ¹² Upilato akabamula sona akati, " Kambombe choni nu munthu yo mukuti we mwene waba yuda?" ¹³ Bakamwamula sona, ukuti, " Bamupamanthile!" ¹⁴ Po u Pilato akanena ukuti kukwabo, " Kanongwa buli yo akomanizye?" loli abene bakapunda nkhanu bakati; " Apayikiwe pa mphinjika." ¹⁵ Po u Pilato pakulonda ukuhobosya ichilundilo, akabasatulila u Baraba. Sona bo amusyempha u Yesu, po akabapa abene ukuti baye bamupamanthile pa mphinjika. ¹⁶ Po abasilikali bakaya nu Yesu munyumba ya songo wa kaya, (yo yonyumba ya bulongi) sona bakitizya poka ichilundilo chonsi icha basilikali. ¹⁷ Bakamuvwika u Yesu ilaya ichesamu nukumuvwika imphumphu ya minga. ¹⁸ Po bakanda nukumulamuka ukuti, " mwaona mwene waba yuda!" ¹⁹ Bakamuma pa mutu nu lukomo nukumswilila amati, bakamufugamilila

nukumubungulukila. ²⁰ Bakati bamobezya, bakamuvula ilaya ilichesamu nukumuvwika sona ivizwalo vyache. Po bakamusenda nukubuka nawe pakuya ukumupamanthila. ²¹ Po umunthu yumo, uwa kukukuleni, izina lyache Simon (uTata wa Alekizandala nu Rufu) akendanga munzila ukufuma ku muwunda po abasilikali bakamufyenyelekezya ukuti anyamule imphinjika ya Yesu. ²² Po abasilikali bakiza nawe u Yesu pa buyo bo bakuti Gologota (ghoghakung'namula ukuti, ifupa lya kumutu.) ²³ Bakamupa ubala uwakongania nu mulembo wa mila, loli atakang'wa. ²⁴ bakamupamanthila pamphinjika nukugabana imyenda yache pakupanga amayekele ukuti balinge cho umusilikali wensi inthi asende. ²⁵ Chamuma nayini okoloko pandabi popo bakamupamanthilanga. ²⁶ Pachikwangwani bakasimba ichifukwa cho bakamupamanthilila bakati, " U MWENE WA BA YUDA" ²⁷ bakamupamanthila poka na biba babili, weka ku ndyelo kwache umunyabo kumongo. ²⁸ Amazyu ghakakwanilisiwa aghakuti, 'Akabelengiwa poka nababo batamenye indaghilo. ²⁹ ³⁰ Bobakendanga palanyene bakamutuka, bakapukunia imitu yabo nukunena, " Aha! uwe we ukanenanga ukuti ungabongola i Tempeli pisiku lyoka nukuzenga pamasiku ghatatu. IPOKA WEMWENE NUKWISIKA PA MPHINJIKA!" ³¹ Munzila yilanyene yo abaputi abasongo bakamobezezyanga poka nabasimbi nukuti, " akapoka abanji, loli atakwipoka mwene. ³² Mulekani u Kilisitu, umwene wa Izilayeli, isike lonsulu pamphinjika, ukuti tulinge, nukwitikizya." Bope bo akapamanthiliwa nabo bakamobezya. ³³ Pakasi pamusanya, ichisu chikawa pachisu chosi mpaka fili okoloko pa chamabwila. ³⁴ Muma fili okoloko u Yesu akalila nukupunda, " ELOYI, ELOYI LAMA SABAKATANI?" KOKUTI " CHALA WANE, CHALA WANE CHONI CHO WANDEKA NEMWENE?" ³⁵ Bamo bobakimilila palanyene bakivwa amazyu ghache bakati, 'linga, akumwitizya u Eliya." ³⁶ umunthu weka akasamala nukuyidwibika i sipanji mu vinyo uwakusapa, akayisomeka kukatete nukumupa ukuti ang'we. po umunthu yula akati, " Leke tulinge nanthi u Eliya inthi amwisye." ³⁷ Po u Yesu akalila nukukolomoka po akafwa. ³⁸ Umwenda wa mu Tempeli wukazepuka pakasi ukwanda pamwanya mpaka pansi. ³⁹ Bo usongo wa basilikali abankhondo yo akimilila palanyene alinga mo u Yesu akafwaila, akati, " Naloliloli umunthu uyu akaba mwana wachala." ⁴⁰ Bakabapo nabanakazi bo bakalingililanga pabutali. Yumo mumwabo akaba we Malia magadalena, Maliya (umama wa yakobe umuzuna nu wa Yoses). Umunthu yo akitiwanga Yoses ilelo pano akwitiziwa Yosefe mwa maliko 6:3. Izina lya Yosefe likwimilila mo bakanenelanga mu chihebele, sona izina lya Yosesi likwimilila mo izina lyache bakanenelanga mu chigiriki nu salome. ⁴¹ Po akaba mu Galileya bakamukonkha nukumubombela. Abanakazi abinji bope bakiza nawe mu yerusalemu. ⁴² Pisiku ilya chibelusi ichamabwila chikati chafika, likaba lisiku lyakwisengania. ⁴³ U Yosefe uwa Alimateyo akiza kulanyene. Akaba wakuchindikiwa uwakulonga inongwa, akalindililanga ubufumu bwa chala. Akabuka nichikanga kwa pilato nukulenga umubili uwa Yesu. ⁴⁴ U Pilato akaswigha ukuti u Yesu akaba ukuti afwile; akamwitikizya usongo uwabasilikali abasongo nukumulalusya pala u Yesu afwile. ⁴⁵ Bo u Pilato iwva vyo umusilikali anena ukuti u Yesu afwile akamupa u yosefe umubili. ⁴⁶ U yosefe akawula isanda, akamusenda ukufuma pamphinjika, akamuzingana numwenda nukumuwoneka mwipumpha lyo likakumbiwa bwaka kwibwe. po akabikapo ibwe pipumpha. ⁴⁷ U maliya wa magadalena nu maliya umama wa Yesu bakalilanga amalolo gho bakamusila u yesu.

Chapter 16

¹ Bo isiku lya sabata lyamala, u Maliya magadalena nu Maliya umama wa yakobe poka nu salome, bakawula amafuta nukubuka nagho ukuti baye bapakazye umubili wa Yesu. ² Pandabindabi nkhanu mwisiku lya bwandilo mu sabata, bakabuka kwipumpha bo izuba lyafuma. ³ Bakanenezanianga, " wewenu yo akuya pakutufumizya ibwe pa mulyango wipumpha." ⁴ Bobalinga kunthazi, bakagha ukuti ibwe bafumizyepo, pakuti ibwe likaba likulu hee. ⁵ Bakingila mwipumpha sona bakalinga umulumendo avwete imyenda imiswepu, ikalite kumbali iya ndyero po bakaswigha. ⁶ Akababuzya akati, mutakaswighe. Mukulonda u Yesu umu nazaleni yo bakamupamanthila. Azyukite! nayumo mumo. Linga pabuyo po bakamubika. ⁷ Loli buka, mubamanyisye abamanyili nu Petulosi, Inthi atanjilile kukwinu pakuya ku Galileya. Kula mukuya pakumulinga ngati mo akababuzizya. ⁸ Bakafuma panzi nukusamala ukufuma mwipumpha; bakatetemanga nukuswigha. Batakanena nachimo kubanthu chifukwa bakapasyanga nkhanu. ⁹ Pandabindabi mwisiku lya bwandilo mwa sabata, bo azyuka akamubonekela tasi u Maliya magadalena, yuyo akamufumya imphepo imbibi seveni. ¹⁰ Akabuka nukubabuzya bo akaba nabo, bo bachili bakulila nukusyumula amasozi. ¹¹ Bakivva ukuti azyukite sona amubonekile, loli batakasubalila. ¹² Bo vyabombwa ivi akabonekela sona umwakupambanapambana naku bamo babili bobakendanga ukwingila mu chikaya. ¹³ Bakabuka nukubabuzya abamanyili bobakasyala, loli batakabasubila. ¹⁴ Ukufuma apo u Yesu akababonekela ileveni bobikalite umwakuzungulila itebulo, po akabasusya chifukwa cha kuleka ukwitikizya nukuwoma kwa myoyo yabo, chifukwa bakapotwa ukusubila bosi bobakamulinga bo azyuka ku bafwe. ¹⁵ Akanena nabo, " Buka mu chisu chosi icha pansi, nukulumbilila amazyu kuvipeliwa vyonsi. ¹⁶ Yo akusubila nukoziwa azukupona, loli wensi yo atakusubila akwiza pakufundiwa. ¹⁷ Ivimanyisyo ivi vikuzukuba nababo bakusubila; Mwizina lyane bzukufumya imphepo inyali. Bazukunena ineno izipya. ¹⁸ Bakwiza ukukola injoka loli zitakuzukubaluma, nanthi bang'wa ivyakukoma batakwiza ukufwa, bazukubika inyobe pabalwale bazukupola. ¹⁹ Bo u Yesu anena nabo, akakwela kumwanya nukwikala kunyobe ya ndyero iya chala. ²⁰ Abamanyili bakabuka nukulumbilila paliponsi po u chala akabombanga nabo nukukwanilisa izyu mu viswigo vyo vikaba nabo.

Luke

Chapter 1

¹ Abanji basendiwe ukuya kumbombo ya kubika poka ivinthu vyo vikasimbiwa ivya uswe. ² Ngati mobakipelekela kwa uswe bo bakaba bokaboni nabatumiki ba mazuumu chisu. ³ Nune nkalinga ukuti chiza, pakuti nkalalusya akiza umwakufikapo chilichosi ukufuma popabwandilo, ukusimba umwandondomeko kwa umwe, umwe mwe bakubaghilwa ba Theophilus, ⁴ mwakuti ukwendela ukumanya ivya bwanaloli mazyu gho ukadziwa. ⁵ Mumasiku gha Helodi umwene wa Yudeya kukaba umulumbilii yumo izina lyache Zakalia mugulu lya bankhondo ba abiya; umukazi wache Elizabeth muphapwa ya Aloni. ⁶ Bakaba bagholosu bonisi pamaso gha Chala, bakendanga mumalamulo navyosi vyovikabikawa ivya mwene. ⁷ Loli batakaba numwana pakuti u Elizabeth atakapapa bonisi babili bakaba bagosi mumasiku ghalanyene. ⁸ Kakiza akabalilo ko u Zakaliya akaba mu lughano lwa Chala, akanyamula ivyakupeleka ivyabupi kwa Chala ngatimo vibelile. ⁹ Ukuyana ni ndondomeko zya kasalile ka muputi yo angiza asunge akasaliwa nu Loti ukuti ingile mu temepeli lya mwene nivyakununkhila. ¹⁰ Abanthu bonisi bakiputa panzi mukabalilo ko ivyakununkhila vikapelekiwa. ¹¹ Uwanthumi wa Chala akaya kukwache akimilila ku malyelo gha kupipi ku chighemo. ¹² Bo u Zakaliya amulinga, akaswigha, nubogha bukamukola. ¹³ Loli uwanthumi akamubuzya, utakoghope Zakaliya, pakuti inyiputo zyako zivwika. Umukazi wako u Elizabeth inthi akupapile umwana. Inthi ukamwitizye izina lyakuti Yohane. ¹⁴ Inthi wize uhobokeye nukusekela, sona abinji bazukuhoboka hee nukupapiwa kwache. ¹⁵ Akuzukuba we songo pamaso gha Chala. Te akang'wepo ubwala bwambula nyambo nu bwalwa ubwakukolwa, sona azukwizula nu muzimu ughuswepu ukufuma munthumbo mwa mama wache.

¹⁶ Abanthu abainji bazukung'anamuka nukwanda ukumukonkha umwene u Chala wabo. ¹⁷ Azakumulongozya nu mzimu umuswepu sona namaka gha Eliya, nukung'anamu umoyo wa bo baba nukuya ku bana nabambula kwivwila ukuti bakonkhe inzila ya bamahala aba bwanaloli mwakuti abanthu banozyeke kwa mwene wabo. ¹⁸ Uzakaliya akanena ku wanthumi, "ningamanya bulibuli ivi? pakuti ne munthu usongo umukazi wane wepe amasiku ghache ghapulile. ¹⁹ Uwanthumi akamwamula nukunena ne Gabiliyeli, ne nkwiimilila muchisa cha Chala. ²⁰ Nthumiwe ukuti nene nuwe nukuletela inkhani inyiza. Lina inthi ube mwee, inthi upotwe ukunena mphaka pisiku lya vizuchitika. Inthi vibe ngati ulu chifukwa utasubalile amazya ghane mukabalilo kache. ²¹ Po abanthu bakalindilia u Zakaliya bakaswigha ukuti akukaba nkhanu mu tempele. ²² Loli bo afuma panzi, atakanena nabo bakiza bamanya ukuti alinga ivyakunthazi po ali mu temepeli akapitilizya ukubomba ivimanyikwilo kubanthu sona akapitilizya ukuba myiee. ²³ Vikaba ngati ulu mumasiku gha mbombo yache mphaka ghamala. Akabuka ku nyumba yache. ²⁴ Bo ghenda amasiku umukazi wache u Elizabeth akaba ni nthumbo sona pa myiezi 5 akikala umwaku vwama akanena. ²⁵ Ivi vyovyoyi u Chala abomba kukwane bo alinga ku kwache ni chisa ni fundo yakuti amfume insoni ku banthu. ²⁶ Mumwezi wa 6, uwanthumi wa Chala u Gabilieli akatumiwa ukuya mukaya ka Galileya ko kakwitiziwa ukuti Nazareti. ²⁷ Ku mwanakazi yo akaba pa lughano nu munthu yo izina lyache akaba we Yosefe, yo akaba wa muphapwa ya Davide, izina lya mulindu akaba we Maliya. ²⁸ Akabuka ku kwache nukunena, mwagghona, uwe we ichisa cha Chala chili pa uwe. Umwene ali nuwe. ²⁹ Loli akatimbaniziyika na mazyu ghache sona akaswigha kulamuka bulibuli kuno. ³⁰ Uwanthumi akanena nawe utakapasye utakoghope, Maliya pakuti we musaliwa wa Chala. ³¹ Lina inthi ube ni nthumbo nukupapa umwana. Inthi ukamwitizye izina lyakuti Yesu. ³² Azakuba we songo sona azukwitikiziwa ukuti mwana wa songo nkhanu umwene u Chala azukumupa ichitengo cha wisekulu u Davide. ³³ Azukuba we mwene mu nyumba ya Yakobe muyilayila sona ubu mwene bwache tebukamale lumu" ³⁴ Umaliya akanena ku wa nthumi, vikukubombwa bulibuli, pakuti nthamumenye nayumo umwanalume? ³⁵ Uwanthumi akamula nukunena nawe, "umuzimu umuswepu ghuzukwiza pa uwe, namaka agha mukulu nkhanu ghakuzukwiza papako. Po umuswepu yo akuya pakupaiwa azukwitiziwa ukuti umwana wa Chala. ³⁶ Lina umukamu wako u Elizabethi wepe ali ni nthumbo ilya mwana mughosi bwache. Umwezi ghumo wanambala 6 kukwache yo bakatingi atakupapa. ³⁷ Nachimo cho chipala kwa Chala. ³⁸ U Maliya akanena, lina, ne mwanakazi wambombo wa Chala vibe ngati ubonye kwa une ukuayana namo mwanenela." Po uwanthumi akamuleka. ³⁹ Po u Maliya akanyamuka mumasiku ghalanye mwalubilo akabuka muchikaya cha kuchipili, mukasi mwa kaya ka Yudeya. ⁴⁰ Akaya munyumba ya Zakaliya nukumulamuka u Elizabeth. ⁴¹ Po palanye bo u Elizabethi iwa ukulamuka kwa Maliya, umwana yo akaba munthumbo akanyela, po u Elizabethi akiziziba nu muzimu ughuswepu. ⁴² Akakwezya amazya nukunena umwakukwezya we musayiwa wemwanakazi ni chabupi chochili munthumbo yako. ⁴³ Choni cho chabombwa ukuti umama wa mwene ize kukwane? ⁴⁴ Pakulinga bo ukulamuka kwa mazyu kwiza mumakutu, umwana yo ali munthumbo yane anyela nukuhoboka. ⁴⁵ Musayiwa yo akusubila pakuti vizukukwanilisiwa ivinthu vyo vikaneneka kukwache ukufuma kwa mwene." ⁴⁶ U Maliya akanena, umoyo wane ghukumuchindika umwene. ⁴⁷ Numuzimu wane ghukusekela umwene umutuli wane. ⁴⁸ Pakuti akalinga ukuchepa kwamahala ghamubombi wache umwanakazi lina ukwanda ulu impapwa yosi yizukunitizya ne musayiwa. ⁴⁹ Pakuti yo wamaka abomba ivinthu kwa une nizina lyache liswepu. ⁵⁰ Ichisa chache chizukuya ku banthu ukufuma ku mphapwa ni phapwa kwa wensi yo akumoghopa. ⁵¹ Akabomba ivya maka ninyobe zyache, akababinga akakwikwezya nakinong'onele ka myoyo yabo. ⁵² Akabisya abamwene pa mipando yabo nukubakwezya bosi boba kwiyisya. ⁵³ Akabikutisya bonisi bobakaba ninzala nivinthu iviza. Loli aba vyuma akabafumya kwa mzila nachimo. ⁵⁴ Akamwawwa u izilayeli umubombi wache mwakuti akumbukile nukulangizya ichisa. ⁵⁵ (Ngati mo a akanenela kwa baba bithu) u abulahamu ni mphapwa yache mphaka kale." ⁵⁶ U Maliya akikala nu Elizabethi imyaka mitatu po akanyokela kunyumba yache. ⁵⁷ Akabalilo kakamukwanila u Elizabethi ukuti apape umwana. ⁵⁸ Abapalamani nabakamu bache bakivwa ukuti umwene alangizye ubukulu nichisa kukwache, po bakasekela poka nawe. ⁵⁹ Vikabombiwa mwisuku lya 8 bakiza uzukumudumula umwana nukumwitizya izina lyakuti zakaliya." pizina lya baba

wache.⁶⁰ Loli umama akama akamula nukunena, "awe, azukukwitiziwa ukuti ukuti Yohane.⁶¹ Bakanena kukwache, "ataliko nayumo uwabakamu bako yo itiziwepe izina ilyo." ⁶² Bakalangizya ivimanyikwilo kwa baba wache mumo akalondelanga ukuti bangamwitizizya izina. ⁶³ Ubaba wache akalenga ichakusimbilapo, nukusimbapo, " izina lyache we Yohani." Bonsi bakaswigha pa chino. ⁶⁴ Pakabalilo akonyene umulomo wukiwuka nu lulimi lwache lukasatuka. Akanena nukupalizya uchala. ⁶⁵ Ubogha bukiza ku bonsi bo bakikala nawe poka. Inkhani zyonsi zino zikaghiwa mukaya konsi aka mapili gha yudeya. ⁶⁶ Bonsi bo bakabivwa bakavisunga mummyo yabo, nukunena, " ngapo umwana uyu inthi abe wewenu?" Pakuti inyobe ya chala yikaba papache. ⁶⁷ Ubaba wache u Zakaliya akizula nu muzimu ughuswepu nukukubwa, ukuti, " ⁶⁸ amapalo ghaye kwa mwene, wa isilayeli pakuti izite ukwavwa nukumalizyaimbombo yo yikasyala ku banthu bache. ⁶⁹ aAtwimikile umwene uwabupoki munyumba ya mubomba mbombo wache pudavide. ⁷⁰ (Ngati mo akanenela numulomo wache ukwendemuba ghonela abaswepu muntubalilo twa kwisinda). ⁷¹ Chiponosyo ukufumo ku balwani bithu sona ukufuma munyobe zya wensi yo atubengite uswe. ⁷² azukubomba ivi ukukulangizya ichisa ku ba baba withu. Nukukumbukila ipangano iliswepu. ⁷³ Ipangano lyo akapangana nusekulu witu u Abuluhamu. ⁷⁴ Akatupoka uswe ukufuma mu nyobe zya balwani binthu azukumupoka kwamzila bogha. ⁷⁵ Mubuswepu nabwanaloli pamaso pache mumasiku ghitu ghosi. ⁷⁶ Inga, nuwe mwana, tuzukwitiziwa ukuti baghonela abakulu abo pa mwanya pakuti uzukubuka pamaso gha mwene nukunozya inzala yache, nukunozyela abanthu mukwiza kwache. ⁷⁷ Ukubapa amahala gha bwabuke kubathu bache munzila yaluhobokelo ku mbibi zyabo. ⁷⁸ Ivi vizukubombiwa chifukwa cha chisa cha Chala, chifukwa chakuti izukuba likuzufuma pamwanya lizukwiza ukutwavwa uswe. ⁷⁹ Nukubala kubosi bobikalite mu Chisu namumu zyezye wamfwa. Azukubomba ivi umwakupululila muvinama vitu munzila ya mtende. ⁸⁰ Po umwana akukula nukuba namaka mumuzimu, sona azukuba mu nkolongo mphaka mwisiku iyo inthi akilangizye ku banthu ba Izilayeli.

Chapter 2

¹ Polelo mumasiku ghala, ukayisala ogasitasi akati inthi kube ukubelenga kwa banthu babo bakwikala muchisu. ² Kano kakaba kabwandilo ukubelenga abanthu po u Kwiliniyasi akaba mulongozi wa Siliya. ³ Po wensi akabuka kukaya kache pakuti aye asimbisye. ⁴ U Jozefu wepe akabuka ku Galileya, mu kaya ka Nazareti, ukuya ku Yudeya, kukaya ka Daveti, kokakitiziwanga ukuti Betelehemu, chifukwa akaba wa lunyungu lwa Daveti. ⁵ Akabuka pakulembesya poka nu Mariya yo aka musingilila sona ninthumbo. ⁶ Popakiza akabalilo bobali kulanyene, kakafika akabalilo akakuti u Mariya apape umwana. ⁷ Akapapa umwana umulumendo, umwana wache uwabwandilo sona akamunienga mummyenda nukumubika muchipondo, chifukwa chakuti ghatakabako amalolo aghakuti bamuwoneke umwana. ⁸ Bakabako abadima ng'onzi mukaya kala babo bakikalanga munkholongo, bakalindililanga ivinyamana vyabo nubusiku. ⁹ Uwanthumi wachala akababonekela, po ubuchindami bwa Chala bukabazyungulila pobakizula nubogha. ¹⁰ Po uwanthumi akanena nabo, "mutakowopenge, chifukwa niza namazyu aghiza, ghagho inthi ghabike ulusekero ulukulu pa banthu bonsi. ¹¹ Ilelo umupoki apapwa kukwinu mukaya aka Deveti! we Kilisitu umwene! ¹² Ichi chochimanisyo cho inthi chipeghiwe kukwinu: Inthi muye mumwaghe u bonda bamuzingite mumienda awonite muchipondo." ¹³ Umwakuchenukizya kukiza uwanthumi nichilundilo chabanthu ukufuma kumwanya, chikumutunvia uChala nukuti, ¹⁴ "Ubuchindamu bwachala uwakumwanya, sona umutende wube pachisu mubanthu babo akuhoboka nabo," ¹⁵ Kakiza akabalilo bo abanthumi bakafuma papabo nukuya kumwanya, abadimi bakabuzania benebene, " apa za tubuke ku Betelehemu tuye tulinge chochabombwa, cho u Mwene atumanyisa," ¹⁶ Bakendelezya nukubuka nukuya ukumwagha u Maria, u Jozefu, sona numwana, yuyo akawona muchipondo. ¹⁷ Bobamulinga, bakachinena chicho bakabuziwa niza mwana uyu. ¹⁸ Bonsi bobakivwa bakaswigha kuzoyozikaneniwa kukwabo nabadimang'onzi. ¹⁹ Loli u Maria akendelela ukwinong'nona pavanthu vyonsi vyo akivwa, akavisunga mumoyo. ²⁰ Abadimi bakanyokela, ukumukwezya nukumwimbila uchala ku vyonsi vyobakivwa sona bakavilinga, ngati mumo vikaneneliwa kukwabo. ²¹ Bolyakwana isiku lya nambala eyiti, bo adumuliwa, akitiziwa ukuti Yesu, izina lilyo akapeghiwa nuwanthumi bo achili atingile munthumbo yanyina. ²² Pobakabuzikizyanga ubwingi bwamasiku ghakuswepa boghapululila ukuyana nindaghilo zya Mozesi bakabuka nawe kwi Tempeli ku Yerusalemu ukuti bamutwale kwa Chala. ²³ Ngati mumo zikasimbiliwa mundaghilo zya Chala, " Umwana wensi umwanalume yo akwiwula inthumbo alipatulisiwanga kwa Chala." ²⁴ Pobakapeleka isembe ukulinga namumo vikaneneliwa mundaghilo zyala Chala," inkhunda zibili pamo abana ba nthozi babili." ²⁵ Linga, pakabako umunthu yumo mu Yerusalemu yuyo izina lyache akaba we Simiyoni, sona umunthu uyu akaba muwoloso nuwakwipeleka. Akalondanga mumo angachinyosezya ichisu cha Izirayeli, sona umbepo wa Chala akaba papache. ²⁶ Vikavumbuliwa kukwache numbepo mwikemo ukuti te akabulinge ubufwe bo achili atamubweni u Mwene u Kilisiti. ²⁷ Umwakulongoziwa numbepo, u Simiyoni akiza mwa Tempel. Bo abapapi biza numwana u Yesu, ukuti bamubombele ukulingana nindaghilo, ²⁸ akamusenda ukumubika munyobe zyache sona nukumupalizya uchala, sona po akati, " ²⁹ Polelo leke umubombeli wako abuke mumutende, Mwene ukulingana nizu lyako. ³⁰ Pakuti amaso ghane ghabulinga ubupoki, ³¹ bubo wabusengania pamaso gha banthu bonsi: ³² Ubwelu bwabusetuli kubakunzi sona ubuchindamu nakubanthu bako aba Izirayeli" ³³ Uwise nu nyina bakaswigha pazizyo zikaneniwa nayu. ³⁴ U Simiyoni akabasaya sona akanena kwa nyina ukuti, " Linga, u mwana uyu asebiwe ukuwa nukukwela kwa banthu abinji mu Iziraeli sona nichimanyikwilo chicho chikaniwe- sona ichipeni chililasa umoyo wako- ³⁵ pakuti inyinong'ono zya myoyo iynji zingavumbuliwa." ³⁶ Umuwonela yuyo akitiziwanga Anna akabapo. Akaba mwana umwanakazi uwa Fanuweli ukufumila mu luko lwa Asha. Akaba mugosi hee. Akikala nu mulume kumyaka seveni ukusita ukumumanya umwanalume, ³⁷ sona akaba mufwilwe ku myaka eyitefelo.

Atakalilekapo i Tempeli loli akabombanga pakufunga sona ninyiputo, ubusiku nu musanya.³⁸ Pakabalilo kalanyene akiza kupipi nabo nukwanda ukumusliffya u Chala, sona akanena nizamwana ku bonsi babo bakalindilanga ukung'anamuka kwa Yerusalemu.³⁹ Bobamalizya vyonsi bakenelela ukubomba ukuyana nululaghilo lwa Chala, bakanyokela ku Galileya, kukaya kabo aka Nazareti.⁴⁰ Umwana akakula sona akiza aba wamaka, uwakongeleziwa amahala, poka nu bwila bwa Chala bukaba papache.⁴¹ Abapapi bache bakabukanga umwaka wuli wonsi ku Yerusalemu ku lusekero lwa pamwaka.⁴² Bo aba nimyaka twelovu, bakabuka sona ukukonkhezya imyiko yabo bo akabalilo kakwana akalusekero.⁴³ Bobikala amasiku paphwando, bakanda ukunyokela kunyumba. Loli umulumendo u Yesu akasyalikila kwisinda ku Yerusalemu loli abapapi bache batakamanya.⁴⁴ Bakinong'onanga pakuti ali nabanthu bo bakendanga nabo, po bakenda musanya wonsi. Bakanda ukulonda mubakamu bonsi namubamanyani.⁴⁵ Bobatamwagha, bakanyokela ku Yerusalemu nukwada ukumulonda kulanyenyene.⁴⁶ Bopendapo amasiku matatu bakaya bamwagha mwa Tempeli, Ikalite pakasi pa bamasi akabivwanga nukubalalusya amalalusyo.⁴⁷ Bonsi babo bakivwanga bakaswighanga bakaswighanga mo akabivwisisyanga nukulalusya amalalusyo.⁴⁸ Bobamulinga, ichitenthe chikabakola. Unyina akamubuzya akati, "wemwanawe, choni chicho watubomba ubonyene? Linga utata wako nune twapasyanga pakukulondo."⁴⁹ Akababuzya akati? "Choni chicho mwandondelanga? Kamutazimenye pakuti indi papipi pakuya pambombo ya Tata?"⁵⁰ Loli bakapotwa ukumwivwisya chicho akang'anamulanga mumazyu ghala.⁵¹ Pobakanyokela ukubuka mukaya kabo mu Nazareti sona akabivwilanga, Unyina akasengulanga ivinthu vyonsi vinonyene mumoyo wache.⁵² Loli u Yesu akendelela pakukula mumahala namukikalile sona nukwendelela ukuba nu lusako lwa Chala na banthu.

Chapter 3

¹ m'mwana wa fitini mubumwene bwa tipeliyasi siza bo upontiyo pilato we mulaghili wa mu yudaya, helode akaba mulaghili wa galileya, uwamwabo u Filipi akaba mulaghili wa I Tuleya na Tarak onitisi, sona layisaniyasi akaba mulaghili wa abileni.² Mukabalilo kaputi abasongo u Naniya nu Kefasi - amazyu gha Chala ghakiza kwa Yohani umwana wa zakaliya mukasi mu nkholongo.³ Akabuka mukaya konsi ukuzungulira u Yolodani nukutangazya ivya koziwa kwa kung'anamuka nukuhobokeliwa kwa mbibi.⁴ Ngati mivisimbiliwe mubuku lya mazyi gha mughonela uyesaya 'amazyi gha weka yo akitizya mu nkholongo nozya inzila ya Chala, nozya Inzila yache yigholoke.⁵ Insoko zyosi zizukufukiliwa, amapili ni vikwezya vizukwisiwa, inzila ziyakunyongana zizukugholoka Inzila zya vibwina zizukufukiliwa.⁶ Sona imibili yosi yizukulinga ubupoki bwa bwa Chala.⁷ Po u Yohane akanena ku banthu bo akabozya, mwe phaphwa zya Njoka wewenu yo abachenjezya ku bukali bo bukwizya?⁸ Ukufuma apo langizya ivikomwa vyakung'anamuka, sona mutakande mwebene, loli nu Abulhamu ubaba witu nkhubabuzya ukuti Uchala anyamusya abana ba Abulhamu ukufuma kuma kumabwe agha.⁹ Na iyo lilelo intemo yibikiwe kukasamba kikwi. Pos ikwi lyosi lyo litakwela ivikomwa iviza lidumuliwa nukutayiwa pamoto.¹⁰ Po abanthu bakamulalusyanga, wakati, tubombechoni lelo."¹¹ Akabamula akati, "inga yumo ali nivyakuvwala vibiri amupeko wo atali nacho sona uwavyakulya wepe abombe ubonye.¹² Abasonkhesya musonyo bakika pa koziwa, bakamubuzya bakati, m'nsnyisi, tubombechoni?"¹³ Akababuzga akati, utakasende indalama zyo wtakubuzizye ukuti usende."¹⁴ Uwankhondo yumo akamulalusya, akati, nguswe? tubombechi? akababuzga akati, mutakase indalapma kubanthu pamaka, mutakamu pinye yumo ivyabumyasi mwikute na vyo wakuwapa."¹⁵ Po bo abnthu bakulindiliola ukuti ukilisitu akwiza, wensi akaswigha ivya kukwafyana nu Yohani na pamo angaba we Kilisitu.¹⁶ Uyohani akabamula mukunena kubonsi nukuti, "kwaune, akhubozya umwe namizi loli yumo akwiza owe alinamaka ukulunya une sona nthenelile nukuisatula ivipinyili vya nyato zgache. Akuzukubozya umwe numuzimu umswepu nu moto.¹⁷ Ichakuvunila chache ninyobe zyache nukufumya nukuvuna nukubunganika ingano nunyumba iyaku sengulilamo, lolinbatwizukocha iminthu nu moto gho ghutangazimiwa,¹⁸ Nukuchindikiwa ukwinji sona, u Yohane akanenagha inkhani inyiza pku panthu.¹⁹ Po Uhelodi akiza abakanila ukuti a kusendiwa muyemba wa mkazi wache u nelodiya, nasona nivinthu ivibibi vya uhelodi akabomba.²⁰ Akungezga ivi ku bonsi bala, ukuti bamwighalile uyohane buzga.²¹ Po kukafuma, abanthu bonsi pakoziwa, po akiputanga, kumwanya kukighuka.²² Umazimu umusepu ghukika ngati yokhunda amazgu ghakika ukufuma kumwalnya uwo wemwana wane yo nkhuhowoka nawe.²³ Bolo uyesu anada ububombi bwache, akba nivinja sate akaba mwana (akaba ngati) wa Josefu, umwana wa heli.²⁴ Umwana wa matihati umwana wa Levi, umwana wa helich, umwana llwa Jozefu.²⁵ Uyozezu akaba mwana wa Matiyasi, umwana wa amosi, umwana wa nahumu, umwana wa esili, umwana wa nagayi.²⁶ Umwaana wa maafi, umwana wa Matafigasi, umwana wa semeyini, umwana wa Josechi, umwana wa yoda.²⁷ Uyoda akaba mwana wa Yohane umwana wa Lesa, umwana wa zelupabelu, umwana wa Salateli, umwana wa neli.²⁸ Umwana wa melichi, umwana wa adi, umwana wa kosamu, umwana wa Elimada mu, umwana wa eli.²⁹ Umwana wa Joshwa, umwana wa Eliyazala, umwana wa Jolimu, umwana wa matihati, umwana wa Levi.³⁰ Ulevi akab mwana wa simiyoni umwana wa yuda, umwan wa Jozef, umwana wa Jonamu, umwana Eliyakimu.³¹ Umwana wa Meleya, umwana wa Nema, umwana wa Matasa, umwana wa Davide.³² Umwana wa Jese, umwana wa Obedi, umwana wa Bohazi, umwana wa Salimoni umwana wa nahishoni.³³ Nahishoni akaba mwana wa Aminadabu, umwana wa adimini, iumwana wa Alini, umwana wa heziloni, Umwana wa pelezi, umwana wa yuda.³⁴ Umwana wa yakobo, lumwana wa ayizeki, umwana wa Abulhamu, umwana wa tela, umwana wa naholi.³⁵ Umwana wa Selugu, umwana wa Lewu, umwana wa Pelege, umwana wa Abelo, umwana wa Shela.³⁶ Ushela akaba umwana wa Kenani, umwana wa Alufazadi, umwana wa shemu, umwana wa Nowa, umwana umwana wa Lameki.³⁷ Umwana wa Metusela, umwana wa Enoki, umwana wa Jelali, umwana wa mahalale, umwana wa Kenani.³⁸ Umwana wa Enosi, umwana wa seti, umwana wa Adam, umwana wa

Chala.

Chapter 4

¹ Po u Yesu , bo akaba numuzi u muswepu, a kanyokela ukufuma ku Lusoko lwa Jolodani sona akalongoziwa numuzimu umuswepu ukuya munkholongo. ² Pa masiku fote akageliwanga nu satana, atakaalyanga nachimo muma siku ghosi ghala, pabumalilo akabalilo kala inzala yikamukola. ³ Usatana akati, "nanti we mwana wachala, lizusye ibwe lino libe chibama." ⁴ Uyesu akamula akati, "visimbiwe, 'umunthu atakuba nubumi chifukwa cha chibama chene awe," ⁵ Pala u satana akamkwezya pamwanya nukumulangizya i chisu chonsi chapasi pakabalilo kanandi bwaka. ⁶ Usatana akati kukwache, "Inti inkhupe amaka ghonsi ni nchindi zyosi zympeliwe ukuti ningamupa wensi yo namughana. ⁷ Ponanti ukwinama nukwiputa ku kwane inthi nkhupe uwe, chibe chako. ⁸ Loli u yesu akamwamula nukuti ku kwache, "visimbiwe ukuti, Umwipute uchala wako nukumubombela yuyo mwene." ⁹ Po usatana akamsendela sona ku Yelusalemu nuku mubika pa mwanya nkhanu pi Temphele itali he, akanena akati kukwache, "Nanthi we mwana wa chala, itaya wemwene uye pansu pakufuma pano. ¹⁰ Visimbiwe, "inthi ize abape amaka abangelo bache ba kupoke nukukusungilila." ¹¹ Sona inthi bize bakunyamule mumwanya ni nyowe zyabo, pakuti te ukavulale mu vinama vyako kumabwe. ¹² pakumwamula, u yesu akati, "vineniwe ukuti "utakabike u mwene uchala wako mungelo. ¹³ Bo usatana amala pakuyezya u Yesu, akabuka akamuleka umwene mpaka akabalilo akanji. ¹⁴ uyesu akanyokela ku galileya mumaka gha muzimu, sona inkhanu yikivwika iya yuyo kosi chigaba chila. ¹⁵ Po akanda pakumanyisa muma sinagomgi ghawo sona abanthu bonisi bakanda paku mupala. ¹⁶ kiza ku nazaleti kobakamu akulila, sona zikaba ndaghilo zyawo, akinjila mu sinagogi pi siku lya sabata, akimilila nukubelenga umwakukola nkhanu. ¹⁷ Amapapela ghala akagha kuko vika simbiwanga. ¹⁸ "Umuzimu umuswepu uwamwene ghula ghuli mumwane, chifukwa wambuzya ukuti mphalazye amazyu aghiza kubapina, sona akanthuma ukuti inje mba palazyizye nukuba satula baba pinyiwe, ukupozya bobatakulinga ukuti balingenge, napo kuti akabalilo kafika akakuti i fumu yipoke abanthu bache ku mbibi. ¹⁹ Niichisangalalo ichapa uwaka cha mfumu. ²⁰ A kavizinga ivipepala vyache nukumupa sona umubombi wache nukwikala pansu amaso ghabo ghonsi ghabo bakaba mu sinagogi mula ghakalingisa nkhanu papache. ²¹ Akanda sona pakunena ku kwawo umusanya ghuno ivimanyisho vino vivwika he ku kwinu. ²² Wensi mula akanenanga iviza he ivyache sona baka swighanga ukufumila mumulomo wache, sona bakalasya bakati, "kate mwana wa Yosefe yuno"? ²³ Akanena ku kwawo akati, naloli inthi mukanene ichili chikino kukwane. "Mughanga ipozya wemwene" pa vyonsi vyotukivya mu kabombanga ku capelinamu, ubombe bulanyene mukaya kinu kano. ²⁴ Loli akati, naloliloli nkunena nkhu, nayumo umughonela yo bakumupokela nuku muchindika ku kwabo. ²⁵ Nubwanaloli nkhubabuzya umwe pakuti, pakaba abafwilwe abinji he mu izilayeli pakabalilo ka Eliya, bo amabingu ghighalika pa myaka mitatu ni myezi sikisi po inzla iyi kulu he yikiza yawa mu chisu chila. ²⁶ Loli u Eliya utakutumiwannahumumu mu mwabo, lolikwene kwa zalefasi mu Sidon, umu fwililwe yo akikalanga kulanyene. ²⁷ Kukoba abanthu bama mbombo abinji hee mu izilayeli kabali ka aka swepa loli u Namani umu siliyani. ²⁸ Abanthu bonisi minagogi bakakalala bo bivwa amazyu ngati agha. ²⁹ Bakanyamuka, nukufumamo muchisu mula kwambula kwigha nukumutuma ku vipili ivitali kuko akaya kabo kakazengiwa, kope kuvipili kula bakamubinga. ³⁰ Loli akaya enda mkasikasi mwa kaya kala nukuya akanji. ³¹ Po akaya ku Capelinamu ku kaya akakulu, aka Galileya, po akanda pakubamanyisa pa sabata. ³² A banthu bakaswighanga nukumanyisa kwache, pakuti akanena nabo namaka ghosi amatanzi. ³³ Loli mu sinagogi mula mukaba umunthu yumo yuyo akaba nimizimu iyibibi, yo akalila nkhanu nukukola amazyu aghapamwanya hee. ³⁴ Aha! "inthi tubombechi nuwe we Yesu waku Nazareti? Wizite pakutunanga uswe? Nkhumenye mo ubelile _weyumo wemuswepu uwa chala. ³⁵ U Yesu akafumyamo umuzimu umubibi umubibi mumwache, nukuti, "utakanene! fumamo mu mwache" yikamusumba aya awa pakasi pa banthu zikafumamo mumwache zitakanyokela sona mumwache. ³⁶ Abanthu bonisi bakaswigha nkhanu, bakanda ukunenana izyache weka numunyabo, bakatingi, "mazyu buli aghachisa ngati agha? akalaghila umuzimu umubibi na maka ghosi ukuti inthi ghafumemo. ³⁷ Po amakani ghache ghakanda ukufumukwa muvigawa vyosi vyo vingilile akaya kala. ³⁸ Po u Yesu akafumako ku sinagogi akaya injila munyumba ya simoni. Popala unyinyavyala wa simoni akalwala inzekema. Po abanthu baka mlambilizya mumalo mwache. ³⁹ Po akanyamka nukuba babali bache pa nyinyavyala wa simoni akati, Zekema fumamo, po yikafumamo mu mwanakazi yula nakalubilo akanyamuka nukwanda ukubabombela. ⁴⁰ pobo izuba linjira abanthu bakiza nabanthu bansi bobaka lwala kwa yesu ni thenda ziyakupambana-pambana aka kola inyobe pa bonisi bobakiza kukwache sona akabapozya. ⁴¹ Imizimu imibibi yope yikafumamo mu mwabo. akalila nkhanu nuku nena ukuti, "we mwana wa Chala " u yesu akafumyamo imizimu imibibi pakuti manye yinenenge chifukwa bakamanyu ukuti we kilisitu. ⁴² Bo indabindabi yafika, akabuka kunzi nukuvwama ku nkholongo loli poe abanthu abinji he bamulondanga ku malo gho akaba bakayezya ukuti basunge banyu afumengeko ku kwabo. ⁴⁴ Loli akanena kukwabo lakati, une mbaghile ukulumbilila amazyu ukuyana nichinamwene cha Chala ku twaya utwinji, nthumila une kuno. ⁴³ Po akabukilila ukulumbilila mu ma synagogi ghonsi agha mu yudeya.

Chapter 5

¹ vikiza vyachitika abanthu abinji bakabungana pobaki vwanga amazwi agha Chala, po akimilila munyanja ya Genesale. ² Akalinga ubwato bubili mumbalin mwanyanja. abalovi bakiza bafumamo sona bakanda pasuka pubukonde bwabo. ³ Uyesu akinjira mwi boti lyoka lya likaba lya simoni, po akamupempha pati alifumye panandi mumunzi paya kunzi. Po

akikala pansu mwi booti nukwanda pamanyisa abanthu. ⁴ Bo amala pakunena, akati kwa simoni, "senda ubwato pachiziba bika ubukonde pansu mwande pakola. ⁵ Usimoni akamula akati, songo twabomba ubusiku bonisi loli tutakola nachimo, pali mwemwe mwanena leka sumbile ubu konde. ⁶ Boba bomba ivi, bakakola iswi izinji hehe nubu konde bwabo bulonda pazepuka. ⁷ Baka bapaliza labanyabo pati wize bavwane bowaka ba muma boti aghanji pati wize ba bavwe bo abanyabo biza kbakizuya muma bwato ghonsi ghakalonda napadwiba. ⁸ Po upeteli, palinga vino, akawa muvinama mwa Yesu akanena, "fumako kukwane, pati nemunthu umunanzi, Chala". ⁹ Po wakaswigha, poka nabo bakaba nabo, mo bakakolakola iswi zyo baka senda. ¹⁰ Po pasenda uyakobe nu Yohanai, umwana wa zebediya, boba kabomba poka nu simon. Uyesu akunena nu simon, "utakoghope pakwanda ilelo inti wemu lobaji wabanthu. ¹¹ Bo bafumya ama bwato kunzi bakaleka vyosi baka mukonkha. ¹² Zikwivwika pati ali much kaya chimo ichikulu umunthu yumo yo akaba nama mbombo akaba kulanye. Akamulinga u Yesu, akawa pansu akamphempha akati nanti ulonda ungamphozya. ¹³ Po u Yesu aka ghosya ingobe yache aka mu kola, akati, "nkhulonde pala" umwa lubilo amambombo gha;ka mala. ¹⁴ Akati utakaye umubuzye nayumo loli yuyo. "Buka munzila yako, uye wilangizye kwa kilistu uye ubike ivya bupe palangizya pati wapola, uya navyo umoses akalamula ukuba bwanaloli kukwabo. ¹⁵ Loli ulumbili wache lukilvwika paliponsi poka nu baba, poichilundilo cha banthu abinji vikiza poka pamwivwa nupola kundwa zyabo. ¹⁶ Loli umwene nkafuma ngapo nuya kumalogha mbula banthu nukwiputa kulanye. ¹⁷ Likabako limo isiku u Yesu akamanyisa, bakabapo aba aba falisi abanji naba manya malango bakikala palanye bo afuma muvukaya vikupambana pambana ivya mu galileya namu yudeya nufuma mu Jesusalem amaka ghachala ghakaba nawe pachizya abalwale. ¹⁸ Po abanthu abanji bakiza bakanyamula umunthu yo afwile pulubazuloka, bakalonda inzila yakwenda pati bamu nyamule baye bamute panthazi pa Yesu. ¹⁹ Boba potwa apati binjilile nawe, chifukwa cha bwinji bwabanthu, bakasansula, pobaka musolomosya nichu bonde chache, wakamwisizya panthanzi ²⁰ po akalinga ulwivwano lwabo, uyesu akati, "wemunthu, imbibizyako zyahobokeliwa". ²¹ Awalembi na wa falisi bakanda palalusanya nukuti, "kawewenu uyu yo akunena inthusi? inthusi wewenu yo anga manya pahobokela? asi we Chala basi? ²² Po uyeso akamanyisa aminong'ono ghabo, aka bamula po akati, poakalalusya akati, chifukwa buli mukwi lalusya mwebene mu myoyoyinu?. ²³ Ka ichipepe chochilikwi pakunena izya kwananga zyako zyhoboko kweliwa nyamuka wende?. ²⁴ Loli mumanye pati umwana wamunthu alinagho amazaza pano pa chisu, pa hobokela imbibi, "akanena kumunthu uwa wavinjenje"-nkhakubuzya nyamula ichibonde chako bwela kunyumba". ²⁵ Mwalubilo akanyamuka panthanzi pabo akanyamula ichibonde cho akaghonangapo. Po akabuka kunyumba, uku akumupala Uchala. ²⁶ Abanathu bonisi baka swigha po bakamu chindika uchala, bo ubogha bubakwete, bakanena, ilelo ilelo gtwala linga ivyaswighisya. ²⁷ Bovyamala ivya swighisya ivi, uyesu akafumapo .akalinga uwa sonkhesya imisokho izina lyache u Levi ikalite pamalo lghasonkhe sezya umusonkho muka tent akamubuzya akati nkhonkha. ²⁸ Po u Levi akanyamuka numu konkha, akaleka vyonsikwisinda. ²⁹ Po u Levi amupangila ulusekelo ulukulu nkhanu u Yesu munyumba yache abasonkhesya imisonkho abinji bakaba nabo nabanthu abinji bo bakayanya muma tebulo na banji bobakaliya nabo. ³⁰ Po aba falisi naba manya ndaghilo bakanda pa dandagulila abamanyili, wakati, "choni cho akulya nukughwa nabobasonkhesya imisonkho sona nabatulanongwa?" ³¹ Uyesu akabamula akati, "abanthu bobizabwaka batalonda umughanga bene bo balwale. ³² Nthakiza pa kwitizya abiza, Loli ababibi pati bazileke imbibi." ³³ Bakanena bakati aba manyili ba yohani bakaleka ukulya nu kwiputa, naba manyili baba falisi bakabomba lvyu kuyana. Loli abinu lbakulya bwaka nu kughwa". ³⁴ Uyesu akanena akati, kamukinong'ona pati vinga bombiwa pati bobitiziwe panthengwa baleke pakulya po umwene nthengwa ali palanye. ³⁵ Loli inyengo inthi yise po umwene nthengwa azufumako kukwabo, po amnsiku ghalanje gho azu leka pakulya. ³⁶ Po u Yeso akababuzya ichili. "Atalipo nayumo yo angasenda umwenda ughupya nukugambika pa chivwalo ichikale. Nanthi akubomba ivi, akwiza ukuzepula umwenda ughupya, nukufumyako akachigamba te chize chiyane ni chivwalo ichakale. ³⁷ Uyesu akababuzya sona ichili akati, nayumo yo akusenda ichi gamba ichipwa nuya lpagambika pa chikulu, nanti angabomba bunonye, angazelupa ichipya, sona akamwenda akafuma kuchivwalo ichipya katenile ku cha kuvwala ichakale. ³⁸ Mumalo mwache ubwalwa ubupya ubukusye mutunyambi utupya. ³⁹ Nayumo yo anganda agwe ubwalwa ubukulu alonde sona ubupya, po azukuti, ubukulu bobwiza".

Chapter 6

¹ Polelo vikabombiwa pa sabata Uyesu akendanga mu chalo, abakonkhelezi bache bakasendanga ivyakulwa bakapukusanga munyobe nukulya imbeyu. ² Loli bamo aba falisayi bakanena, choni cho mukubomba ivinthu vyo vitabaghile pa sabata?" ³ Ukubamula, Uyesu akati, "kamutabelengite cho u Deveti akabomba po akaba ninzala, umwekne anabanthu boakaba nabo?. ⁴ Akabuka kunyumba ya Chala akasenda khibana pa maso pa banthu akalyako chimo sona akasenda abagabilako abanthu bo akaba nabo bakanda pa kulya poka, napapo chikaba balyenge abaputi bene. ⁵ po akababuzya akati, umwana wamunhu weyuyo wemwene pa sabakta." ⁶ Chikabombiwa sona pa sabata uyunji uyesu akaya musinagogi nukubamanyisa abanthu mulanyene umunthu akabamulanyene yo inyobe yache iyandyelo yikalemala. ⁷ Abasimbi naba falisayi bakalingsiyanga papipiukuti balinge pala inthi apopzye umnthu pa sabata, ukuti baghe ichifukwa cha kumupela inongwa. ⁸ Loli akavimanya vyo bakinong'onanga po pakanena aakati ku munthu puwakulemala, "Nyamuka wimilile pano pakansi pa banthu" umuthu yula akanyamuka nu kwimilila. ⁹ Uyeso akababuzya akati, "Nkhubabuzikizya umwe, ka lolulaghilo ukuti umunthu abaombenge ichiza pamo ichibibi pa sabata, ukumupa umunthu ubumi pamo ukunangania ubumi?. ¹⁰ Po akalingsiya uku nakuno kubanthu bonisi poakamuzya

umwanalume, "gholosya inyobe yako" Akabomba ubonyene po inyobe yache yikapola.¹¹ Pololi bakizula nubukali sona bakanenzyania ukuti bangamubombelachi uyesu.¹² vikabombiba pa masiku gha'lanyene po akakwela ukubuka ku chipili pa kwiputa akiputa busiku bonisi kwa Chala.¹³ Bokwacha akabitizya abamanyili bache, akabasala twelovi bo akabitizya ukuti bobatumwa.¹⁴ Amazina agha batumwa akaba we simoni (yo bakamwitizya zina ukuti pitala) nuwamwabo Andulu, u Jemusi, Yoahani, Filipi, Batumeyo.¹⁵ Mateyo, Tomasi, Jemusi umwana wa Alufeyu, u Simoni umwana wa Zealot.¹⁶ Judasi umwana wa Jemusi po nu Judasi isikaliyoti, yo pakubika abanyabo munthamyo.¹⁷ Uyesu akasika ukufuma ku chipili poka nabo po akiza imilila pa malo ghoghatenganite po abakonkhelezi bache abinji na banthu abinji ukufuma ku Judeya Jelusalemu naba mu mbali munyanja Taya nu Sidon.¹⁸ Bakiza pakumwivya sona abapozye kumabulwale bobakaba nawo. Abanthu bobakatamiwanga nimphepo imbibi bope akapapozya.¹⁹ Wensi yoakaba pachilundilo chila bakalondanga bamupalamasye Uyesu ichifukwa chakuti amaka ghakupozezya ghakafumanga kukwache sona akapapozya bonisi bobakaba pala.²⁰ Po akalingisya kubakonkhelezi bache akati, "basayiwe babo bapina pakuti ivinu vili kuchinamwene cha kumwanya. Basayiwa bobali nidzala ilelo, pakuti inthi mukikute."²¹ Basayiwe bobakulila akabalilo aka pakuti inthi bakasekele.²² Basayiwe babo akabalilo aka bakubabenga sona nanti bakubafumyapo papabo bakubatuka sona bakubasula nukunena izina lyako libibi, chifukwa chamwana wamunthu.²³ Sekela mwisiku lila sona winule nulusekelo, chifukwa inthi ukapokele ichabupi kumwanya, abawisekulu bakabanyazya abaghonera munzila yinonyene.²⁴ Loli nkhubasimikizya mwebakabi, pakuti umwe mukwaghte kale ukufwasa.²⁵ Mukosi kwabo bakwikuta ilelo, pakuti inthibakabe nidzala kunthazi, mukosi kumwe mukuseka akabalilo aka pakuti kuthazi mukwiza ukwilumbusya nukulila amasozi.²⁶ Mukosi kwa umwe mwemukuneniwa ukuti mwebiza, pakuti zyozyo zikabombiwanga nabasekulu kubaghonera babumyazi.²⁷ Loli nkhubabuzya mwemukunivwa, ukuti mubaghanenge abalwani binu sona mubabombelenge iviza bobababengite.²⁸ Mubasaye bobakubatipa sona nukubiputula bobakubanyazya.²⁹ Kwayuyo akukwanda nukuma imbali yimo umupe nimbali iyinyabo. Nanthi umuthu akupoka ilaya umupe nutilauza bubo.³⁰ Mupe wensi yoakulenga, nanthi yumo asenda vimo vyovyako, utakamulalusye pukuti anyosye.³¹ Ngati mumoukulonda qbqnthu bakubomnbele uwe, numwe ubombe ngati pubonyene.³² Nanthi ukughana bene bobakughanite uwe, ngongole buli yo uli nayo uwe? Pakuti nababomba imbibi babaghanite bobaghanite.³³ Nathi ukubomba iviza kubanthu bene babakubompela ivza, ngongole buliyo ulinayo uwe? Pakuti umubomba imbibi wensi akubomba pubonyene.³⁴ Nanthi ukukopepya abanthu wene boukumanya ukuti inthi bakanyosye nagwa buli yo ulinayo iyo? papo nababomba mbimbi bakukopezania indalama nukunyosya mobakakopelana.³⁵ Loli ughane abalwani bako sona ubabombe iviza. Ubakopele, loli utakinong'onenge ukuti inthibakanyosye chimo po ichabupi chako chiliba chikulu, sona inthimukabe mwebana bapamwanya, pakuti umwene ali nichisa kubanthu bobatakupalisys sona kubanthu bobakubomba imbibi.³⁶ Mube nichisa ngati wetata winu yoinichisa.³⁷ Mutakalonge, potemakalongiwe, mutakabasule ptebakabasule. Hobokela abanyinu, po inthi baka hobokele.³⁸ Mupe, pointhibakakupe, ivyakongelezyapo nukuchila nukuwa pansi inthi bakabike inyali yako nichipimilo choukabombelanga chocho inthibakakunyosezye uwe."³⁹ Akababuzya sona ichili "ka umunthu yo afwile pamaso amaso angamulongozya umunthu yoa fwile amaso? Nathi angamulongozya bansi bobakuya [pakuwila muchibwina, kabatangawila.⁴⁰ Umumanyili atepamwanya ukuchila umumanyili, loli nanthi amanyila inthiakabe wemumanyisi.⁴¹ Choni choukulinga akanthu akanandi hee kokali mwiliso lyamunyako, loli utakulinga pichinthu ichikulu cho chili mwiliso lyako?." ⁴² Ungamubuzya bulibuli umunyako wamwitu dzankhufumye ichinthu mwiliso, po uwe wemwenecho utakulinga chochili mwiliso lyako ka lyaliso lyako? umwe mwebamyansi? wande ufulmhe ichinthu mwiliso lyako po inthulinge akiza cho chili mwiliso lya munyako.⁴³ Pakuti patalipo ikomo iliza lya likufumya ivikomwa ivyakubola pamo patali ikomo lya libolite likupapa imbeyu iyiza. Pakuti ikomo lyosi likumanyikwa nivikomwa vyo likupapa.⁴⁴ Pakuti abanthu batakinula imikuyu ukufuma muvikomo ivyamyunga munkholongo, pamo bakwinulanga pamagile[pusi muvikomo vya munkholongo.⁴⁵ Umunthu umwiza akumanyikwa ukufuma pansi pa moyo wache akumanyikwanga vyo akuomba iviza sona umunthu umubibi akumanyikwa ukufuma mukasi mu moyo wache pa vibibi vyo akubopmba pakuti vyonsi vyo vili mukansi mu moyo banthu umulomo bobobukunena.⁴⁶ "Choni chomukunitizya mukuti mwene, mwene, loli mutakwivwila ivinthu vyonkhubabuzya? ⁴⁷ wensi umunthu yo akwiza kukwane akunivwa amazyu ghane sona akughapokela inthinkhababuzye mo abelile.⁴⁸ Alingati munthu yuyo akuzenga inyumba, akukumba ulufula lukuya pansi nukunzenga ulufula ukwanda pibwe nanthi ulusoko Lwizula amizi ghakuya pakufika ghonsi ku nyumba loli ghakupotwa pakupotwa pakuneng'enia inyumba, chifukwa chakuti yikazengiwa.⁴⁹ Loli nanthi umunthu yo akwivya amazyu ghane atakughitika, ali ngati we munthu yo akazenga inyumba yache pa mwanya pilyongo atakakumbapo ulufula bo amizi yikawa akabaliloakonyene ichipupa cha nyumba chikawa chonsi.

Chapter 7

¹ Bo u Yesu amalizya chilichonsi cho akanenanga kubanthu, akinjila mu Kaperenawumu. ² Po usongo wabwite akaba nu muzya yo umwene akamuchindikanga, po akalwala akaba papipi nukufwa. ³ Bo usongo wabwite ivwa izya Yeso, akatuma abasongo baba Yuda kukwache, ukuti bamulenge ukuti abuke aye amupozye uwambombo wache. ⁴ Bobiza kwa Yeso, bakamulambilizya, nukuti, " abaghilile ukuba nuwe mumbombele ichi, ⁵ chifukwa achighanite ichisu chitu, sona weyo akatuzengela i sunagogi. ⁶ Po u Yeso akapululizya inzila nabo. Loli bo ataba pabutali ninyumba, usongo wabwite akatuma abanyanche ukuti banene nawe bati, " Mwene utakitamyenge papo nthabaghilile nukuti ungiza pansi pa musonje wane. ⁷ Pachifukwa ichi nthibikite napakuti mbaghilile pakwiza kukwako, loli nena bwaka amazyu po uwambombo wane

akwiza pakupola.⁸ Pakuti nune ne munthu yo ali pansi pa bulaghili, nabalwabwite bobali pansi pane, nune nkhubenanga, 'buka' sona akubuka, nakumunyabo 'zaa' po akwiza, nakubambombo, 'bomba ichi,' po akuchibomba.⁹ Bo u Yesu azivwa zinonyene, akaswigha nukung'anamukila kuchilundilo chochikamukonkhanga nukunena ukuti, "Nkhubabuzya, na mu Yerusalemu bwaka nthlubweni lumu ulwitiko ngati luno."¹⁰ Bobala babo bakatumiwa banyokela kunyumba, bakagha uwambombo yula apolite.¹¹ Mwalubilo ufuma apo, u Yeso akaya ku kaya ka Naini, na bafundiwa bache sona ubwnji bwa bumba likabuka nawe.¹² Bo akwiza ku pipi na pa bwinjililo bwa kaya, lingizya, umunthu yo akafwa akanyamuliwa, yo akaba mwa mwene wa yo akaba wa nyina (yo akaba mufwilwe), po ubwinji bwa bumba ubunji bukaba nawe.¹³ Bo u Mwene amulinga akamwivwila ichibabilizi po akati kukwache, "Utakalilenge."¹⁴ Po akabuka nukuya pakukola ichitabwa cho bakanyamulilapo umubili, nabo bakanyamula bakimilila tasi. Akati, "We mwana uwe, nkukubuzya ukuti, nyamuka."¹⁵ U muntu wakufwa akanyamuka nukwanda pa kunena, sona u Yeso akamupa u nyina.¹⁶ Po ubogha bukabagha bonisi bwaka, po bakbukilila ukumuchindika u Chala ukuti, "U mukunguluka umukulu anyamuka pakasi pa pitu" sona u Chala alingisya pa bantu bache."¹⁷ Inkhani iya Yeso yikivwika akaya konsi aka Yudeya nu twaya to bapalamanite nato.¹⁸ A bafundiwa ba Yohani bakamubuzya ivinthu vyonsi ivi.¹⁹ Po u Yohani, akitizya abafundiwa bache babili nukubatuma kwa Mwene ukuti baye bati, "Ka we wa yumo yo akwiza, pamo tulindilile uyunji?"²⁰ Bo biza kupipi kwa Yeso, abantu bakati, "U Yohani uwa lozyo atutuma kukwako ukuti tuti, "Ka we wa yumo yo akwiza, pamo tulindilile uyunji?"²¹ Pakufuma pakabalilo kalanyene akapozya abinji ku ndwala zyabo sona nivyakupinga poka ni mphepo imbibi sona na bafwa maso abinji bakulolela.²² U Yeso akamuka nukuti kukwabo, "Nanti inti munyokelenge, muye mu mubuzye u Yohani cho mwalolela nukwivwa. Abafwa maso bakulolela, abalemazu bakwenda, aba ma mbombo bakuswepiwa, abakutwi bakwivwa, abakufwa bakuzusiwa ku bumi sona na bantu bakusoba bakubuziwa amazwi amiza."²³ Umuntu yo atakuleka ukusubila mu mwane chifukwa cha mbombo zyane musayiwa."²⁴ Bo ababombi ba Yohani bafumapo, u Yeso akanda ukunena ku bantu ivya Yohani, "Ka choni cho mwafumitepo nukuya pakulinga ku chipalamba? Itete lyi likanang'eniwa ni mphepo?"²⁵ Loli ka mwabukite pakulinga ichoni? Umunthu yo avwete imyenda imiza? Linga, bo bavwete imyenda iya pamwanya sona abakwikala mu bwikazi bwa lwangalo bobobali muchipinda cha bamwene.²⁶ Loli ka po mwayile pakulingako ichoni? Umughonela? Eeee, Nkukhubuzya, ivinji pakulusya umughonela.²⁷ Uyu weyo ivi visimbiwe, 'Lolela, nkutuma umubomvi wane panthazi papinu, yo akwiza ukubayanizya inzila panthazi papinu.'²⁸ Nkhubabuzya, pa bonisi bo bakapapiwa mu mwanakazi atalipo nayumo yo mukulu ukupota u Yohani. Po wensi yo munandi mu bumwene bwa Chala weyo mukulu ukupota umwene."²⁹ (Bo abanthu bonisi bivwa ivi, na basonkhezya musonkho bwaka, bakitikizya ukuti u Chala muswepu, chifukwa boziwe nu lozyo lwa Yohani.³⁰ Loli abafalisi sona na bamanya indaghilo bakakana imbombo ya Chala pabene, pakuti bateziwe nu lozyo lwa Yohani.)³¹ Ka chochoni, polelo, ningafwanikizya na banthu ba mphepo iyi? Ka po bobawenu?³² Bali ngati bana bo bakwangala pa buyo ubwakughulizizyapo ivnthu, bo bakwikala nukwitizania sona nukuti, 'Nukukulizizya amalonji, loli utakwimba. Tukwimba inyimbo zya pa mpungo, loli utakulila.'³³ Pakuti u Yohani uwa lozyo akiza loli atakalyapo ichibama pamo ukung'wapo ivinyo, sona nukuti, 'Koti cho chimphepo ichibibi.'³⁴ U mwana wa Munthu akiza ukulya sona nukung'wa, nukuti, 'Linga, munthu wa bwaka sona we ching'wela, umukamu wa basonkhezya musonkho sona munanzi!'³⁵ Loli ubunthu bukukweziwa na bana bache bonisi."³⁶ Po ulu yumo umu Falisi akamwitizya u Yesu ukuti alye nawe. Po bo u Yesu injila mu nyumba yila iya mu Falisi, pa tebulo ukuti alye.³⁷ Lolela, pakabapo umwanakazi yumo mu chikaya yo akaba munanzi. Bo agha ukuti ikalite pa tebulo mu nyumba ya mu Falisi, akiza nakachipale ka mafuta aghapakala.³⁸ Bo imilila kunsizi kwa matamba ghache, akulila, akanda pakunyesya amatamba ghache na mansozi ghache, po akaghapupulanga ni sisi lyache nukufympa amatamba ghache sona nukughapakazya na mafuta.³⁹ Bo u mu Falisi yo akamwitizya u Yesu alinga ivi, akinong'ona pamwene, nukuti, "Nanthi umunthu uyu akabanaga mughonela, nge amumenye sona nakabela ka mwanakazi uyu yo akumukola, ukuti munanzi,"⁴⁰ U Yesu akamula sona nukunena kukwache akati, "Simoni, indi nazimo izyakuti nene kukwako." Akati, "Nena uti, Manyisi!"⁴¹ U Yesu akati, "Umunthu yumo uwakongolesya indalama kaba nabakongoloa babili. Yumo akakongola amadenali fayivi handilede (500), sona uyunji fifite (50).⁴² Bo agha batakulupila, akabahobokela bonisi. Po ilelo, Ka wewenu mu aba yo angamughana nkhanzi?"⁴³ U Simoni akamwamula akati, "Nkhwinong'ona ukuti yo akamuhobokela izinji." U Yesu akati kukwache, "Wamula ubwanaloli."⁴⁴ U Yesu akang'namuka ku mwanakazi nukunena kwa Simoni, "wa mulinga u mwanakazi uyu. Nkhinjila mu nyumba yako. Utakampha aminzi ghakusukusula mu vinama, anyesya ivinama vyane na masinzi sona ampuphuta ni sisi lyache.⁴⁵ Utakamfyomphapo, loli ukufuma mu kabalilo ko twinjilile muno atalekitempo pakumfyompha.⁴⁶ Mutapakitempo umutu wane amafuta, loli umwanakazi uyu apaka ivinama vyane na mafuta.⁴⁷ Polelo nkunena kukwini, imbibi zyache, zyo zyali zinji, zyahobokeliwa---pakuti angana nkhanzi. Loli yumo yo ahobokeliwa panandi, angana panandi."⁴⁸ Po akanena ku mwanakazi, "Imbibi zyako zyahobokeliwa."⁴⁹ Bonisi bo akalyanga nabo bakanda pakunenanena bene, "Ka wewenu uyu yo akuhobokela imbibi?"⁵⁰ Po u Yesu akanena ku mwanakazi, "Ulwitiko lwako lwakupoka. Buka mu mutende."

Chapter 8

¹ Vikabombiwa bo u Yesu anda pakwenda pavyungulila amalolo agha pambanapambana mukaya akakulu sona namukaya uukulumbilira sona nukufisya ubunthenga ubwiza ubwakufumamila ku chinamwene cha kwa Chala. Bala 12 bakaba nawe.² Ngati mounwanakazi yumo yo akapoziwa numuzi umubibi sona amatenda, Umary yo bakatingi magadalena,

ukufuma ku vibanda seveni vikafumamo.³ U Johani umukazi wa chuza, ubwana wa Helodi u sana nabanji sona nabo vyovikulondiwa.⁴ Ibumba lya bantu likiza, kukwache ukufuma mutwaya utwakulekanalekana, akanena ichili: "⁵ Umulimi akabuka pakupesa imbeyu. bo akupesa, zimo zikawanga mnzila mumo zikakanyiwanga nivinama sona niviyuni vyakumwanya vikasebanga.⁶ Zimo zikawanga mumabwe, loli bo zikumera, zikumilanga chifukwa zitakaba pa muvundo.⁷ Yimo yikawanga muminga, sona imyunga yikanda pakukulila poka nimbeyu po imbeyu yika fyululuka. Yimo yikawa pilyongo iliza sona yikakula nukupapa ka handiredi " Bo uyesu amazwi akitizya, " yuyo ali namakutu ivwe."⁹ Abamanyili bakamubuzikizya vyo ichili chikung'anamula.¹⁰ Akati, "Nukumanya kwa chinsinsi cha buchiamwene bwa Chala abapile umwe, loli ku bamo nkunena mu vili, bakulolela loli batakulinga, bakwivwa loli batakwivwisya." ¹¹ Chino chocho ching'anamulo cha chili: Imbeyu gho mazyu gha Chala.¹² Bala aba munnzila bo bala bo bakwivwa, loli po u satana akwiza nukusenda amazyu mu myoyo yabo,po tebasubaliwa sona nu kupokiwa.¹³ Iya mu mabwe bo bala, bo bivwa amazyu, bakaghapokela nu kusekelela. Loli ghati ni misisi; bakusubalila panandi bwaka, pa kabalilo kakuyeziwa bakuwa.¹⁴ Imbeyu yo yikawa mu minga bo bantu bala bakivwa amazyu, loli bo bakwenda, bo bala bakukumbukila ni vyabomba, bali ngati babaponola sona basubalila ivya kabalilo kano, sona ni chikomwa chitakwela.¹⁵ Loli imbeyu yo yikawa mu lyongo iliza, aba bo bala bo, bakivwa amazyu nubwanaloli sona ba myoyo imiza, nukughakola akiza nukupapa ivikomwa iviza nu kwikola.¹⁶ "Nayumo yo akukozya ukoloboyi nu kuyikupikila pamo ukuyibika ku ntende kwa bedi. Nukulusya, ukubika ukoloboyi po akubanga nukuti wensi yo akwnjila alingenge ubwelu.¹⁷ Pakuti pate nachimo ichakufisiwa chikwiza ukuvumbukwa, nachimo cho chifisamite chitangapangiwa ukuti chimanyikwe sona chize pa bwelu.¹⁸ Mwivwisye hee, ku bo bali navyo ivinji, bakwiza ukumupa umwene, loli kwa yo ate navyo, napo vyo atakwinong'ona vikwiza pakusendiwa ukufumia ku kwache."¹⁹ Po umama wache na ba wamwabo bakiza ku kwache, loli batakayanga papipi nawe chifukwa cha bumba.²⁰ Akabuziwa ukuti, " Umama wako na ba wamwinu bimilile panzi, bakukulindilila."²¹ Loli u Yeso akamula nukuti ku kwabo, " Umama wane na ba wamwitu bo bala bo bakwivwa amazyu gha Chala sona nukughabomvya."²² Po isiku limo akakwela mu bwato na bamanyili bache, sona akati kukwabo, " Twende tubuke ku mbali iynji iya nyanja." Bakanozya ubulendo.²³ Loli bo bakwenda akaghona utulo. Imphepo iyibibi yikafika pa nyanja, sona nu bwato bukanda pakwizula na minzi, sona vitakaba ichete.²⁴ Po abamanyili ba Yeso bakiza kukwache nukumunyamusya,"Songo! Songo! Tuli pakufwa. Akanyamuka nukuyimika imphepo sona nukubandamisya inyanja yikaleka sona kukaba umutende.²⁵ Po akati kukwabo, "Ka ubwanaloli bwako buli kwi?" Loli bakoghopa sona nukuswigha, sona bakabuzikizania,"Ka po wewenu uyu, yo akulamula imphepo na minzi sona vikumwivwa?"²⁶ Bakabuka ku kaya aka Gerasenes, ko kali ukupululila ukufuma ku Galileya.²⁷ Bo u Yeso isika pansi, akakomana nu muntu yumo yo akafuma mukaya akakulu yo akaba nivimphepo ivibibi. Pakabalilo akatali atakavwalanga imyenda, sona atakikalanga mu nyumba loli mukasi mu tuma pumpha.²⁸ Bo amulolela u Yeso, akalila nukuwa pansi sona nukuti, na mazyu aghakukola, "Ka ukulonda ukuti umbombele ichoni, Yeso, Mwana wa Chala umukulu? Nkukulenga, utakamvulazye."²⁹ Pakuti u Yeso akalamula umuzimu umubibi ukuti ghifumemo mwa muntu. Pakuti utubalilo utwinji vikamuleka, napo buli bakamupinya nu cheni nukumubika mu gadi, akadumula u cheni sona akwiza ukusendiwa ni vimphepo ivibibi nukuya mu nkholongo.³⁰ Po u Yeso akamulalusya, "Ka izina lyako wewenu?" Akati, ne "Legion," pakuti ivibanda vikamwnjila.³¹ Bakamupepeka ukuti manye abatume ku chisi.³² Ichimo ichikulu icha ngulube chikabako chakalyanga mu mbali mwa chipili. Po ivibanda vikamulenga ukuti viye mulanyene, po akavitikizya.³³ Po ivibanda vikafuma mu muntu yula nukuya mu ngulube, po ichimo chila chikasamala ukughulumuka ichipili ukuya mu nyanja sona zikadwiba.³⁴ Po bala bo bakadimanga ingulube balinga ivi vikubombwa, bakasamala nukuya pakubabuzya abanthu mu chikaya na kukaya.³⁵ Po abanthu bakabuka nukuya pakulinga cho chabombwa, bakiza kwa Yeso sona bakamwagha nu munthu yo ivibanda vyafuma mu mwache. Ikalite ku vinama kwa Yeso, avwete sona na minong'ono amiza; po bakaba nu bogha.³⁶ Po ku bo bakalinga ivi bakababuzya mo umnthu wa vibanda apolela.³⁷ Po abanthu bonisi aba mu chikaya cha Gerasenes bakamubuzya u Yeso ukuti afumepo papabo, pakuti bakiza bakoliwa nu bogha ubukulu. Po akakwela mu bwato nukunyokela.³⁸ Umunthu yula yo ivibanda vikafuma mumwache akamulenga ukuti abukenge nawe, loli u Yeso akamubwezya,nukuti,³⁹ "Nyokela ku nyumba kwako sona uye unene namaka pa vyo u Chala akubombela." Umunthu akabuka kukwabo, nukunena vyonsi mu chikaya vyo u Chala amubombela.⁴⁰ Po bo u Yeso anyokela, ichilundilo chikamupokela, pakuti bonisi bakinong'onanga yuyo.⁴¹ Linga, umunthu yo we Yayilo, yo akaba we yumo wa balingilili ba mu ma sinagogi, akiza nukuwa pansi mu vinama vya Yeso nu kumulenga ukuti abuke ku nyumba kwache⁴² chifukwa umwana wache mwene umwanakazi, umulindu wa myaka twelovu, akaba papipi ukufwa. Bo u Yeso ali munnzila, ibumba likamuzungulila nukuvigana nawe.⁴³ POumwanakazi yumo akaba palanyene yo akafumanga idaba ku myaka twelovu nukutaya indalama, po atakapozyekapo nu munthu yumo.⁴⁴ Akiza kwisinda kwa Yeso nukukola ku bumalilo bwa lilaya lyache, aponyene idaba likaleka ukufuma.⁴⁵ U Yeso akati, "Ka wewenu yo ankholo?" Bo bonisi bakana, u Peteli akati,"Songo, ibimba lya banthu bakuzungulile nukuti bakukuviga."⁴⁶ Loli u Yeso akati, "Yumo ankholo, pakuti namanya amaka ghafumamo mumwane."⁴⁷ Bp umwanakazi amanya ukuti atangatoloka, akanda pakutetema nukuwa pa nthazi papache. Pa banthu bonisi bo balipo nukunena cho amukolile sona namo apolela.⁴⁸ Po akanena kukwache, "Mwanakazi, ubwanaloli bwakupanga ukuti ube akiza. Bukanga mu mutende."⁴⁹ Bo achili akunena, yumo akafuma mu sinagogi mu nyumba ya mulingilili, nukuti, "Umwana wako umwanakazi afwa. Utakamutamyenge u Yeso."⁵⁰ Loli bo u Yeso ivwa ivi, akamwamula u Yayilo, " Utakoghope; subila, inthi apole."⁵¹ Bo afika pa nyumba, atakitikizya nayumo ukuti injile nawe, mwene u Peteli, Yohani nu Yakobo, sona nu tata wa mwana nu mama wache.⁵² Po bonisi bakalilinga, loli akati, "Mutakalilenge; atafwile loli aghonite bwaka."⁵³ Bakamusekela, abene bamenye ukuti afwile.⁵⁴ Loli akamusenda

pakumukola pa nyobe nukupunda, nukuti, "Mwana, nyamuka!"⁵⁵ Umuzimu wache ghukanyokela, po akanyamuka aponyenaponye. Akabatuma ukuti bamupe chimo ichakuti alye.⁵⁶ Abapapi bache bakaswigha, loli akababuzya ukuti manye bamubuzye nayumo.

Chapter 9

¹ Akabitizya twelovu poka sona akabapa amaka na mazaza pakufumizya imphepo imbibi sona nukupozya izyandwala.² Akabatuma babo babuke baye balumbilile izgachinamwene cha Chala sona nukupozya abalwale.^{3 4} Akati kukwabo, "mutakasende nachimo pabulendo bwinu-ngati nkhome, inyambi, ichakulya, indalama sona mutakabe namalaya aminji awe. Munyumba yonsi yo mwingila, mwikale mulanyene mpaka mukafume."⁵ Kosi kuko batalibapokela, pala mukufuma mukaya kala, mukabakung'unthilenge ulufumbi lwa kuvinama vyinu ukuba lusimikizyo papabo,"⁶ Po bakanyamuka nukuya mutwaya, ukulumbilila izwi sona nukupozya paliposi.⁷ Lero u Herodi tetrarch akivwa vyonsi vyo vikabombiwanga, sona vikamuswighisa hee, chifukwa vikaneneka ukuti bamo bakatingi we Yohani akanyamuka pakufuma ku bakufwa,⁸ sona bamo bakatingi we Eliya yo akaboneka, sona abanji bakatingi we yumo umuwonela uwakale nkhanu weyo akanyamuka.⁹ U Herodi akati, "nkhanucheka umutu u Yohani. Wewenu uyu yo nkhumwivwa pakuti akubomba ivinthu vino?" sona akalondanga ukuti amulinge.¹⁰ Bo abatumwa babwelako, bakamubuzya vyonsi vyovikabombiwa. Po akabasenda sona nukubuka nabo umwakuvwama kuchikaya ichikulu cho bakatingi Betisayida.¹¹ Loli bo ibumba livwa nga ivi, bakamukonkha yuyo. Akabapokela sana akanena nabo nizyabumwene bwa Chala, sona akapozya bonisi bobakalondanga ukupola.¹² Lelo isiku likaba papipi pakumala, sona bala twelovu bakizakukwache nukunena ukuti, "Libwezye ilibumba ukuti pamo lingabuka mutwaya to tuli mpipi totutuzungulile baye balonde apakuwona ni chakulya, chifukwa pano potuli popankholongo."¹³ Loli akati kukwabo, "Inthi mubape chimo ichakulya." Po bakati, tutenavyo ivyakuchila pavibama fayivi sona niswi zili zibili pamo tubuke tuye tuwule ichakulya cha bonisi abanthu."¹⁴ (Bakabapo abanthu abakukwana fayivi sawuzani.) Akati kubamanyili bache, "Mube nabo mwikale nabo pansu mumagulu ghaba fite lyoka."^{15 16 17} Po bakabomba ivi, sona bakabikazya pansu. Akasenda ivibama fayivi vila poka ninswi zibili, akalinga kumwanya, nukuvisa po akavimensula mumapisimumapisi sona akabapa abamanyili ukuti baye bagabile abanthu abinji. Bonisi bakalya sona bakikuta, sona vyovikasyala bakavinyamula ivitundu twelovu ivyatumenyunkhane.¹⁸ Pakiza piza po u Yesu akiputanga pamwene, abamanyili bakaba nawe. Akabalalusya, ukuti, "Ka abanthu abinji bakuti une ne wenu?"¹⁹ Bakamwamula, "we Yohani uwa lozyo. Loli bamo bakuti we Eliya, sona abanji bakuti we yumo uwa bawonela ukufuma ku bakali nkhanu anyanukite."²⁰ Po umwene akanena kukwabo, "Nga umwe mukuti ne wenu?" U Pitala akamula, "we kilistu umwana wa Chala."²¹ Loli akabasoka sona nukubalamula ukuti batakamubuzye nayumoyumo ivi,²² akanena, "U mwana wa munthu abaghile pakuyimba muvinthu ivinji sona nukukaniwa nabakulumba poka naba puti abasongo sona nabandaghilo, sona aliza akomeke loli pisiku lyabutatu alizyuka."²³ Po akanena kukwabo bonisi, "nanthi wensi akulonda ize akonkhe pa une, ikane mwene sona anyamule imphinjika yache isiku lyonsi nukunkhonkha une."²⁴ Wensi yuyo akubupoka ubumi bwache weyo akubutaya, loli wensi yo akubutaya ubumi pachifukwa chane weyuyo akwiza ukubupoka.²⁵ Chiza buli pala umunthu angakaba ichisu chonsi, loli ubumi bwache bumale.²⁶ Wensi yo ali ninsoni kukwane nakumazyu ghane, wepe umwana wa Munthu aliba ninsoni pala akwiza mubuchindamu bwache sona sona nubuchindamu bwa Chala po nubwa bangelo abikemo.²⁷ Loli nkunena kukwinu naloli, baliko bamo bo bataliyezya imfwa po bachilibatachibweni ichitangalala cha Chala."²⁸ Pobo penda amasiku eyiti bo u Yesu anena amazyu agha, akabuka nabo u Pitala nu Yohani poka nu Yakobu po bo bakabuka kwighamba pakwiputa.²⁹ Bo akwiputa, akabonekele kache pamaso kakasinthu, sona nimyenda yache yikaba yiswepu nkhanu hee.³⁰ Lolela, bakanenanga nawe, Mozesi poka nu Eliya,³¹ babo bakabonela mubuchindamu, ukunena nawe nizyakunyamuka chicho akaba papipi ukuti mpaka aye amalizize imbombo mu Yerusalemu.³² Polelo u Pitala poka nanyabo bo akaba nabo bakaba mukasi mu tulo, loli bobanyamuka ubwanaloli, bakalinga ubuchindamu sona babili bobakimilila nawe.³³ Bobakufumamo ukufumako kwa Yesu, u Pitala akanena nawe, "Bwana, chiza kukwitu pakuba pano. Za tuzenge ivitembe vitatu, chimo chibe chako, chimo cha Mozesi, nichinyabo chibe cha Eliya." (Atakamanyanga vyo akanenanga.)³⁴ Bo akunena vino, amabingu ghakiza nukubakupikila babo, sona bakowopa bobakwingila mumabingu.³⁵ Amazyu ghakaneneka ukufuma mumabingu, ghakati, "Uyu weyo mwana wane, weyo yuyo asali; mumwivwe yuyo."³⁶ Bo amazwi ghaneneka, u Yesu akaghiwa ukuti ali mwene. Bakaba zii sona batakamubuzya nayumo mumasiku agho pavyo bakavilinga.³⁷ Polelo pisiku ilinyabo, bobakwisika ukufuma kuchipili, abanthu abinji bakakomana nawe.³⁸ Linga, umunthu afuma mubanthu abinji, akulila, akuti, "Manyisi, une nkukulenga uwe ukuti linga umwana wane, linga we mwana wane mwene."³⁹ Uwe linga, ichimuzimu chikumukolanga sona umwakuchenukila akukolanga; ivi vimupangisizye ukuti ayubane sona nitotofulo likufumanga ku mulomo. ghukubukililanga pakumunyaza mpaka sona akubanga nivilonda akabibi.⁴⁰ Nabalengite abamanyili bako ukuti bazifumye pamaka, loli zitakafuma."⁴¹ U Yesu akamula akati, "wemusita kusubaliwa uwe sona we nkulile iyisitalwivwano, kabalilo buli ko inthi imbenge numwe sona nukwikala numwe? Za numwana wako kuno."⁴² Bo umulumendo akwiza, imphepo imbibi zikamutayila pansu sona chikamuvulungania. Loli u Yesu akazichemela imphepo imbibi sona akamupozya umulumendo, nukumunyosezya kwa wise.⁴³ Po bonisi bakaswigha hee nubukulu bwa Chala. Bo bonisi bakaswighanga pa vyonsi vyo vikabombwa, akati kubamanyili, "⁴⁴ Leke amazyu ghaye nkhanu mumakutu ghinu; U Mwana wamunthu abikiwe munyobe izya zyabanthu."⁴⁵ Loli batakamwivwisya chochikang'anamulanga. chikafisiwa kukwabo, po batakanyanga awe iching'anamulo, sona

bakaba ukuti bakowopanga pakuti balalusye iching'anamulo.⁴⁶ Po ukudalinkhana kukanda pa babene bene ukuti ka usongo pakasi pabo wewenu.⁴⁷ Loli u Yesu, akamanyanga vyo bakinong'onanga mummyo yabo akasenda umwana, umunandi akamubika kumbali yache⁴⁸ sona akanena kukwabo, "Yuyo akumupokela umwana umunandi mwizina lyane, bo amphokela nene; Sona yuyo amphokela une, apokela weka yo akanthuma une. Po yuyo yo munandi pa umwe mwebonsi weyo akuzukuba we songo."⁴⁹ U Yohani akamula akati, Mumanyisi uswe twalinga umunthu yumo pamaka akufumya imphepo imbibi mwizina linu, sona uswe twamukanizya, chifukwa tute nawe poka hacha."⁵⁰ Mutakamulesye awe," U Yesu akanena "chifukwa yo mutadalinkhanitepo nawe, mulipoka nawe."⁵¹ Bo amasiku ghapalamila aghakuti asendiwe pakuya kumwanya, akabuka bubo ku Yerusalemu.⁵² Akatuma abakutumikila bache munthazi mumwache, sona akabuka nukwingila mu kaya ka basamaliya kuko bakamuyanizya vyonsi ivyache.⁵³ Loli abanthu aba kulanyene batakamupokela chifukwa akaba ukuti asogholo ukubuka ku Yerusalemu.⁵⁴ Bo abamanyili Yakobe nu Yohani balinga ivi, bakati, "Mwene, ka uwe ukuloda uswe ukuti twitizye umato ukuti wize pansi ukufuma kumwaya sona tubakomanie?"⁵⁵ Loli umwene akang'anamukila kukwabo nukubakemela,⁵⁶ po bakabuka mukaya akanji.⁵⁷ Bobakubuka bali mumusebo, yumo umunthu akanena kukwache, inthi nkhuonkhe konsi ko ukuya?⁵⁸ U Yesu akanena kukwache, "Abakambwe bali nivibwina, sona nutuyuni utwakumwanya tuli nivivulumbo, loli umwana wa munthu ate napo apakuti angawoneka umutu."⁵⁹ Po akanena lu yunji, "Nkhonkha une." Loli akati, "Mwene, leka tasi mbuke sona inje nsyile u baba wane."⁶⁰ Po akanena kukwache akati, "Leka abafwe basilane abafwe bene. Loli ukulingana numwe, buka muye mulumbilile kubutali nukukuzya ichinamwene cha Chala."⁶¹ Po wepe yumo akati, "Une inthi nkhuonkhe uwe, Mwene, loli ichabwandilo leke une inje ndaghe tasi kubamunyumba yane."⁶² U Yesu akamwamula, "Nayumo yo akubikanga inyobe yache pikasu sona alinge kwisinda atabaghile kubumwene bwa chala."

Chapter 10

¹ Lelo bo vyapululila ivi, u Chala akasala sevenite(70) bamo, sona akabatuma babilibabili kunthanzi kukwache kukaya kalikonsi nu buyo bo yuyo mwene akalondanga ukuya.² Akanena kukwabo, "U mufunjo winji, loli ababomba mbombo banandi. Pachifukwa chino lenga kwa Chala uwanyinulo abatumile ababomba mbombo kunyinulo yache."³ Buka munzila yinu. Linga, nkhubatuma ngati ng'onzi mukasi mubakambwe.⁴ Mutakasende ichikwama cha ndalama, pamo ichola chapabulendo, pamo insapato, sona mutakamulamuke nayumo mumusebo.⁵ Mu nyumba yonsi yo mwinjilamo, ichabwandilo munene ukuti, 'Umutende wube mnyuma iyi!'⁶ Nanthi umunthu uwa mtende alipo, umtende wako wuzukuba papache, loli nanthi hacha, wuzukunyokela kukwako.⁷ Mwikale mnyumba yilanyene, ukulya nukung'wa vyo babapa, pakuti uwambombo abaghile pakupokela umuvwalo wache. Mutakende inyumba ni nyumba.⁸ Akaya konsi ko mukuya pakwinjila, nanthi babapokela, mulye vyo babasenganizya⁹ sona mupozye ababine bo bali panapo. babuzye, Ichinamwene cha Chala chafika kupipi numwe.¹⁰ Ponsi po mukwingila mukaya inga bata kubapokela, fumamo buka mutunzila nukunena ukuti, '¹¹ Nulufumbi ulwa mukaya kinu lulo lwakakatile ku nyayo zytu tukubakung'unthila! Loli manya chino: ichinamwene cha Chala chapalamila.'¹² Nkhubuzya ukuti pisiku lya bulongi kulipeleliwa ichisa ku ba Sodomu ukulusya naba kaya kala.¹³ Zya mukosi kukwinu, soka ku uwe, Kolazini! mukosi ku uwe Betisayida nanthi iviswigho vivyo vibombiwe pala vikabombiwanga mu Tyre na Mu Sidoni, nge bakapinduka kale, nge bikalite mummyenda ya masaka namwitoyi.¹⁴ Loli chikwiza ukuba chipepeko kwa Tyre nu Sidoni, pakubalonga ukuchila umwe.¹⁵ Uwe, kaperenawumu, ka ukwinong'ona ukuti ukwiza pakukweziwa mpaka kumwanya? Awe, loli ukwiza ukusumbiwa pansi kubafwe.¹⁶ Wensi yo akubivwisya, akunivwisya nune poka, sona wensi yo akubakana akunkhana Nene, sona yo akunkhana une akumukana yuyo akanthuma une.¹⁷ Abanthu sevenite(70) bakanyokelako nubuhobosu, bakuti, "Mwene, nimizimu iyibibi yikatwivwila po twayisamizya mwi Zina lyako."¹⁸ U Yesu akanena kukwabo, "Nkhamulinga usatana akuwa ukufuma kumwanya ngati kamesya."¹⁹ Linga, nkhubapa ubulaghili ubwakuti Mulikanya injoka nabakalizya, nukupotwa amaka agha mulwani winu, sona nachimo munzira yonsi chochikwiza ukubavulazya.²⁰ Loli mutakahoboke pachifukwa ichi, ukuti imizimu imibibi yikabivwira, loli muhoboke nkhanu pakuti amazina ghinu ghasimbiwe Kumwanya.²¹ Pakabalilo kalakala akizula nubuhosu ubukulu mwambepo mwikemo, nukunena, "nkhuonkwezya, Tata, mwene wa kumwanya na pansi, pachifukwa chakuti ukavifisa vino ku bamahala nukabavumbulila babo bo batamanyisiwe, ngati bana abanandi. Yes, Tata, pa ichi chikaba chiza nichakuobosya mukalinile kako."²² "Ivinthu vyonsi ivi vipeghiwe kukwane ukufuma kwa Tata, sona patalipo nayumo yo amumenye umwana ukufumiako u Tata, sona ataliko nayumo yo amumenye u Tata, ukufumyako umwana sona nayo mwana akabasala ukuti amuvumbule."²³ Po akang'anamukila ku bamanyili bache nukunena kubufisamu, "Basayiwa bo bakulinga ivinthu vyo mukuvilinga."²⁴ Nkhunena kukwinu, abawonela abinji nabamwene abinji bakalondanga nkhanu ukulinga ivinthu vyo mukuvilinga, loli batakavilinga, Sona bakalondanga bivwe ivinthu vyo mukwivwa loli batakwivwa."²⁵ Lolela, ukaswili wa ndaghilo akimilila nifundo yakumuyezya, "Manyisi, ningapanga ichoni ukuti nize mphyane ubumi bwambula kumala?"²⁶ U Yesu akanena kukwache, "chochoni cho chisimbiwe mundaghilo?" Ukubelenga bulibuli?"²⁷ Akamula akati, "Mukamumanye uchala numuyo winu wonsi, numuzimu wako wonsi, namaka ghako ghonsi, ninyinong'ono zyako zyonsi, sona numupalamani wako ngati wewe."²⁸ U Yesu akanena nawe, "wamula akiza. Bomba izinyene, po ukwiza po ukwiza pakuba nubumi."²⁹ Loli umwene, akalondanga ukwinena mwene pakuba muwolosu, akanena kwa Yesu, "Ka umupalamani wane wewenu?"³⁰ U Yesu akamwamula akati, "Umunthu yumo akayanga ku Yeliko ukufuma mu Yerusalemu. Akakomana nabiba, bobakamupoka vyonsi vyo akaba navyo sona bakamuma, nukumuleka papipi nukufwa."

³¹ Mulusako umuputi akenda kunzila yilanyene, po bo amulinga akamupambata, akenda kulubazu ulunji. ³² Umwakuyana bwaka, pakiza umu Levi, bo afika pamalo pala nukumulinga, akamupambata. ³³ Loli umusamaliya yumo, yo akaba pabulendo bo afika pamalo gho akabapo. ³⁴ Bo amulinga akamupelela ichisa. Akapalamila papipi pache nukumupuputa ivilonda, nukupungulila amafuta nu vinyo. Po akamukweza pamphunda yache, nukubuka nawe kunyumba iyabayeni, ko bakamusungilila akiza. ³⁵ Kundabi lyache, akasenda insalabazya zibili nukumupa umwenencho wa nyumba, nukuti amusungilile akiza, nanthi ungatagha izyakupululilapo, pala nabwelako, nkhwiza pakunyosezyapo. ³⁶ Wewenu pa banthu batatu aba yo mupalamani wache wayo akawila munyobe izya biba?" ³⁷ Akamula, " Yo akamupelela ichisa." U Yesu akamubuzga akati, " buka uye ubombe ubonyene." ³⁸ Bo bakwenda, bakingila mukaya kamo, umwanakazi yumo yo izina lyache akaba we Malita akamupokela munyumba yache. ³⁹ Akaba nu munyabo u Maliya, yo akikala muvinama vya Mwene nukuteghelezya amazyu. ⁴⁰ Loli uMalita akatangwanika pakuyania ichakulya. Akiza kwa Yesu nukuti, " we Mwene, ka utakumphasikizya ukuti uwamwitu uwamwitu andekile nemwene imbombo yonsi? Po mubuzye ukuti ize anavwe." ⁴¹ Loli u Mwene akamwamula nukuti, " we Malita, wilumbusya nukutamiwa nivinthu ivinji. ⁴² Loli ichinthu choka chikulondiwa. U Maliya asala ichinthu ichiza, chochitakwiza ukufyuliwapo.

Chapter 11

¹ Vikachitika isiku limo ukuti u Yesu akiputanga amalo ghamo. Bo amala, umumanyili weka akati, " Mwene, tumanyisye ukwiputa ngati mumo u Yohani akabamanyisizya abamanyili bache." ² Uyesu akati kukwabo, " nanthi mukwiputa mutingi, 'Baba, Izina linu lichindikiwe ukuba likemo. Ichitangalala chinu chize.

³ Mutupe ichakulya chitu ichi siku ni siku. ⁴ Mutuhobokele imbibi zyitu, ngati mumo nuswe tukubahobokela babo batunangila. Mutakatubike mungelo." ⁵ U Yesu akati kukwabo, "wewenu mwa umwe angaba numunyabo, nukubuka kukwache pakasi pabusiku, nukunena kukwache, 'munyane, nkhlengako ivibama vitatu. ⁶ Lyo umunyane iza ukufumila kumusebo, nthakaba nacho nachimo ichakuti mupangile pamaso pache?" ⁷ Po weka uwa mukasi yuyo akamwamula akati, 'mutakanthamyenge. Umulyango wighaliliwe kale, sona abana bane, balinune, bali pachitala. Nthangakwanisya pakwimilila nukubapa ichibama. ⁸ Nkhunena kukwinu, napo te imilile nukubapa umwe ichibama chifukwa mwebanyanche, nanga buli pachifukwa chakuti mungakoziwa insoni inthi anyamuke nukubapa ivibama ivyinjini ngati namumo mungalondela. ⁹ Nune nkhnunena kukwinu, lenga, sona po ukuzukupewa; londa, po ukuya pakuchagha, kong'osya po ukuya pakwiwuliliwa. ¹⁰ Umunthu wensi yuyo akulenga akupokela; Londalonda ukuya pakuvyagha; yuyo akukong'onsya akuya pakwiwuliliwa. ¹¹ Baba buli mumwinu, nanthi umwana wako akulenga inswi, ungamupa injoka mumalo mwanswi? ¹² Baba buli yuyo pala umwana wache akulenga ichibama angamupa ibwe? olo nanthi akulenga ifumbi, angamupa unkhonya? ¹³ Polelo, pala mwebabibi mungabapa abana binu iviza, po vingaba bulibuli kwa baba wako uwakumwanyaukubapa umbepo mwikemo kubabo bakulenga? ¹⁴ Uyesu akafumyanga imphepo imbibi. Bo imphepo imbibi zyafuma, umwanalume uchinunu akanena, abanthu abinji bakaswigha. ¹⁵ Bamo abanthu bakati, " We Bezezebule, umulaghili wamphepo imbibi, ali pakuzifumya imphepo imbibi." ¹⁶ Bamo bakamuyezya nukulondalonda ichimanyisyo ukufuma kumwanya. ¹⁷ U Yesu akamanya inyinong'ono zyabo akanena akati, " Ubufumu bonisi bubo bugabinkhanite mwene butangabukilila, sona ninyumba yiyo yikunyamukilana payene yikuwa. ¹⁸ Pala usatana akugabinkhana mwene, ngubufumu bwache bungimilila bulubli? Po mukuti nkhufulumya imphepo imbibi ukwendela mwa bezezebule. ¹⁹ Pala nkhufulumya imphepo imbibi ukwendela mwa bezezebule, ngakokwendela mwawenu yuyo babo bakubakonkha bakuzifumizya? Pachifukwa ichi, inthi bize babe balongi binu. ²⁰ Loli nanthi nkhufulumizya imphepo imbibi ninyobe ya Chala, po fwandi ichinamwene cha Chala chiza kukwinu. ²¹ Nanthi umunthu uwamaka yuyo avikililiwe nabavikilili panyumba yache, ukatundu wache akuba akiza, ²² loli nanthi umwanalume uwamaka amupota, umwanalume uwamaka yula akusenda akusenda ubuzighilili bubo umwanalume umusubaliwa sona akumupoka wensi ukatundu wamwanalume. ²³ Yuyo atenune ansambukile une, sona yuyo atakubunganikila poka nune akusasania. ²⁴ Nanthi ichimuzimu ichibibi chafumamo mumunthu, chikupulunsani muminzi sona chikulonda po chingatuzizya. Nanthi chapotwa, po chikuti, ' inthi nyokele kunyumba yane kuko nkhafulumila.' ²⁵ Pala chanyokela, inga chagha inyumba yila yili bwazi sona vili mumalo ghache. ²⁶ Po chikunyokela nukuya ukusenda ivinyabo ivimizimu seveni ivyakupulila pa chabwandilo po vyonsi vikwingila ukwiza pakwikala mulanyene. Po akabele kabumalilo akamunthu yula kakuba kabibi ukupota pabwandilo." ²⁷ Vikachitika ukuti, bo anena ivinthu vino, umwanakazi yumo akakweza amazyu ghe kumwanya ku mabingu nukuti kukwache, " Lusayiwa ulwanda lulo ukafumamo sona namabele ghagho ghakakulela." ²⁸ Loli akati, " Pakuti, basayiwa bala babo bakwivwa izwi lya chala nukulisunga." ²⁹ Bo ichilundilo chikwendela ukuvula U Yesu akanda ukunena, " inkhulile yino yonkhulile yambibi. yikulonda ichimanyikwilo, nanga buli nachimo ichimanyikwilo chicho chikuzukupoghiwako chene ichimanyikwilo cha Yona. ³⁰ Ngati namumo u Yona akiza aba chimanyilo chabaku Ninive kunkhulile iyi. ³¹ U Kwini wa kunthende aliyimilila pabulongelo poka na banthu abankhulile yino sona ukubanangania, papo akafuma kubumalilo ubwansi pakuzukwivwa amahala gha Solomoni, sona lolala, yumo umukulu ukulusya u solomoni ali panonyene. ³² Abanalume baku Nininive baliyimila pabulongi poka ninkhulile ya banthu bano sona alibanangania, pakuti bakapinduka pabulumbilili bwa Yona, sona lolala, yumo umukulu ukulusya u Yona ali panonyene. ³³ Nayumo, yuyo akukozya ukoloboyi, nukumubika kumalo aghabufisamu olo pasi pa chitundu, loli pachakwikazyapo u koloboyi. ³⁴ Ilinso lyako we koloboyi wa mubili. Nanthi ilinso lyako lyoliza, umubili wonsi wukwanilisiwe nubwelu loli nanthi ilinso lyako libibi, umubili wako wizwile nichisi. ³⁵ Polelo, uchebe papo uchebe papo ubwelu bubo buli mumwako

techisi. ³⁶ Po nanthi umubili wako wizwile nu bwelu, kwambula ichigaba chimo ichamuchisi, po umubili wako wonsi inthi wukabe ngati popala po nanthi inyali yikwaka poka nu bwelu mumwako. ³⁷ Bo amalizya pakunena, umumanya ndaghilo akamulenga ukuti aye alye nawe kunyumba yache, po u Yesu akingila nawe nukumuswefya sona. ³⁸ Umumanyandaghilo yula akaswighaukuti u Yesu atakasukusula mnyobe pakulya ichakulya chachamabwila. ³⁹ Lolo u Yesu akati kukwache, " polelo, umwe mwebafalisayi mukuswefya kunzi kwa lubako, loli mukasi mwinu mwizwile nubupafu sona nububibi. ⁴⁰ Mwebanalume mwebasita mahala! Teweweka yulanyene yuyo akapanga kunzi weyo sona apngite na mkasi? ⁴¹ Bape abapina vyovili mukasi, po ivinthu vyonsi vikuzu kuswepa kukwinu. ⁴² " Loli mukosi ku mwebamanya ndaghilo, chifukwa mukupa akabibi sona umwakwibonesya sona nichibyalwa chilichonsi icha mumiwunda yinu, loli ubwanaloli mukubukana poka nu lughano lwa Chala. chinthu chakubaghila ukubomba mubwanaloli poka nukumughana u Chala, kwambula ukupotwa pakubomba ni vinthu ivinji. ⁴³ Mukosi kukwinu umwe mwebafalisayi, pakuti mughanite imipando iyapanthanzi mumasinagogi sona nukulamuka ukwamuchinzi mumisika. ⁴⁴ Mukosi kukwinu, pakuti muli ngati mapumpha ghoghatakumanyikwa ghagho abanthu bakulinga kunzi loli kwambula ukughamanya." ⁴⁵ Uwabamo uwaba kaswili mundaghilo akati kukwache, " Manyisi, vyo ukunena zyonthusi kukwitu." U ⁴⁶ Yesu akati, " zyamukosi kukwinu, mwebamanyisi ba ndaghilo! pakuti mukubanyamulisa abanthu ivinyamulwa iving'wamu, loli umwe mutakupalamasyako ivyakatundu ninyobe zynu. ⁴⁷ Mukosi kukwinu, papo mukuzenga amapumpha ghabakubwi, sona bakaba banyenya binu babo bakabakoma. ⁴⁸ Po mwebakaboni sona mukakatile imbombo zya banyenya binu, pakuti naloli babakoma sona mukazenga namapumpha ghabo. ⁴⁹ Pachifukwa chino, amahala Ghakati, ' ndibatumila abakubwi na batumiwa, po balinyoza nukubaghogha ababamo, ⁵⁰ Inkhumile yino, yoyo, yiliyamulapo pi daba lyosi ilya bakubwi lilyo likakupuka ukwanda mumo ichisu chikandila, ⁵¹ ukwandila pi daba lya Abelo mpaka kwidaba lya Zakaliya, yuyo akaghoghiwa pakasi pa chighemo nubuyo ubwakwiswefyezyapo. Naloli nkhubabuzya, inkhumile iyi yoyo yilikhuzika. ⁵² Zyamukosi kukwinu mwebakaswili mundaghilo, pakuti musendite kale amaki ghabumanyi; mutakwingilamo mkasi mwebenecho, sona mukubafubila babo bakwingila. ⁵³ Bo u Yesu afumapo pala, abaputi abasongo nabamanyandaghilo bakamususya nukudalinkhana nawe mu vinthu ivinji, ⁵⁴ ukuyezya ukumutegha ukwendela mumazyu ghache.

Chapter 12

¹ Mukabalilo kala, po amasawuzandi aminji aghabanthu bakabungana poka nukukanyana weka nuyunji, po akanda ukunena kubasaliwa bache tasi akati, " muchebe nichilungo chaba Falisi, bobakwilangiza. ² Loli patalipo nachimo cho chivwinkhililiwe cho chitalivwinkhuliwa, sona nachimo cho chifisiwe chicho chitalivwinkhuliwa. ³ Po chosi cho wanena ku chisi chikwiza ukwivwika pabwelu, sona chom mwateketa mumakutu mukasi muchipinda chikwiza ukufumusiwa pabwelu. ⁴ Bakamu bane, nkhubabuzya ukuti, manyi mowope umunthu yo akukoma umubili, loli pisinda pache atangabomba nachimo ichinji. ⁵ Loli nkhubasoka ukuyana nayo mungamowopanga. Mumowopenge, yo pala akukoma, ali nubulaghili ubwakubasumbila umwe mumoto. Naloli, weyo abaghile mumowope. ⁶ Ka utwatiti fayivi tutangawuliziwa ninsalabazya zibili, loli nakamo kako u Chala angakaluvya pamaso ghache. ⁷ Pakuti nisisi lya ku mutu kwinu libelengiwe. Mutakowope. Umwe mwebapamwanya nkhanu ukuchila utwa titi utwnji. ⁸ Nkhubabuzya, wensi yo akunitika une pamaso ghabanthu, u Mwana wamunthu akwiza ukumwitika pamaso ghabangelo ba Chala, ⁹ loli yo akaumukana pamaso ghabanthu wepe ali kaniwa pamaso gha bangelo aba chala. ¹⁰ Wensi yo akunena amazyu aghakususania nu Mwana wa munthu, akwiza ukuhobokeliwa, loli yo akuwusamula umzimu uwuswepu, atakwiza ukuhobokeliwa. ¹¹ Pala babasitaka munyumba zya kwiputillamo, pamo pabasongo, napa balaghili, utakapasyenge ukuti naya pakunena ichoni ukuti nivikilile, pamo vyo ukuya pakunena, ¹² pakuti umuzimu umuwepu wukuza pakubamanyisa ivyakunena pakabalilo kalanyene." ¹³ Uwabamo ukufuma mwibumba, akanena akati, " Manyisi, umubuzye uwamwitu ukuti agabile ichuma cho chikasyala." ¹⁴ Po u Yesu akati kukwache, " we munthu, ka wewenu yo akampha imbombo iya kulonga pamo iyakuba wapakasi papinu?" ¹⁵ Akati kukwabo, " mulinge pakuti mutali nichinyenywa ichabupafu, chifukwa chakuti umunthu angaba nivyuma ivyinji loli vitangamupoka ubumi bwache. ¹⁶ Po u Yesu akababuzya ichili, nukuti, " kukabako umunthu yumo umukabi, akaba numuwunda wo vikelanga nkhanu ivyakulya, ¹⁷ po akanda pakwinong'ona mwene akati, " Inthi mbombe ichoni chifukwa chakuti nthenamalo aghakusengulilamo ivyakulya vyane?" ¹⁸ po akati, " naya pakubomba chino. Nkhuya pakuvongolania inthamba nukuzengelapo inkulu, momo nkhwiza pakusengulamo imbeyu nukatundu uyunji. ¹⁹ Nkhwiza pakunena ku moyo wane, " Moyo, uli nivyuma ivyinji vyo vingakusunga ku myaka ivyinji. Bupepule, lyanga, ng'wanga, nukwihobosya wemwene." ^{20 21} Loli u Chala akanena nawe, " Wemupunganu uwe, ubusiku bunonyene umuyo wako wukuya pakupokiwa, nvinthu vyo usenganizye, vikwizukuba vya wenu?" Momo vibelile nabanthu abakwilundikila bene ivyuma loli te bakabi pamaso gha Chala. ²² U Yesu akanena kubamanyili bache, " Nkhubabuzya, mutakapasyenge nizyabumi bwinu, vyo mukwiza pakulya, ivyamubili winu, vyo mukwiza pakuvwala. ²³ Pakuti ubumi bwapamwanya ukupota ichakulya, sona umubili wapamwanya ukulusya imyenda. ²⁴ Inong'ona abachigobe, batakupesa pamo ukwinula. Sona bate ninyumba pamo inthamba izyakusengulilamo ivyakulya, loli u Chala akubalyesya. Umwe mwebakuchindikiwa ukupota iviyuni vyonsi! ²⁵ Ka alipo umunthu pakasi papinu yo angongelezisa isiku lyoka pabumi bwache? ²⁶ Nanthi mutangabomba akanthu akanandi bwaka ngati ko kano, choni cho mukupasya nvinthu ivinji? ²⁷ Inong'ona amaluba-mo ghakukulila, ghatakubomba, pamo ukwipangila imyenda. Loli nkhubabuzya ukuti u mwene u Solomoni nubuchindamu bwache bonsi atakavwalanga ngati vimo mwa ivi. ²⁸ Pala u Chala akughavwika amasote agha

mumuwunda, ghoghaliko ilelo, indabi ghakwiza ukusumbiwa mumoto, ka atangabavwika umwe, mwebanthu balusubilo ulunandi! ²⁹ Mutakalingenge cho mukwiza pakulyachi pamo cho mukwiza pakung'wachi, sona mutakapasyenge. ³⁰ Pakuti ivisu vyonsi ivya muchisu vikulonda ivinthu ivi, sona nu Tata winu akumanya ukuti mukuvilonds. ³¹ Loli mulonde ubumwene, po ivinthu ivi vikwiza ukongeleziwa papinu. ³² Mutakowopenge, akalundilo akanandi akang'ozu chifukwa chikamuhobosya u Tata ukubapa ubumwene. ³³ Wulizya vyonsi vyo muli navyo nukubapa abapina. Mwinozyele ivikwama vya masalabazya vyo vitakuzepeka nukwilundikila ubukabi kumwanya, bo tebukamalepo, pakuti abiba batangiza papipi, sona uluswa lutangakomania. ³⁴ Pakuti kuko kuli ichuma chako koko nu moyo wako wukuzukuba. ³⁵ " Za imyenda yinu iyitali yisotiwe mwalamba winu, sona za inyali zyunu zyendebele ukwaka, ³⁶ sona mube ngati banthu babo bakulonda uwakubatangilila po akubwela ku lusekelo lwa nyegha, ukuti pala akwiza nukukong'onsya, bangamwiwulila umulyango lubilolubilo. ³⁷ Basayiwa bobala ababombi babo u Mwene alibagha bakulingilila po akwiza. Naloli nkhubabuzya, alisota ichizwalo chache ichitali mwalamba wache sona nukuba nabo ukwikala poka pitebulo, po ayukwiza nukubabombela. ³⁸ Pala u Mwene ayukwizanga ulwabubili nukulinga ubusiku, pamo nukubalinga akabutatu, nukwagha bisenganizye, basayiwa ababombeli abonyene. ³⁹ Loli ivwisya chino, nanthi usongo wa nyumba akamanyanga akabalilo kako umwiba akwizila, atangitizya inyumba yache ukuti yikomanike. ⁴⁰ Po isengania pakuti mutakamenye akabalilo ko u Mwana wa Munthu akwizila. " ⁴¹ U Pitala akati, " Mwene, ka ukutubuzya ichili chino uswe twebene, pamo ku wensi?" ⁴² U Mwene akamula, " Wewenu yuyo musubaliwa, sona umubombi uwamahala yuyo u Mwene alimusenganizya ababombeli abanji ukubapa ichigaba chabo achachakulya icha pakabalilo aka busiku? ⁴³ Musayiwa we mubombeli yula yuyo u Mwene wache yo u Mwene alimwagha akubomba po akwiza. ⁴⁴ Naloli nkhubabuzya alimusenganizya vyonsi ivyakatundu. ⁴⁵ Loli nanthi umubombeli yula akunena ku moyo wache, ' U Mwene wane akuchedwa pakwiza; sona akwanda ukuma umubombeli umwanalume numwanakazi sona ukulya nukung'wa nukukolwa, ⁴⁶ U Mwene wa mubombi yula inthi akize pisiku lyo atinong'onelanga sona pakabalilo kako atakamenye sona alimudumulania muvipambu muvipambu nukumusalila amalolo ghache pabusitabusubaliwa bwache. ⁴⁷ U mubombeli yula, ukuba wakumanya ubwighane bwa Chala sona nukuba musitakwisengania pamo ukubomba ukuyana nubwighane bwache, aliyumiwa namapi aghinji. ⁴⁸ Loli kuyuyo yo atakazimanya nukubomba zyo zikamubaghila ukumwa, aliyumiwa namapi ghanandi. Loli wensi yuyo apeghiwe ivyinj, ukufumila kukwabo vyinji vyo vilibombiwa, sona wensi yo ali musubaliwa pavinandi, navyinji alilalusiwa. ⁴⁹ " Nkhiza pakusumbila umoto pachisu, sona nkhalondanga ukuti nge wakite kale. ⁵⁰ Loli ndi nu lozoye lulo mbaghile ukoziwa nalo, sona mumo nkhutitililiwa mpaka vimalilike! ⁵¹ Ka mukwinong'ona ukuti nkhezila ukubika umutende muchisu chapasi? Awe, Nkhubabuzya, loli ukugabinkhana. ⁵² Pakuti pakufuma ulu balibanga fayivi munyumba yoka abakugabinkhana- abanthu batatu ukubasambulila babili, po nabanthu babili ukubasambukila abanthu batatu. ⁵³ Baligabinkhana, u tata ukumunyamukila umwana sona umwana ukumunyamukila uwise, umama ukumunyamukila umwana wache umwanakazi, numwana wache ukumunyamukila unyina, umayivyala ukumunyamukila umulasagha sona umulasagha ukumunyamukila unyinyavyala. " ⁵⁴ U Yesu akanenaga nichilundilo, " Pala mukulinga ibingu likukwela kundabindabi, mwalubilolubilo nena ukuti, ' ukogha kwiza,' sona mo vikubombeliwa. ⁵⁵ Pala imphepo ya kunthende yikuputa, umwe muti, ' Inthi kube ubutukizu,' sona vikubombwa. ⁵⁶ Bapusikizyi, mumenye akang'anamulile kakabonekele kansi sona nakumwanya, ngapo choni chicho mutamenye ukung'anamula akabalilo kano? ⁵⁷ Ngachoni chicho cho mutakuloga vyoviza kukwinu? ⁵⁸ Po nanthi ukuya ninfundo zyako ku mulongi, mnzila wipe nkhanu akatenganizye kanongwa nayuyo ukuti vitakakupote ku mulongi, sona ukuti umulongi atakakutwale kuwandaghilo, sona ukuti uwandaghilo atakakutwale kubukayidi. ⁵⁹ Nkhunena kukwinu, utalifuma lumo mulanyene mpaka papo po walipila indalama iyakumalizya."

Chapter 13

¹ Pakabalilo kalanyene, pakabapo abanthu bamo, bobakamubuzya nizyaba Galileya bo u Pilato akabakoma bobakubika ivyakuyipa kwa chala. ² U Yesu akamula nukunena kukwabo akati, " Ka mukwinong'ona ukuti abanthu ba mu Galileya, bobakakomiwa bunonyene bakaba babibi nkhanu ukuchila abanthu aba mu Galileya abanji pakuti bakayimba mnzila iyi? ³ Awe, nkhubabuzya. Loli nanthi mutakupinduka, mwebonsi umwe muzukupyutiwa mnzila yinonyene. ⁴ Ka nizya banthu 18 balaku Sloam babo inyumba iyakuyelenkhana yikabawila nukubakoma, ka mukwinong'ona ukuti bakaba batulanongwa ababibi nkhanu ukupota abanalume abanji mu Yelusalemu? ⁵ Awe, Nkhubabuzya. Loli nanthi mutakung'anamuka, numwe mwebosi mukuya pakupyutiwa. ⁶ U Yesu akababuzya ichili chino, " Kukabako yumo umunthu yuyo akaba ninikomo lya chikuyu chicho akabyala mumuwunda po akiza pakulingamo ivikomwa mulanyene loli atakachagha nachimo. ⁷ Po umunthu yula akamubuzya umulimi, ' linga, pamyaka yitatu niza nukuyezya ukwagha ivikomwa mu chikuyu chino. chidumule. Chifukwa buli chicho chibukililenge pakukomania ichisu. ⁸ " Umulimi yula akamula akati, ' Wuleke tasi umwaka wuno po kumbili ichibwina ukuchizyungulila nukuchibikila umuvundo. ⁹ Nanthi chingela ivikomwa umwaka wuwo wukwiza, chili akiza; loli nanthi pope chapotwa, wize uchidumule!" ¹⁰ Pakabalilo kamo u Yesu akamanyisanga mubuyo bumu ubwa Masinagogi pisiku lya Sabata. ¹¹ Linga, umwanakazi akaba palanyene yuyo pa myaka 18 akaba nu mzimu uwubibi. Akaba wakukonkhonyala sona atakaba nu lusako ulwakuti anginuka wensi. ¹² Bo u Yesu amulinga umwanakazi uyu akamubuzya akati, " we mwanakazi we, wasatukako kubukonkhonyale bwako." ¹³ Akatambalasya inyobe zyache papache , po pakabalilo akonyene akawololoka wensi sona akampalizya uchala. ¹⁴ Loli

abalongozi ba mumasinagogi bakakalala papo u Yesu apozya pisiku lya sabata. Umulongozi yula akamwamula akati kuchilundilo, " Pali amasiku 6 ghagho ghakwitikiziwa pakubomba imbombo. Za kukwane ukuti mupole, loli pisiku lyasabata." ¹⁵ U Mwene akamwamula akati, " Mwebazimbuli! Nayumo umunthu mumwinu yo akusatulanga ing'ombe pamo impunda pakubuka nayo pakuya pakuying'wensya amizi pisiku lya Sabata? ¹⁶ ngapo ulu kuli buli ku uyu uwa luko lwa Aburahamu, yo usatana akamupinya ku myaka 18 kale, kakoti apotwe ukusatuliwa pisiku lya Sabata?" ¹⁷ Bo anena ivinthu vino, bonsi bo bakamususyanga insoni zikabakola, loli ichilundilo chonsi chikasekelanga pa vikulu vyonsi vyo akabomba. ¹⁸ Po u Yeso akati, "ka ubumwene bwa Chala buyanite nichoni, sona ningabombela ichoni pakubufwanikizya? ¹⁹ Viyanite bwaka nu munthu yo akapesa imbeyu mu munda wache. Ichakubyala chikakula nukuba chikomo, mwakuti iviyuni vikizanga nukupangamo ivivulumbo munsamba." ²⁰ Sona akati, " ka ningafwanikizya nichoni ni vya bumwene bwa Chala? ²¹ Kuyanite bwaka nu mwanakazi yo akasenda ichilungo nukongania na butatu bwa kapimilo ka busu mpaka ukumala ubusu bonsi." ²² U yeso akabuka ukudumunsania mu kaya akakulu nutwaya utunandi, akamanyisya ngakupanga inzila ukuya ku Yelusalemu. ²³ Yumo akalalusya akati, "Wee Mwene, ka banthu banandi bwaka bo bakwiza ukupokiwa? ²⁴ Yezya nkhanu pakwinjila pa mulyango ughufinyu, chifukwa, nkukubuzya, abinji bakwiza ukuyezya ukwinjila, loli bakwiza ukupotwa ukwinjila. ²⁵ Nanthi umwenecho wa nyumba akwiza pa kunyamuka nu kwhigalila umulyango po mukwiza ukwumilila kunzi sona nu kukong'onsya pa mulyango nukuti, 'Wee Mwene, We Mwene, twighulileko. 'Akwiza ukumwamula nukunena ku kwinu, nthabamenye pamo pamo nako mukufuma." ²⁶ Po mukwiza ukuti, 'tukalyanga nu kung'wanga pa nthanzi pako sona ukatumanyisya mu nzila." ²⁷ Loli akwiza ukwamula, nukunena ukuti, nthamenyeko ko mukufuma. Fumapo papane, mwe banthu ababibi! ²⁸ Kula mukwiza ukulila nu kusya amino po mwamulinga u Abulahamu, u Ayizeki, nu Yakobo na bonsi abagholona mu bu Mwene bwa Chala, loli umwe mutwiyiwe kunzi. ²⁹ Bakwiza ukufuma ku bufumilo na ku bwijililo, kululu na ku nthende, nukwikhala pa chitengo mu bu Mwene bwa Chala. ³⁰ Mumanye ichi, bonsi bo batabelengiwa bakwiza ukuba ba bwandilo , sona bo bakubelengiwa bakwiza ukuba ba bumalilo." ³¹ Pakabalilo kalanyene, aba Falisi bakiza nukunena kukwache, "Buka nu kufumapo chifukwa u Helodi akulonda ukukoma." ³² U Yeso akati, nukumubuzya ukambwe, 'Linga, nkufumya imizimu iyibibi nu kupozya abalwale ilelo ni ndabi na pisiku ilya butatu po nkwiya pa malizya imbombo yane." ³³ Mu nzila chakulondiwa ku kwane ukubukilila ilelo, idabi, sona ni siku lya likwiza panthanzi pache, pakuti vitakwitikiziwa ukuti umugholona anangikile kunzi kwa Yelusalemu. ³⁴ Yelusalemu, Yelusalemu, yo akakoma abagholona nu kubadinyana na mabwe bo nkhabatuma. Akabalilo kansi kansi nkulonda ukubungania abana bako ukuyana namo inkhuku yikubatila utwana twache mu mapapindo ghache loli utakanyenywa ivi. ³⁵ Linga, inyumba yako chisami. Nkhunena kukwako, te mukandinge sona mpaka munene ukuti, ' U Chala amusaye yo akwiza mwizina lya Mwene."

Chapter 14

¹ Zikabombiwa pisiku lya sabata weka, akabuka kunyumba ya mulongozi yumo umufalisayi ko bakaya pakulya ivibama, sona bakamubendelanga vyo akubomba. ² Polelo, panthazi pache pakaba umunthu yumo yo akayimbanga nimphepo imbibi izya Edema. ³ U Yesu akamubuzikizya yumo yo akamanyanga indaghilo zya bayuda nabafalisayi, "ka lolulaghilo pakupozya umunthu pisiku lya sabata, pamo hagma?" ^{4 5 6} Loli bakaba bwaka myaa, Po U Yeso akamukola, sona akamupozya nukumubuzya ukuti bukanga. Akababuzya akati, "wewenu papinu yuyo nanti umwana pamo ing'ombe ya wila muchibwina pa sabata mutanga mutumyamo nalubilo?" Loli bakapotwa pakumwagha kansala kuvyo akabalalusya. ^{7 8 9} Bo U Yeso azimanya ukuti abanthu babo bakabitizya mobakasalila ivitengo vya muchinzi, Akababuzya ichili ichakuti. "pala bakwitizya kubukwati numunthu yumo, utakaye wikale pachitengo chaba chindamu, papo angiza yumo yowe muchindamu ukulusya uwe. Nanthi umunthu yo abitizya mwensi mwafika ,inti ababuzye, 'mupe ichitengo umunthu uyu, 'po umwansoni inti ukaye pabuyo ubwabumalilo ^{10 11} Loli pala bakwitizizye, Uye wikale panzi ba buyo ubwabumalilo, Po nanti yuyo abitizizye iza. Yo ize ati, 'bamanyani, nyamuka wikale apo.' po inthi bakuchindike pamaso gha banthu bonsi bo mwikalite nabo patebulo. Wensi yuyo akwikwezya inti baka mwiseye sona yo akwiyisya inti bakamukwezye ¹² U Yesu akamubuzya umunthu yo akamwitizya, "nanthi ukwitizya abanthu ukuti ubape ivyakulya utakitizye umwangali, uwamwinu, umupalamani, pakuti nuwe ukulonda ukuti unyosye, sona inti bakakulipile. ^{13 14} Loli nanti kuli ulusekelo, ubitizye aba pina, abalemazu abafwamaso, po inti ukasayiwe, chifukwa batanga kulipa nachimo. pakuti inti ukalipiliwe ukuzyuka kwache." ^{15 16 17} Bo yumo yo akikala pitebulo poka nu Yesu ivwa zizyo akanenanga, akanena "Basayiwa babo inti bakalye ichibama kuchinamwene cha chala." Loli uyesu akati kukwache, "umunthu yumo akapiya ivyakulya ivinji sona akitizya abanthu abinji. Bo akabalilon kakulyela kafika akatuma abambombo bache kubo akabitizya, zanga, chifukwa vyonsi vyayana." ^{18 19 20} "bonsi bakaba ngati bapanganite. Uwabwandilo akati, 'naghula ichalo, po inthanga nyoka ukuti inje indinge, napela muhobokele temfike." "umunyabo akati, 'naghula ing'ombe ziyakulimila Ten[10] po naya pakulinga mozikulimila, napela temfikeko. "umunyabo akati, 'nasenya umwanakazi umonyene, potenizeko. ^{21 22} "Uwambombo akiza nukumubuzya vyoni mo endela. Po umwene nyumba akakalala po akamubuzya akati, 'bukanga lubilo mubisebo namumbali mutwaya wize nabanthu aba pina ,abachikwefu aba fwamaso naba lemazu bonsi." "uwa mbombo akati, 'mwene ko wantumite naya nabomba inti pope pakusobela inyumba yitizwile," ^{23 24} "mwene akamubuzya uwambombo wache akati, 'bukanga mumisebo iyikulu na muzya mphasa uye witizye wensi yo wamwagha izekuno mupaka inyumba yizule. Pakuti inkubabuzya uwe, nayumo pabanthu bo bakabitizya inti akagholona ichakulya chane." ^{25 26 27} Po abanthu abinji bakabukanga nawe, akang'anamuka akababuzya akati, "Nanti wensi yuyo akwiza

kukwane sona ata kubengana nu tata wache, numayi wache, numukazi wache, nabana bache, nabawamwabo, naba yemba bache, nu bumi bwache, atangaba mumanyili wane. Nanti yuyo atakunyamula impinjika yache loli akwiza kukwane atangaba mumanyili wane.^{28 29 30} Ka papinu nanti yuyo akulonda ukuzenga intuli atakwikala pansi ukuti abelengele vyovikulondiwa ukuti imbombo yonsi yimale? nanti utachebite ,ungazenga lolufula lwene upotwe pakumaliza ubuzengi, bonsi babo balinganga loli bada pakukusekela. Bakanena, " umunthu uyu akanda pakuzenga loli akapotwa pakumala.^{31 32 33} Pamo mwenebulo yuyo nanti akuya pakulwa mkhondo numunyabo bakwikala pansi nukumulalusya pala naba bwite ten sausandi (10,000) ukulwa numwene yo ali twente sausand (20,000)? Pamo nanti ababwite balikubutali akutuma umunthuukuti aye alalusye izya mutende. Polelo nanti yumo mumwinu yuyo nanti atakuvileka vivyo alinavyo atangaba mumanyili wane.^{34 35} Imbeya yonyiza, loli nanti yasupa, chochinganyosezya ukuti yibenyia sona chochoni?Yitakuba nimbombo nayimo kwilyengo na kuchilundilo chansakwi. yikutayiwa kubutali.Yuyo alinamakutu ghakwivwila leke ivwe."

Chapter 15

^{1 2} pakabalilo aka bonsi aba sonkezya musonkho nababomba mbibi bakabukanga kwa Yesu pakwivwa kukwache. Bonsi abafalisayi naba simbi bakitizania uyu numunyanche,bakati,"umunthu akupokelela ababomba mbibi ,sona akulyanabo poka."^{3 4 5} U Yesu akanenela muchili kukwabo akati, "wewenu papinu umwe, nanti ali mbelele handiledi (100)nanti yasobela yoka pa zinyabo,atakuzileka zyonsi nayinite nayini munkholongo nu kukonkha soyisobelite mpaka ayaghe? Po nanti ayagha, akuyinyamula pachipungo nubuhobosu.^{6 7} Nanti afika panyumba, akwitizya abanyabo abapalamani, nukubabuzya ukuti, za atusekele poka pakiuti nayagha imbelele yo yasobelite.' inkubabuzya umwe umbonyene momo inti kukabele ,inti kukababe ukusekela kumwanya nanti umubibi weka apinduka, ukuchila nayinite nayini abanthu abaswepu babo batakulonda ukupinduka.^{8 9 10} Po umwanakazi yuyo ali nindalama (10) teni izyachela, nanti ngasobezya indalama yoka, ka atanga kuzya inyale,apyele munyumba, po alonde akiza mupaka ayaghe? Nanti ayagha, akwitizya abanyabo nabapalamani akuti,' zanga tusekele twensi poka indalama nayagha yoyasobelite.Po ubonyene, inkhubabuzya umwe, ulusekelo pamaso ghaba ngelo ba chala pala umunthu weka umubomba mbibi apinduka."^{11 12} Po UYesu akati," amunthu yumo akaba babili, umwana umunandi kwamunyabo akati kwa tata wache,'tata,mphanga une ichuma chochane,'po akagaba ichuma pakasi pabana bache.^{13 14} Bo amasiku ghendapo manandi , umwana umunandi akasenda ichuma chache chonsi akabunganika chobakamupa akabuka nacho kukaya kakubutali, kuko akanangania chonsi munzila ya bupepo.Polelo bo akanangania ichuma chonsi,kukawa inzala inkulu hee akaya konsi po akanda ukulengalenga.^{15 16} Po akabuka pakuya ukulonda imbombo kwa yumo uwamuchisu chilanyene, yuyo akamupa imbombo yakudima ingulube.Akalyanga ivyakulya vyo ingulube zikalyanga chifukwa chakuti nayumo yumo yo akamupa chimo ichakulya.^{17 18 19} Loli bo inying'ono zyiza mu mwache, akati,' balibalinga aba mbombo batata babo bakulya vikusyala nukusyala ivibama, loli une indi kuno inkhufwa ninzala: inti nyamuke kuno imfumeke imbuke kwa tata, sona intinje imubuzye ukuti," tata,inangile kumwanya nakukwako.Intakwitiziwa sona ukuti ne mwana wako; imbike une ukuti newambombo wako ngati bambombo bonsi bonsi bo alipano."^{20 21} Umwana umunandi akanyamuka akafumako nukuya kwa tata wache, Bo achili atafikite utata wache akamulinga kubutali akahoboka hee akasamala pakuya ukumukukutula nukumufyompha fyompha.Umwana akamubuzya,' tata, inangile kumwanya sona inkunangile uwe. Intabaghile ukuti nitiziwe ukuti ne mwana wako.'^{22 23 24} "Utata akababuzya aba mbombo bache akati, zanga nichizwalo ichiza sona mumuvwike akachela munyobe (ling'i) sona nindyato kumanama.Sona mwize ninkhambako iyibuka yo yinite nukuti mukome.Ukuti tulye nukusekela:pakuti umwana wane afwile, ilelo ilelo mupuma.Akasobela ilelo aboneka.' Po bakanda ku kusekela.^{25 26 27} "Polelo umwana usongo akafumapo akaya ku vyalo. Bo akwiza apalamila kukaya, akivwa ukwimba nukutyonga.Akitizya yumo mubabombombombo akalalusya vyovyoni vyovili pakubombiwa.Uwa mbombo akamwamula; umuzuna wako weyo iza po utata wako akoma inkhambako yakwina imbuka chifukwa chakuti amupokela mupuma:^{28 29 30} Umwana usongo akakalala hee sona nukuti atanginjilamo, Po utata wache akamulambilizya umwana wache.Loli umwana usongo akamula nukumubuzya uwise,' linga,imyaka yonsi iyi natamiwa nimbombo zyako sona intakusulute lumu vyonsi vyo wambuzya, loli utamphile lumu nakamwana kambuzi ukuti pamo ningangala nabanyitu,Loli bo umwana wako iza yuyo akakunangila ichuma chako mubuzelele, wamukomela ing'ombe iyibuka iyakwina.^{31 32} "Po utata wache akamwamula akati mwana, ulinune bwile ukuti chonsi cho indinacho pano chako.Loli chali chochiza kukwitu ukuti tuhobo ke nukusekela, chifukwa chakuti uwamwinu afwile loli akabalilo aka alinubumi;Asobelite loli ilelo aboneka."

Chapter 16

^{1 2} Uyeso akanena sona kuba manyili,"Akabako yumo umunthu umukabi yo akaba numulingilili wache,pobaka mubuzya ukuti umulingilili wako akukomania ivyuma vyache.Po umunthu umukabi yula akamwitizya, nukumubuzya ukuti, chochoni cho nkhwivwa ukufumila kukwako?Umbuzye mo ukwendesezya ichuma chane, pote ube sona wemulingilili.^{3 4} Umwimilili yula akanena pa kumwene akati,"inthi nkhozyechi,pakuti usongo wane akufumia imbombo yane?Inthe namaka aghakudibila sona indinisoni pakulenga.Inthi manye ichakubomba,ukuti nanthi akuya pakufumia imbombo, abanthu bakapokele une muzinyumba zyabo.^{5 6 7} Po usongo wabo yula akabitizya bamo abambombi bala.Akamubuzikizya umubombi uwa kwanda yula akati ukupokela zilinga kwa bwana witu?"Akati nkhpoka ama 100

gho minji agha mafuta agha olive. Po usongo yula akanena kumunyabo akati, "ukupokela zilinga? akamamula akati ivitundu nya gano (100) akanena kukwache akati senda umtengo wa ndalama zyako usimbe 80." ^{8 9} Po ubwana yula akalamula kumusungilili uwambula lusubilo akuti walangizya ubwanalo; kubana aba muchisu ichi mobakubombela nabanthu bobana bamubu swepu. Nkhubabuzya nkhati mupange ubumanyani mwebene nabo bamyasi mwakuti pala ubwezi bwamala bakabupokelenge muvikaya ivya bwilabwila. ^{10 11 12} Yo musubaliwa pa vinthu ivinandi sona weyo musubiliwa pa vinthu ivinji. Sona yo batamusubalile pa vinji yoyo sona batamusubalila pa vinandi. Po nanthi utali nulusubilo pakubomba imbombo mubwanaloli wenu yo angasubila ubwanaloli bwako. Nanthi utabombela mubwanaloli akathundu wabanthu yo inthi akakulipile indalama zyako wewenu? ¹³ Nayumo umubombi yuyo akubombela ababwana babili, chifukwa inthi akamubenge yumo nukumughana yumo, sona inthi asyembuke kuyumo nukukakatila kuyumo. Po utanga mubombela Uchala uti nichuma awe. ^{14 15} Po aba falisi bakaba ghana, indalama, pakwivwa amazyo agha bakanda ukumuhoyela UYesu. Akanena akati ku kwabo umwe mwe mukwibika ukuti mwebanaloli he pamaso pa banthu, loli uchala yo akuti manya imyoyo yinu, pakuti cho abanthu bakuti chiza chocho chibibi chinyali pa maso ghache. ¹⁶ Po ululaghilo sona abaghonela bakalindilanga mpaka u Joni akiza. Ukufuma pakabalilo nukubukiklila, amazwi gha bumwene bwa Chala bukapalaziwanga, wensi akakamiziwanga ukwinjilamo. ¹⁷ Loli chiipepe kumwanya na pansi ukuti vyende ukulusya ukuti akakalata ka ndaghilo kabe kakusita kuba nu mbombo. ¹⁸ Wesi yo akumusosya umukazi wache nuku senda umwanakazi umunyabo bo akulowa, nayuyo aku senda umwanakazi yo akasoka ku mwanalume wepo bo akulowa. ^{19 20 21} Po kukabako yumo umunthu umukabi yo akavwalanga imyenda imichesamu nimi swepu iya pa mutengo wapamwanya. Umunthu yula akihobosyanga he nivinthu vya pamwanya. Kukaba umunthu yumo yo akalengalenga izina iyache akaba we Razaro akikalanga panzi pa lupaso, akaba vilonda vyene. Akanyomyonga ukulya vivyo vikawanga ukufuma pitebulo iya munthu umukabi yula. Sona nimbwa zikizanga pakumumyantha muvilonda vyache. ^{22 23} Kakiza akabalilo kako umunthu yo akalenganga akafwa abangelo bakamunyamula ukuya nawe kwa Abulahamu sona umunthu umukabi yula wepe akafwa bakamusila. Akaghiwa ku jehena kuko akaya agha ivyakubaba, akalinga kumwanya akamulinga u Razaro ali muchipakalo cha abulahamu. ²⁴ Po akalila nukuti, tata abulahamu "Ufwile ichisa une, umutume URazaro, ukuti atumye aka salala koka akanyobe yache muminzi atalalike ululimi iwane po indi muvyakubaba ivikulu mu moto. ^{25 26} Po u Abulahamu akati, mwana, kumbuka ukuti po ukafwasa ukapokelanga ivinthu iviza, po u Razaro po akaba munthamyo akapokelanga ivibibi. Po umwene kuno afwasite, po uwe uli muvyakubaba. Popambali pa ichi, pali ichibaga ichikulu he pa malo ghala ukuti bobakulonda ukulobokapo pala bapotwa sona nayumo yo angaloboka pala ukufuma kukwitu kuno. ^{27 28} Umunthu umukabi yula akati, "nkhekulenga uwe nkhati, Tata Abulahamu, Po ungamutuma ku nyumba ya Tata wane. Ko indi naba wamwitu bamo fayivi(5) kuko angaye aba fundeko, ukuti manyebope bakabe munthamyo ngati izi. ^{29 30 31} Loli u Abulahamu akati, bali nu Moses nabaghonela, bo inthi babo babuzye babivyilenge. Po umukabi yula akamula, awe, Tata Abulahamu, loli pala yumo angaya kukwo ukufuma, kubafwe po banga nganamuka. Po u Abulahamu akanena akati, pala batakwivwila u Mosesi numughonela, Pope nayo anga zyuka kubafwe wepe batangamwivwila awe.

Chapter 17

^{1 2} UYeso akanena kubamanyili bache akati ingelo izyakumuwisya umunthu inthizibeko, lole mukosi kwa munthu yo inthizizilemo: Ngechabapo chiza kukwache ukuti ibwe libikiwe munsingo mwache nukuti atayiwe munyanja iyikulu nukulusya ukuti apangisye weka mwabanandi aba bavulungane ^{3 4} Mwilingisye mwebene, pala uwamwinyu ananga, muchemele, po pala alapa, muhobokele. Pala akunangila ka seveni akunozesya, nukunena ukuti, nalapa, umuhobokele: ⁵ ⁶ Abaputi bakati kwamwene, tukuzye mulwitiko. "Umwene akati," pala mukabanga nulwitiko ngati mbeyu yamutaka, ngemukati ku lukomo lya tunthonongwa, nyamuka, ubyalawe munyanja; Po ngechikabivwila. ^{7 8} Lole wewenu waumwe, yo ali nuwambombo yo akulima pamo akuteka ing'onzi, angati kukwache bo akufuma kumughunda, zakuno lubilo ikala pansi ulye? Atangati kukwache nozezyeko kamo akakuti indye, sona abike ulamba pamalaya mukundyesya mpaka ponamala pakulya nukung'wa. Popabumalilo po ulye nukung'wa? ⁹ Atakupalizyan uwambombo wache papo apanga ivinthu vyo amutumite, angabomba? ¹⁰ Po numwe bwaka, pomwapanga chilichonsi chomutumwe, mukuti, teswebambombo abakwenelela, papo twapanga vyobatutumite vyene. ¹¹ Po akiza abuka ku Jerusalem, akenda mumpaka ya Samaliya nu Galileya. ¹² Bo injila akaya kamo, akakomana nabanthu teni, bobakalwalanga amambombo bakimilila pabulali nawe, ¹³ sona bakakwezya amazwi, nukuti "yeso, mwene, tupelele ichisa uswe." ¹⁴ Bo abalinga, akanena nabo akati, "Buka muye mwibonesye kwabaputi" bobabuka bakapola. ¹⁵ Boweka mwababo alinga pakuti apola, akang'anamuka namazyu aghakulu akamupala u Chala. ¹⁶ Akawa mu vinama vya yeso, nukumupalizya, po akaba musamaliya. ¹⁷ Po UYesu akati, "teni bala batakapola? Ngap nayini balikwi?" ¹⁸ Nayumo yo anyokile pakumukwezya Uchala, pakupatula umulendo uyu?" ¹⁹ Akanena kukwache, "nyamuka, nukubuka. Ulwitiko lwako iwakupozya." ²⁰ Pakulalusya naba Falisi akabalilo ko ichinamwene cha Chala inthichizile, Uyeso akabamula nukuti, "ichinamwene cha Chala chitakwiza nukuchiteghela. ²¹ Batalinenapo pakuti, "linga, buli pano: pamo buli pala: polinga, ichinamwene cha chala chili mumwinu." ²² Akanena kukamanyili bache, "amasiku ghakwiza po mulidokela ukulinga lyoka umwamasiku agha mwana wamunthu, lole mutalilinga. ²³ Po batili kukwinu, "linga, pala: linga, pano: Lole mutakize mufume mubasamalilenge, ²⁴ pakuti bo ichimesya chikubala pala chikuboneka ukwanala kumbali yoka iya mabingu mphaka kumbali iyingi, umwana wamunthu alibela pisiku lyache. ²⁵ Lole pabwandilo abaghile ayimbe

muvinthu ivinji nukukaniwa mumphapwa iyi.²⁶ Ngati movikabombekela mu kabalilo ka Nowa,momo vilibombekela mu masiku gha mwana wamunthu.²⁷ Bakalya,bakang'wa,bakasenda,pobakabapa munsendwa mphaka pisiku lyo UNowa akinjila mungalaba _po aminzi aghinji ghakiza nukubakomania bonisi.²⁸ Munzila yilanyene, momo vikabombekela namasiku agha Loti_Bakalyanga nukung'wa, ukughuza nukughula, ukubyala nukuzenga.²⁹ Lole pisiku lyo u Loti akafuma mu Sodomu,umoto wukabawila nu sulufule ukufuma kumwanya nukubakomania bonisi.³⁰ Pala penda ivi popaliba pisiku lyo umwana wamunthu avumbukwa.³¹ Pisiku lilanyene muleke yo ali pamwanya panyumba atalasike pakuti asende ukatundu wache munyumba,munzila yilanyene mulekani yo ali kumughunda atakanyokele.³² Kubuka umukazi wa Loti.Aliwensi yo akulonda pakupoka ubumi bwache alibutaya,³³ loli wensi yo akutaya ubumi bwache alibusungilila.³⁴ Nkhubabuzya, mubusiku bulanyene muliba abanthu babili pabughono.Weka akwizukusendiwa sona umunyabo alisyala.³⁵ Paliba abanakazi babili bakusya poka.Weka alisendiwa, uyunji alisyala."Baliba babili mumughunda, weka alisendiwa uyunji akusyala.³⁷ Bakamulalusya,"Kwiya,mwene?"Akati kukwabo,"Popali umubili, ivizwanga vyope vilibungana poka."

Chapter 18

¹ ² Po akanena ichili kukwabo mobangiputula sona batakaba gongowesya.Nukuti, mukaya akakulu kamo mukaba umulongi yo atakoghopanga, uchala sona atakabachindika abanthu.³ Po pakaba umwanakazi yo umulume akafwa mukaya akakulu kala, sona akizanga nakukwache, nukuti, 'Navwe palonga inongwa bapapi papane.'⁴ Akabalilo akatali atakalondanga pakumwavwa yuyo, loli ba pakaba panandi akanena kukwache, Pakuti nthakumoghopa nu kumuchindika u Chala,⁵ napo buli chifukwa u mwanakazi uyu akumbika mu nthamyo, loli inthi mwavwe ukuti abwaghe ubwanaloli, ukuti atakanthaye mu nyininong'ono zyo zikwiza."⁶ Po UYesu akati, "Ivwa vyo abalongi banongwa abamyansi vyo bakunena.⁷ Ka Uchala, atakwiza nubulongi kubo abasalite bakulila kukwache ubusiku numusanya ? Azukuchedwa akabalilo akatali kukwabo?"⁸ Nkhunena kukwinu ukuti ukwiza nubwanaloli mwalubilolubilo? Napo, po u Mwana wa Mwene akwiza, ka akwiza ukubwagha ubwanaloli pa chisu?"⁹ Po akanena sona ichili ku bamo bo bakisendanga bene ukuti basayiwa sona bo bakayinyanga abanthu,¹⁰ Abanthu babili bakabuka ku tempeli pakwiputa-po yumo yo akaba mu Falisi na banji bo bakaba basonkhezya musonkho.¹¹ Aba Falisi bakimilila sona bakiputa ivinthu vinonye ukuyana nawe, 'Chala, nkhusalifya ukuti nthengati banyitu bamo-abiba, abanthu basita basayiwa, abamalaya-pamo ukuyana nabasonkhezya musonkho.¹² Nkhuleka ukulya amasiku mabili pasabata. nkhubika ivyabupi pa vyo navyagha.'¹³ Loli yo akusonkhezya umusonkho, akimilila pabutali, atakinusyapo amaso ukuti alolele kumwanya, loli akuma amabele, nukuti, 'Chala, hobokela une nemunanzi.'¹⁴ Nkhunena kukwako, umunthu uyu uye kunthende kunyumba yache ukuyeziwa nukulusya abanyabo, chifukwa wensi yo akwikwezya nkhusukumwisya, loli wensi yo akwiyisya nkhusukumwezya".¹⁵ Abanthu bakizanga navyo kubana pobakati bangavikola, loli bo abafundiwa bakalinga, baka vinyokezya.¹⁶ Loli u Yesu akabitizya ukuti baye kukwache,nukuti mwikizye u mwana u munandi ukuti ize ku kwache,sona mutakabanyoze.¹⁷ Naloliloli nkhubabuzya, wensi yo atakupokela ubu chinamwene bwakumwanya ngati we mwana azukutayiwa no kwinjila.¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ Asongo yumo,akabuzikizya akati,"Manyisi,mwiza,"ningabombachi ukuti imbe nubumi ubwamuyilayila?"UYesu akati kukwache,choncho mkumbuzya ukuti nemwiza?Nayumo yo mwiza,ukupatulako Uchala mwene.Umwene indaghilo ukuti utakahule,utakakome,utakibe,utakapange ivyabumyansi muchindike u Tata nu mama wako:Yo akulamula akati,"vyonsi vino vikonkhite ukufuma akabalilo ko bonemwana."²² ²³ Bo u Yesu ivwa vila,akati kukwabo,ichinthu choka, chomutenacho.Muye mughuze vyonsi vyomuli navyo sona uye abagabileko abapina sona bayukusungila kumwanya sona wize unkhonkhe une.Loli bo umulingilili ivwa izyo vikamukalalizya hee,ka akaba mukabi hee hee.²⁴ ²⁵ Bo u Yesu amulinga ukuti akalala akati,chipala buli kubobakabi ukwinjila kuchinamwene cha ku mwanya.Namanga chipepe imphunda pakwingila pakamulyango wa sindano nukulusya umunthu umukabi ukuti aye injile kuchinamwene cha ku mwanya.²⁶ ²⁷ Bo bakivwa bakati,"ngapo bangapokiwa bulibuli?UYeso akamula ukuti,"Ivinthu vyo vitamye kubanthu vipepe kwa Chala."²⁸ ²⁹ ³⁰ UPeteli akati,naloli twavileka uyo vyali vitu sona twakukonkha uwe.UYeso akati kukwabo,"naloli nkhusenena kukwinu ukuti,"nayumo yo afumite ayilekite inyumba,olo umwanakazi wache olo abapapi bache,olo abana bache, chifukwa cha chinamwene cha Chala.Yo atakwizupokela ivinji mukabalilo kano sona nukupapwa kokakwiza, ubumi bwa muyilayila."³¹ ³² ³³ Bo ababunganika 12 kukwache akati kukwabo,"Linga tukubuka kuba jetayelo sona bakwiza ukumutuka sona nukumunyoza nukumufwinila amati.Bo bamusyempha bakwiza akumukoma sona akisika lya butatu akwiza uzuka sona."³⁴ Bakamanyapo nachimo pavyonsi vyovyaneniwa sona izwi likavwama mumwabo sona batakamanyanga navyovyaneniwa.³⁵ Zikati zyaba ulu,UYeso ali papipi ku Jelico, umunthu yo atakalinga ikalite mumusebo alengalenga,³⁶ sona akivwa ibumba likakabukanga, akabuzikizya cho chikabombiwanga.³⁷ Bakamubuzya bakati,U Yeso wa ku Nazaleti akupululila.³⁸ Po umunthu umufwa maso akakola,Nukuti,"Yeso mwana wa Devedi, nivwila ichisa une."³⁹ Bamo bobakenda munthanzi akamukalipila umufwa maso,nukumubuzya ukuti atebe bwaka.Loli po akalila nkhanu hee,"Po UDevedi akamufwila ichisa"⁴⁰ ⁴¹ UYesu akimilila, bulanyene nu kulamula ukuti babuke nu munthu kukwache. Po bo umufwa maso afika papipi,UYeso akamubuzikizya,"Ukulonda une nkhubombelechi uwe?Akanena ukuti nkhusonka ndolelenga."⁴² ⁴³ UYeso akati kukwache,"Pokela ukulinga.Ubwanali bwako bwakupozya.Lubilolubilo akapokela ubwelu sona akamukonkha, ukusalifya mchala.Abanthu bonisi poba kalinga abunye bakasalifya kwa Chala.

Chapter 19

^{1 2} U Yesu akinjila nupululila muchikaya ya Yeliko. Linga, kukaba umunthu izina lyache Zakeyu. Yo akawa wesongo wawa sonkhesya imisonkho sona akabamukabi. ^{3 4} Akalonda palinga Uyesu mo abelile. Po akapotwa pamulinga chifukwa chimbumba, chifukwa akaba mufupi umusinkho. Po akasamala munthazi mubanthu akaya akwela mwikomo lya mukuyu pati amulinge, pati Uyeso akenda munzila yilanye. ^{5 6 7} Bo Uyeso afika pamalo ghala, akalinga kumwanya po akanena kukwache, "Zakeyo, isika lubilo, ilelo kwenela paba munyumba yako. "Umwa lubilo akisika akamupokela Uyeso nichimwemwe. Bo bonisi balinga ivi, bakadandaghula, bakanena, "aya injila nukwangala numunthu umubibi. " ^{8 9 10} Uzakeyo akimilila numubuzya Uyeso, "Linga, Yeso, uhafu wavyo ndinavyo inti mbape aba pina, sona nanti nkhamwibila yumo chimo, inti munyosezeze ka 4 pavinthu vyane. "Uyeso akanena nawe, "Ilelo ubupoki buli munyumba yako, pati umunthu uyu wamu mphapo ya Abulahamu. Po umwana wamunthu akiza pakulonda napakupulumusya abanthu bobasobelite. " ¹¹ Bobivwa ivinthu vimo, Po akapitilizya pakunena akababuzya muvili, chifukwa akapalamila kuyelusalemu, sona bakinoghona ukuti ichinamwene chachala chili papipi pabonekela lunonyene. ¹² Popala, "umunthu yumo uwa manyikwa akaya kuchisu ichakubutali papoka ubufumu nunyokela sona kukwache. ¹³ Po akabitizya bamo teni ababafundiwa bache nukubapa indalama teni po akababuzya akati, Bombesya i bizinesi mpaka po nkhwizila. " ¹⁴ "Loli abakamu bache bakamubenga, nukumutumila inthumi, ukuti, "Tetwitikizye ukuti umunthu uyu atulamulile. " ¹⁵ Vikabombiwa bo iza sona, bo apokelite ichinamwene, akabalamula ababombi babo akabapa indalama ukuti bize kukwache, ukuti amanye indalama zyo babalisya po bawulanga nukuwuzya. ¹⁶ Uwabwandilo akiza kukwache nukunena ukuti, ' Mwene, indalama zyako zyongeleziwapo izinji teni. ' " ¹⁷ U bwana akamubuzya akati, ' wabomba akiza wemubombi umwiza uwe. Pakuti ukaba wemusubaliwa pa chinandi chilichosi, inthi ube namazaza pa twaya teni, ' ¹⁸ Uwabubili akiza, nukunena, ' indalama zyako, Mwene, zyongeleziwapo izinyabo fayivi, ' ¹⁹ Ubwana akati kukwache, 'Ulamulile utwaya fayivi. ' ²⁰ Uyunji akiza, akanena, mwene, iyi indalama yinu, yomukati mwampha nkhai singilila kuyipinya kukamwenda, ²¹ Nkhoghopa uwe chifukwa ukalonda umunthu. Usendanga cho utabikite, sona uvuna po uta pesite: ²² Ifumu yikati, nkhususya mumazyu gho nanena wewambombo wemukata wati ne munthu umukaka, nkhusenda ponthabikite sona nkhusenda po nth pesite. ²³ Po choni utakaya ubike indalama yane kuba malonda nge napokela pokaniyapa mwanya. ²⁴ Ifumu likanena kubo bakimilila papipi nawe, mupoke indalama yo ali nayo mumupe yo ali nindalama 10. " ²⁵ Aka mwamula akati, mwene alinindalama kale. " ²⁶ "Akababuzya akati, wensiyo alinavyo inthimupe ivinji, loli yo atenavyo inthi amupoke nakanandi ko alinako. ²⁷ Loli abalwani bane, bobata kandonda pati imbe ne mfumu yabokuno mubakome panthazipane. " ²⁸ Bo anena amazwi agha, akawa tanjilila uya ku yelusalemu. ²⁹ Bo apalamila pafika kuchikaya cha Betifage nicha Betaniya, kuchipili chobakati icha ichama oliva, akatuma aba manyili babili. ³⁰ Akati, buka kuchikaya chomwapalamana nacho, pomukwinjila inthi muye mwaghe umwana wa mphunda yo wata kwelitepo nalumo. muye mumusatule mwize nawe kukwane. ³¹ Nanti yumo aya pabalalusya umwe, 'choni cho musatula?' nena, mwene akumulonda. ³² Bonisi bobaka tumwa bakabuka bakagha umwana wamphunda ngati mo umwene ababuzizya. ³³ Bobali pasatula umwana wamphunda, awenancho bakabalalusya bakati, choni chomusatula umwana wa mphunda? ³⁴ "Bakati, 'umwene akumulonda. ³⁵ Bakiza nawe kwa yeso bakatayilapo ivyakuvwala vyabo pamwana wamphunda pamwanya powaka mwikazyapo uyeso. ³⁶ Po akenda, bakatenga ivya kuvwala vyabo mumusebo. ³⁷ Bo apalamila kumalo gha chipili chama oliva ichilundilo chonsi icha bamanyili chikanda pasekelela numupala uchala nukwezya he amazwi pakwimba papalizya kwa chala pambombo yonsi zyo baka zilinga. ³⁸ Akati, musayiwa umwene yo akwiza mwizina lya Yesu: umutende ghuweko kumwanya nkhan: " ³⁹ Po aba falisi bo bakaba pachigulu bakanena nawe, "manyisi batebezeze aba manyilibitu. ⁴⁰ "U yeso akamula akati, "nkhubabuzya, nanti aba banga teba, amabwe gho inthi ghakolomokenge. " ⁴¹ Po bo u Yeso apalamila nulinga ichikaya, akakalilila bo akalinga, ⁴² Akanena, nanti mwamanyia ivilelo, numwe bwaka, chalichati mumanye cho chikuwa sendela umutende: loli vifisamite mumaso ghinu. ⁴³ Po amasiku ghazukwiza po abalwani binu bazubatanga konsikonsi sona wazu bazingilizya ponsiponsi imbalizyonsi. ⁴⁴ Bazukuwisiya pansi, poka nabana bako. Sona batazuleka mo nibwe limo paghanyabo chifukwa mutakamanyia kabalilo kinu akaponela. ⁴⁵ U Yeso akinjila munyumba yachala po akanda pafumya bonisi bobaka ghuzya amalonda. ⁴⁶ Akanena kukwabo akati, visimbiwe, inyumba yane nyumba yakwiputalamo; loli umwe mwayi senda ukuba yabivi. ⁴⁷ U Yeso akamanyisiya bwile mtempeli. usongo waba kilisitu naba manga ndaghilo bakalondanga pamukoma poka naba longozi babanthu. ⁴⁸ Loli batakayagha inzila chifukwa pati babombe ivi chifukwa abanthu bonisi bakabamwivwa nuteghelezya.

Chapter 20

¹ Bo lyenda isiku lyoka po u Yeso akamanyisyanga abanthu mu tempeli nu kulumbilila izyu lya Chala pati abasongo na basimbi poka na basongo. ² Bakanena ku kwache, " Tubuzye ka amaka gho ukubombela ivinthu vyonsi ivi ukughagha kwiya, pamo wewenu yo akupile. " ³ Akabamula akati, "Inthi mbabuzikizye ilalusyo, po mbumbuzye. ⁴ Ulozyo lwa Yohani: Ka lukafuma kumwanya pamo ku banthu?" ⁵ Bakinong'ona bene, nukuti, "Nanthi twati, 'Lukafuma kumwanya,' inthi ati, 'Choni cho mutakamwitika?' ⁶ Lolil nanthi twati, 'Lukafuma ku banthu,' abanthu bonisi inthi batuchaye na mabwe, chifukwa chakuti bakabapepeka ukuti u Yohani akaba mughonela. " ⁷ Po bakamula bakati batakumanya ko lukafuma. ⁸ U Yeso akababuzya akati, " Nune te mbabuzye ko amaka gho nkhubombela ivinthu vyonsi ivi. " ⁹ Akababuzya abanthu ichili, "U munthu akabyala umunda wa mphesya, abazimya abalimi ba mphesya, po akaya ku chisu cha ku butali ko akikalako akabalilo akatali. ¹⁰ Pa kabalilo ko bakapimilana akatuma uwa mbombo wache ku balimi ba mphesya, ukuti bamupe vyo

binula . Loli abalimi ba mphesya bakamuma, nukumubuzya ukuti abuke inyobe zyene.¹¹ Akatuma sona uwambombo umunyabo wepe bakamuma, nukumunyazya, nukumunyazya, bakamusamazya akabuka inyobe zyene.¹² Akatuma sona uwa butatu sona wepe bakamuvulazya, sona nukumusumbila kunzi.¹³ Po umwenecho wa munda, 'Ka mbombechi? 'Inthi nthume umwana wane yo maghanite. Pamo bangaye bamuchindike.'¹⁴ "Loli bo analimi ba mphesya bamulinga, bakanenezania pakasi papabo, bakati, 'Uyu weyo wa mpyana. Za tumukome, ukuti impyana yize yibe yitu.'¹⁵ Bakamusumbila kunzi kwa munda sona nu kumukoma. Po chochoni cho u Mwene wa munda inthi apange?¹⁶ Inthi akize abanange abalimi, sona nukubapa umunda abalimi ba mphesya abanthu abanji." bo bivwa ichi, bakati, "Lumo vitangaba ubonyene!"¹⁷ Loli u Yeso akabalingisya, sona akanena, "Ka chikung'anamulachi ku vyo vikasimbiwa: 'Ibwe lyo abazengi bakalikana lyolyo liza lyakukola inguto'?¹⁸ Wensi yuyo yo inthi awile pibwe weyo inhi apyokonkhane ,loli nanthi yuyo lyamuwila akufwantika."¹⁹ Po abasimbi na ba puti abasongo bakalonda ukumukola akabalilo kalanyene, papo bakamanya ukuti akanena ichili ichakususania nabo.Loli bakoghopanga abanthu.²⁰ Bakanda ukumulingisya, bakatuma abakumutendela babo bakaba ngati baswepu, ukuti bamupe inongwa muzyo akunena akuti bamukole nu kumutwala ku balongozyi ba chisu.²¹ Bakamulalusya, nukuti, "Manyisi,tuzimenye ukuti ukunena nukumanyisya,utakusala yumo pamo utakulinga umunthu mumo abelile, loli ukumanyisya mu bwanaloli ubwa nzila ya Chala.²² Ka mundaghilo chitwenelile ukuti tubikenge umusonkho kwa Kesali, pamo hagma?"²³ Loli u Yeso akabivwisya ubughomu bwabo, sona akababuzya akati, ²⁴ "Ndangizye ikopala. Po oali ichisyo ni zina?" Bakati, "Kayisala."²⁵ Aababuzya akati, "Bika kwa Kayisala ivinthu vyonsi vyo vibaghile u Kayisala, sona kwa Chala ivinthu vyonsi vyo vibaghile u Chala."²⁶ Bakapotwa pakumwagha inongwa pavyo akanena panthazi pa banthu, loli bakaswigha namo akamulila, po bakaba bwaka mya.²⁷ Bo biza bamo abasaduki kukwache, babo bakatingi ukuzyuka nakumo,²⁸ bakamulalusya, "Mumanyisya, u Mose akatusimbila nanthi uwamwabo wa munthu yumo afwa, ali nu mwanakazi, loli atali na bana, umunthu amusede umuka wamwabo,sona ukuti apape umwana mumalo mwa wamwabo.²⁹ Bakabapo abawamwabo sebeni, sona uwabwandilo akasenda umwanakazi, sona akafwa kusita ukupapa,³⁰ sona nu wa bubili bwaka ubonyene.³¹ Uwa butatu akamusenda, sona mo vibelile mu bonisi seveni batakaloka u mwana nayumo, sona bakafwa.³² Pakabalilo umwanakazi wepe akafwa.³³ Po mukuziyuka, ka umwanakazi akwiza ukuba wa wenu? Pakuti bonisi seveni akaba mwanakazi wabo."³⁴ U Yeso akanena kukwabo, "Abana bankhulilo iyi bakusenda sona bapeghiwe insendwa.³⁵ Loli babo yiyanite ukuchikaba ichisu chila munkhulile yabo bakwiza ukupokela ukuzyuka ukufuma ku bufwe te bakasende pamo ukupeghiwa insendwa.³⁶ Te bakafwepo lumo, pakuti bayanite na bangelo sona bana ba Chala, ukuba bana bakuziyuka.³⁷ Loli pakuti abafwe bakuziyuka, nu Mose wepe akalangizya, mu buyo ubwa pa nkholongo, po akitizya u Mwene u Chala wa Abulahamu sona u Chala wa Yisake sona u Chala wa Yakobo.³⁸ Polelo te we Chala wa bafwe, loli uwa ba bumi, pakuti bonisi bumi mu mwache."³⁹ Bamo abasimbi bakamula, "Manyisi, wamula akiza."⁴⁰ Pakuti patakabapo nayumo uwakunyenywa ukumubuzikizyapo.⁴¹ U Yeso akanena kukwabo akati, "Ka choni cho bakunena ukuti u Kilisiti mwana wa Devedi?⁴² Pakuti u Devedi umwenecho akuti mwi Bukhu Iya Masalimo, U Mwene akanena kwa Mwene wane, ikhala ku nyobe yane iya ndyelo,⁴³ mupaka abalwani bako babe bakukanyapo ivinama vyako."⁴⁴ Po u Devedi akitizya u Kilisiti 'Mwene,' ka po angaba buli mwana wa Devedi?"⁴⁵ Pakwivwa uka banthu bonisi akababuzya abamanyili bache,⁴⁶ "Muchebe na basimbi, bo bighanite ukuvwala imyenda imitali sona bughanite ukulamuka uwa muchinzi mu maliketi na mu vitengo vya ba puti muma sinagogi na mu buyo bubo bakulyelako mwa lusekelo.⁴⁷ Sona bakukomania inyumba zya bafwilwe, sona nu kwilangizya mu vipito ivitali. Abanthu ngati aba inthi bakapole ulufundo ulukulu."

Chapter 21

¹ U Yeso akalinga kumwanya sona nukulinga abanthu abakabi bo bakubika ivyabupi vyabo mo bakusungilamo ichuma.² Akamulinga u mwanakazi umupina sona umufwilwe akubika utu ndalama twache tubili.³ Po akati, "Naloliloli nkhubabuzya, umupina umufwilwe uyu weyo abika ivinji ukulusya mwebonsi.⁴ Bonisi aba babika ivyabupe ukuyana nu bukabi bwabo. Loli umufwilwe, mu bupina bwache, abika vyonsi vyo ali navyo."⁵ Bo bamo bakunena ivy tempeli, mobakalinozezya na mabwe aghiza ni vyabupe, sona akati, ⁶ "Pakuti ivinthu vyonsi vyo mukuvilinga, amasiku ghakwiza gho pamo ni bubwe nalimo lyo lililekiwa pamwanya pa linyabo litakwiza ukugumuliwa pansi."⁷ Po bakamulalusya, bakati, "Manyisi, ka vilibombwa liyi ivinthu ivi? Ka pakwiza ukuba chimanyisyo buli po ivnthu ivi vilibombwa?"⁸ U Yeso akamula, "Muchebe ukuti manye mupusikiwe. Pakuti abinji baliza mwi zina lyane, nukuti, 'Nene,' sona, 'Akabalilo kapalamile.' Mutakabakonkheze.⁹ Nanthi mwivwa ivya bwite nuku dalinkhana, mutakaswighe, pakuti ivinthu ivi vibaghile vibimbwe tasi, loli ubumalilo butakwiza lubilo."¹⁰ Po akanena ku kwabo, " Ichisu chilisambukila ichisu chinyabo, ichinamwene pa chinamwene ichinyabo.¹¹ Pakwiza ukuba ivindindindi ivikulu, sona mu visu ivinji mukwiza ukuba inzala nu bulwale. Kulibombwa ivyakuswighisya ni vimanyisyo ivinji ukufuma kumwanya.¹² Loli bo vitabombiwe ivinthu vyonsi ivi, inthi bize babike inyobe zyabo papako nukubakoma, nukubabika mu ma sinagogi na mu jele, ukubabika ku ba mwene na balindilili chifukwa chi zina lyane.¹³ Wuliba mwabi pa bukaboni bwinu.¹⁴ Polelo mwinong'one mu myoyo yinu pakuti mutakinozekele ukwipoka panthazi pa kabalilo,¹⁵ pakuti nkhwiza ukukupama amazyu sona na mahala mwakuti ababombi bako bonisi batakwiza ukuba mukujimba.¹⁶ Loli ukwiza ukubikiwa sona na bapapi bako, aba wamwinu,abakamu bako,sona bamo mwa umwe bakwiza ukukomiwa.¹⁷ Mukuzukubengiwa na wensi chifukwa chi zina lyane.¹⁸ Lelo nakamo akasisi ku mutu winu kazunangika.¹⁹ Mu bujimvu winu muzukuba ba bumi.²⁰ "Nanthi mukulinga u Yelusalemu azyunguliziwe na balwani, mumanye ukuti ukupangunkhana kuli papipi.²¹ Po leka bo

bali mu Yudeya basamalile ku mapili, leka bo bali mu kaya akakulu bafumemo, sona bo bali kunzi ku chisu manye bingile mukaya akakulu. ²² Pakuti agha masiku gha kunyosezya, ukuti ivinthu vyonsi vyo vikasimbiwa vifisiwe. ²³ Soka ku bo bali ni nthumbo sona nabo bakonsya mu masiku aghonyene! Kuzukuba inthamyio izikulu nkhanu pa chisu nu bukali ku banthu. ²⁴ Inthi bakabe ku bumalilo bwa chipeni, sona bazusendiwa bazya mu visu vyonsi, sona u Yelusalemu azukanyiwa na bakunzi ukufikila akabalilo ka bakunzi kakwanisiwe. ²⁵ "Pakwiza ukuba ivimanyikwilo pi zuba, pa mwezi, sona na pa nthondwa,sona napa chisu. Ivisu vikwiza ukuba mu nthamyo, nu kupasya chifukwa cha kupoma kwa nyanja na mayigha. ²⁶ Pakwiza ukuba abanthu bakwiza ukuzilika chifukwa cha bogha sona nukwinong'ona ivinthu vyo vizukuboneka mu chisu. Pakuti amaka ghakumwanya ghazuneng'eniwa. ²⁷ Po bazulinga u Mwana wa Munthu akwiza mu mabingu nu buchindamu ubukulu. ²⁸ Lele po ivinthu vizukwanda ukubombwa, nyamuka inusya imitu, yinu chifukwa ubupoki bukwiza papipi numwe." ²⁹ U Yeso akababuzya ichili, "Lolela ikuyu na makomo ghonsi. ³⁰ Bo amani ghabululuka, mulingisye mwebene sona nukumanya ukuti ichisanya chili papipi. ³¹ Po sona, nanthi mwalinga ivinthu vyonsi ivi vikubombwa, mumanye ukuti ubuchindamu bwa Chala buli papipi. ³² Naloliloli nkhubabuzya, utubalilo utu te tumale mpaka ivinthu vyonsi ivi vibombwe. ³³ Kumwanya na pansi vizukumala, loli amazyu ghane ghatazumalapo nalumo. ³⁴ "Loli mwiwivisye mwebene, pakuti imyoyo yinu yitakapyoke nu kung'wa sona nu kubomvya inyinong'ono zya moyo winu, pakuti isiku litakusengelela ku pipi numwe ngati chipingo. ³⁵ Pakuti chikwiza kwa wensi yo akwikala pa chisu chonsi. ³⁶ Loli muchebe akabalilo konsi, mwipute namaka ukuti mupone ku vinthu vyonsi vyo inthi vibombwe, sona nukwimilila panthanzi pa Mwana wa Munthu." ³⁷ Mumasiku gho akamanyisya mu ma tempeli, sona nu busiku bo akabuka nukwikala kwi pili lya Olive. ³⁸ Abanthu bonsi bo bakiza pandabindabi ukumwivwa mu tempeli.

Chapter 22

¹ Bo akabalilo ka lusekelo lwa chibama chakusita chilungo kali papipi, cho chikwitiziwa pasa. ² Abaputi abasongo na basimbi bakalondanga inzila mo bangamukolela u Yeso, pakuti bakoghopanga abanthu. ³ Pala u Satana akamwinjila u Yudas, yo akitiziwanga Isikaliyoti yo akaba wa bamo twelovu (12). ⁴ U Yudas akabuka ku baputi abasongo na basongo nukunenezania nabo angamupulekela u Yeso kukwabo. ⁵ Bakahoboka nukwitikizya ukumupa amakopala. ⁶ Akitika sona akanda pakulonda akabalilo akakuti angamupelekela ku kwabo ukuti ubumba litakazimanye. ⁷ Bo isiku lya chibama ichisita chilungo lyafika po umwana wa Ng'onzi akakomiwa pa kabalilo ka pasa. ⁸ U Yeso akatuma u Petulo nuYohani nukubabuzya ukuti, "Buka mutunozyele ichakulya cha pasa, ukuti tulye." ⁹ Bakanena kukwache, "Ka walonda ukuti tuye tunozyele kwiyi?" ¹⁰ Akabamula akati, "Linga, pala mwinjila bwaka mukaya akakulu, inthi mukomane nu munthu anyamwile insntha ya minzi. Mumukonkheze mpaka ku nyumba yo akwinjilamo. ¹¹ Po munene ku mwenecho wa nyumba, 'U Manyisi akuti kukwako, 'Ka ichipinda chili kwiyi ningalyelako ulusekelo lwa pasa na bamanyili bane?" ¹² Akuya pakubalanga ichipinda ichikulu cho chili pamwanya pa chinyabo cho chiyaniwe kale. Momo muyanizyemo vyonsi." ¹³ Po bakabuka, sona bakavyagha vyonsi ngati mo anenile kukwabo. Po bakayania ichakulya cha pasa. ¹⁴ Bo akabalilo kakwana, akikhala pansi na bakonkhelezi bache. ¹⁵ Po akababuzya akati, "Nalonda nkhanu pakuti indye poka numwe ulusekelo lwa pasa bo nchili pakuyimba. ¹⁶ Pakuti nkhubabuzya ukuti, nthakwiza ukulya poka numwe mpaka vyonsi vifisiwe mu bu Mwene bwa Chala." ¹⁷ U Yeso akasenda ukomeji bo apalizya akati, "Senda ichi nukugabana. ¹⁸ Pakuti nkhubabuzya, nthakwiza pakung'wa sona u vinyo mpaka ubumwene bwa Chala bwize." ¹⁹ Po akasenda ichibama, bo apalizya, akachimenyula nu kubapa, nukuti, "Ughu mubili wane, gho ghukupelekiwa kukwinu. Mupangenge ichi ukuti munkhumbukilenge." ²⁰ Akanyamula u komeji uwakuyana bwaka bo bamala pakulya ichakulya cha chamabwila, nukuti, "Ukomeji uyu lufingo ulupya lidaba lyane, lyo likwitika chifukwacha umwe. ²¹ Loli mube mye. Inyobe zya yumo yo ankhupeleka ali poka nune pano pa tebulo. ²² U Mwana wa Munthu naloli akubuka namo vikabatikiliwa. Loli soka kwa munthu yo akumupeleka ku balwani. ²³ Po bakanda pakunenezania pakasi papabo ukuti wewenu mu mwabo yo angabomba ivi. ²⁴ Pakaba sona ukudalinkhana pakasi papabo ukuti yo angaba we songo pa bonsi. ²⁵ Akanena ku kwabo, "Abamwene aba banthu ba kunzi bali namaka pa banthu babo, sona bo bapeghiwe amaka bakwitikiziwa babombi bakubomba akiza. ²⁶ Loli te mo vingabela kukwinu. Mumalo mwache, muleke yo we songo papinu abe munandi, sona yo akwisenda ngati ali pamwanya abe ngati wa mbombo. ²⁷ Ka wewenu we songo, yo akwikala pa tebulo nukulya pamo yo akumubombela? Ka te weyo akwikhala pa tebulo nukulya? Loli kukwinu indi ngati ne mubombi. ²⁸ Loli mwebamo mwikhala nune mu nthamyo zyane zyonzi. ²⁹ Nkhwiza pakubapa ubumwene, ngati mo u tata ampelile ubu mwene, ³⁰ pakuti mungalya nukung'wa pa tebulo lyane mu bumwene bwane, nukwikhala pa vitengo nukulonga amaluko twelovu agh ba Izilayeli. ³¹ "Simoni,Simoni,cheba,u Satana akukulonda, ukuti angakupeta ngati yo ngano. ³² Loli nakwiputula, ukuti ulusubilo lwako lutakapotwe. Bo wapinduka sona kukwane, ubakazy abakamu bako." ³³ U Petulo akanena ku kwache, "We Mwene, newakwisengania pakubuka nuwe konsi ku jele na kumfwa." ³⁴ U Yesu akamula, "Nkhukubuzya, Petulo, umukolwe te atakokolike isiku ili, bo uchili utankhanite katatu ukuti utamenye une." ³⁵ U Yesu akati kukwabo, "Bo nabatuma kusita chikwama,pamo ichola cha pa bulendo,pamo insapato, ka mukatawiwapo chimo?" Bakamula, "Nachimochimo." ³⁶ Akati kukwabo, loli ilelo, wensi yo ali na kachikwama,muleke anyamule, sona yo ali nichikwama cha pa bulendo muleke asende. Wensi ate nu panga aghulizye inkhanzo yache nukughula u panga. ³⁷ Pakuti nkhubabuzya, vyo visimbiwe ivyane vibaghile vifisiye, 'Bakabelengiwa poka naba mbibi.' Pakuti vyo vikuneniwa ivyane vibaghile vifisiwe." ³⁸ Po bakanena, " Mwene, linga! Pano pali abapanga babili." Akati kukwabo, "Bakwana." ³⁹ U Yeso akafumapo, ngati mo akabombelanga bwilebwile, ku lupili lwa ku Olive, sona na bamanyili bakamukonkhangha. ⁴⁰ Bo bafika, akati

kukwabo, "Iputani ukuti mutakinjile mu ngelo." ⁴¹ Akabuka pa butalipo loli patti ibwe lingafika nanthi bangalisumba, akafugamila nukwiputa, ⁴² nukuti, "Tata, nanthi wighanite, fumyapo ukomeji uyu papane. Chitakabe mo une nkholondela, loli ubwighane bwako bo bubombiwe." ⁴³ Uwnthumi ukufuma kumwanya akamubonekela, nukumukazyu. ⁴⁴ Bo akunyala mu nyinong'ono, akiputa mwakufikapo, sona amatwinsi ghache ghatonyela pansi ngati lidaba. ⁴⁵ Bo amala pakwiputa, akabuka ku bamanyili bache sona akabagha baghonite pakuti bakaba ni chitima ⁴⁶ akabalalusya, "Ka choni cho mughonite? nyamuka nu kwiputa, ukuti mutakinjile mu ngelo." ⁴⁷ Bo achili akunena, teba, ichibukatila chikafika, nu Yudas, uwa bamo twelovu, abatangilile. Akiza papipi nu Yeso nukumufyofyompha, ⁴⁸ loli u Yeso akanena kukwabo, "Yudas, naloli ukumupeleka ku balwani u Mwana wa Munthu pa kumufyofyompha?" ⁴⁹ Po bo bakamuzingilila u Yeso balinga cho chikabombwanga, bakati, "Mwene, ka tungabomvya aba panga bithu?" ⁵⁰ Weka uwabamo akamudumula uwa mbombo wa ba songo wa ba puti, nukudumula ikhutu lya ku ndyelo. ⁵¹ U Yeso akati, "Mphela leka!" Akakola ikhutu lyache, nukumupoza. ⁵² U Yeso akati ku basongo ba ba puti, na ku basongo ba tempeli, sona na ku balongozyi bo bakiza pakumukola, "Ka choni cho mukwiza kukwame ngati ne mwivi na ba panga ni ndugu?" ⁵³ Po isiku nu siku nabanga numwe mu tempeli, loli mutakankholanga. Loli ulu aka kabalilo kinu, sona nu mwabi wa chisi." ⁵⁴ Bakamukola nukubuka nawe kwa muputi usongo nkhanu. Loli u Petulo akamukonkhanga pa butalipo. ⁵⁵ Bo bapemba umoto pakasi mu malo aghakulongelamo inongwa bakikhala pansi poka, u Petulo akikhala pakasi papabo. ⁵⁶ U mulinduyumo uwa mbombo akamulinga ali pakota nabo umoto nukuti, "U munthu uyu akaba poka nawe." ⁵⁷ Loli u Petulo akakana, "We mwanakazi, nthamumenye." ⁵⁸ Bo pendapo akabalilo kanandi yumo sona akamulinga, nukuti, "Nuwe bwaka we wabamo." Loli u Petulo akati, "Munthu, tenene." ⁵⁹ Bopendamo akabalilo umunthu yumo akasimikizya nukuti, "Naloli u munthu uyu akaba nawe, sona mu Galileya." ⁶⁰ Loli u Petulo akati, "We munthu, Nthavimenye vyo ukunena." Aponyene bo achili akunena umukolwe akakokolika. ⁶¹ Akang'anamuka, u Mwene akamulingisya u Petulo, sona u Petulo akakumbukila amazyu gha Mwene, po akanena kukwache ukuti, "Bo umukolwe atakokolikite ilelo ukwiza ukunkhana katatu." ⁶² U Petulo akafumila kunzi nukulila nkhanu. ⁶³ A banthu bo bakamulindililanga u Yeso bakamobezyanga nukumuma. ⁶⁴ Bakamuvwinkha ku minso sona nukumulalusya, nukunena, "Lotela! Ka wewenu yo akuchaya?" ⁶⁵ Bakanena ivinthu ivi ivyakumutuka u Yeso, nukumutamanthila. ⁶⁶ Bo kwacha abalongozyi ba banthu bakabungana poka, bonsi abaputi abasongo na basimbi. Bakiza nawe pamaso pa balongozyi. Bakamusendela ku nyumba inkulu ⁶⁷ bakati, nanthi we Kilisiti, tubuzye." Loli akati kukwabo, "Nanthi nababuzya, te mwivwisye, ⁶⁸ sona nanthi ningabalalusya, te mwize mwamule. ⁶⁹ Ukufuma pakabalilo aka, u Mwana wa Munthu akwiza pakwikhala ku nyobe iya ndyelo mu maka gha Chala." ⁷⁰ Po bonsi bakati, "Ka koti po we Mwana wa Chala?" U Yeso akati kukwabo, "Mwanena mwebene ukuti nene." ⁷¹ Po bakati, "Ka cho tuchili tukulonda abakaboni abanji? Pakuti twiyivwila swebene ukufuma mu mulomo mwache."

Chapter 23

¹ Abanthu abinji bakanyamuka nukumutwala u Yeso kwa Pilato. ² Bakanda pakumupa inongwa bakati, "Tumwaghte umunthu uyu akusobezya abanthu aba kaya kitu, sona akukanizya abanthu pa kusonkha umusonkho kwa Kayisala, po akunena akuti umwene weyo weKilisiti, mwene." ³ U Pilato akamubuzikizya akati, "Ka uwe we mwene wa ba Yuda?" U Yeso akamwamula sona nukunena ukuti, "Momo wanenela." ⁴ U Pilato akati ku baputi abasongo na ku banthu bonsi, "Nthakumwagha ninongwa nazimo nayimo umunthu uyu." ⁵ Loli bakanena bakati, "Akuvulungania abanthu, pakumanyisya mukaya kosi aka Yudeya, ukwanda ku Galileya mupaka na kuno." ⁶ Po bo u Pilato ivwa vino, akamulalusya nanthi akaba munthu wa ku Galileya. ⁷ Bo azimanya ukuti akaba mubulaghili wa Helodi, akamutuma kwa Helodi, yuyo wepe akaba mu Yelusalemu mu masiku ghalanyene. ⁸ Bo u Helodi amulinga u Yeso, akahoboka hee, papo akalondanga amulinge ku kabalilo akatali. Akamwivwanga sona akalondanga ukuti alinge ivimanyiso vyo akubomba. ⁹ U Helodi akamubuzikizya u Yeso mu mazyu aminji, loli u Yeso atakamula nachimo. ¹⁰ Po aba puti abasongo na basimbi bakanyamuka nukunena ivibibi ivya kumupa inongwa. ¹¹ U Helodi na ba nkondo bache bakamwangazyu nukumunyaza. Po bakamuvwika imyenda yo mikulu po bakabuka nawe sonakwa Pilato. ¹² U Helodi nu Pilato bakamanyan isiku lilanyene pobo vimo vichili bakaba pa bulwani. ¹³ Po u Pilato akitizya bonsi abaputi abasongo, abalongozyi bonsi aba mu chisu chila na banthu bonsi ¹⁴ akababuzya akati, "Mukiza nu munthu uyu ngati weyo apuvyanga abanthu, sona nkholinga, une, bo namubuzikizya pantazi papinu, nthamwaghte ni nongwa nayimo pavyo mwamupanga inongwa. ¹⁵ Nu Helodi wepe atakayagha inongwa nayimo po amutuma sona ku kwitu, sona nkulinga, nachimochimo cho abombite ichibibi cho angakomiwa. ¹⁶ Po inthi mupanike sona nukumufumya." ¹⁷ Mumabuku amakali Luka 23:17 atalimo. Po u Pilato akapewa ululaghilo ulwakuti afumyenge umu Yuda yumo mu jele pala kuli ulusekelo. ¹⁸ Loli bonsi bakalila hee, bakati, "Umunthu uyu afumepo pano, loli mutusatulile u Balabasi!" ¹⁹ U Balabasi akaba munthu yuyo bakamubika mu jele chifukwa chakuti akasambukila akaya nukukoma abanthu. ²⁰ U Pilato akababuzya sona, ukuti mukulonda ukutiimusatule u Yeso. ²¹ Loli bakakola bakati, "Mumupamantile, mumupamantile." ²² Akanena sona aka butatu, "Choni, Ka mbibi buli yo umunthu uyu abombite? Nagha pakuti ate ninongwa nayimo iyakuti tungamukomela polelo pala twamupanisya, inti musatule." ²³ Loli bakamubuzya nizyu ilikulu, tukulonda ukuti tumupamantile. A mazyu agha kukola ghakamwikusya u Pilato. ²⁴ Po u Pilato akitikizya vyo bakulonda. ²⁵ Akabasatulila yo bakalondanga uwa kulwana ni chisu sona ukusoba abanthu po akabapa u Yeso mu bwighane bwabo. ²⁶ Bo bamufumyapo, bakamwimika u Simoni uwa ku Kileni, yo akafumanga ku kaya, bakamunyamulizya ichi mpinjika ukuti amukonkhe uYeso. ²⁷ Abanthu abinji, sona na banakazi bo bakaba ni chitima sona bo bakalilanga, bakamukonkha. ²⁸ Loli u Yeso bo

ang'anamuka, abalinga, akati, "bayemba ba ku Yelusalemu, mutakandilile une, loli mwililile mwebene na bana binu.²⁹ Pakuti nkulinga amasiku ghakwiza gho bakwiza ukuti, 'Basayiwa aba chumba babo batapapitepo lumu sona amabele ghabo batonsizyepo.'³⁰ Po inti bakande banenenge ku vipili, 'tuwile uswe,' sona ku vipili, 'tufukile.'³¹ Pakuti nanti bakubomba vyonsi ivinyene po ikomo lichili lili na mani, inti vikabombiwe vyachoni?"³² Abanthu bamo babili abanongwa, bakabapamantila poka ukuti bakomeke.³³ Bo bafika pa malo gho bakughitizya ukuti "Mafupa ku mutu," po bakamupayika poka nabanongwa-yumo ku ndyelo yache sona uyunji ku mongo kwache.³⁴ U Yeso akati, "Tata, baghobochele, pakuti batakuchimanya cho bakubomba." Po bakanda injuga, nukuzepulania imyenda yache.³⁵ Abanthu bakalinganga vyo vikabombwanga bo abalongozyi bakumwangazya, bakuti, "Akapokanga abanyabo. Po muleke ipoke mwene, nanti we Kilisitu wa Chala, umusaliwa."³⁶ Aba nkondo bakamwangalilanga, nukupalamila ku kwache, ukumupa ivineja,³⁷ sona nukuti, nanti we Mwene wa ba Yuda, wipoke wemwene."³⁸ Po pakaba ichikongwani pamwanya pache, "Uyu we Mwene wa ba Yuda."³⁹ Weka pa batula nongwa balabo bakamupamantila poka akamunenanga nukuti, "Ka te we Kilisitu? Wipoke wemwene sona nuswe."⁴⁰ Loli umunyabo akamususya, nukuti, Ka utakoghopa u Chala, po muli poka nawe pakupamantiliwa?⁴¹ Uswe batupamantile uswe pa bwanaloli, papo tuli pakupokela vivyo tukabombanga. Loli umunthu uyu atakabomba ichibibi nachimo."⁴² Po akati, "Yesu, unkhumbuke pala winjila mu buchindamu bwako."⁴³ U Yeso akati kukwache, "Naloliloli nkukusimikizya, ilelo inti ube nune ku mu paladizo."⁴⁴ Kakaba kabalilo ka ma awala sikisi, po ichisi chikighalila ichisu chonsi mupaka pa awala lya nayini⁴⁵ ukuti izuba likapotwanga pakubala. Po umwenda wa mu tempeli ghukagabinkana pabili.⁴⁶ Akalila umwa kukolomoka, u Yeso akati, "Tata, munyobe zyako nkhubika umbepo wane." Bo anena ichi, akafwa.⁴⁷ Bo usalijenti alinga vyo vikabimbiwanga, akamupala u Chala, nukuti "Naloli umunthu ali muswepu."⁴⁸ Po abanthu bonisi bo bakiza poka pa nukusimikizya bakalinga ivinthu vyo vikabombiwanga, bakanyokela bakwichaya pa vifuba vybo.⁴⁹ Loli bonisi bo bakamumanya, na banakazi bo bakamukonka ukufuma ku Galileya, bakimilila pabutalipo, nukulingisya ivinthu ivi.⁵⁰ Palanyene, pakaba umunthu yo akitiziwanga Yosefe, yo akaba yumo wa balongi. Akaba munthu mwiza nu muswepu.⁵¹ Umunthu uyu atakivwana ni nyinong'ono zyo abalongi abanyabo ni mbombo zyabo. Akafumanga kukaya akakulu aka ku Yudeya ku Alimateya, sona akalondanga ubumwene bwa Chala.⁵² Umunthu uyu, akabuka kwa Pilato, nukulenga umubili wa Yeso.⁵³ Akaghusawula, nukughuvungilizya mu tumyenda utwiza, sona nukubika mwi pumpha lyo likakumbiwa pibwe, mo mutakasiliwamo nayumo yumo.⁵⁴ Likaba li Siku lya kwinozyekera, sona isiku lya Sabata likaba papipi pakwanda.⁵⁵ Abanakazi babo bakiza nu Yeso ukufuma ku Galileya bakakonkezya nu kulinga ipumpha lyo umubili wache bukabikiwamo. Bakanyokela bakaya pakuyania amafuta ni vya kununkizya.⁵⁶ Po pa Sabata bakatuzya ukuyana ni ndaghilozya.

Chapter 24

¹ Pandabindabi nkani mwisiku lya bwandilo musabata, bakabuka kwi pumpha, pakubika amafuta gha kununkila gho bakanozya. ² Bakagha ukuti ibwe balifumizyepo pi pumpha. ³ Bakinjila, loli batakawagha mubili wa Mwene u Yeso. ⁴ Vikabombwa vino, bo bachili batimbaniziyikite, mwamabuchibuchi, abanthu babili bakimilila papipi bavwete imyenda iya kubala. ⁵ Bo abanakazi ubogha bukabakola ni vyeni vyabo bakinamila pansi, bakati ku banakazi, "Ka honi cho mukulonda uwabumi mukasi mu bafwe?" ⁶ Ate kuno, loli azyukite! Mukumbuke vyo akanenanga ku kwinu bo achili ali mu Galileya, ⁷ po akatingi uMwana wa Munthu abaghile ukupelekiwa mu nyobe zya balwani aba mbibi sona nu kupayikiwa, sona pi siku lya butatu akwiza ukuzyuka."⁸ Abanakazi bakakumbukila amazya ghache ⁹ bakanyokela ukufuma kwi pumpha sona nukubabuzya vyonsi vino ku bala leveni na banyabo bonisi. ¹⁰ Ulu u Maliya Magadalena, u Johana, u Maliya u nyina wa Yakobo, sona na banakazi abanyabo bakaya bababuzya ivinthu ivi abatumiwa. ¹¹ Loli inkani iyi yikaboneka ngati yakusita bwanaloli ku batumiwa, sona batakabasubalila abanakazi. ¹² Loli u Petulo akanyamuka nukusamalila kwi pumpha, sona, akimilila nukunanamizya mukasi, akalinga utwasala twa myenda pamwene. Po u Petulo akanyokela ukuya ku nyumba yache, nukuswigha navyo vikabombwa. ¹³ Lindilila, pakaba abanthu babili bakabukanga ku kaya kamo ko kakwitiziwa Emawusi, ko kakaba sikisite mayilosu ukufuma ku Yelusalemu. ¹⁴ Bakanenezanianga weka nu munyantche pa vinthu vyonsi vyo vikabombwa. ¹⁵ Vikabombiwa bo, bakunenezania nu kulalusania poka, u Yeso umwenecho akafika nu kwenda nabo. ¹⁶ Loli amaso ghabo ghakapotwa ukuti ghamumanye. ¹⁷ U Yeso akanena nabo, "Ka umwe banthu babili mukunenezania nkani buli po mukwenda?" Bakimilila nukulingisya mu bukalale. ¹⁸ Yumo uwabamo, yo akaba we Cleopas, akamwamula, "Ka wewe munthu mwene mu Yelusalemu yo atamenye ivinthu vyo vibombiwe mu masiku agha?" ¹⁹ U Yeso akanena nabo, "Ka vinthu buli?" Bakamwamula, "Inkani iya kukwamfania nu Yeso wa ku Nazaleti, yo akaba mughonela, uwamaka mu mbombo na mu mazyu pamaso pa Chala na banthu bonisi, ²⁰ sona na baputi abasongo poka na balongoyi bo bakamupeleka nu kumupayika. ²¹ Loli tukasubalila ukutiweyo inti ize apulumusye u Izilayeli. Naloli, sona nivi vyinsi, ulu lisiku lya butatu ukufuma mo ivinthu vikabombiwa. ²² Loli sona, nabanakazi bamo mukabukutita kitu bakatuswighisya, po bakaba kwi pumpha pa ndabindabi hee. ²³ Po batakawagha umubili wache, bakiza, nukuti balinga iminthondwe ya bangelo bo bakanena ukuti wa bumi. ²⁴ Abanthu bamo bo bali nuswe bakaya kwi pumpha, sona bakavyagha ngati mo abanakazi bakanenela. Loli batakamulinga."²⁵ U Yeso akanena nabo, "Mwe banthu bapungu na ba myoyo imikavu pakwivwisya mu vyonsi vyo abaghnela bakanenananga! Ka ²⁶ chitakaba chakubaghilila u Kilisitu atamiwe mu vyonsi ivi, nu kwinjila mu buchindamu bwache?"²⁷ Ubwandilo bwakufuma kwa Mose sona nukwizila mu baghonela, u Yeso akabang'anamulila ivinthu vyonsi ivi ukuyana nayuyo vya mumasimbo ghonsi. ²⁸ Bo bapalamila ku kaya ko bakayanga, u Yeso akalangizya ngati akulonda

ukupululila.²⁹ Po bakamupepeka, nukuti, "Wikale nuswe, pakuti chamabwila kale sona kuli papipi ukwila." Po u Yeso akabuka nukwikala nabo.³⁰ Vikabombiwa ngati ulu, bo bikala pansu ukuti balye, akasenda ichibama, nukuchisaya, nukuchimenyula, nukubapa.³¹ Po amaso ghabo ghakighuka, po bakamumanya, po akasobela pamaso pabo.³² Bakanenezania weka nu mu nyantche, "Ka imyoyo yitu yitakatukila, bo akunena nuswe mu nzila, po akatwighulila amasimbo?"³³ Bakanyamuka mukabalilo kalanyene nukunyokela ku Yelusalemu. Bakaba ileveni bo babunganite poka na bonso bo bakaba palanyene nabo,³⁴ bakanena, "U Mwene azyukite naloli, amubonekile u Simoni."³⁵ Po bakanena ivinthu vyonsi vyo vikabombiwa munzila, sona namo u Yeso akabalangila po akamenyulanga u buledi.³⁶ Bo banena ivinthu ivi, u Yeso umwenecho akimilila pakasi pa pabo, nukunena ku kwabo, "Umutende ghube numwe."³⁷ Loli bakatetema nukwizula nu bogha, bakamanya ukuti balinga umbepo.³⁸ U Yeso akanena ku kwabo, "Choni cho mukutamiwa? Ka choni cho mukwilalusya mwebene mu myoyo yinu?"³⁹ Linga mu nyobe zyane na mu vinama vyane, une nene. Za munkhole nukulinga. Pakuti umbepo atakuba nu mubili pamo amafupa, ngati mo mukundigila une mbelile."⁴⁰ Bo anena ivi, akabalangizya inyobe zyache ni vinama vyache.⁴¹ Loli bataktivwisa chifukwa cha buhobosu, po bakaswigha. U Yeso akati kukwabo, "Muli nachimo ichakuti mungalya?"⁴² Bakamupa ichimenyu cha nswi yakukazinga,⁴³ akasenda sona nukulya pamaso pabo.⁴⁴ Akati kukwabo, "po nkhaba nga numwe, nkhababuzya ukuti vyonsi vyo vikasimbiwa mu ndaghilo zya Mose sona na baghonela sona mwa Masalimo ghabaghile ukufisiwa."⁴⁵ Po inyinong'ono zyabo zikughuka, mwakuti bivwisye mu masimbo.⁴⁶ Akati kukwabo, "Vyovy visimbiwe, ukuti u Kilisitu abaghile ukutamiwa nu kuzguka sona ukufuma ku bufwe pi siku lya butatu.⁴⁷ Ukulapa nu kuhobokela kwa mbibi ghabaghile ghafumusiwe mu vikaya vyonsi, ukwandila ukufuma ku Yelusalemu.⁴⁸ Mwebakaboni ba vinthu vino.⁴⁹ Linga, nkubatuma namo u Tata wane akambuzizya. Loli mwikale mu chikaya mupaka muvwale amaka ukufuma ku mwanya."⁵⁰ Po u Yesu akenda nabo mupaka kupipi ku Betaniya. Akabika inyobe zyache sona nukubasaya.⁵¹ Vikabombwa ngati ubunyene, bo akubasaya, akabaleka nukunyamuliwa ukuya kumwanya.⁵² Po bakamwiputa nu kunyokela ku Yelusalemu mu kuhoboka ukukulu.⁵³ Bakalindanga mu tempeli, ukuwputa u Chala.

John

Chapter 1

¹ Pabwandilo pakaba izwi, sona izwi likaba nu chala, sona izwi akaba we Chala.² Chino chikaba pabwandilo nu Chala.³ Ivinthu vyonsi vikapangiwa ukwendela mumwache, sona kwambula yuyo kutakaba nachimo ichipeliwa chicho nge chikapangiwa.⁴ Mumwache mukaba ubumi, sona ubumi bukaba bwelu bwa banthu.⁵ Ubwelu bukubala muchisi, sona ichisi chitakabupota.⁶ Akabako umunthu yumo yo akatumiwa ukufuma kwa Chala, yuyo izina lyache akaba we Yohani.⁷ Akiza ngati we kamboni ukusimikizya izya bwelu, ukuti bosu basubalile ukwendela mumwache.⁸ U Yohani butakaba bobwelu, loli akiza ukuti izya bwelu.⁹ Ubwelu bwabwanaloli, bubo bukupa bwelu ku banthu bosu, bukiza mu chisu.¹⁰ Akaba muchisu, sona ichisu chikapangiwa ukwendela mumwache, sona ichisu chitakamumanya.¹¹ Akiza pamwene, sona pamwene chitakamupokela.¹² Loli kubinji bobakamupokela, bobakasubila mwizina lyache, akabapa amaka aghakuba bana ba chala.¹³ Aba batakapapwa mu daba, pamo mubwighane bwa mubili, pamo mubwighane bwa munthu, loli nu chala.¹⁴ Izwi likiza lyaba mubili sona nukwikala mumwitu. Twalolela ubuchindamu, ubuchindamu ubwa weka sona yo akiza ukufuma kwa Tata, uwakwizula nubwila sona nubwanaloli.¹⁵ U Yohani akasimikizya izyache sona akapundilizya, ukuti "Uyu we yumo yonkhanenanga, ukuti, 'yuyo akwiza pisinda papane mukulu ukupota mo mbelile, pakuti akabako bo ntchili nthizite."¹⁶ Pakuti ukufuma mukukwanilisya kwache twebonsi tupokelite ubwila pa bwila.¹⁷ Pakuti indaghilo zikapeghiwa ukwendela mwa Mozesi. Ubwila nu bwanaloli vikiza ukwendela mwa Yeso kilisitu.¹⁸ Nayumo yo amulingite u Chala; u Chala mwene, yo alikumbali ya Tata, amupangite u Chala ukumanyikwa.¹⁹ Ulu lolusimikizyo lwa Yohani po aba Yuda bakatuma aba Puti sona naba Levi kukwache ukufumila ku Yerusalemu pakumulalusya, "Ka wewenu?"²⁰ Akitikizya--atakakana, loli akitikizya-- "Tene kilisitu."²¹ Po bakumulalusya, "ngapo wewenu lelo? we Eliya?" akati, "'tenene,' bakati, 'Ka we muwonela?' Akamula, 'Awe.'"²² Po bakati kukwache, "nga wewenu, ukuti po tungaya tupeleke ilyamulo kubobatutumite? Ngumwe mukuti choni ilyinu?"²³ Akanena, "Nelizyu, ilyakukolomoka munkholongo: 'Panga inzila ya Mwene yiwoloke, ngati mo u Yesaya umuwonela akanenela.'"²⁴ Po bamo abakufuma kubafalisi bakatumiwa,²⁵ sona bakamubuzikizya bakati kukwache, "choni choukozya nanthi we kilisitu pamo we Eliya, pamo we muwonela?"²⁶ Uyohani akabamula akati, "nkonzya naminzi. loli pomuli alipo yumo yomutha mumenye."²⁷ Uyo akwiza pisinda papane weyo une nthangasatula utukungilo twasapato zyache."²⁸ Ivinthu vino vikabombiwa ku Betaniya ku mbali iyinji iya ku Jolodani, ko uyohani akozyanga.²⁹ Kundabi yache UYohani akalinga UYesu ali kukwache po akati, "lingisya umwana wa Ng'onzi wa chala yoakufumya imbibi zya pachisusu chapansi.³⁰ Uyu weyula yonkhanenanga yo iza pisinda papane apotite une chifukwa akabako boune nthaliko."³¹ Nthakamumanya umwene, loli chikaba chisetuliwe ku Tzilayeli ukuti nkhisza pakozya naminzi."³² UYohani akabika ubumboni akati, ane ankhalolela umuzimu ghukwisika ngati nkunda ukufumila ku mwanya, sona ghukikala papache.³³ Uye nthakamumanyanga umwene loli yoakatuma pakozya naminzi akati kukwane, 'payuyo yokizaumuzimu wisika nukuba papache uyonye yo akozya nuuzimu ubuswepu.'³⁴ Nalolela sona nasimikizya ukuti uyu mwana wa chala.³⁵ Sona ubwacha boyohani imilile nabafundiwa bache babili,³⁶ bakalinga uYesu akwenda papipi sona uYohani akati, "linga umwana wambelele uwa chala",³⁷ Abafundiwa bache babili bobamwivwa mo akunenelana pobakamukonkha uyesu.³⁸ UYesu akalingisya kwisinda akabalinga ukuti bakumukonkha sona akati kukwabo "Mulondachi?" Bakamula, "Rabi"[choching'anamula "Manyisi"] ka mukwikala kwi?"³⁹ Akati kukwabo "zanga

sona mulolele" po bakiza sona bakalolela poakwikala ;bakikala nawe pisiku lila, chifukwa kakaba kabalilo ka 10 okoloko.⁴⁰ Mwa weka pababili yo akivwa uYohani akunena sons akamukonkha uYesu akaba we Andileya uwamwabo wa Simon Peteli.⁴¹ A kanda pabwandilo amwagha uwamwabo wache u Simon nukunena ukuti "twamwagha" uMesiya" [choching'anamula kilisitu].⁴² Bakiza nawe kwa Yesu, sona uYesu akamulingisya nukunena ukuti, "We simoni umwana wa Yohani. Inthi witiziwenge ukuti Cefasi," [choching'anamula peteli].⁴³ Indabi yache bo uYeso akalonda ukunyamuka ukuya ku Galileya, akamwagha ufilipu akamubuzya ukuti nkhonkha une".⁴⁴ Po ufilipu akaba wakufuma ku besitayida mu kaya akakulu aka Peteli nu Andileya.⁴⁵ UFilipu akamwagha uNataniyele sona akati kukwache," vyo yo umozesi akasimba mu lulaghilo, sona abaghonela tumwaghte yuyo: uyesu umwana wa Yesefe uwaku nazaleti".⁴⁶ UNataniyele akati kukwache, " ka ichiza chimo chingafuma muNazaleti? uFilipu akati kukwache "zakuno ulolele".⁴⁷ UYesu ba alinga uNataniyele akwiza kukwache sona akati nawe ,"linga, umu izilaye wabwanaloli yo ate nubujanja.⁴⁸ U Nataniyele akati kukwache,"mukumanya bulibuli une" uYesu akamwamula akati,"Bo ufilipu atakwitizye uwe po ukaba munthende mwikomo liya mukuyu une nkhekulinga.⁴⁹ U Nataniyele akamula," Rabi, we mwana wa chala! We mwene wa Izilayeli!"⁵⁰ Uyesu akamwamula akati chifukwa nkhanena kukwako kalinga munthende mwikomo lya mukuyu, ukusubalila? ukwiza ukulinga ivinthu ivikulu ukulusya vino.⁵¹ Po akati,naloli loli, nkhanena kukwako ukwiza ulinga ku mwanya kwighukite, sona abangelo bachala bakwisika nukukwela chifukwa cha mwana wa munthu".

Chapter 2

¹ Bo amasiku ghenda ghatatu, kukaba isendwa ku Kana mu Galileya, umama wa Yesu akaba kuko. ² UYesu nabafundiwa bache bakitiziwa kusendwa. ³ Bo ubala lyamala, umama wa Yesu akati kukwache, "bate nupal." ⁴ UYesu akati kukwache "We mwanakazi choni cho mukwiza kukwane? Akabalilo kane kachili pakwana." ⁵ Umama wache akati kubambombo, "chonsi cho anganena numwe muchibombe." ⁶ Po pakaba inthendo izya minzi izya mabwe 6 zyo aba Yuda bakasukusulila, ubutali yikabanga 2 litazi pamo 3 litazi. ⁷ Uyesu akati kukwabo, "izuzya aminzi mu nthendo ." po bakizuzya mupaka popa pamwanya. ⁸ Po akababuzya abambombo, "fumyamo ghamo muye nagho kwa mugabim usongo pobakabomba mwakanenela." ⁹ Umugabi usongo akanozya akagha aminzi ghaba bala,loli atakamanya ko ghafuma (loli abambombo bobakasemba aminzi bakamanya). po bakamwitizya uwa ukwati. ¹⁰ Sona "akamubuzya akati, Umunthu wensi akugaba ubwalwa ubwiza pabwandilo po ubwalwa bubibi pobakolwa. loli musengwile ubwals ubwiza mwasengwile nakabalilo kano." ¹¹ Ichi chikaba chimanyikilo cha bwandilo cho uYesu akabomba mu Kana wa Galileya, po sona akasetula ubuchindamu bwache sona abamanyili bache bakamusubalila. ¹² Pafuma apa uYesu, unyina, abawamwabo, sona nabafundiwa bache bakaya ku kapenamu nukwikala kula amasiku ghanandi. ¹³ Bo pasaka wa ba Yuda apalamila, po uYesu akaya ku Jerusalemu. ¹⁴ Akabagha bobagbulizya ikhunda, ing'ombe izyakulima, ing'onzi mu tempele sona nabo bakachenjananga indalama bikalite mumo. ¹⁵ Po uYesu akapanga ichikali nusamazya bonzi ukufuma mu tempele, ukusazya vyonsi ing'ombe, ning'onzi.Akasasya bobakachenjananga indalama nu kung'anamula amatebulo. ¹⁶ Kwayo bakaghuzya inkhunda akamubuzya akati, "Fumyapo ivinthu vino pano. Leka ukupanga inyumbaya Tata yabuchuluzi". ¹⁷ Abafundiwa bache bakakumbukila ukuti vikasimbiwa, "ichangwi cha nyumba yinu chizakundya une". ¹⁸ Po abalamulilo boba Yuda bakitizya bakanena nawe bakati, "chimanyikilo buli cho ungatulangizya uswe, pa vinthu vyo ukubomba?" ¹⁹ UYesu akamula, "vongola itempele sona mumasiku ghatatu inkhwiza pa kwi mika ." ²⁰ Po abalamulilo boba Yuda bakuti, "itempele yino yikazengwa ninyika 46, po uwe ukuti uzuzenga amasiku ghatatu?" ²¹ Nanga buli Umwene akanena itempele lya mubili wache. ²² Bo azyuka kubufwe, abafundiwa bakakumbukila ukuti akanena zino, sona bakasubila vyo visimbiwe namazwi gho uYesu akiza anena. ²³ Bo uYesu ali muJerusalemu palusekelo lwa pasaka, poabinji bakasubila mwizina lyache bobalinga ivimanyikilo vyoakabomba. ²⁴ Loli uYesu atakabasubila abene chifukwa akabamany bonzi, ²⁵ chifukwa atakalonda nayumo imilile ubukaboni akuyana nu munthu, pakuti umwene akamanya chochili mwa munthu,

Chapter 3

¹ Po pakaba umufalisi yo izina lyache akaba we Nikodemu, umulongiziwa ba Yuda. ² Umunthu uyu akiza kwa Yesu nubusiku po akati kukwache, mumanyisi, tumenye ukuti we manyisi yo akafuma kwachala,pakuti nayumo angapanga ivimanyikilo vyo uwe ukupangapene papo nanthi uchala ali nawe. ³ UYesu akamula kukwache "Naloli loli,pene papo yumo apapiwa kuminzi na kumuzimu,atanginjila kuchinamwene cha chala". ⁴ UNekodemu akati kukwache, umunthu angapapiwa bulibuli pala agosipa? Atangingila sona muthumbo yamama wache nukupapiwa,angapapiwa? ⁵ UYesu akamula akati, Naloli loli, penepapo yumo apapiwe mumunzi sona mumuzimu atanginjila kuchinamwene cha chala. ⁶ Chochipapiwe kumubili cha mubili, sona chochipapiwe kumuzimu chamuzimu. ⁷ Mutakaswighe ukuti nkhanena kukwinu,"mukwenela mupapiwe sona". ⁸ Imphepo yikukuka konsi ko yikulonda mukwivwa ichingo chache loli mutakumanya koyikufuma sona nakoyikuya po momo abelile wensi yo apapiwe kumuzimu. ⁹ UNikodemu akamula akati kukwache, "ivinthu vino vingaba bulibuli? ¹⁰ UYesu akamula ku kwache akati, we mumanyisi ku Izilaye, po sona utakwivwisya ivinthu vino? Naloli loli nkhanena kukwinu tukunena uyotuvimenye,sona tukusimikizya pavyo twavilinga. Inga mutakwitikizya ukusimikizya kwitu. ¹² Nanthi nkhekubuzya ivya vinthu vya muchisu sona mutakasubila po mungasubila bulibuli nanthi ningakubuzya inthi ivya mwanya? ¹³ Nayumo akwelite kumwanya loli mwene yo akisika ukufuma kumwanya umwana wa munthu. ¹⁴ Ngali mo umozesi akayitumphulila injoka mu nkholongo, ¹⁵ po wepe

umwana wa mutnhu azukutumphuliwa, pakuti wensi yo akusubalila mwache akuzukuba ubumi wamuyilayila. ¹⁶ Pakuti uchala achighanite ichisu cha pansi, akatuma umwana wache umusaliwa, ukuti ya akusubalila mumwache atakwiza ukupya. Loli akwizuba nu bumi wamuyilayila. ¹⁷ Pakuti uchala atakatuma umwana ukuti alonge chisu cha pansi, Loli ukuti apoke ichisu chapansi ukwendela mumwache. ¹⁸ Yo akusubalila mumwache ata kulongiwa, loli yo atasubalila alongwe kale chifukwa atasubalile mwa nzinz iya mwene unwana wa chala. ¹⁹ Ichi cho chifukwa chakulongiwa: ubwelu bwafika pa chisu cha pansi, sona abanthu ba kaghana ichisi, sona nukulusya ubwelu chifukwa ivyakubomba vyabo vikaba vibibi. ²⁰ Pakuti wensi akubomba imbibi akubenga ubwelu, sona atakwizanga kubwelu ukuti vya akubomba vitazubonekela. ²¹ Nangabuli wensi yoakubombanga ubwanaloli akwiza kubwelu umwakuti vibonekele pabwelu ivyakuombiwa vyache vyoabombanga mwa chala. ²² Bopenda ichi uYesu nabamanyili bache akaya muchisu cha Yudeya, kula akikala akabalilo nabo akozya. ²³ Po uYohani wepe akozyanga mu Awenoni ku pipi na Salimu chifukwa kukaba aminzi aghinji kula nyene. A banthu bakizanga kukwache pakonziwa. ²⁴ Pakuti u yohani bakaba bobatamubikite mujele. ²⁵ Popakiza paba umukangano pakasi pa bamanyili ba yohani numuyuda ukuyana nivakoziwa. ²⁶ Bakaya kwa Yohani nukuti kukwache "Mumanyisi, yula yo wali nawe kumbali iyinji iya chisoko cha Yolodani, we mwasimikizyanga izyache, Linga, alipakozya, sona boni bakuya kukwache". ²⁷ UYohani akamula, "Umunthu atanga pokela nachimo pamo pene po chipoghiwe ukufuma kumwanya. ²⁸ Umwe mwebenencho mungasimikizya pakuti nkhanena kukwinu ukuti, "Tene kilisitu," loli mumalo mwache nthumiwe bo umwene achili". ²⁹ Yo akusendwa akuba mumaka gha we yo akumusenda. Po umumanyani wayo, akusendwa yo akumwimilila sona nukwivwa, akuhoboka hee chifukwa cha mazwi gha yo akusenda. ³⁰ Po chinonye ukughoboka kwane kwa kwanila. Umwene akweziwe une nisike. ³¹ Yo afumile kumwanya ali pamwanya pavyosi. Yo mwene afumite pa chisucha pansi wamuchisu chapansi sona akunena ivya chisu chapansi. Yo mwene afumite kumwanya ali pamwanya pavyosi. ³² Akusimikizya pavyo akavilinga navyo akivwa, loli nayumo akwitikizya ukusimikizya bwache. ³³ Mwene yo apokela ukusimikizya kwache akwanilisya ukuti uchala bwa naloli. ³⁴ Pa kuti uchala amutumite ukunena amazwi agha chala. Pakuti atakupa umuzimu umwakupima. ³⁵ Utata amughanite umwana sona amupile ivinthu vyonsi munyobe yache. ³⁶ Kwa we asubalila mumwana ali nubumi bwabwilabwila, loli kwayo atakumwivwila umwana atakwiza ukulinga ubumi, loli ubukali bwa chala buzukuba papache.

Chapter 4

¹ Pobo uYesu amanya ukuti aba falisi bivwa ukuti akupanga sona akozya abamanyili abingi ukulusya uYohani. ² (Nangabuli uYesu umwene atakozyanga, loli abamanyili bache), ³ Akafuma ku Judeya nukuya sona ku Galileya ⁴ Loli chikenelera kukwache ukenda ku samaliya. ⁵ Po akiza kukaya akakulu aka Samaliya, kokakitiziwanga sayika papapi pakamughunda akanandi aka muchisu ko uYakobe akamupa umwana wache u Josefu, ⁶ Ichifula cha yakobu chikabapapo. UYesu akalita pa bulendo bwache po akikala pa mbali pa chifula, kakaba kabalilo ka maawazi 6. ⁷ Umwanakazi umusamaliya akiza pasemba aminzi, po uYesu akati kukwache, "mphanga ghamo aminzi ghakumwa". ⁸ Pakuti abamanyili bache bakabuka kukaya akakulu pakughula ichakulya. ⁹ Po umwanakazi umusamaliya akati kukwache, "vilibulibuli ukuti uwe mu yuda ukulonda kukwane ukuba mwanakazi umusamaliya ukuti ung'we chimo? pakuti abayuda bate nivyakuomba nabasamaliya. ¹⁰ UYesu akamula nukuti kukwache, "Nanthi ukumanya ichabupi chachala, sona nawe akunena kukwako, 'mphanga ichakumwa,' nge wamulenga po nge akupile aminzi aghabumi". ¹¹ Umwanakazi akati kukwache, "Songo mutenichakusemba aminzi sona ni chifula chitali. Ngapo kokwi kouli namenzi aghabumi? ¹² Tewe wakuchindikiwa ukulusya utata uYakobe yo akatupa ichfula sona nukung'wa mulanye ngati mobakabombela abana bache sona ni vinyamana vyahe?" ¹³ UYesu akamula nukuti kukwache, "Wensi yo akung'wa aminzi ghano akwizukwivwa inyota sona, ¹⁴ loli kwa wensi yo azung'wa aminzi ghonkhuzumupa teakivwe inyota sona mumalo mwache, aminzi gho inthi mupe ghazuba minzi gha moyo wamuyilayila ¹⁵ Umwanakazi akati kukwache, "Songo mphanga aminzi aghonye ukuti nthakivwe inyota sona nthakize pasemba aminzi". ¹⁶ UYesu akati kukwache, 'Buka kamwitizye umulume wako mwize sona kuno". ¹⁷ Umwanakazi akamula nukunena kukwache ukuti, nthenawe umwanalume". UYesu akamula wa nenaakiza", ukuti 'nthenumwanalume', ¹⁸ pakuti ukaba nabalume fayivi, sona yo uli nawe pano tewe mwanalume wako. Vyowanena vyabwanaloli". ¹⁹ Umwanakazi akati kukwache, 'songo nkhalunga ukuti we mughonela. ²⁰ Abatata bitu bakiputa pachipili ichi, loli ukunena ukuti muYelusalemu gho malo gho abanthu biputengemo". ²¹ UYesu akati kukwache, "subalila une, mwanakazi, pakuti iawala yikwiza po uzukwiputa utata osati muvipili pamo muYelusalemu. ²² Ukwiputa cho utachimenye. tukwiputa cho tuchimenye, pakuti ukupokwa kufuma kuba Yuda. ²³ Nanga buli, iawala likwiza sona lili panonye, pobobakwiputa mubwanwanaloli bazukwiputa utata mumuzimu sona nubwanaloli, po utata akulonda abanthu bala pakuti babe bakumwiputa. ²⁴ UChala womuzimu, po abanthu bo bakumwiputa bakwenela bipute mumuzimu nu bwanaloli. ²⁵ Umwanakazi akati kukwache, "Menye pakuti Mesiya akwiza (yo akwitiziwa kilisitu) pala iza alilongosola vyosi kukwitu". ²⁶ UYesu akati kukwache, "Nene, ne nkunena kukwako". ²⁷ Pakabalio kalanye abamanyili bache bakanyokela. Po bakaswighanga po akanena numwanakazi, loli nayumo atakanenapo, "ulondachi?" olo "Cheni cho unena nawe?" ²⁸ Po mwanakazi akayileka inthendo yache iyasembela aminzi, nukunyokela kukaya akakulu nukunena kubanthu ukuti, ²⁹ "Zakuno, linga umunthu yo ambuzya vyonsi vyo nthambombite lumo. Uyuatangaba we kilisitu, angaba? ³⁰ Bakufuma mukaya akakulu nukwiza kukwache. ³¹ Pa kabalilo kanandi, abamanyili baka mudalisya, bakatingi "mumanyisi, lyanga." ³² Loli akati kukwache, "indi nichakulya chakuti indye cho mutachimenye." ³³ Po abamanyili bakanena benebene, Nayumo yo amwizile nacho? ³⁴ Uyesu akati kukwabo,

"ichakulya chane chakuti mbombe ubwighane bwache bwayo anthumite sona nukumaliza imbombo. ³⁵ Mutakunena, "yichili yilipo imyezi 4 po ukwinula kukwiza? Nkhunena kukwinu, linga sona lolola vyo pakuti vitonite kale ukuti vigoboliwe! ³⁶ Yo akugobola akupokela amalipilo sona akwagha ichikomwa cha moyo muyilayila pakuti yo akupesa sona yo akwinula bahobo poka. ³⁷ Pakuti ichi pakuneniwa, 'yumo akupesa, sona uyunji agobola, bwanaloli. ³⁸ Nkhabatuma ukuti muye mugobole vyo mutabombitepo imbombo. Abanji babombite sona mwaya mwinjila mo babomba". ³⁹ Aba Samaliya abinji mukaya kalanyene bakasubalila mumwache, chifukwa cha nkhanzi zya mwanakazi zyo akasimikizya, "akambuza vyonsi vyonkhabomba." ⁴⁰ Pobo aba samaliya biza kukwache, bakamulenga ukuti bikale nawe, po akikala pala amasiku ghabili. ⁴¹ Abinji bakamusubalila chifukwa chizwi lyache. ⁴² Bati kwa mwanakazi, "tutakusubalila sona chifukwa cha vyo unenite. pakuti uswe swebene twayivwila, sona tumenye ukuti uyu naloli we mpoki wa chisu cha pansi. ⁴³ Bopenda amasiku ghabili ghala akafuma pala nukuya ku Galileya. ⁴⁴ Pakuti Yesu umwenecho akanena ukuti umughonela atachindikiwe muchisu chache. ⁴⁵ Bo afika mu Galileya, abaGalileya bakamupokela. Bakalinga ivinthu vyonsi vyo vikabombwa mu Jerusalemu kakwimba bo bope bakabuka kobakimbanga. ⁴⁶ Po akiza sona ku Kana mu Galileya ko akapanga aminzi ghaba we wayini. pakaba usongo yumo uwa mfumu yo umwana wache uwa mu Kapenumu aka lwala. ⁴⁷ Bo ivwa ukuti u Yesu afika mfumu ku Yudeya ukuya ku Galileya, akabuka kwa Yesu nukumulenga ize aponye umwana wache, yo akaba papipi ukufwa. ⁴⁸ Po uYesu akati kukwache. "pene papo ungalinga ivibonekelo sona nivyakuswighisa tewize usubalile." ⁴⁹ Aba songo bakati kukwache, "Songo, za pansi bo umwana wane atafwile," ⁵⁰ uYesu akati kukwache, "Bukanga umwana wako apola." Umunthu akasubalila izwi lyo uYesu akamubuzya sona akanyamuka nukubuka. ⁵¹ Bo akabuka pansi, abambombo bakakomana nawe nukunena ukuti umwana ali nubumi. ⁵² Po akabalalusya akabalilo ko andile pa kwivwa akiza. Bakamwamula ukuti, "Mabwila pakabalilo ka seveni awala amaleliya ghakamala. ⁵³ Po utata akiza akumbukila ukuti kokabalilo ko uYesu ambuzizye ukuti, "umwana apola." po umwene nuwambombo bakasubalila. ⁵⁴ Ichi chikaba chimanyisyo chabubili cho uYesu akabomba bo afuma mu Judeya nukuya mu Galileya

Chapter 5

¹ ⁴ Bo penda ichi pakaba ukuhoboka ukwaba Yuda, sona uyeso akabuka ku Yelusalemu. ² Po ali muYelusalemu boafika pa mulyango wa mbele pali ichifule, cho muchinenelo cha Alabiki bakuti Betisida, sona ukaba muchipinda 5 utwakwilika. ³ Abanthu abinji bobakalwala, abafwamaso, abalemazu naboumubili ghukafwa ba kaghona palanye. ⁵ Umunthu yumo akaba palanye yo akalwala imyaka 38. ⁶ Bo uYesu amulinga aghonite palanye, sona akumbukila ukuti ali palanye akabalilo akatali, akati kukwache, "ukulonda ube akiza?" ⁷ Umunthu umulwale akamula ukuti, "Songo, inthenayumo awakumbika mu chiziba po aminzi ghavunduka. pala niza uyungi akwisikila bo nthisikite." ⁸ "UYesu akati kukwache, "Nyamuka, senda ichibonde sona endanga." ⁹ Nakalubilo umunthu akapola sona akasenda ichibonde ukwanda ukwenda. Po isiku lyache pakaba popa Sabata. ¹⁰ Po aba Yuda bakati kukwache, wewenu yoapola, "popasabata sona utenelile ukunyamula ichibonde." ¹¹ Akamula ukuti, "yo apozya weyuyo ambuzizye bunonye", Nyamula ichibonde anda pakwenda." ¹² Bakamulalusya ukuti, Munthu buli yo anenite kwako, "Nyamula anda pakwenda?" ¹³ Nanga bili yoapola yula atakamanya pakuti akaba wewenu chifukwa uYesu akaba ukuti abuka umwambukuvwama, pakuti pakaba ibumba lyabanthu pamalo. ¹⁴ bovyenda vino, uYesu akamwagha yuyo mu Temple sona akati kukwache, "linga, waba akiza! utakize umbombe imbibi sona nukuti ivibibi vitakize vikubonekele sona uwe." ¹⁵ Umunthu akabuka nukuya ukunena kuba Yuda ukuti we Yesu yoapozizye. ¹⁶ Po pachifukwa cha vinonye aba Yuda bakamuvwima uYesu chifukwa akabomba ivinthu vino pasabata. ¹⁷ UYesu akabamula, "Utata akubomba na kabalilo kano, po nine, nkhubomba." ¹⁸ Pa chifukwa chino, aba Yuda bakinong'ona pakumukoma chifukwa atakananga pa isiku lya sabata loli nukunena ukuti, Uchala wache mwene, nukwibalizizya ukuti ayanite nuchala. ¹⁹ UYesu akabamula, "Naloliloli umwana atakabomba nachimo pamwene pene papo akulinga vyo utata akubomba, pa vyonsi vyo utata akubomba, umwana wepe akubomba bulanye. ²⁰ Pakuti utata amughanite umwana sona akumubonesya vyonsi vyo wepe akubomba, sona akwizukumubonesya ivikulu akupululila pa vino vyo inthi mwize muswighe. ²¹ ukuti Utata akazusya abafwe ukuba nu moyo, umwana amupa umoyo wensi yo akulonda. ²² Pakuti Utata atakulonga nayumo, loli akamupa ubulozi bonsi umwana. ²³ Nu we ize amuchindika umwana ngati mobamuchindikile Utata. ²⁴ Naloli loli, ya akwivwa izwi lyane nu kusubalila yo akanthuma ali nu bumi wa muyilayila, sona tebalongwe loli bafuma kubufwe nuya kubamoyo. ²⁵ Naloli loli, nkhubabuzya akabalilo kakwiza sona lolunyene, po abakufwa bakuzukwivwa izwi agha mwana wachala sona bobazukwivwa bazuba babumi. ²⁶ Pakuti moabelile Utata nubumi mumwache, po amupile nu mwana wache nukuti abe nu moyo mumwache, ²⁷ sona Utata amupile umwana wache amaka chifukwa wemwana wa munthu. ²⁸ Mutakaswighe pachino, pakuti akabalilo kakwiza ko wensi yo ali mwipumpha izukwivwa amazwi. ²⁹ Sona bakwiza ukufuma: Kubobakabomba iviza bazukuba nu moyo, kubobakabomba ivibibi baya pa kulongiwa. ³⁰ Nthangabomba nachimo panemwene. Nga mumukwivwila, ukulonga kwane kugholosu chifukwa inthakupanga ivyane nemwene loli mo umwene akanthumila. ³¹ Nanthi ngasimikizya panemwene, ukusimikizya kwane izya une kwabwanaloli. ³² Alipo uyunji yo akusimikizya izya une, nkhumanya pakuti ukusimikizya kwane izya une kwabwanaloli. ³³ Mwatuma kwa Yohani, po asimikizizye ubwanaloli. ³⁴ Loli ubwakaboni bomphokelite butafumite kwa munthu. Nkhunena vinonye ukuti lumo mu ngapokiwa. ³⁵ UYohani yikaba we koloboyi yoyikakanga nubika ubwelu, sona mukalenda ukuhoboka nu bwelu bwache mukabalilo kanandi. ³⁶ Inga ubumboni bo indinabo bukulu ukulusya ulwa Yohani, pakuyana nimbombo yo Utata amphile njimalizizye, imbombo yilanye yonkhubomba, yikubika ubumboni ubwa kuti naloli we Tata yo anthumite. ³⁷ Utata yuyo

akatuma une ali nubumboni ubwa kuyana nune. Mutivwile lumo amazwi ghache pamo mulinge nakabonekele kache akabalilo kamo. ³⁸ Mute namazwi ghache aghasyalikila mumwinu pakuti mutakusubalila kwayo anthumite une. ³⁹ Inthi mulinge mumasimbo chifukwa mukwinong'ona ukuti mumwabo muli umoyo wamuyaya sona amasimbo aghonye ghakubika ubumboni bwane, ⁴⁰ sona mutakulonda kawiza kukwane nukuti mube nu bumi. ⁴¹ Nthakupokela umuchinzi ufumila kubanthu, ⁴² loli nkhumanya ukuti mutenulughano wachala mumwinu. ⁴³ Nizite mwizina Iya Tata, sona mutakamphokela, nanthi uyunji angiza mwizina lyache mungize mumupokele umwene. ⁴⁴ Mungasubalila bulibuli, yo akwitika umuchinzi ukufuma kwa munyabo, loli atakulonda umuchinzi ghoghufuma kwa chala mwene. ⁴⁵ Mutakinong'one ukuti ine nemwene nkhwiza pabasusya bo Utata achili. Yo akubasusya umwe we Mozesi yo mumubikite pamwanya. ⁴⁶ Nanthi musubalila uMozesi musubalile une, chifukwa akasimba vya une. ⁴⁷ Nanthi mutakusubalila mo akasimbila, inthi mwize musubalile bulibuli amazwi ghane?"

Chapter 6

¹ Bopenda ivinthu ivi, u Yesu akabuka kumbali iyinji iya nyanja iyikulu iya Galileya , yo yikwitiziwa sona ukuti njanya iyikulu ya Tibeliyasi. ² Ichilundilo ichikulu chikamukonkhanga chifukwa bakalinga ivimanyisyo vyo akabombagha pabo bakaba balwale. ³ U Yesu akabuka ku chipili sona kulanyene akikala pasi poka nabamanyili bache. ⁴ Po ukusekela kwaba Yuda kukaba papipi. ⁵ Bo u Yesu alinga kumwanya ichilundilo ichikulu chikwiza kukwache, akanena kwa Philipu, " inthitughule kwi ichibama ukuti aba balye?" ⁶ (loli u Yesu akanena ichi kwa Filipu ukuti amuyeze, pakuti yuyo umwene akamanya cho inthabombe)

⁷ U Filipu akamwamula, " ichibama cha 2 handiledi denali chitangayana aliwesi napo panadi. ⁸ Weka wabamanyili, Andileya uwamwabo wa Simoni Peteli, akati kwa Yeso. " ⁹ Pali umulumendo pano we ali nivibama fayivi nutuswi tubili, loli totuchoni tuno kubinji?" ¹⁰ U Yeso akati, " ikazyani abanthu pansi." Po pakaba isote pamalo pala. Po abanthu bakikala pansi bobaka fayivi sauzande. ¹¹ Po u Yeso akasenda ivibama pabo apalizya akabapa bobakila pansi. Akabomba ubunye nutuswi, mubwinji ngati mobakalonde. ¹² Bo abanthu bikuta, akanena kubamanyili bache, " sengania utumenyamenya totwasyla, ukuti nakamo katakatiye". ¹³ Po bakasengania nukwizuya ividunga twelve ivya tumenyamenya ukufuma muvibama fayivi vyobakalya nukuvileka. ¹⁴ Po bo abanthu balinga ichimanyisyo ichicho akabaomba bakati, " uyu naloli we mughonela yo akwiza kuchisu chapansi." ¹⁵ Bo u Yuso amanya pakuti bapalamila pakwiza numukolapamaka ukuti abe wemmwene, akabuka sona ku chipili mwene. ¹⁶ Pachamabwila, abamanyili bache bakisika ukubuka ku nyanja iyikuyulu. ¹⁷ Bakinjila mu bwato,sona bakenda pa nyanja iyikulu pakuya ku kapelenamu.kukila pa kabalilo aka,u Yesoakaba achili atababonekile. ¹⁸ Imphepo iyamaka yikakukanga,po ni nyanja iyikulu yikakalipa. ¹⁹ Bobenda amaawala aghakukwana twente fayivi pamo sate,bakamulinga u Yeso kawenda panyanja iyikulu sona akwiza kupipi nubwato, po ubogha bukabakola. ²⁰ Loli akanena kukwabo," nene! mutakoghope." ²¹ Bakalonda pakumupokela mubwato, po nakalubilo ubwato bukafika amalolo ghobakabukanga ²² I lyandabi lyache , ichilundilo chochikimilila kumbali iyinji iya njanya iyikulu chikalinga ukuti patabapa ubwato nabumo ukupatulo boka, nukuti u Yeso atinjilemo abamanyili bache loli ukuti abamanyili baache bafumitepo bene. ²³ Nangabuli , pakabapo amabwato ghamo ghoghakafuma ku Tibeliyasi kupipi namalo gho bakalya ivibama bo u Mwene apalizya. ²⁴ Bo ichilundilo chamanya pakuti u Yeso pamo abamanyili bache balipo pala, abene bakinjila mumabwato nukulya ku kapelinaumu pakumulonda u Yeso. ²⁵ Bobamwagha kwisila ilinji ilya nyanja iyikulu bakanena kukwache" mumanyisi, wizite kabalilo buli kuno?" ²⁶ U Yeso akabamula , nukuti," naloliloli, mukundonda techifukwa chakuti mukalinga ivimanyisyo, loli chifukwa mukalya ivibama vimo sona mukikuta. ²⁷ Mutakiyule pavyakulya vyo vikunangika, loli mubombehee pavyakulya vyovikwikala mpaka kubumi bwabwile nabwile bo mwana wa munthu alibapa, pakuti u Chala u Tata abikite ichinthu ichi papache." ²⁸ Po bakati kukwache, "Tubombechi, ukuti tubombe imbombo zya Chala?" ²⁹ U Yesu akamula nukunena kukwabo ukuti " iyi mbombo ya Chala, ukuti musubalile mwa yo amutumite." ³⁰ Po bakanena kukwache, " chimanyisyo buli cho inthubombe? ukuti tulinge nukukusubalila inthubombechi? ³¹ Aba tata bitu iviyuni munkolongo, ngati mo visimbikile, akabapa ichibama ukufuma kumwanya ukuti balye." ³² Po u Yesu akabamula , " naloliloli , atakaba we Mozesi we akabapa ichibama ukufuma kumwanya, loli we tata wane yo akubapa ichibama ichanaloli ukufuma kumwanya. ³³ Pakuti ichibama cha Chala chochila cho chikwiza pansi ukufuma kumwanya nukupa ubumi kuchisu chapasi. ³⁴ "Pobakanena kukwache "songo, tupe ichibama ichi akabalilo konsi." ³⁵ U Yeso akanena nabo, ne chibama chabumi yo akwiza kukwane te abe nizala, sona we akusubalila mumwane te abe lumo ninyota. ³⁶ Loli nkhababuzya ukuti naloli mwandinga une, sona mutakusubalila. ³⁷ Wensi we u Tata ampha une aliza kukwane po nawe akwiza kukwane temutaye kunzi. ³⁸ Pakuti niza pansi ukufuma kumwanya , tekokuti nkulonda mbombe ubwighane bwane, loli ubwighane bwa we akanthuma. ³⁹ Ubu bo bwighane bwawe akanthuma une, ukuti nayumo wabo amuphile, loli banyamusye pisiku lyabumalilo. ⁴⁰ Pakuti ubu bobo bwighane bwa Tata wane,ukuti wensi we akulinga umwana nukusubalila mumwache abe nubumi bwa bwile nabwile nukuti amunyamusye pisiku lyabumalilo ⁴¹ Po aba Yuda bakakalala nayuyo chifukwa anena pakuti , "ne chibama chochiza pansi ukufuma kumwanya." ⁴² Bakanena ukuti , uyu tewe Yeso umwana wa wa Yosefe, we ubaba wache numwana wache tubamenye? po akunena bulibuli pano ukuti , niza pansi ukufuma kumwanya?" ⁴³ U Yeso akamula nukunena kukwabo," lekani pakukangana mwebenebene. ⁴⁴ Nayumo yo angiza kukwane penepapo u Tata yo akanthuma une amusala, sona nkhwiza pakuba nawe mpaka pisiku lyabumalilo. ⁴⁵ Chisimbiwe mubaghonela, ' wensi alimanyisiwa nu Chala.' wensi we iwwa nukumanyila ukufuma kwa Tata akwiza kukwane. ⁴⁶ Tekokuti yumo amulinga u Tata , ukapatula we afumite kwa

Tata- alinga u Tata.⁴⁷ Naloliloli, we akusubila ali nubumi bwa bwilebwile⁴⁸ Ne Chibama cha bumi.⁴⁹ Aba tata binu bakalya ivyakufuma kumwanya munkholongo sona bakafwa.⁵⁰ Ichi chocho chibama chochikwiza pansi ukufuma kumwanya, ukuti umunthu alye chimo sona atakafwe.⁵¹ Ne chibama cha bumi chokwiza pansi ukufuma kumwanya. Pala aliwensi alye chimo mwa chibama ichi, akwiza pakuba nubumi akabalilo konsi. Ichibama cho itimbape ghomubili wane kubum i bwa chisu chapansi.⁵² Abayuda bakakalala benebene nukwanda pakangana nukuti " umunthu uyu angatupa bulibuli umubili wache ukuti tulye?"⁵³ Po u Yeso akanena kukwabo, "naloliloli, penepapo mwalya umubili wamwana wamunthu nukung'wa nibanda lyache, mutangaba nubumi mwa mwebenebene⁵⁴ Wensi we akulya umubili wane sona akung'wa ibanda lyane alinubumi bwa bwile nabwile, sona ndiba nawe mpaka pisiku lyabumalilo.⁵⁵ Pakuti umubili wane chakulya chabwanaloli, po nibanda lyane chakumwa chabwanaloli.⁵⁶ We akulya umubili wane sona ang'wa ibanda lyane akusyalikila mubwane, po nune mumwache.⁵⁷ Ngatimo u Tata uwa bumi akanthumila une, nukuti indinubumi andya une, alibasona nubumi chifukwa cha une.⁵⁸ Ichi chocho chibama chochiza pansi ukufuma kumwanya, tengati mo aba tata bakalyela nukufwa. We alye ichibama ichi aliba nubumikabalilo ka pasi.⁵⁹ Loli u Yeso akanena ivinthu ivi mu sunagogi boakumanyisa mu kapelinaumu.⁶⁰ Po abanji mwa bamanyili bache bobakivwa ichi bakati," uku kunena ukupalapala, wewenu angivwa?"⁶¹ Yeso chifukwa umwene akamanya mumwache ukuti abamanyili bache bakutamiwa mumoyo pa ichi, akati kukwabo," chabatangwanisyahee ichi?"⁶² Po ngapala mungalinga umwana wa munthu akubuka mpaka ko akaba pakwanda?⁶³ Muzimu muswepu we akubika ubumi , umubili ghutapindula nachimo. Amazyu ghonanena kukwinu muzimu, sona gho mumi⁶⁴ Popali sona bamu mwa umwe bobakisubila. Pakati u Yeso akamanya ukufuma pokwanda bobasubila sona nawe inthamubike kubalwani.⁶⁵ Akati " chochifukwa cha ichi chonkhanena kwa umwe ukuti nayumo yo akwiza kwa une penepapo kupeghiwe kukwache nu Tata".⁶⁶ Chifukwa cha ichi , abinji mwa bamanyili bache bakabuka batakenda sona nawe.⁶⁷ Po u Yeso akanena kubala twelovu " mutakulonda ukubuka numwe,mukulonda?"⁶⁸ U simon Petulo akanwamula, " mwene, inthibuke kwa wenu? uli namazyu gha bumi bwa bwile na bwile.⁶⁹ Sona twasubila nakumanya ukuti we muswepu wa Chala⁷⁰ U Yeso akanena kukwabo, " nthakabasala umwe twelovu, sona weka wa umwe we Satana?"⁷¹ Po akanena izya Yuda umwana wa Simon Isikaliyoti, pakuti akaba weyuyo, weka mwa bala twelovu, we inthamukane nthamubike kubalwani.

Chapter 7

¹ Bpenda ivinthu ivi u Yeso akenda mu Galileya, pakuti atakalonda ukwenda mu Yudeya chifukwa aba Yuda bakamulonda ukuti bamukome. ² Po lusekelo lwa ba Yuda ulwa vitembe lukaba papipi. ³ Abamwabo polelo bakanena kukwache, fumako kumalo kuno po buka ku Yudeya ukuti abamanyili bako bope, balinge imbombo zyako zyo ukubomba. ⁴ Nayumo we akubomba ivinthu mubufisamu po umwene akulonda ukuti amanyikwe pabwelu. Pala mukubomba ivinthu ivi, ilangizya we mwene kuchisu chapasi. ⁵ Pakuti nabawamwabo pope batakusubila mumwache. ⁶ Polelo u Yeso akanena kukwabo, akabalilo kane kachili katakwanite, lole akabalilo kinu kasenganie akabalilo konsi. ⁷ Ichisu chapansi chitangababembanga umwe, loli chikumbenga une chifukwa nkusimikizya izya mbombo zyache ukuti zibibi. ⁸ Mukubuka kulusekelo, une nthakubukako kulusekelo chifukwa akabalilo kane kachili katakwanilisiwe. ⁹ Bo anena ivinthu ivi kukwabo, akikala mu Galileya. ¹⁰ Loli bo abamwabo babuka kulusekelo, po wepe akabuka, atakabuka pabwelu loli umwakuvwama. ¹¹ Abayuda bakamulonda pa lusekelo apo bakati , "alikiwi?" ¹² Mukaba ukunenezanyiahe muvilundilo izya yuyo. Bamo bakati , " munthu umwiza." abanji bakati , " Awe , akusobezya ivilundilo." ¹³ Nayumo akanena pabwelu izya yuyo pakuti bakoghopa aba Yuda. ¹⁴ Po bo ulusekero lwaya kubumalilo, u Yesu akakwelera ukuya mu chalichi nukwanda ukumanyisa. ¹⁵ Po aba Yuda bakabuna, nukuti," vili bulibuli umunthu uyu amenyehee? atamanyile lumo". ¹⁶ U Yeso akabamula nukuti , " ubumanyisi bwane tebwane, loli bwa yuyo yo akanthuma. ¹⁷ Pala yumo akulonda pakubomba ubwighane bwache, akumanya izya bumanyisi bwache, pala bukufuma kwa Chala, pamo pala nkahunena izyane nemwene. ¹⁸ Wensi we akunena mwene akulonda ubuchindamu bwache bwa we akamutuma, umunthu yula wabwanaloli, sona mute ubusita bugholosu nabumo mumwache. ¹⁹ U Mosesi atakaba indaghilo? loli nayumo mw umwe aksunga indaghilo . Ichoni cho mukulonda pakunkhoma une?" ²⁰ Ichilundilo chikamula, uli nichimphepo , wewenu akulonda pakukukoma?" ²¹ U Yeso akamula nukunena ukuti kukwabo, " nkhabomba choka, po mwebonsi mukabuna pa ichi. ²² U Mosesi akabapa ulusilimulo(tekokti lukafuma kwa Mosesi, loli ukufuma kubanyenya) sona pa sabata mukusilimula umunthu. ²³ Pala umunthu akapokela ulusilimulo pa sabata ukuti ululaghilo lwa Mosesi lutakalusiwe, ngachoni cho mukalalite nune chifukwa nkhamupozya umunthu pa sabata? ²⁴ Mutakalonge ukuyana nu munthu mo akubonekela lole mulonge mubaghulosu. ²⁵ Bamo mwababo abakufuma ku Yerusalemu bakati , Tewe yuno yo bakulonda pamukoma? ²⁶ Linga akunena pabwelu sona batakunena nachimo kukwache.Kutangaba ukuti abalaghili naloli bameneye pakuti uyu we kilistu. ²⁷ Loli tumenye ko uyu afumile. Loli pala u kilisitu akwiza, nayumo alimanya ko akufumila." ²⁸ Po u Yeso akalila mu Tempele, ukumanyisa nukunena ukuti, mebonsi mumenye sona mumenye konkhufumila. Nthizite nemwene, loli uyo anthumite une wanaloli, sona mutamumenye. ²⁹ Mumenye chifukwa nkhufuluma kukwache sona akanthuma . ³⁰ Bakulonda pamupinya , loli nayumo akabika inyobe papache chifukwa akabalilo kache kakaba kachili katakwanite. ³¹ Loli abinji muchilundilo bakasubila mumwache, posona bakati , pala ukilistu iza, alibomba ivimanyiso ivinji ukulusya. ³² Abafalisayi bakivwa ivilundilo vikuteketa ivinthu ivi ivya Yeso, po umuputi usongo nabafalisayi bakatuma abambombo ukuti bamupinya. ³³ Po u Yeso akati , " Nchili ndinumwe pakabalilo akanandi, po nkhubuka kwawe akanthuma. ³⁴ Inthi mukandonde loli mutalinagha, konkhuya mutaliba numwabi

wakwizako".³⁵ Polelo aba Yuda bakanena benebene, "umunthu uyu aliya kwi ko tutalimwagha? Alibuka ko aba Giliki basamite nukwanda pamanyisya aba Giliki?"³⁶ Lizwi buli ili lyo anena, "mulindonda une loli mutalinagha, konaya, mutaliba numwabi wafikako?"³⁷ Po pabumalilo ilisiku ilikulu lya lusekelo, u Yeso akimilila nukulomoka, "pala yumo alininyota, ize kukwane nukung'wa."³⁸ We asubila mumwane, ngati mo amasimbo ghakunenela, insoko zya minzi agha bumi ghakwiza pakwenda ukufuma munthambo yache.³⁹ Loli akanena ichi muzimu, we bobakusubila mumwache balipokela, umuzimu wuchili wutapeghiwa chifukwa u Yeso achili atekweziwe⁴⁰ ichilundilo chimo, bo bivwa amazyu agha bakati "uyu naloli we mughonela."⁴¹ Abanji bakati "uyu we kilisitu" loli bamo bakati, "ka u kilisitu akafuma ku Galileya?"⁴² Amasimbo ghatakunena ukuti u Kilisitu alifuma mubanyenya ba Davide naku Betelehemu, mukaya ko u Davide akaba?"⁴³ Po kukanyamuka ukuganininkana muvilundilo chifukwa cha yuyo.⁴⁴ Bamo mwa babo ngebakamupinya, loli nayumo yo akamukola ninyobe.⁴⁵ Po aba mbombo bakanyokela kwa mputi usongo nakuba Falisayi, bobakanena kukwabo ngachoni cho mutiza nawe?⁴⁶ Abambombo bakamula, "nayumo we anenitepo icha ngati ichi."⁴⁷ Po aba Falisayi batakamula, "numwe mupusikiwe?"⁴⁸ Alipo yumo mwa umwe mwebalaghili asumubile, pamo yumo muba Falisayi?⁴⁹ Loli ichilundilo ichi chitamenye ululaghilo, batembeleliwe."⁵⁰ U Nicodemo(weka mwaba Falisayi, yo akiza kukwache pakwanda) akanena kukwabo.⁵¹ Ka indaghilo yitu yikulonda umunthu boyitivwile kukwache nukuti yimache cho akubomba?"⁵² Bakamula nukunena kukwache." nuwe wewaku Galileya? londalonda nukulinga ukuti nayumo umughonela yo akufuma ku Galileya."⁵³ Po aliwensi akabuka kunyumba yache

Chapter 8

¹ U Yeso akabuka kuchipili cha Oliva. ² Pandabindabihe akiza ku Tempeli sona, nabanthu bonisi bakiza, akikala pansi sona akabamanyisya. ³ Abasimbi naba Falisayi, bakiza numwanakazi uyu we akoliwa 'kubuhule' bakamubika panthazi ⁴ Po bakanena kukwache, "manyisi, umwanakazi uyu akoliwa "kubuhule". ⁵ Po mululaghilo, u Mzesi akatulamula ukuti tubume namabwe abanthu baluko ulu, mukunenapo ichoni payuyo?" ⁶ Bakanena ichi ukuti bamutaghe pakuti baghepo chimo ichamulonga, loli u Yeso akimilila pansi nukulemba palufumbi ninsala yache. ⁷ Bobapulikizya pa mulalusya amalalusyo, akimilila nukunena kukwabo, "yumo mwa umwe yo atanangitepo, abe wabwandilo pakusumba ibwe papache."⁸ Akimilila sona pansi nukulemba palufumbi ninsala yache. ⁹ Bobivwa ichi, bakafumapo wekaweka, ukwandila abagosi, pabumalilo u Yeso akasyala mwene nu mwanakazi we akaba panthazi. ¹⁰ U Yeso akimilila po akanena kukwache "uwe mwanakazi, balikwi bobakukolite? atalipo yumo yo akulongite?"¹¹ Akati, "nayumoyumo, mwene" u Yeso akati, "Nthakukulonga uwe. Buka sona utakalye unange sona."¹² U Yeso akanena sona kukwabo, akati, "ne bwelu bwa chisu chapasi, we akunkhonkha atalonda muchisi loli aliba nubwelu bwa bumi". ¹³ Abafalisi bakanena kukwache, "mukusimikizya izya mwebene, ukusimikizya kwinu tekwanaloli." ¹⁴ U Yeso akamula nukunena kukwabo, "napo ningasimikizya izyane nemwene, ukusimikizya kwane kwanaloli. Menye konkhafuma nako nkhuuya, loli mutamenye konkhafuma nako nkhuuya. ¹⁵ Mukulonga ukuyana numubili, nthakulonga nayumo. ¹⁶ Loli pala nkhuulonga, ubulonzi bwane bwanaloli papo nthenemwene, loli indi nu Tata we akanthuma. ¹⁷ Naloli sona mundaghilo yinu zisimbiwe pakuti ukusimikizya kwabanthu babili kwanaloli. ¹⁸ Nene ne nkhusimikizya izya nemwene, sona nu Tata we akanthuma akusimikizya izya une." ¹⁹ bakanena kukwache, "u Tata wako alikwi?" u Yeso akamula, "mutamenye une pamo u Tata wane, pala mukumanya une, nge mumumenye nu Tata bwaka. ²⁰ Akanena amazyu agha ngati mo asimikizya mu Tempeli, sona nayumo akamupinya chifukwa akabalilo kache kakaba katakwanite. ²¹ Akanena sona kukwabo, "nkhubuka, mulindonda po mulifwa mumbibi zinu. Konkhuya, mutangizako." ²² Aba Yuda bakati, "inthikome mwene? chochifukwa akunena ukuti, "konkhuya mutangizako?" ²³ U Yeso akanena kukwabo, mufumite pansi nfumite kumwanya. Mwebachisu chapansi ichi tenewachisu chapasi ichi. ²⁴ Polelo nkhanena kukwinu ukuti inthimukafwe mumbibi zinu. Penepapo mwasubila pakuti NENE, mulifwa mumbibi zinu. ²⁵ Polelo bakanena kukwache, "wewenu?" u Yeso akanena kukwabo, "cho nenite kukwinu ukufuma pakwanda. ²⁶ Ndinivinthu ivinji ivyakunena nukulonga ivya umwe nangabuli we akanthuma une wabwanaloli sona nivinthu vyonkhivwa kukwache, vyo vinthu ivi vyo nkunena kuchisu." ²⁷ Batakwiviyisya ukuti akanena kukwabo izya Tata. ²⁸ U Yeso akati, "pala mwamukwezya umwana wa munthu, po inthimumanye pakuti NENE, nukuti nthakubomba nachimo khanemwene. Ngati mo u Tata akamanyizya, nkunena ivinthu ivi. ²⁹ We akanthuma ali nune, sona atandetite nemwene, chifukwa akabalilo konsi nkhubomba zyo zikumuhobosya." ³⁰ Bo u Yeso akunena ivinthu ivi, abanji bakamusubila mumwache. ³¹ U Yeso akanena kuba Yuda bobakamusubila bala, pala mwasyala mwizwi lyane, po mwebamanyili bane naloli. ³² Po mulimanya ubwanaloli, sona nubwanaloli bulitusatula. ³³ Bakamwamula, "swe banyenya ba Abulahamu sona tutalipo swebazya bayumo, unganena bulibuli, mulisatuliwa?" ³⁴ U Yeso akabamula. "Naloli nkunena kukwinu, wensi we akunanga muzya wa mbibi. ³⁵ Umuzya atakwikala munyumba akabalilo konsi, umwana akwikala akabalilo konsi. ³⁶ Polelo pala umwana abasatula, muzukuba basatuliwa naloli. ³⁷ Menye pakuti mwebanyenya ba Abulahamu, mukulonda pakunkhoma une chifukwa izwi lyane ute namalo mumwinu. ³⁸ Nkhunena chonachilinga nu tata wane, numwe mukubomba chomwivwa ukufuma kwa Tata winu. ³⁹ Bakamula nunena kukwache, "u Tata witu we Abulahamu." u Yesu akanena kukwabo, "Pala mukabanga mwebana ba Abulahamu, ngemukubomba imbombo zya Abulahamu. ⁴⁰ Loli pano mukulonda pakungogha une, umunthu we ababuzya ubwanaloli bo akivwa kwa Chala. Abulahamu atakabomba ichi. ⁴¹ Mutakubomba imbombo zya Tata winu" bakanena kukwache, "Tutakapapiwa mubwamalaya tuli nu Tata weka u Chala." ⁴⁴ U Yeso akanena kukwabo "pala u Chala akabanga we Tata winu, nge munganite unepakuti nkhafula kwa Chala po ndipano, pakuti nthizite nemwene, loli

akanthuma.⁴² Ngachoni choni chomutakwivwisya amazyu ghane?chochifukwa chakuti mutakwivwila amazyu ghane.⁴³ Mwe ba Tata winu, u Satana, sona mukudokela pakubomba ivinyonywa vya Tata winu. Akaba mughoghi ukwanda pabwandilo sona atakwimilila mubwanaloli chifukwa mute ubwanaloli nabumo mumwache. Pala akunena ubumyasi, akunena vyo abelile chifukwa mummyasi sona we Tata wabumyasi.⁴⁵ Loli, chifukwa une une nkunena ubwanaloli mutakunsubila.⁴⁶ Wewenu wa umwe akusmikizya ukuti ne wambibi? pala nkunena ubwanaloli, choni cho mutakunsubila une?⁴⁷ We wa Chala akivwa amazyu gha Chala, mutakughivwa chifukwa temwe ba Chala.⁴⁸ Abayuda bakamula nukuenta kukwache, "Tukunena naloli pakuti we musamaliya sona uli nichimphepo?"⁴⁹ U Yeso akamula, "nthenichimphepo, loli kumuchindika u Tata wane, po umwe mutakuchindika une."^{50 51} Nthakulonda ubuchindamu bwane, alipo yumo akulonda nukulonga. Naloli nkunena kukwinu, pala yumo akusunga izwi lyane, atalilinga lumu imfwa."⁵² Abayuda bakanena kukwache, "pano potwamanya pakuti uli nichimphepo. U Abulahamu nabaghonela bakafwa, loli mukunena ukuti, "pala yumo asungilila izwi lyane, ataliyezya lumu imfwa."⁵³ Tewemukulu ukulusya u tata witu u Abulahamu we akafwa, we mukulu? Nabaghonela bope bakafwa ukwibika ngati wewenu?"⁵⁴ U Yeso akamula, "pala nkikhwezya nemwene, ukwikwezya kwane kwabwaka, we tata wane we akunkhwezya - we mukunena pakuti we Chala winu."⁵⁵ Mutamumenye, loli une mumenye. Pala ninganena pakuti, 'nthamumenye, 'ningaba ngati mwemwe, umumyasi. Nangabuli, mumemenye sona nkhusungilila izwi lyache."⁵⁶ U tata winu u Abulahamu akasekelela pakulinga isiku lyane, akalilinga sona akahoboka hee."⁵⁷ Aba Yuda bakanena kukwache, "utakwanisizye nimyaka fifite, po umulingite u Abulahamu?"⁵⁸ U Yeso akanena kukwabo, "naloliloli, nkunena kukwinu, bo u Abulahamu atalipo, nkhabapo".⁵⁹ Po bakanyamula amabwe ukuti bamume nagho, loli u Yeso akavwama nukufumamo mu Tempeli.

Chapter 9

¹ Bo u Yeso apulusania akamulinga umunthu yo akapapiwa atalinga. ² Abamanyili bache bakamulalusya bakati "mumanyi, wewenu yo akatulama inongwa, weyuyo pamo bapapi bache,pati apapiwe atalinga". ³ U Yeso akamula akati, "tewe yuyo akananga sona tebapapi bache, loli pati imbombo zya Chala zibonekelemo mumwache." ⁴ Tubaghile pakubomba imbombo zya yuyo yo akanthuma une boghuchili musanya ubusiku bukwiwa bonayumo atabaghile ubomba imbombo. ⁵ Bonchili ndimuchisu chapansi, une nebwele bwa chisu."⁶ Bo u Yeso amala pakunena izi, akafwina amati pansi, akang'anya ilyongo namati po akamupaka mumaso ghache. ⁷ Akamubuzya akati, "buka usukusule pa chiziba icha Silowamu." (Silowamu chikung'anamula pakuti "umutumiwa") Po umunthu yula akabuka akaya asukusula kumaso, po akanyokela akulinga. ⁸ Abanthu abapalamani nabobakamulinga bwila bo akulengalenga bakanena bakati ka uyu teweyuyo akikala pansi nukulengalenga". ⁹ Bamo bakati "weyuyo" abanji bakati, Awe bayanite bwaka," Po umwene akababuzya, "akati nene". ¹⁰ Abene bakamulalusya bakati, "Ka amaso ghako ghigukite bulibuli?" ¹¹ Umwene akabamula akati, "umunthu yo bati Yeso akang'anya ilyongo nukumphaka ku mumaso pachiziba icha Silowamu. Po nkhabuka nk haya nasukusula, po nkha nanda palinga." ¹² Abene bakanena bakati, "kha alikwi?" akabamula akati "une nthamenyeko". ¹³ Po akamusenda umunthu yo kale atakalinga nuya nawe kuba Falisi. ¹⁴ Likaba lisiku lya sabata lya u Yeso akanghanya ilyongo nukwighula amaso. ¹⁵ Po sona Abafalisi bakamulalusya mumo andulolelera. Umwene akati kukwabo, "Akandite ilyongo nukumbika mumaso, po nasukuswile, chochobene nk hulinga. ¹⁶ Bamo aba Falisi bakati, "U munthu uyu atafumite kwa Chala chifukwa chakuti atakusunga isiku lya sabata." Abanji bakati, "Ka bulilbuli umunthu yo munanzi angabomba ivinthu ivi? Po pakaba ukugabinkhana pakasi papabo. ¹⁷ Po bakamulalusya umufwa minso sona, Ka ukunena choni ivya uyu, pakuti akwighule amaso?" Umufwa maso akati, "Mughonela." ¹⁸ Aba Yuda batakamusubila ukuti akaba mufwa maso sona akapokela ukulinga mpaka po bakabitizya aba papi ba yo akapokela ukulinga. ¹⁹ Po bakabalalusya aba papi, "Ka uyu mwana winu yo akapapwa mufwa maso? Ngapo bulibuli pano akulinga?" ²⁰ Aba papi bache bakabamula bakati, "Tumenye ukuti uyu mwana witu sona akapapwa mufwa maso. ²¹ Ngapo bulibuli ilelo akulinga, tutakumanya, sona yo akamwighula amaso, tutamumenye. Mulalusye, we songo. ngingenela mwene." ²² Aba papi bache bakanena ivinthu ivi, pakuti bakoghopanga aba Yuda. Pakuti aba Yuda bakivwana ukuti nanthi yumo akwitikizya ukuti we Kilisitu, bakwiza ukumufumyamo mu chalichi. ²³ Pa chifukwa, chochobene ababapapi bache bakati, "We songo, mulalusye" ²⁴ Po akabubili bakamwitizya u munthu yo akaba mufwa maso sona bakati kukwache, "Umupe u Chala umuchinzi. Tukumanya pakuti umunthu uyu munanzi." ²⁵ Po umunthu yula akamula, "Nthakumanya ukuti angaba munanzi. Ichinthu choka cho nkhumanya: Nkhaba mufwa maso, sona ilelo nk hulinga." ²⁶ Po bakanena kukwache, "Ka akabomba ichoni kukwako? Akighula bulibuli amaso ghako?" ²⁷ Akati une nababuzya kale sona mutakwivwisya! Ka choni cho mukulonda pakwivwa sona? Ka mutakulonda ukuti numwe mube bamanyili wache. mukulonda? ²⁸ Bakamutuka sona bakati, "We mumanyili wache, loli uswe swe bamanyili ba Mozesi. ²⁹ Tumenye ukuti u Chala anena kwa Mozesi, loli tutamenye umunthu uyu ko afumite." ³⁰ Umunthu yula akabamula kukwabo, "Ichi chakwitabizya, "Ukuti mutakumanya ko uyu afumite, sona loli akighula amaso ghane. ³¹ Tumenye pati u Chala atakubivwa abananzi, loli nanthi yumo wa bwanaloli sona akubomba ubwighane bwache, akwivwa kukwache. ³² Ukwanda ko kubwandilo bwa chisu chapansi tutivwilepo nalumo pati umunthu akighula amaso agha munthu yo akapapiwa wakufwa amaso. ³³ Nanthi umunthu uyu atakufuma kwa Chala, atanga bombapo nachimo chimo". ³⁴ Abene bakamula bakati, "uwe ukapapiwa mumbibi nk hani mumbibi, po utumanyisa uswe?" po bakamufumya kunzi. ³⁵ U Yeso akivwa pati bamufumya mu sinagogi. Bo amwagha akamulalusya akati, "kha usubila umwana wa munthu." ³⁶ Umunthu yula akamula akati, "wewenu, mwene, une nsubalile mumwache?" ³⁷ U Yeso akanena akati, "yo mwamulinga sona weyo munena nawe". ³⁸ Munthu yula akati, "

mwene nkhusubalila, " akamwiputa yuyo. ³⁹ U Yeso akati, " nkhwiza palonga muchisu chapansi pati bo bafwile amaso balinge sona bo bakulinga baleke pakulinga." ⁴⁰ Aba Falisayi bobakaba nawe palanye bakivwa amazwi agha bakamulalusya bakati, " kha ukunghanamula wati nuswe tufwile amaso?" ⁴¹ U Yeso akababuzya akati, " nanthi mukafwa amaso, ngatemwebatulanongwa, loli pati mukwinena pati mulinga, " ching'anamula pati mwebatulanongwa.

Chapter 10

¹ Naloliloli nkunena kukwinu, wensi we atakwinjila ukwendela pamulyango wa chibagha cha mbelele, loli akukwela pambali, umunthu yula mwivi sona wakukoma. ² We akwinjilila pamulyango we mudimu wa mbelele. ³ Uwakulindilila pamulyango akuwmighulila. Imbelele yikwivwa amazyu ghache, sona akuyitizya imbelele yache izina nukuyifumya. ⁴ Pala afumya izyache zyonisi akuzitanjilila, sona nimbelele zikumukonkha, pakuti zimenye amazyu ghache ⁵ Tezize zinkhonkhe umulendo loli mumalo mwache zikumusamala pakuti zitamenye amazyu aghabalendo. ⁶ U Yeso akanena ichili ichi kukwache, loli batakiwisiya ukuti ivi vyovyoni vyo akanena kukwabo. ⁷ Po u Yeso akanena sona kukwabo, naloliloli nkunena kukwithe, nemulyango wa mbelele. ⁸ Wensi we akiza bo une nthizite mwiba sona wakukoma, loli imbelele zitakabivwa. ⁹ Ne mulyango. Pala yumo akwinjila mukasi ukwendela mumwane, alipokiwa, alinjila nukufuma sona alagha ivyakulya. ¹⁰ Umwiba atakwiza pa bwaka pakupatula pakwiba nukughogha sona nukunangania. Une niza ukuti babe nubumi sona babe nabo ubwinji. ¹¹ Une ne mudimi umwiza. Umudimi umwiza akufwilapo pambalele. ¹² Uwambombo uwakwazimya te mudimi, sona temwenecho wambalele. Akulinga impumphu yikwiza po akuzileka imbelele sona akusamala. Po impumphu yikuzikola nukuzisazya. ¹³ Akusamala chifukwa wambombo wakwazimya sona atapwelelepo izya mbelele. ¹⁴ Une ne mudimi umwiza, sona une nzimenye izyane, po nizyane zimenye une. ¹⁵ U tata amenye une, sona nune mumenye u Tata, po nkufwilapo pambalele. ¹⁶ Une ndinimbelele inji zyotezyamulyango ughu. Mbaghile nize nazyo zyoze, sona zikwiza pakwivwa amazyu ghane ukuti pabe ichinyamana/ chitekwa choka po nu mudimi weka. ¹⁷ Ichi chocho chifukwa u Tata anganite une. Nkufwilapo ukuti nyamuke sona. ¹⁸ Nayumo akusenda/ akumphoka, loli nkufwilapo waka nene. Ndinamazaza ghakunyamuka. Napokela ululaghilo ulu ukufuma kwa Tata wane." ¹⁹ Ukugabinkhana kukaghiwa sona mu Bayuda chifukwa cha mazyu agha. ²¹ Abinji mwababo bakati, " alinichimphepo sona apenite. Ngachoni cho mukwivisiya kukwache?" ²⁰ Abanji abakati, " agha temazyu ghamunthu we ali nichimphepo. Ka ichimphepo chingighula aminso gha mufwa manso? ²² Po pakaba kabalilo ka lusekelo ulwa kufinga kupya mu Yerusalemu. ²³ Mukaba mulupepo. Po u Yeso akanda akenda mu Tempeli munyumba ya Solomoni. ²⁴ Po aba Yuda bakamuzungulila nukunena kuwkache ukuti, " kabalilo katali buli ko inthutukayikisye? pala we kilisitu tubuzye uswe pabwelu. ²⁵ U Yeso akabamula, une nkhababuzya, loli mutakasubila. Imbombo zyo nkhubomba mwizina lya Tata wane, izi zikusimikizya izya une. ²⁶ Loli mutakusubila chifukwa temwe mbelile zyane. ²⁷ Imbelele zyane zikwivwa amazyu ghane, une nzimenye, sona zikunkhonkha une. ²⁸ Une nkhuzipa ubumi bwa bwile na bwile, zitalifwapo, sona nayumo akwiza pakuzifumya munyobe yane. ²⁹ U Tata wane, we amphile izyene kukwane, mukulu ukulusya bonisi, pa nayumo abaghile pakuzifumya munyobe ya Tata. ³⁰ Une nu Tata swe munthu weka." ³¹ Po aba Yuda bakasenda sona amabwe ukuti bamume nagho. ³² U Yeso akabamula, " abalangizya umwe imbombo inji iziza izyakufuma kwa Tata. Mbombo buli zyo mukunumilapo namabwe? ³³ Abayuda bakamwamula, " Tutakukuma namabwe pambombo yimo iyiza, lole pakusita kukonkha indaghilo, papo uwe, we munthu, ukwibika wemwene ukuti we Chala". ³⁴ U Yeso akabamula, zitasimbiwe mululaghilo lwinu, nkhanena ukuti, " mweba Chala"? ³⁵ Pala akabitizya twa Chala, amazyu gha Chala ghakizila uwenu(sona namasimbo ghatangasuliwa). ³⁶ Mukunena kwaweyuyo we u Tata akamusala nukumutuma muchisu chapansi, " utakunkhonkha indaghilo, chifukwa nenite ukuti, une nemwana wa Chala"? ³⁷ Pala nthakubomba imbombo zya Tata wane, mutakansubila. ³⁸ Loli pala nthuzibomba, napapo mutangansubila une, munsibile mumbombo ukuti mumanye nukwivisiya ukuti u Tata ali mumwane sona nukuti une indi mwa Tata." ³⁹ Bayezya pakumukola sona, loli akafumamo munyobe zyabo. ⁴⁰ Akabuka sona ukupulikila u Yolodani ukubuka ko u Yohani akozya abanthu pabwandilo, po bakikala kulanyene. ⁴¹ Abanthu abainji bakiza kukwache nukunena ukuti naloli u Yohani atakabomba ivimanyisyo, loli vyonsi ivinthu vyo u Yohani akanena ivya munthu uyu vyanaloli." ⁴² Abanthu abinji kula bakasubila mumwache.

Chapter 11

¹ Po umunthu yumo izina Lazaro akalwala. Akafumanga mu Betaniya mukaya ka Mariya nu Malita uwamwabo wache. ² Akaba we Mariya akamupazya amafuta u mwene sona akamupuputa mu vinama ni sisi lyache yo u muyemba wache u Lazaro yo akalwala. ³ Po abayemba bache bakatuma kwa Yeso, bakati, " mwene, linga, yo umughanite alwalite." ⁴ Bo u Yeso imva ivi, akati, "Ubulwale ubu tebwabufwe, loli bwabuchindamu bwa Chala ukuti u mwana wa Chala achindikiwemo." ⁵ Po uYeso akamughana u Marita sona nuwa mwabo sona Lazaro. ⁶ Pobo ivwa akuti u Lazaro alwalite, u Yeso akikala amasiku mabili amanyabo pa malo gho akaba. ⁷ Po penda ichi, akanena kuba manyili," twenda tubuke sona ku Yudeya." ⁸ Abamanyili bakati kukwache, "mumanyisi, lululu aba Yuda bakayezya ukuma namabwe uwe, po ukubuka sona kulanyene?" ⁹ U Yeso akabamula, " ka mute ama ama awazi tweluvu agha bwelu ubwalidzuwa pi tsiku? nanthi umunthu yumo akwenda pamusanya, atakwipunula, chifukwa akulinga ubwelu ubwa pachinsu icha pansu. ¹⁰ Nangabuli, nanthi ukwenda pa busiku, ukwiza ukwipunula chifukwa ubwelu nabumo mumwache". ¹¹ Akanena ivinthu ivi, sona bopenda ngati vino, akanena kukwabo, umu mumanyani witu u Lazaro aghonite utulo, loli une nabuka pakuti, une

ninga muzibusya yuyo mutulo." ¹² Abamanyili pobakati kukwache, "mwene, nanthi aghonite utulo, inthi azibuke." ¹³ U Yeso akanenanga izya bufwe bwache loli abene bakunong'onanga ukuti akanenanga izya tulo utwakutuzya. ¹⁴ Po u Yeso akanena ku kwabo pabwelu, "u Lazalo afwile." ¹⁵ Une ghubokile, chifukwa chinu po une nthabako pakuti umwe munsubalile. Twende tubuke ku kwache." ¹⁶ Thomasi, yo bakamwitizyanga Didimasi, akati abamanyili abanyabo, "twende poka nuswe pakuti tuye tufwile poka nu Yeso." ¹⁷ Bo Yeso iza akagha ukuti u Lazalo akabikiwa kale mwipumpaha pa matsiku folo. ¹⁸ Po u Betaniya akaba kupipi nu Yerusalemu ukwakwana amastadiya fiftini ubutali. ¹⁹ Abanji aba Yuda bakiza kwa Malita nu Maliya, pa kubakola inyobe pazyu muyemba wabo. ²⁰ Bo Malita, bo ivwa ukuti u Yeso akwiza, akabuka ukuti akomane nawe, loli u Maliya akikala mu nyumba. ²¹ U Malita po akati kwa Yeso, "mwene, nanthi ukabanga kuno, umuyemba wane nge atakafwa." ²² Nilelo bwaka, une zimenye ukuti chonsi cho walenga ufuma kwa Chala, aliza akupe. ²³ U Yeso akanena akati kukwache, "umuyemba wako alinyamuka sona." ²⁴ U Malita akati kukwache, une zimenye ukuti alinyamuka sona pankuzuka kwa pisiku lyabumalilo." ²⁵ U Yeso akanena kukwache, "une nechizyuka sona ne wabumi; yo kusubalila mumwane napo angafwa akwiza pakuba mumi; ²⁶ sona wensi yo akwikala sona akusubalila mwa une te akafwe. Mukusubalila ichi?" ²⁷ Akanena kukwache, "iiii, mwene, une nkhusubalila ukuti we kilisiti, umwana wa Chala, yo akwiza muchinsu chapansi." ²⁸ Bo anena ivi, akabuka sona akamwititizya uwamwabo u Maliya kubufisamu. Akati, "umumanyisi alikuno sona akwitizya uwe." ²⁹ Bo ivwa ivi, akanyamuka mumwanya mwalubilo nu kubuka kukwache. ³⁰ Bo u Yeso achili atafikite mukaya loli bo achili ali pabuyo bo u Malita akomana nawe. ³¹ Bo aba Yuda, bo bali nawe mu nyumba sona bo bakamukolanga inyobe, bakumulinga u Malaiya anyamuka mwalubilo sona afuma kunzi, bakamukonkha, bakinong'onanga ukuti abuka kwipumpaha pakulia kulanyene. ³² Bo u Maliya afika pabuyo popakaba u Yeso sona amulinga, akaba pansu, mu vinama vyache sona akanena akati kukwache, "mwene, nanthi ukabanga kuno, umuyemba wanenge atakafwa." ³³ Bo u Yeso amulinga akulila, sona aba Yuda bo bakiza nawe bope bakulila, akaba nichitima chikamukola sona akayimba hee; ³⁴ akati, "popi po mumughonekete yuyo?" bo kati ku kwache, "mwene, zakuno ulinge." ³⁵ U Yeso akalila ³⁶ Po aba Yuda bakati, "linga mo amughanile u Lazalo!" ³⁷ Loli bamo mwa babo bakati, "nte munthu yula yo akamwighula amaso umufwamaso yula, abanga akuti umunthu uyu atakafwe?" ³⁸ Po u Yeso akaba nichitima hee akabuka kwi pumpaha. Likaba likupile likupikile, sona kukaba ichibwina baghonekete papo ibwe. ³⁹ U Yeso akati, "fumyapo ibwe" u Malita, umuyemba wa Lazalo, we akafwa, akati kwa Yeso, "Mwene, pakabalilo aka umubili wanda pakununkha pakuti akafwa amasiku folo ghendapo." ⁴⁰ U Yeso akati kukwache, "ka une nthakanena ukuti, nanthi ukasubalila, ngewalinga ubuchindamu bwa Chala?" ⁴¹ Po bakafumyapo ibwe u Yeso akinula amso ghache sona akati, "Tata, une nkhusalifya uwe pakuti uwe ukunivwa une." ⁴² Une nkamanyu pakuti, akabalilo konsi ukunivwa, loli pakuti chifukwa cha libumba lyolizungulile pakati nkhanena ichi, pakuti bansubile ukuti banthuma une." ⁴³ Bo anena ichi, akakola hee na mazwi amakulu "Lazalo fuma!" ⁴⁴ Umunthu umufwe akafuma, ivinama vyache ninyobe zyache vikapinyiwa imyenda, sona nakumaso kukapinyiwa imyenda. U Yeso akati ku kwabo, "musatule sona muleke abuke." ⁴⁵ Po abayuda abainji bo bakiza kwa Maliya nukulinga vyo u Yeso akabomba, bakamusubalila mumwache. ⁴⁶ Loli bamo mumwabo bakabuka kuba Falisayi sona bakababuzya ivinthu vyo u Yeso akabomba. ⁴⁷ Po aba puti aba songo na faba Falisayi bakabunganya na ba songo poka sona bakanena. "ka tungati choni? umunthu yuno akubomba ivimanyisyo ivinji." ⁴⁸ Nanthi tuti tumuleke mwene ngati buno nyene, bonsi bakwiza pakumusabilila yuyo, Aba ku Roma bakwiza kwiza sona batupoke vyonsi ubuyo sona nichisu chitu." ⁴⁹ Nanga buli, umunthu yumo mumwabo, Kayafa, yo akaba we songo wa Puti umwaka ghulanyene, akati kubwabo, "Mutamanya nachimo." ⁵⁰ Mutakumanya ukuti chingaba chiza ukuti umunthu weka afwile abanthu abinji pakulusya ukuti bonsi muchisu bamale." ⁵¹ Po ichi atakanena ukufuma kukwache. Loli, pakuti akaba wesongo wa baputi umwaka ghulanyene, akalotela ukuti u Yeso inthi ize afwile ichisu; ⁵² sona te chisu chene, loli pakuti nabana ba Chala bosatite babungane poka ngati ali weka. ⁵³ Pakufuma isiku lila bakunong'onanga izila iyakumubukila u Yeso kubufwe. ⁵⁴ Pakufuma aponyene u Yeso atakendanga pabwelu naba Yuda, loli akafumako kula akaya ku chikaya kupipi ninkholongo nukuya kuchikaya cho bakatingi Efulayimu uku koko akikala nabamanyili bache. ⁵⁵ Po ulusekelo lwapasika ulwaba Yuda lwapalamila sona abinji bakabuka ukukwela ku Yerusalemu ukufuma muchikaya bobatabukite kulusekelo lwapaska ukuti biswefye bene. ⁵⁶ ⁵⁷ Bkamulonda u Yeso, sona bakanenga beka nu munyabo bo bimilile mu Tempeli" mukwinong'ona chi? pakuti nte ize ku lusekelo?" Aba songo babaputi naba Puti bakati ululaghilo nanthi yumo angamanya ko u Yeso angaba anganena umwakuti bamukole.

Chapter 12

¹ Amasiku sikisi bo pasaka atafikite, u Yeso akiza ku Betaniya, ko u Lazaro akaba, yo yu Yeso akamunyamusya kubakufwa. ² Po bakamupangila ichakulya chapabusiku kulanyene, sona u Malita weyo akamupanga. Loli u Lazaro akaba weka mu bo bakinamila pachakulya pa tebulo nu Yeso. ³ Po u Maliya akasenda ilita lya mafuta agha mununsi uwiza hee, akamukapazyu muvinama vya Yeso nawo sona akamupuputa muvinama mula ni tsitsi lyache. Munyumba mukizula nukununkhila kwa mafuta. ⁴ Judasi Isikaliyoti, weka mubamanyili bache, yo akaba mulwani wache, akati, ⁵ "Choni cho amafuta agho ghalaghuiziwa pamakopala fili handiledi ukuti babape abapina?" ⁶ Po akanena vino, te chifukwa chakuti abatule abapina awe, loli chifukwa akaba mwivi. Akaba nichikwama cha ndalama sona nge akiba ukufumyamo ngezikaba mulanyene. ⁷ U Yeso akati, mwitikirize umwene asengule vyo alinavyo mupaka pisikjus lyo bakwiza pakusilila. ⁸ Uwe amasiku ghosi inthi ubenge nabapina. Loli uwe te masiku uliba nune." ⁹ Pakabalilo aka abanthu abinji aba Yuda bakivwa ukuti u Yeso alikulanyene, sona po bakaya, batakayila kwa Yeso mwene awe, loli

napakuti bamulinge u Lazaro, yo u Yeso akamunyamusya ukufuma kuba kufwa. ¹⁰ Abasongo baba puti bakadumula poka ukuti bamukpme u Lazaro; ¹¹ pakuti chikaba chifukwa chache ukuti abinji aba Yuda bakamukonkha sona bakamusubalila u Yeso. ¹² Kundabi yache abanthu abainji bakiza kulusekelo bo bivwa ukuti u Yeso akuya ku Yerusalemu, ¹³ bakanyamula insamba zya makomo sona bakabuka ukuti bakomane nawe sona bakakolanga hee, " Hosana! Musayiwa yo akwizila mwizina lya Mwene, u Mwene usongo uwa izilayeli." ¹⁴ U Yeso akayagha impunda akakwela nukwikala papo, ngati movisimbiliwa, ¹⁵ Utakaghope, mwana unakazi uwa muzioni; linga, umwene winu akwiza, ikalite pamwenda pamwanya pa mpunda." ¹⁶ Abatumwa bache bataktivwisya ivinthu ivi pabwandilo, bo u Yeso akweziwabakakumbuka ukuti ivinthu ivi vikasimbiwa kukwache ukuti ivinthu ivyo ivyo vili mubombeliwa kukwache. ¹⁷ Po ichibukatila chikasimikizya ukuti akaba nabo po akamwizya u Lazaro ukufuma mwipumpha sona nukumunyamusya mumwanya ukufuma kuba kufwa. ¹⁸ Chikaba sona ngati chifukwa cha chibukatila bakabukila ukuti bakomane nawe, chifukwa cha kwivwa ukuti abomba ichimanyiso ichi. ¹⁹ Polelo abafalisayi bakati pabene bene, "linga utangabomba nachimo, linga ichisu chonsi chaya kukwache." ²⁰ Po aba giliki bamo bakaba nabo bobakubuka pakwiputa napa chakulya. ²¹ Po bakaya kwa Filipu, we akafumanga ku Betisayida mu Galileya, po akamulalusya, bakati, bwana, twalonda ukuti tumulinge u Yeso. ²² U Filipu akabuka nukumubuzya u Andeleya, u Andeleya akabuka poka nu Filipu, sona bakamubuzya u Yeso. ²³ U Yeso akabamula nukuti, " akabalilo kafika akakuti umwana wa munthu achindikiwe. ²⁴ Naloliloli, nkunena kwa umwe, pene papo uluphumba ulwa mafilu lwaba pachisu sona iwafwa, lukuba palanyene palwene, loli nanthi lwafwa, lulinga lupape ivikomwa ivinji. ²⁵ Yo aghanite umoyo wache inthi akabusumbe, loli yo aghubengite, umoyo wache muchisu ichi alighusunga mpaka manyi manyi. ²⁶ Nanthi yumo akwiputa, une muleke umwene ankhonkhe une,sona po une indi, naba po une indi, naba mbombo bane bali palanye. Nanthi anganiputa une, u Tata ali muchindika umwene. ²⁷ Po umuzimu wane watamiwa, sona ka une ninganenachi? Tata, nsunga une ukufuma pa awala ili? Loli pa chifukwa ichi une nkiza ku awala ili. ²⁸ Tata kwezya izina lyako, " po izwi likiza ukufuma ku mulyango ukuti, nalikwezya kale po inthikwezya sona." ²⁹ Po ichilundilo chochikimilila palanyene sona nukwivwa chikati kamesya. Bamo bakati "umungelo anena nawe" ³⁰ U Yeso akamula nukuti, " amazwi agha ghatiza kukwane, loli kukwinu. ³¹ Po ukulongiwa kwa chisu cha pansi ichi; po ubulamulilo bwa chisu chapansi ichi chikwiza ukusumbiwa. ³² Pala niza nanyamuliwa kumwanya ukufuma pachisu, ndisenda wensu ukwiza kukwane." ³³ Akanena bunonyene ukulangizya imfwa yo akwiza ukufwa. ³⁴ Ichibukatila chikamwamula, " twivwile ukufuma mundaghilo ukuti u Kilisiti akwiza ukwikala muyaya. Munganena buli buli, " Umwana wa munthu abaghile asendiwe? wewenu yo we mwana wa munthu?" ³⁵ U Yeso po akati kukwabo, " ubwelu buchili buli numwe mukabalilo akanandi. Enda pokuchili kuli ubwelu, pakuti ichisi chitakabaghe umwe. Yo akwenda muchisi atamanyanga ko akuya. ³⁶ Po muli mubwelu, subalila mubwelu pakuti umwe mube mwebana ba mubwelu." U Yeso akanena ivinthu ivi sona akafumapo sona akabavwama abene. ³⁷ Napo u Yeso akababombela ivinji ivi manyisyo kukwabo, pope batakamusubalila umwene ³⁸ pakuti isimbo lya Yesaya yo akaba mughonela likwanilisiwe, mo akati " mwene, yo amusabilile munene, sona kwa wenu yo ali ninyobe ya mwene yikamusetukila?" ³⁹ Pa chifukwa ichi batakasubalila, pakuti u Yesaya wepe akanena. ⁴⁰ "Abighalile amaso ghabo, sona akaghomya imyoooyo yabo; lumo abene ngebalinga namaso ghabo sona nu kwisya mu myoyo yabo, nukung'anamuka, sona une nge nabapozya." ⁴¹ Yesaya akanena ivinthu ivi chifukwa akalinga ubwiza bwa Yeso sona akanena nawe. ⁴² Nangabuli abinji aba lamulila bakasubalila mwa Yeso, loli chifukwa cha ba Falisayi, batakitikizya ivi pakuti batabalesye nukubafumya mu sinagogi. ⁴³ Bakaghana ukuchindikiwa ukwa kufuma ku banthu nkhanu ukulusya umuchizi uwa kufuma kwa Chala. ⁴⁴ U Yeso akakola sona akati, " wensi yo akusubalila mwa une, atakusubalila mwa une nemwene loli nayo akanthuma une, ⁴⁵ sona yo alinga une alinga umwene yo akanthuma une. ⁴⁶ Une niza ngati ne bwelu pa chisu cha pansi, pakuti wensi yo akusubalila mwa une atakize asyale mu chisi. ⁴⁷ Nanthi yumo ivwa amazwi ghane loli atakughasunga, nthakumulonga pakuti nthizite pakulonga ichisu chapansi loli pakuchipoka, ⁴⁸ Yo ankhana une sona yo atapokela amazwi ghane, aliko yumo yumo yo akumulonga. Izwi iyo iyonanena lilimulonga pi siku lyabumalilo. ⁴⁹ Pakuti ntanena ivi pa nemwene, loli we Tata yo akanthuma une, yo akampha une ulughalilo ulwakuti pavyo nanena sona pavyo inthi nkhanenenge. ⁵⁰ Nzimenye ukuti indaghilo zyache gho moyo uwa manyi manyi, pakuti chocho une nanena- chili ngati we Tata akunena ku kwane, po nkunena."

Chapter 13

¹ Po bo ulusekelo lwa pasaka lutafikite u Yeso akamanya ukuti i bala lyache lyifika ilya kufumila muchisu chapansi sona uku bukila kwa Tata ukuti abaghana awene abache ba bakaba mu chisu akabaghana abene mphaka pabumalilo. ² Po u Satana akaba ukuti ingile mumoyo wa Yudas isikaloti umwana wa Simoni, ukuti amubike u Yesu kubalughu pa chakulya icha pachamabwila. ³ U Yeso yo akamanya ukuti u Tata wache akamupa vyosi munyobe zyache sona ukuti akafuma kwa Chala sona akubuka ukunyokela kwa Chala. ⁴ Akanyamukapo po bakalyela sona akavula imyenda lya khunzi. Po akasenda itawulo sona akipinya ukuzingilizya umusana wache. ⁵ Po akitila aminzi mucha koghela sona akanda pakozya muvinama ivya bamanyili sona akabapuputa nintawulo lyo akalizingilizya mumusana wache. ⁶ Akiza kwa Simoni Pitala, sona Pitala akati ku kwache, " Mwene, inthi unozye muvinama vyache?" ⁷ U Yeso akamula sona akati kukwache, " cho une nkhubomba uwe utakwivwa ilelo, loli uwe uliza wivwe ivi panthazi." ⁸ U Pitala akati kukwache, " uwe ukanozye lumu muvinama vyane. " U Yeso akamwamula, nanthi une ntangakozya uwe, uwe uleke pakomana nune." ⁹ Simoni Pitala akanena kukwache, " Mwene, utakanozye muvinama mwene, loli namunyobe zyane sona na ku mutu." ¹⁰

U Yeso akanena kukwache, yuyo yo aghite atalondiwa, pena papo ozya ivinama vyache, loli aswepite hee, uwe uswepite, loli nte mwebonsi." ¹¹ (Chifukwa u Yeso akamumanya yo akamubinikanga umwene, chocho chifukwa akanena, " pomwebonsi ba umwe mwebaswepu) ¹² Po u Yeso abozya muvinama vyabo sona akasenda amenda akavwala sona akikala panso sona, akanena kukwabo, " ka umwe mukwivwa cho une nababombela umwe? ¹³ Umwe mukunitizya une "manyisi"sona "Mwene"sona umwe mukunena momumo , chifukwa indi ubonyene. ¹⁴ Nanthi une lelo, ne mwene sona ne manyisi nabo zya muvinama vya weka numunyabo. ¹⁵ Pakuti une nabapa ichalingilapo ukuti numwe mubombe ngati mo une mbombile kukwinu. ¹⁶ Naloliloli, nkunena kwa umwe, uwa mbombo tewapamwanya ukulusya bwana wache, pamo umesenjala we songo kwayo akumutuma. ¹⁷ Nanthi muvimenye ivi, umwe mwebasayiwa nanthi umwe mukuvibomba. ¹⁸ Une nthakunena mwebonsi, une mbamenye bo nsalite loli vyo vili mumasimbo vikwanilisiwe: yo ukulya nawe weyo akwiza kuba mulwani wane. ¹⁹ Po nkhubabuzya umwe ivi ilelo povitabombiwe pakuti nanthi viza vyabombiwa. Umwe mukitikizye ukuti UNE NENE. ²⁰ Naloliloli nkunena kukwinu, wensi yo akupokela yo nkhumutuma , amphokelela une , sona wensi yo apokelele une apokelele yo akanthuma une. ²¹ Bo u Yeso anena ichi, akatamiwa mumuzimu. Akasimikizya pabwelu sona akati , " Naloli loli , une nkunena kwa umwe ukuti weka mwa umwe akwiza ukung'anamukila une." ²² Abamanyili bakalingana weka numunyabo bakaswighanga wewenu yo akumunena. ²³ Weka mubamanyili bache, we u Yeso akamughana nkhanu, akikala patebulo kumbali ko u Yeso akaba. ²⁴ Simoni Pitala akamusiniza umumanyili sona akati" Mulalusye umwene wewenu we akunena apa." ²⁵ Po akasengelela kwisinda kupipi kumbali kwa Yeso sona akati ku kwache, " mwene ka wewenu? ²⁶ U Yeso akamula, " weyo une inthi ndwivye ichibama ichimenyule sona inthi mupe yuyo." Bo adwibika ichibama , amupa u Judasi umwana Simoni Isikalioti. ²⁷ Bo apokela ichibama, u satana akamwinjila mumwache, po u Yeso akanena kukwache, " chokulonda pakubomba, chibombe mwalubilo." ²⁸ Ilelo nayumo yo akikala nawe pa tebulo akamanya choni akanena bunonyene ku kwache. ²⁹ Bamo bakinong'ona pakuti, Judasi akaba ni chikwama cha ndalama. ³⁰ UYeso anthi ku kwache " kaghule vyo vyikulondiwa ukuti tulye pamo ukuti abape vimo kuba pina. Bo u Judasi apokela ichibama, akafuma kunzi mwalubilo hee. Pakaba popa busiku. ³¹ Bo u Yudas abuka , u Yeso akati, " ilelo u mwana wa munthu achindikwa, sona u Chala achindikwa mumwache. ³² Nanthi u Chala amuchindikila mumwache, u Chala akwiza sona umuchindika u mwana mwa yuyo mwene , soan akwiza umuchindika umwene lyoka basi. ³³ Mwe bana bannadi , une ndinumwe mukabalilo akanandi. Umwe inthi mwize mundinga une, sona ngati nkhanenela ku ba Yuda." ko une nkhuza, umwe mutangizako awe. Ilelo une nkunena sona ivi kukwinu. ³⁴ Une nkhubapa umwe ulupya ululaghilo, ukuti umwe mubaghile mughananenge weka numunyabo ngati monabaghanile umwe, po numwe mubaghile mughane weka numunyabo. ³⁵ Ngati pachino wensi akwiza pakumanya ukuti umwe mwe bamanyili bane, nanthi umwe mwaghana weka numunyabo." ³⁶ Simoni Pitala akati kukwache, " mwene , kwi ko uwe ukuya?" U Yeso akamwamula , " ko une nkhuza utangankhonkha akabalilo aka loli inthi ukankhonkhe panthanzi. ³⁷ Pitala akati kukwache," Mwene choni cho une nthangakunkhoka bunonye? une inthi mbike panso umoyo wane chifukwa cha uwe. ³⁸ U Yeso akamula, " ka uwe inthi ubike umoyo wako panso chifukwa cha une? Naloli loli nkunena kukwako, bo umukolwe atalila bo utankhanite katatu."

Chapter 14

¹ Mutakaleke imyoyo yinu yitamiwe. Mo musubile mwa Chala, musubile na mumwane. ² Mu nyumba ya tata muli amalo aminji. Nanthi chitakabanga ngati ulu, nge nababuzya, pakuti nkubuka nkuya pakubayaniza amalo umwe. ³ Nanthi nabuka pakuyania amalo ghinu, nkuzukwiza sona nukubapokela umwe kwa nemwne, mwakuti ko nkuya pakuba ko numwe mwize mubenge. ⁴ Muyimenye inzila yo unu nkuyako. " ⁵ U Tomasi akati kwa Yesu," Mwene, tutamenyeko ko ukuya, ka tungayimanya bulibuli inzila?" ⁶ U Yesu akamubuzya akati, "Ne nzila, ne bwanaloli, sona ne bumi; Nayumo uwakwiza kwa Tata nanthi atendile mumwane. ⁷ Nanthi mukumanya une, nu Tata wepe mumumenye. Ukufuma ilelo ukuya kunthanzi mwamumanya sona mwamulimnga." ⁸ U Filipu akanene kwa Yesu, "Mwene, tulangizye u Tata, mwakuti twikutisiwe." ⁹ U Yesu akamubuzya akati, "Nalinji numwe akabalilo akatali hee kokuti nulu uchili utamenye une, Filipu? Wensi yo andinga une amulinga nu Tata. Ka unganena bulibuli, "Tulangizye uswe u Tata?" ¹⁰ Ka mutasubilia ukuti indi mwa Tata sona u Tata ali mumwane? Amazwi gho nanena kwa umwe nthakunena kwakuyana namaka ghane, loli u Tata yo akwikala mumwane akubomba imbombo yache. ¹¹ Nsubila une ukuti indi mwa Tata, sona u Tata ali mumwane, munzila yimo musubile chifukwa cha mbombo zyene. ¹² Naloliloli, naloliloli, nkunena ku kwinu, wensi yo akusubila mu mwane azukubomba imbombo zyo nkubomba, sona azu kubomba imbombo inkulu ukulusya zino chifukwa nkubuka kwa Tata. ¹³ Chonsi cho mungalalusya mwizina lyane, nkuzukubabombela mwakuti u Tata ize achindikiliwemo mu Mwana. ¹⁴ Nanthi mukundalusya une chimo mwi zina lyane, nkuzukubomba. ¹⁵ Nanthi munganite, muzukusunga ikhomelezyo zyane, ¹⁶ sona nkuzukwiputa kwa Tata, azukubapa umuhobosu uyunji ukuti ize abenge numwe bwile--- ¹⁷ umuzimu wa bwanaloli. Ichisu chitangamupokela chifukwa chitakumulunga pamo ukumumanya. Loli umwe mumumenye, pakuti akwikala numwe sona inthi abenge mu mwinu. ¹⁸ Nthakuzukubaleka mwebene; NKuzukunyokela sona kukwinu. ¹⁹ Loli mukabalilo kakuchepa ichisu te chikandinge sona. loli umwe inthi mungandinge. Chifukwa nu mumi, numwe inthi mubenge bumi. ²⁰ Pisiku ilyo inthi mukamanye ukuti indi mwa Tata, sons ukuti umwe muli mumwane, sona nune indi mu mwinu. ²¹ Wensi yo ali nkhomolezyo zyane sona akuzisunga weyo anganite une, sona wensi yo anganiye une azukughaniwa nu Tata, sona nkuzukumughana nukwilangiza nemwene kukwache." ²² U Yuda (ye te we Sikaliyoti) akati kwa Yesu, "Mwene, ka vyaba bulibuli ukuti mwilangizye mwebene kukwitu kwene loli ku chisu

hagha?"²³ U Yesu akamula sona akanena nawe, "Nanthi yo anganite une, azukusunga amazwi ghane. U Tata wane azukumughana, sona tuyukwiza kukwache nukuzukupanga akaya kitu nawe."²⁴ Yo atanganite une atakusunga amazwi ghane. Izwi lyo mukulivwa litakufuma mumwane loli kwa Tata yo akanthuma une.²⁵ Nanena ivinthu ivi kukwinu, po nchili indi numwe.²⁶ Nanga buli, u Muhobosu---u Muzimu Umuswepu gho u Tata inthi ize atume mwizina lyane--- yo akwiza pabambanyisa vyonsi sona azukubakumbusya vyonsi vyo nkanena numwe.²⁷ Nkubalekela umutende; Nkubapa umutende wane. Nthakubapa ngati mo ichisu chikupela. Mutakaleke imyoyo yinu yitamiwe sona yitakoghope.²⁸ Mukivwa ukuti nkanena kukwinu, 'Une nkufumapo, sona nkuyu kwiza sona kukwinu.' Nanthi mukangana, nge mwaghoboka chifukwa nkuya kwa Tata, pakuti u Tata mukulu ukulusya une.²⁹ Ulu nababuziza nzila bo chitabombiwe, ukuti nanthi chabombiwa muzukusubila.³⁰ Tenene sona ivinji numwe, pakuti umulamuli wa chisu ichi akwiza. Ate namaka naghama papane,³¹ loli mumalo mwakuti ichisu chimanye ukuti une mughanite u Tata akandamulila une. Zanga tunyamuke twebonsi tufumepo pano."

Chapter 15

¹ Une ne likomo naloli, sona uTata wane we mulimi. ² Akufumyamo mumwane ulusamba lonsi lo lutakwela ichikomwa, loli akupalanthila ulusamba lonsi lo lukwela ichikomwa umwakuti lwize lwele ivikomwa ivinji. ³ Muswepu kale chifukwa cha makani gho nanena kukwinu. ⁴ Mube mumwane, sona une mu mwinu. Ngati mo ulusamba lutangelela ichikomwa pa lwene nanthi lutakuba ku chikomo, mo chingabela numwe nanthi mutakuba mu mwane. ⁵ Une ne likomo, umwe mwe nsamba. Yo akwikala mumwane nune mumwachwe, akwela ivikomwa ivinji chifukwa mutangabomba nachimo kwakusita une. ⁶ Nanthi yo atemumwane, wakatayiwa ngati lusamba nu kumila, sona bakubunganika poka insamba nzila nukuzitayila pa moto, sona nukupya. ⁷ Nanthi uli mumwane, sona na mazwi ghane ghali mumwako, ulalusye chonsi cho ukulonda, chizukukumbwa ku kwinu. ⁸ U Tata wane akuchindikiwa mu ichi, ichakuti mukupapa ivikomwa ivinji sona nu kumanyikwa ukuti mwe bamanyili bane. ⁹ Ngati mo u Tata anganile une, momo nune mbaghanile umwe. Mwikale mu lughano lwane. ¹⁰ Nanthi mukusunga inkhomelezyo zyane, muzukwikala mu lughano lwane, ngati mo nsungile inkhomelezyo zya Tata nukwikala mu lughano lwache. ¹¹ Nanena ivinthu ivi kukwinu ukuti ubughobosu bwane bube mu mwinu sona ukuti ubughobosu bwinu bube bwakufikapo. ¹² Ulu lolo lunkhomelezyo lwane, ukuti mughananenge ngati mo une mbaghanile umwe. ¹³ Nayumo yo ali nulughano ulukulu ukupota ulu---ulwakubika ubumi bwache pansi chifukwa cha banyabo ¹⁴ Mwebakamu bane nanthi mukubomba ivinthu vyo nkubabuzya umwe. ¹⁵ Nthakubitiza sona bambombo, pakuti uwa mbombo atakumanya vyo ubwana wache akubomba. Nabitiza ukuti bamanyani pakuti vyonsi vyo nkhiwa kwa Tata nababuzya. ¹⁶ Te mwemwe mukansala une, loli une ne nkabasala nukubimika ukuti mubuke muye mwele ivikomwa, sona ivikomwa vinu ivyo vibaghile ukubukilila. Ivi vili ngati ulu mwakuti chonsi cho kuya pakulalusya kwa Tata mwizina lyane, akuzukubapa. ¹⁷ Ivinthi ivi nkubalamulila umwe, umwakuti mughanane wekw nu yunji. ¹⁸ Nanthi ichisu chikubabenga umwe, mumanye ukuti chikanda tasi chambenga une bo chitababengite umwe. ¹⁹ Nanthi mukabanga mwe ba chisu, ngali ichisu chibaghanite mwe bache. Loli chifukwa chakuti te mwe bachisu sona chifukwa nkabasala umwe ukufuma mu chisu, polelo leka ichisu chibabenge umwe. ²⁰ Kumbuka amazwi gho nkababuzya umwe, 'Uwa mbombo te we songo ukulusya ubwana wache.' Nanthi bakamvwima une, numwe inthi babavwime.' nanthi bakasunga amazwi ghane, bazukusunga na ghinu. ²¹ Bazukubomba vyonsi ivinthu ivi kukwinu chifukwa chi zina lyane, pakuti batamumenye umwene yo akanthuma une. ²² Pakuti nanthi nthakizanga nukunena kukwabo ngali bataba nu bubibi, loli bate ni chakunena nachimo pa mbibi zyabo. ²³ Yo ambengite une amubengite sona nu Tata wane. ²⁴ Pakuti nanthi nthakabomba imbombo nazimo izyakuti nayumo uyunji yo abombite ku kwabo, nge bate nukunanga, loli ulu balingite sona babengite twebonsi une nu Tata wane. ²⁵ Loli chili ukuti izwi lifisiwe lyo lisimbiwe mu ndaghilo zyabo, 'Babengite ivisita vifukwa.' ²⁶ Nanthi umuhobosu iza--yo une nkuzumutuma kukwinu ukufuma kwa Tata,yowe Muzimu uwa bwanaloli, yo akufuma kwa Tata--akuzukumbikila une ubukaboni. ²⁷ Numwe mubaghile pakumbikila ubukaboni, chifukwa mwali nune ukufuma po pa bwandilo.

Chapter 16

¹ Nanena ivinthu ivi kukwinu ukuti mutakawe. Bazukubata yila kunzi kwa nyumba zya kwiputilamo. ² Loli akabalilo kakwiza ku wensi yo akubakoma umwe azukulinga ngati akubomba imbombo ya Chala. ³ Bazukubomba ivinthu ivi chifukwa chakuti batamumenye u Tata pamo nune. ⁴ Nanena ivinthu ivi kukwinu ukuti nanthi akabalilo kabo kiza, muzukukumbuka pakuti nkababuzya inkhani zyabo. Nthakababuzya ivinthu ivi pabwandilo chifukwa chakuti nkhaba numwe. ⁵ Loli ulu nkubuka kwa yo akanthuma, loli nayumo mwa umwe yo akundalusya ukuti, 'Ka ukuya kwiya?' ⁶ Loli chifukwa chakuti nanena ivinthu ivi kukwinu, ichtima chizulu mu myoyo yinu. ⁷ Loli naloliloli nkubabuzya, chiza kukwinu ukuti une mfumepo. Pakuti nanthi nthafumapo, umuhobosyu bo te ize kukwinu, loli nanthi nabuka, nkwiiza ukubatumila umwe. ⁸ Nanthi iza, umuhobosyu akuzukusimikiza ichisu ukuba chinanzi, ukuyana nu bugholosu, sona nu bulongelo--- ukuyana ni mbibi, chifukwa batansubile une, ¹⁰ ukuyana nu bugholosu, chifukwa nkuya kwa Tata, ukuti te mukandigepo sona, ¹¹ sona ukuyana nu bulongelo, chifukwa umulamulili wa chisu ichi alongiwe. ¹² Indi ni vinthu ivinji ivyakunena kukwinu, loli mutangavivwisya akabalilo kano. ¹³ Loli nanthi umwene, u Muzimu uwa Bwanaloli, iza, akwiza ukubalangiza ku vya bwanaloli, pakuti ghutakuzukunena pa wene. Loli azukunena vyonsi vyo iwile, sona nukubabuzya ivinthu vyo inthi vizege. ¹⁴ Akuzukuntchindika une, chifukwa azukusenda vyo vyane nukubabuzya ivyo

umwe.¹⁵ Vyonsi vyo u Tata ali navyo vyane. Polelo, nkunena ukuti u Muzimu ghukusenda vyo vili kukwane sona nukubabuzya umwe.¹⁶ Mukabalilo akanandi bwaka te mukandinge sona une, mukabalilo sona akanji akanandi bwaka muzukundinga."¹⁷ Po bamo mwabamanyili bache bakanena kwa weka nu yunji, "Ka chochoni ichi cho akunena kukwitu, 'Akabalilo akanandi bwaka te mundingepo, sona akabalilo akanji akanandi bwaka inthi mundinge,' sona, Chifukwa nkubuka kwa Tata?"¹⁸ Polelo bakati, "Ka chochoni ichi cho akunena, 'Pakabalilo akanandi bwaka?' Tutakuchumanya cho akunena."¹⁹ U Yesu akabalinga ukuti bakulonda ukumulalusya, po akati kukwabo, "Ka ivi vyovyo mukulalusania cho nkung'anamula pakunena, 'Mu kabalilo akanandi bwaka te mwize mundinge nukuti sona mukabalilo akanandi bwaka inthi mwize mundinge'?"²⁰ Naloli, naloli, kubabuzya, muzukulila nukwilumbusya, loli ichisu chizuhoboka. Muzukaba mwe ba chitima ichikulu, loli ichitima chinu chizunyoka ukuba lusekelo.²¹ Nanthi po umwanakazi akupapa akuba ni chitima chifukwa akabalilo kache kakwana, loli nanthi apapa umwana, atakukumbukila sona ububavu bwache chifukwa cha kuhoboka pakuti u munthu apapwa mu chisu.²² Po umwe ulu muli ni chitima, loli nkuzukubalinga sona, po ni myoyo yinu yizukuhoboka, sona patalipo nayumo yo akuzukufumya ubuhobosu mu mwinu.²³ Mwisiku ilyo te mukandalusye nachimo. Naloli, naloli nkubabuzya, nanthi mukulalusya chimo kwa Tata mwi zina lyane, akwiza ukubapa.²⁴ Mpaka ulu mutalalusizye nachimo mwizina lyane. Lalusya inthi mupokele, ukuti ukuhoboka kwinu kufisiwe."²⁵ "Nanena ivinthu ivi kukwinu mu mazwi amakulu, loli akabalilo kakwiza ko nthazukunena sona mu mazwi amakulu, mumalo mwache nkwiya pakubabuzya pabwelu ukuyana ni vya Tata.²⁶ Mwisiku lyo mukwiza ukulalusizya mwizina lyane sona nthakuzukunena kukwinu ukuti nkuzukubiputula umwe kwa Tata,²⁷ pakuti u Tata umwene abaghanite umwe chifukwa umwe munganite une sona munsubile ukuti nkafumila kwa Tata.²⁸ Nkhafuma kwa Tata, sona po niza pa chisu. Po sona, nkuchileka ichisu sona nkuya kwa Tata."²⁹ Abamanyili bache bakanena, "linga, ulu uli pakunena pabwelu sona utakunenela mu mazwi amakulu.³⁰ Ulu tumenye ukuti umenye ivinthu vyonsi, sona utakulonda nayumo ukuti alalusye chifukwa cha ichi, tukusubila ukuti ufumite kwa Chala."³¹ U Yesu akabalalusya, "Ka po ulu mwasubila?"³² Linga, akabalilo kakwiza, inga, sona naloli iza, po mukwiza ukunyampania, wensi pa nyumba yache, sona muzukundeka ne mwene. Loli te imbe nemwene loli u Tata alipoka nune.³³ Nanena ivinthu ivi kukwinu, umwakuti mube nu mutende mu mwane. Mu chisu muli inthamyo, loli mujimbe, une napota ichisu."

Chapter 17

¹ Bo u Yeso anena ivinthu ivi, akinula aminso ghache kumwanya nukuti, "Tata, akabalilo kakwana, mukweze uwmana wako ukuti umwana wako ukuti umwana akukweze uwe.² Ngati mo ukamupela umwene amazaza pambili yonis ukuti apeleke ubumi bwa bwile nabwile kwa aliwensi we wamupa.³ Ubu bo bumi bwa bwile na bwile, ukuti bakumanye uwe, u Chala weka bwaka uwabwanaloli, nawe mukamutuma, u Yeso Kilisiti.⁴ Nkhakukweze uwe pa chisu chapansi namalizya imbombo yomukampha ukuti mbombe.⁵ Po, u Tata, nkhwizyani une pa umwe nubuchindamu bo nkhaba nabo poka numwe bo ichisu chapansi chitapangiwe.⁶ Nkhavumbula izi lyako kubanthu bo ukampha ukufuma pachisu chapansi. Bakaba bako, sona ukampha babo, po basunga izwi lyako.⁷ Po bamanya pakuti chilichonsi cho umpile chilifuma kukwako. Pakuti nabapa amazyu ghonsi gho ukampha.⁸ Bakaghapokela sona nukumanya nubwanaloli ukuti nkafuma kukwako, sona bakasubila pakuti ukanthuma.⁹ Nkhubiputula, nthakwiputula ichisu chapansi loli bo umphile une, pakuti bako.¹⁰ Chonsi cho chane chako, nichako chane, sona nkhwizindikiwa muvivyo.¹¹ Nthe pa chisu cha pansi sona, loli abanthu bano bali muchisu chapansi, po nkhwiza kukwako. U tata umuswepu, basunge mwizina lyako bo umphile ukuti babe umunthu weka, ngati motubelile weka.¹² Ponkhaba nabo, nkhasungulila akiza mwizina lyako, bo umphile. Nkhabateteza, sona nayumo mwababo akanangika, ukupatula umwana wakunangika, ukuti amasimbo ghakwanilisiwe.¹³ Po nkhwiza kukwako, loli nkunena ivinthu ivi muchisu chapansi ukuti babe nulusekelo lwane ulwizule mumwabo.¹⁴ Nabapa izwi lyako, po nichisu chapansi chababenga chifukwa tebachisu chapansi, ngati nene tene wachisu chapansi.¹⁵ Nthakubelenga ukuti ubafumye kuchisu chapansi, loli ukuti uwe ubasunge akiza kumubibi yula.¹⁶ Teba chisu chapansi ngsti une tene wa pachisu chapansi.¹⁷ Bapatule nubwanaloli. Izwi lyako bwanaloli¹⁸ Ngati mo ukanthimula une kuchisu chapansi, po nabatumakuchisu chapansi.¹⁹ Chifukwa cha babo nipatula nemwene, ukuti abene bope bipatule mubwanaloli.²⁰ Nthakwiputula bene aba haa, loli nabo bope inthibasubile mumwane ukwendela mwizina lyako.²¹ Ukuti bonisi babe umunthu weka, ngati wewe, Tata, uli mumwane sona nune indi mumwako. Bope babe mumwitu ukuti ichisu chapansi chisubile ukuti unthumite.²² Ubuchindamu bo ukampha, nabapa ukuti babe umunthu weka, ngati motubelile weka.²³ Une mumwabo sona nuwe mumwane -ukuti bize bamalizye ubupoka, ukuti ichisu chapansi chimanye pakuti ukatunthuma une, nukuti wabaghana ngati moukanganila une.²⁴ Tata, nkulonda bowampha ukuti bakabe nune ko indi, sona ukuti balinge ubuchindamu bwane, ubuchindamu bo ukampha une chifukwa ukangana bo bo ulufula lwa chisu chapansi nalumo.²⁵ Tata umugholosu, ichisu chapansi chitakakumanya loli nkhumenye uwe, sona aba bamenye pakuti ukanthuma.²⁶ Nkhapangisya ukuti izina lyako limanyikwe kukwabo, sona inthimbamanyisye ukuti ulughano lowangana une lube mumwabo, po nune inthimbe mumwabo.

Chapter 18

¹ Pakabalilo bo u Yesu anena amazwi agha, akafumapo na bamanyili bache nukuya ku mbali iyinyabo iya chikombe cha Kidiliyoni, ko kukaba umughunda gho u Yesu na bamanyili bache bakikalangamo.² Po u Yudas, yo akaya pakumupeleka mu balwani, wepe akaghamanya amalolo, pakuti akabalilo akinji u Yesu akakomananga kulanyene na bamanyili bache.³

Pala u Yudasi, akatanjilila abasilikali aba nkondo na bamo mwa basongo ukufuma ku baputi abasongo na ba Falisi, bakabuka kula banyamwile inyale, ivikoka ni vilwilo.⁴ Po u Yesu, akamanyia ivinthu vyonsi vyo vikamuchitikilanga, akimilila pabwelu nukubalalusya, "Ka mukulonda uwenu?"⁵ Bakamwamula bakati, "U Yesu uwa ku Nazaleti." U Yesu akanena kukwabo, "une." U Yudasi, yo akamupeleka ku balwani, wepe akimilila papipi na ba silikali.⁶ Bo anena kukwabo ati, "Une," abene bakanyokela mwisinda nukuwa pansi.⁷ Akabalalusya sona akati, "Ka mukumulonda uwenu?" Bakamula sona bakati, "U Yesu wa ku Nazaleti."⁸ U Yesu akabamula akati, "Mbabuziye kale ukuti unee. Po nanthi mukundonda, baleke aba babukenge."⁹ Akati vileke vibombwe ukuti amasimbo ghafisiyike gho akanena: "Pa bonsi bo mukampha tatayitepo nayumo."¹⁰ Po u Simoni Petulo, yo akaba nu Panga, akamufumya nukudumula ikhutu lya kunyobe iya ndyelo iya mubomba mbombo wa muputi usongo. Izina lya mubomba mbombo yula akaba we Malikusi.¹¹ U Yesu akanena kwa Petulo akati, "Nyosezya mumo u Panga mo abaghile ukuba. Ka nthakang'we u komeji yo u Tata amphile?"¹² Ichubukatila cha basilikali ba nkondo poka nuwa kutanjilila wabo, na basongo ba ba Yuda, bakamukola u Yesu nukumupinya.¹³ Pabwandilo bakabuka nawe kwa Anasi, pakuti akaba we wisevyala wa Kayafa, yo akaba we muputi usongo umwaka ghula.¹⁴ We Kayafa yo wabamo yo akababuzya aba Yuada ukuti chizapo umunthu weka afwe mubuyo mwa banthu bonsi.¹⁵ U Simoni Petulo akamukonkha u Yesu, na yumo umumanyili. Umumanyili yula akaba wakumanyikwa kwa muputi usongo, bakinjila nu Yesu mumalo aghakulongela inongwa kwa muputi usongo;¹⁶ loli u Petulo akimilila kunzi pa mulyango. Umumanyili uwakumanyikwa nu muputi usongo, akafuma kunzi nukunena nu malonda wa pamulyango, ukuti amwinjizye mukasi u Petulo.¹⁷ Po umulindu uwa mbombo, umalonda wa pamulyango, akati kwa Petulo, "Ka te we wabamo wabamanyili ba munthu uyu?" Akamula akati, "Tenene awe."¹⁸ Po abambombo nabasongosongo bakimilila pamalo ghala, bakapemba umoto wa malasha, pakuti kukatalala, bakilungizyanga bene. U Petulo akaba nabo, akimilila palanyene nukwilunguzya mwene.¹⁹ Po umuputi usongo akamulalusya u Yesu ivya bamanyili bache navyo akamanyisya.²⁰ U Yesu akamwamula akati, "Une nkhanenanga pabwelu ku chisu. Nkhamanyisya utubalilo utwinji mumalo ghakwiputilamo na mu ma tempeli mo aba Yuda bonsi bakabungananga. Nthakanena nachimo ku bufisamu."²¹ Ka choni cho mukundalusya? Balalusye bo bakivwanga vyo nkhanenanga. Lolela, abanthu aba bamenye vyo nkhanena."²² Bo u Yesu anena ichi, uwa bamo waba songosongo yo akimilila pala akamung'apa u Yesu ulupi nukunena ukuti, "Ka momo ungamulila umuputi usongo?"²³ U Yesu akamwamula akati, "nanthi namula, akabibi, nena ububibi bwache loli nanthi namula akiza, choni cho ukung'apa?"²⁴ Po u Anasi akamutuma u Yesu kwa Kayafa umuputi usongo mo bamupinyile.²⁵ Bo u Simoni Petulo imilile nukwilunguzya. Abanthu bakanena kukwache, "Ka te we wabamo wa bamanyili bache?" Akakana nukunena ukuti, "Awe tenene."²⁶ Yumo uwa babomba mbombo ba muputi usongo, yo akaba mukamu wa munthu yo u Petulo akamudumula ikhutu, akati, "Ka nthakakulinga mu munda nawe?"²⁷ Loli Petulo akakana sona; aponyene umukolwe akakokolika.²⁸ Po bakamusenda u Yesu ukufuma kwa Kayafa nukuya nawe ku nyumba inkulu iya boma. Pakaba pandabindabi batakinjila mu nyumba inkulu iya boma ukuti batakakomanie umuteto wabo ukuti balye ulusekelo lwabo ulwa pa Pasa.²⁹ Po u Pilato akafumila kunzi nukunena kukwabo nukuti, "Ka chibibi buli cho mukumwagha nacho umunthu uyu?"³⁰ Bakamwamula bakati, "nanthi atakabomba nachimo ichibibi, nge tutizite nawe kukwinu."³¹ U Pilato akababuzya akati, "Musende mwebene, nukumulonga kwakuyana ni ndaghilo zinu." Aba Yuda bakanena kukwache bakati, "te chakubaghila kukwitu pakukoma u munthu."³² Bakanena ichi ukuti amazwi gha Yesu ghakwanilisiwe gho akanena pakulangizya umutundu wa bufwe gho akwiza ukufwa nabo.³³ U Pilato akinjila sona mu nyumba inkulu iya boma nukumwitizya u Yesu nukunena kukwache nukuti, "Ka we mwene wa ba Yuda?"³⁴ U Yesu akamula akati, "Ka ukunena ivi pa wemwene, pamo bamo bakubuziye izyane?"³⁵ U Pilato akamula akati, "Te ne mu Yuda, ka pamo nene? Abanthu baluko lwako na baputi abasongo bobo bakakubika kukwane. Ka ukapanga ichoni?"³⁶ U Yesu akamula, "Ubumwene bwane te bwa pa chisu ichi. Nanthi ubumwene bwane bukabanga bwa chigaba cha chisu ichi, abambombo bane nge balwile ubwite ukuti nthakabikiwe ku ba Yuda. Loli ubumwene bwane te bwapano."³⁷ U Pilato akanena kukwache, "Ka we mwene ulu?" U Yesu akamwamula akati, "Ukunena pakuti ne mwene. Pa chifukwa ichi nkhapapiwa, sona pa chifukwa nkhiya pa chisu, ukubika ubu kaboni ubwa bwanaloli. Wensi yo ali mu bwanaloli akwivwa amazwi ghane."³⁸ U Pilato akamulalusya, "Ka ubwanaloli chochoni?" Bo alalusya amazwi agha, akafumila sona kunzi nukuya ku ba Yuda nukunena kukwabo nukuti, "Une nthakuchaghapo ichibibi nachimo mumwache."³⁹ Loli muli nakasolo kinu akakuti mbasatulile umunthu yumo mwa bapinyiwa pa kabalilo ka lusekelo lwa Pasa. Ka po mukulonda ukuti une mbasatulile umwe umwene wa ba Yuda?"⁴⁰ Bakakolomoka nkhanu nukunena ukuti, "Uyo awe, loli u Balaba." Yo akaba wakukoma.

Chapter 19

¹ Po u Pilato akamusenda u Yesu nukumusyempa. ² Aba silikali bakaluka ichisote cha minga. Bakachibika ku mutu wa Yesu nukumuvwika amalaya gha pepo. ³ Bakiza kukwache nukunena ukuti, "Tukulinge, Mwene wa ba Yuda!" sona nukumuma na mapi. ⁴ Po u Pilato akafuma sona kunzi nukunena kukwabo, "Lolela, nkhubafumizya kunzi ukuti mumanye ukuti nthakuchaghapo ichifukwa nachimo ichibibi mumwache."⁵ U Yesu akafuma kunzi, avwete ichisote cha minga na malaya gha pepo. U Pilato akababuzya akati, "Lolela, umunthu yula uyu!"⁶ Bo abaputi abasongo bamulinga u Yesu, bakakolomoka nkhanu bakati, "Mupayike, Mupayike!" U Pilato akati kukwabo, "Musende mwebene nukumupayika, pakuti une nthakumwagha ni chifukwa nachimo."⁷ Aba Yuda bakamwamula bakati, "Tuli ni ndaghilo, ukukonkha indaghilo abaghile pakufwa chifukwa akisenda mwene ukuti mwana wa Chala." ⁸ Bo u Pilato ivwa amazwi agha, akaba nu

bogha nkhami,⁹ sona akinjila mu nymba inkulu iya boma nukuti kwa Yesu, "Ka ukufumila kwiyi?" Loli u Yesu atakamwamula.¹⁰ Po u Pilato akanena kukwache akati, "Ka utakunamula? Utazimenye ukuti indi nu bwabuke bwakukusatula, sona indi na maka aghakukupayikila?"¹¹ U Yesu akamwamula akati, "Utangaba na maka naghama papane, ukulusya ukuti upegihiwe amaka agho. Pa chifukwa ichi, yo ampelekite kukwako weyo ali nukunanga ukukulu."¹² Akamulile aka, u Pilato akalonda ukuti amusatule, loli aba Yuda bakakolomoka nkhami nukuti, "Nanthi ukumusatula umunthu uyu bo te we munyantche wa Kesali. Wensi yo akwisenda ukuti we mwene akususanika nu Kesali."¹³ Bo u Pilato ivwa amazwi agha, akamufumya u Yesu kunzi nukwikala pa chitengo icha kulongela inongwa cho chikwitiziwa "Ichitengo cha bulongelo," loli mu neno ya Chilamayiki ghakwitiziwa "Gabata."¹⁴ Likaba lisiku lya kunozyekela ulusekelo lwa Pasa, akabalilo ka i awala lya nambala sikisi. U Pilato akababuzya aba Yuda akati, "Linga, Umwene winu uyu!"¹⁵ Bakakolomoka, "Mufumyepo, Mufumyepo; nukumupayika!" U Pilato akati kukwabo, "Kamupayike uMwene winu?" Umuputi usongo akati, "Tu te nu mwene loli u Kesali."¹⁶ Po u Pilato akabapa u Yesu ukuti bamupayike.¹⁷ Bakamusenda u Yesu, nukufumapo nawe, anyamwile i mphinjika yache, nukuya ku malo gho ghakwitiziwa ukuti "Malo gha lifupa wa mutu," muneno ya chi Alamayiki ghakwitiziwa "Gologota."¹⁸ Bakamupayika uYesu palanyene, na banthu abanalume babili, yumo ku mbali iyinyabo, po u Yesu pakasi.¹⁹ U Pilato akasimba ichikwangwani nukuchipamanthila pamwanya pa mphinjika. Akasimba ukuti: U YESU WA KU NAZALETI, UMWENE WA BAYUDA.²⁰ Abinji aba Yuda bakabelenga amazwi gho ghakasimbiwa pa chikwangwani chifukwa amalolo gho u Yesu akapayikiwa pakaba papipi na kaya akakulu. Ichikwangwani chikasimbiwa mu chi Alamayiki, mu chi Latini, sona na mu chi Giliki.²¹ Usongo uwa baputi waba Yuda akamubuzya u Pilato akati, "Utakasimbe, ukuti 'UMwene waba Yuda,' loli uti, 'Uyu akatinji, 'we Mwene waba Yuda.'""²² U Pilato akamula akati." cho nasimba nasimba."²³ Po abasilikali bakamupayika u Yesu, bakasenda ivyakuvwala vyache nukuvigba pa folo, wensi ichigaba ichache; Bakasenda sona umukanjo gho ghutakabapo nulusono, gho ghukaba nu lusono loka ukufuma pamwanya.²⁴ Bakanenezania, "tutakazepulanie loli tupange amayeke tulinge yo inthi ghube wache." Ivi vikachitika ukuti amasimbo ghafisiwe aghakuti, "bakagabana ivyakuvwala vyane nukupanga amayeke pa malaya ghane." Ivi vyovyvo abasilikali bakabomba.²⁵ Pambali ni mphinjika ya Yesu pakimilila umama wache, umunyabo wa mama wache, u Maliya umwanakazi wa Kilewopasi nu Maliya Magadalena.²⁶ Bo u Yesu alinga u mama wache akati, "Mwanakazi, linga, uyu mwana wako!"²⁷ Akanena sona ku mumanyili, "linga, Uyu we mama wako!" Pakufuma pakabalilo kala umumanyili akamusenda umwanakazi yula nukuya nawe ku nyumba yache.²⁸ Po pala, bo amanya ukuti vyonsi vyamala po vibombwe vyo amasimbo ghakanena, u Yesu akati, "Indi ni nyota."²⁹ Palanyene pakaba ichivugho cha bala yo asasite, bakadwibika i sipanchi mu bala uwakusasa yula nukuyikulunga kwi tete nukuyikwezya nukumubika pa mulomo wache.³⁰ Bo u Yesu ang'wa u bala uwa kusasa yula, akanena akati, "Kwamala." Akinamila u mutu nukupeleka kumwanya u muzimu wache.³¹ Pakuti aba Yuda, chifukwa likaba lisiku lya kunozyekela, nukuti imibili yila yitangaba pa mphinjika pi siku lya Sabata (pakuti Sabata likaba lisiku lya kuchindikiwa) bamulenga u Pilato ukuti bapoyole ivinama vyabo nukubafumyapo.³² Po abasilikali bakiza nu kupyola ivinama ivya munthu uwabwandilo sona ni vya munthu uwa bubili bo bakapayikika poka nu Yesu.³³ Bo bafika pa Yesu, bakagha ukuti afwile kale, po bakapotwa pakupyola ivinama vyache.³⁴ Loli, umusilikali yumo akamulasa u Yesu mulubazu ni mphalala, sona aponyene idaba na minzi vikapololoka.³⁵ Yumo yo akalinga ivi vikabombiwanga akabikila ubukaboni, ukuti ubukaboni bwache bwa bwanaloli. Akamanya ukuti vyo akanena vya bwanaloli ukuti nuswe twivwile.³⁶ Vyonsi ivi vikabombiwa ukuti amasimbo ghafisiye, "Te pakabepo ifupa lyache lya inthi likapoyiwe."³⁷ Sona, amasimbo aghanji ghakuti, "Bakwiza ukumulinga yo akamulasa."³⁸ Pisinda pa vyonsi ivi, pakiza u Yosefe wa ku Alimateya, yo akaba mumanyili wa Yesu (mwabufisamu pakuti akoghopanga aba Yuda) akamulenga u Pilato nanthi angamwitikizya ukufumyapo umubili wa Yesu. U Pilato akamwitikizya po u Yosefe akafumyapo umubili ghula.³⁹ Pakiza sona u Nikodemu, yo isiku limo akabukapo ubusiku kwa Yesu. Akanyamula amafuta aghakongania agha mure nu alosi, ghakukwana pamo amalita wanu handiledi.⁴⁰ Po bakasanya umubili wa Yesu nukuvunga mu myenda po nivyakununkhila, pakuti ghukaba muteto wa ba Yuda pakasilile ka mivimba.⁴¹ Papipi napo bakamupayika pakaba umunda; Mu munda ghula mukaba iphumpha limo ilipya lya batakasilamo nu munthu nayumo nayumo.⁴² Chifukwa chakuti likaba lisiku lya ba Yuda lyakunozyekela sona iphumpha lyope likaba papipi, bakamusila u Yesu mulanyene.

Chapter 20

¹ Indabindabi pisiku lya bwandilo mu sabata bo kabubila kuli ichisi, u Maliya Magadalena akabuka kwi pumphu akalinga ibwe bafumizyepo pi pumphu. ² Po akasamala nukubuka kwa Simoni Petulo na kwa mu manyili yo u Yesu akamughana, nukubabuzya ukuti, "Bamufumizyemo u Mwene mwi pumphu, po tutakumanya ko bamubika." ³ Po u Petulo nu mumanyili yula bakanyamuka, bakabukanga kwi pumphu. ⁴ Bonsi bakasamala poka, umumanyili uyunji yula akasamala lubilo nukumulekelela u Petulo po akaba wa bwandilo ukufika pi pumphu. ⁵ Akinama nukusungamila, akalinga imyenda yila yili palanyene, loli atakinjilamo. ⁶ U Simoni Petulo bo afika pisinda pa pache akinjila mwipumphu. Akalinga ukuti imyenda yili mulanyene ⁷ sona umwenda gho ghukaba ku mutu kwache. Ghutakaba poka ni myenda iyinyabo loli ghukaba wakupetekiwa nukughubika wene pambali. ⁸ Po numumanyili umunyabo, yo akaba wabwandilo pakufika pi pumphu, wepe akinjila, akalinga nukusimikizya. ⁹ Pakuti mpaka pa kabalilo kala bakaba batamenye ivya masimbo ukuti akwiza ukuzyuka ku bufwe. ¹⁰ Po abamanyili bala bakanyokela sona kukwabo. ¹¹ Loli u Maliya akimilila panzi pi pumphu akulila. Bo akulila, akinama nukunamizya mwi pumphu. ¹² Akalinga abangelo babili bikalite bavwete iviswepu, yumo

ku mutu, uyunji ku vinama po bakaghoneka umubili wa Yesu.¹³ Bakanena kukwache bakati, "Ka uwe mwanakazi choni cho ukulila?" Akabamula akati, "chifukwa bamufumizyemo u Mwene, sona nthakumanya ko bamubikite."¹⁴ Bo anena amazwi agha akang'anamuka nukumulinga u Yesu imilile palanyene, loli atakamumanya pakuti we Yesu.¹⁵ U Yesu akanena ku mwanakazi yula akati, "We mwanakazi, ka choni cho ukulila? Ka ukumulonda uwenu?" Akinong'onanga ukuti mubomba mbombo wa mu munda ghula, po u mwanakazi akamwamula akati, "Wee, nanthi wewe umufumizyemo, mbuza ku malo ko umubikite, ukuti inje musendeko."¹⁶ U Yesu akati kukwache akati, "Maliya." U Maliya akang'anamuka nukunena kwa Yesu mu chi Alamayiki akati, "Rabboni" (cho chikung'anamula "manyisi").¹⁷ U Yesu akamubuza akati, "Utakankhole, pakuti nthabukite kwa Tata, loli buka kuba wamwitu nukubabuzya ukuti inthi mbuke kwa Tata wane yo numwe we Tata winu, sona kwa Chala wane yo numwe we Chala winu."¹⁸ U Maliya Magadalena akiza nukubabuzya abamanyili ukuti, "Namulinga u Mwene," sona ivi vyovy ambuzya.¹⁹ Pachamabwila cha lisiku lila, ilya bwandilo mu sabata, imilyango yikaba yighalile mu nyumba yo abamanyili bakabamo pakuti bakughopanga aba Yida, u Yesu akiza nukwimilila pakasi papabo akati kukwabo, "U mutende ghube numwe."²⁰ Bo anaena amazwi agha akabalangizya inyobe zyache ni mbazu zyache. Po abamanyili bakahoboka bo bamulinga u Mwene.²¹ Po u Yesu akanena sona kukwabo akati, "U mutende ghube numwe. Mo u Tata akanthumila, momo nune nkhubatumila."²² Bo u Yesu anena ivi, akabaputira nukubabuzya ukuti, "pokelani u Muzimu Umuswepu."²³ Wensi yo mwamuhobokela imbibi, bo zyahobokeliwa; Wensi yo mwasunga imbibi zyache, zyasungiwa."²⁴ U Tomasi, uwabamo twelovu yo akitiziwanga Didimo, atakabapo pakabalilo ko uYesu akiza.²⁵ Abamanyili abanyabo bakamubuza bakati, "Twamulinga u Mwene." Akati kukwabo, "nanthi ningalinga amabamba gha mizomali mu nyobe zyache, nukubikamo akansalala kane mu mabamba gha mizomali,sona mbike inyobe yane mu mbazu zyache, po nkwiiza ukwitikizya."²⁶ Pakati penda amasiku eyiti abamanyili bache bakiyighalila sona, u Tomasi wepe akabamo. U Yesu akiza bo imilyango yighalile, nukwimilila pakasi papabo,nukuti, " U mutende ghube numwe."²⁷ Akamubuza u Tomasi akati, "Fika pano na kansalala kako nukulinga inyobe zyane. Fika pano ni nyobe zyako nukubika mu mbazu zyane. Utakabe walukani pakwitikizya, loli witikizye."²⁸ U Tomasi akamula nukunena akati, "Mwene wane nu Chala wane."²⁹ U Yesu akamubuzya akati, "chifukwa chakuti wandinga, chochobene witikizya. Balusako bo bakwitikizya ichinthu bo bachili batachibweni."³⁰ U Yesu akapanga ivinthu ivinji ivyakuswighisya pa maso gha bamanyili, ni vyakuswighisya vyo vitasimbiwe mwi bukhu ili,³¹ loli ivi visimbiwe ukuti mwitikizye pakuti u Yesu we Kilisitu, mwana wa Chala, nanthi mwitikizya, mukwiza ukuba nubumi mwi zina lyache.

Chapter 21

¹ Pisinda pa ivi u Yeso akilangizya ku bamanyili bache ku lusoko lwa Tibeliya. Umu momo akilangizya. ² U Simoni Pitala akaba poka nu Thomasi akitiziwanga Didimu na Taniyeli yo akafumanga ku Kana mu Galileya, abana ba Zebediya, na bamanyili babili abanji aba Yeso. ³ Usimoni Pitala akati kukwabo, " nkhuza pakukola inswi. " Abene bakati " nuswe bwaka, tukuya nuwe." Bakabuka nu kwingila mu boti , loli bataakola nazimo inswi ubusiku bosi. ⁴ Po loli bo bapaba pandawi kale, u Yeso akimilila pa chipuma , lolimabamanyili bache batakamanyanga ukuti we Yeso. ⁵ U Yeso akanena nabo, " mwe balumendo, muli nacho chimo ichakulya?" bakamwamula "awe". Akababuzya ukuti, " Tayila ichilepa ku nyobe yandwelo iya bwato, inthi mukaghe kamo, " po bakatayila ichilepo loli bakapotwa ukuti baguzile panzi chifukwa chaa bwinji bwa nswi. ⁷ Po umumanyili yo u Yeso akamughana akati kwa Pitala, "we mwene" Bo u simoni Pilata Pitala ivwa pakuti we mwene akavwala ilya kunzi(chifukwa atakavwala), po ikiponia mulusoko. ⁸ Abamanyili abanyabo bakiza mu bwato (chifukwa batakaba pabutali ni nswi , lumo pakaba bwaka amayadi 2 handiledi po bakaguza ichilepa cho chinswile ni nswi. ⁹ Bobafika panzi, bakalinga umoto malasha ni nswi fili pamwanya ni chibama. ¹⁰ U Yeso akati kukwabo, "za ninswi zimo zyo mwafuma pakukola." ¹¹ U Simoni akabuka nukuguzila ichilepa pa chipuma, chizwile ni nswi izikulu, ubwinji bwache zikaba 153, loli napo zikaba zinji, ichilepa chitakalepuka. ¹² U Yeso akati kukwabo, " za mulye ichakulya cha ndabindabi" Abamanyili nayumo atakalalusya, " ukuti ka wewenu?" bakamanya ukuti we mwene. ¹³ U Yeso akiza , akasenda ichibama abapa, ninswi zyo. ¹⁴ Aka kakaba kabutatu, ukuti u Yeso ibonesye ku bamanyili bache ukufuma mo akazyukila ku bufw. ¹⁵ Bo balya ichakulya cha ndabi ndabi u Yeso akati kwa Simoni Pitala, " Simoni mwana wa Yohani, ka unganite ukupota aba? u Pitala akati kwa Yeso, " ehe mwene, umenye pakuti nkughanite." u Yeso akati kukwache lyesya abanang'onzi bane." ¹⁶ Akati sona akabubili kukwache , " Simoni mwana wa Yohani ka unganite?" Pitala akati kukwache, " ehe Mwene, umenye pati nkughanite." U Yeso akati kukwache, , usungilile ingozi zyane." ¹⁷ Akati sona akabutatu, " Simoni mwnana wa Yohani ka unganite?" u Pitala akasulumania chifukwa u Yeso akanena aka butatu ukuti , ka unganite?" akamula akati, mwene, umenye vyosi, umenye pati nkughanite." u Yeso akati kukwache , lyesya ing'onzi zyane. ¹⁸ Naloli loli, nkunena ku kwako, po ukaba we munandi, ukavwalanga wemwene ulamba waka nukuya konsi ko wighana, loli pala wiza wa gosipa uzughugholozyanga bwaka inyobe zyako nukiulonda yumo akuvwalike nukunyamula kosi ko uwe utighniteko pakuya." ¹⁹ ;Po u Yeso akanena ichi ukuti alangizye ubufwe bo Pitala inthi ize amuchindikite nabo u Chala. Akati kwa Pitala, " ukhonkhe une." ²⁰ U Pitala akalingisya kwisinda akamulingizya umumanyili yo u Yeso akamughana akubakonkha, weyo akeghamila u Yeso bo bakulya ichakulya ichakulya cha mabwila nawe akati , " mwene, weweni yo inthi akubike kubwalwani?" ²¹ U Pitala akamulinga akati akati kwa Yeso, " mwene, ka umunthu uyu inthi abombe ichoni?" ²² U Yeso akati kukwache, " Pala ningalonda ukuti ikale mpaka nkhiize, chochoni ichonyene ku kwinu? nkhonkhe." ²³ Po amazyu agha ghamanyikwa mubamwabo agha kuti umumanyili uyu te ize afwe loli u Yeso atakati kwa

Pitala pakuti umumanyili yula atalifwa loli, pala ningalonda pakuti ikale mpaka po niza, chochoni ichonyene kukwinu?"²⁴ Uyu we mumanyili yo akubikila ubu kaboni pa ivi, sona we akavisimba, sona tumumenye pakuti ubwakaboni bwache bwanaloli.²⁵ Palipo ivinthu ivinji vyo u Yeso akabomba. Pala vyonsi vikati visimbiwenge nkhumanya ukuti nichisu chosi nge chite na mabuku gho nge ghasimbiwe.

Acts

Chapter 1

¹ Umubelengeli uwa kale, Upiyopilasi akababuzga vyosi vyo u yesu akanda ukubomba ² nukumanyisya, Mpaka isiku lyo akasendiwa lyo ibapa indaghilo ukwendera m'mzimu umuswepu ku abaghonera wo akabasala, ³ Bo atamiwa, Akilangizga kubabo umwakuti abingi basimikizge pamasiku fote akabonekele kubwabo, nukunena izga chinemwene cha kumwanya. ⁴ Bo bakumana poka nabo, akababuzga ukuti bata kafumemo mu jerusalemu, loli balindilile vyo ubaba akanenela, ivya yo akanena, mwiviyile ukufuma kukwane. ⁵ Ukuti u Yohani naloli akozga naminzi, loli umwe mukwizukoziwa numuzimu muswepu. m'masiku amanandi bwaka;. ⁶ Bakabungana poka bakamulalusya bakati, 'Mwene, yoyo tiyimu yakunyosezga sona ichinamwene cha ba Isilayeli?'. ⁷ Akababuzga akati, 'te kwinyu umwe ukuti mumanye Itayimmu pamo amasiku lyo ubaba akalibika mubulamumulilo bwache. ⁸ Loli umwe mukwizukupokera amaka nanthi umuzimu umuswepu wiza papinu, sona, mukwizukuba mwe bakaboni wane ku yelusalemu namu kaya bonisi aka Yudeya na Samaliya nakubumalilo bwa chisu. ⁹ (a) Loli umwene u yesu anena invithu ivi, pobapakaunga kunthazi, akakwela kumwanya, amabingu ghakamufisa, m'maso ghabo. ¹⁰ Po wachiribalisizga kumwanya lyo abuka, umwakuchenukizga, abanthu babili bakimulila papipi nabo bakavwala iviswepu. ¹¹ Wakanenan, mwebanalume ba ku Galileya, choni cho mwimilile panomukulinga kumwanya? Uyesu uyu yo asendiwa ukufuma kukwinuukuya kumawanya, azukwiza kukwimukabele kalanye ngati mo mukamulingila bo akukwela kumwana'. ¹² Bobakanyokela ukuya ku Jelusalemu ukufuma ku chipili cho wakati Oliveti, chochili kupipi kwa Jelusalemu, ubulendo bwa masiku ghasasabada. ¹³ Loli bafika, wakakwela kunyumba ya pamwanya, ko bakikalanga. bakaba, Upetulo, Uyohani, Uyakobe, uandileya, nufilipu, Utomasi, Ubatimeyo, Umateyo, nuyakobe umwana wa Aluseyo, Usimoni umwana wa Zealoti, nu Yuda umwana wa Yakobe. ¹⁴ Bonisi bakaba ni fundo yoka iyakwiputa, poka nabanakazi, numaliya umama wa Yesu naba mwabo. ¹⁵ M'masiku ghala Upetulo akimilila pasiku pabamwabo, amzina handiledi andi twenthe, sona akanena, ¹⁶ Banangwa chikaba chakwenelela kukwinu ukuti amasimbo ghakwanilisiwe ukuti umuzimu umuswepu ghunene pamulomo wa Deveti izyakwamfwanya nu Yudasi, yo akalamula ukuti bamupinye u Yesu. ¹⁷ Pabuli akaba weka wauswe nukupokela imbali mubalombezi bunu'. ¹⁸ (nomba umunthu uyu akaghula umunda navyo akavaghany'a nukupopela mubutula nongwa bwache, ukufuma apo akawa umutu, nububili wache wukapuntha, po namala ghache ghakafumila kunzi. ¹⁹ Bonisi bo bakikalanga mu Yelisalemu bakivwa izi, po bakiza bawitizga umunda ghula muchinenelo chabo ;Akedama, khochikung'anamula ukuti 'umunda wa dawa') ²⁰ Pakuti visimbiwe mwibuku lya Masalimo, 'ukuti leka umunda ughu ghukomanike, sona mutakaleke yumo ikalengemo, leka umunyabo asende amala ghache aghabulongozi.' ²¹ chikwenelela, polelo, ukutiweka wa munthu bo tukaba nabo poka akabalilo ko umwene uyesu akingilanga sona akafumanga papitu. ²² Ukwanda pa uyohani akozganga mpaka mwisiku lyo akakwela kumwanya, ukufumapo pauswe, akaba wekaboni poka nuswe mukuzguka kwache'. ²³ Bakabika panthazi abanalume babili, Uyoyefuyoakamwitizga balabasi yowakamwitizga sona Jasitasi, na Matiyasi. ²⁴ Bakiputa nukunena, we, Chala, umenye imyoyo ya munthu wensi ale tu buzge mwa babbili aba yo umusalite. ²⁵ Ukuti asende amalo mumbombo iyabumanyili bo uyudasi akabusamala ukuya kumalo ghache. ²⁶ Bakabapenduzga, imphenduzgo yikawila kwa Matiyasi, po akabelengiwa ukuba we yumo wabamanyili leveni.

Chapter 2

¹ Bo isiku lya pentecost liza, bonisi bakabungana muchipinda choka. ² Umwachenukizga kumwanya kukafuma ichongo ngati yomphepo, ukizula munyumba mo bakikala. ³ Zikafika kubabo ineno ngati moto izyalekanalekana, zikikala. ⁴ Bonisi bakizula numuzimu umuswepu, nukwanda ukunena ineno izinyabo, mo umuzimu wababuzizga. ⁵ Kukaba abayuda wo akikalanga ukufuma luko lonsi muchisu cha pansu. ⁶ Loli ichongo ichi chivwika, ibumba likiza poka likanizgika chifukwa wensi akivwikanga ukuti akunena ineno iyache.

⁷ Bakaswigha nukutetema, bakati, naloli te boaba bo banena ichigalileya. ⁸ Choni cho tukubivwa, wensi muneno iyache momo tukapapiliwa bunonye? ⁹ Pafigani, Modesi nu Elamitesi, nabala bobakwikala ku mosopotamiyya, mu Yudeya na kapadosiya, mupontasi na ku esiya. ¹⁰ Filegiya na pamfiliya, mu egiputi nulubazu lumu lwa libiya panthanzi pa sayilini, na bagheni ukufuma ku loma. ¹¹ Abayuda naba pulofetesi, Kilitanisi, naba alanizi, Tubiviyile bakulongosola namaka ghambombo ya Chala. ¹² Bakaswigha ninyinong'ono zikaakomanika bakanenezania weka numunyache, chikung'anamulachi ichi? ¹³ Abanyabo bakamunyoza nukunena, wang'wa ubwalwa. ¹⁴ Upetulo akimilira nabale leveni, akakwezga izwi lyache, akababuzga akati, mwebanthu ba ku Yudeya mwebonisi mwe m'kwikala ku yelusalemu, leka ivi vimanyikwe kukwinu ivyikisya izwi lwane. ¹⁵ Pakuti abanthu batakolwizwe nga mo mukwinong'ononel, pakuti kakaba kabaliro kabutatu mwisiku. ¹⁶ Ivi vyo vikaneniwa numukunguluka u Joyelo. ¹⁷ Likwiza ukuba liosiku lya bumalilo Uchaala akanena nkwiya ukupungulira umuzimu ku banthu bonisi, abana winyu abalumendo nabasungu abaghonela,

bazukulinga ivyakunthanzi abalumendo bakwizukulinga kunthanzi, abaosongo bakuzukulota ivilota.¹⁸ Naloli abambombo wane m'masiku ghala nkhwizukupungulila umuzimu wane, bakwizukukunguluka.¹⁹ Nkhwiza ukubonesya iviswigho kumwanya, ivimanyisyo muchisu cha pansu udaba, umoto na chosi.²⁰ Izuba ukwizukung'akung'anamuka ukuba chisi umwezi ukuba udaba bo isiku ilikulu ilya kusimikiziwa ilyamwene litafikite.²¹ Kukwizuba ukuti wensi yo itizga pi zina lyamwene akwizukupona.²² Banthu ba izilayeli, ivya amazwi agha Uyesu uwanazaleti munthu yo abenge nu Chala mumaka ghache ukwendela mu viswigho ni vimanyikwilo vyo uchala akabomba ukwendela m'mwache papitu, ngati momumanyila.²³ Umunthu uyu weyo akapewa nubumanyisi ubwakumanyila nkhamubikatu nu Chala, umwene momwivwanila nukumukoma mwakuti bamukome umwakumupamanhira pamphinjika.²⁴ Lola Uchala akamuzyusya, ukumusatula kububavu bwamfwa, chifukwa chitakaba chamachitiko ukuti umwene akoliwe nawe.²⁵ Pakuti udeveti akanena nawe, nhulinga Uchala itayimu yonsi amaso ghane, pakuti alikumbali lyandyelo iyanyobe yane mwakuti nkakendekendenge.²⁶ Ukufuma apo umoyo wane wukahoboka ululimi lwane lukasekelela.²⁷ Nukuti te mwize mwtikizge ukuti umoyo wane ghulamuliwe nu haadesi, pano tewvize mwtikizye umuswe umuswepu winyu ukuti.²⁸ Mwamanyisya une ;mzila zga bumi, mwizuzga ukuhowoka mulwitiko.²⁹ Bamwitu, chakwenela ukowopa izya mupapi udeveti, ukuti wonsi babili bakafwa nukusiliwa, sona ipimpha lilipo mupaka nisiku ili.³⁰ Ukufuma apo, akaba mugonelela akatangazga izya Chala sona Uchala akamusaya ukuti yumo mumphapwa yache mtimi akaobe mulangozgi mubumwene bwabo.³¹ Akalinga vyo inti vize vibombwe munthanzi akanena izya kuzguka kwa kilisitu, mwakati te ize alekune munyobe zga badesi, sona numubili wake te wukanangike.³² Uyesu uyu Uchala akamunyamusya, sona twebonsi twe bakaboni.³³ Ukufuma apo akweziwe alikunyobe iya ndyelo iyachala, uwise akamulaghuzga izga muzimu umuswepu wo umwe mukaghulinga nukwivwa.³⁴ Pakuti udevesi atakakwela kumwanya loli akanena, Uchala kakanena kwa Chala wane, ikala lanyobe yane iya ndyelo.³⁵ Mphaka ponkuzukubika abalwani bako ku ndyatilo zya vinama vyako.³⁶ Ukutuma apo, leka inyumba zgosi izgaba izilayeli zimanye ukuti uchala weyo akapangisya ukutiumwene nu kilisitu yo mukamupamanthila.³⁷ loli ukufuma apo bo bavva ivi, bakababwa mu myoyo, wakanena kwa Petulo nakubamanyili abanji , mwebaya , ka inthi tuti choni?.³⁸ Upetulo akababuzga , 'mulape nukuziwa wensi wa umwe , mwizina ilya Yesu kilisitu umwakutiabahobokele imbibi zyinyu, po mukuya ukupokela ichabupi ichamuzimu ughuswepu.³⁹ Pakuti ukulaghizga kuli kukwinu. nakubanabinu nakwa wensi we ali kubutali , nakonsi bo uchala witu azukubitizga.⁴⁰ Namazgu aghanji aghingi akubasimikizga nabubadanda ulila, akati , mwipulamusye kuphapwa iyi iyakunyongana.⁴¹ Ukufuna apo bakapokela amazgi ghoche bakoziwa , sona bakiza bongeleziwapo mwisiku , lila abanthu abakukwana fili sauzandi.⁴² Bakipeleka kubamanyili , muvimanyisyo namunyiputo , napakumenyula ichibama nukwiputa.⁴³ Ubogha bukiza mumizimu yonsi, abanji bakaswigha mumanyikwilo vyo bakabomba abamanyili.⁴⁴ Bonsi bo baka.bakasubila poka bakabombela invinthu nyonsi poka.⁴⁵ Bakaghuzga invinthu vabo vyo bataba navyo.⁴⁶ Po isiku ni siku bakikatapoka nu moyo ghoka mutempile. Bope bakamenyula ichibama munyumba numoyo yakuhowoka mubwanaloli.⁴⁷ Bakamumukwizga uchala umwakuvikililiwa na banthu abinji , po isuku lyosi uchala akongelezga inambala ku banthu bonsi bo bakapokiwa

Chapter 3

¹ Petulo nu Yohani bakabuka pakwiputa mutepeli, bakaya pakwiputa pa nayini okoloko. ² Umunthu yoakalemala ukufuma mulwanda lwa mama wache bakamunyamulanga pakuya nawe pamulyango wa tepeli. Bobakatingi pabwiza. Bakamubikanga isiku lyosi palanyene ukuti alengenge kubanthu bobakuya ku tepeli. ³ Bo amulinga upeteli nu Yohani bakuya pakwingila mu tepeli akabalalusya nukwamba inyode ukuti bamupe vimo. ⁴ Upeteli, akamulingasya hee, nu Yohani, "Tulinge kuno." ⁵ umunthu umulemale yula akabalingisya, ukuti inthi wamupe vimo. ⁶ Loli upetulo akati, usiliva nu golide tutenawe, Loli chondinacho, Chointhikhupe. Mwizina ilya Yesu uwamunazaleti, endanga." ⁷ Bakamusenda pakumukola inyobe indyelo, Upetulo akamunyamusya nakalinga ivinama nivimphevu vya munthu yula vikaba namaka. ⁸ Umwakugontha, umunthu umulemalezu akimilila akanda pa kwenda, akingila poka nu Petulo nu Yohani mu tepeli, akendanga, akagonthanga nukumupala Uchala. ⁹ Abanthu bonsi bakamulinga bo akugontha sona akumupala Uchala. ¹⁰ Bakazimanya ukuti wemunthu yoakalenganga pakwamba inyobe banthu pamulyango uwiza uwatepeli bakaswigha nukuchenuka pa vyo vikaombiwa papache. ¹¹ Boakumukula u Upetulo nu Yohani, abanthu bonsi bakasamalira kukwabo muchipinda cho bakatingi Solomoni. ¹² Bo upetulo bo azilinga izi, akabamula abanthu akati, mwebanalume ba muizililyeli umwe , mukuswigha chi? Choni cho mukutulingisya hee uswe, ngati twamubomba ukuti ande pakwenda chifukwa chamaka pamo chifukwa chatwachala. ¹³ Uchala wa Abulahamu, nu Chala wa Ayizeki, nu Chala wa Jakobo, Uchala Batata, wakamutuvya umubombi wabo Uyesu. Weyuyo akatupa sona tukamukana pa maso pa Pilatopo akalondanga ukumusatula. ¹⁴ Mukamukana umuswepu sona ubunthu umwiza, loli mukakalonda yo akukoma abanthu akuti yobamusatule. ¹⁵ Mukakoma umwenecho wabumi, yuyo Uchala akazusya kubufwe sona tukusimukizya zino. ¹⁶ Palufula lwawitiko mwizina lyane, izina lyache likamugomba ukuti abe wemwanalume, youkumulinga sona umumenye, Alinamalka ulwitiko ukwendela mwa Yesu lololwamjupoza pamaso papinu mwessi umwe. ¹⁷ Polelo mwabamwitu, izimenye ukuti mukaombela ukusita kumanya mobakabombela abalongozi binu. ¹⁸ Loli invinthu vyo Uchala akanena pamulomo kubaaghonela bonsi, ukuti ukukilisitu inthi akatamiwe, ilelo akwanilisya. ¹⁹ Po mupunduke sona mung'anamuke ukuti imbibi zinu zifume. ²⁰ Tukwiza utubalilo utwakukaabilamo amaka ukufuma kwa Chala, ukuti angamutuma ukilisitu yo akasaliwa ukuba winu, Uyesu. ²¹ Weyuyo ichinamwene chakumwanya chikuya ukumupokelera

paka pakabalilo kako ivinthu vyosi vikukuya pakuyana, ukuyana navyo Uchala akanena akabalilo akakale pamilo ya baghonela abaswepu. ²² Naloli umozesi akanena, "umwene Uchala inthi akamukweze umughonela ngati une ukufuma mumwinu mwabamwitu. ²³ Inthimukivwe vyosi vyo inthiakababuze. Inthikaboneke ukuti umunthu wesi yo atakivwa kwa mughonela uyo inthibakamunanganye pamaso pa banthu. ²⁴ Naloli abaghonela bosi ukufuma pa samuweli nabobakiza lyo usamuweli afumapo, bakanena nukufumisa amasiku, agha. ²⁵ Umwe mwebana babaghonela sona abalufingo lo Uchala akapangana nabaaghusokulu ngatai akamubuzya u Abulahamu, "Mulunyungu lwako inkhulilo yonsi iyachisu chapansi inthikasayiwe. ²⁶ Bo Uchala abanyamusya ababombi bache akabatuma kukwako ulwabwandilo kukwako ukuti usayiwe pakubapindula mwebosi ukufuma kububibi."

Chapter 4

¹ Bo Upetulo nu Yohanai bakunena ku banthiu, Abaputi naba kapitawo, naba sadukayi bakiza kukwabo. ² Bakatamiwa hee, ninyinong'ono chifukwa chakuti Upetulo nu Yohani bakamanyisyanga abanthu nukufumunya izyakuzuka kwa Yesu ukufuma kubufwe. ³ Bakabakola nukbapinya nukubingizga mubukayidi, paka nindabindabi pakuti chikaba chochamalwila. ⁴ Loli abanthu bonsi babakivwanga ubulumbilili bakitikizya; Abanathu bo baktika ubulumbili bwabo babo bakabanga fayivi sauzani. ⁵ Likiza isiku ilinyabo abalaghili babo, abakulumba, nabasimbi bakabungana poka mu yelusalemu. ⁶ U Annas umuputi usongo, nu kayafa, nu Yohani nu Alekizanda, Nbosi bobakaba bakamu bamuputi usongo. ⁷ Bo bamubika u Peteli nu Yohani pakasi papabo, bakabalalusya bakati, bakaba pamo lyawenu momwabombela ivi. ⁸ Umwene upetulo boizwile numuzimu wa Chala, Akababuzya akati, mwebalaghili mwabanthu umwe namwebasongo. ⁹ Nathi uswe tukulongiwa pano pakuti twabamba ibomba imbombo iyiza pamunthu umulwale, kwa munthu uyu bakamupozya bulibuli. ¹⁰ Nkhalonda ukuti muzimanye mwebonsi pano nabanthu bonsi aba muizilayeli umunthu uyu akwimilila panthazi papinu yo ali ichete mwizina ilya Yesu kilistu uwa munazaleti, yuyo mukamupamanthila, Loli weyo Uchala akamuzusya kubakufwa. ¹¹ Uyesu kilisitu, lyo libwe lyomukalitaya loli lyolyoba pakona. ¹² Mutalimo ukutuliwa mubanthu abanji pakuti patali izina ilinji pabanthu bapachisu ilyakuti tungaponelamo. ¹³ Bobaalinga kabonekele kwa Petulpo nu Yohani bakazyaghanja ukuti bakaya bobatamanyile, Loli vikaswighiya, bobazimanya ukuti Upetulo nu Yohani bakendanga poka nu Yesu. ¹⁴ Chifukwa bakamulinya umuthu yobakamupozya akimila nabo, batakaba nizyakunena nazimo izyakuti bangamususya. ¹⁵ Loli bobalamula abatumiwa ukuti bafumepo pobakaba palukomano, bakanenezania bene. ¹⁶ Bakati, tupange choni ku banthu aba? Pakuti ukusimikizya kwaboneka mumwambo vyamanyikwa ku munthu wensi mu Jelusalemu tutangachikana sona. ¹⁷ Loli chitakapululila ukufumukwa ku banthu za tubasoke batakanene sona kwa munthu yumo mwi zina ili. ¹⁸ Pobakabitizya ukuti bingile sona bakabalamulila ukuti batakanene pamu ukumanyisya mwizina lya yeso. ¹⁹ Loli u Petulo nu Yohani bakamula bakati, "chosi chochili mulubatiko lwa chala ubaghile ukuti witikizye, utakamusyenge. ²⁰ Tutangaleka pakunena pavinthu vyo tuvibweni. ²¹ Bobabasoka hee u Petulo nu Yohani bakabaleka bakati bukanga. Bakapotwa ukubagha ni chifukwa, chifukwa abanthu bonsi bakamupalgha uchala pa vyovyabombwa. ²² Umunthu yo akalinga mo umunthu akapolela akaba wamyaka iyakupululila fote (40). ²³ Bobabalekezya, u Petulo nu Yohani bakaya ku banthu babo nukubabuzya vyo abaputi namakambala bababuzya. ²⁴ Bobivwa bakakwezya mazyu ghabo kwa chala bakati, "mwene, ukapela kumwanya na pasi ninyanja, na vyosi vyovilimo. ²⁵ Ukanena nu muzimu umuswepu ukwendela mu wambombo wako, utata witu u Devedi, choni cho abapazi bakolanga na maluko aghanji binong'ona ivyabwaka?" ²⁶ Ukati, amwene ba pachisu babungane poka, sona nabalaghili bapachisu bakalwananga nu mwene sona bwakalwananga nu kilisiti. ²⁷ Naloli bosi u Helodi nu Pontiyasi Pilato, poka na bakuzi sona na banthu bonsi abamu Izilayeli, bakabungana poka mukaya kanonyene ukulwana nu munthu wako umuswepu u Yeso yo ukamupakazya. ²⁸ Bakabungana poka ukubomba nu kususya vyonsi vivyo ukabikapo inyobe yako nu lubatiko lo ukabika ukuti vyo vikwiza ukubombiwa. ²⁹ Apa, mwene, lingisya pavyo bakutusoka sona mupe amaka umubombi wako ukuti anene izwi lyako namaka ghonsi. ³⁰ Gholosya inyobe yako ukupozya nukulangizya ivimanyisyo ivyakuswighisya mwizina lya wambombo umuswepu uyesu. ³¹ Bobiputa, pabuyo bobakabunganapo pakaneng'ena, bosi bonsi bakizula numuzimu ughuswepu bakanena izyu lya chala na maka. ³² Inambala inkhulu yoyikitika bakaba u moyo ghoka numuzimu ghoka, nayumoyumo yo akanena ukuti cho akaba nacho chikaba cha pamwene, loli bonsi vyobakaba navyo vikayana bwaka. ³³ Namaka ghonsi abatumiwa bakafumusyanga nukusimikizya ukuyana nukuzyuka kwa mwene uyeso ulusayo lukaba papabo bonsi. ³⁴ Patakawapo umunthu nayumo pakasi papabo yo akasobelwanga chimo chifukwa chakuti abanthu bowakaba na malo pamo inyumba bakaghulizya nukuwatwalila indalama. ³⁵ Sona bakazibika muvinama vyawatumiwa, nukuzigaba ukuyana navyo bakulonda. ³⁶ U Yosefe, yuyo abatumiwa wakamwitizya bakati Banaba (chochikung'anamula ukuti umwana uwakupa amaka), umulevi umunthu yo akafuma kusayipulasi, ³⁷ akaghulizya ichalo chochikaba chache akatwala indama nukuziwiwa muvinama vya batumiwa.

Chapter 5

¹ Kukabako umunthu yumo izina lyache Ananiya, nu Safila umukazi, akaghuzya ukatundu wache munandi, ² sona akasengulako zimo indalama zyo akawuzya kale (umukazi wache wepe akazimanya), sona akasendako nukunyamula akaya abapa abatumiwa muvinama. ³ Loli u Peteli akati, "Ananiya choni cho usatana izwile mu moyo wako ukuti upusike umuzimu ughuswepu sona panyosya ichigaba chimo icha malo. ⁴ Bochasyala ukwambula kughuzya kaa chitakasyala chinu, sona bo chaghuziwa chitakaba mumaka ghinu? Kaa ukinong'ona bulibuli ichi mumoyo wako? Tekoti wamupusika

umunthu awe loli wamupusika uchala." ⁵ Pakwivwa amazwi agha, u Ananiya akawa pansi akafuta akabumalilo po ubogha bukabakola bonisi bobakivwa. ⁶ Abanyamata bakiza bamuvungilila bakamunyamusa, pokamunyamula ukuya pakumusila. ⁷ Bopenda ama ola ghatatu, umukazi wache akiza, atakamanya chochapangiwa. ⁸ Upeteli akati kukwache, "mbuzya momukaghuzizya amalolo." akanena akati, "tukaghuzya pamutengo ughunye." ⁹ Po u Peteli akamubuzya ukuti, "chifukwa buli mwivwanite pakughuyezya umuzimu wa chala? linga, amatamba ghabanyamata bobasila umulume wako ghali pamulyango, inthi wakufumizye kunzi nuwe." ¹⁰ Aponyene akawa pansi muvinama akafuta akabumalilo. Po abanyamata bakiza ukwinjila, bakagha afwile, po bakamunyamula bakafuma nawe nuya pamusila. Pambali pa mulume wache. ¹¹ Ubogha ubukulu bukabakola aba chalichi na bonisi bo bakivwa ivinthu vino ¹² Ivimanyisyo ivinji sona nivyaswighisya vikachitika nabakutumiwa mukasi mubanthu. Pobonsi wakabungana munthanda mwa Solomoni. ¹³ Loli nayumo yo akaba namaka aghakongona nabo; pope bwaka, bakivwa ukwikwezya kwa banthu. ¹⁴ Pope sona abasubaliwa bakongelela kwa chala, bakongelela abanalume na banakazi, ¹⁵ pobakati banyamula abalwale munzila pobakabaghoneka pa vitala na pa vimipando po nanti u Peteli azukwendenga, umu zyezye wache wize wubawile bamo. ¹⁶ Pobakiza poka nabanthu abafuma mu chikaya icha Jelusalemu, bakiza nabalwale na bobakaba ni mphepo imbibi, sona bakapola ¹⁷ Loli umuputi usongo akimilila, na bonisi bokaba nabo (mukabukutira kaba Sadukayi); pobakizula na kabini ¹⁸ pobakabakola panyobe paya kuba Positoli, bakabasenda nuya pababika mu jele lya wensi. ¹⁹ Mukabalilo kabusiku umungelo wachala akighula imilyango ya jele nukubafumya, sona akati, ²⁰ "Bukani, muye muchalichi muye munene kubanthu amazwi ghonsi aghabumi." ²¹ Bwo bivwa ivi, bakingila muchalichi bakatuzya numanyisya. Loli umuputi usongo akiza, poka nabo akaba nabo, pobakiza babungana, naba songo babanthu ba mu izilayeli, po bakatuma kuba mujelele pati bize nabapositoli. ²² Loli abasongo bambombo bobakabuka batakabaghamo mujele, po bakanyokela nuya pababuzya movibelile, ²³ "Twaghte u mulyango wa jele wighalile abalingilili bimilile papo pamulyango loli botukwighula tutamwaghitemo nayumo mukasi." ²⁴ Nomba bo umulongozi wa chalichi nu mulumbilili usongo bivwa amazwi, bakaswigha hee nachochikabawila bakati chochoni chichitika. ²⁵ Po umunthu yumo akiza nukubabuzya, "umunthu yumo yo mukamubika mujele imilile mu chalichi ukumanyisya abanthu. ²⁶ Umulongozi akabuka naba bwana, bakabanyosya sona, kwambula kulimbana nabo, bakoghopa ukuti bangabuma na mabwe. ²⁷ Bobiza nabo, bakabimika tasi bo abasongo batizite. Abasongo ba chalichi bakabalalusya, ²⁸ tukanena "tukabalamula umwe nululaghilo ukuti mutakamanyise sona mwizina lino inga po mwizuzya ubumanyisi bwinu mu Jelusalemu numanyisya kwinu sona munyonywa patupa u daba wa munthu uyu uswe. ²⁹ Loli u Peteli nabamanyili abanyabo bakamula, "tukwenela pamwivwa uchala palusya abanthu. ³⁰ U Chala wa batata akamuzusya uyeso yo umwe mukamukoma numupayika pachikomo. ³¹ U Chala amwinusizye mumwanya ni nyobe yache iya ndyelo pati abe mulongozi sona awe mupoki, pati aba Izilayeli bapinduke sona ba hobokeliwekumbibi. ³² Uswe swe bakaboni bavino, poka nu mu zimu umu swepu gho uchala aba pile bo ba ku mwivwa." ³³ Bo abalongozi abinji bivwa ichi, bakakalipa bakalonda pabakoma aba Positoli. ³⁴ Umu manya malango yumo Izinalyache Gabiliyeli, umu manya ndaghilo yo bakamupala bonisi abanthu, bakimilila mkabukutira sona bakabalamula abapositoli ukuti basende baye kudzi pa kabalilo akanandi ³⁵ Po akanena kukwabo, mwe banthu baku Izilayeli, mchebe nacho mulonda pabapangila abanthu aba. ³⁶ Kale mumasiku ghamo, Teyuda yo akinena pati munthu umuchindikiwa, abanthu 400 bakamukonkha. Loli bakakoma bonisi, bobakamukonkha bakamusamala, po bonisi bala bakasatana po akasyala bwaka. ³⁷ Pisinda pa munthu uyu, Yuda wamu Galileya akabuka pakabalilo ko abanthu bakalembesya, wepe abanthu abinji bakamukonkha. Wepe bakamukoma, pobonsi bo bakamwivwila bakasatana. ³⁸ Lonsi nkhunena kukwako, fumapo pa wanthu pano sona ubaleke wene, a maplani ghano gha wanthu nanthi vyovywo wakwinonghona nuku bomba nyinonghono bwaka izya banthu, bakwiza pakupotwa. ³⁹ Loli nanthi chafumila kwa chala, temuwapoteha; inti mwaghe mulimbana bwaka nu chala. po wakawa deba. ⁴⁰ Powakawitizya aba positoli nuwinjizya mukasi muwasongo po wakabuma nubalamila pati mutakize munene lumu mwizina ilya yesu, wakanena pobuka. ⁴¹ Wakafuma muchilundilo chabanthu nuku hoboka papo wakagha ukuti chizapo pakusamukila mwizina lya Yesu. ⁴² Isikunisiku, mumatempheleinamunyumba ninyumba, baka pitilila pamanyisya na pakupalazya ama kani aghiza pati u Yesu we Mesiya

Chapter 6

¹ Mumasiku ghala, po ubwinji bwa ba manyili bukanda pakula, amandaghulo ghakanda ku wa Yuda bo bakanenanga Ichigiliki naba Yuda abene chisu. Aba Yuda bo bakanenanga ichi giliki bakilumbusya ukuti abafwire bo bataka binonghonela pa vinthu vyo vikabiwanga pisiku nisiku ² po aba tumiwa 12 bakitizya akabukutira konsi akabobakitika nukuba buzya ukuti, Techiza ukuti tuleke pa kulimbilikila amazwi agha Chala, umwakuti tulingisye ukugabiwa ukwa vyakulya. ³ Mukwenelela ukusala ubwanangwa bwinu abankhalo iyiza bobali numuzimu umuswepu sona abamaghala, bointhe babe pambombo iyi. ⁴ Ngati uswe, tuzu bukililanga bwaka pakwiputa amazwi amiza ⁵ Amazwi ghabo ghakahobosya akabukutira konsi. Po bakasala u Stefani, umunthu uwa lwitiko yo izwile nu muzimu umuswepu, nu Filipu, Polokolo, Nikanolo, Timoni, Palamena nu Nikola, wa ku ploseta yo akafumila ku Antiyoki. ⁶ Abitiki wakiza nabanthu bo aba positoli, bo bachili pakwi puta sona bakabakola inyibo zwabo. ⁷ izwi lya Chala likapitilila ukwivyika, sona inambala ya ba manyili mu Jelusalemu yikakula he, sona inambala iyikulu iya balumbilili yikitika ulwiputo lyabo ⁸ ⁹ u Stefani munthu yo akasayiwa sona akazula na maka akabomba ivya kuswighisya nivyakuboneka mu banthu. Po kukanyamuka abanthu bamo abamunyumba iya kwiputilamo bo bakwiyitizya ukuti inyumba yakwiputilamo ya abanthu

ababuke,kilene,Alekizandiliya bo banthu bokafuma muchigaba cha Kilikiya ni cha Ezya baka Susyaniya nu Stefani.^{10 11} Loli wataba bati bangimilila nubwanaloli sona numuzimu gho uStefani akanena.Po baka beka abanthu bamo pati batingi "Twiviyile u Stefani anena amazyu agha bibi agha Moses nu Chala"¹² Baka bavulungania abanthu, abasongo,sona na ba Simbi, sonabaka mu fika bakamukola numubika pa balongi.¹³ Bakiza nabakamboni babumyasi, bobaksti, "umunthu uyu atakukanizya ukunena amazwi gho ghasusyana namalo sona nu lulaghilo.¹⁴ Botwivwa akunena akuti uyeso uwakunazaleti uyu akwiza panangania amalo nukwandula indaghilo zyo u Mozesi akatupa."¹⁵ Wensi yo akikala mubandaghilo akalingisya amaso ghabo payuyo po ichisho chache chikaba ngati cha mungelo.

Chapter 7

¹ Umputi usongo akati, " ka ivinthu ivi vyanaloli?" ² U Sitefani akati, " mwebawamwitu na batata, nivwisyani: U Chala umusisya akamubonekela u tata witu u Abulahamu bo ali mu Mesopotamya , bo achili atikalitemo mu Harani; ³ Akati kukwache, kaleke akaya kako nabakamu bako, buka kukaya ko inthi nkhanjizye. ⁴ " Po akaleka akaya kaba Chalachadeya nukuya mu Haran; ukufuma pala, bo utata wache afwa, uchala akamubika mukaya kanonyene,ko mukwikalamo lonsulu. ⁵ Atakamupa nachimo ngati yo mphyana kukwache , awe, kope nakatamba bwaka atakamupa. Loli akapangana--nangabuli u Abulahamu atakaba numwana nayumo--pakuti inthi amupe akaya ngati chuma kukwache nakubaluko bobakwiza. ⁶ Uchala akanenanga kukwache buno, pakuti abaluko lwache balikala kanandi muchisu ichachilendo, mo abakulanyene bakuya pakubabika bazya nukubayinvya pamyaka 400. ⁷ Loli nkhwiza pakulonga ichisu cho bakuchibombela; uchala akanena, pakufuma apo balifuma nukuputa pabuyo ubu. ⁸ Po uchala akamupa u Abulahamu ulufingo ulwakufumya ichipapa cha nkhole kunthazi, po abulahamu akiza aba we tata wa Ayizeki nukufumya ichipapa cha nkhole pisiku lya nambala eyiti; U Ayizeki akiza aba we tata wa Jakobo, u Jakobo utata wabanyenya twelovu. ⁹ " Chifukwa chakuti abanyenya bakaba nakabini nu Yosefe, bakamuwulizya ku Ijiputi, loli uchala akaba nawe, ¹⁰ nukumupoka munthamyo zyache zyonsi. Akamupa u Yosefe amahala pamaso pa Falawo, umwene wa Ijiputi yo akamusala ukuba wesongo wa kunyumba chifumu Ijiputi yonsi nabapanyumba pache. ¹¹ " Po kukiza kwaba inzala muchisu chonsi ichapansi, ninthamyo izinj nabatata bitu hope batakachagha nichakulya. ¹² Bo u Jakobo iwva pakuti kuli ivilombe ku Ijiputi, akatuma abatata bitu pabwandilo. ¹³ Ubulendo ubwabubili u Yosefe akivumbula kubamwabo, sona imbumba ya Yosefu yikamasiwa kwa falawo. ¹⁴ U Yosefe akatuma abamwabo ukuti baye bamubuzye utata wache u Yakobo ukuti ize ku Ijiputi, poka nabakamu bache bonisi, abanthu sevenite-fayivi poka. ¹⁵ Po u Jakobo akabuka ku Ijiputi, akafwa,umwene na batata bitu. ¹⁶ Bakanyamuliwa nukuya nabo ku shekemu nukubasila mwipumpha lyo u Abulahamu akawula nindalama ku bana ba Hamoli mu shekemu. ¹⁷ " Bo akabalilo aka lufingo kapalamila ulufingo lo uchala akafinga kwa Abulahamu, abanthu bakakula nukubala mu Ijiputi, ¹⁸ mphaka po mukafuma umwene umunyabo yo akalaghila Ijiputi, umwene yo atakazimanya izya Yosefu. ¹⁹ Akabenda pansi abanthu bitu nukubachichizya abatata bitu ukuti babaleke ababonda babo kunzi kutwaya twabo ukuti bafwile kulanyene. ²⁰ Pakabalilo kalanyene u Mozesi akapapiwa; akaba mwiza sana pamaso gha chala sona akaleliwa munyumba yatata wache pa myezi yitatu. ²¹ Bakati bamufumya kunzi, umwana wa falawo umusungu akamusenda nukuya pakwikala nawe ko akamukuzya ngati mwana wache. ²² U Mozesi akamanyila amahala ghonsi agha mu Ijiputi, sona akaba munthu wamaka mumazyu na mumbombo bwaka. ²³ Bo afika imyaka fote, akinong'ona izyakubendela abakamu bache, aba luko lwa Izirayeli. ²⁴ Akati alinga umu Izirayeli yumo akumwa, u Mozesi akamwawwa pakumunyosezya nukumukoma u mu ijiputi yula. ²⁵ Akinong'onanga ukuti abamwabo inthi bivwisye ukuti u chala ninyobe yache akubasatula, loli bataktivwisya. ²⁶ Pisiku ilinji akalinga abanalume babili bakulwa akayezya ukubika umutende papabo pakunena ukuti, mwe, mwe baliboka; chonicho mukuvulazania?" ²⁷ loli yo akamunangila umunyabo akamusunkhilizya, nukuti, wewenu yo akakusala uwe ukuti we mulaghili nuwakulongoza inongwa papitu? ²⁸ ungalonda pakunkhoma ngati mo ukamukomela umu Ijiputi mabwila?" ²⁹ U Mozesi akasamala bo iwva amazyu agha; akiza aba mulendo mukaya ka midiyani, ko akiza aba we tata wabana babili. ³⁰ Pakati penda imyaka fote, umungelo akamubonekela munkholongo ya chipili cha sinayi, muchivwati ichakwaka umoto. ³¹ U Mozesi bo awulinga umoto , akaswigha navyo akavilinga; bo apalamila ukuti alinge, amazyu gha chala ghakiza, aghakuti, ³² ne chala wa batata bako, uchala wa Abulahamu nu wa Ayizeki, nuwa Jakobu, u Mozesi akatetemanga sona atakalingako sona. ³³ U Chala akanena nawe, vula indyato kuvinama vyako, pakuti ubuyo bo wimililepo busayiwa. ³⁴ Naghalinga amayimba agha banthu bane mu Ijiputi, nivwa inkhuto yabo, poniza pakubapoka; po zaa, inthinkhutume ku Ijiputi. ³⁵ U Mozesi yo bakamukana, po bakati, wewenu yo akakusala ukuba we mulamuli numulongozi? akaba weyuyo yo uchala akamutuma ukuba ngati wemulamulili nuwakusatula. U Chala akamutuma ukwendela munyobe ya mungelo yo akabonekela u Mozesi munkholongo. ³⁶ U Mozesi akabafumyamo mu Ijiputi, bo abomba iviswigho nivimanyisyo mu Ijiputi napanyanja iyikulu iya matete, namunkholongo pamyaka fote. ³⁷ We Mozesi yulanyene yo akati kubanthu ba izirayeli, " u chala akwiza pakubatumila umuwonela ukufuma mubawamwinu umuwonela ngati nene. ³⁸ Uyu we yomunthu yo akabungana munkholongo numungelo yo akanena kukwache pachipili icha sinayi, yo akaba nabatata bitu, nayo akapokela amazyu amumi ukuti atugabile. ³⁹ Loli abatata bitu bakakana ukumwivwila, bakamusunkhilizya, sona mummyo yabo bakanyokela ku Ijiputi. ⁴⁰ Pakabalilo kalanyene bakati kwa Aloni, tujanjile abachala bobakwiza pakututanjilila. pakuti u Mozesi, uyu yo akatutanjilila muchisu cha Ijiputi, tutakumanya chochabombiwa kukwache. ⁴¹ Po bakapanga ichifwani icha ngwata pakabalil kalanyene nukubika ivyabupi kuvifwani, bakahoboka nimbombo izya nyobe zyabo. ⁴² Po uchala akabapa inkhontho nukubavwituka ukuti bipute inthondwa izyamumabingu, ngati mo zikasimbiliwa

mwibuku lyabawonela, mutakankholanga nene ivinyamana vyinu nukubika ivyabupi pamyaka fote (40) munkholongo, nyumba ya Izilayeli? ⁴³ Mukitikizya ichitembe icha Moleki nu lutondwa chala u Lefani, nivifwanifwani vyo mukapanga ukuti muvipute; inthi mbasamazye kubutali nakaya Babeloni. ⁴⁴ " Abatata bakaba nichitembe icha visimikizyo munkholongo, ngati mo uchala akababuzizya po akanenanga kwa Mozesi, ukuti apange ngati mo akachilingila. ⁴⁵ Ukufuma apo, abatata bitu, pansi pa Joswa, bakapokela ichitembe nukwiza nacho po bakapokanga ichuma cha mukaya. UChala akapoka akaya ukufuma muchisu nukubasamazya paminso ghabatata bitu. Ichitembe chikasyala mkaya mphaka akabalilo ka Daveti, ⁴⁶ Akalwagha ulusako paminso gha chala, akamulenga pala angabwagha ubuyo bwakwikalapo ubwa nyumba ya Jakabu. ⁴⁷ Loli akaba we solomoni yo akazenga inyumba ya chala. ⁴⁸ Nangabuli, uwakumwanya atakwikala munyumba izyakuzengiwa ninyobe, ngati mo umuwonela akunenela, ⁴⁹ kumwanya chochitengo chane, ichisu chapansi chochakutuzizyo po ivinama vyane. Nyumba buli, yo munganzengela une? uchala akunena, pamo malo buli aghakutuzizyo po une? ⁵⁰ Inyobe yane yitakapanga vyonsi ivi? ⁵¹ " Mwebanthu abawome imyoyo, mutasilimuliwe/ ukudumuliwa mumyoyo namumakutu, akabalilo akinji mukukana umuzimu umuswepu; mukupanga ngati mo abatata binu bakapangilanga. ⁵² Muwonela buli yo abatata binu batakamukoma? bakakoma abawonela bobakiza mo atizite umuwolosu; mwaba mwebakumukana nu kumukoma, ⁵³ mwemukapokela indaghilo zyoziwakehiwa kukwinu ukwendela mwa mungelo, loli mutakivwila. ⁵⁴ Bo abalongozi bivwa ivi, bakakalala, nukusyesyena amino kwa sitefano. ⁵⁵ Loli umwene pakwizula nu muzimu umuswepu, akalinga kumwanya nukulinga ubuchindamu bwa chala, akalinga u Yesu imilile kunyobe iyachala. ⁵⁶ U sitefani akati, "linga, nkulinga kumwanya kwiwukite, numwana wamunthu imilile kunyobe iyandyelo iyachala. ⁵⁷ Pa ichi abalongozi bakighalila amakutu ghabo bakakolomoka ; nalubilo bakamunyelela nichifukwa choka. ⁵⁸ Bakamuguzila kunzi kwa kaya akakulu nukwanda pakumuma namabwe. Abakamboni bakasengulisa imyenda yabo kwa mulumendo yo akitiziwanga ukuti sawuli. ⁵⁹ Bobakamuma na mabwe, u sitefani, akitizyanga kwa chala nukuti " mwene wane Yesu, pokela umuzimu wane." ⁶⁰ akafugamila nukwitizya amazyu amakulu, " mwene, utakayikumbuke imbibi yabo iyi." Bo anena ichi, po akawona utulo.

Chapter 8

¹ U Sawuli akasimikizya nizyamfwa yache. popisiku lilanyene kukanda ukuvwimiwa ukukulu ku chalichi chochikaba mu Yulusalemu nabitiki bonisi bakasata mukaya aka yudeya namuSamaliya, ukupatula abatumwa. ² Abanthu abachala bakamusila u Sitefani nukumulilila hee nichitima. ³ Loli u Sawuli akayezya pakuchinangania ichalichi. akinjilanga inyumba ni nyumba, pakubakola bonisi abanalume nabanakazi, nukubabika munyumba ya bukayidi. ⁴ Abitiki bo bakabasasya bakalumbililanga amazyu. ⁵ U Filipo akabuka mukaya akakulu akasamaliya nukulumbilila izya kilisitu. ⁶ Ichilundilo chabanthu chikateghelezyanga kuvyo u Filipo akanenanga; bakamwivwa, sona bakalinga ivimanyisyo vyo akabomba. ⁷ Imizimu iyibibi yikafumanga mubobakanayo, nukulila namazyu aghakulu, abinji abalemale bakapolanga. ⁸ Po mukaba ulusekero mukaya akakulu kalanyene. ⁹ Loli pakabako umunthu yumo mukaya akakulu yo akitiziwanga ukuti Simoni, yo akapanganga amaye; akaswighisya abanthu aba samaliya bo akunena ukuti wakulondiwa nkhani. ¹⁰ Aba samaliya, abanandi na basongo bakamuteghelezya bakati, " umunthu yu kakoti agha ghogho maka gha chala ghoghakwitiziwa aghakulu." ¹¹ Bakivwisya kukwache papo akaba ukuti abaswighisyo akabalilo namaye ghache. ¹² Loli bakati bamusubalila u Filipo po akalumbililanga amazyu aghafumu bwa chala nizina lya Yesu kilisitu, bakoziwa, bonisi abanalume nabanakazi. ¹³ Nu simoni wepe akasubalila, bo oziwa akikalanga nu filipo. Bo alinga ivimanyisyo nimbombo iziza zikubombiwa, akaswigha. ¹⁴ Boabatumba mu yerusalemu bivwa ukuti u samaliya apokela amazyu gha chala, bakabatumba upetulo nu yohani. ¹⁵ Bobiza bakabiputula ukuti bapokele umuzimu umuswepu. ¹⁶ Pakabalilo kalanyene, umuzimu umuswepu atakamwizilapo nayumo uwababo; bakoziwa bwaka mwizina ilya mwene u Yesu. ¹⁷ Po u petulo nu yohani bakabapalamansa ninyobe, bakapokela umuzimu umuswepu. ¹⁸ Bo usimoni alinga ukuti umuzimu umuswepu wiza papabo ukwendela munyobe yabatumwa, akabapa indalama. ¹⁹ Akati, " mumphe amaka, ukuti aliwensi yo nabikapo inyobe yane apokelenge umuzimu umuswepu." ²⁰ Loli u petulo akanena nawe, " uwe poka nindalama zyako mukomanikile poka, pakuti ukwinong'ona pakusenda ichabupi chachala nindala. ²¹ ute nichigaba pamo ubuyo nabumo pambombo yino, chifukwa umoyo wako wutawolokite pachala. ²² popinduka kumbibi yako iyi, nukwiputa kwa mwene, ukuti akuhobokele pakwinong'ona ichinthu ngati ichi. ²³ Pakuti nkulinga ukuti wizwile nukubaba kwa kanyongo sona we muzya wambibi. ²⁴ U simoni akamula akati, " niputula kwa mwene, ukuti nachimo chowanena chingambonekelanga chingambonekelanga. ²⁵ Bobasimikizya nukunena izwi lya chala, u petulo nu yohani bakanyokela ku yerusalemu, ukulumbilila amazyu amiza mutwaya twa basamaliya. ²⁶ Po umungelo wachala akanena kwa Filipo ukuti, "nyamuka buka kumbali iyakunthende kunzila yo yikufuma ku Yelusalemu yikuya ku Gaza. (iyi nzila ya munkholongo.)" ²⁷ Akanyamuka nukubuka. Po kulanyene kukaba u munthu yumo yo akafuma ku Etiyopiya. ikambala limo lya likaba lipasiwa, sona likaba lyakumanyikwa muchisu cha Etiyopiya. Yo akaba we songo uwabakulingilila ichuma. Akiza ku Yelusalemu pakwiputa. ²⁸ Bo akunyokela akikala mungolo yache, akabelenganga mwa Yesaya umughonela. ²⁹ Umuzimu ghukanena kwa Filipo, "Buka uye wikale kupipi ni ngolo." ³⁰ Po u Filipo akasamalila ku kwache, akamwivwa akubelenga mwa Yesaya umughonela, akati, "ukwivwisya vyo uli pabelenga?" ³¹ Po akati, "ningivwisa bulibuli, penepapo yumo anthanjilila?" Akamubuzya u Filipo ukuti akwele mu ngolo ikale nawe. ³² Po amazyu amiza gho unu Etiyopiya akabelenga ghakaba agha, "Akaba ngati we nang'onzi yobaya pakukoma, sona ngati mwana wa nang'onzi yo atakupoma ichongo pobali pakudumula ameya ghache, po atakighulapo umulomo wache. ³³ Panongwa yache ubwanaloli

butakabapo. Wewenu yo angalongosola abaluko lwache? Pakuti ubumi bwache bakasenda pachisu cha pansi.³⁴ Po ikambala likamulalusya u Filipu, nukuti, "mbuzya mughonela buli yo akuneniwa, umwene, pamo uyunji?"³⁵ U Filipu akanda pakunena amazya nukulumbilila izya Yesu kukwache.³⁶ Bobabuka munzila, bakafika pa malo po pakaba aminzi po ikambala likati, "Linga pali aminzi pano. Chochoni cho chingankhanisya pakoziwa?"³⁷ U Filipu akati, "Pala ukusubalila nu moyo wako ghonsi, ungoziwa." Umu Etiyopiya akamula, "Nkhusubalila ukuti u Yesu kilisitu mwana wa chala."³⁸ Po umu Etiyopia akimika ingolo. Bakaya mu minzi, bonsi u Filipu ni kambala, po u Filipu akamozya.³⁹ Bo afuma mumunzi, umuzimu wachala ghukamusenda u Filipu, po ikambala litakamulinga sona, loli likabuka nulusekelo.⁴⁰ Loli u Filipu akabonekela pa Azotasi nukwenda mukaya kalanyene, akalumbililanga amazya kutwaya tonsi utukulu mpaka po akiza ku Kayisala.

Chapter 9

¹ Loli u Sawuli, achili akwinong'ona umoyo ukuti angakoma abamanyili ba mwene, akaya kubaputi abasongo.² Sona akamulalusya izya kalata uwakuya ku chalichi ku Damasikasi, nanthi ungaghako yumo yo akumukonkha, kali pamo mwakakazi wize nawo ku Jerusalemu nu bapinya.³ Bo akwenda, vikachitika ukuti bo afika kupipi ku Damasikasi, mwakuchenusa ubuswepu bukafula ku mwana.⁴ Po akawa pansi akivwa izwi likuneniwa kukwache, "Sauli Sauli choni cho ukunjimvia?"⁵ Sauli akamula, "ka wewenu mwene?" umwene akati, "ne Yesu, yo ukumulonda."⁶ Loli nyamuka, uye muchikaya ichikulu, inthi bakubuzye cho uya pabomba.⁷ Abanthu bobakendanga nu sauli bakimilila batakanenga nachimo, bakivwanga ghomazwi, loli batakalanga nayumoyumo.⁸ U Sauli akanyamuka pansi, bo akwighula amaso, atakalinga na chimo; po bakamukola panyobe po bakabuka nawe ku Damasikasi.⁹ Pamasiku ghatatu atakalinganga nukulya nukung'wa bubo.¹⁰ Pokukaba umumanyili ku Damasikasi izina lyache Ananiya. Umwene akati kukwache muvilota, "Ananiya!" Po akati, "ndinga, une indi pano, Mwene."¹¹ U Mwene akati kukwache, "nyamuka, buka munzila yo tukuti yigholoke, uye ulalusye inyumba inyumba ya Yudasu yo akamuma mukaya ka Taraso bakumwita ukuti Sauli, pakuti ilelo akwiputa."¹² Po akiza alinga mu vilota umunthu yumo izina lyache Ananiya akwiza nukughoneka inyobe papache, pakuti ize alinge sona.¹³ Loli u Ananiya akamula akayi, "mwene nivwa ukufuma kubanthu abinji izya munthu uyo, abonba ivibibi vilanga ku banthu abiza aba mu Jerusalemu."¹⁴ Po ali namaka ukufuma ku baputi abasongo ukuti bakole wensi yo akwiputa mwizina linu.¹⁵ Loli umwene akati ku kwache, "Buka, chifukwa uyo asaliwe ukuti mubombeli wane, aye anyamule izina lyane kubakunzi nabamwene nabana bamu Izilayeli."¹⁶ Une inthi mulangizye ivya kubaba chifukwa chi zina lyane.¹⁷ Po u Ananiya akanyamuka, nukwinjila munyumba. Akaghoneka inyobe papache, po akati, "Mwanangwa Sauli, u mwene u yesu, yo akubonekile pa musebo po wizanga, wewe anthuma ukuti upokele ukulinga kwako ko kwizula nu muzimu umusepu."¹⁸ Mwalubilo ivinthu vikafuma kumaso vikaba ngati akanda pakulinga; akanyamuka sona akoziwa;¹⁹ Bo alya akaka ghakiza. Akikala na bamanyili mu Damasikasi amasiku aminji.²⁰ Aponyene na ponyene akanda pakupalazya uyesu mu chalichi, akanenenga ukuti we mwana wa chala.²¹ Bonsi bobakivwa bakaswigha bakatinji, "Ka temunthu yo akananga bobakaba mu Jerusalemu yo akwitiziwa mwizina ili? Iza kuno pati abasende aye nabo kubaputi abasongo."²² Loli u Sauli akiza ongeleziwa amaka, sona ubupalazi bwache bukabapota naba Yuda bobakikalanga mu Damasikasi pakuti basimikizya ukuti u Yesu we Kilisitu.^{23 24 25} Bo penda amasiku aminji, aba Yuda akapanzania poka ukuti bamukome. Loli vyo bakapanzania vikamanyikwa kwa Sauli. Bakavwamilila mumilyango pamusanya na pabusiku ukuti bamukome. Loli abanyili bache ba kamusenda pabutsikunukumwingizga pa chindozi icha ilinga, nukumwisizga muchizanga.^{26 27} bo iza mu Jerusalemu, Sauli akayezga ukuti awe mumanyili, loli bonsi akamukana, bataktivwisya ukuti akaba mumanyili. Loli baranaba akamusenda nukubuka nawe kuba manyili, sona aksenda mo usawuli mo akabela kubamwene pa musebo po sona namo umwene akanenela nawe, namo u Sauli apalazizga nkhanu mu Damasikasi mwi zina lya Yesu.^{28 29 30} akaba nabo, ukubuka nkufuma mu Jerusalemu po akapalazga umwa bu jimvu mwidzina lya mwene u Yesu. sona akasusanya naba Juzi bobakanenanga ichi Giliki, loli abene bakapitilizya ukuti bamukome. bo abanangiwa bamanya ivi, bakamusenda ukwisika nawe ku keselia nukumutuma ku Talaso.^{31 32} po ivyalichi vyonsi ivya Chala muchigawa icha Yudea, na mu Galileya na mu Chamaliya mukaba umwakufwasa akasatuka nukwenda nukumogha u mwene sona nukumutalalika nu muzimu umuswepu, amachalichi gha kavula. po kukiza akabalilo kamo, po u Pitala akenda mu kaya konsi, akangala na banthu mwa chala bobakikalanga mukaya akakulu aka Lida.³³ mulanyene akamwaghamo umunthu yumo idzina lyache Eneya, yo akaba ukuti aghona muvibonde imyaka eyiti, pakuti akaba wakuti akafwa umubili imbali yoka.³⁴ UPitala akanena akati, "Eneya, u Yesu Kilisitu akupozya uwe. Nyamuka sona nyamula ichibonde chako," aponyene akanyamuka.³⁵ Abanthu bonsi bobakikalanga mukaya sona bakapinduka mwa Mwene.³⁶ Ilelo ku Jopa umanyili yumo idzina ilyache Tabita (cho chikung'anamula ukuti, "Dorika"). Umwanakazi uyu akabombanga imbombo iziza nukubika ivyabupi ukuti vyavwe abapina.³⁷ Kakiza akabalilo ko akalwala sona akafwa. Bokozya umubili yula, nu nukughubika muchipinda chapamwanya.³⁸ Pakuti akaya Lida akaba papipi nu Jopa, umumanyili akivwa ukuti u Pitala akaba kulanye, bakatuma abanthu babili, nukulambilizya "zakuno umwambula kuchedwa."³⁹ Pitala akanyamuka nukubuka nawo. Akati afika, bakamubika muchipinda chapamwanya, na banthu bobakamuzungulila bakalilanga, nukumulongozya amalaya gho u Dorika asonanga bo achili wa bumi.⁴⁰ Pitala akabafumiya wonsi wokaba mu chipinda chila, nukugwada, akiputa; po akang'anamukila kumuvimba, akati, "Tabita nyamuka." po akighula amaso, akalinga u Pitala akikala.⁴¹ Upitala akamukola panyobe nukumunyamusyizya mumwanya; po akiza amupunda mumphepo zya Chala, nabafwirwe akabalangizya.⁴² Amazwi ghakamanyikwa ponsi mu

Jopa, sona abanthu abinji bakasubalila mwa Mwene.⁴³ Vikachitika ukuti u Pitala akikala amatsiku aminji mu Jopa nu munthu yumo idzina iyache Simoni uwakusyana.;

Chapter 10

¹ Pakaba umunthu yumo muchikaya ichikulu icha Kesariya, Keroneliyo idzina Iyache, uyu akaba wesongo wa baku Itale.² Akaba munthu wakwiputa, yo akamoghopa uChala ni mbumba yache, abamvanga abanthu muvinji, sona akiputanga kwa Mwene kabili kabili.³ Mukaba muma fili koloko iya chamabwila, akalinga mu chilota umu Ngelo akwiza ku kwache. Ungelo akati ku kwache akati "Koroneliyo".⁴ Koroneliyo akamulingitsizya umu Ngelo umwa koghopa hee nu kuti, "chochoni, bwana?" U Ngelo akati kukwache, "ukwiputa kwako ni chitsa chacho uChala avipokela sona akwamula."⁵ Tuma abanalume waye kuchikaya ichikulu icha Jopa bize nu munthu idzina Simoni yo wakuti Pitala.⁶ Yo akwikala nuwa kusyana idzina we Simoni, yo inyumba yili mumbali mwa nyanja."⁷ Bo umNgelo yula anena akabuka, Koroneliyo akabitizya aba mbombo wache aba pa nyumba poka na basilikali abakwiputa ukufuma kubo bakapona.⁸ Koroneliyo akababuzya vyosi vikachitika nu kubatuma ku Jopa.⁹ Kundabi yache akabalilo ka tweluvu koloko, bobali pa bulendo akufika mu chikaya ichikulu, Pitala akaya pa mwanya pa nyumba nu kwiputa.¹⁰ Inzala yikamubaba akalondagha ukuti angalya chimo loli bobanda pakupiya, akaghona akalota,¹¹ Akalinga kumwanya kukighuka, po ichizanga, nichimwenda ichikulu chakoleleka nivimphemvu vyache vyonsi folo,¹² Mukasi mwache mukaba ivinyamana ivyaku pambanapambana ni vyakwe ndela inyanda pa chinsu cha pansu,sona iviyuni vyo vikubeta mumwanya.¹³ Po amazwi ghaneneka ku kwache: "Nyamuka, Pitala, koma sona urye."¹⁴ Loli u Pitala akati, "Na panandiponsi, mwene; pakuti nthalepo lumu ichinthu ichamwiko sona ichanyala."¹⁵ Loli amazwi ghakiza sona ilyabubili "cho uchala ati chochiza, mutakatingi cha mwiko."¹⁶ Ivi vikabombiwa katatu konsi, po ichizanga mwalubilo chikakwela kumwanya.¹⁷ Bo u Pitala achili akwinong'ona ivya vilota vyo akalinganga vyo vikang'anamulanga, linga, abanthu bo bakatumiwa nu Koloneli akimilila pabutaliko nu mulyango, boba lalusya inzila iyakuya kunyumba.¹⁸ Po bakamupunda nukumulalusya nanthi u Simoni, yokamwitizyanga Pitala akaba palanye.¹⁹ Bo uPitala achili akwinong'ona pavyo akalinga mutulo, umuzimu ghukamuzya ukuti, "Linga, Abanthu batatu bakukulonda uwe. Ghamo amabuku ghakale ghakuti, abanthu babili bakukulonda, sona ghamo ghakuti bamo abanthu bakukulonda."²⁰ Nyamuka sona isika buka nabo, utakakayikile pakubuka nobo, ichifukwa nene nabatuma."²¹ UPitala akisika kubanthu bala akati, "nene ne munthu yomukulonda. Ka mukulondachi?"²² Abene akati, "usongo wankhondo idzina iyache Koroneli, umunthu umwiza sona akoghopa uChala, sona weyo muneni umwiza pa luko lonsi urwa ba Yuda, weyo apeggiwa amazwi kufuma kwa Chala nu Ngelo umu swepu ukuti akukwitizya kunyumba yache, pakuti aye ivwe vyo iwe ungamubuzya."²³ Po uPitala akabitizya ukuti wikale nawo. Pandabindabi akanyamuka nu kwenda nawo.²⁴ Pisiku ilinyabo akaya ku Kesaleya. Koloneliyo akabalindililanga; akaba ukuti abitizize kale abakamu na bamanyani bache.²⁵ Pakiza paba ukuti wo Pitala injira, Koroneliyo akakona nawe nukuwa mu vinama vyache nukwiputa.²⁶ Loli uPitala amunyamusizye mumwanya, akanena, "imilila nune ne munthu."²⁷ Wo Pitala akunena na yuyo, akabuka mukasi mo akabanga abanthu abinji babunganite poka.²⁸ Umwene akati kukwawo, "Umwe mwebosi muzimenye kale ukuti ntemwiko ukuti u Yuda angale pamo endelane nuwa luko ulunji. Loli ilelo u Chala andangizya une ukuti ndeke ukumunena u munthu ukuti muswepu pamo ntemu swepu."²⁹ Chocho chifukwa nkhati nitiziwa nuwe nkhopotwa pakakana. Ilelo kukulalusya kuti, ka ukandondelangachi?"³⁰ Koroneliyo akati, Amasiku boghendapo folo, pa kabalilo ka feli koloko nichamabwila po nkhiputanga mu nyumba yane, nkhalinga, umunthu imilile panthazi pane amvete ivya imyenda iya kubuta.³¹ Akati, "Koroneliyo,inyiputo zyako zivwika kwa Chala, sona akumbuka imbombo zyako izya chisa."³² Ilelo tuma umunthu ku Jopa, ukuti baka mwitizye umunthu yumo idzina Simon yo bakumwitizya ukuti Pitala. Akwikala mu nyumba yawakusyana idzina Simoni, yo inyumba yache yili mumbali nyanja iyikulu; Ghamo amabuku ghakale ghakongelezya: Nanthi izya, alinena kukwinu.³³ Pa kabalilo koka, nkhatuma kukwako. Wabomba nkhanu wiza. Ilelo pano, uswe twebosi twafika pa maso gha Chala ukuti twivwe vyosi vyo ulamulile nu chala ukuti unene." Mumalo mwakuti ulamuliwekale nu Mwene mukunena, ghamo amabuku ghakuti:Ulamuliwe kale nu Chala, moghakunenela."³⁴ Po Pitala akanena akati, "Naloli, namanya ukuti uChala atenulughano awe."³⁵ Loli, muchigaba chonsi wensi umunthu yo akumoghopa yuyo sona akubomba imbombo iziza iyo akwitikiziwa ku kwane.³⁶ Mu menye amazwi gho akatuma ku banthu ba mu Izilayeli, bo babaziwa amazwi amiza agha basungi mwidzina ijya Yesu Kilisitu, yo we mwene wa wonsi.³⁷ Mukunya ivinthu vyo vikachitika ku malo bonso agha ku Judeya,kubwandilo Galileya, bo bu ububatzizo bwa Yohani bwivwika.³⁸ Mo vikachitika ukukwafyana nu Yesu uwa ku Nazaleti, ngati mo u Chala Akamusalila yuyo nu muzimu umuswepu sona namaka.Akabuka pakubomba imbombo izinji nu Satana. Pakuti uChala akaba nawe.³⁹ Uswe tukaba swe bakamboni pa vyo u Yesu akabomba, monsi muchinsu cha Yudeya namu Jelusalemu. Baka mukoma nu kumupinya pa chikomo.⁴⁰ Loli uchala akamuzusya kubakufwa pitsiku ilya butatu ukuti aboneke.⁴¹ Loli kubanthu awe, loli kuba kamboni bobakasaliwa kale nu Chala. Uswe swe lukalyanga nawe nu kungwa poka nawe bo anyamuka kuba kufwa.⁴² Akalamulika ukuti aye anene amazwi amiza kubanthu ukutin awe we kamboni ukuti umwene weyo atsaliwa nu chala, pakuti alamule umupuma nu wa kufwa.⁴³ Momo vibelile kukwache ukuti wonsi abaghonela bokamboni, pakuti wensi yo akusubalila mumwache aliza apokele ukughombokiwa ku mbibi mwina iyache.⁴⁴ Bo uPitala achili akunena, umuzimu u swepu ghukiza kubanthu wonsi bo bakivwa amazwi.⁴⁵ Abanthu bo bakafumianga akachipapa kunkhule iya mwanalume bo lusubilo-bonsi bbobakiza nu Pitala bakaswigha, chifukwa cha chabupi icha umuzimu uswepu umwiza ghopewaya waya kuba kunzi.⁴⁶ Pakuti akivwa ukuti abakunzi bakunena muvinenelo ivinji

sona bakwiputa hee uChala. Pitala akamula ⁴⁷ "Ka alipo angasengula aminzi ukufuma ku banthu aba pakuti batakoziwe, abanthu aba wo bapokelite umuzimu uswepu bope ngati sweswe?" ⁴⁸ Po akabalamula ukuti wensi ababatiziwe mwidzina ilya Yesu Kilisitu. Po bakamulenga ukuti ikale nawo amatsiku aminji.

Chapter 11

¹ Bo abapositoli sona nabanangwa bobakaba mu Judeya bakivwa ukuti abanthu abamitundu bope bapokela izwi ilya Chala. ² Bo u Peteli akiza ku Jelusalem, bobakaba kumbali yabanthu abinji cho badumwile ivipapa bakamususya; ³ Bakati, "Akwivwana nabanthu bobatandumile sona nukulya nabo!" ⁴ Loli u Peteli akanda pakulongosola inthamyo kukwabo umwasimikizyankhani nukuti, ⁵ "Une nkhandu pakwiputa mukaya akakulu akamu Jopa, sona nkhalinga nivyakunthanzi ivyakatini kokakawa pansi, kayana ngati chimwenda ichikulu ilya kufuma kumwanya namakona ghache folo. Ghukusika nukwiza papi nune. ⁶ Nkhachilingisya nukuchinong'onela. Nkhalolela ichinyamana ichavinama folo ichapachisu ichpansi .wikoko vya pachisu chapansi vikwavula pansi sona niviyuni vyakumwanya. ⁷ Po nkhwizwa amazwi aghakaneniwa ukwiza kukwane, "Nyamuka, Peteli; Koma sona ulye!" ⁸ Une nkhati, "Temomumo, Chala; chote chiswepu napo chitaswepite chitinjile mumulomo." ⁹ Loli amazwi ghakamuliwa ukufuma kumwanya, "cho uChala achiswefizye mutakanene ukuti chibibio. ¹⁰ Ichi chikabombiwa katatu, po sona vyonsi vikasendiwa nukuya kumwanya sona. ¹¹ Pakabalilo kala pakaba abanthu batatu bakimilila kunthanzi kwa nyumba kotuba; bakatumiwa ukufuma ku kasaleya ukwiza kwane. ¹² Umuzimu ghukandamula une ukuti mbuke nabo, sona nthakafumyeko ukuyana nabo. Abanangwa bakabuka nune, sona tukaya twinjila munyumba ya munthu. ¹³ Akatubuzya mo abalingila abangelo bimilile mukasi munyumba yache sona bakati, "Batume abanalume ku Yopa munyosye u Simoni yo bamwitizya Peteli. ¹⁴ Akwiza ukunena amazwi ghawo ghazukubapoka-uwe nimbumba yako yonsi." ¹⁵ Bo nanda pakunena kukwabo, umuzimu ghukiza kukwabo, ngati moghukizila pabwandilo. ¹⁶ Nkhakumbuka amazwi gha Chala, mo akanenela, "U Yohane naloli bakamozya naminzi: loli mukwiza ukoziwa namazwi aghiza." ¹⁷ Nanthi u Chala abapa ichabupi ngati mo akatupela uswe bo twasubalila uchala. Ukufumila mwa Yesu, ningaba newenu, ne ningasusya u Chala?" ¹⁸ Bobivwa ivinthu vino, batakanena nachimochimo, loli bakamuchindika uchala sona bakati, "akabachenja ukuti ng'anamuka umoyo nama na banthu aba mitundu." ¹⁹ Po bobakiza basatana chifukwa cha nthamyo zyo zikanda pa Sitefani akasasya kwa Fonishani, Sayipulasi, Anthiyoki, ukunena amazwi kuba Yuda bene. ²⁰ Loli pabamo bala, abanalume bafumila ku Sayipulasi nuku Sayilini, bakiza ku Anthiyoki sona bope bakanena kuba Helene, bakalumbilila amazwi aghiza agha Yesu umwana wa Chala. ²¹ Inyobe iya Chala yikaba nabo; inambala iyikulu yikasubalila nukung'anamukila kwa Yesu. ²² Utupangwi utwa bo tukwiza pa makutu gha chalichi mu Jelusalemu, sona bakafuma mu Barnabas kubutali ngati ku Anthiyoki. ²³ Bo afika sona akalinga ichisa cha Chala, akahoboka nukubapa amapa bonisi bikale nu Chala numoyo wabo ghonsi. ²⁴ Bo akaba munthu mwiza sona nukwizula numuzimu umuswepu sona nubwanaloli sona abanthu abinji bakongeleziwa kwa Chala. ²⁵ U Barnaba akafumamo mu Tasasi pakulonda Sauli. ²⁶ Bo amwagha yuyo, akiza nawe ku Anthiyoki zikiza akuti, imyaka yobakabungana poka nabachalichi sona numanyisa abanthu abinji. Abafundiwa bakabitizyanga pabwandilo kuti boba Kilisitu mu Anthiyoki. ²⁷ Po amasiku ghano aba Polofeti aba kufumila ku Jelusalemu nukuya ku Anthiyoki. ²⁸ Umwaweka, izina iyache, Agabasi akanyamuka nukwimilila namaka aghamuzimu wa Chala nukuti kuboneke inzala chisu chonsi ichapansi. Ichi chikaboneka mumatsiku agha Kaladiyasi. ²⁹ Po abamanyili, bo weka akamanya, akanda pakutuma ivyakusangula pakubavwa abanangwa mu Judeya. ³⁰ Bakabomba vino; bakatuma indalama kubasongo munyobe ya Barnabas nu Saulo...

Chapter 12

¹ Pa kabalilo ko u Helodi imfumu , akagholosya inyobe ku bobali kumbali yachalichi ukuti abanyazye. ² Akamukoma u Yakobe umuzuna wa Yohani ni mphalala. ³ Bo balinga ukuti vyabahobosya a ba Yuda akupululila pakumukola u Peteli wepe . Kala kakaba kabalilo ka chibama cho chite ni nyambo. ⁴ Bo bamupinya umwene, akamubika mu jele,nukubalinganya ukuti abe nabakumulingilila folo: akinong'onanga pakwiza nawo kubanthu po pangaba pa ndungumwikemo. ⁵ Po u Peteli akasungwa mu jele, loli akiputa kwa Chala kukwache kubobali muchalichi. ⁶ Mu busiku bo u Herodi bo atamufumizye akaya pakumuyezya, u Peteli aka wona pabasilikali babili,bakamupinya nabachen babili,po abakulingilila bali pa mulyango balingilila ijele. ⁷ Ikola, umungelo uwa Chala kwambula kuchedwa akabonekela kukwache sona ubwelu bukaboneka mu jele.Akamuneng'anya pambali nukumunyamusa sona nukuti, "Nyamauka lubilo," Po u cheni akawa akafuma munyobe. ⁸ Abangeio bakati kukwache, " pinya ulamba, vwala inkhwatu." UPeteli akabomba ubonye. Abangelo bakati kukwache, "vwala ikoti lyako unkhonkhe une . ⁹ Po u Peteli akamukonkha nukufuma kunzi, Atakamanyanga ukuti cho chabombiwa numungelo chabwanaloli. Akinong'ona ngati akulinga ivya munthanzi. ¹⁰ Bo bapulila pawalingilila wabwandilo nuwabubili, bafika pa lwamba ulwa chela lo lukabikiwa mukaya akakulu lukighuka lwene bobafika. Bakafuma nukughulumuka mukanzila, sona nabangelo bakamuleka. ¹¹ Bo u Peteli akiza kukwache, akati, "naloliloli nkhumanya ukuti u Chala atumite umungelo wache nukufumyako munyobe zya Herodi sona akufuma kuvyonsi vyo aba yuda bakinong'onanga. ¹² Bo akumbukila chimo,akabuka kunyumba ya Maliya umama wa Yohani yo bakamwitizya ukuti Maliko, ko abanthu abinji bakabungana sona bakangalanga. ¹³ Bo akong'osya kumulyango walwamba umusungu wambombo idzina lyache Rhoda akiza pakwamula. ¹⁴ Bo afwanikizya ukwivwika kwa mazwi gha Peteli, mukasi mulyangalo, akapotwa ukwighula ichitanga mumalo mwache, akafuma asamala mukasi mukachipinda:

akalongelela ukuti u Peteli imilile pa mulyango. ¹⁵ Po bakati kuchache," Wapena uwe." Loli akinong'ona ukuti movibelile. Bakati, "We mungelo wache." ¹⁶ Loli u Peteli akapitilizya pakukong'onsya, sona bobighula ichitanga, bakamulinga nukuswigha. ¹⁷ UPeteli akimika inyobe ukuti babe mya sona akababuzya mo uchala amufumizizye mu jele. Akati, "Kamubuzye u Yakobe nabangwa." Po akanyamuka nukuya kumalo aghanji. ¹⁸ Lunonyene po lizukwana itsiku, techikabepo nachimo nanthi chinandi ichakutangwanisa kubalingilila ngati vyo vikabombiwa kwa Peteli. ¹⁹ Bo u Herodi akumulonda sona atakumwagha, akababuzya abalingilili sona akalamula ukuti akomiwe. Po akabuka mu Judeya nukuya Kasaleya nukwikala kulanye. ²⁰ Po ulu Helodi akakalala hee na banthu ba ku Tayala sona na ku Sidoni. Bakabuka kukwache ni mfundo yoka, sona bo balambilizya kwa Bulasitisi, umwavwilizyi wa mfumu, ukuti abavwe, bakalenga u mutende chifukwa ichisu chabo chikapokela ichakulya ukufuma ku chisu cha mfumu. ²¹ Pisiku ilinyabo u Helodi akavwala imvwallo zya bumwene sona akikala pa chitengo; akapanga ubuneni kukwabo. ²² Abanthu bakawata, "Agha mazyu gha chala, te gha munthu awe!" ²³ Mwalubilo uwa nthumi wa Chala akamuma, chifukwa atakamuchindika u Chala, akalyewa ni minyololo sona akafwa. ²⁴ Loli amazyu gha Chala ghakongoleziwa nu kubala. ²⁵ Po bo u Balabasi nu Saulo bamalizya imbombo yabo, bakanyokela ku Yelusalemu, bakabuka nu Yohani, sona bakamwitizya nu Maliko

Chapter 13

¹ Po ulu mu chalichi ku Antiyoko, mukabamo abaghonela na bamanyisi bamo. Bakaba u Balanaba, Simiyoni (yo bakamwitizyanga Nigeli), Lusiyasi wa ku Kileni, Maneni (umukulu uwa Helodi wakwitiziwa tetilachi), nu Sauli. ² Bo bali pakwiputa kwa Chala nu kusita kulya, u Muzimu Umuswepu ghukati, "Mugabileko u Balanaba nu Sauli, ukubomba imbombo yo nkhabitizizya." ³ Bo bikala ukusita kulya, bakiputa, nukubika inyobe pa banthu aba, nukubatuma. ⁴ Po u Balanaba nu Sauli bakachindika u Muzimu Umuswepu sona nukubuka ukughulumuka ku Selesya; ukufuma kula bakendela ku Sayipulasi. ⁵ Bo bali mu kaya ka Salamisi, bakalumbilila amazyu gha Chala mu ma Sinagogi gha ba Bayuda. Bakaba sona nu Yohani Maliko ngati wakubavwilizya. ⁶ Loli bo bakuchilingania bakuya mukaya ka Pafosi, bakamwagha umunthu yumo uwa mayele, umughonela wa bayuda umumyansi, yo izina lyache akaba we Bala Yesu. ⁷ U munthu wamayeke uyu akivwananga nu Polokonso, Selejiyasi Pabulasi, yo akaba munthu wa mahala. U munthu uyu akakunga u Balanaba nu Sauli, pakuti akalondanga ukwivwa kwa Chala. ⁸ Loli u Elemasi "uwa mayele" (momo izina lyache likang'anamulilanga) akabasusyanga; akayezyanga ukumung'anamula u Polokonso ukufuma ku lusubilo. ⁹ Loli u Sauli, yo sona akwtiziwa Pabuli akizuziwa nu Muzimu Umuswepu, akamulingisya mwakatontho ¹⁰ sona nukuti, uwe mwana wa satana, uwakwizula nu bumyansi nu bukata. We mulwani wa bo bali nu buswepu. Utakwiza ukuleka pakunyongania inzila izigholoso izya Mwene, ka inthi ube? ¹¹ Po ulu linga, inyobe ya Chala yili papako, sona inthi ube we mufwa maso. Te wize ulilinge izuba pakabalilo." Pakabalilo akafupi vikamuwila u Elemasi utumesya ni chisi; akanda pa kwendendeka ukulalusya abanthu abakuti bangamutangilila pakumukola pa nyobe. ¹² Bo u mulindilila akaya alinga vyo vikabombiwanga, akasubila chifukwa akaswigha nu bumanyisi ubwa vya Chala. ¹³ Ulu u Pabuli na na banyabo bakanyamuka ukufuma ku Pafosi sona nukwiza ku Peja ku Pamufiliya. Loli u Yohani akabaleka nukunyokela ku Yelusalemu. ¹⁴ U Pabulo akenda ukufuma ku Peja nukwiza ku Antiyoki waku Pisidya. Ukufuma pala bakaya ku sinagogi pisiku lya Sabata nukwikala pansi. ¹⁵ Bo babelenga indaghilo na baghonela, abasongo ba mu sinagogi bakabatumila inthumi, nukuti, "Ba wamwitu, nanthi muli ni nthumi yimo iyakughomya abanthu pano, nenani." ¹⁶ Po u Pabulo akimilila nukunenela mu nyobe zyache, "Banthu ba ku Izilayeli namwebonsi mwe mukumukwezya u Chala, ivwani. ¹⁷ U Chala wa bina Izilayeli akaseba abatata bithu nukupanga abanthu ukunyana po bakikalanga mu Ijiputi, sona nukukwezya inyobe ukuti bafumemo. ¹⁸ Bo penda imyaka fayivi akababika mu nkholongo. ¹⁹ Bo bananga utwaya seveni munsu ya Kenani, akabapa abanthu bitu insi ukuba ya mpyana. ²⁰ Ivinthu vyonsi ivi vikasenda imyakaukupululila folo handiledi pamwanya fiftite. Pisinda pa ivinthu vyonsi, u Chala akabalonga mpaka u Samueli umughonela. ²¹ Loli abanthu bakalalusya ivya bumwene, po u Chala akabapa u Sauli umwana wa Kishi, umunthu ukufuma ku luko lwa Benjamin, ukuba we mwene ku myaka fote. ²² Bo u Chala amufumya mu bumwene, akamwimika u Devedi ukuba we mwene. Vikaba vya Devedi vyo u Chala akanena, 'Namwagha u Devedi umwana wa Jesse ukuba munthu pa moyo wane, yo akabomba vyonsi vyo nkhalondanga.' ²³ Ukufuma mu luko lwa munthu uyu u Chala amupa u Izilayeli, umupoki, u Yesu, ukuba mo akalaghezizya ukubombwa. ²⁴ Bo u Yesu atizite, u Yohani akalumbilila izya lozyo nu bupoki ku banthu bonisi aba ku Izilayeli. ²⁵ Bo u Yohani akumalizya imbimbo yache, akati, 'Ka mukwinong'ona ukuti une ne wenu? Tenene. Loli mwivwisye, yumo akwiza mwisinda mumwane, nthakasatula nu tukungilo twa nsapato zyache.' ²⁶ Bawamwitu, bana ba muluko lwa Abulahamu, sona na bonisi mukasi mumwinu bo bakumoghopa u Chala, chili kukwitu ukuti inthumi ya bupoki yatumiwa ku kwitu. ²⁷ Ku bo bakwikala mu Yelusalamu, na batangilili, batakamumanyanga, sona bakabulkilila ukunena ivya baghonela bo bakubatangilila i Sabata yonsi bakamususyanga. ²⁸ Napo batakachagha nachimo ichifukwa chakumukomela, bakamulalusya u Pilato ukuti akomiwe. ²⁹ Bo bamalizya vyonsi ivinthu vyo vikasimbiwa ivya kukwache, bakamwisya ukufuma mwikomo nukumubika mwi pumpa. ³⁰ Loli u Chala akamuzusya ukufuma ku bufwe. ³¹ Akabonekela amasiku aminji na bonisi bo bakafumanga ku Galileya ukuya ku Yelusalemu. Abanthu aba bakaba bakaboni ku banthu. ³² Po uswe tukubabuzya umwe amazwi gha Chala gho ghakalaghiwa ku batata bitu ³³ akakwanilisiwa ku kwitu, abana babo, ukumuzusya u Yesu. Ngati mo visimbiwile mu Masalimo wa bubili: we mwana wane, ilelo naba ne ghuso.' ³⁴ Imfundo yakuti akazusiwa ku bufwe pakuti umubili wache te ghukabole, u Chala akunena mu nzila yinonyene: 'Nkwiza ukukupamuzimu sona ichisayo cha bwanaloli ku lufingo lwa Devedi.' ³⁵ Cho chobene akanena sona pa

masimbo aghanji gha Masalimo, ' Mutakitikizye Umugholosu Winu alinge ivyakubola.' ³⁶ Bo u Devedi abomba vyo u Chala akamunyoyezwanga mu mpapo yache, akafwa; akasiliwa papipi na ba wise sona umubili wache ghukabola. ³⁷ Loli yo umwenecho u Chala akamuzusya ghutakabolapo. ³⁸ Po muleke ivi vimanyikwe kukwinu, ba wamwitu, ukuti ukwizila mu munthu uyu weyo akubaghobokela imbibi zinu. ³⁹ Mwa yuyo mwene yo akwitika mo muli ubwanaloli ukufuma mu vinthu vyonsi vyo vili mu ndaghilo zya Mozesi zyo zitakubitikizya. ⁴⁰ Po loli muchebe pakuti vitakabaghe vyo abaghonele bakanenanga vitakabombiwe papinu: ⁴¹ Mulinge, mwe mukughapepula, umwe muswighe sona musumbiwe; Pakuti nkhubomba imbombo mu masiku ghinu, imbombo yakuti te mwize musubile, napo yumo anenele mu mwinu. ⁴² Bo u Pabulo nu Balanaba bakufumapo, abanthu bakabalenga ukuti bangabanenesya sona amazyu ghalanyene pisiku lya Sabata yo akwiza. ⁴³ Bo ulukomano lwa sinagogi lwamala, aba Yuda abinji nabo bakasusya bakakonkha u Pabulo nu Balanaba, bo bakababuzya nukubalenga ukuti babukilile ukuba mu chisa cha Chala. ⁴⁴ Pa Sabata uyunji, abanthu abinji akaya konsi bakabungana pakwivwisya amazyu gha Chala. ⁴⁵ Bo aba Yuda balinga ubumba, bakizula ni nkwinu navyo u Pabulo akanenanga nu kumutuka. ⁴⁶ Loli u Pabulo nu Balanaba banena mubujinmva bakati, "Chali akiza pakuti amazyu gha Chala ghaneniwenge kukwinu. Polelo mukughakana nu kwisenda mwebene ukusita kubaghiliwa ku bumi bwa bwilebwile, lolala, tukwiza ukuba bakunzi. ⁴⁷ Po mo vibelile u Chala akutughaghila, nukuti, ' Nabasala ukuba bwelu bwa ba kunzi, ukuti mubike ubupoki pa chonsi icha pansi. ⁴⁸ Bo abanthu bakunzi bivwa ivi, bakahoboka nu kwiputa amazyu gha Chala. Ukuti abinji bo bakasaliwa ku bumi bwa bwilebwile bakasubila. ⁴⁹ Amazyu gha Chala ghakaneniwa muni yonsi. ⁵⁰ Loli aba Yuda bakabuziwa nu bapuvya abanakazi abapamwanya sona na banthu ba mu chikaya. Bakabika mu nthamyo u Balanaba nu Pabulo nukubabinga mu chikaya. ⁵¹ Loli u Pabulo nu Balanaba bakabakung'unthila ulufumbi ku matamba ghabo. Po bakabuka mu chikaya cha Ikoniamu. ⁵² Sona abamanyili bakizula nubuhobosu nu Muzimu Umuswepu.

Chapter 14

¹ Vikabombwa mukaya ka Ikoniya bo u Pabulo nu Balanaba binjila poka mu sinagogi ya bayuda nukunena ivi ukuti ichilundilo ichikulu icha ba Yuda na ba Giliki bakasubila. ² Loli aba Yuda batakasubila munyionong'ono zya bakunzi nu kubapangisya ukubaba aba wamwabo. ³ Po bakikala pamalo ghala akabalilo akatali, ukunena umwakufwasa na maka gha Chala, pakubikila ubumboni ukuyana na mazyu mu chisa chache. Akapanga ivi ukubikila ubukamboni ni vya kuswighisya mu nyobe zya Pabulo nu Balanaba. ⁴ Loli abanthu aba mukaya bakagabinkana; bamo bakaba kumbali ya ba Yuda, abanji ku bamanyili. ⁵ Bongi aba kunzi sona na ba Yuda (poka na abatanjilila) bakapangana ukubanyazya sona nu kubasumba na mabwe, ⁶ loli bo bamanyili ivi, bakafumako nukuya ku Lycaonian akaya ka Lystra nu Debe sona na kaya ka kuzyungulila, ⁷ ko bakapitilizya pakunena amazyu. ⁸ Pa Lystra pakikhala umunthu yumo, yo atakaba na maka mu matamba ghache, atakendapo lumo, mo akafumila mu lwanda lwa mama wache. ⁹ U munthu uyu akivwa u Pabulo akunena. U Pabulo akamutontomela po akalinga ukuti mu mwache muli ulwitiko ulwakuti angapola. ¹⁰ Po akanena kukwache umwa kukolomoka, "Imilila." Po umunthu yula akanyela nukwanda ukwenda umwakuzungulila pamalo pala. ¹¹ Bo ichilundilo chalinga vyo u Pabulo abomba, bakakwezya amazyu ghabo, ukunena muneno ya ku Lycaonia, "Aba chala biza kukwitu mu chifwani cha banthu." ¹² Bakitizya u Balanaba ukuba "Zeus," sona u Pabulo ukuba "Hermes," chifukwa chakuti weyo akaba muneni. ¹³ Umuputi wa Zeus, yo itempeli lyache likaba papipi na kaya, akiza na bakambako ni vinjivini pa mulyango, umwene ni bumba bakalondanga ukuti babike ngati vyabupi. ¹⁴ Loli bo abatumwa, u Balanaba nu Pabulo, bivwa ivi, bakazepula imvwalo zyabo, mwilubilo nukufumamo mwi bumba, bakulila, ¹⁵ mwe Banthumwe, ka choni cho mukubomba vinonyene? Nuswe swe banthu, mukabele ngati mwemwe. Tukufumusa amazyu ku kwinu, ukuti mufumeko ku vinthu ivibibi muye kwa Chala uwabumi, yo akapela kumwanya, na pansini nyanja na vyonsi vyo vili mumwache. ¹⁶ Kwisinda nkhanu, akitikizya insi yonsi ukwenda mo bighanile. ¹⁷ Loli nulu, atakabaleka bene ukusita ubumboni, akabomba iviza nukubapa imvula ukufuma kumwanya sona ni vikomwa iviza mukabalilo kalanyene, ukwikutisya imyoyo yinu ni chakulya nubuhobosu. ¹⁸ Napo na mazyu ghano, u Pabulo nu Balanaba batakalondanga ukuti ichilundilo chibike ivyabupi kukwabo. ¹⁹ Loli aba Yuda bamo ukufuma ku Antiyoki ku Ikoniamu bakiza nukususya ibumba. Bakamuma u Pabulo na mabwe nukumusumbila kunzi kwa kaya kala, bakinong'onanga ukuti afwa. ²⁰ Bo abamanyili bimilile pakumusungulila, akanyamuka nu kwinjila mu kaya kala. Isiku ilinji, akabuka ku Derebe nu Balanabasi. ²¹ Bo balumbilila kale amazyu mu kaya kala bakaba na bamanyili abinji, bakanyokela ku Lystra, ku Ikoniamu, sona ku Antiyoki. ²² Bakapitilizya pa kughomya imyoyo ya bamanyili nukubaghomya pakuba nu lwitiko, nukuti, "Tubaghile twinjile mu bumwene bwa Chala ukwizila mu nthamyo izinji." ²³ Bp babasalila abasongo aba chalichi, bakiputa pakusita ukulya, bakabasubila mwa Mwene, mwa yo bakumwivwila. ²⁴ Po bakabuka ukwenda mu Pisidya nukwuka ku Pamphylia. ²⁵ Bo banena amazyu mu Perga, bakapitilila ukuya ku Attalia. ²⁶ Ukufuma kula bakabuka ku Antiyoki, ko bakapeghiwa mu chisa cha Chala pa mbombo yiyo bamalizya. ²⁷ Bo bafika ku Antiyoki bakabunganika ivyalichi vyonsi poka, nukubabuzya ivinthu vyonsi vyo u Chala ababombela, sona namo abighulila umulyango mu lwitiko lwa bakunzi. ²⁸ Bakikala akabalilo akatali na bamanyili.

Chapter 15

¹ Bamo abanalume bakafuma ku Yudeya bakayanga ku Antioki sona bakamanyisya abawamwabo, bakatingi, " Pene pala udumuliwe, ukuyana ni ndaghilo zya Mozesi, utangapongapokiwa." ² Vino vikamubika u Pawuli nu Baranaba ukuti

manyi bivwane nukunenezania nabo. Po u Pawuli nu Baranaba, poka nabanyabo bobakabapo, bakasaliwa ukubuka ku Yerusalemu ukukomana na batumiwa, abasongo, pilalusyo linonyene.³ Po lero bobatumiwa naba chalichi, bakenda mu Fonike na mu Samariya sona bakafumusya ukupinduka kwa bapanzi. Bakiza nichimwemwe ichikulu kubawamwabo.⁴ Bobafika ku Yerusalemu, bakapokeliwa naba chulichi sona nabatuniwa sona namakambala, po bakababuzya ivinthu vyonsi vyo uchala abomba nabo.⁵ Loli umunthu yumo yo akitika, yuyo akaba yumo waba Falisayi, akimilila akanena akati, "chenelile ukubadumula sona nukubalamula ukuti basungilile ululaghilo lwa Mozesi."⁶ Po abatumiwa nabasongo bakabungana poka ukunenezania amazyu agha.⁷ Bobanenezania, u Pitala akimilila nukunena kukwabo, "Bawamitu, muzimenye ukuti chochiza loli kale uchala akasala abache pakasi papinu, ukuti nu mulomo wane abapanzi bivwe amazyu amiza, nukusubila."⁸ Uchala yo amenye umoyo, abasimikizya pakubapa umuzimu umuswepu, ngati namo akabombela kukwitu.⁹ Atakapambania pakasi papitu na babo, pakubasuka imyoyo yabo mu lwitiko.¹⁰ Po ulu choni cho mukumuyezya u Chala, pakubapayika ukatundu musingo zya bamanyili yuyo abatata nuswe tutangakwanisya pakunyamula?¹¹ Loli tukusubalila ukuti tuzupokiwa ukwendela muchisa cha mwene u Yesu, ngati mumo bakabela."¹² Abanthu abinji bakaba bwaka myaa bobakwivwa kwa Baranaba nu Pawuli bobakubabuzga, ivimanyikwilo nivyakuswighisya vyo u Chala akabomba pakasi pabakunzi ukwendela mumwabo.¹³ Bobaleka pakunena, u Jemusi akamula, nukunena ukuti, "Bawamwitu, ivwa kukwane."¹⁴ U Simoni akaba ukuti amubuzya mumo u Chala pabwandilo muchisa chache akabavwizya abakunzi ukuti asende kukwabo umunthu mwizina lyache.¹⁵ Amazyu ghabawonela ghakwitikizania na vino, ngati mumo bakasimbila,¹⁶ Pala ivinthu vino vyamala nkhezukupyanila, ukuzukuzenga sona ichinamwene cha Deveti, chicho chikawa; Nkhuya pakwandizya ukuzenga muvibolya vyache sona,¹⁷ ukuti abanthu bobakasyalikila bamulonde uChala, ukongania nabakunzi bobitiziwe mwizina lyane.¹⁸ Vino vyovyvo umwene akunena, yuyo abomba ivinthu ivinyene vyovikanda ukumanyikwa ukufuma mukabalilo akakale.¹⁹ Polelo, inyinong'ono zyane zyakuti tutakabatamyenge abapanzi babo bakung'anamukila kwa chala.²⁰ Loli inthi tubasimbile ukuti bafumeko kumunusi uwubibi uwavinyamana vivyo bakochela utwa chala twabo, ukufuma kubwamalaya, sona batakalylene ichinyamana chochanyongiwa bwaka, sona batakalylene nibanda.²¹ Pakuti indaghilo zya Mozesi zyabelengiwa akabalilo akatali munyumba izyakwiputilamo isiku nisiku ilyakutuzya, sona amazyu ghache ghalumbililiwe muvisu vyonsi.²² Po chikaba chochiza ku batumiwa nabasongo, nabachalichi boni, nukumusala u Yuda yo bakatingi Balanabasi nu Sila bobakaba bobasongo pabwanangwa nukubatuma ku Antiock nu Pawuli poka nu Balanabasi.²³ Vyobakasimba vyovino: "ukufuma kubatumiwa na kubasongo, mwebawamwitu, abapanzi ku Antiock Siliya namu Kilikiya; tukubalamuka!"²⁴ Chifukwa twivwa ukuti abanthu bamo bafumapo papitu, potutabatumite, babo bakabatamya na mazyu nukubavulungania inyinong'ono, nu mutende mukasi mummyo yinu,²⁵ chokaba ngati chiza kukwitu, kubanthu tukaba inyinong'ono yoka, ukusala abanthu nukubatuma kukwinu nabaghaniwa bitu u Balanabasi nu Pawuli,²⁶ abanthu babobakabika ubumi bwabo mububibi chifukwa chizina lya mwene witu Yeso kilisitu.²⁷ Polelo twatuma u Yuda nu Sila bo inthi bababuzye vyo tukababuzya loli mumazyu ghabo.²⁸ Pakuti chikaba ngati chochiza ku muzimu umuswepu na kukwitu, ukuwolosya inyobe papinu ukuti manyi mube niving'wamu vivyo vitabayanite umwe.²⁹ Ukuti muleke ukwiputa kuvifwani, ukwadaba kuvinyamana ivyakunyonga kuvipili nakwisipo, nanthi wafumako kuvyonsi ivi, inthi chikabe chochiza sona tulilaghana mumutende."³⁰ Polelo bobabatuma, bakenda ukuya ku Antioki; po bobabunganika abanthu boni poka, bakabapa abakalata.³¹ Bobabelenga bakahoboka chifukwa chakubakazya.³² U Yuda nu Sila, nabawonela bakabakazya abanangwa namazyu ghoghakabaghomyanga.³³ Bobikalapo akabalilo akatali, bakabatuma nukuti umutende wube nabo kubobabatuma³⁴ kukwitu. Loli chikaba ngati chochiza ukuti u Silasi asyale kulanyene.³⁵ Loli u Pawuli nu Baranaba bakikala mu Antioch, bakamanyisya ngati nukulumbilila poka nabobanyabo izyu lya mwene.³⁶ Bo pendapo amasiku, u Pawuli akamubuzya u Baranaba akati, "zatunyokele tuye tubalinge abanyitu mu twaya tonsi mo tukafumusya izyu lya mwene."³⁷ U Baranaba akalondaga ukuti amusende u Yohani yo akitiziwanga Maliko ukuti babuke nawe poka.³⁸ Loli u Pawuli akalanga ngati techochiza ukuti abuke nu Maliko, yuyo akabaleka mu Pamphylia atakaya pabutali nabo mumbombo.³⁹ Pachifukwa ichi batakiwuna, po bakanda ukulekana, uyu pamwene uyu pamwene, po u Baranaba akamusenda u Maliko, bakakwera ubwato bakaya ku cyprus.⁴⁰ Loli u pawuli akamusala u sila nukubuka nawe, bo asubiliwa nabawamwabo ku chisa cha chara.⁴¹ Po akabuka ukupulunsania mu Siliya na mu silisiya, pakuwomya ama church.

Chapter 16

¹ U Pawuli akiza sona ku Derebe nukuya ku lisitira, kuko umumanyili yumo izina lyache u Timoti akaba kulanyene, umwana wa mwanakazi umu Yuda yuyo akaba mwitiki, loli ubaba wache akaba mu Giliki.² Akaneniwanga akiza nkhami na bawamwabo babo bakaba ku Lisitila na ku Ikoniya.³ U Pawuli akamulondanga ukuti ende nawe, po akamusenda nukumudumula chifukwa bakaba ba Yuda bobakikalanga mu twaya tulanyene, pakuti boni bakamumanya ukuti u wise mu Giliki.⁴ Bobakubuka bakenda mu twaya; bobakwenda bakabuzya ama chalichi indaghilo izyakukonkha, indaghilo zyozyikasimbwa na batumiwa poka nabasongo mu Yerusalemu.⁵ Po ivyalichi bakaviwomya mu lwitiko po ubwinji bwa banthu bukonzeleziwanga isiku lyosi.⁶ U Pauli nabanyabo bakabuka mutwaya utwa Phrygia nutwa Galatiya, pakuti umuzimu umuswepu ghukabakanizya pakulumbilila mukaya ka Asia.⁷ Bobiza kupipi ku Mysia bakayezya pakuya mu Bithynia, loli umuzimu wa Yesu ukabakanizya.⁸ Bakenda mu Mysia, Bakabuka kukaya ka Troas.⁹ Ichisetuka chikamubonekera u Paul pa busiku, "Umwanalume uwaku Macedonia," akimilila akamulenga sona akanena akati, "wize

kuno ku Macedonia wize ututule." ¹⁰ Bo u Paul achilinga achilinga ichisetuka, nakalinga twenelile ukuti tuye ku Macedonia, pakuti Uchala yoyoatwitizya ukuti tuye tulumbilile izyu lyache kukwabo. ¹¹ Poaponyene bakingila mu bwato piloboko ilya Troas, Tukabuka paka ku Samothrace, sona isiku ilinyabo tukafika ku Neapolis. ¹² Ukufuma pala tukabuka ku Philip, kokokaya ka Macedonia, kokokaya kako kakulu muchisu chila mubulaghili mwaba Roma tukikala mukaya kala amasiku aghinji. ¹³ Lyolyakwana isiku lya Sabata tukabuka kuzi kumulyango papipi nulusoko, potukinong'onela ukuti pangaba pa pakwiputilapo. Tukikala pansi tukanena numwanakazi yotukiza nawe poka nawe. ¹⁴ Umwanakazi yumo yoizina lyake akaba we Lidia, yoakuwulizganga imyenda mukaya aka thyatira, yo akamwiputanga Uchala, akatwivwa. Uchalaakamwiwula umoyo wache ukuti ivwe vyo akanena Upauli. ¹⁵ Bo umwanakazi yula nabanyumba yache boziwa, akatulambilizga, akati, "Nanti mwandinga une ukuti nemwiza kwa Chala, mwize mwikale munyumba yane." Akatulambilizga. ¹⁶ Chikiza ngati ubonyene botukaya pamalo aghakwiputila, umusungu yumo umuzya yoakaba nimphepo iyakulaghula akiza kukwitu. Akiza numwene wache yuyo akakabilangamo indalama mubulaghuzi bwache. ¹⁷ Umwanakazi uyo akizanga musinda mwa Pauli namumwitu akakola, akati, "Abantu aba bambombo aba Chala uwakumwanya. Wakufumusya kukwinyu izila iyabuponelo." ¹⁸ Akabomba izi kumasiku aghinji. Loli U Pauli akamukalalizyanga hee, akang'anamuka akazibuzya imphepo imbibi. "Nkhubachemela mwemphepo umwe mwizina ilya Yesu Kilisitu fumamo mwamusungu uyu " zikafuma akabalilo kalanyene ¹⁹ Boumwene wache alinga vyovikubombiwa ukusubaliwa kosi kukamala ukwakukabila indalama, bakamulesya Upauli nu Silas bakabasenda nu kubuka nabo pobakaghulizyanga ivinthu bakaya kubalongozi abakaya. ²⁰ Bakababika kubalonga nongwa, bakati, "Abanthu aba bakunyaza akaya kitu. ²¹ Bo Bayuda. Bakufumusya imyiko yo muba Roma yitakwitikiziwa sona nukuyibombela. ²² Po ichilundilo chikamunyamukila u Pawuli nu Sila; abalongi bakazepulania imyenda yabo nukubavula bakababuzya ukuti babasyemphe ninkhomo. ²³ Bobabuma hee, bakabingizya mu jele nukubalamula abalindilili ukuti babalingilile hee. ²⁴ Boapokela amaka agha, umulindilili akabasumbila muchipinda ichamukasi mujele nukubapinya hee muvinama vyabo bakabapinyilila kuvyela. ²⁵ Pakasi pabusiku U Pauli nu Silas bakaputanga nukwimba inyimbo kwa Chala, abanyabo bobakabapinya bakabateghelezyanga. ²⁶ Umwakuchenusya kukiza akasenyende, ukuti nulufula lwa nyumba iyajele lukaneng'enena, nakalinga imilyango yikiwuka umunthu wesi we akaba mujele impingwi zikasatuka ²⁷ Bo uwakulindilila mujele anyamuka akagha imilyango yonsi yiwukite, akasenda ichipeni nukulonda ukwikoma chifukwa chakuti akinong'onagha ukuti bobakaba mujele basamalite. ²⁸ Loli u Pauli akitizya nizyu ikulu akati, "Utakikome chifukwa chakuti twebosi tulimo ²⁹ Uwakulindilila mujele akasenda inyale akasmala nukuya nayo mujele sona akatetemagha chifukwa akoghopagha akaya awa muvinama vya Pauli nu Silas, ³⁰ akabafumya kunzi sona akati, "Mwebatata, imbombe izyachoni ukuti mphokiwe?" ³¹ Bakati, "Usubalile mwamwene Uyesu, poukupokiwa, uwe ninyumba yako yonsi. ³² Bakamubuzya amazyu agha Chala, poka nabanyumba yache. ³³ Pouwakulindilila mujele akabalilo kalanyene akabusiku, akabasuka ivilonda, umwene na banyumba yache bakoziwa akabalilo kalanyene. ³⁴ Po akamusenda uPauli nu Silas akaya nabo munyumba yache abapa ichakulya, bakaghoboka hee abamunyumba yache, bo basula mwa chala. ³⁵ Bokwacha abalongi bakatuma kubakulindilila kujele bakamubuzya bakati, "ubasatule abanalume abo ukuti babukenge." ³⁶ Uwakulindilila mjele akamubuzya uPauli akati, "Abalongi batuma amazyu kukwane ukuti mubukenge. Pofuma kunzi sona mwende mumutende." ³⁷ Loli uPauli akababuzya akata, "batumite pipumba lyabanthu batakatulonga, napapo tweba muloma munonyene. sona bakatusumbila mjele. pobakulonda ukuti batufumye umwakuvwama? mubabuzye bize batufumye babo." ³⁸ Uwakulindilila mujele akababuzya amazgu agha abalongi, bobivwa pakuti u Pauli nu Silas bakaba ba Roma, bakanda pakupasya. ³⁹ Abalongi bakiza nukumulambilizya kukwabo, sona bakabafumya mu Jere, nukubabuzya ukuti bafumemo mukaya kala. ⁴⁰ Po u Pawuli nu Sila bakafuma mu Jere sona bakaya mu nyumba ya Lidiya. Bo u Pawuli nu Sila babalinga abanyabo, bakabawomya nukufumamo mu kaya kala.

Chapter 17

¹ Bobapululira mukaya ka Amphipolis namu apoloniya, Bakaya mukaya ka Tesalonika, kokukaba i sinagogi lyabayuda. ² U Paul ngati mo amalamulo ghache gha kabela, akabuka kukwabo, po mumasabata ghatatu akanena nabo ivya masimbo nu kubang'anamulira. ³ Akighula amazyu nukubalongosolera ukuti chakwenelera ukuti Ukilisitu atamiwe nuzukuzuka kumfwa. Akanena, "Uyesuyo nkulumbilila ku umwe weyo we Kilisitu." ⁴ Bamo mwa bayuda bakivwisya nukukonka u Paghulo nu Silasi, nukongelezya aba Giliki, abinji abakwiputa nabanakazi abinji abakwiputa. ⁵ Lori abayuda abambura kusubalila, bakenda umwa bina, bakasenda abanalume bamo ababibi ukufuma pamsika, nukubunganika abanthu poka, nukutangilila ukusokonezya i chikaya nukuwisya inyumba ya Jason, bakalonda bamufumye u Paghulo nu Silasi kunzi kwa banthu. ⁶ Bobatabagha, bakamusenda Ujason nabamwabo ku basongo ba chikaya, bakalila, "abanalume bano banyokezya akaya mwisinda biza sona kuno. ⁷ Abanalume bano bo Ujasoni abapokelile batahokite nukuchefiwa kwa Siza, banena ukuti kuli umwene uyunji yowe Yesu.

⁸ Ba tamyanga abanthu poka naba songo bakaya bobivwile ivinthu ivi. ⁹ Lori bo basenda abamalonda ukufuma kwa Jason po abinji, bakabitikizya ukuti babuke ¹⁰ Ubusiku bulanye aba wamwabo bakatuma u Paghulo nu Silasi ku Bereya. Bobafika kusinagogi lya bayuda. ¹¹ Abanthu aba bakaba nu bunthu ukulusya abatesalonika, bobakupokera amazwi umwa kughabelenga mumutu, bakabelenga amazwi isiku lyosi ukuti balinge ivinthu ivi nanthi movikabera. ¹² Po abinji abanthu bakasubira, ukongelezya nabamo bo baka songelezyanga aba Giliki abanakazi na banalume abinji. ¹³ Lori bo abayuda baku Tesalonika bamanya ukuti u Paulo wepe ali pakutandazya amazwi gha Chala ku Bereya, bakabuka kulanye

nukuvulungania nuku tanya abanthu.¹⁴ Umwalubilo, abawamwabo bakamutuma u Paghulo, ukuti abuke ku nyanja, lori u Silasi nu Timoti bakasyala kulanye.¹⁵ Bosi bo bakamusindikila u Paulo bakabuka nawe muchi kaya cha Atheni. Bobamuleka u Paulo kula, bakapokela amafundwe ukuya kwa Silasi nu Timoti ukuti baye ku kwache umwalubilo.¹⁶ Bo u Paulo achili ukulindilila babo ukufuma mu Anseni, akamiwa nkani nu mzimu wache bo alinga mukaya mwizwile ivifwani.¹⁷ Abayuda bakamulonda ivifukwa isiku lyosi mu Sinagogi na banji bobakamwiputa Uchala, namu maliketi bwaka poka nabo bakaghika kulanyene.¹⁸ Lori na bamo aba Epiculen naba Sitoyiki Filosofala bataka mubelenga. Bamo bakanena, "abanthu bavyongo aba bakulonda ukunenachi?" abanji bakanena, "akwenela ukuba wabamo yo akwiyizya abanthu kuba chala abakuswighisya," chifukwa akatangazya amazwi gha Yesu nukuziyuka.¹⁹ Bakamusenda u Paulo nukuya nawe kwa Areopagus, bakanena, "ungatumanisya ichimanyisyo ichipya choukunena uwe?"²⁰ Mwakuti uwe utulangizye ivinthu vimo ivyachilendo mumaso mwitu. Ukufuma apo, tukulonda tumanye cho ivinthu vikung'anamula."²¹ (Bonsi aba Athenias naba lendo bobakikala kulanye bakataya akabaliro pa bwaka nakokubabuzya olo kuleghelezya vimo ivipya.)²² Upaulo akimilila pakasi pa Areopagus nukunena, "mwebanalume baku Anthens, nkulinga ukuti mwebakwiputa munzila zyosi.²³ Po nkhendanga mumbali nkulinga ivinthu vyo mukwiputa, nkwashe sona igomi lya sembe, "lisimbiwe ngati apo kwa Chala uwambula kumumanya." Pomukwiputa mubu bulu, nkubabuzya.²⁴ Uchala yo akapela ichisu navyosi vyo vilimo, ukufuma po pabwandilo we Chala wa kumwanya na pasi, atakwikala mu tempeli lyo lizengiwe ni nyobe. Sona atakugabiwa kubanthu ni nyobe zya banthu.²⁵ Nakokugabiwa numunthu munyobe, nangabuli atakulonda nachimo, ukufuma pabwandilo umwene yo akupha abanthu ubumi ni mphepo sona nivinji.²⁶ Ukufuma ku mwanalume weka mukafuma abanthu boba kakwana ichisu chosi ichapasi, nukupangila nkhanila akabalilo, ni mphaka zya chikaya.²⁷ Umwakuti bamulonde Uchala, nuku mwagha nanga buli atakwikala pabutali nuswe.²⁸ Mumwache tukwikala, tukwenda sona tukuba nivyakulondiwa, ngati mo yumo uwalwitiko mo akanenela, 'pakuti nuswe twe bana bache.'²⁹ Pakuti popabwandilo, twebana bachala, chitabaghire pakuti twinong'one ukuti ubwa chala buyanite ni golodi, pamo siliva, pamo ibwe lya kupangiwa mwa luso nivya kwinong'ona vya banthu.³⁰ Pakuti Uchala akalinga mutubalilo utwamusita kumanya, akalingisya bwaka, lori akabalilo kano alamwile umunthu kulikosi ukuti alape.³¹ Vili ngati ulu chifukwa lilipo isiku lyo akwiza pa kulonga ichisu mu bwanaloli mwa munthu yo amusalite. Uchala itikizizye umunthu wensi pakuzusya kumfwa."³² Bo abanthu baku Anthens bivwa ukuzyuka kwa wa kufwa, bamo bakamunyoza Upaulo; bamo bakati, "Inthi twivwe sona kukwako pa nkhanu iyi."³³ Ukufuma apo, Upaulo akabaleka.³⁴ Loli abanthu bamo bakamkonka nukuba nawe poka nukusubila, ukongelezisa Dionysius wa Areopagite, umwanakazi izina lyache Damalis, nabanji bo akaba nabo

Chapter 18

¹ Bovyachitika ivi Upaulo akafumamo mu Athens nukuya ku Corinte. ² Kula akakumana nu muyuda izina lyache Aquila, mumutundu wa Pontus, yo akafumila bwile ku Italy numukazi wache u Priscilla, chifukwa u kolodiyasi akalamura abayuda bonsi ukuti bafumemo mu Romu. Upaulo akabuka nabo, ³ Chifukwa akikara nabo akabomba nabo poka imbombo ya kusona imikanjo ya kughuzya. ⁴ Upaulo akabamanyisya isiku lyosi musinsgogi umwa kubakopa abayuda naba Giliki. ⁵ Bo u Silasi nu Timoti biza ukufuma ku Masedoniya, Upaulo akakoleka na mazyu, nukuyapapeleka ubukamboni kubayuda ukuti Uyesu weyo we Kilisiyu. ⁶ Bo abayuda bamususya nukumutuka, Upaulo akabatayila umukanjo akanena nabo, "udaba winu abe pamitu yinu; une nemwiza bwaka. Ukufuma ilero nkuya kuba mitundu."⁷ Akabaleka nukuya munyumba ya Titius Justus, umunthu yo akumwiputa Uchala. Inyumba yache yikaba kupipi ni Sinagogi. ⁸ Crispus, usongo wa sinagogi, akasubila mwachala, poka nu luko lwache losi; abinji aba Colinte bobakivwa bakasubila sona bakoziwa. ⁹ Uchala akanena nu Paulo pa busiku mumaloto, "utakoghope, nena nukubomba utakatebe bwaka." ¹⁰ Pakuti ndinuwe, nayumo yo anakupinya uwe, pakuti ndina banthu abinji mukaya muno."¹¹ Upaulo akikala kula umwaka ghoka ni myezi 6, nuku manyisya amazyu gha Chala pakasi pabo ¹² Bo Ugaliyo yaba yo mfumu mukaya ka Achaia, abayuda bakaba nu mutu ghoka ukulimbana nu Paulo bakamusendela kumalo gha nongwa; ¹³ Bakanena, umunthu uyu abuzya abanthu ukuti bamwipute Uchala umwakususyana namalamulo. ¹⁴ Bo Upaulo inthi alonde ukunena, u Galio akanena, ku bayuda, mwe bayuda, nanthi naloli yikaba fundo ya bumyasi pamo nongwa imbibi, chali chakwenelela ukuti ndimbane numwe. ¹⁵ Loli pakuti ghomalalusyo pa mazyu na mazina mu malamulo ghinu, mulinge mwebene movingabela. Nthakulonda ukuti ninga lamula une pankhani zino ¹⁶ Ugaliyo akabafumiapo pa mpando wakulongela inongwa. ¹⁷ Po wakamukola Usositeni, usongo wa sinagogi, bakanda ukumuma kokunthazi kwa mpando wakulongela inongwa. Lori Ugaliyo atakaba navyo nombombo vyo bakabomba. ¹⁸ Upaulo, boikalako amasiku aminji, akabaleka abamwabo nukuya kusiliya nu Pulisila nu Aquila. Bobatafumitepo pa malo ghakukwelelapo, Cenchrea, akenela ukufumya isisi lyache chifukwa cha moba kivwanila. ¹⁹ Bobafika kuba Efeso, Upaulo akamuleka u Pulisila nu Aquila kulanye, lori umwene akaya musinagogi nukwanda ususyana na bayuda. ²⁰ Bo bakumubuzya Upaulo ukuti ikale akabaliro akatali, akakana. ²¹ Akababuzya, kwa umwe nthuzye tasi, nkuzukwiza kukwinu nanthi Uchala itikizya." Akafumako ku Efeso mungalawa ²² Bo Upaulo endela pa Caesaleya, akabuka nukulamuka ichalichi lya Yelusalemu akaghulumuka ukuya ku Antiyoki. ²³ Bo ikalako akabalilo panandi kula, Upaulo akanyamuka ubulendo ukuya mu vikaya vya Galatiya, Piligiya akanda ukubaghomya boshi abamanyili. ²⁴ Umuyuda yumo izina lyache Apolosi, mumphapwa ya alekezandiliya, akaya ku Efeso. Akaba munthu wa mahala mukanenele sona na mumasimbo. ²⁵ U Apolosi, akamanyisiwa hee nivimanyisyo vya Chala. Pakuba numuzimu uwalubilo, akanena nukubabuzya umwakolobela hee kwakuya ni

nkhani zya Yesu, lori akamanya ulozyo lwa Yohani. ²⁶ U Apolosi akanda ukunena umwakujimba umoyo musinagogi. Loli bo Upulisila nu Akila bo bamwivwa, bakamusendela ku mbali nukunena nawe ivya Chala umwakolobela. ²⁷ Bo akwinong'ona ukuya muchikaya cha Achayi, abawamwabo bakamunyamusya lubilo nukumusimbila ukalata kubamanyili ba ku Achayi ukuti bamupokele. Bo afika, akabatula bosu bobakasubalila umwa chisa. ²⁸ Namaka ghosi u Apolosi akabasusya abayuda pa gulu lya banthu, umwakubalangizya amasimbo ukuti u Yesu weyo we Kilisiti.

Chapter 19

¹ Pakiza ukuti bo U Apolo akaba ku kolinti, Upauli akudumunsyana mu vigaba ivya kululu nukufika ku malo aghakulu agha ku Efeso, akabagha abamanyili bamo kulanyene. ² Upaulo akanena kukwabo, "ka mukapokela umuzimu umuswepu po mukasubalilanga?" Bakanena ku kwache, "Awe tutivwile nalumo ivya muzimu umuswepu." ³ Paulo akanene, "ka lozyo buli lomukoziwa nalo?" "Iwa Yohani uwa lyozyo." ⁴ U Paulo akati, "U Yohani akozyanga nu lozyo ulwa kupinduka. Akababuzya abanthu ukuti babe bakusubalila mwa yo akwiza pala afumapo, mwa Yesu." ⁵ Bo abanthu bivwa ivi bakoziwa mwizina lya Yesu kilisitu. ⁶ Pala; bo u Paulo atambasula inyobe pa pabo, umuzimu ubuswepu ghukiza pa pabo, sona bakanda ukunene ineno izinyabo nu kukubwa. ⁷ Bonsi poka bakaba abanalume twelovu. ⁸ U Pauli akinjila munyumba iya kwiputilamo nu kunena nubujimvu kwa myezi yitatu, akanenezanya nabo nukuyezya ukubadeba nizya bumwene bwa Chala. ⁹ Loli bamo mwa ba Yuda bakaba ba myoyo iyikavu nukuleka ukwivwilabakanda ukunena ububibi panzila pa bumba. Upaulo akabaleka nukusenda abamanyili, akanenezanyanga nabo isiku ni siku mu nyumba yakumanyililamo iya Tayilanas. ¹⁰ Ichi chikabukilila kwa myaka yibili, nukuti bosu bobakikalanga mu Asia bakivwa amazyu gha Chala, bonsi aba Yuda na Giliki. ¹¹ U Chala akabombagha iviswigho iviyeni mu nyobe zya Paulo, ¹² Ukwakuti ututambala ni myenda yo yikamupalamasya yikasendiwa nukubapa abalwale sona bakapola ni mizimu iyibibi yikafuma mu mwabo. ¹³ Pakaba aba Yuda aba kwendakwenda bakendanga muchigaba. Bkitizya mwizina lya Yesu ukuti babe namaka pa mizimu iyibibi pala bakunena, "Mwa Yesu yo uPaulo akumupalazya nkukulamula ukuti ufume." ¹⁴ Umuputi usongo uwa ba Yuda, yo izina lyache akaba Sikeva, akaba nabana seveni bo bakabombanga ivi. ¹⁵ Umuzimu ughubibi ghukamula "U Yesu mumenye, u Paulo mumenye, umwe mwe ba wenu?". ¹⁶ Umuzimu ughubibi mu mwanalume ghukamupangisya ukwendakwenda, ghukabapa amaka nu kubuma. Pala bakababeta ukufuma mu nyumba bali nkhole nu kuvulala. ¹⁷ Ichi chikamanyikwa ku bonsi aba Yuda na ba Giliki bo bakikhagha ku Efeso. Bakiza nu bogha izina lya yesu likachindikiwa, ¹⁸ Sona abitiki abingi bakiza nu kulapa nu kubika ububibi bonsi bo bakananga. ¹⁹ Abinji bo bakapanganga ivya bulozi bakabunganika ama buku nuku ghocha pa maso gha wensi. bo bakubengela ubwinji bwa vinthu, vikaba vyakukwana amasalabazya gha siliva fifite sauzande. ²⁰ Pala amazyu gha Chala ghakasata inzila zya maka ku malo aghakulu nkhanu. ²¹ Bo u Paulo amalizya bwaka imbombo mu Efeso, akinong'ona mu Muzimu ukufumapo ukwendela mu Makedonia nu Achayiya munzila yakuya ku Yelusalemu; akati, "Nanthi ningafuma kula, mbaghile ukuya sona ku Roma." ²² U Paulo akatuma abakumwawwilizya babili ku Makedonia, u Timoti nu Erastus. Lilo umwene akikala tasi panandi ku Asia. ²³ Po pakabalilo kala patakaba ni nthamyo nayimonayimo iya kukwamfania ivya bulendo mu Efeso. ²⁴ Uwakusyana yumo yo akaba we Demetrius, yo akapanga ichifwani cha siliva cha Artemis, akiza na malonda aghakulu ku banthu abakubanzabanza. Po akababunganika poka abanthu aba mbombo yila nukuti, ²⁵ "Umwe, mumenye ukuti mu malonda agha tukupangamo amakopala aminji nkhanu. ²⁶ Mukulinga sona mukwivwa ukuti, te mo mu Efeso mwene, sona na mu chikaya chonsi icha Asia, u Paulo akababuzya sona akabang'anamula abanthu abinji. Akunena ukuti pate aba chala bo bakupangiwa ni nyobe. ²⁷ Te bulwani bwene bo bulipo pa malonda ghitu ukuti te ghize ghalondiwe, loli sona ni chalichi ichikulu icha chala umwanakazi yo we Artemis wepe lumu akwiza ukuba wa bwaka. Sona ubukulu bwache bwa mwanakazi bukwiza ukumala, yo umwene bonsi aba mu Asia, sona ni chisu chikumwiputa." ²⁸ Po bo bivwa ivi, bakizula nu bukalale sona nukulila nkhanu, nukuti, "Umukulu we Artemis uwa bina Efeso." ²⁹ Ichikaya chonsi chikizula nubuvulunganu, po abanthu bakaba ni nyinong'ono yoka, bala bakamukola u Gayasi nu Arisitachasi, abanyabo ba bulendo bwa Paulo nukubabika mu chimo, bo bakafuma ku Makedoniya. ³⁰ U Paulo akalondanga ukwinjila mwi bumba lya banthu, loli abamanyili bakamukanila. ³¹ Po, abasongosongo bamo aba mu chikaya cha Asiya bo bakaba bamanyani bache bakamutumila amazwi agha kumulenga ukuti manye injilemo mu chimo chila. ³² Abanthu bamo bakakalipanga ichinthu choka, bamo ichinyabo, po pala ibumba likavulungana. Abinji mu mwabo batakamanya nacho bakizila poka. ³³ Bamo mwi bumba lya banthu bakamubuzya u Alikizanda, yo a ba Yuda bakamutangizya panthazi. Po u Alikizanda akimika inyobe yache, ukuti atebezye abanthu ukuti ababuzye akapangwi. ³⁴ Loli bo bamanya ukuti we mu Yuda, po bonsi bakapoma nkhanu pakabalilo akatali na mazyu ghoka, nukuti, "Usongo we Artemis uwa bina Efeso." ³⁵ Bo umusimbi uwa chikaya akatebezya ibumba, akati, "Umwe mwe banthu ba mu Efeso, "Ka munthu buli yo akusita ukumanya ukuti ichikaya cha bina Efeso cho chalichi chakwiputilamo u Artemis usongo sona cho chifwani cho chikawa ukufumila kumwanya?" ³⁶ Pakulinga ukuti ivinthu ivi nayumo yo angasusya, po mubaghile ukuti mwikale bwaka mya sona muleke ukubomba ivinthu mwakusamazania. ³⁷ Pakuti mwiza na banthu aba kuno ku bulongelo napo batibite nakamo mu chalichi pamo ukutuka u chala witu umwakanazi. ³⁸ Polelo, nanthi u Demeritus na bakubanzabanza bo bali nawe nukususania nayumo, inyumba zya kulogela zilipo na bakulonga baliko. Babaghile ukususania pabene. ³⁹ Loli nanthi kaliko akanji ko mukukalonda, kakwiza ukuneniwa mu masiku ghonsi gho tukomananga. ⁴⁰ Pakuti pa ichi tuli pa bulwani bwakutupa inongwa ukuti tukandisya ichivulupi. Chitalipo ichakuti tungipoka pa ichi, sona tungapotwa pa ku chinena." ⁴¹ Bo anena ichi, akighalila ulukomano.

Chapter 20

¹ Bo ivyongo vila vyamala , U Paulo akabitizya abamanyili nu kubalagha na mazyu agha kubakazya nu kubuka ku Masedonia. ² Bo adumusanya mu vigaba sona akanenanga amazyu aminji aghakubakazya , akiza ku Gilisi. ³ Bo ikalako imyezi yitatu ,aba Yuda bakamwinong'ona ukuti bamukome bo ali papipi ukukwela ubwato ukuya ku siliya , akinong'ona kunyokela ukwendela ku Mesodonya . ⁴ Bobakamukonkha mpaka ku Asia ko u Sopata mwana wa Pyrrhus ukufuma ku Beleya; Aristarchus nu secundus ,bosi ukufuma kuba Tesalonika abitiki ,Gaius uwa ku Delede ; Timothy; nu Tychicus nu Trophimus ukufuma ku Asia . ⁵ Loli abanthu aba batangila sona batulindilile mu Tuloyasi. ⁶ Bakakwela ubwato ukufuma ku Filipi pakufuma pi siku ilya chibama cho chite ni nyambo , sona pa masiku fayivi bakiza ku kwabo ku Tulowasi .kula tukikhala amasiku seveni. ⁷ Pi siku lya bwandilo mu sabata po tukabungana poka pakumenya ubuledi, U Paulo akanena ku bitiki . Akanozyekelanga ukufumamo isiku lya likwiza , akatalikisya inkhuni mpaka pakasi pa usiku . ⁸ Pakaba inyale izinjini muchipinda ichapamwanya mo tukabungana poka . ⁹ Pa bwindo pakikala umwana umunandi izina lyache akaba we Eutychus, yo akowona utulo utwakufwa nato. U Paulo akanenanga umwakupitilila , umwana achili ali mu tulo , akinjila mu nkhanu ya butatu nu kunyamulika afwile. ¹⁰ Loli U Paulo akisika pansu, akatambasula pa mwana nu kumufukutala. akati , " Manye mukalale napo panandi, wa bumi . " ¹¹ Akakwela sona ku nyumba ku mwana nukumenyula ubuledi nu kulya . Bo anena nabo akabalilo akatali mupaka ku buche. ¹² Bakiza nu mulumendo uwabumi sona bakaba bahuoboka nkhanu ¹³ Uswe tukapitilila nu Paulo pa sitima nu kuya ku Asosi , ko tukanozyekela ukumukwezya uPaulo . Iyi yoyo akayinyenywa pakubomba , chifukwa akanozyekela pansu. ¹⁴ Bo akomana nuswe pansu, tukamusenda nukumukwezya mu sitima nukuya ku Miteleni. ¹⁵ Pala bakakwela ubwato ukufuma kula nukufika isiku ilinji ku malo aghakulingana na malo agha pa mizi pa Chiyosi . Isiku alya ndabi bakakolo pa malo gha pa mizi pa Samosi , sona isiku ilya chamabwila tukaya ku chigaba cha Miletyusi. ¹⁶ Pala uPaulo akinong'ona ukukwela ubwato ukwendela ku Efeso, manye ataye akabalilo akatali ku Asia ; pakuti akasamalilanga ku yelusalemu, pala ningitikiiziwa ukuti ningabomba ubonyene. ¹⁷ Ukufuma ku Miletyusi akatuma abanthu ku Efeso sona akabitizya abasongo ba chipanga.Bo biza ku kwache, akababuzya . ¹⁸ Lonsi ulu umwe , pakufuma isiku lya bwandilo lya nkakanya mu Asia , buli mo nkhatayilanga utubalilo utwinji numwe ¹⁹ .Nkhaba nkhubomba imbombo ya Chala mwakwipa ni nyinong'ono zyosi na mansozi, mukuyesiwa vila vikanchitikila chifukwa cha ba Yuda bakandondelezyanga. ²⁰ Mukumanya nthakaba wakulamula ku kwinu pa vinthu vyo viza, sona namo nkhababuzizya pa banthu abinji na pa nyumba ni nyumba. ²¹ Ubukamboni ku ba Yuda naba Giliki ivya kupinduka kwa Chala nukuba nu lwitiko mwa Yesu ²² Po linga, nkhuza ku Yelusalemu, ukulongoziwa nu muzimu, nthakamanya cho chikuya pakubombiwa kula. ²³ Upatula ukuti umuzimu umuswepu ghukuya pakumbikila ubwakaboni pakuti imphingwi ninthamio vukundindilila. ²⁴ Loli nthakusenda ubumi bwane ukuba bwa pamwanya kunemwene ,pala ningamalizya ukwenda , nukumalizya imbombo yo nkhopokela ukufuma kwa Yesu kokusimikizya kumazyu gha mwenecho u Chala . ²⁵ Po linga nzinenye pakuti umwe mwebonsi , pabamo bo nkhatyako pakufumusa gha bumwene tebakalinge sona icheni chane . ²⁶ Ukufuma apo nkhubasimikizyila ilelo, nthine ninongwa nayimo mwidaba lya munthu wesi . ²⁷ Pakuti nthakabafisa pakulumbilira izwi ilya chala . ²⁸ Po mubebe pa mwebene ni bumba ukuti umuzimu umuswepu ghukabasala ukuba bakulingilila . ukusungilira ichalichi lya Chala lya akaghula nidaba lyache mwene , umwakuti mwibanda lyache muma Buku aghakale ghakuti lidaba lya mwana wache . ²⁹ Nkhumanya ukuti boo nafumapo , imphumpi izikali zitakwiza pakuleka uludimo. ³⁰ Akabalilo , kakwiza ko abanthu bamo bakwiza pakunena ubumyasi ukubadeba abamanyili ukuti babakankhe ³¹ Po mube maso . Mukumbuke ukuti pa myaka yitatu nthakalekapo ukubasoka mwebonsi nu musanya na masozi . ³² Po ilelo nkhubabika mu nyobe zya chala na mumazyu gha chisa chache gho ghangabasunga umwe , nukubapa ichisayo chicho u Chala aba sungile abanthu bache bonsi. ³³ Inthakanyonywapo ikopala lya munthu , golide pamo imyenda . ³⁴ umwe mwebene muzimenye ukuti nabombezyanga inyobe zyane ukuti muvyaghe ivinthu vyo une na bamanyani bane, pavyo tukapelebelanga . ³⁵ Muvinthu vyosi nkhabapa icha kuyezezyapo mo mungavvi ³⁶ Bo amala pakunena mu nzila iyonyene, akafugamila nukwiputa nabo bonsi. ³⁷ Pakaba ukulila ukukulu po vikamuswighisya u Pabulo nukumufyofyonta. ³⁸ Abinji bakakalala pachifukwa cha vyo akanena, ukuti te bize balolele sona icheni chache sona. Po bakamusindikila mu sitima

Chapter 21

¹ Bo twalaghana nabo, tukanyamuka nu bwato, tukaloboka mupaka piloboko lya konsi, ukufuma kula tukabuka mupala. ² kulanyenye tukabwagha ubwato bo bukayanga mu Fonike, po tukakwera tukubuka. ³ Bo twa kalinga akaya ka Sayipulasi, po tukakaleka, kumbali iya mongo ukwa bwato, tukabuka ku Siriya nukufika mu Tire, koka ubwato bukisizyanga ukatundu. ⁴ Bo twabagha abamanyili, po tukikala kula amasiku seveni. Pakulongoziwa nu muzimu bakadalinkhana ukuti Upaulo atayeko ku Yerusalemu. ⁵ Loli bo amasiku ghakwana, tukabaleka nukubukilira nubilendo bwiyu, bonsi poka, na bakazi na bana, bakongana nabo nukufumamo mu kaya kala. Tufafughamila pasi nukwiputa. ⁶ Po tukalaghana weka nu yunji. Po tukabuka pakukwera mu bwato, po abene bakanyokela kukwabo. ⁷ Bo twamala tukendelera nu bulendo ukufuma ku Tire, nukufika ku Putolema. Kulanye tukabalamuka aba wamwitu tukikala nabo isiku lyoka. ⁸ Ku ndabi yache tukabaleka nukubuka ku Kayisaleya. Tukinjira munyumba ya Filipu, yo mulimbilili, yo akaba uwabamo bala seveni, tukikala nawe. ⁹ Umunthu uyu akaba na balindu folo abasita kusendwa bo bakakubwanga. ¹⁰ Bo twikalapo pala ghamo amasiku, pala akisika yumo umukubwi izina yo we Agabasi. ¹¹ Akiza kukwitu nu kusenda ulamba wa Paulo.

Akapinya ivinama vyache ni nyobe akanena, "akati umuzimu ughu swepu akuti, 'po aba Yuda abamu Yerusalemu bakuzumupinya umunthu yo mwenecho wa lamba, po bakumubika munyobe zya ba kunzi.'" ¹² Bo twivwa ivi, twebonsi nabanthu bo bakikala pa malo ghala tukamulenga u Paulo ukuti atakayeko ku Yerusalemu. ¹³ Po u Paulo akamula, "chochoni cho mukubomba, mukulira nukukomania umoyo wane? nthisinganizye, pakupinyiwa pene hagma, lori na pakufwa mu Yerusalemu pa chifukwa cha mwene u Yesu. ¹⁴ Bo u Paulo akana paku mupepeka, tutakanena nachimo nukunena ukuti, "ubwighane bwa mwene bo bubombiwenge." ¹⁵ Bo amasiku ghenda, tukanyamula ivikwama vitu nukubuka ku Yerusalemu. ¹⁶ Bakabuka poka nuswe bamo abamanyiri bakafuma ku Kesaliya. Bakabuka nuswe ku munthu yo izina lyache Munasoni, umunthu uwa mu Sayipulasi, sons akaba mumanyiri, wakwanda weyo inthi twikale nawe. ¹⁷ Bo twafika mu Yerusalemu, abakamu bakatupokera nubuhobosu. ¹⁸ Indabi yache u Paulo akabuka nuswe kwa Yakobo, nabasongo bonisi bakabako. ¹⁹ Po akanda abalamuka bonisi, abalongoselera choka-choka pa vyo u Chala akabomba paba kunzi ukwendera mu butumwa. ²⁰ Bo bivwa ichi, bakamupala u Chala nukunena kukwache, wabalinga, abakamu, ghali ghalinga amsawuzani bo bitiki paba Yuda. Bonisi bipile pakukonkha indaghilo. ²¹ Bakanenanga ivya uwe, ukuti ukamanyisya aba Yuda bo bakwikala mu bakunzi ukuti bamukane u Mozesi nukuti batakabasilimulenge abana babo, sona ukuti batakakonkhe imyiko yabo. ²² Ka tubombe ichoni? naloli bakwiza pakwivwa ukuti wafika. ²³ Bomba cho tukukubuzya. tuli nabanthu folo bo balapite. ²⁴ Basende abanthu aba nukubomba imyiko iya kwiswefya, nuku balipilila, ukuti bamwenge isisi kumitu yabo. pa abanthu bonisi bakwiza ukumanya ukuti vyonsi vyo bakanena vikaba vya bumyasi. Bakwiza ukumanya ukuti numwe mukwikala akiza, nukusunga indaghilo. ²⁵ Loli abanthu aba kunzi bo bakaba bitiki, twabasimbila kwakuyana ninyinong'ono zyoutu ukuti bipe bene ukufuma kuvinthu vyo vipeghiwe kuvifwani, ukufuma kwi daba, ukufuma ku chinyamana cho chanyongiwe bwaka, nukunyonywa pakughona nu mwanakazi. ²⁶ Po u Paulo akasenda abanthu, kundabi kwache akabomba nabo imyiko iyakwiswefya. Po bakabuka mu temphele, nukubamanyisa abanthu amasiku aghakwiswefyeza sona nivya kwipa vyo umunthu wensi abaghile pakubika. ²⁷ Bo amasiku seveni ghali papipi pakumala, aba Yuda bamo bakafuma ku Asia, bakamulinga u Paulo mu temphele, akabungania ibumba lyosi nukubika inyobe papabo. ²⁸ Bakakolanga, "mwe banthu ba mu Izilayeli, za mutwavwe. Uyu weyo munthu yo akamanyisya abanthu bonisi pakusamula uluko lwitu, indaghilo namalo agha. Pakongelezya, akiza sona naba Helena mu temphele nukufisa amalolo aghaswepu agha." ²⁹ Bakati bamulinga Trophimus uwaku Efeso numwene uwa kukaya akakulu, bakinong'ona ukuti akaba we Paulo weyo akamwinjiza. ³⁰ Akaya konsi kala kakizula ni vyongo, sona abanthu bonisi bakasamalila poka, nukumukola u Paulo. Bakamusumbila kunzi kwa temphele, aponye na ponye imilyango yikighaliliwa. ³¹ Bo abanthu bakuyezya pakumukoma umwene, amazyu ghakatukiwa kwa songo wa basilikali ukuti akaya konsi aka Yerusalemu kizwile ni vyongo. ³² Aponye na ponye akasenda aba silikali na basongo bamo nukusamalila kwi bumba. Bo abanthu balinga umusilikali usongo naba silikali, bakaleka ukumuma u Paulo. ³³ Umu silikali usongo akafika nukumukola u Paulo akamulamula ukuti apinyiwe ni mphingwi zibili. Po akalalusya ka wewenu umunthu uyu sona navyo abomba. ³⁴ Bamo mwibumba bakakolanga ichinthu choka bamo abanji ichinji. Umwakuti usongo mwabasilikali akapotwa pakuchagha ichenecho cho chikabombiwa pachifukwa icha vyongo, akalamula ukuti bamusende u Paulo nukumubika mu jele. ³⁵ Bo bafika apakukwela pakuya mu nyumba, abasilikali bakumunyamulila mumwanya pakuti ibumba likakalala nkhani. ³⁶ Abanthu bonisi bo bakamukonkha mwisinda bakakola nkhani, "Fumapo nawe." ³⁷ Bo u Paulo bali papipi nukumwinjiza mu jele akanena kwa songo wa basilikali, "ka kwitikiziwa ukuti une nene chimo kukwako?" Usongo wabasilikali akati, "ka ukunena ichihelena?" ³⁸ Ka twewe munthu wa mu chisu cha mu Ijiputi yo akandizyanga ivyongo mukabatangilila abanthu folo saghuzani aba vyongo mu Assessins munkholongo?" ³⁹ Upaulo akati, "une ne muyuda, ukufumila kukaya akakulu aka Talisi mu Silisha. Tene mu yeni nemwenecho wa mukaya akakulu kanonyene. Nkubalenga, munitikizye ukuti nene kubanthu." ⁴⁰ Bo usongo wa basilikali amwitikiza, u Paulo akimilila apakukwelela pakuya munyumba akanena ku banthu pakubovya inyobe. Bo baba myaa, akanena kukwabo muneno iya chihebele. umwene akanena,

Chapter 22

¹ "Abakamu na ba tata, ivwa amzyu aghakwipokela nemwene gho nkhubabuzya." ² Bo abanthu abinji bivwa vyo u Paulo akanena nabo mu neno yachihebeli, po bakab mya. Akanena ukuti, ³ "Une ne mu Yuda, inkhapapiwa mu Talasi ku Siliya, lori nkhamanyila muchikaya ichikuklu ichi pa vinama vya Gamaliyeli. ⁴ Nkhabuziwa kwakuyana nindaghilo izya batata bitu. Nkhuzukwiya nkhanu pa mbombo yachala kwakuyana namo mwebonsi mubelile ilelo. Nkhabavwima bo bakasenda mu nzila nuku bakoma, nkhabakola nukubighalila mu jere bonisi abanalume na banakazi. ⁵ Bo umuputi usongo na bonisi abasongo bangasimikiza. Nkhapokera abakalata ku bonisi bo bakamu bane mu Damasika, nkhabuka kulanye pakubasenda nukunyokera nabo ku jere mu Yerusalemu ukuti babafunde. ⁶ Vikabombiwa bo nkhubuka napalamila ku Damasika, pakaba pamusanya umwakuchenusa bwaka ukubala ukukulu kukabala umwakunzungulira une. ⁷ Nkhawa pansu nukwivwa izyu likunena nune, 'Saulo, Saulo, choni cho ukuvwima?' ⁸ Nkhamula nkhati, 'ka wewenu wemwene?' Akanena nene, ne Yesu uwa munazaleni, yo ukumuvwima. ⁹ Bonisi bo bakaba nune bakalinga ukubala, loli batakiwa izyu lyache lya yo akunena nune. ¹⁰ Nkhanena nkhati, 'ningabomba zga choni, mwene?' Umwene akanena nune, nyamuka nukuya ku Damasika. Mulanye ukuzukubuziwa vyosi vyo uchala akubatikire ukuti ubombe. ¹¹ Nthakalinga chifukwa cha kubala kuba kwa maka, bakankhula inyobe bosi bo nkhaba nabo, nkhabuka mu Damasika. ¹² Kula nkhakomana nu munthu izina lyache Ananiya, umunthu umuchindikiwa ukuyana nindaghilo nukunena akiza paba

Yuda bonisi yo akikala mulanye.¹³ Akiza kukwane, akimilila papipi nune nukunena ukuti, 'mukamu wane Saulo, anda pakulinga sona.' Akabalilo akonye nkhamulinga umwene.¹⁴ Po akanena, Uchala uwa batata akusebite uwe ukuti umanye ubwighane bwache, ulinge ubugholosu bwache, nukwivwa izyu lyache po likufuma pa mulomo wache.¹⁵ Uwe ukuzukusimikizya izgache ku banthu bonisi pavyo wavilinga nu kwivwa.¹⁶ Po ukulindililachi? itikizya, ukuti woziwe, nukusuka imbibi zgako akwitizya izina lyako.¹⁷ Ukufuma apo nkhanayokela mu Yerusalemu, loli bo ndipakwiputa mutempheli.¹⁸ Nkha mulinga akumbuzga une akuti, 'umwalubilo fumamo mu Yerusalemu lunonye, chifukwa batakuzukwivwisya ulusimikizgo lwako pa zga ku kwane.¹⁹ Nkhanena ukuti, 'mwene, bonisi bazimenye ukuti nkhababika mu Jere nukubuma bonisi bo bakasubilanga mu mwako mu nyumba zya kwiputiramo zyonsi.²⁰ Po idaba Iya Stephan likitikanga yo we kamboni winu, nune bwaka nkhumilila palanyene sona nukwitikizya, sona nene nkhalilingilanga ivyakuvwala vya bo bakamukoma.'²¹ Loli akanena kukwane akuti, 'Bukanga, chifukwa nkhumlonda nkhumtume kubutali ku bakunzi.'²² Abanthu bakamwivwila mpaka po anena amazwi agha. Po bakakolomoka bakati, "Mufumyemo mu chisu uyo uwa bwakabwaka, pakuti atabaghilile ukuba wa bumi."²³ Bo bakukolomoka, nukukung'untha ivyakuvwala vyabo, nukughulusya ulufumbi mu mphepo,²⁴ usongo uwa bwite wa Baroma akalamula ukuti u Paulo bamwingizye mu nyumba. Akalamula ukuti abaghile ukulalusiwa amalalusyo nu kusyemphwa, umwakuti umwene imanye choni cho bamupomelanga bulanyene.²⁵ Bo bamupinya ni nkhusa, u Paulo akamulalusya usongo wabwite yo akimilila pambali akati, "Ka chibabaghile ukuti mumusyemphe umunthu yo mwenecho wa chikaya wa chi Roma kusita ukumulonga nu kumususa tasi?"²⁶ Bo usongo wa bwite yula ivwa ivi, akabuka kwa songo nkhanu uwa bwite nukumubuzya ukuti, "Ka chochoni cho mukulonda ukuti mubombe? Pakuti umunthu uyu wa chikaya cha chi Roma."²⁷ Po usongo nkhanu uwa bwite akiza nukuti kukwache, "Mbuzya, ka we wa chikaya cha chi Roma?" U Paulo akati, "Inga."²⁸ Po usongo nkhanu uwa bwite akamula akati, "Une ubu chikaya bwane nkhabughula na makopala aghinji nkhanu." Loli u Paulo akati, "Une nkhapapwa mu chikaya cha chi Roma."²⁹ Po abanthu bo bakabuka ukuti bamulalusye bakamuleka mwene mwalubilolubilo. Nusongo wa bwite wepe akaba nu bogha, chifukwa chakuti akamupinyilila.³⁰ Pisiku ilinyabo, usongo nkhanu uwa bwite akalondanga ukuti amanye ubwanaloli bo aba Yuda bakamwagha nabo u Paulo. Po akamusatula sona nukwitizya abaputi abasongo na bonisi abalamulili ba nyumba ukuti bakomane. Po akiza nu Paulo nukumwimika pakasi papabo.

Chapter 23

¹ U Paulo akabalingisya nkhanu abasongo aba munyumba ya ndaghilo akati, "banangwa, nikala wambula ukumunangirapo u Chala namubombela imbombo iziza mpaka ilelo.² Usongo waba puti u Ananiya akalamula akti bonisi bobimilile kupipi nawe pamulomo.³ Po u Paulo akanena kubanthu bache, "Uchala inthi akabume nkhanu he mwebaswepu ngati lubumba. Mwikala pakuti mundonge ngati banongwa, pamo mulonda mugamule pakunkhoma cho chikaniziwe pa nongwa?"⁴ Boba kimililanawe pambali bakati kamomo mungamutukila usongo wa ba puti.⁵ Upaulo akati, "nthazimenye, banangwa, pakuti wesongo waba puti. Pakuti visimbiwe pakuti tewize u nene imbibi kwa songo yo aku lamulila abanthu bako."⁶ Bo u Paulo alinga ukuti weka uwa munyumba yaba lamulili, akagha bamo bakaba basaduki abanyabo sona bakaba ba Falisi, akikola nkhanu kuba munyumba iya ndaghilo, "banangwa, ne mu Falisi, ne mwana wa ba Falisayi. Chifukwa indi nubwanaloli ndi zguka kuba kufwa ngati mo mungandamulira umwe."⁷ Bo anena vino, ukudalinkhana kukanda pakasi paba Falisayi naba Saduki, sona igulu likagabinkhana.⁸ Po aba Saduki bakanena ukuti kute ukuzguka, abangelo nabamo, sona nimizimu nayimo, loli aba Falisayi bakavimanya vyosi.⁹ Po kukaba ichongo ichikulu, sona bamo abamanyandaghiro bakaba kumbali yaba Falisayi sona bakadalinkhana bakati, "tuta chagha ichibi nachimo ku munthu yuno. Buli nanthi imphepo inyiza pamo abangelo banganena kukwache?"¹⁰ Bo kwanyamuka ichongo ichikuru, u songo wa nkondo akapasya ukuti inthi bamuzepulanie po akalamula kuba nkondo ukuti baye pansu basende pa maka ukufuma kuba manyandaghiro, nukumubika kubarongi banongwa, nukwiza nawe kufuma vyongo.¹¹ Ubu siku ubwandabi umwene akimilira kumbali yache akanena akati loli, "ube we wemujimvu, ngati moukabikila ubu kaboni wane mu Yerusalemu, momo ukanenele sona mu Romu."¹² Bo kwacha, aba Yuda bamo baka panga ivyongo nukulapa ukuti te bakalye nukung'wa mupaka baka mukome u Paulo.¹³ Pakaba abanthu bo baka pululira pa fote bobaka finga ulufingo.¹⁴ Bakabuka ku muputi usongo naku ba elodala bakati "twalapa ukuti te tukalye nachimo mupaka u Pauli tumukome."¹⁵ Ukufuma apo leka inyumba yi pemphe kwa songo waba kapiteni ukuti bize nawe kwa uwe, loli inthi tunozyekele nkhanila ukuti twize tumukome bo achili atafikite namuno."¹⁶ Loli umwipwa wa Paulosi akivwa ivya chiwembu akaya, mwilinga nukumubuzya u Paulo.¹⁷ Upauli, akamwitizga yumo uwaba songo wakale sona akati, "musende umwana umunandi yuno uye nawe kwa songo uwa nkondo, ukuti pamo ali nazgo zimo izga kuti amufisizge."¹⁸ Po usongo yula akamusenda u mwana u munandi yula nukubuka nawe kwa songo wa nkondo akati, "Paulosi umukayidi anitizga une ku kwache, sona andalusya ukuti nize nu mwana uyu ku kwako ali nazimo izyakunena ku kwako."¹⁹ Po usongo wa nkondo aka mukola pa nyobe ukuya ku malo aghafisamu nukumulalusya choni cho ukulonda ukunena ku kwane?"²⁰ U mwana umunandi yula akati, "Aba Yuda bivwana ukuti balalusye ukuti bize nawe u Pauli indabi ku nyumba yaba songo, koko bakuya pa mulalusya inkhanu izga nongwa yache."²¹ Loli mutakabivwila, chifukwa pali abanthu abinji ukulusya fote boba ghonite bakumulindilila. Mbabikite m'chilapo ukuti tebalyepo nu kung'wa bulo mpaka baka mukome. Nilelo bwaka babaghire, bakulindilira mumo banga yidumulira inongwa yache iyo.²² Usongo wa nkondo akamubwezga umwana umunyamata yula nukumusundanziza akati, "utakamubuzge nayumo nayumo ukuti

wambuzga une inkhuni ngati iyi.²³ Po akabitizya aba songo babili akati, "usende aba nkondo 200 banozyekele ukuya ku Caesarea, ni mphunda 70, sona 200 abakalela katundu. Inthi munyamuke nanthi ghendapo amaawazi matatu agha busiku buno."²⁴ Po sona akalamula ukuti mu muyanye imphunda izyakuti u Pauli akwele sona pakuti muye mumubike akiza kwa mulaghili u Felike.²⁵ Po akasimba ukalata ngati yuno:²⁶ Nene Kilaudiyo Lusiya, kwa umwe ba chindikiwa Felike kubalamuka.²⁷ Umunthu yuno akakoliwa naba Yuda sona akaba papipi pakukomiwa pobo niza naba nkondo, nkhamutula chifukwa nkhamanya ukuti waku Roma.²⁸ Nkhulonda ukuti manye ichifukwa cho akananga po nkamusenda ukuya nawe kuba manyamalango wabo.²⁹ Nkhamanya ukuti akanyalanga chifukwa cha malalusyo po patakabapo inongwa nayimo ku kwache iyakuti banga mukomera pamo ukumupinya.³⁰ Pobo nivwa ukuti bakupangana izya munthu yula po mwalubilo nkhamutuma kwako. Po sona nkhamula kubo baka munyazya bala ukuti bize navyo vyo bakamulamula pa maso ghinu. "bakalaghana."³¹ Pala aba nkondo bakivwila indaghiro zyabo. Bakamusenda u Pauli nukubuka nawe pa busiku kwa Antipatara.³² Pisiku ilinyabo, bamo aba nkondo bakaleka abankhondo aba mphunda pakuti babuke nabo sona abene bakanyokela ukuya mwi linga.³³ Bo abankhondo ba mphunda ba fika ku Kesareya bakasenda ukalata yula nuku mupa usongo yula nuku mulangizya u Pauli ku kwache.³⁴ Bo umulaghili abelenga ukalata yula, akalalusya ichigaba cho u Pauli akafumangapo. Bo azimanya ukuti akafumilanga ku chigaba chaku Kilikiya,³⁵ akati, "inthi nivwisiye hee nanthi boba kakunyazyanga pala biza pano." Po akamulamula ukuti asungiwe mu chisu ichapamya icha Helodi ichi kulu.

Chapter 24

¹ Bo pakenda amasiku ghamo fayivi, u Anania usongo waba puti, naba manyili sona numumanya ndaghilo uTetulosi bakabuka kula. Abanthu aba bakabuka navyo bakamulamula kwa Pauli batafikite kwa bwana.² Bo u Pauli imilila iboma, u Tatallius akanda pamunena inongwa yache kumuchindikiwa ngati ulu, "chifukwa cha uwe tukaba mumutende hee, mubulongozi bwako wabika umutende muchisu chitu."³ Pa vyosi vino tukupalizga nukupokela pa vyosi vyo wabomba, Feleke.⁴ Nthakulonda ukukabizga, akabalilo muchisa chinu mutwivwisiye nkhanu hee mubwanaloli.⁵ Bo twamwagha umunthu uyu ukuti mutamye, sona we yuyu akupangisa ukuti aba aba Yuda muchisu chosi weyuyo akunyamunya ivyongo. We mulongozi waba mu Nazarene.⁶ Sona tukayezge pakuyinyazga mwi temphele, po tubaghire pa kumupinya. Vimo vyo bakasimba muma buku agha kale vyongelezga ukuti vilongiwe ukuyana nindafhiro zithu.⁷ Ghamo amabuku agha kale ghakaba nama vesi seveni(7). Ichabwandilo mu vesi 7,8 loli u Lusiya yo akaba we songo wa mu wofesi, akiza amusenda munyobe zithu pamaka. Po akanena pakuti abakumunyazga bize kukwako.⁸ Nanthi mukumulalusya u Pauli pa nkhanu zgosi izi, "po inthi mwize mumanye vyosi vivyo tuku munyazizga."⁹ Aba Yuda bope bakinjilila ukuti vyosi vyo bakamuronga nuku dumula vikaba vya bwanalori.¹⁰ Bo usongo wa muchigaba amupa ulusako u Pauli ukuti anenepo, "u Pauli akamula akati," une nkhumanya ukuti imyaka iminji hee ukaba we songo uwa chisu ichi, po une ne mwene hobokite pa kwandula nimwene kukwako.¹¹ Uzimenye wemwenecho pakuti pata kendapo amasiku 12(twelovu) mo une nkhabukira pa kwiputula mu Yerusalemu.¹² Bobanagha une mwi temphele nthakadalinkhanapo nayumo, nthakandizgapo ivivulupi hagma namu vyalichi bulo, namuchikaya ichikulu.¹³ Pobatanga simikizga ku kwako vyobakunyazizga ilelo bakunene une akabibi.¹⁴ Po une nkhwitizga ku kwako ukuti, ukuyana nululaghilo ulwa khale ngati muzila yoka nkhwiputa mwa chala uwa batata ngati movikasimbiwa nabaghonele.¹⁵ Indi nu bwanaloli bonisi mwa chala ngati na banthu bano abanthu abiza naba bibi balizguka kubafwe.¹⁶ Po akabalilo khosi nkhuvezga nkhanu ukuba ngati nemubombi umwiza panthazi pa chala napa banthu binu.¹⁷ Pobo palunda imyaka yo myinji, nkhiiza pakubika ivya chisa ni vyabupi(sembe).¹⁸ Bona bomba ivi, umu Yuda yumo akafuma ku Asia akanagha une indi pakwipulizga ivya Chala muchalichi. Kuta kaba abanthu nabamo sona nichongo nachimo.¹⁹ Abanthu abo bize panthazi pako bandonge une, nanthi bangaba nazgo zimo.²⁰ Pamo abanthu abo banga nena ububibi boba bwagha mumwane bonimilile pa nyumba yaba Yuda.²¹ Nkhufumyako choka bwaka ichakuti nkhakola hee bo nimilile pakasi pinu, indi nubwanaloli ukuti, "bobakafwa ba kwiza uku zguka pakuti ngati nkhuvezganga bwaka panthazi zinu ilelo."²² Po u Felike, yo akaba ukuti ayimenye inzila iyi, akimika inongwa. Akati bo u Lusiya u songo waba nkondo bo iza akwisika ukufuma ku Yerusalemu, inthi ninong'one inongwa yako."²³ Po akabalamula aba nkondo ukuti u Pauli bamu sunge mugadi, loli ba mupengeko ivya chisa sona baleke ukukanizga ababwezi bache ukumuchitila vyo bangalonda.²⁴ Bopendapo ghamo amasiku, u Felike akanyokela nu Dulusiya yo akaba mkazi wache yo akaba wemu Yuda, sona akatuma kwa Pauli ukuti ize, sona ikivya pakufuma kukwache ukuti muli lu lwitiko mwa Kilisitu Yesu.²⁵ Apo u pauli akapitilizga paku nena kukwache nubwiza bwache umwakwipoka nukwikola mo bangadumulila, Felike aka tetema sona akamula akati, "ilelo buka. Loli nanthi niza nakagha akabalilo ndiza paku senda."²⁶ Pakabalilo kalanyene umwene akinong'ona ukuti u Pauli angamupa umwene indalama chocho chifukwa amwitizga kabili-kabibili ukunenezgana nawe.²⁷ Bo penda imyaka mibili, Polokiyo Fesito akapyana ubuyo bwa Felike ukuba we songo wa chigaba. Loli u Felike akalonda pakuba hobosya aba Yuda akumuleka u Paulosi mu gadi.

Chapter 25

¹ Pou Fesitasi akingila mukaya, bopendapo amasiku ghatatu, akabuka ukufuma Caesarea paka ku Yerusalemu.² Abaputi abasongo nabasongosongo baba Yuda bakatwala inongwa izyakumupinya u Pauli, bakamulalusya sona u Fesitasi ichetechete.³ Akamulalusya ukuti abavwe pa nongwa ya Pauli ukuti bamukunge ku Yerusalemu, pakuti bakayanianga

ukuti bakumane panzila. ⁴ Ufesitasi akamula akati u Pauli bamubikite ku Caesarea sona ukuti inthi abuke lunonyene. ⁵ "Polelo bobabangabomba," akanena, tubuke nabo. Nanthi chilipo chimo chochikomanikikte numunthu yula, ukuti mumulonge." ⁶ Ufesitasi atakikala amasiku ukuchila 8 pamo 10 po akabuka ku Caesarea, pisiku ilya kundabi akipala pachitengo chakulongela inongwa po akalamula ukuti u Pauli ize ku kwache. ⁷ Bo afika, aba Yuda bakufuma ku Yerusalemu bakimilila papipi nawe, po bakamupa inongwa izinji hee imphalapala zyo bataka simikizya. ⁸ Upauli akamula akati, "inthanangite nachimo chimo ku ndaghilo zyaba Yuda pamo izyamwa tempheleli pamo izya Caesar." ⁹ Loli u Fesitasi akalondanga ukubalongela aba Yuda "ka ukulonda ukuti uye ku Yerusalemu ko inje indongele inongwa yako". ¹⁰ Upauli, "indi pabulongi ubwa Caesar kuko imbaghile pakuti indongiwe. Inthamunangile nayumo u muyuda, ngati mumo nuwe umanyile. ¹¹ Napapo pala inangite, sona nanthi inangite ivyakuti munkome, inthakupasya pakufwa. Loli nanthi vyakundonga vitakukola, patalipo inzila yakuti mumbike munyobe zyabo. Po inongwa yiye kwa Caesar." ¹² Bo u Fesitasi anena naba longozi akamwamula, "watwala inongwa kwa Caesar. Kwa Caesar inthi ubuke!" ¹³ Bo pendapo amasiku, umwene u Agrippa nu Bernice bakafika ku Caesarea bakiza pakumu linga u Fesitasi. ¹⁴ Bo bikala amasiku aminji, Fesitasi akababuzya inongwa ya Pauli akati, "umunthu yumo akasyala ku masinda kwa Felikisi umupinyiwa. ¹⁵ Po inkhaba mu Yerusalemu. Abaputi abasongo nabasongo ba chipanga ababa Yuda bakamupa inongwa nukuti bakumome. ¹⁶ Inkhabamula inkhati telolulaghilo lwa Baroma ukubakoleka umunthu yo mwalongananga nawe, po akalwagha ulusako ulwakwipoka. ¹⁷ Loli bobiza kuno twakomana, inthaka lindilila, kundabi inkhabitizya kubu longi sona aliiza. ¹⁸ Bo uwakulongiwa imilila, batakanena nachimo ichakukola cho akananga. ¹⁹ Pololi bakaba tuvifukwa utwa vya kwiputako sona zikaba zya Yesu yo akafwa, yuyo u Pauli akuti akazyuka. ²⁰ Inthakamanya moinongwa iyi ninga yikonkela, po inkhamulalusya ukuti aye ku Yerusalemu ukuti baye ba mulonge. ²¹ Loli u Pauli akati intanangite nachimo po inthi inje ninongwa kwa Caesar, inkamubuzya ukuti aye mu jere mupakapo inthi inkha mutwale kwa Caesar. ²² Agripa akamubuzya u Fesitasi, "inkulonda nune imwivwe umunthu uyu." Indabi, "Fesitasi akati, "inthi umwivwe." ²³ Pobo kwacha kundabi, Agripa nu Benice bakiza paku teghelezya mu nyumba nabankhondo naba songo basongo bamukaya. Ufesitasi akati u Pauli izekuno, po bakamutwala. ²⁴ Ufesitasi akati, "mwene Agripa namwebanthu mwensi umwe mwamulinga umunthu uyu, yuyo abanthu bonsi aba Yuda bamu Yerusalemu nakuno babo mukati umunthu uyu mutakalonda ukuti abe kubumi. ²⁵ Loli inkagha pakuti inongwa yache yitangamutwala kubufwa pakuti abonekela kubulongi inkining'ona ukumutuma. ²⁶ Inthakachagha nachimo ichakuti ningasimba kwa mwene. Pachifukwa ichi, niza nawe kukwinu, nkhanu nkhanu uwe mwene Agripa, ukuti ninga simba vimo ivyanongwa. ²⁷ Pakuti chitakuba cakwivwika ukutuma umupinyiwe sona utakanene vyo anangite."

Chapter 26

¹ Agrippa akanena akuti kwa Pauli, "nena wemwenecho." Upauli akowolosya inyobe pakwipoka. ² "Numughosyu hee, mwene Agrippa inongwa yane pakuba pamaso papako ilelo ili yonkhulongana naba Yuda. ³ Nkhaninkhani pachifukwa chakuti wemumanyi umenye indaghilo zyaba Yuda nukulalusya, ponakulenganga ukuti ube mya univwe vyonkhunena. ⁴ Naloli, Abayuda bonsi bamenye namonikalilanga ukufuma kubulumendo muchisu chitu namu Yerusalemu. ⁵ Bamenye une ukufuma kubwandilo, nanthi bakulonda ukwitikizya, ukuti kikala ngati nemufalisayi pamo nkhaba newa kukomania indaghilo zya chipanga. ⁶ Ilelo nkholongiwa pano chifukwa chalusubilo londilinalo lufingo lwa Chala loakalekela abatata bitu. ⁷ Ulufingo lunonyene lolo induko zyitu zyosi twelovu bakasubalila nukupokela pala bakumwiputa Uchala mubwanaloli ubusiku numusanya, pololusubilo lunonyene, mwene, lolusubilo lunonyene lo abayuda bakumpha inongwa. ⁸ Choni chomutakwitikizya ukuti nukusita kusubalila ukuti Uchala akuzusya abafwe? ⁹ Poilelo naloli une nkholonda mbombe ivinthu ivinji hee umwati umwakususania hee nizina ilya Yesu waku Nazaleti. ¹⁰ Nkhabomba zyosi izi mu Yerusalemu. Nkhabingizya abinji mujele ukubombela amaka aghabulaghili ukufuma ku baputi abasongo sona bakabakoma nkhabikanga amavoti aghinji hee. ¹¹ Nkhabalanganga hee muma sinagogi nkhabalamulilanga ukuti bamutuke Uchala. Nkhaba nemukali hee kukwabo nukubakoma nakuvisu ivyakunzi. ¹² Bonkhubomba ivi nkhabuka ku Damasikasi nukulamulilo namaka ukufuma kubaputi abasongo. ¹³ Boinkhwenda muzila pakasi pamusanya, mwene nkhalanga akamesya ukufuma kumwanya kakabala hee ukuluya idzuba kakabalila papane nabanthu bonkhwenda nabo. ¹⁴ Lyotwaba pansu, nkhwiva izyu likunena kukwane lyo likati muchinenelo cha chihebeli, "Sauli, Sauli, choni cho ukuvwima une? techochiza ukuti uwe uvwimanenge nune inthi uvulale bwaka. ¹⁵ Poinkhathi, "wewenu, mwene?" umwene akamula akati ne Yesu yomukumuvwima. ¹⁶ Nyamuka wimilile pachifukwa ichi nakubonekela uwe ukuti ukuba waba wewambombo wane sona waba wekamboni wane pavinthu vyowavilinga navyo inthiwise uvulinge munthazi. ¹⁷ Inthinize nkhopoke kubanthu nakubakunzi kointhi nkhutumenge. ¹⁸ Ukubighula amaso ukufumyako kuchisi ukuya kubuswepu ukufuma kuchinamwene chasatana ukuya kwa Chala, ukuti bapokele ukufuma kwa Chala, ukuhobokelighwa imbibi ukwingila pipiyana yachinamwene chakumwanya bobakuya pakusubalila mwi zina lyane. ¹⁹ Polelo, umwene Agrippa, nthakakomania vyo ichisetuka chakumwanya chikambuzya; ²⁰ loli wandile abakudamasikasi, poubuke mu Yerusalemu ponabamukaya bonsi abamuyudeya nakubapanzi nukubapa amzyu aghakuti mupinduke muye kwachala mubombenge imbombo izyakuyana nulupinduko. ²¹ Pachifukwa ichi abayuda bakamphinya mu tempheleli bakalondanga ukunkhoma. ²² Polelo nkhopokela ubutuli ukufuma kwa Chala mphaka nisiku ili, nkhwimilila pano nukusimikizya kuvinandi nakuvikulu ichinthu ichinji nachimo pakuchila apo pavyo abaghonela nu Mose bakanena pavyo vikuya pakuboneka. ²³ Ukuti ukilisitu abaghile ukuti atamiwe sona ukuti wakwanda ukuti azyuke kubafwe

nukufumusya izyu ilyabuswepu kubanthu bithu nabakunzi. ²⁴ Bo Upolo amala pakwipoka, Ufesitasi akanena izyu ikulu, "kawapena; ubumanyi bwako inthibukupenie." ²⁵ Loli u Pauli akati, "nthavulunganite, ndichete hee Fesitasi, loli nkunena amazyu aghabwanaloli ukuti inongwa yende ichete." ²⁶ Pakuti umwene avimenye vyonsi vyonkhunena sona nkunena nubwanaloli bonisi kukwache sona nkukulenga nukunena papo patalipo chochivwamite kukwache; papo ivi vitakabombiwa kubuvwame. ²⁷ Ukusubila abaghonela, mwene Aggripa? menye ukuti ukusubalila. ²⁸ "Aggripa akamubuzya u Pauli akati, "mukabalilo akanandi undenge sona pinduke imbe nemukilisitu?" ²⁹ Upauli akti, "kwiputa kwa Chala, akabalilo akafupi pamo akatali tekokukwako kwene loli kubonsi bobakunivwa ilelo lunonyene, inthibabe ngati nene loli tebabe bapinyiwa nubunyolo." ³⁰ Poumwene akimilila nabalongozi bache nu Benisi nabobakikala nabo. ³¹ Bobafumamo munyumba bakanenezanya bakati umunthu uyo ataninongwa nayimo ukuti bangamukoma pamo ukuti abe mujele. ³² Aggripa akamubuzya u Festus, umunthu uyu ngemukumufumya nanthi atakapanganga apilu ukuya kwa Ceasar.

Chapter 27

¹ Bo chadumuliwa ukuti tuye ku chisu cha Italy, u Paulosi poka naba kayidi abanyabo bakababika kwa songo wabasilikali izina lyache Juliyasi. ² Bakakwela ingalaba yoyikafuma ku Adilamitiya yikayanga ku Asia. Po tukaya kunyanja. Arisitachasi ukufuma ku Tesalonika mu Mekidonia bakabuka nuswe. ³ Isiku lya ndabi yache tukafika mu kaya akakulu aka Sidoni, bo u Juliyasi akamuzya u Paulo sona akamwitikizya ukuya kumumanyani wache ukuti baye babasungenge. ⁴ Ukufuma kula tukabuka pakulinga sona tukenda munthende mwa Lee wamu Sayipulasi, ukupululila mukachigawo kokali pakene, chifukwa imphepo yikatuvulunganianga. ⁵ Po tukenda nupululila inyanja sona tukaba papipi nu Siliya sona Pamfiliya po babafika mu Mala mukaya akakulu aka Lucia. ⁶ Po pala uwakale akayagha isitima yo yikafumanga ku Alekizandiliya yoyikaya pakwenda ku Itale. Po bakatwinjizya mulanye. ⁷ Po tukenda amasiku aghinji panandi panandi potukafika umwakutamiwa papipi ni Kinidasi, po imphepo yikakuka potukapotwa upulila po tukwenda momuli akazunda imbali ya Keletu ukulingana nu Salome. ⁸ Tukendanga mumbali mwa nyanja ninthamyo, mupaka tukafika pa malo ghamo ghobukuti Haveni, gho ghali papipi nichikaya chikaya Laseya. ⁹ Tukikala akabalilo akatali, itayimu yo aba Yuda bakasala. Po sona chikaba chakoghofya pakwenda. Po u Paulosi akasoka abanthu akati, ¹⁰ Umwe mwebanthu nalinga ubulendo bwitu kotukuya inthi tuvulale sona ukatundu witu inthi ananganike poka numoyo witu." ¹¹ Loli umulongozi akivwisya namazwi gha mwenecho wa Ngalawa pakulusya agha Paulosi. ¹² Po loli pasiteji pala pakabapiza ukuti abanthu banga tuzyapo patayimu iya mphepo, aba kwenda abinji bakabuziwa ukuya kula, pa nzila zyosi tungafika mukaya akakulu aka Fowenikisi nukutuzya mupaka mupaka imphepe yimale. Fowenikisi yo siteji mu Kelete, nukulingako izuba likufuma sona naku South West North West. ¹³ Po imphepo yafuma kumwela yikanda ukukuka panandipanandi, bobakenda bakalonda bakwanilise chobakalonda. Po bakapima chochikakola ubwato, po bakaloboka nukubuka ku Kelete papipi nakunzi. ¹⁴ Pakabalilo kanandi imphepo iyamaka yo bakayitizyanga ukuti, kavuluvulu uwafumila ko izuba likufumila, chikanda pakukuka ukufumila kumalo ghoghali pakasi pa Nyanja. ¹⁵ Bo ukavuluvulu akanda pakumala u Bwato sona tukagha inthamyo inkhulu hee ukuti ingalaba yilinge kumphepo, po tukiza twaleka bwaka ulimbana nayo ukuti ukavuluvulu abuke nu bwato. ¹⁶ Tukenda mumbali mwa Lee pachilumba ichinadi chobakuti Kauda, tukenzya ubwato ninthamyo inkhulu, ukuti tupulumusye ubwato. ¹⁷ ¹⁸ Bo banyamula ubwato mumwanya, bakabombela inkhusa ukwema isitima. Bakaba nubogha bwakuti bangasamala amyigha agha ku Sayitisi, po bakinjizya ichela sona bakiza bachifumya. Tukalimbana nukavuluvulu umwakuti indabi yache bakanda ukufumya ukatundu mu bwato. ¹⁹ Isiku lyabutatu bobakenda bakataya ukatundu wa mubwato ninyobe zyabo. ²⁰ Bo izuba ni nthondwa zitakabala kukwitu pamasiku aghinji, sona ukavuluvulu akatukukila hee sona abinji bakati tetube twebamoyo. ²¹ Bo abanthu bikala akabalilo akatali mwambula ukulya, po u Paulosi akimilila mukasi mwabo sona akati, "mwe banthu nanthi mukanivwa, sona mutakanyamusye ubwato nukuya ku Kelete nge tutakalaza nukuluza ukatundu." ²² Loli sona nkulenga ukuti jimba umoyo, patalipo nayumo kukwinu yo inthi afwe loli ubwato bwene bo inthi bukomanike. ²³ Ligholo umungelo wa Chala yo une newache akimilila pambali papane. ²⁴ Sona akati, leka pakoghopa Paulosi. Akwiza pakwimilila pa kesale, sona nukulinga Uchala muchisa chache akubapa mwebonsi mwe mwendanga nawe." ²⁵ Po mwebanthu umwe jimba imyoyo. Bo nkhusubalila Uchala pakuti zizubombiwa ngati mo akambuzizya u. ²⁶ Loli tusamalile vizilumba zimo. ²⁷ Bo amasiku ghakwana 14, tukasendiwa kunzila sona nukuya ku Nyanja ya Adiliyatic. Pakasi pa busiku bakinong'ona ukuti bali pafika kukakwezya. ²⁸ Bakasenda ivyakupimilabakatayila m'minzi bakagha 20 fathoms; bopenda itayimu bakapima sona bakagha 15 fathoms. ²⁹ Bakoghopanga pakuti Ingalaba yingaguntha ibwe, po bakinjizyanga ivyela ivyakwana folo kwisinda kwache sona abanthu bakiputa kuche lubilo. ³⁰ Bo bakenzyanga Ingalaba bakalonda pa samalamo mu Ngalaba sona bakisya ubwato muminzi, sona bakaba ngati baya pasumbila ivyela ku nthanzi kwa Ngalaba. ³¹ Loli u Paulosi akati, "usongo wabasilikali sona nakubasilikali," Napo abanthu bano bikale mu Ngalaba temupokiwe." ³² Po abasilikali bakudumula ulukusa lwa Bwato sona akalileka pati kabuke. ³³ Bo kwanda pakucha, Paulosi akabalenga bonisi pakuti balye ichakulya. Akati, "Mwikala amasiku 14 nokulya nachimochimo. ³⁴ Nkhubalenga pakuti mulye ichakulya, mulondiwa ukulya pati mutakafwe. Pa akasisi nanthi koka ko inthi kasobebe pakufuma mumitu yina. ³⁵ "Bo anena bunonye akasenda ichibama nukuchimensula nukwanda pakulya. ³⁶ Abanthu bonisi bobakabaghomya mukasi mumwabo bakalya ichakulya. ³⁷ Twebonsi poka mu Ngalaba yila tukabamo 276. ³⁸ Bo bonisi balya bikuta, bakayipepusya Ingalaba, pakusumbila u Tiligu mu Nyanja. ³⁹ Bo kwacha bobakenzya Ingalaba bakapotwa nuchimanya ichisu chila, loli bakalinga

isiteji yo mumbali mwache mukaba umusesenga, sona bakanenezyana akuti angayenzya Ingalaba palanye.⁴⁰ Po bakafumya ivyela nukuvileka muminzi. Sona bakasatula inkhusa zyo bakapinyila ichinyongelo, sona po bakakwezya umwenda ku nthanzi pakuti imphepo yisunkhule ubwato kunthanzi liye pambali.⁴¹ Po bafika pamalo ko inyanja zibili zikakumana sona isitima yikadwiba pansi. Ichakunthanzi chache chika patila nokwenda, po pakasi pakanda ukuchimuka chifukwa cha mayigha ichongo cha mphepo.⁴² Abasilikali bakalondanga pakoma bosi abakaidi patakabe nayumo uwati asabe sona nusamala.⁴³ loli usongo wa nkondo akalonda pamuponia u Paulosi, Pololi akabalesya pabomba ichinthu chila; sona akababuzya ukuti babanga saba banye nathi ubwato bwizula baye kunzi.⁴⁴ Po abanthu bonsi bobasyala bakonkhe mumatabwa, munzila yino vitakachitika ukuti twebonsi tufika kunzi akiza.

Chapter 28

¹ Bo twapuluma, tukamanyila ukuti aka ayilandi bakukitizya ukuti Malta. ² Abanthu bakunzi bakatupa ivyakunona vyo vitakuboneka mwalwe, pakuti bakapemba umoto, nukutupokela chifukwa cha mvula yoyikawanga, nukutalala. ³ Bo u Paulo abunganika umuzigho wankhwi, akaghubika pamoto, mukafuma injoka chifukwa cha chilungula, yikamuluma pa nyobe. ⁴ Bo abanthu bapanzi balinga ichinyamana chilumite umwa kulelemba ku nyobe, bakanena kwa weka nu munyabo, naloli umunthu uyu akwenela ukuba wa kukoma nangabuli akapuluma ukufuma kunyanja, ubwanaloli butakumwitikizya ukuti abe nubumi. ⁵ Po apo akakung'unthila ichinyamana pamoto sona atakivwa ukubaba nakumo. ⁶ Bakalindilila ku kwache ukuti inthi izule, pamo inthi awe pansi nukufwa aponye. Bobamulindilila mutayimu iyitali, nukwaghe ukuti patalipo nachimo, bakanena we Chala. ⁷ Loli papipi popakaba iminda ya mwene wa Isiland, umunthu izina lyache Publius. Akatupokela nukutulyesya kwamasiku ghatatu. ⁸ Vikabombiwa ukuti uwise wa Pablius akaghona nukulwala imbina ya Zekema nu kupela. Bo u Paulo abuka kukwache, akiputa aKabika inyobe papache, akamupozya. ⁹ Bo ivi vyabombiwa abanthu abinji bobakasyala mukaya ka Island bobakalwala bakiza nukupola. ¹⁰ Abanthu bope bakatuchindika ni nchindi izinji. Botukunozyeke ukuti tughuzye, bakayupa uswe vyo tukalonda. ¹¹ Bo penda imyezi yitatu tukenda mungalaba ya ku Alekizandiliya, yoyikataya akabalilo kamphepo mu Island, ichimanyisyo chache bana ba mapasa. ¹² Bo twafika mukaya ka Syracuse, tukukalako amasiku ghatatu. ¹³ Ukufuma apo tukafuma ukuya kukaya ka Rhegium. Bolyenda isiku lyoka, kukiza imphepo ya kabefu yoyikanda pakuwaza. Mumasiku ghabili tukaya mukaya ka Puteoli. ¹⁴ Kula tukabagha bamo abanangwa bo baktikiziwa ukuti bikale nabo kumasiku 7. Munzila tukaya ku Rome. ¹⁵ Ukufuma apo abawamwabo, bobivwa izya uswe, bakiza pakutulinga kubutali ku maliketi gha Appius naku nyumba zyabalendo zitatu. Bo u Paulo alinga abawamwabo, akapalizya Uchala sona akaghomiwa. ¹⁶ Botukwingila mu Romu, u Paulo akitikiziwa akwikala naba silikali bobaka mulondela. ¹⁷ Vikiza ngati bopenda amasiku ghatatu u Paulo akitizya poka abanalume bobakaba balongozi babayuda. Bobabungana poka, akanena nabo, banangwa nanga buli nthanangite nachimo kubanthu napo malamulo ghaba baba bithu, nkhapelekiwa ngati nemunanzi ukufuma ku Yerusalemu ukuya munyobe zya baloma. ¹⁸ Bo bandalusya, bakinong'ona ukunsatula pakuti patakaba ichifukwa nachimo ichakunkhomela munongwa yane. ¹⁹ Loli bo abayuda bakunena ukuyana nivyakulonga vyabo, bakanfosing'a ukuti inje mbonekele kwa Caesar, nanga buli chikaba ukuti nthakuleta nayimo inthimbanizyo muchisu chane. ²⁰ Pa chifukwa ichi, ukufuma apo, nkitikiza pa umwe ukuti nkwenenda ukulinga umwe sona nukunena numwe. Pakuti chifukwa cha lusubilo lwa ba Izilayeli lekani vwete ubunyolo." ²¹ Bkanena nawe, "tutapokelitemo ukalata ukufumila kuyudeya uwa uwe. ²² Loli tukulonda ukwivwa ukufuma kukwako pavyo ukwinong'ona ukufuma kubamipatuko, pakuti vimanyikwizwe kwa uswe ukuti vikuneniwa paliposi kukususyana nuswe. ²³ Bobasala isiku lyache, abanthu abinji bakiza kukwache kumalo gho akanozya. Akuyilekela inkhuni ku kwabo, ukuti bapeleke ubukaboni u bwa bufumu bwa Chala. Akayezya ukubakopa ivya Yesu, poka ni vyamumalamulo gha Moses nivya kufuma ku Bakunguluka, ukufuma indabindabi ukufika ichamabwila. ²⁴ Bamo bakivwisya ukuyana nivinthu vyo akanena, nanga buli bamo bataktivwisya. ²⁵ Bobakupotwa ukwivwana weka nu munyabo, bakafumapo bo u Paulo anena izwi lyoka lino: "umuzimu ughuswepu ghukanena akiza mwamukunguluka u Yesaya kuba baba binu. ²⁶ Akanena buka kubanthu aba uti, pakwivwisya inthi wize wivwe, loli tewize uvuvwe, sona ukulinga inthi wize ulinge loli te wize nachimo. ²⁷ Pakuti imyoyo ya banthu yaba yibulu, namakutu ghabo ghaghomu pakwivwa, sona bighalile amaso ghabo. Chibe chamachitiko ngali bakundinga namaso ghabo, Sona ngali bakwivwa namakutu ghabo, nukuleghelezya ni myoyo nukunyokela sona, po une ningabachizya." ²⁸ Ukufuma apo, mukwenela ukumanya ukuti ichiponosyo cha Chala chabuka kuba mitundu sona bakuzukwivwa." ²⁹ Boanena ivinthu ivi, abayuda aba bakafumapo, bataktivwana napopanandi. ³⁰ Upaulo akikala imyaka yibili mu nyumba yakulipila, akapokela wensi yo akiza kukwache. ³¹ Akatangazya ubu mwene bwa Chala nukumanyisya ivinthu vya bumwene bwa Yesu Kilisitu umwakulimba umoyo kwambula kufisa nachimo.

Romans

Chapter 1

¹ U Pawuli uwambombo wa Yesu Kilisitu, akitiziwa ukuba mutumiwa sona akaba wa payo pamazwi gha chala, ² ghagho akapanganila nzira bo achili atapeghiwe nabawonera mumasimbo aghaswepu, ³ ukuyana nu mwana wache yo akaba wa mphapwa ya David ukulingana na kumubili. ⁴ Ukwendela mumzimu uwuswepu akalamuliwa namaka ukuba mwana wa chara ukwendela mukuzyuka ku bafwe, Yesu kilisitu umwene witu. ⁵ Ukwendela mumwache tupokelite ichisa nu

butumiwa bwakwivwila mulwitiko muvisu vyosi, pachifukwa chi zina lyache. ⁶ Muvisu vino, numwe mwitiziwe ukwikala kwa Yesu kilisitu. ⁷ Kubonsi mu Roma babo baghaniwe nuchala sona bitiziwe ukuba banthu bache abaswepu: Ichisa chibe kukwinu numtende uwakufuma kwa chala u Tata witusona umwene Yeso kilisitu. ⁸ Ichabwandilo, nkhumusalifya u Chala wane ukwendela mwa Yeso kilisitu kukwinu mwensi, chifukwa ulusubilo lwinu luneniwe mu chisu chonsi. ⁹ Pakuti uChala wekamboni wane, yuyo nkhumubombela mumzimu wane mwizi lya mwana wache, ghagho pakubukilila nkhubatambulilamo numwe. ¹⁰ Nkhulenganga akabalilo konsi munyiputo zyane ukuti munzila zili zyonsi ningabombako akiza ulu ukwendela mubwighane bwa Chala pakwiza kukwinu. ¹¹ Pakuti nkahunyenywa pakubalinga umwe, ukuti ningabapa vimo ivyabupi vya mzimu, pakuti vibakazywe umwe. ¹² Chicho chakuti, nkahunyenywa ukuti ngomele mumwinu, ukwendela mu lusubilo lwa weka na weka, ulwinu nulwane. ¹³ Ulu po nthakulonda umwe ukuti mubuziwe, bawamwitu, pakuti nkhalondanga pakwiza kukwinu (loli nkhananiziwa mpaka ilelo), ukuti imbe numufunjo mumwinu, ngati namo nabelile nawo mu bakunzi. ¹⁴ Une nengongole kuba giliki sona nakubizilila, kubamahala nakubapunganu. ¹⁵ Po, ukulingana nune, newakunozyeka pakufumusa izyu nakukwinu mwemuli ku Roma. ¹⁶ Pakuti une nthenisoni namazyu aghiza, pakuti maka ghachala kubupokwa bwa wensi yo akusubalila, kuba Yuda tasi sona po kuba giliki. ¹⁷ Pakuti mubuwolosu bwa Chala buvumbuliwe ukufuma kulusubilo mpaka kulusubilo, ngati namumo lisimbiliwe, " Abawolosu bazukuba nubumi chifukwa chalusubilo." ¹⁸ Pakuti ubukali bwa chala buvumbuliwe ukufuma kumwanya pakulimbana nabonsi botebachala sona nubusitabuwolosu bwa banthu babo ukwendela mu busitabuwolosu bakukana ubwanaloli. ¹⁹ Ichi chifukwa chakuti chicho chimakizwe nu Chala chili pabwelu kukwabo. pakuti u Chala achibonesizye kukwabo. ²⁰ Pakuti utuyilo twache totutakuboneka, ngati amaka ghache aghakumwanya nubwikazi bwache, vyaboneka pabwelu, ukwanda ko kubupeli bwa chisu, mu vinthu vyonsi vivyo vipangiwe. Po batenichakunena. ²¹ Ichi chochifukwa chakuti nanga buli bakamumenye uchala, batakamuchindika ngati we Chala, pamo ukumusalifya bwaka. M'malo mwache, bakiza baba bapunganu munyionong'ono zyabo, sona nakinong'onele kam'myoyo yabo kakaba muchisi. ²² Bakinena ukuti bamahala, loli bakiza baboneka bapunganu. ²³ Bakatanania ubuchindamu bwa Chala umusitakukomanika nivyakulonda chifwani cha munthu umukomanike, icha viyuni, nivinyamana folo, sona nivinthu ivyakusela. ²⁴ Polelo uchala akabapa ivinyenywa vya m'myoyo yabo kuvibibi, pakuti imibili yabo kube kusita kuchindinkhana benebene. ²⁵ Chikaba chababo bakatanania ubwanaloli bwa Chala nu bumyasi, sona nababo bakwiputa nukubombela ivipeliwa m'malo mwa mperi, yuyo akuchindikiwa bwile nabwile. Amen. ²⁶ Chiukwa cha ichi, u Chala akabapa ivinyonwa ivyakukozya insoni, pakuti abanakazi babo bakugabana ubukamu bwa bwikazi ku bo bate nu bwikazi. ²⁷ Munzila iyonyene, abanalume bope bakuleka ubukamu bwa bwikazi ku banakazi po bakunyonywa ukukumana benebene. Aba bo banalume bo bakupanga ivya bupopo na banalume abanji sona bakwiyitizizya ichilango ichakubayana pa mbombo zyabo izibibi. ²⁸ Chifukwa abene bakachisenda chinthu cha kusita kulondiwa pa kumumanya u Chala, akabitikizya ukuti babe ni nyinong'ono izibibi, ukuti abene babombe ivinthu vyakusita kulondiwa. ²⁹ Bakizula nu kunanga kwakulekanalekana, ububibi, ichinyonywa, ni myoyo ya kulunphalumpha. ³⁰ Bizwile ni bina, ubumalaya, ubuchigebenga, ubwite, ukwikuzya nu bubibi bonisi. Bali ni yebo, ³¹ ukunenana, ukumubenga u Chala, amadinko, ukwikuzya nu kwipala, bakwata inzila inji izyakubombela ububibi nu kuleka ukwivwila aba papi. Sona bapunganu, bate nu lwitiko, ukusita kughana abanyabo, sona bate ni chisa. ³² Bakuzimanya indaghilo zya Chala, ukuti wensi yo akubomba ivinthu ivi abaghile ukufwa. Loli te bene bo bakubomba ivinthu ivi, bakwitikizania nabo wakuwibomba.

Chapter 2

¹ Po ulu ute nichakunena, iwe munthu, we ukulonga, pakuti mo ukulongela abanyanko ukwisusya wemwene. Nuwe we wakulonga ukubomba ivyonyene. ² Loli tumenye ukuti ubulonzi bwa Chala buli nu bwanaloli pala bwiza ku bo bakubomba ngati ivyonyene. ³ Loli ukonke chino, uwe we munthu, we ukulonga bo ngati bakubomba ivi po nuwe vyovyoye ukubomba ngati ivyonyene. Ka ukwiza ukupona ku bulonzi bwa Chala? ⁴ Ka pamo ukwining'ona panandi pa vya bukabi ni chisa chache, ukuchedwa kwa chilango, nu buchimyeka bwache? Ka umenye ukuti ichisa chache chingakupangisya uwe ukuti upinduke? ⁵ Loli chifukwa cha bukavu bwa moyo wako po ukusengula wemwene ubukali pi siku lya bukali, lyo, lisiku lyakuvumbula ubugholosu bwa bulonzi bwa Chala. ⁶ Akwiza ukumupa umunthu ali wensi ukuyana ni mbombo zyache: ⁷ Ku bo ukuyana nakabonembeke, ka mbombo zyabo iziza, bali ni nyining'ono zya buchindamu, umuchinzi, po u Chala akwiza ukubapa ubumi wa bwilebwile. ⁸ Loli ku bo bakwilondela bene, bo bakukana ubwanaloli loli bakwitikizya ubusita bugholosu, ubukali sona nukoghofya vizu kwiza. ⁹ U Chala azukwiza ni vya ku baba sona ni vya kuyinvywa ku buzimu bwa munthu yo akabombanga ivibibi, kubwandilo bwa ba Yuda, sona na ku ba Giliki. ¹⁰ Loli ubuchindamu, umuchinzi, sona nu mutende buzukwiza kwa wensi yo akubomba ubwiza, aba Yuda babwandilo, po bizenge aba Giliki. ¹¹ U Chala ate nukusala yumo. ¹² Pakuti abinji banangite ukusita ululaghilo bope bakwiza ukukomanika ukusita lulaghilo, sona abinji banangite nu kuchindika ululaghilo bakwiza ukulongiwa nu lulaghilo. ¹³ Pakuti te bo bakwivwa indaghilo bo baswepu panthazi zya Chala, loli babomba mbombo ba ndaghilo bobo bakusendiwa kuba ba bwanaloli. ¹⁴ Pakuti aba kunzi, batakaba nu lulaghilo, bakubomba pa bwikazi ivinthu vya lulaghilo, lo lulaghilo kukwabo bene, napo batalumenye ululaghilo. ¹⁵ Pa chino bakubonesya imbombo zyo zikulondiwa pa lamulo lyo lisimbiwe mu myoyo yitu. Isibo zyabo inthi zibabikile ubwa kamboni, sona aminong'ono ghabo pamo zikubapoka pa bene na bene ¹⁶ sona nu Chala wepe. Viliza vibombiwe pisiku lyo uChala aliza alonge ivisinsi vya banthu bonisi, ukuyana na mazwi ghane, ukwendela mwa Yesu Kilisitu. ¹⁷ Loli nanthi ukwinena wemwene ukuti we mu Yuda nu kusubila mu lulaghilo sona nu kwitumvya mwa Chala, ¹⁸

sona nkumanya ubwighane sona nu kwitikizya cho cha bwanaloli chifukwa ukabuziwa ukufuma mwilamulo; ¹⁹ sona pala ukwikutisiwa pakuti uwe wemwene ukulingilila ku bafwa maso, bo bwelu kubo bali mu chisi, ²⁰ umulingilili wa bupunganu nu mumanyisi wa bana abanandi, sona yo muli nawe mwi lamulo mu chibonesyo cha mahala sona nu bwanaloli, ka po yo akubomba vino vikwanfyanina namo wikalile nu bumi bwako? ²¹ Uwe we ukumanyisya abanyankho, ka utakwimanyisya wemwene? Uwe we ukulumbilila ivya bwivi, ka uwe utakwiba? ²² Uwe we ukunena ukuti manyi pabe yumo uwakupanga ubwa malaya, ka uwe utakubomba ubwa malaya? Uwe we ubengite ivifwani, ka uwe utakwiba mu ma tempeli? ²³ Uwe we ukwitutumula mu lulaghilo, ka utakumupa u Chala umuchinzi pakuleka ukwivwila ululaghilo? ²⁴ Pakuti " izina lya Chala likususiwa ku ba panzi chifukwa chinu," ngati mo vikasimbiliwa. ²⁵ Pakuti ukudumuliwa momumo kuli ni chakwaghapo ku kwinu nanthi mukwivwila ilamulo, ukudumuliwa kwako kukwiza ukuba kusita kudumuliwa. ²⁶ Po, nanthi, umunthu yo atadumuliwe akusunga ivyakulondiwa vya ndaghilo, atakwiza ukuba ngati wa kusita kudumuliwa loli akwiza ukusendiwa ngati wakudumuliwa? ²⁷ Sona atazukuba wa bamo bo mubwikazi batadumuliwe akwiza ukubasusya nanthi asunga ululaghilo? Ichi chili mwa ulu chifukwa chakuti muli nu lulaghilo lo lusimbiwe sona nukudumuliwa, loli mukukana ululaghilo! ²⁸ Pakuti te we mu Yuda yo ali nakanenele ka vinthu vya kunzi; pamo te wakudumuliwa ko kukubombiwa ku mubili loli kutakuboneka kunzi hagma. ²⁹ Loli we mu Yuda yo mukasi, sona adumuliwe kuli mu moyo, namu Muzimu, te mo mu kalata hagma. Ukusalifya kwa munthu ngati uyu kutakufuma ku munthu hagma loli kukufuma kwa Chala.

Chapter 3

¹ Ka pali bwiza buli bo aba Yuda bali nabo? Sona phindu buli lyo lilipo pakudumuliwa? ² Pali iphindu ilikulu nkani munzila yonsi. Pabwandilo pa vyonsi, aba Yuda bakasubalilika nu buvumbukwe ukufuma kwa Chala. ³ Buli nanthi pakaba aba Yuda bamo bo te bakusubalilika? ⁴ Vitangabombiwa. Mu buyo bwache, leka u Chala abe wa bwanaloli, napo buli umunthu wensi mummyansi. Namu visimbiliwe, "Mungaboneka mwe biza chifukwa cha mazwi ghinu, sona mungawina nanthi bakubalanga inongwa." ⁵ Loli nanthi ukuleka ukuba nu bwanaloli kukubonesya ukuti u Chala wa bwanaloli, ngapo tunganena ichoni? Ka tunganena ukuti u Chala te wa bwanaloli po akulangizya ubukali pa uswe? (Nkubomvya amadali gha bunthu) ⁶ vitangabombiwa! Pala vingabanga ubonyene vingaba bulibuli ukuti u Chala alonge ichisu chonsi? ⁷ Nanthi ubwanaloli bwa Chala ukwizila mu mwane bukubalizya ubuchindamu bwache, ngapo choni cho nkulongiwa ngati ne wakunanga imbibi? ⁸ Choni cho tutanganena, tupange iviza ukuti bamutamanthile, napo bamo po bakusimikizya ukuti tukunena ivyonyene, " Za tubombe ububibi, ukuti ubwiza bwize?" Ichilango chabo chikwiza ukubayana. ⁹ Choni polelo? Ka uswe tukwibika swe biza paswebene? Napo panandi. Pakuti twanena kale ukuti twebonsi aba Yuda na ba Giliki swe bananzi, bonsi, bali pansi pa bunanzi. ¹⁰ Chili ngati mo chisimbiliwe: " Atalipo nayumonayumo yo wa bwanaloli, napo weka. ¹¹ Atalipo nayumo yo akwivwisya. Atalipo nayumo yo akumulondalonda u Chala. ¹² Bonsi bakamusambukila. Bonsi poka bate ni mbombo nayimoyimo. Atalipo nayumo yo akubomba ubwiza, nayumo, nanthi weka." ¹³ " Kukamilo kwabo kukuyana bwaka ni pumphu lyo liwukite. Amalulimi ghabo ghakunena ivyabumyansi. Ubukali bwa njoka bwikalite mu milomo yabo." ¹⁴ "Mu milomo mwabo mwizwile nu bughune nu kubabwa." ¹⁵ "Bakwenda mwa lubilo ukuya pakukoma. ¹⁶ Ukukomania nu kuyimba kuli monsi mo bakwenda. ¹⁷ Abanthu aba batamenye inzila ya mutende." ¹⁸ "Batakumoghobapo u Chala napo panandi panthanzi pa maso ghabo." ¹⁹ Ulu tumenye ukuti vyo indaghilo zikutubuzya, zikunena ku bo bali pansi pa ndaghilo. Ivi vili mu lubatiko ukuti umulomo ghonsi ghusobe ichakunena, pakuti ichisu chonsi chibe chakubelengeka kwa Chala. ²⁰ Ichi chifukwa chakuti kutanganeniwa ukuti wensi akwiza ukuba mugholosu kwa Chaka chifukwa cha kumanya indaghilo mu maso mwache. Pakuti ukwendela mu ndaghilo momo tukumanyila ububibi. ²¹ Loli ulu ukufumyako ululaghilo ubwiza bwa Chala bwavumbukwa. Pakaba ubu kamboni pa ndaghilo na baghonela, ²² koko, bwiza bwa Chala ukwizila mu lwitiko lwa Kilisitu ku bonsi bo bakumusubalila. Pakuti pate ukupambana. ²³ Pakuti bonsi bakananga, bakapotwa mu bufumu bwa Chala, ²⁴ bali nu bwabuke pakubenelezya mu chisa cha Chala ukwizila ko kuli mwa Yesu Kilisitu. ²⁵ Pakuti u Chala akamubika u Yesu Kilisitu mu bufwe bwache ukuti yibe ngati yo nzila yakuhobokela imbibi ukwendela mu lwitiko lwa daba lyache. Akamubika u Kilisitu ukulangizya yo nzila ya kubaghila abanthu, ukuleka ukubelengela imbibi zyabo izya kale ²⁶ pakunyosya umoyo. Vyonsi ivi vikabombiwa chifukwa cha kubonesya ubwiza bwache pa kabalilo aka. Vikaba ulu ukuti ilangizye mu bugholosu, nukumwenelezya wensi ubugholosu chifukwa cha lwitiko mwa Yesu. ²⁷ Po wewenu yo angikuzya? Atangabapo nayumo. Ka ghungaba mutundu buli uwa ndaghilo? Zyo mbombo? Awe, loli ukwendela mu ndaghilo zya lwitiko. ²⁸ Tukumalizya ukuti umunthu akweneleziwa ukuba mwiza te chifukwa cha mbombo zya lusubilo nanthi pate imbombo zya ndaghilo. ²⁹ Pamo u Chala we Chala wa ba Yuda bene? Ka te sona we Chala wa maluko aghanji? Eeh, na ba kunzi bope. ³⁰ Nanthi , momumo, u Chala ali weka, akwiza ukubenelezya abakudumulika mu lwitiko, sona nabo te bakudumulika ukwizila mu lwitiko. ³¹ Ka kokuti inthi tuleke pa kukonka indaghilo ukwizila mu lwitiko? Vitangabombiwa! Mu buyo bwache, tukuzikola indaghilo.

Chapter 4

¹ Ka ulu tunene ichoni ivya Abulahamu, u sekulu witu ukuyana nivya mubili, akachagha. ² Nanthi u Abulahamu akeneleziwanga chifukwa cha mbombo zyache, nge akaba ni chifukwa cha kwitumvizya, loli te mo vibelile panthanzi zya Chala. ³ Ka amasimbo ghakuti choni? " U Abulahamu akasubalila u Chala, sona chi kabelengeka kukwache ngati muswepu." ⁴ Nanthi umunthu abomba imbombo, po umuvwalo wache ghutakubelengeka ngati chabupi, loli ngati vyo ali

navyo.⁵ Loli yo atakubomba imbombo, mu buyo bwache akusubalila mwa yo akwenelezya bo batakwiputa, ulwitiko lwache lukubelengiwa lwa bwanaloli.⁶ U Devedi wepe akanena ivyonyene ukuti musayiwa yo u Chala amusenda wa bwanaloli yo atabombite imbombo nayimo.⁷ Akati, "Basayiwa bo uChala akabahobokela imbibi zyabo, nabo akazimya ukunanga kwabo."⁸ Musayiwa umunthu yo umwene atakukumbuka imbibi zyabo."⁹ Ka ulusayo ulu lupeghiwe ku bene bo badumuliwe, pamo na ku bo batadumuliwe? Tukunena ukuti, "Ulwitiko lolo lukamubika u Abulahamu ukuti mwiza."¹⁰ Lukapeghiwa bulibuli ku kwache? Ka kukaba ukuti bo atadumuliwe? Kutakaba ukuti bo adumuliwe, loli bo achili!¹¹ U Abulahamu akapokela ichimanyisyo cha kudumuliwa pisinda pache, cho chikusimikizya ukuti bo atadumulikite, u Chala akamuswefya chifukwa cha lusubilo lwache. Chakulinga chakuit u Abulahamu inthi abe we tata wa bonsi bo bakusubila loli batadumuliwe, ukuti abaswepu bakabelengiwe kukwabo.¹² Sona we tata wa bo badumuliwe. Loli te bobabo bene bo badumuliwe bo bakwennda mu matamba aghalusubilo lo utata u Abulahamu akaba nalo bo achili atadumuliwe.¹³ U Abulahamu ni mphapo yache bakapokela ilaghano ukuti akwiza ukulaghila ichisu chonsi te chifukwa chakukonka indaghilo loli chifukwa cha buswepu bwa lwitiko lwache.¹⁴ Pakuti nanthi bene abakusubalila indaghilo bangaba ba mpyana, po bo ulusubilo lwa bwaka, po kokuti ni laghano te lya bwanaloli.¹⁵ Pakuti indaghilo zikubika ubukalal, lo luli ko kute indaghilo, kutaliko ukunanga.¹⁶ Mu chifukwa ichi mu lusubilo, mulubatiko lwakuti ulufingo lube mu chisa sona lipeghiwe ku mphapo ya Abulahamu--te kwa bene bo bali pansi pa ndaghilo, loli na bonsi bo bakugabana u lwitiko ulwa Abulahamu. We tata witu twebonsi,¹⁷ ngati mo vikasimbiliwa, "Nakusala ukuba we tata wa banthu bonsi." U Abulahamu akaba pa maso pa yo amusubalile, yo we, Chala, yo akabika ubumi ku bafwe, nukwitizya ivinthu vyo vitalipo ukuti vibeko.¹⁸ Mwakusubalila akivwisya nu kusubalila, ukuti inthi akabe we tata wa banthu abinji, nukuyana namo akamubuzizya, "Momo nu lunyungu lwako lukwiza ukubela."¹⁹ Ukuleka ukuba nu lwitiko ulwa kutontha, akalinga ngati umubili wache ghufwile (chifukwa chakuti imyaka papipi handiledi) sona nu bwa chumba bwa Sala.²⁰ Loli chifukwa cha lufingo lwa Chala, u Abulahamu atakachedwa ukuleka ukusubalila. Mu buyo bwache, akaghomya ulusubilo lwache nu kumuchindika u Chala.²¹ Akaba wakwikutisiwa ni laghano lya Chala, ukuti inthi akwanilisye.²² Polelo cho chobene, "Akamusenda musubaliwa."²³ Loli amazwi "ghakaneniwa kukwache" ghatakasimbiwa chifukwa cha yuyo mwene.²⁴ Ghatakasimbiwa na kukwinu bwaka, sona ghakwiza na kukwitu swe tukusubalila mu mwache yo akamuzusya u Yesu u Mwene witu ku bufwe.²⁵ Weyo akapeghiwa nu kumukoma chifukwa cha mbibi zithu nukuziyuka ukuti atukomanie nu Chala.

Chapter 5

¹ Pakuti twenelezya nu lwitiko, tulu nu mutende nu Chala ukwizila mwa Mwene u Yesu Kilisitu.² Ukwendela mu mwache weyo atwighulila inzila ukuti mu lusubilo ni chisa cha Chala motukwimilila, sona tukubusa mu lusubilo mu bukulu bwa Chala.³ Te aponyene pene awe, tukubusa mukasi mu nthamyo zitu. Tukumanya ukuti inthamyo zikupangaisya umunthu ukuba wa kujimba.⁴ Ukujimba kukumupa umunthu inkhalo inyiza, sona inkhalo inyiza yikutupa ulusubilo,⁵ sona ulusubilo lutakukozya insoni chofukwa cha lughano lwa Chala lo abikite mu myoyo yitu ukwizila mu Muzimu umuswepu, gho atupile.⁶ Bo tuchili tatakalite, ko kabalilo kako ko u Kilisitu akafwila bo batakwiputa.⁷ Chipala nkani ukuti umunthu afwile umunyanthe napo yumo angaba wakubomba iziza, lumo umunthu angakazya umoyo ukufwila umunthu umwiza.⁸ Loli u Chala akusimikizya pakulangizya ulughano lwache ku kwitu ukuti po tukaba swe bananga mbibi, u Kilisitu akatufwila.⁹ Mubwinji, po, ulu tweneleziwa ni daba lyache, po tuli nu bwanaloli ukuti tukwiza ukupokiwa ku bukali bwa Chala.¹⁰ Nanthi lumo, bo tuchili swe balwani, tukahobokeliwa nu Chala ukwizila mu bufwe bwa mwana wache, mubwinji, bo twahobokeliwa, tukwiza ukupokiwa nu bumi bwache.¹¹ Te popanonyene pene, tukwiza ukusekelela mwa Chala ukwendela mwa Mwene witu u Yesu Kilisitu, momu mwache yo tumupokilite pakutumanyania uku.¹² Po ulu, ngati ukwizila mwa munthu weka Ukunanga kukiza mu chisu, munzila iyi ubufwe bukiza ukwendela mu mbibi.¹³ Sona ubufwe bukaya ku munthu wensi, chifukwa bonsi bakananga. Pakuti bo kute indaghilo, ukunanga kukabako mu chisu, loli kutakaba ukubelenga imbibi bo indaghilo zitaliko.¹⁴ Napo, ubufwe bukalamula ukufuma kwa Adamu mpaka kwa Mose, nabo batakananga we Adamu yo atakivwila, yo akaba chifwani cha yo akwiza.¹⁵ Loli ichabupi chitayanite nukunanga hagma. Pakuti ukunanga kwa munthu weka abinji bakafwa, chingaba bwinji buli ichisa cha Chala sona chabupi pa chisa cha munthu weka, u Yesu Kilisitu, akafwila abinji.¹⁶ Pali sona imphambano pakasi pa chabupi nu kunanga kwa munthu weka. Ubulongi bukakonka ukunanga koka po bukiza nukususwiwa, loli ichabupi chikakonka ukunanga ukwinji po chikiza nukubenelezya.¹⁷ Po nanthi, pa kunanga kwa yumo, ubufwe bukalaghila ukwendela mwa weka, vili bulibuli ku bala bo bapokela ubukulu bwa chisa sona chabupi cha buswepu ukulaghila mu bumi ukwendela mwa yumo, Yesu Kilisitu.¹⁸ Polelo, ukunanga koka kukizisya ukunangania abanthu bonsi, po sona ukwendela mwa weka yo akisenda muswepu akiza wakulondiwa ku bumi bwa banthu bonsi.¹⁹ Po ukwendela ukusita kusubila kwa munthu weka abinji bakaba bananzi, napo ukwendela mwa kusubila kwa weka abinji bakwiza ukuba baswepu.²⁰ Loli imbibi zikapeghiwa ukuti ukunanga kube kwinji ukulusya kale. Loli po imbibi zikavula, ichisa chikaba chikulu nkani.²¹ Ichi chikabombiwa ukuti, ukunanga kukulamula mu bufwe, po ulu ichisa chibaghile ukulamula ukwendela mu buswepu bwa bumi bwa bwilebwile ukwendela mwa Yesu Kilisitu u Mwene witu.

Chapter 6

¹ Ka po inthi tunenechi? Po tupitilile ni mbibi umwakuti ichisa chibaghile ukubukilila? ² Temo vingabela. Uswe swe

tufwile ku mbibi, po tungikala bulibuli mu ivyonyene? ³ Ka mutakumanya ukuti mo abinji bakoziwa mwa Yesu Kilisitu kokuti bakoziwa mu bufwe bwache? ⁴ Uswe tukasiliwa, nawe ukwendela mulozyo ukuya ku bufwe. Ichi chikabombiwa ukuti ngati mo u Yesu akazyukila ukufuma ku bufwe mu buchindamu bwa Tata, po nuswe tungiza twende mu bumi ubupya. ⁵ Pakuti uswe twaba poka nawe umwakuyana nimfwa yache, nuswe tuliza tube poka nawe mukuzyuka kwache. ⁶ Uswe tuchimenye ichi, ukuti usekulu witu akapayikiwa poka nawe umwakuti umubili uwa mbibi ghubaghile ghunangiye. ⁷ Ichi chikabimbiwa bunonyene ukuti manye tube bazya ba mbibi. Uyu yo afwa akwitiziwa mugholosu nu wa muchinzi ku mbibi. ⁸ Loli nanthi uswe tufwile nu Kilisitu, tukusubila ukuti nuswe tuliza twikale nawe poka. ⁹ Tuzimenye ukuti mo u Kilisitu akazyukila ukufuma ku bufwe, atangafwa sona; ubufwe butakumulula sona. ¹⁰ Pakuti ukuyana nu bufwe bo akafwila mu mbibi, akafwa lyoka mphela. Napo, buli ubumi bo akwikala, akwikala mwa Chala. ¹¹ Munzila yinonyene, numwe mubaghile mwiya ghanie ukufwa ku mbibi, loli mube babumi kwa Chala mwa Kilisitu Yesu. ¹² Polelo mutakitizye ukuti imbibi zilamule imibili yinu iyakufwa ukuti mwivwile ukukomania kwache. ¹³ Mutakabike ivigaba vya mubili ku mbibi, ukuba vibimbela vya kusita bugholosu. Loli mwibike mwebene kwa Chala ngati bo bala bo bakafuma ku bufwe ukwiza ku bumi, sona mubike ivigaba vya mibili yinu kwa Chala ngati vibimbela vyakubombela ku bugholosu. ¹⁴ Mutakitizye imbibi zibalamule umwe. Pakuti mute pansi pa ndaghilo, loli pansi pa bwila. ¹⁵ Po choni? Ka tubaghile tunangenge chifukwa chakuti tute pansi pa ndaghilo, loli pansi pa bwila? Temo vingabela. ¹⁶ Ka muzimenye ukuti nanthi umwe mwibika mwebene ngati mwe ba kayidi, po mwe ba kayidi ba yumo yo mukumwivwila? Mungaba lumu bazya ku mbibi, zyo zikababika ku bufwe, pamo bazya ku kwivwila, ko kukubabika ku bugholosu. ¹⁷ Loli amapalo ghaba kwa Chala! Pakuti mukaba mwe bazya ba mbibi, loli mwivwila ukufuma mu myoyo yinu cho chigaba cha bumanyili bo mukapeghiwa. ¹⁸ Mwaba mwe basatuke ku mbibi, po mwapangiwa ukuba bazya ba bugholosu. ¹⁹ Nkunena ngati ne munthu chifukwa cha budedebazu bwa mibili yinu. Po ngati mo mukabikila ivigaba vya mibili yinu ngati bazya ku vinyale na ku bubibi, munzila iyonyene, po mubike ivigaba vya mibili yinu ngati bazya ba bugholosu ba buswepu. ²⁰ Pakuti po mukaba mwe bazya ba kunanga, mukaba mwe babuke ku bugholosu. ²¹ Pakabalilo kala, ka chikomwa buli cho mukaba nacho icha vinthu vyo ulu vikubakozya insoni? Ivyakukonka ivinthu ivi yomfwa. ²² Loli ulu mwasatuka ku mbibi sona mwakungiwa kwa Chala, muli nacho ichikomwa chinu ichabuswepu. Ubumalilo bwa bumi busita kumala. ²³ Pakuti umuvwalo wa mbibi yomfwa, loli ichabupi cha Chala bo bumi bwa muyilayila mwa Kilisitu Yesu u Mwene witu.

Chapter 7

¹ Pamo mutazimenye, ba wamwitu, (pakuti une nkunena ku banthu bo bazimenye indaghilo), ukuti ululaghilo lukumulamula umunthu pa kabalilo ko mumi? ² Pakuti umwanakazi umusendwe akukonkha ululaghilo lwa mulume po wa bumi, loli nanthi umulume afwa, akusatuka ku lulaghilo lwa musendwe. ³ Po sona, nanthi umulume wa bumi, po inga akuba nu mwanalume uyunji, akwitiziwa ukuti we malaya. Loli nanthi umulume afwa, akusatuka ku lulaghilo, po ata kuba we malaya nanthi angaba nu mwanalume uyunji. ⁴ Polelo, ba wamwitu, mukapangiwa mufwile mu lusubilo ukwendela mu mubili wa Kilisitu. Ivi vili ngati bunonyene ukuti mukungane kwayunji. Kokuti ku mwene yo akuzyuka ku bufwe, umwakuti tupange imbeyu ya Chala. ⁵ Po tukaba ku mubili, ichinyonywa icha mbibi, vyo vikiza nu lulaghilo, vikabombanga imbombo ukuti ivigaba vya mibili yitupe imbeyu iyifwe. ⁶ Polelo ulu swe basatuke ukufuma ku ndaghilo. Tufwile mu chicho tukakungiwa. Vili ngati ulu ukuti tubombe mubupya bwa Muzimu, sona te mo mubukulu awe ubwa kalata. ⁷ Po tunenechi ulu? Ka indaghilo mbibi? Vitangaba ngati ubonyene awe. Po buli, Une nge nthazimenye imbibi, nanthi nthakendangamo mu ndaghilo. Pakuti ngali nthachimenye ichinyonywa nanthi indaghilo zikunena, "utakanyonywe." ⁸ Loli imbibi zikagha umwabi ukwendela munkomelezyo sona zikwiza nivinyonywa vyonsi mu mwache. Nanthi pate indaghilo, imbibi bo bufwe. ⁹ Pa kabalilo kamo une nkaba mumi kusita ndaghilo, loli bo inkomelezyo ziza, imbibi zikaba nu bumi, sona une nkafwa. ¹⁰ Inkomelezyo zyo zikamphanga ubumi zikang'anamuka ukuba bufwe bwane. ¹¹ Pakuti imbibi zikaba nu mwabi ukwendela mu nkomelezyo sona zika mphusika. Ukwendela mu nkomelezyo zikankoma. ¹² Po indaghilo ziswepu, sona ni nkomelezyo ziswepu, zigholosu, sona ziza. ¹³ Ka cho chiza chingaba bufwe kukwane? Vitangaba ngati ulu. Loli imbibi, mumalo ghakuboneka ukuti mbibi yikandetela ubufwe kukwane ukwendela mu viza, sona ukwendela mu nkomelezyo imbibi zingaba zikulu umwakusita kupimika. ¹⁴ Pakuti tumenye ukuti indaghilo zya ku buzimu, loli une ne wa mubili. Une nkawuziwa pansi pa buzya bwa mbibi. ¹⁵ Loli nanthi nabomba, une nthakwivwisya. Pakuti cho une nkulonda ukuti mbombe, nthakuchibomba, sona cho une nthachibengite, nkuchibomba. ¹⁶ Loli nanthi nachibomba cho une nthakuchilonda, une nkwiwvana ni ndaghilo ukuti indaghilo ziza. ¹⁷ Loli ulu te ne nkubomba sona ichi, loli zyo mbibi zyo zili mu mwane. Pakuti menye ukuti mumwane, cho chili mu mubili wane, vitakwikala mu bwiza. ¹⁸ Pakuti ubwighane bwa bwiza buli mumwane, loli nthangachibomba. ¹⁹ Pakuti ubwiza bo une nkulonda, nthakububomba, loli ububibi bo une nthakulonda, bo nkububomba. ²⁰ Ulu nanthi une nkubomba cho une nthakulonda ukubomba, kokuti tenene sona nkupanga, loli pamo imbibi zyo zili mumwane. ²¹ Po, une nalwagha ululaghilo ulu: Po une nkulonda ukubomba ubwiza, ububibi buli nune. ²² Pakuti une nkuhoboka mu lulaghilo lwa Chala nu munthu wane uwa mukasi. ²³ Loli nkulolela ululaghilo ulwakulekana mu vigaba vya mubili wane. Ukuwana nu luluaghilo ulupya munsibo zyane. Lukumpha ukupinyiwa nu lulaghilo ulwa mbibi mu vigaba vya mubili wane. ²⁴ Une ne munthu umupela chisa! Wewenu yo angiza amfume ku mubili uwu uwabufwe? ²⁵ Loli amapalo ghaba kwa Chala ukwendela mwa Yesu Kilisitu u Mwene witu! Po ulu, une nemwene nkubombela ululaghilo lwa Chala ninsibo zyane. Napo buli, nu mubili une nkubombela ululaghilo lwa mbibi.

Chapter 8

¹ Pala po ulu patalipo inongwa ku bo bali mwa Kilisitu Yesu. ² Pakuti ilamulo lya Muzimu nu bumi mwa Kilisitu Yesu lwakusatula ukufuma mu lulaghilo lwa mbibi nimfwa. ³ Vyo indaghilo zikapotwa pakupanga, chifukwa cha kufoka ukwendela ku mubili, gho uChala akapanga. Akatuma umwana wache umwayana nu kunanga kwa mubili ngati chabupi ku mbibi, sona akasula imbibi ku mubili. ⁴ Akabomba ichi ukuti vyo vikulondiwa mu ndaghilo vibaghile vifisiwe mwa uswe, uswe swe tutakwenda ukuyana ku mubili, loli ukuyana ku Muzimu. ⁵ Bonsi bo bakwikala ukuyana nu mubili bakubika insibo ku vinthu vya ku mubili, loli bonsi bo bakubika ukuyana na ku Muzimu bakubika insibo zyabo ku vya Muzimu. ⁶ Insibo zyo zili ku mubili yomfwa, loli insibo zyo zili ku Muzimu bo bumi nu mutende. ⁷ Insibo zya mubili bulwani panthanzi zya Chala, papo zitakwawwa ku lulaghilo lwa Chala, sona chitangabombwa ngati ulu. ⁸ Bonsi bo bali ku mubili batakumuhobosya u Chala. ⁹ Nanga buli, mute ku mubili loli ku Muzimu, nanthi naloli u Muzimu wa Chala wukwikala mumwinu. Loli nanthi nayumo ate nu Muzimu wa Kilisitu, ate mu mwache. ¹⁰ Pala u Kilisitu ali mu mwinu, po umubili ghufwile nu muchinzi ku mbibi, loli u Muzimu ghuli nu bumi nu muchinzi ku bugholosu. ¹¹ Nanthi u Muzimu wa yuyo yo akamuzusya u Yesu ukufuma ku bufwe akwikala mu mwinu, yuyo akamuzusya u Kilisitu ukufuma ku bufwe akwiza ukubapa ubumi sona ku mibili iyakufwa ukwendela mu Muzimu wache, yo akwikala mu mwinu. ¹² Po apo, ba wa mwitu, swe bangongole, ku mubili hagma loli ukuyana na ku mubili. ¹³ Pakuti ukwikala ukuyana nu mubili muli papipi ukufwa, loli pala mo mwa Muzimu mukubika imbombo zya mubili ku bufwe, muzukuba nu bumi. ¹⁴ Ku bonsi bo bakulongoziwa nu Muzimu wa Chala, bobo bana ba Chala. ¹⁵ Mutakapokele umuzimu wa buzya ukuti mwikale mu bogha; loli mupokelite u Muzimu wakupokeliwa, gho uswe tukulila nagho, "Abba, Tata!" ¹⁶ U Muzimu uwenecho weyo we kamboni ni mizimu yitu ukuti swe bana ba Chala. ¹⁷ Nanthi swe bana, po sona swe bampyana, abampyana ba Chala. Sona ba mpyana poka nu Kilisitu, nanthi naloli tukutamiwa nawe inthi twize tube nawe ku buchindamu bwache. ¹⁸ Nkupima ukuti inthamyo zyo tukomana nazyo pa kabalilo aka zitangayana nu buchindamu bo buliko bo bukwiza ukuvumbukwa ku kwitu. ¹⁹ Pakuti ichisu chonsi cho chipeliwe chikulindilila ukulinga abana ba Chala. ²⁰ Pakuti ichisu chonsi cho chikapeliwa, chitanging'anamula chene ukuba cha bwaka, loli kukaba kwa yo achipelite, mu bwighane ²¹ ukuti ukupeliwa kwa chicho chene chizukupeghiwa ukufuma ku buzya ukuya ku kubola, sona chikwiza ukubikika mu bwabuke bwa buchindamu bwa bana ba Chala. ²² Pakuti tukumanya ukuti ichisu chonsi icha pansi nulu chikwivwa ukubaba ngati mwanakazi yo ali papipi ukupapa. ²³ Tepo apenyene pene, loli nuswe bwaka, swe tuli ni mphumba zya Muzimu, tukutamphila mukasi, ngati po tukulindilila mubwighane ukunyonywa kwitu, ukusatuka kwa mibili yitu. ²⁴ Po mubusubalile bwitu tupokiwe. Po ulu ubusubalile bo bukuboneka te busubiliwa. Pakuti yo akusubalila pa cho akuchilinga? ²⁵ Loli nanthi pa chinthu cho tutakuchilinga, po tukuchilindilila ichinthu icho mu bololo. ²⁶ Munzila yoka iyonyene, u Muzimu ghope ghukutwawwa mu budedenazu bwitu. Pakuti tutakumanya mo tungiputula, loli u Muzimu ghukutwawwa mu nzila yo tutangayimanya. ²⁷ Kwayo akulonda umoyo akumanya inyinong'ono zya Muzimu, chifukwa weyo akutwawwa mumalo mwa banthu abaswepu aba Chala ukuyana nu bwighane bwa Chala. ²⁸ Po tumenye ukuti bo bamughanite u Chala, bakubomba ivinthu vyonsi poka mu bwiza, pa bonsi bo bakwitiziwa ukuyana ni mbobo zyabo. ²⁹ Chifukwa bonsi bo akubamanya ulu bope akubasenda ukuti baboneka mu chifwani cha mwana wache, ukuti lumo angaba we katote mukasi mu ba wamwabo abinji. ³⁰ Bonsi bo akubasenda, akubitizya sona. Bonsi bo akubitizya, bobo sona biza. Bonsi bo bo biza, bobo baliza bachindame. ³¹ Ka po inthi tunene ichoni pa vinthu ivi? Nanthi u Chala ali nuswe, ka wewenu yo angalwana nuswe? ³² Yo atakupasikizya u mwana wache, loli akamubika pa mwanya mumalo mwa uswe twebonsi, po wepe atazukuba nubwanuke pa vinthu vyonsi vyo akutupa? ³³ Ka wewenu yo angize asusye nukulwana na bonsi abasaliwa ba Chala? U Chala weyo akubayania. ³⁴ Ka wewene yo akususya? We Kilisitu Yesu yo akafwa-ukubala kwa ubonye, weyo akazyuka---yo ali ku nyobe iyamalyelo iya Chala, sona weyo akutulambila uswe. ³⁵ Ka wewene yo akwiza ukutulesania uswe ukufuma ku lughano lwa Kilisitu? Ka vingaba vyakupinga, pamo vyakubaba, pamo kwimiwa, pamo buvwaluke, pamo nzala, pamo bulughu, pamo we panga? ³⁶ Ngati mo visimbiliwe, " Chifukwa cha bwanduzi bwinu tukukomiwa isiku lyonsi. Tusendiwe ngati yo ng'onzi yo yikuya ukukomiwa." ³⁷ Mu vinthu vyonsi ivi tuli ngati wakupota ukwendela mwa yumo yo atughanite uswe. ³⁸ Bo nikutisiwa ukuti kali yomfwa, kali bumi, kali bandumi, kali maboma, kali vinthu vyo vilipo, kali vinthu vyo vikwiza, kali maka, ³⁹ kali butali, kali buye, kali vyonsi ivinthu vyo vipeliwe, vibaghile ukutulesania uswe ukufuma ku lughano lwa Chala, lo luli mwa Kilisitu Yesu u Mwene witu.

Chapter 9

¹ Nkunena ubwanaloli mwa Kilisitu. Nthakutamantha sona amabyebye ghane ghakumibikila ubukamboni mu Muzimu Ughuswepu ² pakuti indi ni chitima ichikulu sona nu bubavu ubsita kumala mu moyo wane. ³ Pakuti nalondanga ukuti pamo nguniwe nukwibika pa mbali kwa Kilisitu chifukwa cha ba wamwitu, bo tuli idaba lyoka. ⁴ Bo bina Izilayeli. Bo abavumbulile, ubuchindamu, ni laghano, mu chabupi cha lulaghilo, ukwiputa u Chala, sona mu malaghano. ⁵ Abo bobo basekulu bo babo u Kilisitu izite nu kuchindika u mubili---yo we Chala wa vyonsi. Po abaghile ukupaliwa bwilebwile. Amen. ⁶ Loli te mo chibelile ukuti pamo ilaghano lya Chala lyapotwa. Pakuti te bonsi bo bali mu Izilayeli naloli loli bali ku ba Izilayeli. ⁷ Sona te bonsi yo mphapo ya Abulhamu naloliloli bana bache. Loli, " Ukwendela mwa Ayizeki momo imphapo yizukwitiziwa." ⁸ Momumo, abana ba mubili te bana ba Chala. Loli abana ba mwilaghano bobo bakusendiwa ukuba yo mphapo. ⁹ Pakuti agha mazwi gha laghano: Pakabalilo aka nkuzukwiza, sona umwana akwiza ukupeghiwa kwa

Sala." ¹⁰ Te chochino chene, loli pisinda u Abulahamu wepe akikutisiwa nu munthu weka, u Tata witu u Ayizeki-- ¹¹ pakuti bo abana bachili batapapiwe sona bo bachili batabombite nachimo ichibibi pamo ichiza, umwakuti ukubomba kwa Chala ukuyana nukuseba kubaghile kubeko, te chifukwa cha mbombo, loli chifukwa cha yuyo akamwitizya-- ¹² vikaneniwa ku kwache, "Usongo akwiza ukumubombela umunandi." ¹³ Chili ngati mo chikasimbiliwa: " U Yakobo nkamughana, loli u Esawu nkamubenga." ¹⁴ Po ulu tunene ichoni? Ka pali ubusita bugholosu nu Chala? Vitangabombiwa. ¹⁵ Pakuti akanena kwa Mozesi, " Nkuzukuba ni chisa kwa yo namupelela ichisa, sona nkuzukuba ni chililizi kwa yo naba nichililizi." ¹⁶ Po ulu, te chifukwa cha yumo yo ighana, pamo chifukwa cha yumo yo asamala, loli chifukwa cha Chala, yo akulangizya ichisa. ¹⁷ Pakuti amazwi ghakati kwa Faragho, " Iyi yoyo mbombo yo nkakwimika uwe, ukuti ndangizye amaka mwa uwe, sona ukuti izina lyane lufumusiwe mu chisu chonsi." ¹⁸ Po ulu, u Chala ali ni chisa kwa yo ighana, sona kwa yo ighana, akughoma umoyo. ¹⁹ Po ulu inthi wize unene ku kwane, "Ka choni cho akali kulonda ichifukwa? Ka wewenu yo angiminkana nu bwhigane bwache?" ²⁰ Mukususania, munthu, ka wewenu we ungamula ukususania nu Chala? Buli ichakumata chinganena kwa yo achimatanga, " Ka choni cho wamphanga bunonyene?" ²¹ Ka uwakumata ate nu bwabuke pi lyongo lyo akupanga ukufuma ku lumbulunga loka ichibigha cha mbombo iyiza, sona ni chibigha ichinyabo ichinji ichakuchibomvya bwilebwile? ²² Buli nanthi u Chala, akighana pakulangizya ubukali na maka ghache ghamanyikwe, angafwililikila nukufwasa pa vya kumata vya bukali ivyakuya pakunangania? ²³ Buli nanthi akabomba ivi ukuti alangizye ubukabi nu buchindamu bwache ku vibigha vya chisa, vyo kale akavipanga mu buchindamu bwache? ²⁴ Buli nanthi akabombanga sona ivi kukwitu, swe akatwitizya sona, te bo bene bo bali muba Yuda, loli sona ukufuma mu ba kunzi? ²⁵ Ngati mo akanenela sona mwa Hoseya: Nkuzukwitizya abanthu bane bo batakaba banthu bane, sona umughaniwa yo ataba mughaniwa. ²⁶ Po inthi vikababele vyo vikaneniwa kukwabo, ' Te mwe banthu bane,' po pala bazukwitiziwa' bana ba Chala uwa bumi," ²⁷ U Yesaya akalila nkani ivyakukwamfania na ba Izilayeli, " Napo ichibelengelo cha bana ba Izilayeli chikaba ngati musesenga wa mu nyanja, loli banandi bo inthi bize wapone, ²⁸ pakuti u Mwene akwiza ukufisya amazwi ghache mwilubilo sona ukusita kuchedwa." ²⁹ Ngati mo u Yesaya akanenela pisinda, " Pala u Mwene wa viwa atakatulekelanga imphapo ngali tuli ngati we Sodomu, sona nge twizite ukuba ngati we Gomola." ³⁰ Ka po tukwiza ukunena ichoni? Ukuti abakunzi bo batakabombanga ubugholosu, baba nu bugholosu, ubugholosu ubwa lwitiko. ³¹ Loli aba Izilayeli, bo batakabombanga ululaghilo ulwa bugholosu, bakapotwa pakufika palanyene. ³² Choni cho bakapotwa? Chifukwa batakabombanga nu lwitiko, loli mu mbombo. Bakipunula pibwe ilya kwipunula, ³³ ngati mo vikasimbiliwa, "Iolela, nkubika mu Ziyoni ibwe lyakwipunulapo sona ilyalabwe. Wensi yo akusubila umonyene atakwiza ukususiwa."

Chapter 10

¹ Ba wamwitu, umoyo wane ghukunyonywa sona vyo nkulenga kwa Chala vyabo , ukuti bize bapokiwe. ² Pakuti nkusimikizya ku kwabo ukuti bali ni changwi kwa Chala, loli bakubomba ukusita kumanya. ³ Pakuti, ukupotwa ukwivwisya ubugholosu bo bukufuma kwa Chala, nukulonda ukubomba ubugholosu bwabo, batakubika ubugholosu kwa Chala. ⁴ Pakuti u Kilisitu bwikusi bwa ndaghilo ubwa bugholosu kwa wensi yo akusubila. ⁵ Pakuti u Mozesi akasimba ivya bugholosu bo bukwiwa ukufuma ku ndaghilo: " Umunthu yo akubomba ubugholosu bwa ndaghilo azukwikala mu bugholosu bunonyene." ⁶ Loli ubugholosu bo bukufuma mu lwitiko bukenena ichi: Utakanene mu moyo wako, 'Ka wewenu yo inthi akakwele ku mwanya?' (yo inthi, akamwisye u Kilisitu); ⁷ sona manye unene uti, 'Ka wewenu yo inthi akisikile ku chisi?' (yo inthi, akamuzusye u Kilisitu ukufuma ku bufwe). ⁸ Loli vikunena ichoni? " Amazwi ghali papipi nuwe, mu mulomo wako sona mu moyo wako." Gho mazwi gha lwitiko, gho tukulumbilila. ⁹ Pakuti nanthi mu mulomo wako ukwitikizya ukuti u Yesu we Mmwene, sona nukusubila mu moyo wako ukuti u Chala akamuzusya ukufuma ku bufwe, inthi wize upokiwe. ¹⁰ Pakuti nu moyo wa yumo yo akusubila sona ali nu bugholosu, sona nu mulomo yumo akwitikizya inthi ize apokiwe. ¹¹ Pakuti amasimbo ghakuti, " Wensi yo akusubila mu mwache atakwiza ukoziwa insoni." ¹² Pakuti patalipo imphambano pakasi pa ba Yuda na ba Giliki. Pakuti viyanite bwaka ukuti u Mwene we Mwene wa bonisi, sona bukabi bwa bonisi bo bakumwitizya. ¹³ Pakuti wensi yo akwitizya izina lya Mwene akwiza ukupokiwa. ¹⁴ Ka po bangamwitizya buli buli umwene yo batakusubila? Ka po bangamusubila buli buli umwene yo batamwivwilepo? Bangamwivwa bulibuli bo bate nu mulumbilili? ¹⁵ Ka po bangalumbilila buli buli, pene po nanthi babatuma?--Ngati mo vikasimbiliwa, " Bwiza buli bwa nsalala zya bo bakulumbilila amazwi amiza!" ¹⁶ Loli te bonisi bakwivwila amazwi amiza. Pakuti u Yesaya akati, "Mwene, ka wewenu yo akwivwila vyo ivwa kukwitu?" ¹⁷ Pakuti ulwitiko lukufuma kukwivwa, sona ukwivwa ku mazwi gha Kilisitu. ¹⁸ Loli nkunena ukuti, " Ka bataktivwa?" Eeh, babaghile. "Umuzumanzi bukivwika pa chisu chonsi ichapansi, sona na mazwi ghabo mphaka ku bumalilo bwa chisu." ¹⁹ Ukupululila apo, nkunena ukuti, "Ka aba Izilayeli batakachimanya?" Pabwandilo u Mozesi akati, inthi mbanenele umwe mu kabini ukuba ngati te mwe baluko. Ukuba ngati luko lo lutakwivwisya, nkwiwa ukunyamusya ubukali bwinu." ²⁰ Po u Yesaya akaba pa bwelu bo akunena ukuti, " Nkaghiwa nabo batakandondanga. Nkabonekela kubo batakandalusyapo." ²¹ Loli ku ba Izilayeli akati, "Umusanya ghonsi nkafikila ni nyobe zyane ku bo bataktivwila sona ku banthu ba moyo ughughomu."

Chapter 11

¹ Po ulu nkunena ukuti, ka u Chala akabakana abanthu bache? Te mo vingabela. Pakuti nune ne mu Izilayeli, imphapo ya Abulahamu, wa luko lwa Benjamini. ² U Chala atakabakana abanthu bache, bo akabamanya. Ka muzimenye zyo

amasimbo ghakunena izya Eliya, mo akalambila kwa Chala nizya kususania kuba Izilayeli? ³ "Mwene, bakoma abaghonela bako, bapangulania ivighemo vyako. Nasyala nemwene, po bakulonda ubumi bwane." ⁴ Ka po ukwamula kwa Chala kukati choni? " Nasengula ne mwene abanalume abakukwana seveni sawuzandi bo batamufugamilile u Baal." ⁵ Nulu bwaka apa, pakabalilo aka basyeteko bamo chifukwa cha kusebiwa nu bwila. ⁶ Loli nanthi cho chisa, patalipo sona imbombo. Napo ubonyene ichisa chitakwiza ukuba cho chisa sona. ⁷ Po choni lelo? Ichinthu cho aba Izilayeli bakachilondanga, batakachagha, loli abasaliwa bakachagha, po bo bakasyala bakabaghomia. ⁸ Ichi chili ngati mo chisimbiliwe: "U Chala abapile umuzimu wa bulunkanu, amaso ukuti batakalilingenge, na makutu ukuti batakiwenge, mphaka kwi siku ili." ⁹ Po u Devedi akati, " Lileke i tebulo lyabo libe ngati chilepa pamo chipingo, cha kwipunulapo sona chakubakanizya. ¹⁰ Leka amaso ghabo ghabo ni chisi ukuti batakalilingenge, sona bagombane imisana yabo umwabukilila." ¹¹ Po ulu nkunena, " Ka bakipunula ukuti bawe? " Te mo vingabela. Mu buyo bwache, umwakupotwa kwabo, ubupoki bwiza ku ba kunzi, umwakuti babanene umwa kabini. ¹² Po nanthi ukupotwa kwabo kwa bukabi bwa pa chisu, sona nanthi ukusita kwandula kwa bukabi bwabo bwa kunzi, po bukulu buli bo bazukwimalizya nabo? ¹³ Po ulu nkunena ku kwinu mwe ba kunzi, sona mo mbelile ne mutumiwa wa ba kunzi, nkwikuzya pa mbombo yane. ¹⁴ Pamo ninganenela mu kabini ku bo mubili wane. Ukuti lumo tungapoka bamo. ¹⁵ Po nanthi ukukana kwabo kukung'anamula ukulamba ku chisu, po ka ukwitikizya kwabo kukwiza ukuba buli buli ku bumi ukufuma ku bufwe? ¹⁶ Po nanthi ivikomwa vyabwandilo viswepu po ni chakwela chope chiswepu. Nanthi imisisi yiswepu po ninsamba zyoze ziswepu. ¹⁷ Loli nanthi zimo insamba zyache zipyokite, pala uwe, ulusamba ulwamunkolongo ulwa Olive, mukukakatila ukonyene sona mukugabana imisisi iyiza iya likomo lya Olive, ¹⁸ mutakitutumule kunsamba. Po nanthi mukwitutumula, te mwe mukuyavwa imisisi, loli imisisi yoyo yikubavwa umwe. ¹⁹ Po inthi wize unene ukuti, " Insamba zikapyoliwa ukuti nize nkakatileko." ²⁰ Bobo bwanaloli. Chifukwa bo batakwivwila bobo bapyokiteko, loli wimilila nganganga chifukwa cha lwitiko lwako. Utakinong'one nkani umwapamwanya, loli ghoghope. ²¹ Pakuti nanthi u Chala atakasengulanga ulusamba ulukali po atangakusengula nuwe. ²² Lolela apa, ulu, ubwila bwa mbombo nu bukali bwa Chala: Ubukali bukiza ku ba Yuda bo bawile, loli ichisa cha Chala chili pa pinu, nanthi mutakupitilila mu bwila bwache. Po lumu numwe mungize mudumuliwe. ²³ Sona ulu bope, nanthi batakubukilizya mukusita kusubila, ba kwiza ukubanyokezya. Pakuti u Chala amenye mo angabanyokezya sona. ²⁴ Pakuti umwe mukadumulika ngati chipeliwa lya likomo lya Olive ilya mu nkolongo, sona ukupambana mu chipeliwa mukabikiwa ku chikomo cha Olive ichiza, ka vizukuba ubwinji buli buli, kutusamba utwakupeliwa, ukuti tubikiwe ko tukafuma ku chikomo cha Olive? ²⁵ Nthakulonda umwe ukuti mube basita kubuziwa, ba wamwitu, ivya bubombi ubu, ukuti mutakabe na mahala mu nyinong'ono zinu: Ichabufisamu chakuti aba Izilayeli babaghomizye imyoyo yabo mphaka ubwinji bwa ba kunzi bwize. ²⁶ Ulu aba Izilayeli boni bakwiza ukupokiwa, ngati mo visimbiliwe: " Mu Ziyoni momo muzukufuma umupoki. Akwiza ukufumia utwa chala utubibi ukufuma mwa Yakobo, ²⁷ sona ili likwiza ukuba lilaghano nabo, po nkwiza ukufumia imbibi." ²⁸ Pakuyana ni bangeli mo libelile, bo balwani chifukwa cha bwithane bwinu. Loli ukuyana namo ulusalo lubelile, baghaniwa chifukwa cha basekulu babo. ²⁹ Pakuti ichabupi nu kwitizya kwa Chala vitakuchenjapo. ³⁰ Pakuti kale mutakivwila kwa Chala, loli ulu mwapokela ichisa chifukwa cha kusita kwivwila. ³¹ Mu nzila iyonyene, po aba Yuda baba basita kwivwila. Ichakwizapo chakuti ichisa chikalangiziwa ku kwinu pakuti bope ulu babaghile ukupokela ichisa. ³² Pakuti u Chala ighalila boni abasita kwivwila pakuti pamo alangizye ichisa kwa boni. ³³ Oh, ubuya pansa bwa bukabi boni amahala nu kumanya kwa Chala! Wewenu yo angamanya ukudumula kwache, sona inzila zyache zipululile pa vyo akuvyagha! ³⁴ Pakuti wewenu yo amenye inyinong'ono zya Mwene pamo yo iza ngati likambala? ³⁵ Pamo wewenu uwa bwandilo yo amupile chimo ichinthu u Chala, ukuti u Chala ize amunyosezye papo?" ³⁶ Pakuti ukufuma kukwache sona ukwizila mu mwache sona kukwache mo vyonsi vili. Ubuchindamu bwa bwile bwile bube ku kwache. Amen.

Chapter 12

¹ Polelo nkubalenga umwe, ba wa mwitu, mwa chisa cha Chala, mutakabike imibili yinu ukuba likemo lyabumi, ubuswepu, bo bwitikiziwe nu Chala. Ubu bobo bubombeli bwinu ubwa Chala. ² Mutakiyanizyenge ni chisu, loli mwanduke nu kunyokela kubupya kwa nsibo zinu. Mubombe ichi ukuti mumanye cho chiza, ichakwitikiziwa, sona nu bwithane bwa Chala. ³ Chifukwa cha bwila bo bukapewa kukwane po nkunena kwa wensi wa umwe: Mutakinong'onele nkani mwebene ukulusya mo vibelile, loli mubaghile, mwinong'onenge nu budumuzi ubwa kuyana. Wensi ukuyana ni chipimo cha lwitiko lo u Chala abapile umwe. ⁴ Pakuti tuli ni vigabo ivinji mu mubili woka, loli te vigabo vyonsi vili ni mbombo iyakuyana. ⁵ Mukuyana bwaka, uswe sweswe binji mu mubili woka mwa Kilisitu, sona swe chigabo cha yunji nu yunji. ⁶ Tuli ni vyabupi vya kupambanapambana ukulingana nu bwila bo bukapoghiwa ku kwitu. Nanthi yumo ichabupi chache chikunena ivyakunthanzi, vineneke ukulingana ni chipimo cha lwitiko lwache. ⁷ Nanthi yumo ichabupi cha bubombi, muleke abombe. Nanti yumo ichabupi chache cha bumanyisi, muleke amanyisye. ⁸ Nanti yumo ichabupi cha kughomya, muleke aghomye. Nanti yumo ichabupi cha kupa, muleke ape mwakuyana. Nanti yumo ichabupi cha kulongozya, leka alongozye nakayilo. Nanti yumo ichabupi chakubonesya ichisa, leka abonesye nu bugholosu. ⁹ Leka ulughano lube lwa kusita bumyansi. Nyanyala cho chibibi; kolesya cho chiza. ¹⁰ Ukuyana nu lughano lwa pa ba wamwitu, mughanane ni chililizi weka nu yunji. Ukuyana nu muchinzi, muchindinkanenge weka nu yunji. ¹¹ Ukulingana ni changwi, mutakabe bakata. Ukuyana nu muzimu, mwipe. Ukuyana nu Mwene, mumubombele. ¹² Muhobokenge mu lusubilo, mube bachimyeka mu ntamyoy, musubalilikenge mu nyiputo. ¹³ Mwavwanenge nabo mu vyakusobelwa abanthu

abaswepu aba Chala. Muzyaghe inzila izinji izyakulangizya ubwiza.¹⁴ Mubasayenge bo bakubavwima; Mubasayenge sona mutaka ba vvimenge.¹⁵ Muhobokenge nabo bakuoboka; Mulilenge nabo bakulila.¹⁶ Mube ni nsibo yoka kwa weka nu yunji. Mutakinong'onenge mu nzila iyakwitutumula, loli mupokele nabakuyuyuka. Mutakipale pa nyinong'ono zinu.¹⁷ Mutakanyokeze ububibi pa bubibi. Mubombenge iviza pa maso gha banthu bonisi.¹⁸ Nanti mo vingabela, ukulingana namo mungabela, mwikalenge nu mutende na banthu bonisi.¹⁹ Mutakatanizyanenge mwebene, baghaniwa, lilo mulekele inzila ya bukali u Chala. Pakuti visimbiwe, ""Ukutanizya kwane; Nkwiza panyokezya; akuti u Mwene." "²⁰ Loli " nanti umulwani wako ali ni nzala, mulyesye. Nanti ali ni nyota, umupe ichakung'wa. Pakuti nanti ukubomba ichi, ukwiza pakubunganika amakalazibwe gha moto pa mutu wache." "²¹ Mutakapotiwenge ni mbibi, loli mupotenge imbibi nubwiza.

Chapter 13

¹ Leka umnthu wensi ivwile bo bali pa bulamulili ubwa pamwanya, pakuti ubulamulili bonisi bukufuma kwa Chala. Ubulamulili bonisi bo buliko busebekite nu Chala.² Polelo yo nanti akwiminkana nu bulamulili akususya indaghilo zya Chala; sona na bonisi bo bakususania nichu bakwiza ukupokela ubulonzi pa bene.³ Pakuti abalamulili te bakoghofya pa mbombo inyiza, loli pa mbombo imbibi. Ka ukunyonywa ukuti utakabe we mogha ku balamulili? Ubombenge iviza po inthi ize akukweze.⁴ Pakuti we mubombi wa Chala pa Viza. Loli nanti ukubomba ivibibi, ghoghope; pakuti atakunyamula bwaka upanga kusita chifukwa. Pakuti mubombi wa Chala, yo akunyokezya ubukali pa yo abomba akabibi.⁵ Polelo mube bakwivwila, te chifukwa cha bukali hagma, loli po chifukwa cha mabyebye.⁶ Pa chifukwa cha ichi numwe musonke nu musonko. Pakuti abalamulili babombi ba Chala, bo bakubombela ichi bwile.⁷ Mubape bonisi ichakubayana: umusonko kuba musonko, ukatundu ku bakatundu, ubogha ku babogha, umuchinzi ku bamuchinzi.⁸ Mutakabape ningongole nayimo, mwikizye ukughanana weka nu yunji. Pakuti yo akughana umupalamani wache akukwanisa ilamulo.⁹ Inkomelezyo, " Utakabe we malaya, utakakomenge, utakibenge, utakanyonywenge," sona ni zinji zyo ziliko zikunganite ulu, " Umughane umupalamani ngati mo wighanile wemwene." "¹⁰ Ulughano lutakumubombela akabibi umupalamani. Polelo, ulughano kufisa kwa lulaghilo.¹¹ Chifukwa cha ichi, mwamany akabalilo, ukuti akabalilo kafika kale aka kuzibukila. Pakuti ulu ubupoki bwitu bwapalamila ukuchira napo tukasubilanga.¹² Ubusiku bwamala, umusanya wapalamila. Polelo tutaye imbombo zya mu chisi, po zanga tuvwale ivilwilo ivya pa bwelu.¹³ Zanga twendenge akiza kene, ngati musanya, kusita kuvulungana pamo ngati we chakolwa; sona tutakendenge mu bumalaya pamo mubukwakwa, sona mu lombwa pamo mukabini hagma.¹⁴ Loli muvwale u Mwene u Yesu Kilisitu, sona mutakitikizye nachimo icha mubili, ukuti chibombekenge.

Chapter 14

¹ Mupokele wensi yo uwa kufoka mu lwitiko lwache, kwambula ukumususa ukudalika kwache.² Yumo akuba nu lwitiko ulwakulyela vyonsi, uwa kufoka akulya inyanyi ya mani yene.³ Yo akulya vyonsi atakapule yo atakulya; sona wepe yo atakulya nachimo atakumulonge yo akulya chonsi. Pakuti we Chala yo amupokelile.⁴ Wewenu, we ukulonga uwa mbombo uwa yunji? U mwenecho mwene yo akuwa pamo akwimilila kwa bwana wache. Loli angabuziwa ukuti imilile chifukwa umwene yo ali namaka ukuti imilile.⁵ U munthu akulipala isiku limo ukulusya ilinji. Yumo akughapala ghonsi ukuti ghananite bwaka. Umunthu wensi ikutisiwe ni nyinong'ono zyache.⁶ U munthu yo akulinong'onela isiku, akulinong'onela chifukwa cha Mwene; sona yo akulya, akulyela chifukwa cha Mwene, pakuti akubika amapalo kwa Chala. Wepe yo atakulya akuleka pakulya chifukwa cha Mwene; wepe akumusalifya u Chala.⁷ Pakuti pate nayumo yo akwiyikalila mwene, sona nayumo akwifwila mwene.⁸ Pakuti nanti sive babumi, sive ba bumi chifukwa cha Mwene, sona nanti tukufwa, tukufwa chifukwa cha Mwene. Po kali tube bumi pamo tufwe, sive bache ba Mwene.⁹ Pa chifukwa ichi u Kilisitu akafwa akaba nu bumi sona, ukuti abe we Mwene wa bonisi bafwe na ba bumi sona na bonisi bo bali nu bumi.¹⁰ Loli uwe, ka choni cho ukulonga uwa mwinu? Sona uwe, ka choni cho ukumupepula uwa mwinu? Pakuti twebonisi tukwiza pakwimilila panthanzi pa chitengo cha bulongelo icha Chala.¹¹ Pakuti visimbiwe, "Ngati ne mumi," akunena u Mwene, " kukwane ichimpemvu chonsi chikwiza ufugamila, sona ululimi lonsi lukwiza pakwitikizya u Chala." "¹² Pakufuma apo, wensi wa uswe akwiza pakwimenela pamwene kwa Chala.¹³ Polelo, za tutakalanganenge, loli mubuyo bwache twinong'one ichi, nayumo atakabike ichakupunzya pamo ichakuwisa umunyabo.¹⁴ Une nkumanya sona menye mwa Mwene u Yesu ukuti pate nachimo ichakusita ukuswepa pa chene. Loli kwa yuyo akuti chakusita kuswepa, weyo chikubanga chambula kuswepa.¹⁵ Nanti uwa mwinu akalala chifukwa cha chakulya chako po mutakwenda mu lughano. Utakamunangenge ni chakulya chako yo Kilisitu akamufwila.¹⁶ Po mutakitikizyenge vyo musenda ukuba viza ukuti viba vibibi.¹⁷ Pakuti ichnamwene cha Chala te kulya nu kung'wa hagma, loli nu bugholosu, mutende, sona nu kusekelela mu Muzimu Umuswepu.¹⁸ Pakuti yo akumubombela u Kilisitu mu nzila yinonyene wakwitikiziwa nu Chala sona nukupaliwa na banthu.¹⁹ Po ulu, zanga tukonke ivinthu vyo vikuzenga weka nu yunji.²⁰ Mutakanangenge imbombo zya Chala chifukwa cha vyakulya. Ivinthu vyonsi viswepu, loli chikuba chibibi nanti yumo alya cho nanti uyunji alya chikumunanga.²¹ Chizapo ukuleka ukulya inyama, pamo ukung'wa ubwalwa pamo nukubomba chonsi cho chingapanga uwa mwinu ukuti anange.²² Usungilile ulwitiko lo uli nalo pakasi pa uwe nu Chala. Musayiwa u munthu yo atakwisusa mwene pachu achitikizye.²³ Yo akukayikila akususika nanti angalya, chifukwa chitakufumila ku lwitiko. Sona chonsi cho chitakufuma ku lwitiko ko kunanga.

Chapter 15

¹ Ulu uswe swe tuli namaka tubaghile ukusenda ivyakufoka vya bakufoka, sona tubaghile ukwihobosya twebene. ² Leka wensi mwa umwe ahobosyenge umupalamani wache nacho chiza umwakuti amuzenge. ³ Pakuti u Yesu wepe ata kihobosya mwene. Mu buyo bwache, vikaba ngati mo vikasimbiliwa, "Umusamu gho bakakusamula ghukangwila une." ⁴ Pakuti chonsi cho chikasimbiwa kale chikasimbiwa pakutulamula umwakuti ukufumila mu buchimyeka sona ukufumila mulukazyo ulwa masimbo tungaba nu lusubilo. ⁵ Po leka u Chala uwa bufisa lyoyo sona uwa lukazyo abape insibo iyakuyanana weka nu yunji ukufwana mwa Yesu Kilisitu. ⁶ Leka yo akubomba ichi abombe umwakuti ninsibo yoka mumuchindike nu mulomo ghoka u Chala nu Tata uwa Mwene witu u Yesu Kilisitu. ⁷ Polelo mupokele weka nu yunji, ngati mo u Kilisitu wepe akakupokelela uwe, ku buchindamu bwa Chala. ⁸ Pakuti une nkuti bati u Kilisitu akapangiwa ukuba mubombi uwakudumulika mumalo mwa bwanaloli bwa Chala, mumalo mwa kughomya amalaghano gho ghakapewa ku ba sekulu, ⁹ sona nukuti abamitundu bamuchindike u Chala chifukwa cha chisa chache. Ngati mo visimbiliwe, "Polelo inti mbapale pakasi pa ba mitundu nu kwimbila izina linu." ¹⁰ Akuti sona, "Hoboka, umwe ba kunzi poka na banthu binu." ¹¹ Nkunyokezya sona, "Mupale u Mwene, mwebonsi ba kunzi; leka abanthu boni bamupale." ¹² Sona, u Yesaya akuti, "Umusisi wa Jesse inthi wize, wugho inthi ghufume ukwiza palamula aba kunzi; mu mwache aba kunzi inthi bize bamusubile." ¹³ Leka u Chala uwa lusubilo abizuzye umwe nu buhobosu boni poka nu mutende mukusubila, umwakuti na maka gha Muzimu Ughuswepu mube mukasi mu lusubilo. ¹⁴ Une nemwene nikutisiwa numwe, ba wa mwitu. Une nikutisiwa nukuti numwe mwebene mwizwile nu bwiza na kamanyile konsi. Une nikutisiwa ukuti mungamanyisania. ¹⁵ Loli une nkubasimbila ivinji nubukivu ivya vinthu vimo ivyakubakumbusya umwe sona, chifukwa cha bwila bo u Chala akampa. ¹⁶ Ichabupi chakuti imbe ne mubombi wa Kilisitu Yesu uwa kutumiwa ku ba kunzi, ukuti nipe ngati ne muputi wabulumbilili bwa mazwi gha Chala, ukuti ukwipa kwa ba kunzi kube kwakwitikiziwa, nukufikapo mwa Muzimu Umuswepu. ¹⁷ Mwa Kilisitu Yesu indi nacho ichifukwa ichakwitumvizya pa bubombi bwane kwa Chala. ¹⁸ Pakuti ntakwiza ukusayila ukunena chimo ukulusya cho u Kilisitu afisizye mu mwane ukuti aba kunzi babe bakwivwila. Ivi vyo vinthu vyo vikibombeka mu mazwi na mumbombo, ¹⁹ mu maka gha vibonekelo ni viswigo na mumaka gha Muzimu. Vikaba ulu ukuti nyamule ubulumbilili bwa Kilisitu ukufuma mu Yelusalemu ukuzyungulila mpaka ukufika ku Illyricum, ukuti mbombe imbombo yonsi. ²⁰ Mu nzila iyi, ukulonda kwane kukaba kwakuti mfumusye ubulumbilili, konsi ko izina lya Kilisitu litamanyikizwe, umwakuti ntakazenge ulufula pa munthu uyunji. ²¹ Chili ngati mo chisimbiliwe: "Na bakusita kubuziwa intumi bakwiza pakumulinga, sona nabo batakamwivwa bakwiza pa kwivwisya," ²² Polelo naba newa kukanizika akabalilo akinyi ukuti nize ku kwinu. ²³ Loli ulu, nte sona na malo aghanji muchigaba ichi, sona naba ne wakunyonywa ku myaka iynji ukuti nize kukwinu. ²⁴ Nkusubila pakubalolela pala inti mpulusanienge uko pa bulendo bwane ukuya ku Sipeni, ukuti mwize munavweko pa bulendo ubwa kubuka, pala niza nilagha ukuba numwe kwakabalilo. ²⁵ Loli ulu naya ku Yelusalemu, pakubombela abanthu abaswepu aba Chala. ²⁶ Pakuti kakaba kabalilo akiza abaku Makedonia na ku Achaia pakusangula ubutuli bumo ukuti bwavwe abanthu apapina abaswepu aba mu Yelusalemu. ²⁷ Inga, kakaba kabalilo kabo akiza, sona bakabapa abene. Pakuti aba kunzi bakagabananga nabo ivya buzimu, po bakabapa aba Yuda imbombo ni vya kubombela. ²⁸ Polelo, nanthi naya namalizya imbombo iyi sona naba nubwanaloli ukuti bapokela vyonsi, nkuzu kuya ku Sipeni nu kubendela umwe pa bulendo bwane. ²⁹ Nkumanya ukuti po nkuya pakwiza ku kwinu nkuya pakuba wakwizula nu lusayo lwa Kilisitu. ³⁰ Po une nkubalambilizya umwe, ba wamwitu, mwa Mwene witu u Yesu Kilisitu, sona na mu lughano lwa Muzimu, ukuti tulwisizye poka nune pakuniputula kwa Chala. ³¹ Mwipute ukuti mpokiwe kbasita kwivwila aba mu Yudeya, nukuti ububombi bwane ku Yelusalemu buye bupokeleleke na banthu abaswepu aba Chala. ³² Mwipute ukuti nize kukwinu nukuhoboka ukwendela mu bwigthane bwa Chala, sona nukuti, mubupoka numwe, tubwaghe ubutuzyo. ³³ Leka u Chala wa mutende abe numwe mwebonsi. Amen.

Chapter 16

¹ Nkubabuzya umwe ivya Febi umuyemba witu yo mubombi wa Chalichi lyo lili mu Cenchrea, ² umwakuti mumupokelele mwa Mwene. Mubombe ichi mukabilo akiza ngati mwe baswepu aba Chala, sona mumutule ubutuli boni bo angalonda ku kwinu, chifukwa ali mutuli wamaka nkani kukwane na ku binji. ³ Mumulamuke u Pulisila nu Akila, ababombi abanyane mwa Kilisitu Yesu, ⁴ bo bakwibika mu bulwani chifukwa cha bumi bwane. Tenene nkubasalifya nemwene loli ni vipanga vyonsi ivya ba mitundu. ⁵ Mulamuke ichipanga cho chili mu nyumba zyabo. Mumulamuke u Epauetus umughaniwa wane, yo chikomwa cha mu Asiya kwa Kilisitu. ⁶ Mumulamuke u Maliya, yo akababombela umwe nkani. ⁷ Mumulamuke u Andronicus sona nu Junias, bo baliko sona ba kayidi banyane. Bo bamanyikizwe nkani ku batumwa, sona bakaba mwa Kilisitu bo une nchili. ⁸ Mumulamuke u Ampliatius, umughaniwa wane mwa Mwene. ⁹ Mumulamuke u Urbanus, uwambombo munyane mwa Kilisitu, sona u Stachys, umughaniwa wane. ¹⁰ Mumulamuke u Apelles, yo wakusubalilika mwa Kilisitu. Mubalamuke boni aba mu nyumba ya Aristobulus. ¹¹ Mumulamuke u Herodion, uwa luko lwane. Mulamuke boni aba mu nyumba ya Narcissus bo bali mwa Mwene. ¹² Mulamuke u Tryphaena nu Tryphosa, bo bakabomba na maka mwa Mwene. Mumulamuke u Persis umughaniwa, yo abomba hee mwa Mwene. ¹³ Mumulamuke u Rufus, uwakusebiwa mwa Mwene, sona nu mama wache nune. ¹⁴ Mumulamuke u Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, sona na ba wa mwitu bo bali nabo. ¹⁵ Mumulamuke u Philologus nu Julia, Nereus sona nu muyemba wache, nu Olympas, na boni abanthu bo baswepu ba Chala bo bali nabo. ¹⁶ Mulamunkanenge uyunji nu mnyantche mu

kufyompana ukuswepu. Ivipanga vyonsi ivya Kilisitu vukubalamuka.¹⁷ Ulu nkubalambilizya, ba wa mwitu, mwinig'onele nkani bo bakuleta impatuko sona ni nkalalizi. Bakubukilila nkani mu bumanyili bo mukamanyila. Fumako ku kwabo.¹⁸ Pakuti abanthu ngati aba batacumubombela u Kilisitu u Mwene witu awe, loli intumbo zyabo. Na mazwi ghabo aghatonsu na gha kupepeka nukupusika imyoyo ya bafwase.¹⁹ Chifukwa akabilo ka kwivwila kwinu kabafikile abinji. Ne wakuheboka, po, numwe, loli nkulonda ukuti mube ba mahala ngati ku vila vyo viza, nukuba ba kufwasa ku vinthu ivibibi.²⁰ U Chala uwa mutende inthi amutumbulanie u Satana kuntende ku malwayo ghinu. Ubwila bwa Mwene u Yesu Kilisitu ghubenge numwe.²¹ U Timoti, uwambombo umunyane, akubalamuka, sona u Lucius, Jason, nu Sosipater, aba luko lwane.²² Une, Tertius, ne nkusimba u kalata uyu, nkubalamuka mwa Mwene²³ Gaius, yo akwikalako poka ni chipanga, akubalamuka. Erastus, umusungi chuma wa kaya, akubalamuka, poka nu Quartus uwa mwitu.²⁴ Leka ubwila bwa Mwene u Yesu Kilisitu wubenge numwe. Amen.²⁵ Ulu yo angamanya pabapa amaka gha kuyana ni chipanga sona nu bulumbilili bwa Yesu Kilisitu, ukulingana nu busetuli wa vya kuvwama vyo vikafisiwa ukufuma kale,²⁶ loli ulu vyasetuliwa nu kumanyikwa ukufumila mu vya kusimba ivya baghonela ku chisu chonsi, mu bulamuli bwa Chala uwa maka, ghonsi nu kwiza nu lwitiko lwa kwivwila²⁷ Kwa Chala mwene uwa mahala, ukwendela mwa Yesu Kilisitu, kubenge ubuchindamu bwa bwile bwile. Amen.

1 Corinthians

Chapter 1

¹ U Pabulo, akitiziwa nu Kilisiti Yesu ukuba mutumwa mu bwithane bwa Chala, nu kukopelezya aba wa mwitu,² ku tchalichi cha Chala pa Kolinthi, bo bitiziwe mwa Kilisiti Yesu sona ukuti babe banthu abagholosu, poka nabonsi konsikonsi bo bakwitizya pi zina lya mwene witu Yesu Kilisiti, yo mwene wabo nuswe witu.³ Ichisa nu mutende vibe kukwinu ivya kufuma kwa Chala u tata witu nu mwene u Yeso Kilisiti.⁴ Akabalilo konsi nkusalifya kwa Chala wane mwa umwe chifukwa cha chisa Chala cho u Kilisiti Yesu akabapa.⁵ Abapanga ukuba bakabi mu nzila yonsi, muneno yonsi na bumanyi bonsi,⁶ ngati lusimikizyo pavya Kilisiti lusimikiziwe ukuti bwanaloli mwa umwe.⁷ Polelo mutakusobelwa ichabupi nachimo icha muzimu po mukulindilila ukuvumbula kwa mwene witu Yeso Kilisiti.⁸ Akwiza sona ukubakazya mpaka ku bumalilo, pakuti mutakize mube bakulongiwa pisiku lya mwene witu u Yeso Kilisiti.⁹ U Chala wa lwitiko, yo akabitizya mu ya mwana wache, Yeso Kilisiti u mwene witu.¹⁰ Ulu nkhubabuzya, ba wamwitu, ukwizila mwi zina lya mwene witu Yeso Kilisiti, yo mwebonsi mu kumwitika sona te pize pabe ukugabinkhana pakasi pa pinu. Nkhubabuzya ukuti mukabe poka ni nyinong'ono zyoka sona na mu mbombele yoka.¹¹ Pakuti vipangiwe pa bwelu ku kwane, ba wamwitu, ku banthu ba ku Kilowe pakuti bakubomba pakasi pa umwe.¹² Nkhung'anamula ichi: Wensi mwa umwe akuti, "Indi nu Pabulo," pamo "Indi nu Apollo," pamo "Indi nu Kefasi," pamo "Indi nu Kilisiti."¹³ Ka u Kilisiti agabinkhanite? Ka U Pabulo akapamanthiliwa chifukwa cha umwe? Ka mukoziwa mwi zina lya Pabulo?¹⁴ Nkhumupalizya u Chala pakuti nthozizyepo yumo mwa umwe ukufumyako Kilisipasi nu Gaius.¹⁵ Ichi chikaba ubonyene ukuti nayumo uwa umwe anenenge ukuti mukoziwa mwi zina lyane.¹⁶ (Nkhozya sona abapakaya ka Sitefani. Ukupululila apo nthamenye nanthi nkhozya sona abanji.)¹⁷ Pakuti u Kilisiti atakanthuma une pakuti nozyenge loli ukuti ndumbilile izwi lyache --te chifukwa cha kuchebe pakunena, loli pakuti ichipinjika cha Kilisiti chitakamale amaka.¹⁸ Pakuti amazyu gha mphinjika ghakonyofu ku bo bakufwa. Loli ku bala bo bakupokiwa, gho maka gha Chala.¹⁹ Pakuti zisimbiwe, "nkwiza ukukomanya amahala gha ba mahala. nkwise ukuvulunganya ukwivwisya ku ba mahala."²⁰ Ka uwa mahala ali kwiyi? Ka uwa kumanyila ali kwiyi? Kuli kwiyi ukususanya kwa chisu? Ka u Chala atang'anamwile amahala gha chisu ukuba ghakonyofu?²¹ Pakuti ichisu na mahala ghache chitakumumanya u Chala, u chala akahobosiwa mu bulumbilili ulubibi ukupoka bo bakumwivwila.²² Pakuti aba Yuda bakulondanga ivyakulingilapo vyaviswigho sona aba Giliki bakulonda amahala.²³ Loli tukulumbilila u Kilisiti yo akapamanthiliwa, ichipumuzyo ku ba Yuda sona ubukonyofu ku ba Giliki.²⁴ Loli ku bala bo uChala akabitizya, bonsi aba Yuda na ba Giliki, tukulumbilila u Kilisiti ngati gho maka gha mahala gha Chala.²⁵ Pakuti ubukonyofu bwa Chala bwa mahala ukuchila ubwa banthu, sona ubupotwe bwa Chala buli na maka ukulusya abanthu.²⁶ Linga pa lwitizyo lwinu, ba wa mwitu. Te binji mwa umwe bakaba na mahala ku mubili. Te bonsi mwa umwe bakaba na maka awe.²⁷ Loli u Chala akasala ivinthu ivikonyofu ivya chisu ukuti vikozye insoni aba mahala. U Chala akasala cho chite na maka mu chisu cha pansi ukuti chikozye insoni cho chili namaka.²⁸ U Chala akasala cho chapansi ni vyanyoziwa vyo akavisala mu chisu. Akusalanga sona navyo tutakuvibelenga vyo vite nimbombo vikuba ni mbombo Akapanga ichi pakuti kutakabe nayumo uwakuba ni chifukwa cha kwikwezya panthazi papache.³⁰ Chifukwa cha vyo u Chala akabomba, po muli mwa Kilisiti Yeso, yo akiza kukwitu na mahala ukufuma kwa Chala. Akaba mu ghohosu kuswe, muswepu, nu mupoki.³¹ Icha kukonkhapo, ngati mo visimbiwe, "Muleke yo akwikwezya, ikwezye mwa mwene."

Chapter 2

¹ Po nkhisza kukwinu ba wamwitu nthakiza pakunena ivinji ivya kunena pamo amahala ngati mo nkhanenela ubwanaloli ubuvwamu bwa Chala.² Pakuti nkhinong'ona nthakamenye nakamo po nkhaba numwe loli u Yeso Kilisiti, akapamanthiliwa.³ Sona nkhaba numwe mubupotwe nu bogha nukutetema ukukulu.⁴ Amazyu ghane nukulumbilia kwane kutakaba nukubonesya kwa muzimu namahala. Mumalo mwache, ghakaba nichibonesyelo cha muzimu na maka,

⁵ ukuti ulwitiko lwinu manye lube namaka gha bunthu, loli amaka gha Chala. ⁶ Po ilelo tukunena ivyamala pakasi pa bakuzi, loli ivyamahala gha chisu ichi hagma, pamo ubulamulili bwa myaka iyi, bo bakupitilila. ⁷ Mu malo mwache, tukunena amahala gha Chala mu bwanaloli ubufisamu, amahala gho ghafisiwe gho u Chala akaghabikila nzila bo utubalilo twa buchindami bwitu butizite. ⁸ Atalipo nayumo umulaghilili uwa kabalilo aka yo akwivwisya, pakuti nanthi bakivwisya, nge batakamupamanthila umwene uwa buchindamu. ⁹ Loli ngati mo visimbiliwe, "Patalipo ilinso lyo likalolela, patalipo ikhutu lyo likivwa, naghumo umoyo wa munthu gho ghukinong'onelapo zyo u Chala akasenganizya bo bamughanite"---- ¹⁰ Loli u Chala asetwile ivinthu ivi kukwitu ukwizila mwa muzimu. Pakuti u muzimu ghukulonda chonsi, napo ubutali bwa vinthu vya Chala. ¹¹ Pakuti weyo amenye inyinong'ono zya munthu ukupatula inyinong'ono zya muzimu mu mwache? Polelo nayumo yo angamanya ivya bufisamu bwa Chala ukupatula umuzimu wa Chala. ¹² Loli tutakapokelapo umuzimu wa Chisu loli umuzimu gho ghfumite kwa Chala, ukuti lumo tungamanya ivinthu mu bwabuke vyo vikapeghiwa ku kwitu. ¹³ Tukunena ivinthu ivi mu mazwi te kokuti tumanyisiwe na mahala gha munthu loli agha muzimu, ukung'anamulila ivinthu vya muzimu ku banthu ba muzimu. ¹⁴ Abanthu bo batali nu muzimu batakupokela ivinthu vyo vili mu muzimu wa Chala pakuti bakonyofu kukwache. Atabamenye abene chifukwa bali kubutali ni vya buzimu. ¹⁵ Yumo yo akulonga ivya buzimu mu vinthu vyonsi, loli umwene atakulongiwa nabanyatche. ¹⁶ Pakuti wewenu yo angamanya aminong'ono gha mwene ukuti amumanyisye?" Loli tuli ninyinong'ono zya Kilisiti.

Chapter 3

¹ Sona nune, ba wamwitu, nthakanena ku kwinu ngati ba ku muzimu, loli ngati ba ku mubili ngati twana utunandi mwa Kilisiti. ² Nkhabang'wesya ulukama, ivyakulya ivyakughoma hagma, pakuti mutaba bakwisenganya; po buli nakabalilo aka pope muchili mutisenganizye. ³ Pakuti muchili muli ku mubili. Pala utubini nu bulwe vichili vili papinu, mutakwikala ku mubili, sona mutachili mukwenda nu bunthu? ⁴ Pakuti nanthi yumo akuti, "Nkhumukonkha u Paulo," sona abanji bakuti, "Nkhumukonkha u Apollosi," te mwe banthu bwaka? ⁵ Po wewenu yo we Apollosi? Wewenu we Pabulo? Bambombo bo mukasubalilamo, ngati umwene mo akabapela imbombo kwa ali wensi. ⁶ Nkhabyalala sona u Apollosi akitililanga, loli u Chala akavikuzya. ⁷ Polelo, pamo yumo yo akubyalala nayo akwitalila bate ni mbombo. Loli we Chala yo akuvikuzya. ⁸ Po yo akubyalala nayo akwitalila boboka bwaka, wensi akwiza ukupokela ichabupi chache ukuyana ni mbombo zyache. ⁹ Pakuti tukubomba poka nu Chala. We mughunda wa Chala. Chakuzenga cha Chala. ¹⁰ Ukuyana ni chisa cha Chala cho chikapeghiwa ku kwane ngiti muzengi uwakumanya nkhanu, po nkhabika ulufula po yumo akuzengapo. Wensi u munthu achebe mo akuzengela papo. ¹¹ Pakuti nayumo angazenga ulufula ukuchila lo luzengiwe, yo, we Yeso Kilisiti. ¹² Pakuti nanthi yumo akuzenga pa lufula nu golide, siliva, amabwe amiza, ivikomo, amasote, pamo amalanzi, ¹³ imbombo zyache zikwiza ukubonekela, pakuti ubwelu bukwiya ukuvibonesya. Pakuti vkwiya ukubonekela mu moto. U moto ghukwiza ukughonja ubwiza bwa chimo cho yumo abomba. ¹⁴ Nanthi imbombo ya yumo yasyala, akwiza ukupokela ivyabupi; ¹⁵ loli nanthi imbombo ya yumo yochiwa, akwiza ukwivwa ukubaba, loli umwene akwiza ukupona, ku chilango cha moto. ¹⁶ Ka mutamenye ukuti mwe tempeli lya Chala sona ukuti umuzimu wa Chala ghukwikala mu mwinu? ¹⁷ Nanthi yumo akukokomanya i tempeli lya Chala, u Chala akwiza ukumukomanya umunthu uyo. Pakuti i tempeli lya Chala liswepu, lyo mwemwe. ¹⁸ Patakabe u munthu nayumo uwakuti akupusike. Nanthi yumo mwa umwe akwinong'ona ukuti wa mahala mutubalilo utu, abe "mukonyofu" ukuti akize abe wa mahala. ¹⁹ Papo amahala gha chisu cha pansi ghakonyofu nu Chala. Pakuti zisimbiliwe, "akubakola ba mahala mububibi bwabo." ²⁰ Sona, u Chala amenye ukuti aminong'ono gha bamahala ghabwaka." ²¹ Pa chifukwa ichi, nayumo yo akwikwezya mu banthu. Ivinthu vynsi vinu, ²² kwali we Pabulo, pamo we Apollosi, pamo Kefasi, pamo chisu cha pansi, pamo bumi, pamo yomfwa, pamo vinthu vyo vilipo, pamo vinthu vyo vikwiza. Vyonsi ivinthu vinu, ²³ sona mwe ba Kilisiti, u Kilisiti wa Chala,

Chapter 4

¹ Umu momo umunthu abaghile ukuti atusendele, ngati swe babombi ba Kilisiti nabo bakusetula vyo vifisiwe vya Chala. ² Po ulu cho chikulondiwa nabo bakusetula chakuti babe bakusubaliliwa. ³ Loli kukwane, kanthu kanandi nkhanu ko ningalongiwa numwe pamo nubulongi bwa munthu. Pakuti nthakwilonga nemwene. ⁴ Nthabumenye nubulongi bonisi bo bungiza kukwane. Loli chtakung'anamula ukuti ne mwiza. Yo akundonga une we mwene. ⁵ Polelo mutakanenenge izya bulongi bwa chisi chonsi bo akabalilo katakwanite, bo u Mwene atizite. Akwiza ukubika pa bwelu ivinthu vyosi vyo vivwamikite ni chisi nukusetula vyo umoyo ghukubomba. Po wensi akwiza ukupokela amapalo ghache ukufuma kwa Chala. ⁶ Polelo, ba wa mwitu, nkhwilanga ivi nemwene nu Apollosi chifukwa cha umwe pakuti ukufuma kukwitu mumanye iching'anamulo cha vyo vikuneniwa. "Mutakapululizye pa vyo visimbiliwe." Ivi vili ubunyene ukuti nayumo uwakwitutula ku munyantche. ⁷ Pakuti wewenu akulinga ukupambana pakasi pa umwe na banji? Muli ni choni cho mutapokelite? Nanthi mupokelite choni cho mukwukwezya ngati po mutapokelite? ⁸ Muli nacho kale cho mungalonda! Ngabuli mwe bakab kale! Mwanda pakulaghila--- mwapambana nuswe! Naloli, Ukulaghila ukwiza koko nkhubalondela, ukuti tungalaghila numwe. ⁹ Nkhwinong'onona ukuti u Chala atubikite ukuba batumwa pa bwaka ngati babumalilo, mu bubombi sona ngati bantu bo bakomiwe. Twaba swe vya kuligilapo vya chisu cha pansi---ku bangelo na ku banthu. ¹⁰ Uswe swe bakonyofu chifukwa cha Kilisiti, loli muli na mahala mwa Kilisiti, swe ba kufoka, loli muli na maka. Muchindikiwe, loli uswe tutachindikiwe. ¹¹ Mpaka pa kabalilo kano ko tuli ni nzala ni nyota, tuchili tuvwalukite, tukumwa akabibi sona tute na pa kwikala. ¹² Tukubomba imbombo iyighomu, tukubomba ni nyobe zitu.

Nanthi tukuvinyiwa, tukupilila.¹³ Nanthi batubepezesya tukunena mu bwiza.Twaba, ngati banthu bo bakaniwe ni chisu chonsi sona ngati vibibi vya vinthu vyonsi.¹⁴ Nthakusimba vyonsi vino ukuti mbakozye insoni umwe awe, loli ukuti mbasoke ngati mwe bana bane abaghaniwa.¹⁵ Napo mungaba na bakubasungilila teni sauzande mwa Kilisiti, mute na batata abinji. Pakuti une nkhiba naba ne tata winu mwa Kilisiti Yeso ukwizila mwizwi.¹⁶ Po mube bakunkhonka une.¹⁷ Chochobene nkhabatumila u Timoti, umughaniwa nu musubaliliwa wane mwa Mwene. Akwiza ukubakumbusya inzila zyane mwa Kilisiti, ngati mo nkhubamanyisizya konsi na mu ma Chalichi ghonsi.¹⁸ Po mwebamo ba umwe mwatutumuka mukupanga ngati nthakizanga ku kwinu.¹⁹ Loli nkwiya lululu ku kwinu, nanthi u Mwene itikizya.Po inthi nkhamanye pa kunena amazwi ku bala bo bakwitutumula nkhani, loli nkhwiza ukulinga amaka ghabo.²⁰ Pakuti ichinamwene cha Chala chite na mazwi loli mu maka.²¹ Mukulonda ichoni? Ka nize ku kwinu ni nkhome pamo nulughano sona mu muzimu wa chikanga.

Chapter 5

¹ Zivwika ukuti mu mwinu bulimo ubwa malaya, ubwa malaya ubu butakubonekamo na mu ba panzi: U munthu yumo asendite umukazi wa tata wache.² Umwe mukwikwezya! Ka mutabaghile ukuti musulumanyenge,po nanthi yo abombite ichikulu ichi mumufumyemo mu mwinu?³ Napo une nthaliko uko mu mubili, une ndiko mu muzimu. Une ndongile nzila izya yo abombite ivi, viyanite bwaka ukuti une nkhabako.⁴ Nanthi mwabungana mwizina lya Mwene witu u Yeso sona nune nkhuba numwe mu muzimu, po na maka gha Mwene witu u Yeso ghalipo.⁵ Vikuti u munthu uyu abikiwe kwa satana ukuti umubili wache baghukomanye, ukuti u muzimu wache wize ghupokiwe pisiku ilya Mwene.⁶ Ukwitumvya kwinu te kwiza.Umwe mutazimenye ukuti inyambo bwaka yingatutumula ichibama chonsi?⁷ Po mufumyepo inyambo iya kale ukuti mube baswepu imyoyo, inthi mube ngati chibama ichipya cho chite ni nyambo, pakuti u Kilisiti, ing'onzi ya pa lusekelo yipeghiwe. Po twebonsi za tusekelele pa lusekelo, patakabe ni nyambo ya kale, inyambo iya nkhalo imbibi nu butulanongwa.⁸ Po loli za tusekelele ni chibama ccho chite ni chilungo cho chiza sona ni chanaloli.⁹ Mwa kalata wane yo nkhabasimbila umwe ukuti mutakongane na banthu aba malaya.¹⁰ Te nzila yakuti nkhang'anamulanga abanthu aba malaya aba muchisu ichi, pamo abapafu, pamo ivigabenga, pamo bo bakwiputa ivifwani, papo ukwikala pabutali nabo umwe nge mufumitemo lonsi mu chisu icha pansi.¹¹ Loli ilelo mbasimbile umwe ukuti mutakongane na wensi yo akwitiziwa we wa mwinu loli akwikala mu bwa malaya,pamo mu bupafu, pamo ichigebenga, pamo uwiyebo, pamo uwakwiputa ivifwani, pamo uching'wela, nu mwiba. Ni chakulya chope mutakalye nawe umunthu yo ali ubunye.¹² Ka une chili buli buli nabo ukubalanga bonsi bo bali kunzi kwa Chalichi? Napo, umwe mutangabalanga bosu bo bali mu Chalichi?¹³ Loli u Chala akubalanga bonsi bo bali kunzi."Fumya umunthu umubibi mu mwinu.

Chapter 6

¹ Nantih yumo mu mwinu, ali ni nongwa nu munyabo, ka angajimba bulibuli pa kumulonga kubo tebagholosu aleke ku banthu abaswepu aba Chala?² Ka mutazimenye ukuti abanthe abaswepu aba Chala bakwiza pakuchilonga ichisu? Po nanthi umwe mukwiza pakulonga ichisu, ka mungapotwa pakulonga utunongwa utunandi--nandi?³ Ka mutazimenye uswe tukwiza pa kubalanga na bangelo? Vili vilinga vyo, vyafuma, po uswe tukulonga inongwa mu bumi ubu?⁴ Po nanthi mukulonga inongwa ngati zinonyene ku bumi bwa isiku ni siku, choni cho imwe mukubuka ni nongwa zimo ngati izi ku bonsi aba kunzi bo bate na pakwimilila mu Chalichi?⁵ Nkhunena izi ukuti mbakozye insoni.Ka ataliko nayumo mu mwinu yo ali na mahala aghakuyana pakubikazya nu kubalanga na ba wamwinu?⁶ Loli uwamwabo weka akumusitaka uwa mwabo uyunji--sona vinonye ku bo te nu lwitiko!⁷ Pa chifukwa chakuti mukusitakana nu yunji weka kokuti mwapotwezya nzila. Choni cho mutakwitikizya ukutamiwa kwa vibibi? Choni cho mutakwitikizya ukuti babathamanthile?⁸ Loli umwe mwebene mukubomba ivibibi sona mwe ba myansi, sona mukubomba izi ku ba wamwinu.⁹ Ka mutazimenye ukuti bo te bagholosu batakwiza pakubupyana ubumwene bwa Chala? Mutakasubalile ubumyansi. Ubwa malaya, uwavinyonywa,, ukwiputa ivifwani, abanalume aba malaya, aba kwighona bene,¹⁰ abivi, abapafu,abaching'wela, abiyabo, nivigebenga--Nayumoyumo atakwiza ukubupyana ubumwene bwa Chala.¹¹ Umu momo bamo mwa umwe momo mukabela. Loli mukaswefiwa, nukupaghuliwa, sona mwaba baswepu mwi zina lya Mwene u Yeso Kilisiti nu muzimu wa Chala witu.¹² "Vyonsi vitikiziwe ku kwane," loli te vyonsi vitakupa ubwiza. " Vyonsi vitikiziwe ku kwane," loli nthakwiza pakwitikizya nachimo ukuti imbe ne muzya wache.¹³ "Ichakulya cha nthumbo, sona inthumbo yo ya chakulya," loli u Chala akwiza pakuvinangania vyonsi poka. Umubili ghutakupangiwa ukuti wakubombela ubwa malaya. Loli, umubili wa Mwene, sona u Mwene we yo inthi akaghupe umubili.¹⁴ U Chala akamuzusya u Mwene ku bufwe nuswe bwaka akwiza pakutuzusya ku bufwe na maka ghache. Ka mutazimenye ukuti umubili yinu vyo vigaba vya Kilisiti?¹⁵ Ka ningasenda ivigaba vya Kilisiti nukutumatinsania poka nu malaya? Lumo vitangaba ubonyene!¹⁶ Ka mutakumanya ukuti yumo yo amatatilanite nu malaya akuba mubili ghoka nawe? Momo amasimbo ghakunenela. "Babili bakwiza ukuba mubili ghoka."¹⁷ Loli yo amatatilanite nu Mwene akuba umuzimu ghoka nawe.¹⁸ Samala ufumeko ku bwa malaya! Imbibi yonsi yo umunthu akubomba yili kunzi ku mubili, loli umunthu umalaya weyo akughunangila umubili wache.¹⁹ Ka mutazimenye ukuti umubili winu litempeli lya muzimu umuswepu, yo akwikala mu mwinu ,yo muli nawe ukufuma kwa Chala?Mutazimenye ukuti umwe te mwe binu mwenene?²⁰ Pakuti mukaghuliwa nu mutengo nkhani.Polelo mumuchindikenge u Chala ni mibili yinu sona nu muzimu winu, yo wa kwa Chala

Chapter 7

¹ Po ilelo ukuyana ni mfundo zyo nkhasimba: "Chizapo ukuti umwanalume atakamupalamansyenge umwanakazi." ² Loli chifukwa cha ngelo ku vinyonywa ivya bu malaya, umwanalume wensi abenge nu mukazi wache, nu mwanakazi wensi abenge nu mulume wache. ³ U mulume akwanisyenge imbombo yache pa kughonana nu mukazi wache. ⁴ Umwanakazi ate na mazaza pa mubili wache, loli umulume. Wepe umwanalume ate na mazaza pa mubili wache loli umukazi wache. ⁵ Mutakakananenge weka nu yunji, pene po nanthi mwivwana tasi nu kupaghula akabalilo. Mubombe ichi ukuti mwiye mwebene mu lwiputo. Po mube sona poka, ukuti u satana atakabayezye umwe chifukwa cha kusita ukwikola kwinu. ⁶ Loli nkunena ivinthu ivi ku kwinu umwakwivwana te mwa kubapatikizya. ⁷ Nalondanga ngati ali wensi abe ngati mombelile une. Loli ali wensi ali ni chabupi chache ukufuma kwa Chala. Yumo ali ni chabupi ichi, po uyunji ichinji. ⁸ Ku bo batasendite na bafwilwe nkunena ukuti chingaba akizapo nanthi bangikala kusita kusenda ngati mo mbelile. ⁹ Loli nanthi bakupotwa pakwikola, babaghile ukusenda pakuti chizapo ku kwabo pakusenda nukusita ukutamiwa ni vinyonywa. ¹⁰ Po ku bo basendanite nkhubapa ululaghilo ulu--tenene, loli uMwene--umwanakazi atakafume ku mulume wache ¹¹ (loli nanthi akufuma ku mulume, atakasendwe sona, pamo asayane nu mulume wache), nu mwanalume wepe atakamusoke umukazi wache. ¹² Loli ku banji nkunena--une; te we Mwene--ukuti nanthi yumo uwamwinu ali nu mukazi yo te mwitiki, sona nanthi akwikala nawe ichete umwene atakamusoke. ¹³ Nanthi umwanakazi ali nu mulume yo te mwitiki, sona nanthi akwikala nawe ichete, umwene atakamusoke. ¹⁴ Nanthi umwanalume weyo temwitiki akuba muswepu chifukwa mukazi wache, nu mwanakazi yo te mwitiki akuba muswepu chifukwa cha mulume. Nanthi bo ubonyene abana binu te bakabe baswepu, loli ilelo baswepu. ¹⁵ Loli nanthi yo te mwitiki akufuma, muleke abukenge. Muvifukwa ivyonyene, umuyemba pamo umukulu atapinyiwe mukufuma kwabo. U Chala atwitizye ukuti twikale mu mutende. ¹⁶ Ka ungazimanya bulibuli, we mwanakazi, lumo ungize umusunge umulume wako? Pamo ungazimanya bulibuli, we mwanalume, lumo ungize umusunge umukazi wako? ¹⁷ Nanga buli ngati mo u Chala amupelile wensi ichigaba, wensi u Chala amwitizye. Ubu bulamulilo bwane mu ma Chalichi. ¹⁸ Alipo yumo akachekekiwa ukuti po akitikizya ukuti asubile atakayeze ukwibonesya ngati achekekiwe. Alipo yumo yo atakachekiwa bo itiziwa ku lwitiko yo atakachekekiwapo lumo. ¹⁹ Pakuti te chifukwa cha kuchekekiwa pamo ukusita kuchekekiwa koko kuli ni mbombo. Cho chikulondiwa ko kukonkha indaghilo zya Chala. ²⁰ U munthu wensi abenge mukwitiziwa mo akabela po u Chala akamwitizya ukuti asubile. ²¹ Ka uwe ukaba muzya po u Chala akakwitizyanga? Utakatamiwenge nacho. Loli nanthi ungaba we musatuke, bomvya ulusako lwache. ²² Pakuti yumo yo itiziwe nu Mwene ukuba munthu musatuke uwa Mwene. Umwa kuyana bwaka, yumo yo akaba musatuke po akitiziwa ukuba mwitiki yo muzya wa Kilisiti. ²³ Umwe mughuliwe nu mutengo, po mutakaba bazya ba banthu. ²⁴ Ba wamwitu, mukabele konsi ko akabamo po akitiziwanga, chobene wensi abe nu Chala. ²⁵ Ivy kukwasania nabo batasendizwe lumo, nthe nululaghilo nalumo ukufuma kwa Mwene. Loli nkhubapa inynong'ono zyane ngati we yumo yo, pa chisa cha Mwene ne musubaliwa. ²⁶ Polelo, nkhwining'ona ukuti chifukwa cha bu bibi bo bukwiza, chizapo ukuti umunthu abe mo abelile. ²⁷ Ka usendizwe ku mwanakazi? Po utakalonde pa kusoka. Nanthi utasendite, utakalonde umwanakazi. ²⁸ Loli nanthi usendite, bo utanangite, sona nanthi umwanakazi yo atasendizwe akulonda ukusendwa bo atanangite. Loli bonisi bo basendite bakwiza ukuba ni nthamyo izinji izya pa chisu, sona nkulonda mbapoke ku izi. ²⁹ Loli nkunena ichi, ba wa mwitu: Akabalilo kafupi. Ukwanda ilelo ukuya mu nthazi leka bo bali na banakazi bikalenge ngati bate nabo. ³⁰ Bonisi bo bakulila babe ngati batalilanga, sona bo bahobokite babe ngati batahobokite, sona bo bakughula babe ngati bate navyo navimo, ³¹ sona bonisi bo bakuchibomvya ichisu babe ngati batachibomvya chonsi. Pakuti ichisu cha pansi mo chibelile ilelo chili ku bumalilo. ³² Une nkulonda ukuti umwe mube basatuke ku vyo vikubayimvya. U munthu yo atasendite akwinong'ona bwaka zyo zya bu Mwene, mo angamuhobosezwa. ³³ Loli umwanalume yo asendite akwinong'ona zyo zya chisu cha pansi, mo angamuhobosezwa umukazi wache-- ³⁴ wakugabinkhana. U mwankazi yo atasendizwe pamo umusungu akwinong'ona zyo zya bu Mwene, namo angiswezeze mu mubili na mu muzimu. Loli umwanakazi yo asendizwe akwinong'ona zyo zya chisu cha pansi, mo angamuhobosezwa umulume wache ³⁵ Nkunena ichi pakuti zya kubatula umwe, sona ukuti nthakabike ubupinyiwa bumo papinu. Nkunena ichi pakuti mumanye ubwanaloli, nukuti imwe mumukakatile u Mwene ukusita icha kubapinga. ³⁶ Loli nanthi yumo akwinong'ona ukuti atakumubombela iviza umusungu wache mwa muchinzi-- nanthi yo apululile imyaka ya kusendezezwa sona zibaghile mo zibele--abaghile abombe cho akulonda. Bo atanangite. Babaghile basendane. ³⁷ Loli nanthi umwene imilile kusita kuyingana mu moyo wache, nanthi atafyenyeleziwe loli ali na maka pa bwithane bwache mwene, sona nanthi umwene yo adumwile mu moyo wache pakubomba ichi, pakwisungila mwene ubusungu bwache, akwiza ukubomba akiza. ³⁸ Po yumo yo amusenda umusungu bo abomba ichiza, sona yumo yo akusala ukuti manye asende akwiza ukubomba ubwiza nkhani. ³⁹ Umwanakazi apinyiwe ku mulume wache po ali nu bumi. Loli nanthi umulume wache afwa, po musatuke pa kusendwa na wensi yo akulonda, loli mo mwa Mwene. ⁴⁰ Loli mubulonzi bwane umwene akwiza ukuhoboka nkhanthi akwikala mo abelile. Sona nkhwining'ona ukuti nune indi nu muzimu wa Chala

Chapter 8

¹ Ulu ukuyana ni vyakulya vyo vipeghiwe ku vifwani: Tuzimenye ukuti twebonsi tuli na mahala. Amahala gha mitumvyo, loli ulghano lo lukuzenga. ² Nanthi yumo akwinong'ona amenye chimo, koti umunthu uyo achili atachimenye ukuyana

namo abaghile pa kuchimanyila. ³ Loli nanthi yumo amughanite u Chala, umunthu uyo amanyikizwe na yuyo. ⁴ Polelo niza kulya ivyakulya vyo vibikiwe ku vifwani: Tuzimenye ukuti ichifwani mu chisu ichi kute nachimo nukuti atalipo u Chala uyunji loli weka. ⁵ Napo babeko bo bakwitiziwa bo ba Chala, lumu kumwanya pamo pa chisu (ngati momumo baliko "aba chala" abinji na "ba mwene" abinji), ⁶ loli kukwitu uswe u Chala ali weka, yo we tata yo ivinthu vyonsi vifumite mu mwache, yo nuswe tulimo, sona u Mwene weka u Yeso Kilisiti, yo ukwendela mu mwache momo nuswe tulipo. ⁷ Loli, amahala agha ghathe mwa ali wensi.mu buyo bwache bamo kwisinda bakabombanga ivya kwiputa ivifwani, sona bakalyanga ivyakulya ivi ngati po pali ichinthu chimo ichakwiyipa ku chifwani. Inyinong'ono zyabo zikuvulungana pakuti badebazu. ⁸ Loli ivyakulya vitakwiza ukutupalamizya kwa Chala. Titkutayapo nachimo nanthi tutakulya, sona tutakukabapo nachimo nanthi tukulya ichi. ⁹ Loli muchebe ukuti ubusatuke bwinu butakabenge chipumuzo chakuwisya yumo yo mudedebazu mu lwitiko. ¹⁰ Po nanthi akulinga uwe, we uli na mahala, ukulya ichakulya mu tempeli lya vifwani. Ka te budedebazu ukuti chingamughomya pa kulya vyo vibikiwe ku vifwani? ¹¹ Pa chifukwa cha kwivwisya kwako ni zya naloli ku vifwani, umudedebazu yula, uwamwinu yo Kilisiti akamufwila, akomanikite. ¹² Po nanthi mwabanangila aba wa mwinu aba nyinong'ono izidedebazu mukumunangila u Kilisiti. ¹³ Polelo, nanthi ivyakulya vikumupelelela u wamwitu ukwipunula, nthakamupelele uwamwitu ukuti awe.

Chapter 9

¹ Ka une te ne musatuke? Ka une te ne mutumiwa? Ka nthamulingitepo u Yeso umwene witu? Ka umwe temwe ba mbombo bane mwa Mwene? ² Nanthi te ne mutumiwa ku banji, lolil kwa wensi ne mutumiwa winu. Pa umwe mwe chisimikizyo chane cha butumiwa bwane mwa Mwene. ³ Uku koko kwilongela kwane ku bo bakundalusya. ⁴ Ka uswe te swe basatuke pakulya nukung'wa? ⁵ Ka uswe te swe basatuke pakusenda mu mwitu umwanakazi uwa mwitu, ngati mo bakabombela abatumiwa abanji na banyabo ba Mwene, nu Kefasi? ⁶ Pamo we Balanabasi mwene sona nune twenelile ukubomba? ⁷ Wewenu yo akubomba ngati mu silikali nu kwilipila mwene? We wenu yo akubyalavikomwa sona umwene atakulya? Pamo we wenu yo akudima ivinyamana loli atakumwapo ulukama lwache? ⁸ Ka nkhunena izi na maka agha banthu bwaka? Ka indaghilo zyope zikunena ngati izinye? ⁹ Pakuti zisimbiwe mu ndaghilo ukuti, "mutakayipinyenge inkhambako po yikupula ivya mphumba." Ka momumo zyo nkambako zyo zyo u Chala akuzisungilila? ¹⁰ Ka atakunena izi chifukwa chitu? Vikasimbiwa chifukwa cha uswe, chifukwa yo akutema atemenge mu lusubilo, sona yumo yo akupula weyo apulenge mu lusubilo ulwakuti akwiza pakupokela ichigaba chimo mu nyinulo. ¹¹ Nanthi uswe tukapesa imbeyu ya muzimu mu mwinu, ka vikulu he vyo uswe tukupokela ku kwinu? ¹² Nanthi abanji basatukite pa kupokela ivi ku kwinu, po ka uswe tutakwiza pakupokela ukupululilapo? Loli uswe tutakulonda ubusatuke ubu. Mu malo mwache, tukafisa ilyoyo mu vyonsi ukuti patakabepo nachimo ichakukanizya amazwi amiza agha Kilisiti. ¹³ Ka mutazimenye ukuti bonisi bo bakubomba mu nyumba ya Chala bakulya ivyakulya vya mu tempeli mulanye? Ka mutazimenye ukuti bonisi bo bakubomba pa chighemo bakwiza pakupokela vyo bakwiyipa pa chighemo? ¹⁴ Umwakuyana bwaka, u Mwene akalamula ukuti bonisi bo bakulumbilila amazwi amiza bapokelenge ubumi bwabo ukufuma ku mazwi amiza. ¹⁵ Loli nthalandite lumu ubusatuke ubu. Sona nthakasimba izi ukutivimo vibombiwe ku kwane. Chingaba chi zapo ukufwa ukuchila—ukuti yumo ampoke chimo cho nkhwitumviziyo! ¹⁶ Po nanthi nkhumumbilila amazwi, chitalipo ichifukwa cha kwitumvya, chifukwa mbaghile pakubomba ivi. Sona nkhwiza ukukoziwa insoni nanthi nthakulumbilila amazwi! ¹⁷ Po nanthi nkhubomba izi mu bwighane bwane, po nge napokela umuvwalo. Loli namthi te bwighane bwane, une nchili nkhubomba bwaka imbombo yo une nkhapeghiwa. ¹⁸ Umuvwalo wane chochoni? Ukuti bo une nkhumumbilila, imbombe ukusita muvwalo naghomo sona nukusita kubomvya amaka gha busatuke bwane mu mazwi amiza. ¹⁹ Pakuti une ne musatuke ku vyonsi, nkhaba wa mbomboku bonisi, ukuti momo nkhabilemo ivinji. ²⁰ Ku ba Yuda nkhaba ngati ne mu Yuda, umwakuti mbakope aba Yuda, ku bonisi bo bali pansa pa ndaghilo, nkhaba ngati yumo yo ali pansa pa ndaghilo ukuti mbasende bo ali pansa pa ndaghilo. Nkhabomba ivi napo nthakaba pansa pa ndaghilo. ²¹ Ku bonisi bo bali kunzi ku ndaghilo, nkhaba ngati wa bamo bo bali kunzi ku ndaghilo, napo nthakaba kunzi ku ndaghilo zya Chala, loli pansa pa ndaghilo zya Kilisiti. Nkhachita ichi ukuti mbakope bonisi bo bali kunzi kwa ndaghilo. ²² Ku badebazu nkhaba ngati ne mudedebazu. Nkhaba poka ni vinthu vyonsi na banthu bonisi, ukuti mbapoke bamo. ²³ Nkhubomba ivinthu vyonsi pa ckifukwa cha mazwi amiza, ukuti po mpokele ulusayo lwache. ²⁴ Ka mutazimenye ukuti mu chipalano bonisi abakusamala, loli ukuti weka bwaka akupokela umuvwalo? Po musamalenge ukuti mukabe umuvwalo. ²⁵ U munthu wensi pa nyangalo iya kusamala akanizye—mwene mu vinthu vyonsi. Bakubomba ichi ukuti bapokele inkhata ya maluba yo yikufoka, loli tukubomba ichi ukuti ukuti tupokele yo yitakufoka. ²⁶ Polelo umu momo nkhusamalila, nthakusamala mwalwe, umu momo nkhalwila, nthakaba ngati yumo yo akuma imphepo. ²⁷ Loli nkughufunda umubili wane nukghupela pakuba muzya, po nanthi nalumbilila ku banji, une ne mwene nthakapotwe.

Chapter 10

¹ Nthakulonda umwe mube ba kusita kumanyisiwa, ba wa mwitu, pakuti abatata bitu bonisi bakaba pansa pi bingu nukuti bonisi bakendela pa nyanja iyikulu. ² Bonisi bakoziwa mwa Mozesi mwi bingu na mu nyanja iyikulu, ³ Sona bonisi bakalya ichakulya cha buzimu choka. ⁴ Bonisi bakang'wa ichakung'wa cha muzimu. Pakuti bakang'wa ukufuma kwibwe lya buzimu lya likabakonkha, po ibwe lila likaba we Kilisiti. ⁵ Loli u Chala atakaba wakuoboka nkhanu na binji mu mwabo, ni mivimba yabo bakayisasya mu nkholongo. ⁶ Polelo ivinthu ivi vikaba vyakulinilapo vyitu po tutakaba ngati bala bo

bakanyenywanga ivinthu ivibibi ngati mo bakanyenywelanga. ⁷ Mutakabe mwe bakwiputa ivifwani, ngati mo bamo mwa babo bakabela. Ivi vili ngati mo vikasimbiliwa, "Abanthu bakikala pansu nukulya sona nu kung'wa sona bakanyamuka ukuti bangale." ⁸ Tutakabe swe ba malaya, ngati mo abinji mwa babo bakabombela. Isiku limo abanthu twente—fili sauzande bakafwa chifukwa cha ichi. ⁹ Po ulu tutakamubike u Kilisiti mu ngelo, ngati mo abinji mwababo bakabombela bakanangila ni njoka. ¹⁰ Sona mutakilumbusenge, ngati mo abinji ngati mwababo bakabombela po u mungelo wamfwa akabakomania. ¹¹ Po ivinthu ivi vikabombwa ku kwabo ngati vyakulingilapo ku kwitu. Vikasimbwa ngati ndaghilo zytu—kwa uswe swe ubumalilo butufikile. ¹² Polelo muleke wensi yo akwinong'ona ukuti imilile achebe ukuti atakawe. ¹³ Patalipo ingelo nayimo yo yitabonekilepo lumo abanthu. Mu malo mwache, u Chala wa Iwitiko. Atakwitikizya ukuti mughuliwe ukupululizya mo mubelile. Ningelo alibika inzila iyakupulumukila ukuti, mwize mukwanisye pakuyipilila. ¹⁴ Polelo, mwe baghaniwa. Mufumeko pakwiputa ivifwani. ¹⁵ Nkunena kwa umwe ngati banthu bo bakwivwisya, po mungalonga vyo nanena. ¹⁶ U kapu wa lusayo yo tukasaya, te kugabana mwi daba lya Kilisiti? Ichibama cho tukugaba, ka te kugaba umubili wa Kilisiti? ¹⁷ Chifukwa pali ichibama choka, uswe swe twe binji tuli umubili ghoka. Swebonsi tukulya poka ichibama choka. ¹⁸ Linga ku banthu ba ku Izilayeli. te bobala bakulya ivyakwipeleka ivya pa chighemo? ¹⁹ Po ilelo nkunena ichoni? Ka ichifwani chila chabwaka? Pamo ichakulya cho chikubikika ku chifwani chabwaka? ²⁰ Loli nkunena ivinthu vya abakwiputa ivifwani abakunzi bakwipeleka, pakuti bakubika ivinthu ivi ku vimphepo ivibibi kwa Chala hacha. Nthakulonda umwe ukuti mube poka ni vimphepo ivibibi! ²¹ Mutangang'wa u kapu uwa Mwene nu wa vimphepo ivibibi poka. Mutangikala pi tebulo ilya Mwene ni tebulo lya vimphepo ivibibi. ²² Pamo tukwandilikizya ku kabini? Ka tuli na maka ukulusya mo abelile? ²³ "Chonsi chikwitikiziwa," Loli te chonsi chikupindula. "Chonsi chikwitikiziwa," loli te vyonsi vikumukwezya umunthu. ²⁴ Nayumo yo inthi alengenge ubwiza bwache. Mu malo mwache, aliwensi alinge ubwiza bwa mupalamani. ²⁵ Lyanga chilichonsi cho chikughuliziwa mo bakughulizyanga nukulalusya amabuzyo aghakuti mumanye chimo. ²⁶ Pakuti "ichisu cha Mwene, sona nu bwizule bwache." ²⁷ Nanthi yo atakusubila akwitizya pakuti mulye ichakulya, po ukulonda pakubuka, lyanga cho chibikiwe ukusita kubuzya amabuzyo agha mwalwe. ²⁸ Loli nanthi yumo akunene numwe ukuti, "Ichi chipeghe mwa kwiwipa," po mutakalye, vyonsi vipa nongwa yo abamanyisizye, nukuti mumanye ivyamwalwe— ²⁹ ubwamwalwe bwa munthu uyunji, nkhang'anamula, umwe hacha. Po choni ukuti ubwabuke bwane bulongiwe na banthu abamwalwe? ³⁰ Nanthi nalyako ichakulya nulusekelo, nga choni cho nkhutukiwa pa chianthu cho nkhalizya? ³¹ Polelo, kwali uye pamo eng'we, pamo chonsi cho ungabomba, ubombe chosi mu bu chindamu bwa Chala. ³² Utakabape inongwa aba Yuda pamo aba Giliki, pamo na ku Chalichi cha Chala. ³³ Nkhuyezya pakubobosya abanthu bonsi mu vyonsi. Nthakulonda ukupindula kwane, loli kwa binji. Nkhubomba ichi ukuti bangize bapokiwe.

Chapter 11

¹ Mube bamanyili bane, ngati une mo mbelile mumanyili wa Kilisiti. ² Po nkhubapa umuchinzi umwe chifukwa mukunkhumbuka une mu chilichonsi. Nkhubapala umwe papo mukukola imyiko ngati mo nkhabapela. ³ Polelo nkulonda ukuti mwivwisye ukuti u Kilisiti gho mutu wa munthu wensi, nukuti umwanalume gho mutu wa mwanakazi, napakuti u Chala weyo mutu wa Kilisiti. ⁴ Umwanalume wensi yo akwiputa pamo akulotela nu mutu wache gho ghuvwinkhiwe atakughuchindika umutu wache. ⁵ Polelo umwanakazi yo akwiputa pamo akulotela bo umutu wache ghutavwinkhiliwe akusamula umutu wache. Po chikuyana bwaka nukuti umutu wache ghumweliwe. ⁶ Po nanthi umwanakazi yo atakwiza ukukupikila umutu wache, abaghile ukudumula isisi lyache ukuti libe lifupi. Po nanthi chikumukozya insoni umwanakazi ukuti adumule isisi lyache pamo amwe, po avwinkhile umutu wache. ⁷ Umwanalume atabaghile ukuvwinkhila umutu wache, pakuti weyo chifwani nu buchindamu bwa Chala. Loli umwanakazi bo buchidamu bwa mwanalume. ⁸ Pakuti umwanalume atakapeliwa ukufuma ku mwanakazi. Mu malo mwache, umwanakazi akapeliwa ukufuma ku mwanalume. ⁹ Napo panandi ukuti umwanalume akapeliwa wa mwanakazi. Mu malo mwache umwanakazi akapeliwa ukuba wa mwanalume. ¹⁰ Chocho bene umwanakazi abaghile ukuti abe chimanyisyo mu mutu wache, chifukwa cha bangelo. ¹¹ Napopanandi, mwa Mwene, umwanakazi atangiyimilila pamwene ukufuma ku mwanalume, pamo umwanalume atangiyimilila pamwene ukufuma ku mwanakazi. ¹² Pakuti umwanakazi akufuma ku mwanalume, po momo vibelile umwanalume akufuma ku mwanakazi. Po ivinthu vyonsi vikufuma kwa Chala. ¹³ Mulonge mwebene: Ka chakulondiwa ukuti umwanakazi iputenge kwa Chala atavwinkhite ku mutu? ¹⁴ Ka akabele akene katakubamanyisya ukuti nanthi umwanalume ali nisisi ilitali, te chakughidikiwa ku kwache? ¹⁵ Ka akebele katakubamanyisya ukuti nanyhi umwanakazi ali ni sisi ilitali, bobo buchindamu bwache? Pakuti isisi likapegiwa ku kwache ukuti limuvwinkhenge. ¹⁶ Loli nanthi alipo yumo uwakudalika pa ichi, tute nichakupanga ichinji, sona na ma Chalichi gha Chala ghothe ghate nacho. ¹⁷ Loli pa ndaghilo izi, nthakubapala. Nanthi mwiza mwakomana, vitakwiza ukuba akiza loli akabibi nkhanu. ¹⁸ Pakuti pabwandilo, nkhiwira ukuti po mwakomana poka mu Chalichi, pali ukugabinkhana mu mwinu, sona ku mbali yimo nkhusubalila. ¹⁹ Pakuti pangaba sona imbombo pakasi papinu, ukuti bo bali nu bwanaloli babe bakwivwisya mukasi mumwinu. ²⁰ Pakuti pala mwabungana, chitakuba chakulya cha chamabwila cho mukulya. ²¹ Po mukulya, aliwensi akulya ichakulya chache panthanzi pabanyabo bo bali ni chakulya chabo, yumo inzala yimubabite, sona po yumo akukolwa. ²² Ka mute ni nyumba izyakuti mungalyelamo pamo mungang'welamo. Ka mukusula i Chalichi cha Chala nukusula bo bate nacho nachimo? ka mukulonda mbabuzyechi? Ka mbapalenge? Nthangabapalapo pa ichi! ²³ Pakuti nkhapokela kwa Mwene pavyo nkhababuzya, pati uMwene u Yeso, pabusiku bo

bakamupayikanga, akasenda ichibama.²⁴ Bo apalizya, akachimensula nukunena ukuti, "Ughu mubili wane, gho winu. Mubombe ichi pakuti munkhumbuke une."²⁵ Munzila yilanyene akasenda u kapu bo alya ichakulya cha pachamabwila, akati, " U lupindi ulu kupangana ukupya mwidaba lyane. Mubombenge ichi po mukung'wa, pakuti munkhumbukenge une."²⁶ Pakuti akabalilo konsi ko mukulya ichibama ichi nukung'wa ulupindi ulu, mukulumbilia ubufwe bwa Mwene mpaka po alizila.²⁷ Polelo, wensi, yo akulya ichibama unukung'wa ukomeji wa Mwene mu nzila yo yitabaghilile akunangila umubili wache ni daba lya Mwene.²⁸ Wensi ilinge tasi mwene, po munzila iyi alye ichibama nukung'wa ukomeji.²⁹ Pakuti yo akulya nukung'wa kusita kwilinga akulya nukung'wa ubulonzi bwache.³⁰ Chochobene abinji mwa umwe bafokite nu kulwala, na bamo mu mwinu baghonite utulo.³¹ Loli nanthi wiyaghania swebene, tatalilongiwa.³² Loli pala tulilongiwa nu Mwene, tukuba ba nkhalo pakuti tutakalongiwenge ni chisu.³³ Polelo, ba wamwitu, nanthi mwiza poka, ukuti mulye mulindililane.³⁴ Pala yumo inzala yamubaba, alye pakaya, ukuti nanthi mwiza poka manye vibenge vyakulongiwa. Sona ivinthu ivinyabo vyo mukasimba, ndibapa indaghilo po niza.

Chapter 12

¹ Izya vyabupi vya muzimu, ba wamwitu, Nthakulonda mube bakusta kuvimanya.² Mumenye pakuti po mukuputanga ivifwani, mukasobeziwa ni vifwani vyo vitakanenanga, mu nzila yiliyonsi vikabalamulilanga.³ Polelo nkholonda umwe mumanye pakuti nayumo yo akunena ukwizila mwa muzimu wa Chala anganena, " U Yeso akulongiwa," penepapo akwizila mwa muzimu umuswepu.⁴ Po pali ivybupe ivyakulekanalekana, loli uMuzimu ghoka.⁵ Pali ubutumwa bwa kulekanalekana loli uMwene weka;⁶ pali sona imbombo zyakulekanalekana, loli we Chala weka we akubomba mu zyonzi.⁷ Po kwawensi kupeghiwe ivyakubonesya vya Muzimu ukuti abinji bapindule.⁸ Pakuti kwa yumo ukwizila mwa Muzimu kupeghiwe amazwi aghamahala, na kwayunji amazwi ghakumanya chimo mwa Muzimu weka.⁹ Kwayunji kupeghiwe ulwitiko mwa Muzimu uwunyene, na kwayunji ichabupe chakupozya mwa Muzimu weka.¹⁰ Kwa yumo kupeghiwe imbombo zya viswigho, kwa yunji ukulotela. Kwa yunji kupeghiwe amahala ghakulekanalekana pakasi pa mizimu, kwa yumo indimi zyakulekanalekana, nakwa yunji ukung'anamulila indimi.¹¹ Zyonzi izi mbombo zya weka sona uMuzimu, ghupa ivyabupi kwa aliwensi, ngati mo alondela.¹² Pakuti umubili ghuli woka, sona ghuli ni vyinji sona ivyinji ivi vya mubili woka, po vili nu Kilisiti.¹³ Pakuti mwa Muzimu weka swebonsi tukoziwa mu mubili woka, kali ba Yuda pamo ba Giliki, kali muzya pamo musatuke, boni bakapeliwa ukuti bang'we mu Muzimu weka.¹⁴ Pakuti umubili wute nacho choka, loli ivyinji.¹⁵ Pala ichinama chikuti, "Pakuti tene nyobe, nthe poka nu mubili," pate cho techakulondiwa ku mubili.¹⁶ Sona nanthi ikutu likuti tene linso, nthe poka nu mubili," Pala umubili wonsi wukabanga linso nge tukuvwila pighi?¹⁷ Pala umubili ghonsi wukabangalikutu nge tukununsizya piyi?¹⁸ U Chala abikite ichipeliwa cha pa mubili ichi na ichi ngati mo akalondela.¹⁹ Nanthi vyonsi vikayananga, nge umubili wuli piyi?²⁰ Po ulu vilipo ivipeliwa vya mubili ivyinji, loli umubili woka.²¹ Ilinso litanganena ku nyobe ukuti, " Nthakukulonda." Pamo umutu wutanganena ku vinama, "Nthakukulonda."²² Loli abanyabo ba mubili bo bafoka bakulondiwa,²³ sona akapa mubili ko tukwinong'ona pakuti katachindikiwe, tukukapa inchindi izikulu, po sona vyo vitakubomba tukuvipa inkhalo.²⁴ Po ivipeliwa vya pa mubili vyo vyiza nkhanu vita kulondiwa ukuvipwelelela bunonyene hagma, po uChala apelite umubili ukuti ivipeliwa ivyansoni ukuti vipokele inchindi ku bo bakuvisola.²⁵ Akabomba ichi pati patakabe ukugabana nakumo pa mubili, loli pakuti wupwelelelane umwa kuyana bwaka.²⁶ Po nanthi ichipeliwa cha pa mubili choka chikutamiwa, vyonsi ivipeliwa vikutamiwa poka, pamo pala ichipeliwa choka chikuchindikiwa, vyonsi vikuhoboka poka.²⁷ Po mwe mubili wa Kilisiti sona weka mwa umwe chipeliwa cha mubili wula.²⁸ Po u Chala asalite mu Chalichi abatumwa aba bwandilo, aba bubili baghonela, aba butatu bamanyisi, po bobo bakubombanga iviswigho, po ivyabupi vikupyola, bo bakwavwa, bo bakubomba imbombo ya bulongozi nabo bali ni ndimi zyalekanalekana.²⁹ Ka boni batumwa? Ka boni baghonela? Ka boni bamanyisi? Ka boni bakubomba iviswigho?³⁰ Ka boni bali ni vyabupe vya kupozya? Ka boni bakunena mu ndimi? Ka boni bakung'anamula indimi?³¹ Bikani imyoyo yinu pa vyabupi ivyakuchindikwa. Lole inthi mbalangizye umwe inzila iyenecho iyiza.

Chapter 13

¹ Buli nanthi niganena ni ndimi zya banthu na bangelo. Loli pala nthe nulughano, naba ngati mbata yo yokulila pamo ichela cho chikulila.² Pala ningaba ni chabupi cha kulotela nu kwivwisya ubwanaloli boni ubwakwivwana na mahala, nukuti indi nu lwitiko lonsi na pakuti ningafumya amapili. Loli nanthi nthe nu lughano, ne chinthu cha bwaka.³ Pala ningaba ni vyuma vyane vyonsi nu kulyesya abapina, nukuti nabika umubili wane ukuti wochiwe. Loli nanthi nthe nu lughano nthakupindulapo nachimo.⁴ Ulughano kupilila ni chisa. Ulughano te kaboni sona lutakwitunvya. Te kwikwezya pamo⁵ madinkho. Lutakulonda ivyache vyene. Te kukalala mwalwe pamo lutakubelenga ivibibi.⁶ Lutakuhokapo nabo te bagholosu. Mu malo mwache, lukuhoboka nu bwanaloli.⁷ Ulughano lunyamwile vyonsi, luksabila ivinthu vyonsi nu kupilila mu vinthu vyonsi.⁸ Ulughano lutakumala nansiku. Nanthi pali ukulotela vili mala. Nanthi pali amalulimi ghalimala. Nanthi pali ubumanyi buli mala.⁹ Pakuti tumenye panandi sona tukulotela panandi.¹⁰ Loli nanthi cho chifikitepo chiza, cho chitamalizikite chili mala.¹¹ Ponkhaba ne mwana, nkhanenanga ngati mwana, nkhinong'onanga ngati mwana, na kapimile kakaba ka bwana. Bo naba ne songo, nkhavileka ivya bwana.¹² Pakuti tukulingila umwa bufisamu pa galasi, loli po po pa minso na pa minso. Po menye panandi. po ndimanya nkhanu ngati mo bamanyile nkhanu.¹³ Loli po ivinthu vitatu ivi vikuba bulanyene: Ulwitiko, ulusubilo nu lughano. Loli ichikulu nkhanu pa ivi lo

lughano.

Chapter 14

¹ Mulondelonde ulughano sona mubike imyoyo yinu pa vyabupi vya muzimu, nkhalinkhani icha kulotela. ² Pakuti yo akunena mu ndimi atakunena ku banthu loli kwa Chala. Pakuti nayumo akwivwisya papo akunena mu muzimu ivya kubufisamu. ³ Loli yo akulotela akunena ku banthu ukuti abazenge, akubaghomye nu kubagholosya. ⁴ Yo akunena mu ndimi akwizenga mwene, loli yo akulotela akuzenga i Chalichi. ⁵ Po nalonda ngati mwebonsi nge mukanena mu ndimi. Lole ukupululizya apo, nkholonda ngati nge mukalotelanga. Yo akulotela wa pamwanyapo ukulusya yo akunena mundimi (pene po yumo ang'anamukila pakuti i Chalichi chipokele ubuzengi). ⁶ Polelo ba wamwitu, pala nkhwiza kwa umwe nkunena mu ndimi, ka ningavwa ichoni? Nthangabavwa pene po nanena numwe nu buvumbuzi, pamo nu bumanyi, ukulotela pamo nubumanyisi. ⁷ Mu nzila iyinyene, vyo vitakufuta vikufumya amazwi-ngati imbata-pala viyakufumya utumazwi twa kulekanalekana po aliwensi angamanya bulibuli ukuti mazwi buli gho imbata yikulizya? ⁸ Pakuti pala imbata yikuliziwa mu mazwi ghoteghoghagho, yumo angamanya bulibuli po kabalilo ka kwisenganizya inkhondo? ⁹ Mu nzila iyinyene numwe mwe ba ndimi nanthi mukufumya amazwi gho ghatakwivwika vyo vyaneniwa vingivwika bulibuli? Inthi unenenge, sona nayumo inthi akwivwisye. ¹⁰ Pali ivinenelo ivinji vyo vikukayikisya pa chisu, sona nachimo cho chite niching'anamulo. ¹¹ Loli nanthi nthamanyia iching'anamulo cha chineno inthi imbe mulendo kwa yo akunena, sona yo akunena inthi abe mulendo kukwane. ¹² Po vili numwe. Pakuti mukulonda hee ivyabupi vya mu Muzimu, po londani ivya kuzenga i Chalichi. ¹³ Po yo akunenela mu ndimi ipute ukuti ang'anamulile. ¹⁴ Pakuti nkhwiputa mu ndimi, umuzimu wane wukwiputa, loli aminong'ono ghane ghatakupapa ivikomwa. ¹⁵ Mbombechi? Inthi nipute mu muzimu wane, po inthi nipute naminong'ono ghane. Inthi nimbe mu muzimu wane, sona inthi nimbe na minong'ono ghane. ¹⁶ Po kokuti, ukumupala u Chala nu muzimu, po abakunzi banganena bulibuli ukuti "Ameni" po ukumupalizya pala atamenye vyo mukunena? ¹⁷ Pakuti mukupalizya naloli, lole umunthu uyunji atazengiwe. ¹⁸ Nkhumupalizya u Chala pakuti nkunena mu ndimi nkhanu ukulusya mwebonsi. ¹⁹ Lole mu Chalichi inthi nene amazwi fayivi nukwivwisya kwane pakuti mbalongozwe abanji, ukulusya amazwi teni sawuzande mu ndimi. ²⁰ Ba wamwitu, mutakabe bana mu minong'ono ghinu. Pamo ku vibibi, mube ngati twa bonda, lole mu minong'ono mube bakuzi. ²¹ Mundaghilo zisimbiwe, "Mu banthu ba ndimi zya chilendo sona mumilomo ya chilendo ndinena ku banthu aba. Napo batalinivwa," akanena u Mwene. ²² Polelo, indimi chimanyisyo, ku bakusubalila hagma, lole ku bote bakusubalila. Lole ukulotela kwa chimanyisyo, ku bo batakusubalila hagma, ku bo bakusubalila. ²³ Po, i Chalichi chonsi chikwiza poka sona bonsi bakunenela mu ndimi, po abakunzi nabo batakusubalila bakwiza, ka batakwiza ukunena ukuti mupen. ²⁴ Lole nanthi mwebonsi mukalotelanga po yo atasubalila pamo uwa kunzi injila, akukuziwa na vyonsi vyo ivwa. Angalangiwa na vyonsi vyo vikuneniwa. ²⁵ Ichinsinsi cha moyo wache chingavumbuliwa. Ubumalilo bwache angawa pansu nuku mwiputa u Chala. A tangitikizya ukuti naloli u Chala ali pa pinu. ²⁶ Ka cho chikukonkha chochoni lelo, ba wa mwitu? Nanthi mwiza poka aliwensi ali ni nyimbo, ubumanyili, ubuvumbuzi, ululimi, pamo ukung'amulila. Bomba chili chonsi ukuti muzenge i Chalichi. ²⁷ Nanthi yumo akunena mu ndimi, pabe babili pamo batatu, sona wensi, po yumo ang'anamulile vyo vyaneniwa. ²⁸ Lole nanthi pate nayumo uwakung'anamulila, leka bonsi bikale bwaka mya mu Chalichi. Leka yumo anene pa mwene na kwa Chala. ²⁹ Mubaleke abaghonela babili pamo batatu banene, abanji bivwisye nu kulonga vyo vyaneniwa. ³⁰ Lole nanthi pali ubuvumbuzi kwayo ikalite pa mbombo, muleke yo anena abe mya. ³¹ Pakuti wensi mwa umwe angalotela weka na weka pakuti yumo amanyile sona bonsi bakaziwe. ³² Pakuti imizimu ya baghonela yikulondiwa ku baghonela. ³³ Pakuti u Chala tewe Chala wakuvulungania, loli wa mutende. Ulu lolo lulaghilo mu ma Chalichi ghonsi agha banthu abaswepu aba Chala. ³⁴ Abanakazi batenge bwaka mu ma Chalichi. Pakuti batakwitikiziwa pa kunena. Mu malo mwache, loli bivwilenge, mo indaghilo zikunenela. ³⁵ Nanthi palipo chimo cho bakunyenywa ukumanya, balalusye abalume babo ku nyumba. Pakuti chasoni kwa mwanakazi pakunena mu Chalichi. ³⁶ Ka amazwi gha Chala ghakafuma ku kwinu? Ka muli mwebene mwe ghakafikapo? ³⁷ Pala yumo akwinong'ona ukuti mughonela pamo wa muzimu amanye ukuti ivinthu vyo nkhubasimbila umwe lulaghilo lwa Mwene. ³⁸ Loli pala yumo atakuzyaghania izi, wepe atakamanyikwe. ³⁹ Polelo, ba wamwitu, nubwanaloli nyonywanga ukulotela, sona mutakakanile nayumo pakunena mu ndimi. ⁴⁰ Loli lekani ivinthu vyonsi vibombiwe mu bwiza na mu lubatiko

Chapter 15

¹ Po ulu nkhubakumbusya, ba wamwitu, amazwi aminza gho nkhalumbilila ku kwinu, gho mukaghapokela sona gho mwimililepo, ² sona ghogho ghabapokite, nanthi mwakolesya amazwi gho nkhalumbilila, po aponyene mwasubila nu bwanaloli. ³ Pakuti nkhabapa ngati ghakulondiwa hee gho nune nkhapokela, pakuti u Kilisiti akafwila imbibi zytu ngati mo amazwi ghakunenela, ⁴ pati akasiliwa, nukuti akazyuka pi siku lya butatu ngati mo amazwi amiza ghakunenela. ⁵ Ukilisiti akamubonekela u Kefasi, polelo ku bala twelovu; ⁶ po akababonekela aba wamwitu abinji ukulusya fayivi handiledi pakabalilo koka. Abinji mwa abo bali nu bumi, loli bamo baghonite utulo. ⁷ Po akamubonekela u Yakobe, po na ku batumwa bonsi. ⁸ Pabumalilo bwa bonsi, akambonekela une, ngati wa bamo yo akapapiwa bo imyezi yitakwanite. ⁹ Pakuti ne wa bumalilo wa batumwa. Nthabaghile pakwtiziwa mutumwa papo mkhavwimanga i Chalichi cha Chala. ¹⁰ Lole mu chisa cha Chala indi ngati mombelile, sona ichisa chache mumwane chitakaba cha bwaka. Mumalo mwache, nkhalwisya pabomba nkhanu ukulusya bonsi. Napo nthakaba nene, loli chisa cha Chala cho chikaba mu mwane. ¹¹ Napo

lumo ningaba nene pamo bobabo, po tukalumbilila sona mukasubila.¹² Po pala u Kilisiti akupalaziwa ukuti akazyuka ku bufwe, po choni cho bamo mwa umwe bakunena ukuti ukuzyuka ku bufwe nakumo?¹³ Po pala ukuzyuka ku bufwe kutakabangako, po u Kilisiti wepe nge atazyukite;¹⁴ Sona pala u Kilisiti atakazusiwanga, po ukulumbilila kwitu kwa bwaka, sona ulwitiko lwitu lope lwa bwaka.¹⁵ Sona, twaghiwe ukuba bakaboni abamyansi aba Chala, chifukwa tukasimikizya pati u Chala akazusya u Kilisiti ukufuma ku bufwe. Lole nanthi atakamuzusya, nge momumo ubufwe butazusiwa.¹⁶ Po ubufwe linga butazusiwa, po bo u Kilisiti wepe nge atakazusiwa;¹⁷ sona pala u kilisiti atakazyuka, u lwitiko lwinu lwa bwaka sona muchili muli mu mbibi zyunu.¹⁸ Po bo baghonite utulo mwa Yeso bope basobelite.¹⁹ Pala mubumi buno bwene tukusubila mwa Kilisiti, pa banthu boni tubaghile ukupheleliwa ichisa.²⁰ Po ilelo u Kilisiti, yo chikimwa cha bwandilo ku bo bafwile,azyusiwe ku bufwe.²¹ Pakuti imwa yikiza nu munthu, po umunthu wepe akiza nu kuzyuka ku bufwe.²² Pakuti ngati mwa Adamu boni bakafwa, po na mwa kilisitu boni baliba babumi.²³ Loli wensi mulubatiko lwache: U Kilisitu, yo vikomwa cha vyabwandilo, sona nabo bali mwa Kilisitu baliba ba bumi pakwiza kwache.²⁴ Po buliba bumalilo, po alibika ichinamwene cha Chala u Tata munyobe zyache, po alimazya indaghilo zyonsi na mazaza na maka.²⁵ Pakuti abaghile alamulile mpaka po abika abalwani bache boni pansi pa vinama vyache.²⁶ Umulwani wa bumalilo pakumukomania yomfwa.²⁷ Pakuti " abikite chili chonsi pansi pa matamba ghache." Loli bo bakuti "abikite chili chonsi," Vikumanyikwa pabwelu ichi chitakukwamfya yo abikite chimo pansi papache.²⁸ Bo ivinthu vino vibikiwe pansi papache,po umwana wa mwenecho akwiza pakuba pansi pa yo akubika vyonsi pansi papache, pakuti uChala abe pa vyonsivyonisi.²⁹ Pamo balibomba choni bo bakoziwa ku bafwe? Pala abafwe batakuzyuka napo panandinandi, choni cho boziwe chifukwa chabo?³⁰ Po nga choni cho tuli pa bubibi akabalilo konsi?³¹ Nkhufwa isiku lyonsi! Ichi chili ngati kwitumvya kwane ku kwinu, ko indi nako mwa Kilisitu Yeso u Mwene witu.³² Nkhwaghamo ichoni, mu bunthu pala nkhalinga, pala nkhalwa ni vinyamana vya ba Efeso, nanthi abafwe butakuzuka? "Za tulye nu kung'wa, pakuti indabi tukufwa."³³ Mutakapusikiwe: "Abamanyani aba mbibi bakukomania inkhalo iziza."³⁴ Cheba! Mwikale mu bwanaloli! Manyi mube mu mbibi. Pakuti bamo mwa umwe batazimenye nazimo izya Chala. Nkhunena ivi ukuti insoni zibakole.³⁵ Lole yumo alinena, Po abafwe bakuzyuka bulibuli, sona bazukwiza na kabele ka bulibuli ka mibili yabo?"³⁶ Mwe basita mahala umwe! Cho wabyala chitakwanda pakukula pene chifwe tasi.³⁷ Cho mwapesa temo ububili wulibela, lole imphumba bwaka. Yingaba ngano pamo ichinyabo chimo.³⁸ Lole u Chala alipa mubili ngati mo asalila, sona ku mphumba yonsi umubili wache.³⁹ Imibili yonsi yitayanite. Mu malo mwache, pali umubili woka uwa munthu, umubili uwuyabo uwa vinyamana, umubili uwunji uwa viyuni, sona uwunji uwa nswi.⁴⁰ Pali sona imibili iya kumwanya niya pa chisu cha pansi. Lole ubuchindamu bwa mubili wa kumwanya buli boka sona nu buchidamu bwa pa chisu bunji.⁴¹ Pali ubuchindamu boka ubwa lizuba, nu buchindamu ubunji ubwa mwezi, po nubuchindamu bwa nthondwa. Pakuti ulunthondwa loka lutakuyana nizinyabo zyonsi mubuchindamu.⁴² Po viyanite bwaka nukuzyuka ku bufwe.⁴³ Cho chipesiwe chikukomanika, lole cho chazyusiwa chitakukomanika. Chipesiwe mo temwakwenelela; Chikupesiwa mubufobo; chikuzyuka na maka.⁴⁴ Chipesiwe mu mubili uwenecho; wukuzyuka nu mubili wa muzimu. Pala pali umubili uwenecho, po pali sona umuzimui uwenecho.⁴⁵ Po visimbiwe," umunthu wa bwandilo u Adamu akiza aba mumi." U Adamu wabumalilo akaba muzimu umupela bumi.⁴⁶ Lole umuzimu wutakiza pa bwandilo lole uwa bwaka, po uwabuzimu.⁴⁷ U munthu wabwandilo wa chisu, akapangiwa nilyongo, uwa bubili umunthu wa kumwanya.⁴⁸ Ngati mo abelile yo akapangiwa ku lufumbi, momo babelile boba kapangiwa ku lufumbi, mo abelile uwa kumwanya, momo abelile u munthu wa kumwanya, momo babelile bo bali kumwanya.⁴⁹ Ngati mo uswe tukapapiliwa mu chifwani cha munthu ukufuma ku lufumbi, po tukwiza ukukozya ichifwani cha munthu uwa kumwanya.⁵⁰ Po nkunena ichi, ba wamwitu, pakuti umubili ni daba vitangapyana ubukulu bwa Chala. Sona cho chinangikite chitangapyana pa cho chitanangikite.⁵¹ Linga! Nkhukubuzya ivya chinsinsi cha bwanaloli: Te sweboni tungafwa, loli sweboni tukwiza ukusinthu.⁵² Tuli chenjiwa pa kabalilo, mukupapiza aminso, pipenga lya bumalilo. Po ipenga lililila, po abafwe balizyuka batanangikite, po tulichenjiwa.⁵³ Pakuti umubili uwu komanikite uwu wubaghile wuvwale wo teghukomanike, posona umubili uwupuma uwu wuvwale wo teghupuma.⁵⁴ Loli pala umubili wukomanikite uwavwala wotewukomanike, po numubili uwupuma wavwala wotewupuma, ukunena ko kusimbwa, " Imfwa yamiliwa mu bupoti.⁵⁵ " Wemfwa ubupoti bwako buli kwiya? "Wemfwa, ulubolela lwako luli piya?"⁵⁶ Ulubolela lwamfwa bo butula nongwa,po namaka gha butula nongwa lo lulaghilo.⁵⁷ Loli amapalo ghache kwa Chala, yo akutupa ubupoti ukwizila mwa Mwene witu Yeso Kilisitu.⁵⁸ Polelo, ba wamwitu abaghaniwa, mwimilile lubilo sona kusita kuneng'ena. Akabalilo konsi mubombe imbombo ya Mwene, papo munenye pati imbombo yinu mwa Mwene te ya pabwaka.

Chapter 16

¹ Po ivyakukwanfyanika nukugholosya abanthu abaswepu aba Chala: ngati mo nkhalangizyila ama Chalichi gha ba Galasha, numwe mubaghile ukubomba. ² Pisiku lya bwandilo lya sabata, aliwensi mwa umwe abaghile ukubika chimo pa mbali nukusengula nu kusengula ngati mo angaghila. Mubombe ichi ukuti patakize pabepo ukugholosya pala niza. ³ Pala nafika kwiza ukubapa abakalata ba chimanyiso ku banthu ukuti basimikizye sona nukubatuma nivabupi vinu ku Yelusalemu. ⁴ Pala nune nkhwitkiziwa ukuyako, bazukubuka nune. ⁵ Lole ndiza kwa umwe pakwenda ukwizila ku Makedonia. Pakuti kwiza kwendela ukwizila ku Makedonia. ⁶ Po lumu nigikala numwe lumu nukumala ichisayo, pakuti munavweko pa bulendo bwane, konsi ko nkhuja. ⁷ Pakuti nthakulonda pakuti mbalinge lonsi ulu mumwanyamwanya bwaka hagh. Mbaghile ukwikala numwe akabalilo akatali, nanthi uMwene itikizya. ⁸ Lole nikala mu ba Efeso mphaka pa

Pentekositi, ⁹ pakuti umulyango uwukulu wiwuliwe kwa une, sona pali abakutanga abinji. ¹⁰ Po nanthi u Timoti iza, mulingilizye ukuti ali numwe ukusita koghopa, pakuti akubomba imbombo ya Mwene, ngati mo nkhubombela. ¹¹ Patakabe nayumo uwakumwisya. Mwavwe mu nzila ya mutende, pakuti ize kukwane. Pakuti nkhumulindilia ukuti ize naba wamwitu. ¹² Izyakukwanfyanja na bawamwitu Apolosi, nkhumughomya na maka ukuti abendele na ba wamwabo. Lole tekwithana kwache ukuti ize akabalilo aka. Napapo, nthakize pa kabalilo po akabalilo ko kiza. ¹³ Mulingisye, mwimilie lubilo mu lwitiko, mube ngati banthu, mube namaka. ¹⁴ Chonsi cho mukubomba mubombe mu lughano. ¹⁵ Mubamenye aba pa nyumba pa Stephanas, pakuti bakaba vya kupanga vya bwandilo mu Achayiya, sona bakipeleka bene pa mbombo ya banthu abaswepu aba Chala. Po nkhubakazya, ba wamwitu, ¹⁶ ukuti mube bakwingililapo ku banthu ngati abo sona wensi yo akwavwa mu mbombo po akubomba nuswe. ¹⁷ Nkhuoboka nukwiza kwa Stephanas, Fortunatus, sona nu Achaicus. Bavipanga vya pamwanya po mutalipo. ¹⁸ Pakuti batalalisya u muzimu wane ni yinu. Po ulu, mubakumbuke abanthu ngati aba. ¹⁹ Amachalichi gha ku Asiya ghakutuma ukulamuka ku kwinu. Aquila nu Priscilla bakukulamuka umwe Mwene, ni Chalichi cho chili mutwaya twabo. ²⁰ Aba wamwitu bonisi bakubalamuka. Bakulamuka yumo mwa umwe nukufyomphana ukwa bwanaloli. ²¹ Une, ne Pabulo, nkhusimba ichi ni nyobe yane. ²² Pala yumo atamughanite u Mwene, alongiwe. Mwene witu, zanga! ²³ Ichisa cha Mwene u Yeso chibe numwe. ²⁴ Ulughano lwane lube numwe mwa Kilisitu Yeso.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ U Pabulo umutumiwa wa Yeso Kilisitu mu bwithane bwa Chala, nu Timoti uwamwitu, ku nyumba ya Chala yo yili ku Kolinti, na ku banthu bonisi abaswepu aba Chala mukaya konsi aka Akaya. ² Ichisa chibe numwe poka nu mutende wakufuma kwa Chala utata witu na kwa Mwene u Yeso Kilisitu. ³ Leka u Chala utata uwa Mwene witu Yeso Kilisitu apaliwenge. We tata wa chisa sona we Chala wa luhobosyo. ⁴ U Chala akutuhobosya mu nthamyo zitu zyonisi, mwakuti nuswe tuhobosye bonisi bo bali mu nthamyo. Tuhobosya abanji nuluhobosyo lo u Chala akabombela pakutuhobosya uswe. ⁵ Pakuti ngati mo inthamyo zya Yeso Kilisitu zituvulile uswe, momo ukuhobosiwa kwitu kuzukubela ukwizila mwa Kilisitu. ⁶ Loli nanthi tukutamiwa, chifukwa cha kuhobosiwa nu kupona kwitu; nanthi tukutebeziwa chifukwa chakuti tukutebezya, ukutebezya kwako kukubomba imbombo umwakujimba kunthamyo zyo nuswe tukutamiwa. ⁷ Ulwitiko lwitu ukuyana nuwe lwakusita kuneng'ena pakuti tumenye ukuti ngati mo ukugabila inthamyo, momo ukugabila sona uluhobosyo. ⁸ Pakuti tutakulonda ukuti umwe mube basita kumanyisiwa, ba wamwitu ivya nthamyo zitu zyo tukukomana nazyo ku Asiya, chochobene tutakaba namaka naghomo, sona tukapasyanga izya bumi bwitu. ⁹ Naloli, tukaba ninongwa izyakutukoma uswe. Loli mumalo mwache mwa Chala yo akunyamusya abakufwa. ¹⁰ yo akatuponia. Mu mwache momo tubikite ulwitiko lwitu ukuti akwiza ukutupoka uswe. ¹¹ Azukubomba ivi ngati mo numwe mukutwavwa uswe munyiputo zinu. Po abinji bazukupalizia mu malo mwitu chifukwa cha chabupi cho utupile ukwizila mu nyiputo zya banthu abinji. ¹² Ichifukwa cha kwitumvya kwitu cho ichi: Ubwakaboni bwakwikola ni nthwithwi zitu, nu kwilangizya mu chisu, sona nkhalikhani ku umwe, mu buswepu na mu bwanaloli bwa Chala, mu mahala agha mubili hacha loli mu chisa cha Chala. ¹³ Tutakubasimbila nachimo umwe ichakuti mutangabelenga nu kwivwisya, sona indi nu lwitiko ukuti muzukwivwisya ¹⁴ ngati mo mutukwitumvizya uswe, namo mungitutumulila chifukwa chitu pisiku lya u Mwene u Yeso, ngati mo inthi tukumvizye chifukwa chinu. ¹⁵ Chifukwa nkhaba mujimvu nichi, pabwandilo nkhalonda tasi ukwiza kukwinu, mwakuti mupokele ichabupi cha chisa cha bubili. ¹⁶ Ninong'onanga ukubendela po nkhuja ku Makedonia. Nkhalonda sona ukwendela mubulendo bwane ukufuma ku Makedonia, nukusindikila pa bulendo bwakuya ku Yudeya. ¹⁷ Bo nkwinong'ona inzila ngati yino, ka nkhavezyelanga? Nkinong'ona ivinthu ukuyana na ku mubili, mwakuti nene ukuti, "Momumo, momumo" sona "Awe, awe" pakabalilo koka? ¹⁸ Loli ngati mo u Chala abelile wa bwanaloli, amazwi ghitu kukwako tewe "Momumo" sona "Awe." ¹⁹ Pakuti u Mwana wa Chala, Yeso Kilisitu, yo we Silvanus, Timoti nune nkhalumbilila pakasi papinu ukuti, te "Momumo" pamo "Awe." ²⁰ Pa vyonsi vyo u Chala akalaghizya we "Momumo" mu mwache. Po sona ukwizila mu mwache tukunena ukuti "Ameni" ku buchindamu bwa Chala. ²¹ Ulu we Chala yo atukumanyania poka uswe numwe mwa Kilisitu, sona akatupakazya uswe, ²² akabika ichimanyisyo pa pitu sona akatupa uswe u Muzimu mu myoyo yitu ngati chikole chitu pa cho inthi chize. ²³ Loli nkhumwitizya u Chala ukuba we kaboni wa moyo wane pa chifukwa chakuti nthakaya ku Kolinti vikaba ulu ukuti mbasunge umwe. ²⁴ Ichi chitakaba chifukwa chakuti tubayezye ukubanyosya ku lwitiko lwinu mo lungabela. Mu malo mwache, tukubomba numwe mu lusekelo lwinu, ngati mo mwimilile mu lwitiko lwinu.

Chapter 2

¹ Po ninong'onite panemwene ukuti nthakulonda ukwiza sona ku kwinu nu bubavu ubwakudumuliwa. ² Nanthi nabapanga ububavu, ka wewenu yo inthi ize anthumvye une loli weyo une nkhamuvulazya? ³ Nkasimba mulubatiko ukuti nanthi nkhwiza ku kwinu nthakize mvulaziwe nabo bakamphangisya une ukuba mu lusekelo. Indi nu bwanaloli numwe mwebonisi ukuti ukusekela kwane kuyanite bwaka nu kusekela kwinu. ⁴ Pakuti nkabasimbila umwe ukufuma munthanmyo izikulu, nu kubaba kwa moyo, na masozi aminji. Mumalo mwache, nkhalonda umwe mumanye ulughano ulukulu lo une indi nalo papinu. ⁵ Nanthi yumo angapangisya ububavu, atapangisya pa une nemwene, loli munzila

zimo---ukuleka ukukalipa ukukulu---ku mwebonsi. ⁶ Ichilango ichi pa munthu napa kabukutilla chikubayana. ⁷ Po ulu mumalo mwa chilango, mubaghile ukuhobokela nu kumutebezuya. Bomba ivi umwakuti atakabe ni chitma ichikulu. ⁸ Po nkhekughomya pa kabukutilla ukuti basimikizye ulughano lwako ku kwache. ⁹ Ichi cho chifukwa cho nkhasimbila, ukuti nkhuzeze uwe sona manye ukuti we wa kwivwila mu vyonsi. ¹⁰ Nanthi wamuhobokela yumo, nune nkhumuhobokela. Chonahobokela--sona nanthi nahobokela chimo--chahobokeliwa chifukwa cha uwe pamaso gha Kilisitu. ¹¹ Ichi chili bunonyene ukuti u Satana atakatwende indyali. Pakuti te swe balunkhanu mu nyinong'ono zyache. ¹² Umulyango ghukighuliwa ku kwane nu Mwene bo niza mukaya ka Troas pakufumusa izwi lya Kilisitu kulanyene. ¹³ Nthakapokiwa mu muzimu wane chifukwa nthakamwagha uwamwitu u Tayitasi kula. Po nkhabaleka nukuya ku Makedonia. ¹⁴ Loli amapalo aminji ghaye kwa Chala, yo mwa Kilisitu akabalilo konsi akutulongoza mukupota. Ukwizila mumwitu akusasya umununsi uwiza uwa mahala ghache paliponsi. ¹⁵ Pakuti uswe swe mununsi uwiza mwa Kilisitu kwa Chala, poka nabo bapokiwe sona mu mwabo bo basobelite. ¹⁶ Ku banthu bo basobelite, umununsi wabo yomfwa ku mfwa. ku wensi yo apokiwe, mununsi wa bumi ku bumi. Ka wewenu yo inthi akwanisye ivinthu vino? ¹⁷ Pakuti tute ngati banthu abinji bo bakughuza amazwi gha Chala ukuti bapindule. Mumalo mwache, ukuyana nu bwabaloli, tukunena mwa Kilisitu, ngati swe bakutumiwa ukufuma kwa Chala, pa maso pa Chala.

Chapter 3

¹ Ka twandite pakwipala twebene sona? Tutakulonda u kalata nayumo uwakusimikizya kwa uwe pamo ukufuma kwa uwe, ngati banthu bamo, po tuli? ² Umwe mwebene mwa bakalata bithu bakusimikizya, bo basimbiwe mu myoyo yitu, bamanyikizwe sona bakubelengiwa na banthu bonsi. ³ Wilangizya ukuti we kalata wa kufuma kwa Kilistu, chimanyisyo cha mbombo yitu vitakasimbiwa ninkhi loli nu Muzimu wa Chala umumi. Vitakasimbiwa pa mabwe aghapapate, loli pa myoyo iyipapate iya banthu. ⁴ Sona ulu lolu lusubilo lo tuli nalo mwa Chala ukwizila mwa Kilisitu. ⁵ Te swe bakukwana pa twebene, ukuti tungabomba ichinthu chimo ngati chikufuma kukwitu. Mumalo mwache, ukukwanisya kwitu kukufumila kwa Chala. ⁶ We Chala yo akapanga ukuti uswe tube ba mbombo mu lulaghano ulupya. Ulu te lulaghano lwa mwa kalata loli lwa mu Muzimu. Pakuti ukalata akukoma loli u Muzimu ghukupa ubumi. ⁷ Loli nanthi imbombo zikwiza nu bufwe---bo bkasimbiwa mwa kalata pa mabwe---bakiza mu buchindamu ngati bana ba Izilayeli batakalingsiya amaso ghabo pa cheni cha Mozesi. Ichi chifukwa cha buchindamu bwa cheni chache, ubuchindamu bo bukamalanga. ⁸ Ka buchindamu buli ubukulu bo bukuzukuba mbombo zyo u Muzimu wa bomba? ⁹ Nanthi ububombi bwa kususania buli nu buchindamu, kokuti ububombi ubugholosu bukupululila mu buchindamu. ¹⁰ Naloli, cho chikachindamisya chitakachindamisya iyi, chifukwa cha buchindamu bokupota. ¹¹ Pakuti nanthi cho chikapululila chikaba nu buchindamu, bukulu buli bwa buchindamu bungabapo pa cho chikazikiwe. ¹² Po tuli nu lusubilo ulu, tuli nu bujimvu ubukulu. ¹³ Tute ngati we Mozesi, yo akuvwinkhana umwenda ku maso kwache, ukuti abana ba Izilayeli baleke ukumulingisya pa maso po ubuchindamu bukufuma nu kubuka. ¹⁴ Loli inyinong'ono zyabo zikighalilika. mphaka mwi siku lilelo ili, po bakubelenga amalaghano aghakale, ngati umwenda ghulanyene ghulipo. Batakaghufumyapo, chifukwa mwa Kilisitu mwene bakaghufumyapo. ¹⁵ Loli mphaka nilelo, pala u Mozesi abelenga, umwenda ghukuzinga umyoyo yabo. ¹⁶ Loli nanthi umunthu aba mwa Chala, ichimwenda chikufumisiwapo. ¹⁷ Po ulu u Mwene weyo we Muziui. Ko u Muzimu wa Mwene ghuli. ko kuli ukufwasa. ¹⁸ Po ulu bonsi mwa uswe, ni vyeni vya kusita kuvwinkuka, linga ubuchindamu bwa Mwene. Tunyoseziwe mu buchindamu ngati ligalasi nukung'anamukila ku kuyanizya poka bwaka ukufuma mu buchindamu ukuya ku buchindamu ngati mo bukufumila kwa Mwene, yo we Muzimu.

Chapter 4

¹ Polelo, pachifukwa chakuti tuli nu bubombi ubu, ngati mo tukapokelela ichisa, tutakunonokwa. ² Mumalo mwache, tukanite ivyakufisiwa ni nzila zya kukozya insoni. Tutakwikala mu buchevu, sona tutakughakola akabibi amazwi gha Chala. Pakulangizya ubwanaloli, tukusimikizya mu nsibo zya munthu wensi pa maso gha Chala. ³ Loli nanthi amazwi ghitu ghakupikiliwe, bo ghakupikiliwe ku banthu bo basobela. ⁴ Muvifukwa vyabo, u chala wa chisu cha pansi abavwinkhite uku sita nu lwitiko mu nyinong'ono. Pa chifukwa ichi, bate nu lusako lwa kulinga ubwelu bwa mazwi ghabuchindamu bwa Kilisitu, yo chifwani cha Chala. ⁵ Pakuti tutakwipalazyila swebene, loli u Kilisitu Yeso ngati we Mwene, loli uswe ngati ba mbombo binu chifukwa cha Yeso. ⁶ U Chala weyo akanena ukuti, "Ubwelu buzukufumyapo ichisi." Atulangizye mu myoyo yitu, ukutupa ubwelu bwa kamanyilo ka buchindamu bwa Chala pa maso gha Yeso Kilisitu. ⁷ Loli tuli nu bukabi ubu muvibombelo vya lyongo, ukuti chibe chakwivwika mwakuti amaka amakulu ghaba mwa Chala mu mwitu awe. ⁸ Swe bakutumiwa mu nzila yonsi, loli te swe bakuchenisiwa. Tukuwighisiwa loli tutakulungana sona tutakwizula nu bogha bwa kuleka. ⁹ Swe bakuvwimiwa loli tutasuliwe; Swe bakuwa loli tutavulalite; ¹⁰ akabalilo konsi swe bakunyamula ukuzyungulila imibili yithu pamfwa ya Yeso, ukuti ubumi bwa Yeso bwize buvumbukwe mu mibili yitu. ¹¹ Pakuti uswe swe tuli nu bumi inthi tubike kumfwa akabalilo konsi pa chifukwa cha Yeso, ukuti sona ubumi bwa Yeso bubonekele mu mibili yitu iya bumi. ¹² Po ubufwe buli pa mbombo mwa uswe, loli ubumi buli pa mbombo mu mwako. ¹³ Loli tuli nu Muzimu uwakuyana mu lwitiko ukuyana na vivyo vikasimbiwa: "nkhusubila, sona nkhusubila." Sona tukusubila, sona po tukunena, ¹⁴ chifukwa tuzimenye ukuti yumo yo akamuzusya uMwene Yeso akuzutuzusya nuswe poka nu Yeso nukutubika poka numwe po ali. ¹⁵ Pakuti vyonsi vili mumwinu, ukuti ichisa cho chikufikila nkhanu ku banthu abinji chingapangisya ukusalifya ukukulu mu buchindamu bwa Chala. ¹⁶ Chochobene

Chapter 5

tutakunyokela mwisinda. Napo ubunthu bwitu ubwa kunzi bukubola, loli ubunthu bwa mukasi bukuyaniwa ubupya isiku ni siku.¹⁷ Po pakabalilo aka, ubwelu buli pakutunozyela bwa kuyeziwa ubwa bwilebwile mu buchindamu ukuti manye bufumyeko ukuyeziwa konsi.¹⁸ Pakuti tutakulingisya ivinthu vyo vikuboneka, loli ivinthu vyo vitakuboneka. Ivinthu vyo vikuboneka vya kabalilo ka kuchepa, loli ivinthu vyo vitakuboneka vya kusita kumala.

Chapter 5

¹ Pakuti tumenye ukuti nanthi inyumba yitu yo tukwikalamo yikomanikite, tuli ni chakuzengeka ukufuma kwa Chala. Te nyumba yakuzengiwa ni nyobe zya banthu, nyumba ya kusita kumala, kumwanya.² Pakuti mu chisakasa ichi tukulilila, ukulongolezwa ubwikazi bwitu ubwa kumwanya.³ Tukulondelezwa chifukwa nanthi twavwalikiwa tutazukwaghika ukuti tuli nkule.⁴ Pakuti naloli waghe tuli mu chisakasa ichi, tukulila, pakuti tukupyoka. Tutakulonda ukuba basita kuvwala. Mumalo mwache, tukulonda ukuvwalikiwa umwakuti chimiliwe nu bumi.⁵ Yumo yo akutuyanizya ichinthu chimo we Chala, yo akatupa uswe u Muzimu wa chisimikizyo wa cho chikwiza.⁶ Polelo akabalilo konsi mwisubile. Mucubebe ukuti po tuli pa nyumba ku mubili tuli kubutali nu Mwene.⁷ Pakuti tukwenda mu lwitiko, po tutakulinga.⁸ Loli swe ba kwisubila. Tubengeko kubutali nu mubili sona pakaya tubenge nu Mwene.⁹ Po tukubika ukuba bumalilo bwitu, kali tuli pakaya pamo tufumitepo, tumuhobosye.¹⁰ Paukuti swebonsi tubaghile ukubonekela pa chitengo cha kulongela icha Kilisitu, mwakuti wensi apokele cho chikuyana ni mbombo zyo zibombiwe nu mubili, pamo ziza pamo zibibi.¹¹ Polelo, pakumanya ukoghofya kwa Mwene, tukupepeka abanthu. Po cho tuli uswe chikuboneka pabwelu nu chala sona nkhusubila ukuti chili pabwelu nakumabyebye ghinu.¹² Tutakuyeza ukupepeka uwe sona ukuti utulinge ngati swe bakubaghila. Mumalo mwache, tukubapa ichifukwa cha kubusila uswe, po lumu mungaba ni lyamuko lya bakubusa na kabonekele loli ukuleka vyo vili mu moyo.¹³ Pakuti nanthi inyinong'ono zifumitemo mu mwitu, we Chala; sona nanthi tuli ni nyinong'ono izyenecho, vili mu mwinu.¹⁴ Pakuti ulughano lwa Kilisitu lukutuchinchizya uswe chifukwa chakuti tusimikizizye izi: Pakuti umunthu weka akafwila bonisi, sona ukuti polelo bonisi bafwile.¹⁵ Akafwila bonisi, mwakuti bonisi bo baliko batakabengeko pa bene loli chifukwa chache yo mu mwache akabafwila sona akazyuka.¹⁶ Pa chifukwa ichi, ukufuma ilelo na kunthanzi tutakumumanya nayumo ukuyanana ku mubili, napo buli tukamumanya u Kilisitu ukuyana ku mubili. Loli ulu tutakumanya sona.¹⁷ Polelo nanthi yo ali mwa Kilisitu, chipeliwa ichipya. Ivyakale vyonsi vibukite, linga, vizite ivipya.¹⁸ Ivinthu vyonsi ivi vifumite kwa Chala. Yo akatusayania uswe nawe ukwizila mwa Kilisitu sona atupile uswe ububombeli bwa kusayana.¹⁹ Kokuti, mwa Kilisitu u Chala akusayania ichisu nayuyo, ukusita ukubelenga zyo bakumubombela. A kubika mu mwitu amazwi ghakusayania.²⁰ Po uswe tusaliwe ukuba bimilili ba Kilisitu, ngati mo u Chala akalilizikanga mu mwitu. Tukulambilizya numwe, chifukwa cha Kilisitu: "musayane kwa Chala!"²¹ Akamupanga yo atakamanya imbibi nayimo ukuba ni mbibi chifukwa chitu, umwakuti twize tube swe bagholosu ba Chala mumwache.

Chapter 6

¹ Ukubomba poka nawe, tukubabuzya ukuti mutakapokele ichisa cha Chala pabwaka.² Pakuti akunena, "Mutubalilo utwiza nkhiwwa ku kwinu, sona mwisiku lya kupokiwa nkhabavwa umwe." Lolela, ilelo lisiku lya kupokiwa.³ Mutakalete imphizya nayimo ku nthanzi kwa munthu aliwensi ukuti ubulumbilili bwitu butakasusiwe.⁴ Mu malo mwache, tusimikizye swebene mu mbombo zitu zionsi, ukuti swe ba mbombo ba Chala. Swe bambombo bache mukujimba ukukulu, munthamyo, muvyakughoma, ivyakupinga,⁵ ukumiwa, ukupinyiwa, muvyongo mumbombo zya kubababa, mukuleka ukughona utulo ubusiku, ninzala,⁶ mubuswepu, mukamanyile, mukufwasa, mubololo, mu Muzimu ughuswepu, mu lughano lwa bwanaloli.⁷ Swe bambombo bache mwuzwi lya bwanaloli, mu maka gha Chala. Tuli ni chilwilo cha bugholosu ku nyobe iya ndyelo niya mongo.⁸ Tukubomba mu buchindamu na mukunyala, mu kwiyisya nu kwiputa. Tukususiwa ukuti swe ba myansi sona swe ba bwanaloli.⁹ Tukubomba ngati te swe bakumanyikwa inga po tumanyikizwe akiza hee. Tukubomba ngati tufwile sona---linga!---loli tuchili swe ba bumi. Tukubomba ngati bakulangiwa mu kabombele kitu loli tutasuliwe ku bufwe.¹⁰ Tukubomba ngati ba chitima, loli tukuba bakhoboka akabalilo konsi. Tukubomba ngati bapina, loli tukulenga abinji ukuba bakabi. Tukubomba ngati tute nako nakamo sona po tuli navyo vyonsi.¹¹ Tunenite ubwanaloli bonisi ku kwinu umwe, ba Kolinti, imyoyo yitu yighukite nkani.¹² Mutakufyenyeleziwa nuswe, loli mukwifyenyeleziwa mwebene mu myoyo yinu.¹³ Ulu mukuchenjania ukwiza---nkunena ngati ku bana---mwigihule mwebene pa bukulu numwe.¹⁴ Mutakapinyiwe poka nabo batasubila. Pakuti kukolelana buli ko buliko ubugholosu bulinabo mu bunanzi? Pakuti vyo abapokiwa bakubomba ubwelu buli ni chisi?¹⁵ Ka lwivwano buli lo u Kilisitu angaba nabo pa Beliyali? Pamo chakugabana buli cho uwakusubila angagabana nu musita kusubila?¹⁶ Sona lwivwano buli lo lulipo pakasi pa tempeli lya vifwani? Pakuti swe tempeli lya Chala umumi, ngati mo u Chala akanenela: "Nkuzukwikala mu mwabo sona nkuzukwenda mu mwabo. Nkuzukuba ne Chala wabo, sona bazukuba banthu bane."¹⁷ Polelo, "fumamo mukasi mumwabo, sona usymbukepo," akanena umwene. Mutakakole ichinthu ichibibi, po nkuzukubapokela umwe.¹⁸ Nkuzukuba ne tata ku kwinu, sona mukuzukuba bana bane mwe basungu," anena u Mwene uwa maka ghonsi.

Chapter 7

¹ Baghaniwa, mo twabela na malaghano agha, za twiswefye swebene ku buchafu bwa ku mubili nubwa ku muzimu. Zanga tulonde ubuswepu mukoghopa u Chala. ² Mutupe amalo! Tutamunangile nayumo. Tutamubengite nayumo pamo ukusendela ulusako payumo. ³ Nthanena chino ukuti mbasusye umwe. Pakuti nenite kale ku kwinu ukuti muli kale mu myoyo yitu, mwakuti tufwile poka sona tube nu bumi poka. ⁴ Indi nu lusubilo ulukulu mu mwinu, sona nukubusila ulukulu mu mwinu. Nizwile nubufwase. Indi nu lusekelo ulukulu mu vyakupinga vyonsi. ⁵ Bo twiza ku Makedonia, imibili yitu yitakatuziyo. Mu malo mwache, tukatamiwa monsi umo ni vyongo kunzi sona nu bogha mukasi. ⁶ Loli u Chala, yo akuhobosya bo bakwichefya, akatuhobosya uswe nukwiza kwa Tayitasi. ⁷ Kutakaba kwiza kwache kwene ko u Chala akatuhobosya. Vikaba sona vyo u Tayitasi akapokela ukufuma ku kwinu. Akatubuzya uswe ukukonkeleza ku kwinu ukukulu, ichitima chinu, sona nu kwendeleza kwinu pa une. Po nakahoboka nkani ukupululila. ⁸ Napo pope ukalata wane akabakalaliza, nthakubabwapo. Loli nakababwa nichu bo nalinga pakuti ukalata wane abakalaliza, napo kakaba kabalilo kanandi. ⁹ Ulu nkuhoboka te chifukwa chakuti mukaba ni lyoyo, loli pakuti ubukalale bwinu bukababika umwe kukupinduka. Mukenda muchitima cha kwa Chala, po mutakatamiwa nachimo chifukwa chitu. ¹⁰ Pakuti ichitima chamwa Chala chikiza nu lupinduko bo bukamaliza ubupoki kwasita kwilamwa. Ichitima cha chisu, napo buli chikwiza nimfwa. ¹¹ Lolela ukulondiwa kwa chitima ichikulu cho u Chala abikite mu mwinu. Chinthu buli ichikulu ichabumalilo mu mwinu cho chikusimikiza ukuti mukaba mwe biza bwaka. Bubavu buli ubukulu bo mukaba nabo, ubogha bwinu, nu bwighane ukulinga ukuti ubwanaloli bibombiwe pa pinu! Mu vyonsi vyo mwasimikiza mwebene ukuti mwe biza bwaka. ¹² Napapo nakabasimbila umwe, ntakabasimbila chifukwa cha yo akubomba akabibi, pamo chifukwa nayo akatamiwa nu bubibi, loli ukuti ubwiza bwinu bobuzutukonka uswe bukwenda ukumanyikwa ku kwinu pamaso gha Chala. ¹³ Chifukwa cha chino ukuti tuchintchiziwe. Pakongeleza apa ukuhoboka kwitu, sona tukusekelela hee chifukwa cha Tayitasi nu kuhoboka kwache, pakuti umuzimu wache ghukanyokela mumalo na mu mwebonsi. ¹⁴ Nanthi nkitunvya nacho ichinthu chimo ku kwache chifukwa chinu, nthakakoziwa insoni. Loli umwakulekana numwe mubwanaloli ukwitunvya kwitu kwa Tayitasi ku kusimikiziwa ukuba kwa bwanaloli. ¹⁵ Loli ukukonkeleza kwache ku kwinu kukulu bo akukumbukila ukwivwila kwinu umwe mwe bonsi, mo mukamupokelela nu bogha sona nu kutetema. ¹⁶ Nkuhoboka chifukwa indi nu lusubilo lonsi mu mwinu

Chapter 8

^{1 2} Tukulonda mumanye umwe, bawamwitu, nivya chisa cha Chala ho abapile mu ma tempeli gha ku Makedonia. Pakabalilo kakusimikiza ukukulu ukw vya kupinga, ukuhoboka kwabo ukukulu sona nu bupina bwabo ubukulu bo babapile ubukabi ubukulu ubwakulondiwa. ³ Pakuti nkubika ubwa kaboni ukuti bakatupa ivinji ukuyana namo bakalondela, sona nukupululila mo bakalondelanga, ukuyana nu bwighane bwabo. ⁴ Bakatulenga uswe umwakufikapo ukukulu pavyo tukwaghamo ukuti tugabane mu mbombo yino ku banthu abaswepu aba Chala. ⁵ Ivi vitakabombiwa ukuyana namo tikakasubalilila, loli bakitwala bene kwa Mwene pabwandilo po bakiza na ku kwitu pa bwighane bwa Chala. ⁶ Po tukamuchintchiza u Tayitasi, yo akaba andite kale imbombo iyi, ukumaliza mu mwinu ububombeli bwa chisa. ⁷ Loli ngati mo ukungile ivinthu vyonsi mu lwitiko, na mu mazwi, na mu mahala, na mulweke lwako lonsi sona ku lughano lwako ku kwitu. Ulingisye nkani ukuti ukupitiliza imbombo ya chisa. ⁸ Nthakunena vino umwakulamula. Mu malo mwache, nkunena ukuti nkuyeze ubwanaloli bwa lughano lwako pakuyezeleza nu kughana kwa abanthu abinji. ⁹ Pakuti mumanye ichisa cha Mwene u Yeso Kilisitu. Napo akaba mukabi, chifukwa chinu akiza aba mupina, ukuti mu bupina bwache umwe mubaghile ukuba mwe bakabi. ¹⁰ Munkani yino, inthi nkupe vyo vingize vikwawwe. Umwaka gho wamala, mutakaba mwe bakwanda ukubomba chimo awe, loli mukalonda ukuti mungabomba. ¹¹ Po ulu maliza, ngati mo pakabala ukulonda ni chinyonywa, nulu mo chibele pa kumaliza kwache mu ichonyene cho muli nacho, ngati mo mungabombela. ¹² Chifukwa nanthi mukulonda ukubomba ichi, cho chiza sona chakwitikiziwa, chibe ukuyana namo umunthu abelile nacho ngati po ate nacho. ¹³ Pakuti te kutuzya kwa bamo nu kupinga kwinu. Mumalo mwache, pabaghile pabe ubwiza. ¹⁴ Ubwinji bwinu akabalilo aka bukwiza ukufisa vyo bakulonda. Ichi chile ngati ulu ukuti ubwinji bwabo bungafisa ukulonda kwabo, umwakuti pabe ubwiza. ¹⁵ Vili ngati mo vikasimbiliwa: "Yo akaba navyo ivinji atakaba navimo vyo vikasyala, sona wepe yo akaba ni vya kuchepa atakaba ni chakupotwa." ¹⁶ Loli amapalo ghabe kwa Chala yo akabika mumoyo wa Tayitasi ubusungi ubwa kufikapo ngati bo indi nabo papinu. ¹⁷ Pakuti atakitikiza kwene ukulilizika kwitu, loli akaba wakufikapo nkani pa ichi. Akiza kukwinu pa bwighane bwache. ¹⁸ Twamutuma poka mu mwabo yo achindikwiwe pakasi pa ma tempeli pa mbombo yache iya kulumbilila amazwi. ¹⁹ Te vyo vino vyene, loli akasebeka sona ni vipanga ukuba munyitu wakwenda nawe nu bubombeli bwa chisa, cho chikulingiliwa nuswe pa chifukwa cha buchindamu bwa Mwene umwenecho mukulonda kwitu ukwa kwavwa. ²⁰ Tukukaniza ukwitikiza kwa yumo ukulilizika ni vya mbombo iyi iya bupoka yo tunyamwile. ²¹ Tuli minso pa kubomba cho chichindikwiwe, te panthnzi pa Mwene awe, loli sona pa nthanzi pa banthu. ²² Tukutuma sona uwa mwitu uyunji poka nababo. Twamuyeze mu nzila izinji twamwagha wakufikapo mu vinthu ivinji. Sona wakwiyipa hee chifukwa cha lusubilo ulukulu lo ali nalo mu mwinu. ²³ Ukuyana nu Tayitasi, weyo mwangali wane sona weyo tukubombela poka ku umwe. ukuya na ku ba wamwitu, bo batumiwa ni vipanga. Bo bachindamu kwa Kilisitu. ²⁴ Po mubalangizye ulughano lwinu, sona mubalangizye ku vipanga ni chifukwa cho tukwitunviza pa umwe.

Chapter 9

¹ Ukuyana nu bu bombi bwa banthu ba Chala abaswepu, te chakuyana ku kwane pakusimba ku kwinu. ² Nkumanya ivyakulonda vinu vyo nkabusila ku banthu ba ku Makedoniya. Nkababuzya ukuti u Achaiya isenganianga ukwanda umwaka gho wamalanga. Ukulondelezya kwinu kubavwizwe abinji ku vya kubomba. ³ Ulu natuma aba wamwitu ukuti ukubusila kwitu ku kwinu kutakabe kwa bwaka, nukuti mube bakwiyania, ngati mo nkanenela mo inthi mubele. ⁴ Mu nzila yino nanthi yumo uwa Makedonia akizanga nune sona nukubagha basita ukwisengania ngali twakoziwa insoni-- Ntakunena nachimo ichinu--pakuba wa lusubilo nkani mumwinu. ⁵ Po nkinong'ona ukuti chikaba chakuyana pakulambilizya aba wamwitu ukwiza ku kwinu sona nukupanga amalubatiko nubutuli bwa chabupi cho mukalaghizya ichi chili ulu ukuti chingaba cha kutendekezya ukuba chisayo, ukusita ukuba ngati chimo ichakukwezia. ⁶ Imfundo yp iyi: Yo akupesa utunandi akwiza ukwinula utunandi, sona yo akupesa pa chifukwa cha chisayo akwiza pakwinula ichisayo. ⁷ Leka wensi ape ngati mo abatikile mu moyo wache. Ukusita uknyinyilika pamo ukufyengiwa, pakuti u Chala akughana yo akupa mwakuhoboka. ⁸ Sona u Chala wakubaghila ukupanga ubwila bonisi ukufulukila papinu, ukuti bwile, mu vinthu vyonsi, vyo mungaba navyo pamo mungalonda ivi vikwiza ukuba ukuti mwize munyamye ichakubomba ichza chonsi. ⁹ Chili ngati mo chisimbiliwe: "Agabite ubukabi bwache nukupa abapina. Ubugholosu bwache busita kumala." ¹⁰ Yo akugaba imbeyu ku balimi yo akupesa nukupa ichibama akwiza sona pakugaba nu kunyamia imbeyu yinu iya kupesa. Akwiza pakongelezya inyinulo ya bugholosu bwinu. ¹¹ Mukwiza pakuba bakabi mu nzila yonsi po nukuba bakumwanyikwa. Ivi vyo vikuleta ukupa ivyakusalifya kwa Chala ukwendela mu mwitu. ¹² Pakuba nacho ichiputo ichi chitakufisya bwaka ukulonda kwa banthu abaswepu aba Chala, loli chikunyamula ku mbombo zyakupa mukubalisya kwa Chala. ¹³ Chifukwa cha kuyesiwa nu kuchongiwa ni mbombo iyi, mukwiza sona ukuchindika u Chala mukwivwila ku kwitikizya kwa bulumbilili bwa Kilisitu. Mukwiza sona pakumuchindika u Chala nu bwabuke bwa nsangula zinu kukwabo na ku banthu bonisi. ¹⁴ Ba kubanyonywa umwe sona bakubiputula. Bakubomba ichi chifukwa cha bwila ubukulu ubwa Chala bo buli mumwinu. ¹⁵ Leka amapalo ghaba kwa Chala chifukwa cha chabupi chache ichisita kuneneka.

Chapter 10

¹ Une, Pabulo, nkubabuzya, mukwiyisya nukufwasa kwa Kilisitu. nkhuba wakwiyisya pala indi papinu, loli ne mujimvu ku kwinu pala indi pabutali. ² Nkubalenga ukuti pala indi numwe, nthakabenge nu bujimvu nu kwisubalila. Loli nkhwining'ona pakuti nenelile ukuba nu bujimvu po nkhususya bo bakwinong'ona ukuti tukwenda ku mubili. ³ Pakuti napo tukwenda ku mubili, tatalwila inkhondo ukuyana naku mubili. ⁴ Pakuti ivilwilo vyo tukulwila te vya mubili. Mu buyo bwache, vili namaka aghakulu ukumazizya ivamaka vyo vikoliwe. Ghatakubika napamo ukususania ukwakusobezya. ⁵ Tukukomania sona ichapamwanya chonsi cho chikulimbana nu bumanyi bwa Chala. Tukusenda aminong'ono ghonsi aghapinyiwa ukuba ghakumwivwila u Kilisitu. ⁶ Sona tukusengania ukulanga ichisita kwivwila chonsi, pala mwalubilo ukwivwila kwinu kwamala. ⁷ Linga pa cho chikuboneka panthanzi papinu. Pala yumo akwitikizya ukuti wa Kilisitu, ikumbusye mwene pakuti po wa Kilisitu, po nuswe momo tubelile. ⁸ Pakuti napo ningitumvya panandi nizya maka ghitu, gho u Mwene akatupa ukubazenga umwe ukusita kubakomania, te nize imbe ni nsoni. ⁹ Nthalonda ukuti chibonekele ukuti nkhuboghfyama namakalata ghane. ¹⁰ Pakuti abanthu bamo banena ukuti, "Abakalata bache batakutamantha sona ba maka, loli mu mbonekele mudedebazu. Amazwi ghache ghatabaghile ukuti twivwe." ¹¹ Leka abanthu ngati aba bachebe ukuti mo tubelile mu mazwi gha bakalata bitu pala tatalipo momo tulibela mu vya kubombiwa vitu pala twaba kulanyene. ¹² Tutakufikako pakwigaba pamo ukwiyania nabo bakwipala bene. Loli pala bakwipima bene kwa weka nu yunji, sona nukwiyania bene kwa weka nu yunji, po batakwilinga mukasi. ¹³ Uwe, napo buli, tutakwitumvya ukupululizya po patanelile. Mu buyo bwache, inthi tubombe mo u Chala atubuzizye ukuti atupangile, ukufika mo mufikite umwe. ¹⁴ Pakuti tutakongelezya swebene po tukafika papinu. Tukaba swe babwandilo pakufika ngati mwene mazwi gha Kilisitu. ¹⁵ Tutitumvizye ukupululizya ivyakubomba vya banji. Mu buyo bwache, ulusubilo lwitu lwakuti lupitilile ukukula, imbombo zitu mu mwine inthi zisate nkani. ¹⁶ Tuli nulusubilo mu ichi, ukuti lumo tungalumbilila amazwi mu vigaba vya kuchila pa umwe. Te twitumvye nivya mbombo zyo zikubombwa mu malo aghabanji. ¹⁷ "Loli muleke yo akwitumvya, itumvizye mwa Mwene." ¹⁸ Pakuti te weyo akukwipala mwene weyo akupokela. Mu buyo bwache, we yuyo yo uMwene akumupala.

Chapter 11

¹ Nalondanga ukuti mube nune mu bupunganu bwanebuno. Naloli muli nune. ² Pakuti indi nakabini numwe. Ngati mo utwachala twinu tuli nakabini numwe, ngati mo tukapanganilana numwe ukusendwa kwa mwanalume weka. Nkhupangana numwe mbabike kwa Yeso ngati mwanakazi yo atakomanitepo nu mwanalume. Nkupangana ukukubika ngati we mulindu umwenecho kwa Kilisitu. ³ Loli nkwopa ukuti pamo, ngati mo injoka yikamupusikila u Eva, numwe inyinong'ono zinu zngafumako kwa Yeso. ⁴ Nanthi waghe yumo iza nukunena izya Yeso uyunji ukuleka yo tukulalikila. Pamo nanthi waghe mukupokela umuzimu ughunji ukulusya gho mukapokela. Pamo mwapokela amazwi aghanji ukulusya gho mukapokela. Inyinong'ono zinu zikufumako ichete! ⁵ Loli nthakwinong'ona ukuti ne wabamo wakuchindikwa ku bo--bakwitiziwa batumiwa--ba pamwanya. ⁶ Loli napo nthamanyisiwe mukanenele, nthamanyisiwe mu mahala. Pa vyonsi vyo vipangiwa vikumanyikwa nuwe. ⁷ Ka nkananga pa kwipepula? Ukuti nsatuke pakulumbilila amazwi gha Chala ku kwinu. ⁸ Nkapusika ama chalichi ghamo ukuti ghanthule ubutuli ukuti mbatule umwe. ⁹ Bo indi

numwe nkaba wakulondiwa hee, nthakamubenga nayumo. Pakuti ivyakulondiwa vyane vikafumanga ku ba wamwitu bo wakafuma ku Makedonia. Munzila zyonsi nthakalonda ukuti yumo apyoke, sona inthi mbukilizye bunonyene.¹⁰ Ngati mo ubwanaloli bwa Kilisitu bubelile mu mwane, ukwikuza kwane te kulekeziwepo mu vigaba vya Akaya.¹¹ Ka chifukwa cha choni? Chifukwa chakuti nthakughanite? U Chala azimenye.¹² Loli cho nkubomba inthi mbukilizye bwaka, ukuti ndumulizye umwabi wa bo bakulonda ukwikuza--ukuti baghiwe ukubomba imbombo iya kuyana bwaka nayo tukubomba.¹³ Pakuti abanthu ngati aba batumiwa abamyansi sona bambombo abamyansi. Loli bakwipangisya ngati batumiwa ba Kilisitu.¹⁴ Loli te chakusighisya, pakuti wepe u satana akwing'anamula ukuba ngati wa nthumi wa bwelu.¹⁵ Chitangaba chakuswighisya awe pala aba mbombo bache bope bakwing'anamula ukuba ngati ba mbombo ba bwelu. Ubumalilo bwabo inthi buyane bwaka ni mbombo zyabo.¹⁶ Nkunena sona: Patabe nayumo yo inong'onenge ukuti ne mupunganu. Loli pala ukubomba, umupokele ngati mupunganu ukuti mbuse panandi.¹⁷ Cho nkunena nu kwikuza konsi--nkunena mo uMwene akulondela--nkunena ngati mupunganu.¹⁸ Ngati mo abanthu bakwikuziza ni vya mubili, nune inthi nikuzye.¹⁹ Pakuti umwe muli na mahala na bapunganu muli na mahala mwebene.²⁰ Pakuti mwikwikola napo umunthu angabang'anamula ukuba muzya, pamo alya ivinthu ivi, pamo akwitukumula, pamo akubapusika, pamo akuchaya ku maso.²¹ Indi ni soni sona nkwtikizya pakuti tukapusa. Napo yumo angitutumula--nkunena ngati mupunganu--nune kwiza ukwikuza.²² Ka ba Yuda? Po nene. Ka ba Izilayeli? Ka luko lwa Abulahamu? Po nene.²³ Ka bambombo ba Kilisitu? (nkunena ngati ne mulunkanu.)Ne mwinji. Wabomba imbombo inkavu nkani, ukwingila mu Jeje, ukumiwa ukwakupululila ichipimo, nkalinga ubulwani ubwamfwa.²⁴ Ukufuma ku ba Yuda, nkapokela nukunyamia ka fayivi " amalashezi fote ukufumya lyoka" Katatu ko nkumwa ni nkomo. Bakansumba na mabwe.²⁵ Katatu ko iboti likatukomanikila. Nkikala ubusiku nu musanya pabwelu pa nyanja.²⁶ Nkaba pa bulendo bwa kabilikabili mu bulwani ku nsoko, mu bulwani ku vigabenga, mu bulwani kubanthu abanyane, mu bulwani ku bakunzi, mu bulwani ku ba kaya, mu bulwani mu nkolongo, mu bulwani pa nyanja, mu bulwani ku ba wamwitu abamyansi.²⁷ Nkaba pa mbombo inkavu sona nu moyo ughughomu, nu busiku ubwinji ubwa kupotwa ukughona utulo, mu nzala na mu nyota, ukwiya, mu butalale na mu nkule.²⁸ Ukufumyako ivinthu vyonsi, pali ubufwase bwa bwilebwile ukuyana ni nyinong'ono zyane ku ma chalich ghonsi.

²⁹ Wewenu yo mudedebazu, sona te ne mudedebazu? Wewenu yo akapangisya ukuti anange, sona une nthakapya.³⁰ Pala nkwikuza, inthi nikuzye nivya kwilangiza umwa kupotwa kwane.³¹ U Chala nu Tata uwa Mwene uYeso, uwa bamo yo tukumupala bwilebwile, amenye ukuti nthakutamantha!³² Ku Damasika, ikambala lya mwene u Aretasi akalingililanga ichikaya cha Damasikasi ukuti bankunge une.³³ Loli bakanisya mu chizanga ukwendela pa bwindo lya pa lubumba, sona nkapulumuka munyobe zyache.

Chapter 12

¹ Mbaghile ukwitumvya, loli nachimo cho chikwawwapo. Loli inthi mpululile mu kulinga sona nukuvumbula ukufuma kwa Mwene.² Mumenye umunthu mwa Kilisitu yo pa myaka fotini yo yenda weyo--kali mo mukasi mu mubili pamo kunzi ku mubili, nthakumanya, u Chala yo amenye--akakoliwa ukuya ku butatu bwa kumwanya.³ Sona nkamumanya ukuti umunthu uyu--kali mo mukasi mu mubili pamo kunzi ku mubili, nthamumenye, u Chala amumenye--⁴ akasendiwa ukubuka ku paladizo sona akivwa amazwi ghakusita kuneniwa.⁵ Mu malo mwa munthu uyu nkwiwa ukwitutumula. Sona mu malo mwa une nemwene nthakwiza ukubusa, ukusita ukutowomboka kwane.⁶ Nanthi ningasala ubudedebazu, nthakwiza ukuba mupunganu, chifukwa nkwiwa ukunenanga ichabwanaloli. Loli nkuzukuleka ukwilinga, umwakuti nayumo atakize inong'one ivinji ivyane ukulusya vyo akulolela mumwane pamo ukwivwa ukufuma ku kwane.⁷ Ukumufumyako ku bo bakwitumvya chifukwa bukulu ubwa kuvumbula, umunga wa pa mubili wukaapeyiwa ku kwane, ngati ne mubombi wa Setano pati ansamazye--po te nize imbe wamadinko.⁸ Nkamulenga u Chala katatu konsi pa chifukwa chinonyene, ukuti umwene achifumyeko ku kwane.⁹ Loli akanena kukwane akati, "Ichisa chane chabayana umwe, pakuti amaka ghane ghangangiwe mu bwiza mu budedebazu bwane." Po kuli kwali nitutumule mu budedebazu bwane.¹⁰ Polelo chifukwa cha Kilisitu nakahoboka pakuti nkaba wakudedebala, ukunanda, mu nthamyo, nkuhoboka nanthi kuba mutubalilo twakutamiwa. Napo ningaba wakudedebala, pope indi namaka.¹¹ Naba ne mupunganu! Mukantchichiza bwaka pa kubomba ichi, pakuti nkabaghila ukupaliwa numwe. Pakuti nthakaba wapamwanya nkani ku batumiwa, napo nthabaghiliwe.¹² Ivimanyikwilo ivya bwanaloli vya batumiwa vingaboneka mu mwabo na vyonsi nu bu chimyeka, ivimanyikwilo sona ivyakuswighisya sona nimbombo zyamaka.¹³ Ka ukaba te wakulondiwa nkani ukupota ama Chalich ghomo, ukupatula ukuti nthakaba ne chinyamana ichibibi ku kwinu? Muhobokele pa cho nkhananga!¹⁴ Lolela! Nisenganizye ukwiwa ku kwinu aka butatu. Nthakwiza ukubapyola, nthakulonda vyo vinu. Nkhubalonda umwe. Pakuti umwana atabaghile ukubombela abapapi. Mu malo mwache, abapapi babaghile pakubabombela abana.¹⁵ Nkuzukutaya pa kuhoboka sona mukataya ubumi bwa mizimu yinu. Pala une mbaghanite nkani, ka mbaghile ukuti nganiwe panandi?¹⁶ Loli nanthi mo vibelile, nthakabapyola umwe. Loli pakuti ntchenjile, ne wabamo yo akabakola umwa kubabendela.¹⁷ Ka nkaghilapo umwabi ku kwinu pa wensi yo nkamutuma ku kwinu?¹⁸ Nkamulenga u Tayitasi ukuya ku kwinu, sona nkatuma yumo uwamwitu nawe. Ka angaba u Tayitasi akaghilapo u mwabi papinu? Ka tutakenda mu nzila yoka? Ka tutakenda mu matamba woka?¹⁹ Ukwinong'ona ukuti akabalilo konsi kano twi[poka swebene ku kwako? Mu minso gha Chala, twanena vyonsi ivi mwa Kilisitu chiukwa cha kwiwomya kwinu.²⁰ Pakuti nkoghopa ukuti po nkwiwa lumu ningize mbaghe ngati mo nkulondela. Nkoghopa ukuti utanganagha une ngati mo ukulondela. Nkoghopa

ukuti lumo pangize pabe ukudalinkana, akabini, ubukalale ubukulu, amazwi aghabibi, iyebo, ukwitungvya, sona ukusita kubika mu lubatiko. ²¹ Nkoghopa ukuti nanthi niza nanyokela, u Chala wane angatchefya bo umwe muchili. Nkoghopa ukuti ningize ndilile abinji abananga mbibi pakabalilo aka sona na bonisi bo batapindikite nukusukiwa sona nu bwa malaya sona nukwikala kwa bunyamana ko bakupanga.

Chapter 13

¹ Aka kabalilo ka butatu ko nkwizila ku kwinu. "Inthamyo yonsi yibaghile ukuneniwa nu bu mboni ubwakukwanila aba kaboni babili pamo batatu." ² Nenite kale kubo bakananga pisinda sona na kubonsi po nkaba kulanyene pa kabalilo ka bubili, po nkunena sona: Po niza sona, ntakwiza ukubasungilila. ³ Nkubabuzya chino chifukwa mukulonda ubwanaloli bo u Kilisitu akunena ukwizila mu mwane. Te mudedebale ku kwinu. Mu malo mwache, ali namaka mu mwinu. ⁴ Pakuti akapamanthiliwa mu budedebazu, loli ali nu bumi na maka gha Chala. Pakuti nuse swe badedebazu mu mwache, loli tuzukwikala nawe na maka gha Chala mukasi mu mwabo. ⁵ Mwiaghanye mwebene, ukuti mulinge nanthi muli nu bwanaloli. Mwiye mwebene. Ka mutakwinong'ona ivi pa mwebene, pakuti u Yeso Kilisitu ali mumwinu?—Pene papo, nanthi mwaptwa amayeso. ⁶ Sona indi nubwanaloli ukuti muzukumbukila ukuti tutapotizwe amayeso. ⁷ Po tukwiputa kwa Chala ukuti mutakabombe ivyakunanga. Nthakwiputa ukuti tungaboneka ngati twenda pa kuyesiwa. Mumalo mwache, nkwiputa ukuti lumo mungabombanga vyo viwolokite, napo vikuboneka ukuti twapotwa amayeso. ⁸ Pakuti tutangabomba nachimo ukulimbana nu bwanaloli, loli bwene ubwanaloli. ⁹ Pakuti tuhobokite po twebakufoka loli umwe muli na maka. Tukwiputa sona ukuti mupangiwe umwakumaliza. ¹⁰ Nkusimba ivinthu vino pakuti mfumitepo papinu pakuti nanthi indi numwe nthabaghile ukuti mbakalipile ukubomvya ubwighane bwane—bo u Mwene akampa umwakuti mbakweze umwe, pakusita ukubisya umwe pansi. ¹¹ Ichabumalilo, ba wamwitu, hoboka! Bomba ukuti mupokiwe, mwikaze, mwivwane weka nu munyantche, mwikale mu mutende. Sona u Chala uwa lughano nu mutende abe numwe. ¹² Mulamunkanenge nu kufyompana ukwa buswepu. ¹³ Abanthu bonisi abaswepu a ba Chala bakubalamuka. ¹⁴ Ichisa cha Mwene u Yeso Kilisitu, nu lughano lwa Chala sona nu bupoka bwa Muzimu umuswepu ghube numwe mwebonsi

Galatians

Chapter 1

¹ Pauli, umutumwa-yo atakatumiwa na banthu pamo nu munthu pakuba mutumwa loli ukwendela mwa Yesu kilisitu nu chala utata, yo akamuzusya kubufwe—² naba wamwitu ghosi ku ma chalichi gha Galatiya. ³ Ichisa nu mutende wakufuma kwa chala witu nu mwene u Yesu kilisitu vibe numwe, ⁴ yo akayipa chifukwa cha mbibi zytu ukuti atupoke kukabalilo aka akambibi ukuyana nu bwighane ubwa chala nu tata, ⁵ kukwache kube ulwimiko ulwa bwila na bwila. Amen! ⁶ Nkhuswigha pakuti mukufumako lubilo; kwa yo akabitizya muchisa cha kilisitu. Nkhuswigha pakuti mukung'anamukila ku mazyu aghanji bwaka, ⁷ techifukwa chakuti pali amazyu aghanji, loli balipo abanthu bamo bobakuleta inthamyo sona bakulonda pakunyongania amazyu amiza agha kilisitu. ⁸ Loli napo uswe pamo umu ngelo wakufuma kumwanya alumbilile amazyu amiza kukwinu ukulusya gho tuka lumbilila kukwinu, awuniwenge. ⁹ Ngati mo twanenela kale, po nkunena sona, "Pala yumo akulumbilila kukwinu amazyu ukulusya gho mukapokela, awuniwenge." ¹⁰ ka nkulonda amapalo gha banthu pamo agha chala? nkulonda pakuti hobosye abanthu? pala nchili nkulonda pakuhobosya abanthu, te ne mubombeli wa kilisitu. ¹¹ Pakuti nkulonda ukuti mumanye bawamwitu, ukuti amazyu amiza gho nkhalumbilila teghamunthu. ¹² Nthakaghapokela ku munthu nayumo, pamo ukumanyisiwa. Ghakavumbuliwa nu Yesu kilisitu kukwane. ¹³ Mwivwa izya bumi bwane ubwakale mu chiyuda, mo nkhaswimilanga ama chalichi gha chala akabibi nukughakomania. ¹⁴ Une nkhabachila mu chiyuda abanyane abinji bo nkhaswimilanga nabo, ukufuma mu banthu bane. Momo nkhabukilila pakubikapo umoyo pa myiko iya batata bane. ¹⁵ Loli bo uchala, yo akansalaukufuma munthumbo ya mama, sona yo akanitizya muchisa chache, ¹⁶ akaba wakuheboka pakuvumbula umwana wache kukwane, ukuti mulumbilile kubakunzi, nthakalalusya lubilo nu mubili nibanda. ¹⁷ Nthakabuka ku yerusalemu kubo bakaba batumwa bonthizite. Mumalo mwache, nkhasya ku Alebiya nukunyokela ku Damasikasi. ¹⁸ Po bo pendapo imyaka yitatu nkhasya ku Yerusalemu ukuti inje manye u Sefasi po nkhalala nawe amasiku fiftini. ¹⁹ Loli nthakalinga nayumo uwabatumwa ukupatula u yakobo, uwamwabo wa mwene. ²⁰ Pavyo nkhabalembela nkhasimikizya pa chala ukuti nthakubepa. ²¹ Po nkhasya mu twaya twa siliya. ²² Nkhaba pakuti nchili nthamanyikizwe paminso ku ma chalichi gha Yudeya gho ghali mwa kilisitu. ²³ Bakivwa bwaka zikuneniwa, "umunthu yo akatuvwimanga lumo, ilelo akulumbilila ngati amazyu amiza, ulusubilo lo akayezyanga pakulukomania lumo." ²⁴ Po bakamuchindika uchala chifukwa cha une.

Chapter 2

¹ Bo imyaka yamala fotini (14) nkhabuka sona ku Yerusalemu nu Banabasi. Tukenda poka nu Tito. ² nkhabuka sona chifukwa chavyo vikavumbuka ukuti amazyu gha chala ghafikeko nukulumbilila ku bapanzi. Nkhanena kulubazu nabo papo nkhalinga ukuti bachindamu, ukuti nsikizye ukuti nthakusamazania pamo ukubalekelela bamo kumasinda pambilibili. ³ Loli nu Tito, yo nkhaba nawe yo akaba mu giliki, batakamubuzya ukuti bamudumule ichipapa cha kunthazi

ku nkhole. ⁴ Abanyitu ababumyasi bakizanga pakutendela bobakatusekelelanga ko turaliko bakizanga patulinga mo tusatukile mwa Yesu, bakanyenywanga ukuti tube twe bazyu, ⁵ babo tutakalambapo kukwabo loli tukababuzya ubwanaloli ubwa mazyu gha chala bube mumwinu. ⁶ Loli bobakabonekanga bachindamu (mobakabela chitakatowofya nachimo chifukwa uchala atakulinga umunthu nu bunthu bwache) kubabo, nkhababuzya, bobakaba ngati bachindamu batakunthula nachimo une. ⁷ abene bakagha ukuti nkholumbilila kubanthu aba panzi amazyu aghiza agha chala kubo batakadumuliwapo akachipapa kakunthanzi ku nkhole ngati mo upetulo akafumusyanga izyu kubobatadumuliwe. ⁸ Pakuti uchala akabombanga mwa petulo mubutumwa bwabo ku banthu bo badumuliwe, weyo akubomba sona mumwane kubakunzi. ⁹ Bo u Yakobe, uKefasi nu Yohani bawulinga umtende mumwane, bozikaba mphanda, bakalingana ulusayo mu chisa chachala chicho mpheghiwe ku nyobe yandyelo iyakwiputula kwa Banabasi na kukwane. Bakivwana ukuti baye kubakunzi sona kubo batadumuliwe. ¹⁰ Bakalenga ukuti babakumbuke abapina, ichinthu cho nkhaba nu moyo ukuti nchibombe. ¹¹ Loli bo u Kefasi iza ku Antioch, nkhamususya pamaso ghache chifukwa akanda pakubomba chotechochicho po nkhamusula. ¹² Bo abanalume bamo bachili ukufuma kwa yakobe, u Kefasi akalyanga nabanthu bobatadumuliwe. Loli bo abanalume biza, akaleka nukufumako kubakunzi. Akowopanga bo bakalondanga ukuti abadumule akachipapa. ¹³ sona abayuda abanyabo bakabombelanga poka ivyabumyasi. Nu Banabasi wepe bakamupuvya chifukwa cha bumyasi. ¹⁴ Loli bo nalinga inkhalo yabo yitakukonkha ubwanaloli bwache, nkhamwitizya u Kefasi panthanzi pa banyabo boni, ukuti nanthi we muyuda loli ukwikala ngati bapanzi sona ngati te we muyuda choni cho ungabatutuzya abapanzi ukuti bikale ngati bayuda. ¹⁵ Uswa twe bayuda mu mphapwa yitu, loli tute ngati bapanzi abatula nongwa. ¹⁶ Nanga buli tuzimenye ukuti umunthu atakuba wokuswehiwa chifukwa cha ndaghilo loli ukwendela mu luitiko lwa mwa Yesu kilisitu. Nuswe tukiza ku luitiko mwa Yesu kilisitu, ukuti tuswefiwe naloluitiko kwambula ukukungwa ni ndaghilo. Chifukwa cha mbombo zya ndaghilo umubili wutaliwoloka. ¹⁷ Loli nanthi tukulonda tukalongwe nu kilisitu nuswe inthi twaghiwe ukuti twebatulanongwa, ka u Yesu we mwene wa babibi? Temomumo hage! ¹⁸ Popala nanda pakuzenga sona ivinthu vyovikakomanika, nkhusimikizya ukuti une ne musobi. ¹⁹ Pakuti mululaghilo nkhafula mululaghilo, pakuti ningikala umwakusubila mwa chala. ²⁰ Nkhampanthiliwa poka nu Yesu, tenene sona mo nkhabela loli u kilisitu akwikala mumwane. Loli ubumi bo nkhwikala akabalilo kano ubwakumubili nkhwikala umwakusubalila u mwana wa chala, yo akangana sona bakampha une. ²¹ Nthakuchileka ku lubazu ichisa chachala papo techabwaka nanthi bakukunena ubuwolosu chifukwa cha ndaghilo kokuti ubufwe bwa kilisitu bukaba bwabwaka.

Chapter 3

¹ Mwe ba Galatiya abapunganu! wewenu yo abalogha? Mukabuziwa akiza nkhanu nizya bufwe bwa Yesu kilisitu pamphinjika ngati po mukalinga na maso ghinu. ² Ichi chocho chimo ichinthu cho nkholonda manye ukufuma kukwinu: Ka ukapokela umzimu pambombo zya ndaghilo pamo ukwivwa ivya luitiko? ³ Fwandi mwebapunganu nkhanu? mukanda mu mzimu umu swepu, po ilelo mukumalila pakubomvya umubili? ⁴ Ka vyonsi vyo mukakomana navyo vikaba vya bwaka-naloli vitakaba vya bwaka. ⁵ Ka umwene akabapa u mzimu nukubomba nukubomba iviswigo mumwinu pachifukwa chakuti mukukonkha indaghilo pamo mukwivwa nukusubalila? ⁶ Ngati na mo u Abulahamu "akamusubalila uchala sona zikasimikizika kukwache ukuba muwolosu," ⁷ Mu nzila yoka, mwivwisye ukuti abanthu bobakusubila bana ba Abulahamu. ⁸ Amasimbo ghakalingila nzila ukuti uchala akwiza pakubanena abanthu bo te bayuda pakuba bawolosu panthazi papache ukwendela mu luitiko nukulumbilila amazyu amiza kwa Abulahamu, ukuti. " abanthu abaluko lonsi bakwiza pakusayiwa ukwendela mumwako?" ⁹ Po abanthu bobakusubila basayiwa poka nu Abulahamu, yo munthu wa lusubio. ¹⁰ Abanthu boni bo bakusubila indaghilo bawuniwe; pakuti amasimbo, " wakuwuniwa umunthu wensi yo atakukonkha vyonsi vyo visimbiwe mwibuku ilyandaghilo, sona nukuzibomba." ¹¹ chili pabwelu bwaka ukuti nayumo umunthu yo u chala akunena pakuba muwolosu panthanzi papache pakukonkha indaghilo, sona nukuzibomba." ¹² Loli indaghilo zitimilile palusubilo, pakuti, " umunthu wensi yo akubomba zyo indaghilo zikulonda akwiza pakuba nu bumi." ¹³ U kilisitu akatutabula uswe ku nguno izya ndaghilo pakuba nguno mubuyo bwitu-pakuti amasimbo ghakuti, " muwuniwa umunthu wensi yo apayikiwe pikomo" -- ¹⁴ Ukuti ulusayo lo lukapewa kwa Abuhamu lungiza pa banthu aba kunzi mwa kilisitu yesu, umwakuti ukwendela mu lusubilo tungapokela u mzimu wo akalayizya. ¹⁵ Bakamu bane, leke nene muchifwanikizyo. Nanthi abanthu babili bivwana ichinthu choka nukufinga mu ndaghilo, nayumo anganangania pamo ukongelezyapo chimo. ¹⁶ Amalaghizyo ghakaneniwanga kwa Abulahamu na baluko lwache. Ghatakunena ukuti, " kubaluko," chochikung'anamula abanthu abinji, awe, loli ku munthu weka, " nakubaluko lwako, " yo we kilisitu. ¹⁷ Cho nkhunena chakuti: indaghilo zyozikiza pisinda pa myaka folo handiledi--sate, zitanganangania ulufingo lwa chala, ilayizyo lileke ukunangika. ¹⁸ Pakuti imphyana yimilile pa ndaghilo, koti chitakwimilila sona pilayizyo. Loli uchala akamupacho u Abulahamu ukwendela mwilayizyo. ¹⁹ Po, lelo, imbombo ya ndaghilo ya choni? Indaghilo zikongeleziwako ukutulangizya namo ukunanga mpaka uwa luko lwa Abulahamu yula ize ukuyana namo batulayizyila. Indaghilo zila zikapeghiwa na banthumi ukwendela munyobe zya mufusya. ²⁰ Nanthi tukuti umufusya koti abinji ukulusya umunthu weka, loli uchala ali weka bwaka. ²¹ Ka indaghilo zikususania namalayizyo gha chala? awe, napopanandi! pakuti nanthi indaghilo zikapeghiwa zyozingabapa ubumi, nge baneniwa pakuba bawolosu. ²² Loli amasimbo ghakuti chonsi chili pansi pa maka gha mbibi. Umwakuti cho uchala akalaghizya ukwendela mu lusubilo mwa Yesu kilisitu chingapeghiwa kubo bali nulwitiko. ²³ Loli bo ulusubilo ulu luchili pakwiza, tukaba ngati twe bakayidi ba ndaghilo, sona zikatwighalila mpaka po ulusubilo ulu lukuvumbukwa. ²⁴ Po lelo indaghilo zikaba ngati basungilili mpaka po u kilisitu akizila, umwakuti

Chapter 4

tunganeniwa pakuba bawolosu.²⁵ Pakuti akabalilo aka lusubilo kakwana tute sona pansi pa basungilili.²⁶ Mwebonsi mwe bana ba chala pakwendela mu lubilo mwa Yesu kilisitu.²⁷ Pakuti mwebanji mwa umwe mukoziwa mwa kilisitu. mwivwikite mwebene nu kilisitu.²⁸ Po lelo patalipo imphambano pa bayuda naba herena, pakasi pa muzya nu musatuke, pakasi pa mwanalume nu mwanakazi, pakuti mwebonsi muli weka mwa kilisitu.²⁹ Nanthi mwebanthu ba kilisitu, mweba luko lwa Abulahamu, sona mubaghile pakupokela imphyana, yo uchala akalayiza.

Chapter 4

¹ Nkhunena ukuti umwana angapyana pene achili munandi, loli atakupambanapo nu muzya, napo umwene mwenencho wa vyonsi.² Loli akuba pansi pa basungilili, nabakupwelelela ivyuma vyache mpaka po utata wache akabikila.³ Nuswe bwaka, po tukaba swe bana abanandi, tukaba twe bazya ba myiko ya chisu chapansi.⁴ Loli bo akabalilo kakwana, uchala akatuma umwana wache yo akapapwa mumwanakazi, sona yo akapapwa pansi pa ndaghilo.⁵ Akapanga ichi ukuti asatule abanthu bo bali pansi pa ndaghilo, ukuti tupokele ubumwana.⁶ Pakuti umwe mwe bana bache, U Chala akatuma mumyoyo yitu umuzimu wa mwana wache, wuwo wukupundiliza ukuti, " Abba, Tata." ⁷ Po lelo te we muzya sona loli umwana, po nanthi we mwana, koti we wamphyana mwa chala.⁸ Pakwanda pakabalilo ko mutakamumanya uchala, mukaba mwe bazya kubo baliko, amaka agha bupeli aghambula chala.⁹ Po ilelo pakuti mwamumanya uchala, sona nukuti mwamumanya uchala, nga choni cho mukupyanila ku mizimu ya muchisu yoya mwalwe na yoyite namaka, sona choni cho mukupyanila sona kubuzya bwa mizimu iyi.¹⁰ Mukusunga amasiku nimezi sona utubalilo nimezi!¹¹ Indi nu bogha numwe pakuti pamo imbombo yo nkhabomba nkhabomba kukwinu yingaba yambula phindu.¹² Nkhubalenga, mwebawamwitu, mube ngati nene, pakuti nune indi ngati mwemwe. Umwe mutanangile lumo.¹³ Loli muzimenye ukuti chifukwa cha vyakubaba vya mumubili chobene nkhalumbilila amazya kukwinu pabwandilo.¹⁴ Nanga buli akabele ka mubili wane kikipela ngati ngero kukwinu, loli mutakansula ndipo mutakankhana. Loli umwe mukamphokela une ngati ne mungelo wa chala, ngati nkhaba ne kilisitu Yesu umwenecho.¹⁵ Ngapo ulusayo lwako lulikwiyi akabalilo kano? po nkhubasimikiza ukuti nanthi chikabanga chamachitiko nge mukolobwile amaso ghinu nukumpha une.¹⁶ Ka pokoti, naba ne mulwani winu pachifukwa chakuti nkhubabuzya ubwanaloli?¹⁷ Abanthu bala bengo nkhani kukwinu ukuti babadebe, loli tepopabwiza. Bakulonda bwaka ukubighalila umwe kunzi, ukuti numwe mube numutukutuku pakusekela kukwabo.¹⁸ Akabalilo konsi chochiza pakuba numutukutuku pafundo inyiza, sona tepene ponanthi indi numwe.¹⁹ Mwebana bane abanandi, sona ndi nububavu ubwakubapapa umwe mupaka u Kilisitu apangiwe mumwinu.²⁰ Nanyenywanga ukuti ngenabanga numwe akabalilo kano, ukuti nsinthe akanenele ka mazyu ghane, pakuti nkhusikulwa numwe.²¹ Mumbuzye, umwe mwe mukunyenya pakuba pasi pa ndaghilo, ka mutakwivwa ku ndaghilo?²² papo lisimbiwe ukuti u Abulahamu akaba na bana babili, weka ukufumila kuwambombo umusungu, sona weka nu mwanakazi umusatuke.²³ Weka akapapwa nu wambombo umusungu ukulingana numubili, loli uyunji akapapwa numwanakazi umusatuke ukwendela mu lufingo.²⁴ Ivinthu ivi vingang'anamuliwa ngati chochifwanikizyo, pakuti abanakazi aba bakwimilila infingo zibili. Weka papabo wakufumila ku chipili cha Sinayi po akupapa abana bobobaza. Uyu we Hagara.²⁵ Po u Hagara akwimilila ichipili cha sinayi ku Alebiya; sona akwimilila u Yerusalemu wa kabalilo kano, pakuti ali mubuzya nu mwana wache.²⁶ Loli u Yerusalemu yo ali kumwanya musatuke, sona we mama witu.²⁷ Papo lisimbiwe, " Hobokanga, uwe we chumba we utakupapa; lila nkhanu sona pundiliza mubuhobo, umwe mwemutabumenye lumo ububavu bwakupapa kupapa kwa mwana; chifukwa abana abamwanakazi uwakulekiwa bobabalite nkhanu ukupota abana ba mwanakazi yo ali nu mwanalume." ²⁸ ²⁹ Po lelo, mwebawamwitu, ngati we Ayizeki, mwebana lulayizyo. Pakabalilo kalanyene umwene yo akapapiwa ukuyana nu mubili akamuvwimanga yo akapapiwa ukuyana numuzimu. Momo chibelile nulu.³⁰ Nga amasimbo ghakuti choni? "Musamazyepo umulindu umuzya poka numwana wache. Papo umwana umulumendo uwa musungu umuzya te akagabana ivyamphyana nu mwana uwa mumwanakazi umusatuke." ³¹ Polelo, bawamwitu, tetwebana bamwanakazi umuzya, loli abamwanakazi umusatuke.

Chapter 5

¹ Ukwa pabwaka u Kilisitu atusatwile. Imilila nganganga, po utakibike sona pasi pabulaghili bwa bukayidi bwa mbibi.² Linga, une, u Pawuli, akuti kukwinu nanthi witikiza ukuti udumuliwe, u Kilisitu atazukupindula nachimo mwa uwe.³ Nkhusimikiza sona ku mwanalume wesi yo ipeleka mwene ukuti adumuliwe, atakwenela ukusunga nalumo ululaghilo.⁴ Mudumuliweko kwa kilisitu, mwemukenelanga ukuwolosiwa nindaghilo; Temupokele sona ichisa chachala.⁵ Ukwendela mwa mbepo na mulusubilo, tukulindilila umwakusubila ubwanaloli.⁶ Mwa kilisitu Yesu kwali udumuliwe pamo utadumuliwe, vitenimbombo nayimo, loli ulwitiko ukubombela mu lughano.⁷ Mukasamalanga akiza. Wewenu yo abakaniza pakwivwila ubwanaloli?⁸ Ukulambiliza uku kutakufumila ku yo akukwitiza!⁹ Ichilungo chakupa loli chikupangisa ukuti ivinthu vitutumuke.¹⁰ Indi nu lusubilo mwa mwa mwene wane ukuti temwize mube ninyinong'ono izinji awe loli izya kuyana bwaka ni zyane. Wesi yo akukuyinva azukufundiwa napo angaba wewenu.¹¹ Loli une banangwa, nanthi une nchili nkhumibilila izya kudumuliwa, nga choni nchili nkhumamiwa? muchifukwa ichi, ichipunulo icha mphinjika chafumapo.¹² Ku bosu bo bakubavulungania umwe, nalondanga ukuti nge bing'anamula ukuba bakupasiwa.¹³ Mukitiziwa mu bwabuke, loli mutakubumbesya ubwabuke ubu ngati kabalilo ka mbibi ya chipeliwa; napo, lughano ukumubombela umunyako.¹⁴ Pakuti amalamulo ghosi ghakwanilisiwe mu lulaghilo loka. " ubaghile ukughana umupalamani wako ngati mumo wighanile wemwene. " ¹⁵ Loli pala mukunyamukilana nu

kuvulazania, muchebe mungize mumalane bwaka weka nu yunji. ¹⁶ Loli nkhubabuzya, mwende mumuzimu po te munyamule ivinyonywa ivya mbibi ya chipeliwa. ¹⁷ Pakuti ivinyenywa vya mubili vikulimbana nu muzimu, sona ivinyenywa vya muzimu vikulimbana nu mubili. Mwakuti utakabombe ivinthu vyo ukulonda ukubomba. ¹⁸ Loli nanthi ukulongoziwa nu muzimu, utakuba pasi pa ndaghilo. ¹⁹ Po lelo imbombo zya mubili zikubonekela: ubuhule ubupopo, ukunyenywa, ²⁰ ukwiputa ku vifwani, ukulawula, ulubengo, ulombwa, akabini, ubukali, ukuyighana, ukugabinkhana, ²¹ akabini, ubwaching'wela, ukulyakulya nivinji vyo viliko. Nkhubachevya, ngati mo nkhabachevyezya pabwandilo, ukuti bonsi bobakubomba ivinthu ivi tebakapyane ichinamwene chachala. ²² Loli ivikomwa vya muzimu vyovino, ulughano, ulusekero, umutende, ukujimbilila, ichisa, ubwiza, ubusubaliwa, ²³ ubwachimyeka, nukwikola; kutaliko ululaghilo lolukususania nivi. ²⁴ Bonsi bobache u kilisitu Yesu, bawupamanthile umubili wabo pamphinjika poka nukulakalaka kwache ni vinyenywa vyache. ²⁵ Nanthi tukwikala mumuzimu, po za twende mumuzimu. ²⁶ Za tutakabe twe bakwikwezya, ukukalipilana nukupangilana ibina weka numunyabo.

Chapter 6

¹ Bawamwitu, nanthi umunthu yumo aghiwa ukuti asobela, umwe mwe mukulongoziwa numuzimu, mubaghile ukumuwolesezya nu moyo uwabwachimyeka. Numwe vibakwanfye mwebene, pakuti numwe mutakayeziwe. ² Nyamula inthamyo izya weka nu munyabo, po inthi mukwanilise ululaghilo lwa kilisitu. ³ Nanthi yumo akwinong'ona ukuti weyo weyuyo napo hagma, akwipusika mwene. ⁴ Wensi azipiminsanie imbombo zyache, nanthi zyozya ituvye nazyo pamwene loli ivya munyanko awe. ⁵ Pakuti wensi alinyamula mwene inthamyo zyache. ⁶ Umunthu yo amanyisiwe amazyu abaghile agabane ivinthu vyonsi iviza nawe akumumanyisa. ⁷ Mutakipusike uchala atakobeziwa, vyo umunthu abyala vyo akwiza pakugobola. ⁸ Pala akubyalila imbeyu ku mubili, ukufuma ku mubili akwiza ukugobola imfwa. Yo iza abyala imbeyu mumuzimu, pakufuma mumuzimu aliza agobole ubumi ubwabwila na bwila. ⁹ Po tutakalite awe pakubomba imbombo iziza, pakabalilo kache tuligobola, nanthi tutangaleka. ¹⁰ Po ilelo, motubelile nu lusalo, za tubombe iviza ku banthu bonsi, nkhanu nkhanu kubo bali munyuba iya lwitiko. ¹¹ Linga amasimbo aghakulu gho nkhusimba kukwinu ninyobe zyane. ¹² Abanthu bo bakuboneka ngati bobiza mumubili, bobo bakubatulizya ukuti mufumye akachipapa akakunkhule. Bakabomba ivi ukuti baponelemo pakuti batakawimiwe chifukwa cha mphinjika ya kilisitu. ¹³ Tebonsi bo badumuliwe ukuti bakusunga indaghilo, loli bakulonda ukuti umwe mudumuliwe ukuti bize bituvizyengepo pamibili yinu. ¹⁴ Loli une nthakwituvyapo ukupatula mumphinjika ya mwene witu Yesu kilisitu, mo ichisu cha pansi chikamanthiliwa kukwane nune ku chisu. ¹⁵ Napo adumuliwe pamo atadumuliwe chakulondiwa ubumi ubupya. ¹⁶ Kubonsi bobakwenda ngati mo nkholondela, umutende nichisa, vibe nabo, vibe sona na kwa izilayeli uwa chala. ¹⁷ Ukufuma ilelo nayumo uwakuti anthamye nune, chifukwa une ndi na mabamba ngati gha yesu. ¹⁸ Ichisa cha mwene witu Yesu kilisitu chibe poka numwe, bawamwitu. Amen

Ephesians

Chapter 1

¹ Paulo, umutumiki wa yesu kilisitu ukwendela mu bwighane bwa Chala, ku banthu aba Chala abaswepu mu efeso, babo ba lwitiko mwa kilisitu Yesu. ² Ichisa ku kwinu sona nu bufwase ukufuma kwa Chala u Baba sona na kwa mwene yesu kilisitu. ³ Leka u Chala sona u Baba wa Mwene withu Yesu Kilisitu apaliwenge, yo atusayite uswe ni nsayo zya muzimu nu buyo bwa kumwanya mwa Kilisitu. ⁴ U Chala akatusala uswe mu mwache ukufuma pabwandilo bwa chisu, ukuti tube ba swepu sona basita kafukwa pa maso ghache mu lughano. ⁵ U Chala akatusala uswe bo achili atatufumizye ukuba bana ukwendela mwa Yesu Kilisitu, ukuyana nu bwiza bwa kuhobosya kwa bwighane bwache. ⁶ Iyamuko lya kusenyiwa mu mapalo gha buchindamu bwachisa bubo atupile uswe pa bwaka mu weka mo atughanite. ⁷ Mwa Yesu Kilisitu tupokiwe ukwendela mwa daba wache sona nuluhobokelo lwa mbibi, ukuyana nu bukabi bwa chisa chache. ⁸ Akongolezya ichisa chache papitu na mahala ghonsi sona nukwivwisya. ⁹ U Chala akatumanyisa uswe ivyakufisiwa mu bwighane bwache, ukuyana navyo vikamuhobosya, sona navivyo akabonesyela mwa Kilisitu, ¹⁰ nulubatiko lwa kasenganizye mu bwinji bwa kabalilo, pakuleta ivinthu vyonsi poka, ivinthu vyonsi ku mwanya sona na pansi, pansi pa mutu ghoka, nayo Kilisitu. ¹¹ Mwa Kilisitu tukasaliwa ukuba ba mphyana.tukinong'oneliwa ukuba munyobe zyache ukuyana nimbatiko zyache yo akabomba ukuyana nukulonda kwa bwighane bwache. ¹² U Chala akatusala uswe ukuba ba mphyana ukuti uswe, ukuba ba bwandilo ukusubila mwa Kilisitu, mwakuba ba kumupala mu buchindamu bwache. ¹³ Mwa Kilisitu, nuwe bwaka, nanthi wivwile izwi lwa bwanaloli, ubulumbilili bwa bu pokwa bwako, usubile mu mwache sona nukwighaliliwa nu lufingo lwa muzimu ughuswepu. ¹⁴ ghugho chikole cha kuphyana kwitu mphaka tusende ubwabuke bonsi ubwa ichi, ku mapalo gha buchindamu bwache. ¹⁵ Pa chifukwa ichi, mwisinda monsi nkhiwwa izya lwitiko lwako mwa Mwene u Yesu sona nu lughano lwako mu banthu bonsi aba Chala aba swepu, ¹⁶ Nthakulesizye pa kumupalizya u Chala ku kwako po nakutambula uwe mu nyiputo zyane. ¹⁷ Nkwiputa ukuti u Chala wa Mwene witu Yesu Kilisitu, u Baba wa buchindamu, azukupa uwe umuzimu wa mahala sona nu wa buvumbuzi mu bumanyi bwache. ¹⁸ Nkwiputa ukuti amaso gha moyo wako ghave nu bumanyi, ukuti umanye mukusubila muyuyo akwitizizye uwe mubukabi bwa buchindamu bwa mphyana pakasi pa banthu ba Chala abaswepu. ¹⁹ Munyiputo zyane nkulenga ukuti mumanye ukupambania kwa bukulu bwa maka ghache panthanzi pa pitu bo bakusubila, ukuyana nakabombelo ka bukulu bwa maka ghache. ²⁰ Agha ghomaka

Chapter 2

ghakuyana bwaka gho u Chala akabomba mwa Kilisitu Yesu po akamuzusya ku bufwe nukwikala nawe ku nyobe yache iyandyelo kumalo gha kumwanya.²¹ Akalite u Kilisitu pamwanya pa mabalamulili sona naba mazaza na ba maka naba kubomba ivinthu pa maka, sona nizina lyonsi lyo litambuliwe. U Kilisitu azkulamulila, temomukabalilo kano kene awe, loli na mu kabalilo ko ka kwiza.²² U Chala abikite ivinthu vyonsi munthende mu vinama vya Kilisitu sona nukupeleka ku chipanga ukuba we songo mu vinthu vyonsi.²³ I chipanga gho mubili wache, ubwizule bwa yuyo yo akwizuzya vyonsi mu vyonsi.

Chapter 2

¹ Po numwe, mukafwa mu butulanongwa na mu mbibi. ² Mukaba mubutulanongwa sona na mumbibi mo mukikalamo ukuyana ni nzila zya chisu ichi. Mukikalanga ukuyana nu mulamuli wa mazaza wa mphepo, umuzimu gho ghukubomba mu bana basita kwivwila. ³ Lori twebonsi tukikala ngati bobabo, tukikala ukuyana ni vinyonywa vitu, sona tukabomba chonsi cho imibili yitu ni nyinong'ono zyitu izibibi zikalondanga mubwikazi bwitu ubwa bunanzi, sona tukanyamula ivinyonywa vya mubili sona namu nyinong'ono. tukaba swe bana bachipeliwa cha bukali, ngati kutuzya kwa bwikazi. ⁴ Loli u Chala mukabi mu chisa chifukwa cha lughano lwache ulukulu lulo loatughanite nalo uswe. ⁵ bo tuchili tuli mu bufwe bwa bunanzi, akatupanga uswe ukuba nu bumi poka nu Kilisitu-mu chisa tukapokiwa. ⁶ U Chala akatunyamusya poka nu Kilisitu, sona u Chala akatubika poka nu Kilisitu Yesu kubuyo bwa kumwanya, ⁷ ukuti mutubalilo totukwiza ize ilangizye ku kwitu mu chisa chache ichikulu nkhanu ukwendela mwa Kilisitu Yesu. ⁸ Pakuti ukwendela mu chisa mukapokiwa ukwendela mu lwitiko, sona ichi chitakizila ukufuma mumwinu, chabupi chakufuma kwa Chala, ⁹ ukufuma mu mbombo awe, ukuti patakabe nayumo umunthu uwa kwitunvya. ¹⁰ Pakuti uswe twebabombi ba Chala, tukapeliwa mwa Kilisitu Yesu ukubomba imbombo inyiza zyo u Chala akatuyanizya kale uswe, ukuti uswe twende mu mwache. ¹¹ Polelo kumbukila ukuti mukaba mwe bakuzi ku mubili.mwitiziwe basita "kucheketiwa" mucho chikwitiziwa "kucheketiwa" ku mubili ghoghukapangika ukwendela mu nyobe zya munthu. ¹² Pakuti mukabalilo kala mukafumako kwa Kilisitu, bamwizilila ku banthu ba mu izilayeli, bayeni mukukolelana kwa lwivwano lwa lilaghano, nukusita kuba lusubilo sona nu Chala mu chisu. ¹³ Lori ulu mwa Kilisitu Yesu mwe mukaba kubutali nawe ukufuma mwa Chala abapalamizya ku pipi ukwendela mwi daba lya Kilisitu. ¹⁴ Pakuti weyo bufwase bwitu. Akapanga babili mu weka, ukwendela mu mubili wache amongolanizye ulubumba lwa bulwani lo lukatulesania uswe, ¹⁵ Mo zili, akamazya ululaghilo lwa ndaghilo na malamulo nukuti apange weka umunthu umupya mu mwache mwene, nukuti apange ubufwase. ¹⁶ u Kilisitu atusayania poka twebanthu ku mubili ghoka kwa Chala ukwendela pa mphinjika, mu bufwe bwache po akamazya ubulwani bwabo. ¹⁷ U Yesu akiza nukulumbilila ubufwase ku kwinu mwemukaba kubutali hee nubufwase ku bobali ku pipi. ¹⁸ Pakuti ukwendela mwa Yesu twebonsi tuli nu bwabuke mu muzimu ghoka kwa Baba. ¹⁹ Polero , umwe mweba panzi te mwebayeni pamo bamwizilila sona awe. mumalo mwache mwe bikali banyitu poka nu Chala uwa banthu bache abaswepu na banyitu aba munyumba ya Chala. ²⁰ Muzengiwe mu lufula lwa ba positoli na bakunguluka, sona nu Kilisitu Yesu weyo libwe lya pa kona. ²¹ Mumwache ubuzengi boni bukwanile nukukula ngati chalichi mwa mwene. ²² Momumwache mo numwe muzengiwe poka ngati buyo bwakwikala poka nu Chala mu muzimu.

Chapter 3

¹ Pachifukwa ichi Une, Paulo, ne mupinyiwa wa Kilisitu Yesu pa umwe mwe ba panzi. ² nkhusubila ukuti mwivwile ukuti amphile imbombo mu chisa cha Chala yiyo mphegiwe ku kwinu. ³ Indi pakusimba ukuyana nu buvumbuzi bo bumanyikwizwe kukwane. izi ziyakufisiwa zya nalori zivyo panandi bwaka nkabasimbila umwe. ⁴ Bo mukubelenga ukuyana nizi, muzukuziyagha ukuti une nkuzimanya izya kuvwama izya bwanalori ukuyana nu Kilisitu. ⁵ Mu mphapwa iynji ubwanalori ubu butakamanyikwa mu bana ba munthu. Lori ulu buvumbuliwe ukwendela mu muzimu mu ba positoli sona na muba kunguluka bo bakabikiwa mu mbombo iyi. ⁶ Izya kufisiwa zya nalori ziyakuti aba panzi ba mphyana banyitu, sona banyitu ba mubili, sona bakugabana nuswe amalaghano mwa Kilisitu Yesu ukwendela mu bulumbilili. ⁷ Pakuti Une nkaba ne muzya wa bulumbilili mu chabupi cha Chala muchisa cho chikapewa kukwane ukwendela mukabombele ka maka ghache. ⁸ Ku kwane- napo Ne munandi nkani ku banthu boni aba Chala abaswepu-ichisa ichi chipegiwe, uku lumbilila ku ba panzi ni zya bukabi bobute ni mphaka mwa Kilisitu, ⁹ nukuti nkuzukuleta ubwelu ku munthu wensi mu lubatiko -na muvyakuvwama mutubalilo twa Chala, yo akapera ivinthu vyonsi. ¹⁰ Imbatiko izi zikiza zyamanyikwa ukwendela mu chalichi po abalamulili na ba mazaza ku malo gha kumwanya bize bamanye amahala gha Chala kosi-kosi. ¹¹ Izi zikabombiwa ukuyana na mukasi mwa mbatiko zyo akayanizyana nkanila mwa Kilisitu Yesu u Mwene witu. ¹² Pakuti mwa Kilisitu tuli ni chikanga sona nakabele ka kusubila chifukwa cha lusubilo lwito lo tulinalo mu mwache. ¹³ Polero Nkubabuzya umwe ukuti mutakabe bakugongowesiwa chifukwa cha vyo nkutamiwa ku mwinu, bubo buchindamu bwinu. ¹⁴ Pa chifukwa Nkhufugamila ivimphemvu kwa Baba, ¹⁵ ukufuma mu nyumba yonsi kumwanya sona napachisu cho chineniwe. ¹⁶ Nkwiputa ukuti abape umwe, ukuyana nu bukabi bwa buchindamu bwache, nukubakazya na maka ukwendela mu muzimu wache, gho ghuli mu mwinu. ¹⁷ Nkwiputa ukuti u Kilisitu ikale mukasi mu myoyo yinu ukwendela mu lwitiko, ¹⁸ nukuti mwisimike ni migululuzi sona nukuti mwikale mu lughano lwache ni fundo yakuti mube mwe bakwivwisya, poka na boni abanthu ba Chala abaswepu, mu bufupi, na mu butali, mu bukulu na mukudwiba, ¹⁹ sona nukumanya ulughano lwa Kilisitu, lo lupululire amahala, ukuti mwizuziwe nkani mwa Chala. ²⁰ Po ulu mwa yuyo yo abaghile ukubomba ukupululizya boni bo tukulalusya olo tukwinong'ona, ukuyana

na maka gho ghakubomba mu mwitu,²¹ ku kwache kube ubuchindamu mu chalichi sona na mwa Kilisitu na ku mphapwa yonsi bwila na bwila. Amen.

Chapter 4

¹ Une, polero, ngati mupinyiwa wa Mwene, nkubalenga ukuti mwende munzila ya lwito lo mukitiziwa. ² Une nkubalenga ukuti mwikale mubukulu bwa kwiysisya sona abololo na bafisalyoyo, nukuba poka weka nu munyabo mu lughano. ³ Bomba akiza pakusunga ubupoka bwa buzimu bo bukubapinyania poka mu bufwase. ⁴ Ghuliko umubili ghoka sona nu muzimu ghoka, Ngati sona mo nuwe ukizitiziwa mu lusubilo loka ulwa lwito lwako. ⁵ Sona alipo u Mwene weka, ulwitiko loka, ulozyo loka, ⁶ sona nu Chala weka sona nu Baba wa vyonsi, yo wabumalilo mu vyonsi sona ukwendela vyonsi sona na muvyonsi. ⁷ Mu wensi wa uswe ichisa chipoghiwe ukuyana ni chipimo cha chabupi cha Kilisitu. ⁸ Vili ngati mo amazwi ghakunenela ukuti: "Bo akukwela kumwanya, akabasenda abazya ukuya nabo ku buzya sona akabapa abanthu ivyabupi." ⁹ Iching'anamulo chakuti choni ukuti "umwene akakwela," kokuti yuyo akanda tasi isika kubuyo bwa pansi nkani? ¹⁰ Umwene yuyo yo akisika we munthu yo ayanite bwaka na yuyo yo akakwela pa vyonsi ku mwanya, ukuti akwanisye ivinthu vyonsi. ¹¹ U Kilisitu akabapa bamo ukuba bapositoli, bamo ukuba bakunguluka, bamo ukuba balumbilili, sona bamo ukuba baputi sona na bamanyisi. ¹² Akabapa imbombo iyi umwa kubayania abanthu aba Chala abaswepu ku mbombo ya bubombeli, pakuzenga umubili wa Kilisitu. ¹³ Akabukilila pakuzenga umubili wache mpaka po uswe twafikapo mubupoka bwa lwitiko na mubumanyi ubwa Mwana wa Chala, sona nukuti tube swe bakuzi nukufika muchipimo chakwizula mwa Kilisitu. ¹⁴ U Kilisitu akutuzenga usweu kuti tutakabe swe bana abanandi bo bakuyingana yingana na mayigha nukupupuka ni mphepo, yonsi ya chimanyisyo cha banthu aba myansi bo bakubasobezya abanthu nu buchevu bwabo. ¹⁵ Mumalo mwache, pakunena nu bwanaloli mu lughano, tubaghile ukukulira mu vinthu vyonsi mu mwache yo we songo, yo we, Kilisitu. ¹⁶ U Kilisitu akuzenga umubili ghonsi, sona nukughumamatizya poka ni nkole zyonsi, sona nanthi ichigaba chonsi chikubomba poka, chikupanga ukuti umubili ghukule nukuzengiwa wene mu lughano. ¹⁷ Polelo, nkunena sona nu kusimikizya mu ivi mwa Mwene, ukuti mutakikale ngati ba panzi mo bakwikalila, mu nyinong'ono zyabo izya mwalwe. ¹⁸ Inyinong'ono zyabo zili mu chisi, sona bisabwileko ku bumi ubwa Chala chifukwa cha kusita kumanya ko kuli mu mwabo, chifukwa cha bukavu bwa myoyo yabo, ¹⁹ Bate ni nsoni sona bibikite bene mu vya mwalwe, sona babukilire ukubomba umutundu ghonsi uwa vinyonywa. ²⁰ Lori te momo mukamanyila ukuyana nu Kilisitu. ²¹ Une nkusimikizya ukuti mukivwa izyache, sona nukuti mukabuziwa mu mwache, ukuti u bwanalori buli mwa Yesu. ²² Mukabuziwa ukuti mufumye vyonsi ivya kabele ka bumi bwini ubwakale, nukuvula umunthu uwakale. we munthu uwakale yo mwivi chifukwa cha bumyansi bwache ubwa vinyonywa. ²³ Mukabuziwa ukuba bapya mu muzimu wa nyinong'ono zinu, ²⁴ sona nukuvwala umunthu umupya yo akapeliwa mu chifwani cha Chala mu bwanalori bwa bugholusu sona nu buswepu. ²⁵ Polero, butaye ubumyansi, sona zanga wensi wa umwe anene ubwanalori nu mupalamani wache, chifukwa twebali boka weka nu munyabo. ²⁶ Mukalare sona mutakabombe imbibi. Mutakaleke izuba linjire mubukalare bwinu. ²⁷ Mutakamupe umwabi u satana. ²⁸ Yumo yo ibanga abaghile aleke pakwiba. Lori abaghile abombenge, imbombo zimo izya butuli ni nyobe yache, ukuti abe na chimo ichakugabana na babo bo bakulonda ukutuliwa. ²⁹ Mutakaleke mumilomo mwinu mufume ineno yimo imbibi. Mubonvwe amazya ghagho ghabutuli nu buzengi ku banji, ukuyana ni vyakulondiwa vyabo, ukuti amazya ghinu ghabe gha butuli ku bonsi bo bakubivwa umwe. ³⁰ sona mutakaghukalalizye umuzimu ughuswepu uwa Chala, pakuti mo mumwache mo tukighaliliwa pisiku lya bupokiwa. ³¹ fumyako ilyoyo lyonsi, nu kocha kwa moyo, nu bukalare, ni vyongo, na madinko, sona ni chibibi chonsi. ³² Mubenge ni chisa ku weka nu yunji, aba moyo ughutonsu, ukuhobokela weka nu yunji, ngati mumo u Chala akaba hobokela umwe mwa Kilisitu.

Chapter 5

¹ Polero mweghelere kwa Chala, pakuba mwe bana bache abaghaniwa bwila. ² sona mwende mu lughano, ngati mo u Kilisitu atughanile uswe sona nukwiyipa mwene ku kwitu, nukwiyipa ukuba chabupi chakununkila sona nu kwipeleka kwa Chala. ³ Lori kula kutakabe nakumo ukusakiziwa pakasi pinu ivya bwamalaya pamo ubunyazu buli bonsi pamo ubupafu, pakuti ivi tevyakubaghila ku banthu abaswepu aba Chala. ⁴ Za sona mutakanenenge ivya masiku, nineno iyabupungu, sona ni vyansunga- vyonsi vyo vitabaghile. Mumalo mwache munenenge izya kupaliziya ukupa. ⁵ Mube nu bwanalori bwa ichi, ukuti kutakabeko ubwamalaya, umunyazu, pamo umunthu umupafu-kokuti, munthu yo akwiputa ivifwani-atazukupyana ubu mwene ubwa kumwanya ubwa Kilisitu sona nu Chala. ⁶ Patakabepo nayumo uwakuti abapusike na mazyu gha bwaka, pa chifukwa cha vinthu ivi ubukali bwa Chala bukwiya pa banaabasita kwivwila. ⁷ Polero, mutakamanyane nabo abanthu abo. ⁸ Pakuti numwe mukaba muchisi, Lori ilero muli mubwelu mwa mwene. Enda ngati bana ba ⁹ (Pakuti inseke zya bwelu zyozyo zikwaghiwa mu vinthu vyonsi iviza, ubugholusu, sona nu bwanalori), ¹⁰ sona mulonde vyo vikumuhobosya u Mwene, ¹¹ Mutakabungane nabo inseke zyabo zya mu chisi, lori mumalo mwache mubavunbule. ¹² Pakuti cha nsoni nako kuvumbula ivinthu vyo bakubomba umwa kuvwama. ¹³ Lori nanthi chonsi chavumbuliwa nu bwelu, chikuba chakubonekela. ¹⁴ Pakuti chonsi cho chabonekela bo bwelu. Polero zikunenwa ukuti, "nyamuka, wakughona uwe, sona zyuka kubakufwa, sona u Kilisitu azukubala papako." ¹⁵ Mulingisye akiza momukwendela - mutakende ngati basita mahala lori mwende ngati ba mahala. ¹⁶ Bombezya akabalilo chifukwa amasiku gha bibi. ¹⁷ Polero, mutakabe bapungu, lori mwivwisye ubwighane bwa Mwene mo bubelire. ¹⁸ Sona

mutakakolwe nu bwalwa, pakuti ukukolwa kukunanga inkalo. Mumalo mwache, mwizule nu muzimu ughuswepu,¹⁹ nena kwa weka nu yunji ni nyimbo zya masalimo nukumukwezya sona ni nyimbo zya buzimu, imbanga nukumupala u Mwene ni myoyo yinu yonsi,²⁰ akabalilo konsi mupe nukusalifya pa chilichonsi, mwizina ilya Mwene witu Yesu Kilisitu kwa Chala u Baba,²¹ Mwivyanenge mwebene weka nu yunji pakumoghopa u Kilisitu.²² Mwebakazi, mwivwile abalume binu, ngati movibelire nu Mwene.²³ Pakuti umulume mutu wa mukazi ngati u Kilisitu wepe we mutu wa chalichi, sona u Kilisitu umwenentcho mupoki witu.²⁴ Lori ngati mo i chalichi likwivwila u kilisitu, mo nabakazi babaghile ukwivwila ku balume mu vyonsi.²⁵ Balume, ghana abakazi binu, ngati mo u Kilisitu akachighanila ichalichi sona nu kwiyipa mwene chifukwa chache.²⁶ u Kilisitu akiyipa mwene ku chalichi ukuti achipange mwene ukuba chiswepu, ukuba chakusukiwa na minzi nizyu,²⁷ ukuti ibonesyele mwene ngati chiswepu, ichisita akatonyelwe, ni chisita amankwinya, pamo akanthu kamo akabibi, lori chiswepu sona nachochite ni chilema nachimochimo.²⁸ Munzila ngati iyi balume baghane abakazi binu na mulwinu ngati mibili yinu. Yuyo yo amughanite umukzi wache ighanite mwene.²⁹ Pakuti patalipo nayumo yo aghubengite umubili wache, lori akulipwelelera nukulisunga akiza, ngati mo u Kilisitu akulisungila nukulipwelelera akiza ichalichi,³⁰ chifukwa twe vigaba vya mubili wache.³¹ Pachifukwa ichi u mwanalume azukumuleka uwise sona nu nyina nukuba poka nu mukazi wache, po babili bazuka mubili ghoka."³² ichakufisiwa ichi chikulu- lori nkunena izya Kilisitu sona ni zya chalichi.³³ lori, wensi wa umwe abaghile aghane umukazi wache ngati mo ighanile mwene, sona umwanakazi abaghile achindike umulume wache.

Chapter 6

¹ Bana. ivwila abapapi binu mwa Mwene, pakuti chocho chiza. ² "Chindika utata wako nu mama wako" (ulu lolo lulaghilo lwa bwandilo nu lufingo), ³ "ukuti vibabele akiza sona mungikala akabalilo akatali mu chisu," ⁴ Batata, mutakapangiswe abana binu ubukali. mumalo mwache, bakuzye munkhalo na mululaghilo lwa Mwene. ⁵ Batumwa, iba bakwivwila ku basongo binu ukuyana numubili ni ntchindi zyonzi sona nukutetema, nu bwanaloli mu myoyo yinu. Ivwila ku kwabo ngati mo inthi mukivwile kwa kilisitu. ⁶ Mutakivwile pene po abasongo binu bakubalingilila, umwakuti mu bahobosye. Mumalo mwache, ivwila ngati batumwa bakilisitu, yo akubomba ubwighane bwa Chala ukufuma mu myoyo yinu. ⁷ Bomba nu moyo wako ghonsi, ngati po ukumubombela we Mwene abanthu hagma, ⁸ Chifukwa, tukumanya ukuti ubwiza bonzi bo umunthu yumo abomba, akwiza ukupokela umuvwalo ukufuma kwa Mwene, kali mutumwa pamo hagma. ⁹ Basongo, babombele ubonyene abatumwa binu. Mutakaboghofyenge. Mukumanya ukuti mwebonsi nabo muli nu songo winu kumwanya, sona ate nu kusala. ¹⁰ Ichabumalilo, bani bakughoma mwa Mwene sona nulukazyo lwa maka ghache. ¹¹ Vwalanga ivilwilo vyonsi ivya Chala, ukuti mube mwebakupota amalubatiko ghakutegha agha satana. ¹² Pakuti ukutamiwa kwithu te kwa mubili nu daba, loli kwabulamulili, kwa bamaka, kwa bamaka ba chisi chililo kwa maka gha buzimu bwa mulwani mu mizimu iyibibi iya kumwanya. ¹³ Polelo vwala ivilwilo vyonsi ivya Chala, ukuti mutakize mupotwe pisiku ilibibi, sona nanthi mwabomba vyonsi, pakwimilila mwa kwisimika. ¹⁴ Po mwimilile mwakwisimika, nu lamba wa bwanaloli ukukungiwa mu musana winu, sona nukuvwala imvwlo zya bugholosu pa vifuba vinu, ¹⁵ sona, nivinama vinu vya kwisengania ukufuma ku bulumbilili bwa mutende. ¹⁶ Mukabele konsi munyamule ichakwipokela cha lwitiko, chochikwiza ukuba cha kuzimizya imphalala zyonzi izya kwaka nu moto zya mubibi. ¹⁷ Sona senda ichisote cha bupoki nu phanga wa Muzimu, gho mazyu gha Chala. ¹⁸ Nu lwiputo lonsi nu kulenga, mwipute akabalilo konsi mu Mumuzimu. ku bumalilo ubu, akabalilo konsi mulingisye nu busungilili bonzi po mukwiputula abanthu bonzi abaswepu aba Chala. ¹⁹ Sona muniputitenge, ukuti amazyu ghapelekiwe kukwane po nkwichula umulomo wane. Mwipute ukuti manyisye ubwanaloli ubwakuvwama bwa bulumbilili mwakwivwika. ²⁰ Pa chifukwa cha bulumbilili ukuti ne wakutumiwa yo ali mu bunyolo, ukuti mufumusye mwakwivwika, ngati mombaghile pakunenela. ²¹ Tiliko, uwamwitu umughaniwa sona umubombi uwa kusubalilika mwa Mwene, akwiza ukubabuzya vyonsi, ukuti mumanye mo Une nkhubombela. ²² Namutuma ku kwinu chifukwa cha ichi, ukuti mumanye mo tubelile, sona ukuti abaghomye mu myoyo yinu. ²³ Umutende ghuwe ku ba wamwitu, sona nu lughano ulwa lwitiko lwa Chala U Tata sona nu Mwene U Yesu kilisitu. ²⁴ Ubwila bube ku banthu bonzi bo Bamughanite U Mwene witu U Yesu kilisitu nu lughano ulwa kufikapo.

Philippians

Chapter 1

¹ Paulo nu Timoti, ababombeli ba Kilisitu Yesu, ku banthu bonzi aba Chala abaswepu mwa Kilisitu Yesu bo bali ku filipi, poka nabakubalingilila na balongozi. ² Za ichisa chibe numwe nu bufwase bwa kufuma kwa Chala u Tata witu poka nu Mwene u Yesu Kilisitu. ³ Nkhusalifya U Chala wane akabalilo konsi ko nakumbuka umwe, ⁴ bwile, mu lwiputo lwane lonsi ulwa umwe mwensi, nkupanganga ulwiputo lwa buhobosu ⁵ chifukwa chabupoka bwinu mu bulumbilili ukufuma pisiku lya bwandilo mupaka ulu. ⁶ Ne wakwikutisiwa nichu chene, ukuti yo akanda imbombo inyiza mumwinu inthi abukilile nukuyimalizya ukufika pisiku lya Kilisitu Yesu. ⁷ Chakunjana pakwivwa munzila iyi numwe mwebonsi chifukwa indi numwe mumoyo wane. Mwebonsi mwali mwe banyane muchisa monsi mukupinyiwa kwane sona namukulwililila kwane sona namukughomia kwa bulumbilili. ⁸ Pakuti U Chala we kamboni wane, mo nkhubalondela mwensi umwe nichibabilizi cha Kilisitu Yeesu. ⁹ Po ulu lwiputo lwane: ukuti ulughano lwinu lunyamile nkhanu sona nkhanu mumahala na mukwivwisya ¹⁰ po ukuti mwitikizye cho chochiza nkhanu, sona po mukwiza ukuba bakufikapo sona nukusita

kususiwa ukufika pisiku ilya Kilisitu,¹¹ ukwizula ninseke ya bugholosu ukufumila mwa Yesu Kilisitu ku buchinda na ku mapalo gha Chala.¹² Ulu nkhumanya umwe mumanye, bawamwitu, ukuti cho chitika kukwane chatula ukuti ubulumbilili buye munthanzi.¹³ Pa chifukwa ichi, amabunyolo ghane mwa Kilisitu ghakiza nukubalizya monsi mubalinda ba munyumba inkhulu sona na kwa wensi bwaka.¹⁴ Abinji mwa ba wamwitu baliko nulusubilo ulukulu mwa mwene chifukwa cha ma bunyolo ghane, sona bali nubujinvu ubwakunena akiza izwi.¹⁵ Bamo momumo mphaka bakulumbililanga U Kilisitu ukufumila mukabini nu lwisi, sona bope bamo ukufumila mukulonda ukwiza.¹⁶ Ababumalilo bakubomba ichi ukufumila mulughano, ukumanya ukuti mbikiwe kuno pakuti ichipanga chipokiwe,¹⁷ Loli aba bwandilo bakalumbililanga U Kilisitu ukufumila mukabele kabupafu, ukusita ukufikapo. Bakinong'ona ukwiza pakumphelela inthamio po indi mubunyolo.¹⁸ Po choni lero? chene chakuti munzila yonsi _kali ukufumila muvyabumiansi pamo ukufumila mubwanaloli_ U Kilisitu akulumbililiwa, sona mu ichi nkhuhobika. naloli, sona nkwiza ukuhoboka,¹⁹ pakuti nkhumanya ukuti ichi chikwiza ukuboneka nu butuli ukwendela munyiputo zinu sona nu butuli ubwa muzimu uwa Yesu Kilisitu.²⁰ Ko kulonda kwane kwakulindilila sona nu lusubilo ukuti nthakwiza ukukoziwa insoni nakamo, loli nu bujinvu bonsi, ulu ngati bwile, U Kilisitu akwiza pa kweziwa mumubili wane, kali mubumi pamo mubufwe.²¹ Pakuti kukwane pakubako we Kilisitu sona pakufwa kukaba.²² Loli nanthi nkubako kumubilikokuti chikung'anamula mbombo ya bwandu ku kwane. Loli choni chonsale? nthakumanya.²³ Chifukwa mbikiwe pakasi pa vinthu vibili. Ukulonda kwane kwakuti nyamuke inje imbe nu Kilisitu, chochingaba chizapo,²⁴ Loli pakusya mumubili chakulondiwa chifukwa chinu.²⁵ Pakwikutisiwa nichi, Nkhumanya ukuti Nkwiza ukusya sona nukubukilila numwe mwebonsi, chifukwa chakukula sona nu buhobosu mu lwitiko,²⁶ umwakuti mu mwane mwize mubenge ni chifukwa icha kubusila mwa Kilisitu Yesu po inthi nize ku kwinu sona.²⁷ Mwipangisye mwebene mukayilo akakuyana nu bulumbilili bwene ubwa Kilisitu, umakuti kali nkwiza pakubalinga umwe pamo nkupotwa nize niwenge ivinu, ukuti mwimilile nji mumuzimu ghoka, ninsibo yoka mwensi mukulwisya chifukwa cha lwitiko lwa bulumbilili bwa mazyu.²⁸ Mutakoghofyeke na chili chonsi nabo bakuboghofya babo balwani binu. ichi chochimanyikwilo chabo ichakumala kwabo, loli bupoki bwinu_sona chakufuma kwa Chala.²⁹ Pakuti chipeghe bwaka ku kwinu chifukwa cha Kilisitu tekokuti kumwivwila kwene, loli sona nukutamiwa chifukwa chache,³⁰ Ukubanga ni nthamio zya kuyana zyo mukazilinga mumwane, sona ulu mukwivwa mumwane.

Chapter 2

¹ Nanthi pali ukughomia kumo mwa Kilisitu, nanthi pali ubuhobosu bumo ubwa kwiza nu lughano, nanthi pali ubupoka bumo mu muzimu, nanthi pali iviza vimo sona ni vibabilizi,² Po mupange ukuhoboka kwane kwizule chifukwa chakuba ni nsibo yoka mu muzimusona nukuba ni chakulondiwa choka.³ Mutakabombe nachimo mubupafupamo mukwitunvya, Mubuyo bwache nukwiyisa mwinong'onere abanyinu akiza ukulusya mwebenencho.⁴ Leka weka wa umwe atakalingenge ivyakuobosya vyache vyene, loli sona nivyakuobosya vyabanji.⁵ Mube ni nsibo iyi mumwinu yoyikaba sona na mwa Kilisitu Yesu,⁶ yo, ukwendela mukabonekele ngati we Chala, atakasenda ukuyana kwache nu Chala ukuba chimo chakukolelako.⁷ Mubuyo bwache, akivula mwene pakusenda akabonekele ka wa mbombo, sona akapapwa muchifwani cha banthu.⁸ Akichefya mwene nukuba wakwivwila mphaka ku bufwe, na kubufwe bwa pa mphinjika!⁹ Polelo U Chala wepe akamukwezya hee. akamupa izina ilya pamwanya pamazina ghonsi.¹⁰ Akabomba ichi umwakuti mwizina lya Yesu ichimphenvu chonsi chifugamile, ivimphemvu vya bakumwanya na bapachisu sona naba pansi pachisi.¹¹ Akabomba ichi umwakuti ululimi lonsi lwitikizye ukuti U Yesu Kilisitu we Mwene, kubuchindamu bwa Chala uTata.¹² Po ulu, ba wamwitu bane, ngati momukwivwilira akabalilo konsi, po ndipo pene awe, loli nkhanu nkhanu napo nthali, mubombe ubupoki bwinu nu bogha sona nukutetema.¹³ Pakuti yo Chala we akubomba mumwinu ukuti mulonde sona nukubomba chifukwa cha bwighane bwache.¹⁴ Bomba ivinthu vyonsi ukusita ukudandaula¹⁵ Po ukuti mwize mube basita kafukwa na baswepu, bana ba Chala abasita kafukwa pakasi pa mphapiziwe ya bujanja nu bubibi mo umwe mukubala ngati bwelu muchisu.¹⁶ Mube ku mazyu gha bumi po ukuti pisiku lya Kilisitu nize imbe wakubusila ukuti pabwaka pamo ukubomba pabwaka.¹⁷ Loli napo ningapunguliwa ngati chakusopa pakwipa sona nu bubombi bwa lwitiko lwinu, ne wakusansamuka nu kuhoboka numwe mwebonsi.¹⁸ Mukabele koka numwe bubo mubaghile musansamuke sona nukuhoboka nune.¹⁹ Loli nkhusubila mwa Mwene U Yesu pakubatumila u Timoti lunonyene, po ukuti imbenge wa kughoma po nkhumanya ivinthu vinu.²⁰ Pakuti nthenawe uyunji nayumo ngati weyuyo, yo naloliloli akubinong'onela umwe.²¹ Pakuti bonsi bakulonda ivyakubahobosya bene, ivinthu vya Yesu Kilisitu hagma.²² Loli mumenye ubukabi bwache, chifukwa ngati we mwana umulondo nu wise, po akabomba nune mubulumbilili.²³ Po nkhusubila pakumutuma lunonyene nanthi nalinga mo ivinthu vya mbela.²⁴ Loli indi nukusimikizya mwa Mwene ukuti nunenye inthi nize lunonye.²⁵ Loli nkwinong'ona ukuti chakubaghiliwa paku batumila U Epafuloditisa kukwinu sona. We wamwitu sona mubombi munyane sona wa bwite munyane, sons mutumiwa winu sona wambombo wa vyakulondiwa vyane.²⁶ Pakuti akatamiwa hee mumoyo, sona akanyonywanga ukuba numwe mwebonsi, chifukwa mukivwa ukuti akaba mulwale.²⁷ Pakuti momumo akaba mulwale hee ukuti pera akafwa. Loli U Chala akaba ni chisa papache, sona papache pene awe loli na papane bubo, umwakuti nthakabe nichitima pa chitima.²⁸ Po chikumpha ukulonda sona ukuti nkumutuma, umwakuti nanthi mukumulinga sona mwize muhoboke, sona po ningaba nichitima ichinandi.²⁹ Mupokelele Epafulodita mwa Mwene nukuhoboka, Bachindika abanthu ngati yuyo.³⁰ Pakuti chikaba chifukwa cha mbombo ya Kilisitu chocho akizila kupipi nubufwe. Akabika ubumi bwache pa bulwani pakubombela une sona nukufisya cho umwe

ngali mutakambombe une

Chapter 3

¹ Pakumalila, ba wamwitu, hobokanga mwa Mwene. Pakuti une pakusimba ivinhtu vya kuyana bwaka kabili kukwinu tenthamio ku kwane, sona vikubasunga akiza. ² Chebanga nimbwa, Chebanga na babombi ba mbibi. Chebanga nabo bakwichekacheke. ³ Pakuti sweswe swe bakucheketiwa _ babo bobakwiputa mumuzimu wa Chala, sona tukubusila mwa Kilisitu Yesu, sona tute nukusimikizya nakumo mumubili. ⁴ Napo buli, une nemwene ningaba nu kusimikizya mumubili. nanthi yumo akwinong'ona ali nu kusimikizya mumubili, une ningalusyapo. ⁵ Une nkachekekiwa pisiku lya eyiti ilya banthi aba izilayeli, aba luko lwa benjamini, umuhebeli wa bahebeli; ukuyana ni lamulo, u mufalisayi. ⁶ Ukuyana nu lweke nkavwimanga ichipanga ; ukuyana nu bugholosu pansu pi lamulo kaba musita kususiwa. ⁷ Loli pavyonsi ivinthu bukaba bwanduzi kukwane, nkavisenda ukuba kuluza chifukwa cha Kilisitu. ⁸ Nkhani, ulu nkhubelenga ivinthu vyonsi ukuba kuluza chifukwa cha kamanyile akakulu aka Kilisitu Yesu U Mwene wane. chifukwa chache ndekite ivinthu vyonsi _ umwakuti nkabe U Kilisitu ⁹ sona naghike mu mwache, ukusita ukuba nubugholosu ubwane nemwene ubwakufuma kululaghilo, loli ukuti mwakufuma mulwitiko mwa Kilisitu ubugholosu ubwakufuma kwa Chala uwa lwitiko. ¹⁰ Po ulu nkulonda mumanyene namaka agha chizyuka chache sona nubupoka bwa vyakutamiwa vyache, kuba ngati weyuyo mubufwe bwache. ¹¹ Po lumu ningalingisya ukuzyuka ukufuma kubufwe. ¹² Tekuti nabanavyo kale, pamo newakufikapo kale, loli nkulwisya ukuti nkole ku chicho U Kilisitu Yesu akakolelacho. ¹³ Bawamwitu, une nthakwinong'ona ukuti nunenye nachikola ichi. loli ichinthu choka cho nkubomba nkuluvyanga ivyakwisinda sona nukunyulululika ivya kunthanzi, ¹⁴ Nkulwisya ukuya kubufiko kulwito lwa muvwalo u wakumwanya uwa Chala mwa Kilisitu Yesu. ¹⁵ Twebonsi swe twe bakufikapo, Zanga twinong'one munzila ngati iyi; sona nanthi mukwinong'ona mwakulekana nachonsi, U Chala akwiza pakusetula icho kukwinu. ¹⁶ Mukabele konsi, kucho uswe tupokelire zanga tuchisunge akiza. ¹⁷ Mube bakweghela kukwane, bawamwitu. Mube kupipi mulingisye nkani kubabo mobakwendele mukabele ko mukalinga mumwitu. ¹⁸ Abinji bakwenda _ bamo ngati bo nababuzya, sona ulu nkubabuzya namasonzi _ kuba balwani ba mphinjika ya Kilisitu. ¹⁹ Ubumalilo bwabo kunangika. pakuti u chala wabo nthumbo zyabo, sona ubuchindamu bwabo buli mu nsoni zyabo bakwinong'ona ivinthu ivya chisu chapansi. ²⁰ Loli ubwikalo bwitu buli ku mwanya, kuko nuswe tukulindililako umupoki, u Mwene Yesu Kilisitu. ²¹ Akwiza ukuchenja imibili yitu iyakuyuyuka ukuba mibili yakupangiwa ngati mubili wache ughuchindamu, kupangiwa nubukulu bwa maka aghakupotela vyonsi yuyo. (Ichisa cha Mwene U Yesu Kilisitu chibe nu muzimu winu.?????)

Chapter 4

¹ Polelo baghaniwa bane ba wa mwitu mwe nkubanyonywa, bu hobosu bwane ni mphumphu, munzila iyi nkwinilila mwa kukazya mwa Mwene, baghaniwa banyane. ² Une nkulambilizya poka nu yodiya, sona une nkulambilizya poka nu sunthuke, mube ba nsibo ya kuyana mwa Mwene. ³ Inga, nkubalalusya umwe mwe banyane abanaloli ukuti mwavwe aba mama aba bo bakabomba nune pakunyamia ubulumbilili mu bupoka nu kelementi sona na banji aba bombi abanyane, bo amazina ghabo ghali mu buku ilya bumi. ⁴ Hobokanga mwa Mwene bwile, sona nkuti, hobokanga. ⁵ Leka ukufwasa kwinu kumanyikwe ku banthi bonsi. U Mwene ali pa pipi. ⁶ Mutakapasyenge nachimo. mu buyo bwache, muvyonsi ni nyiputo sona nu kwiputula nu kusalifya, Leka ivya kulenga vinu vimanyikwe kwa Chala, ⁷ sona ubu fwase bwa Chala, bo buchilite akivwisizye konsi, bukwiza pakulongoza imyoyo yinu ni nyinong'ono zinu mwa Yesu Kilisitu. ⁸ Pabumalilo, ba wamwitu, pa vyonsi ivinthu vyo vya bwanaloli, pa vyonsi ivinthu vyo vya kuchindikiwa, pa vyonsi ivinthu vyo vigholosu, pa vyonsi ivinthu vyo viswepu, pa vyonsi ivinthu vyo vya kughaniwa, pa vyonsi ivinthu vyo vya nbili inyiza, nanthi pali chimo ichakupaliwa, muvinong'onele ivinthu ivi. ⁹ I vinthu vyo mumanyile sona mupokelite sona mwivwile sona muvilingite mumwane, muvibombe ivi sona U Chala wa bafwase azuwa numwe. ¹⁰ Une nkuhoboka hee mwa Mwene chifukwa ulu mwanda sona pakuninong'onela ngati mo mukaninong'onelanga kale, loli mutakaba nu mwabi uwakuti mungantulila. ¹¹ Une nthakunena ichi chifukwa chakuti nkupina. chifukwa namanyila pakwikutula mu kabilo konsi. ¹² Une nkhumanya nivya bupina, sona nkhumanya ni vyakuba navyo. munzila yonsi na mu vinthu vyonsi nachimanya ichisinsi chakuba wakwikuta pamo ukuba wa nzala, sona namo ungabela navyo ivinji pamo unga pinila. ¹³ Une ningabomba vyonsi ukwendela mumwache yo akungomya une. ¹⁴ Napo buli, mukapanga akiza pakugabana nune muvyakutamy. ¹⁵ Umwe Ba filipu manya ukuti pa bwandilo bwa bulumbilili bo nafuma mumakedonia ichipanga nachimo cho chikanthula mukabela ka kupa nukupokela uku sabula umwe mwene. ¹⁶ Napo nkaba mu Thessalonika, mukatuma ubutululi bwa kupina kwane kinji bwaka. ¹⁷ Tekuti nkulonda icha bupi, mubuyo bwache nkulonda inseke yoyingabatanizyapo. ¹⁸ Napokela vyonsi mwa kukwana, sona nukongelezya. Nakwanila ulu ukuti napokelela ukufuma kwa Epapulodita ivinthu vyo mukatuma. vyo vinthu ivya mununsi uwiza, chakwipa cha kwitikiziwa sona nukuhobosya kwa Chala. ¹⁹ U Chala wane inthi amale ubupina bwinu bonsi ukwendela mu bukabi bwache nu bwikemo bwa Yesu Kilisitu. ²⁰ Ulu kwa Chala withu nu Tata kubenge ubwikemo kwa bwile na bwile. Amen. ²¹ Mubalamuke abanthu abaswepu bonsi aba Chala mwa Yesu Kilisitu. Aba wamwitu bo indi nabo bakulamuka. ²² Abanthu abaswepu bonsi aba Chala, bakubalamuka, nkani-nkani bo ba nyumba ya kayisala. ²³ Ubwila bwa Mwene Yesu Kilisitu bubenge nu Muzimu winu.

Colossians

Chapter 1

¹ Paulo, umutumiwa wa Kilisitu Yesu ukwendela mukulonda kwa Chala, sona nu Timoti uwamwitu, ² ku banthu abaswepu aba Chala sona naba wamwitu abakusubaliliwa mwa Kilisitu bo bali ku bakolose. Leka ubwila bube ku kwinu, nu mutende ukufuma kwa Chala u Tata witu. ³ Tukupa ukupalizya kwa Chala, u Tata wa Mwene witu Yesu Kilisitu, sona bwile tukubiputula umwe ⁴ Twivwile ivya lwitiko lwinu mwa Kilisitu Yesu sona nu lughano lo muli nalo ulwa kubanhu boni abaswepu aba Chala. ⁵ Muli nulughano ulu chifukwa cha lusubilo lo lusungiliwe umwe ku mwanya. Mukivwapo ivya lusubilo ulu mwizwi lya bwanaloli, mu bulumbilili, ⁶ Bo bwiza ku kukwinu. ubulumbilili ubu bukwela inseke sona bukukula muchisu chonsi. bwabombanga ichi mumwinu sona ukufuma pi siku lyo mukabwivwila nuku manyila ivya bwila bwa Chala mu bwanaloli. ⁷ Ubu bobulumbilili ngati momu kamanyilila ukufuma kwa Epaphras, umughaniwa mubombi munyitu, yo we mubombi umusubaliwa wa Kilisitu mubuyo bwitu. ⁸ Epaphras apanga lwakumanyikwa ulughano lwako mumuzimu ku kwitu. ⁹ Chifukwa cha lughano ulu, ukufuma pisiku lyo tukivwila ichi tutalekitepo pa kukwiputula uwe. Tukwiputa ukuti wize wizule na mahala aghakulonda kwache nu bunthu sona nukwivwisya kwa muzimu. ¹⁰ ukuti wize wende mukabele akakukwana aka Mwene sona ko kakumuhobosya munzila yonsi. pa kupapa inseke mumbombo yonsi inyiza sona nukukula mumahala agha Chala. ¹¹ Pakukaziwa namaka ghonsi, ukuyana namaka ghache agha buchindamu, ukuti mube nukufwililika ukukulu sona nu bololo, ¹² sona na munuhobosu ukumupa amapalo u Tata, yo akakupanga uwe ubaghile ukuba nichigaba mu mpyana ya banthu abaswepu aba Chala mu bwelu. ¹³ Atupokite uswe ku bulamulili bwa chisi nukutusamizya uswe ku chinamwene cha Mwana wache umughaniwa, ¹⁴ Mo uswe tuli nu bughomboli, nu luhobokelo lwa mbibi. chikukolanako na Baefeso 1: 7 ¹⁵ Weyo chifwanikizyo cha Chala umusita kuboneka, Unakatote wa chipeliwa chonsi. ¹⁶ Pakuti mumwache ivinhu vyonsi vikapeliwa ivyakumwanya sona nivya pachisu, ivyakulingika nivinhu ivisita kulingika. kali vitengo pamo bulamulili pamo maboma pamo maka, vyonsi ivinhu vikapeliwa ukwendela mumwache na ku kwache. ¹⁷ Umwene weyo wapanthanzi pa vinhu vyonsi, sona mu mwache ivinhu vyonsi vili poka. ¹⁸ Weyo mutu wamubili, itempheli. Weyo bwandilo, sona Unakatote ukufuma kubakufwa, Po ali nu buyo pa vinhu vyonsi. ¹⁹ Pakuti u Chala akahoboka ukuti ukukwana kwache kubenge mu mwache, ²⁰ sona nukusayanisa ukwendela mu mwana ivinhu vyonsi nawe U Chala akapanga umutende ukwendela mu daba wa mphinjika yache, U Chala akasayanisa ivinhu vyonsi ku kwache, kali vinhu vya pa chisu pamo ivinhu vya kumwanya. ²¹ Pakabalilo kamo numwe muka mwe balendo kwa Chala sona mukaba balwani bache munsibo na mu mbombo imbibi. ²² Loli ulu abasayanisa umwe nu mubili wache uwakuboneka ukwendela mumfwa. Akabomba ichi mubuyo bwa kubabika umwe baswepu, basita kafukwa sona basita kususiwa pamaso ghache, ²³ Po nanthi mukubukilila mu lwitiko, kuzengiwa nukughoma, ukusita kufumako kulusubilo lwa bulumbilili bo bukalumbililiwa kwa munthu wensi uwakupeliwa pansu pa kumwanya. Ubu bo bulumbilili bo Une Paulo nkaba mubombi. ²⁴ Ulu nkuhoboka mu vya kubaba vyane chifukwa chinu, sona nkwezizizyo mumubili wane chochikusobelwa muvyakutamy vya Kilisitu chifukwa cha mubili wache, gho cho chipanga. ²⁵ Ko kuchipanga ichi ko ne mubombi ukuya nukubikiwa kwa kufuma kwa Chala ko kukapewa kukwane chifukwa chinu, ukufisa izwi lya Chala. ²⁶ Ichi chinsinsi cho chikafisiwa kale na kalesona naku mpapiziwe loli ulu chasetuka ku banthu abaswepu aba Chala. ²⁷ Ko kukwabo ko u Chala akalonda ubukabi bwa bu chindamu bwa chisinsi bumanyikwe ku ba mitundu, yo we Kilisitu mu mwinu, Lusubilo lwa buchindamu. ²⁸ Tukumulumbilila, ukuchevya nu kumanyisa wensi na mahala ghonsi, ukuti tubike umunthu wensi wakufikapo mwa Kilisitu. ²⁹ Chifukwa cha ichi Une nkhubomba sona nukulwisya ukuyana ku maka ghache gho ghali nimbombo mumwane mwa maka.

Chapter 2

¹ Pakuti nkulonda umwe mumanye ka bukulu buli bwakulwisya kunali nako chifukwa cha umwe, chifukwa cha ba Leodeicea, sona nichifukwa cha binji boba talingite icheni chane ku mubili. ² Nkubomba ukuti i myoyo yabo yibe yakukaziwa pakuletiwa poka mulughano na mubukabi boni na mulusimikizyo lwa kwivwisya vya Chala, yo we, Kilisitu. ³ Mumwache ivyabukabi vyonsi ivya bunthu sona namahala vivwamikiwe. ⁴ Nkunena ichi ukuti nayumo atakabapusiwe umwe nakanenele aka kusobezya. ⁵ Napo buli ntenumwe kumubili, loli Pope indi numwe ku buzimu. Nkuhoboka pakulinga ulubatiko ulwiza sona namaka gha lwitiko mwa Kilisitu. ⁶ Mo mukapokelela U Kilisitu u Mwene, mwende mu mwache. ⁷ Mube ni misisi mu mwache, muzengeke pa pache, muzengeke mu lwitiko ngati mo mukamanyisiwa sona nukukungika mu kusalifya. ⁸ Lingisya ukuti nayumo atakabakole umwe ukwendela mu bumanyi sona na mu bupusiki bwabwaka, ukuyana nakabele ka banthu ukuyanisa nu bwandilo bwa mizimu ya muchisu, sona nukusita kuyanisa nu Kilisitu. ⁹ Pakuti mu mwache ukukwana konsi kwa Chala kukwikala mukabele ka mubili. ¹⁰ Mwizuziwa mu mwache, yo weyo mutu wa bulamuli boni na maka. ¹¹ Mumwache muka cheketiwa nu luchekeke ulusita kubombiwa na banthu mukufumila kwa mubili wa nyama, loli mu luchekeke lwa Kilisitu. ¹² Mukasiliwa poka nawe mu lozyo, sona mu mwache muka nyamusiwa ukwendera mu lwitiko mu maka gha Chala, yo akamunyamusa ku bafwe. ¹³ Po mukaba bakufwa mu vya kunanga vyinu na mukuleka kuchekekiwa kwa mibili yinu, akabapanga ukuba bumi poka nawesona nukutuhobokela uswe ivya kunanga vitu vyonsi. ¹⁴ Akafufuta ichakusimbiwa chakutupinya chochikimikananga nuswe ni ndaghilo zyache,

Akachifumyapo pakuchipamantila pa mphinjika.¹⁵ Akabavula amaka nu bulamulili abanyafyale nuku balangizya pa bwelu, nukubapota pamwanya ni mphinjika.¹⁶ Po ulu patakabe nayumo uwa kubalanga pakulya pamo pakung'wa, pamo pakusekelera pamo mu mwezi ughupya, pamo nivya masiku gha sabata.¹⁷ Ivi gho muzyezye wa vinthu vyo vikwiza, loli ichenencho we Kilisitu.¹⁸ Patakabe nayumo yo akulonda ukwichefya sona nu kwiputa kwa ba nthumi alonge umwe ukufuma ku muvwalo. Umunthu uyo akwibika muvyo avilelela nukwitutumula ukusita chifukwa mu kwinong'ona kwache kwa mubili.¹⁹ Atakukolelera ku mutu. ko kufuma ku mutu ko umubili ghonsi ni nkaka ni nkole zipangiwe nukukungana poka; ghukukula nakakulile ka kupewa nu Chala.²⁰ Nanthi mukafwa poka nu Kilisitu ku mizimu ya bwandilo ya chisu, choni cho mukwikala ngati mwe bakwikala mu chisu.²¹ "Mutakakole, muyakanozye, mutakapalamansye"?²² Vyonsi ivinthu ivi vikwiza ukumala mububombeli, ukuyana ni ndaghilo sona nukumanyisya kwa banthu.²³ Indaghilo izi zili nakabonekele ka mahala mukwiputa kwa bwhigane bwa we mwene nukwiyisya umoyo, nufundiwa kwa mubili; loli vitakutula nachimo pakulwananga ni vya kulonda kwa mubili.

Chapter 3

¹ Po ulu u Chala abazusizye nu Kilisitu, londa ivinthu vya kumwanya, ko u Kilisitu ikalite ku nyobe ya ndyelo ya Chala.² Mwinong'one ni vinthu ivya kumwanya, ivinthu vya pa chisu awe.³ Pakuti mwafwa, sona ubumi bwinu bwafisiwa nu Kilisitu mwa Chala.⁴ Nanthi u Kilisitu aboneka, yo bo bumi bwinu, po numwe muzukuboneka nawe mu buchindamu.⁵ Komanga, lero, iviyabo vyo vili muchisu ubumalaya, ubunyali, kulakalaka, kulonda ukubibi, nukunyonywa, ko kokwiputa ivifwani.⁶ Cho chifukwa cha vinthu ivi cho ubukali bwa Chala bukwizila pa bana abanalume abasita kwivwila.⁷ Mo muvinthu ivi mo lumu mukendamo po mukikalanga mu vivyo.⁸ Loli ulu mubaghile muvileke ivinthu vyonsi ivi bukali kufulwa kutuyilo utubibi, kutuka kunena umwakukozya insoni kufuma mu milomo yinu.⁹ Mutakatamantilanenge, pakuti mwafumyapo umunthu umukulu ni mbombo zyache,¹⁰ sona mu vwale umunthu umupya yo apangiwe ubupya mu mahala ukuyana ni chifwani cha yo akamupela.¹¹ Apa popo pate umu giliki nu muyuda, umuchekiwa nu musita kuchekiwa, uwakwenda kwenda, umusita kumanya, umutumwa, umwabuke, loli u Kilisitu we vyonsi, sona ali mu vyonsi.¹² Porelo, ngati basewiwa ba Chala, baswepu nabaghaniwa, muvwale umuyo wa chisa, ichililizi, kwiyisya, ukufwasa, nu bololo.¹³ Mwivwisanienge weka nu yunji, muhobokelane weka nu yunji, Nanthi yumo ali ni dandauro nu munyabo, muhobokelane munzila ya kuyana ngati mo u Mwene akabahobokerela umwe.¹⁴ Pamwanya pa vinthu vyonsi ivi mube nulughano, lolo lukukungania umwakufikapo.¹⁵ Leka umutende wa Kilisitu ghulamule imyoyo yinu. chikaba chifukwa cha mutende ughu ukuti mukitiziwa mu mubili ghoka. sona mupalizyenge.¹⁶ Leka izwi lya Chala likale mu mwinu namaka, na mahala ghonsi paku bumanyisania sona nukusokana weka nu yunji nu kwimbanga inyimbo zya mapalo ni nyimbo zya buzimu na mapalo mu myoyo yinu kwa Chala.¹⁷ Chonsi cho mukubomba, mu mazyu pamo mu mbombo, mubombe vyonsi mwizina lya Mwene Yesu. Mupe amapalo kwa Chala u Tata ukwendela mu mwache.¹⁸ Bakazi mwilambike ku balume binu, ngati mo chibelire chakuyana mwa Mwene.¹⁹ Balume, baghane abakazi binu, mutakabe mwe bakali nabo.²⁰ Bana ivwila abapapi binu mu vinthu vyonsi, pakuti ichi chakuhobosya mwa Mwene,²¹ Batata, mutakakalalizyenge abana binu, umwakuti batakawenge amaka.²² Batumwa, mwivwile abasongo binu ukuyana nakumubili mu vinthu vyonsi, nu bubombi bwa pamaso awe ngati bobakuhobosya abanthu, loli nu moyo wa kuyana. moghope u Mwene.²³ Chonsi cho mukubomba, ukufuma ku moyo ngati ko kwa Mwene sona ku banthu hagma.²⁴ Mukumanya ukuti mukwiza pakupokela ukufuma kwa Mwene u Kilisitu yo mukumubombela.²⁵ Pakuti wensi yo akubomba ubusita bugholosu akwiza ukupokela ulufundo lwa busita bugholosu bo akabomba, sona pate ukulingisya icheni.

Chapter 4

¹ Ba songo, bape abatumwa cho chakuyana sona ichiza, pakumanya ukuti numwe muli nusongo ku mwanya.² Mubukilile pa kuchita akiza mukwiputa. mube maso mu ichi nukusalifya.³ Mwipute poka chifukwa chitu, ukuti u Chala angighula umulyango chifukwa cha mazyu, ukunena ichakufisama cha Kilisitu. chifukwa cha ichi newakupuniwa.⁴ Mwipute ukuti mphange chivwike, ngati mo lumu ninganenela.⁵ Mwende na mahala ku bo bankunzi, mwisatulile akabalilo.⁶ Leka amazwi ghinu akabalilo konsi ghabe gha bwila. Leka ghabe ghakulungika imbeya ukuti mumanye mo mungamulila umunthu yumo.⁷ Pa vinthu vyonsi vyo vya une, Tychicus inthi apange ukuti vimanyikwe ku kwinu. We mughaniwa uwamwitu, umubombi uwa kusubaliwa, sona mutumwa munyitu mwa Mwene.⁸ Namutuma ku kwinu chifukwa cha ichi, ukuti mumanye ivifukwa vya uswe, sona ukuti lumu angakazya imyoyo yinu.⁹ Namutuma poka nu Onesimus, umusubaliliwa sona umughaniwa uwamwitu, yo we yumo wa umwe. Inthi bize bapange chakumanyikwa ku kwinu chonsi cho chabombwa kuno.¹⁰ Aristarchus, wakupinyiwa munyane, akubalamuka, poka bwaka nu mariko, umuvyala wa baranabasi (kwa yo mukapokela ukulamula; nanthi akwiza ku kwinu, mumupokele),¹¹ sona nu Yesu bwaka yo akwitiziwa Justus. Abanyene bene abakucheketiwa babombi banyane ba buchindamu bwa Chala. babo kuhoboka kwane.¹² Epaphras abalamuka umwe, we weka wa umwe sona we mutumwa wa Kilisitu Yesu Akabalilo konsi akubabika munyiputo, nukuti mwimilile umwakumalizya sona nu kusimikizya konsi mukulonda konsi mwa Chala.¹³ Pakuti ningasimikizya ukuti akabomba umwakwipa kwa uwe, ku bonso mu Laodicea, sona kubonso mu Hierapolis.¹⁴ Luka ing'anga iyighaniwa sona nu Demas abalamuka umwe.¹⁵ Lamuka aba wamwitu mu Laodicea, sona Nympha, sona ni chalichi cho chili mu nyumba yache.¹⁶ Nanthi ukalata uyu abelengeka mu umwe, mube nawe mubelenge sona ku

chalichi lya ku Laodiceans, nukulinga ukuti mwabelenga sona ukalata wakufuma ku Laodicea. ¹⁷ Nena ku Archippus, "Linga ku bubombeli bo upokelire mwa Mwene, mwakuti ubufisye." ¹⁸ Ukulamuka uku kuli munyobe yane_Paulo. kumbuka imphingwi zyane Leka ichisa chibe numwe.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulo, nu silivanasi nu Timoti ku chipanga cha Batesolanika mwa Chala U Tata sona nu Mwene Yesu Kilisitu. ichisa sona nu mutende viwe ku kwinu. ² Tukumupalizya akabalilo konsi U Chala ku mwe bonisi umwe po tukutambula umwe umwa kubukilila mu kwiputu. ³ Tukubakumbuka pa nthanzi pa Chala withu sona nu Tata pa mbombo ya lusubilo, pa mbombo ya lughano, sona pakufwasa nu kwikala mu kusubila mwa Mwene Yesu Kilisitu. ⁴ Ba wamwitu mughaniwe nu Chala, tumenye abasalite umwe, ⁵ chifukwa amazyu ghakiza ku kwinu mu masimbo ghene awe, loli sona namaka, mumuzimu ughuswepu, sona umwakusubalila. u mwakuyana bwaka, mumenye umutundu wa banalume motukabela mumwinu pa kulonda kwinu. ⁶ Po umwe mukaba bakutukonka uswe sona nu Mwene, bo umwe mwapokela amazyu umwakutamiwa uku kulu poka nu kuhoboka ukufuma ku muzimu. ⁷ Pa chifukwa ichi, mukaba mwe vya kulingilapo kubonsi mumasedonia sona Achaia bo bakasubila. ⁸ Pakuti pakufuma ku kwinu amazyu gha Mwene gha kamanyika, sona ku masedonia na ku Achaia kwene hagma, loli ulwitiko lwinu mwa Chala lwa buka konsi. Polelo uswe tutakulonda ukunenapo chimo pa ichi. ⁹ Pakuti abene pabene bakanena ivya kuyana nuswe umutundu wa lwitiko lo tukaba nalo mumwinu, sona namo mukapindikila kwa Chala ukufuma ku vifwani nukubombela U Chala umumi sona uwa bwanaloli, ¹⁰ sona pakuti mukulindila U Mwana wache ukufuma ku mwanya, yuyo akamuzusya ku bufwe - Yesu, weyo akutupoka ku bukali bobukwiza.

Chapter 2

¹ Pakuti umwe mwebene mumenye, bawamwitu, ukuti ukwiza kwitu ku kwinu kutakaba kwa bwaka. ² mumenye ukuti tukatamiwa sona nukubombeliwa mwa nsoni kuba filipu. tukaghoma mwa Chala ukunena kukwinu amazyu gha Chala mu nthamyo izikulu. ³ Pakuti ukughomya kwitu kutafuma mukupuvya, pamo ukufuma muchibibi, pamo ukufuma mubu myansi. ⁴ Mumalo mwache, ngati mo twitikiziwe nu Chala ukuba wa kusubaliwa mumazyu, po tukunena, ukuhobosya umunthu awe, loli U Chala. Weyo mwene yo akuyezya imyoyo yitu. ⁵ Pakuti tutakiza na mazyu aghakunozya, ngati mo munyanyile, pamo ukulangizya ubupafu- U Chala we kaboni withu. ⁶ Pamo ukulonda amapalo ukufuma ku banthu, pamo ku kwinu pamo ku banji. Ngali tulondite ivya kwaghamo ngati ba tumiwa ba Kilisitu. ⁷ Mumalo mwache, tukateba bwaka pakasi pa pinu ngati mwanakazi yo akutebezya abana bache. ⁸ Munzila iyi pakuti tukabapukwa .Twe bakhoboka pakugabana numwe amazyu gha Chala ghene hagma loli namikalilo ghitu, pakuti mwaba mwe bamanyani hee ku kwitu. ⁹ Pakuti mukumbuka, ba wamwitu, i mbombo nu kufukafuka. Ubusika nu musanya twabombanga ukuti manyi chibe chivulalo kwa yumo po tukulumbilili ku kwinu amazyu gha Chala. ¹⁰ Mwe ba kaboni, nu Chala wepe, namo tuswepile, nu bugholosu, sona basita chifukwa yo yikaba nkhalo yitu kukwinu mwe mukivwila. ¹¹ Umwa kuyana bwaka mumenye mo tukabela na yumo uwa umwe, ngati we Tata ali na bana bache, ¹² ukubakwezya umwe nu kubakazya umwe sona nukubapangisya ichete ukwenda mu mikalilo gho ghiza gha Chala, yo akabitizya umwe mu bumwene bwache sona nu buchindamu. ¹³ Pachifukwa ichi nuswe tukupalizya U Chala kusita kuleka, pakuti bo mwapokela amazyu gha Chala, gho mukivwa ukufuma ku kwithu, muka ghitikizya ngati te mazyu gha munthu, loli ngati moghabelile mu bwana loli, amazyu gha Chala, gho ghali sona pambombo numwe mwe mukusubila. ¹⁴ Pakuti umwe, ba wamwithu, mukaba ba kukonka ama temphele gha Chala gho ghali mu Yudeya mwa Kilisitu Yesu. Pakuti numwe mukatamiwa ivya kuyana bwaka ukufuma ku mutundu winu, ngati mo ba kababombela ukufuma kubayuda ¹⁵ bo bakakoma bonisi Umwene U Yesu na baghonela, sona bo bakatufumyamo. batakamuhobosya U Chala.Mu malo mwache, bakaba bakali ku banthu bonisi. ¹⁶ Bakatukanizya ukunena ku ba panzi ukuti bope bize bapone. Pachifukwa ichi ba kukwanisya imbibi zyabo ukufika pa bumalilo. Loli ubukali buzukubasenda mphaka kubumalilo. ¹⁷ Loli uswe ba wamwithu tukalekana numwe pakabalilo ka kuchepa, mu bunthu mu moyo hagma. Tukayezya, nukulonda ukukulu, ukuti tubalinge pamaso. ¹⁸ Pakuti tukulonda ukwiza kukwinu-naloli Une, Paulo, umwa kabili kabili loli U Satana akatwimika uswe. ¹⁹ Pakuti ulusubilo lo tuli nalo, pamo ubuhobosu, pamo imphumphu yakwitunva panthanzi pa Mwene witu Yesu mukwiza kwache? ka te wewe? ²⁰ Pakuti uwe we buchindamu bwitu sona buhobosu.

Chapter 3

¹ Polelo, botutaba nacho, tuginong'ona ukuti chali chiza ukusyalikila mwisinda ku ba anseni twebene. ² Tukatuma U Timoti, uwamwitu sona naba bombi banyitu ba Chala mumazyu gha Kilisitu, pakubaghomya sona nukubatebezya ukulingana nu lwitiko lwako, ³ ukuti nayumo manyi ateteme ni nthamyo izi. Pakuti umwe mwe bene mumenye ukuti muvino momo tusaliwe. ⁴ Naloli, potukaba numwe, tukababuzizya nzila ukuti twaya pa kutamiwa mwa chitima,sona vikabombiwa, ngati mo mumanyile. ⁵ Pa chifukwa ichi bo nkati napotwa na mikalile, nkatuma ukuti manye ulwitiko lwinu. Po buli umuyezyi akaba ukuti aba yezizyepo umwe, sona imbombo zitu zikaba zya pa bwaka. ⁶ Loli U Timoti akiza

Chapter 4

kukwitu ukufuma ku umwe sona akiza na mazyu aghiza agha lwitiko lwinu sona nulughano. Akatubuzya ukuti mu kukumbuka iviza vyene ivya uswe, sona mukulondelezya ukutulinga uswe ngati mo nuswe tukulondelezya ukubalingila umwe. ⁷ Pa chifukwa ichi, ba wamwitu, twa tebezyeka numwe chifukwa lwitiko lwinu, mukufyenyeka kwitu konsi sona na munthamyo. ⁸ Pakuti ulu twe babumi, pala tukwimilila nkani mwa mwene. ⁹ Ka vyabupi buli vyo tukumupa U Chala ku kwinu, mulusekelo lonsi lo tuli nalo panthanzi pa Chala ku kwinu? ¹⁰ U Busiku nu musanya tukwiputa nkani hee mwakuti tungalinga pa cheni chinu sona nuku bapa chomukusobelwa mu lwitiko lwinu. ¹¹ Leka U Chala withu sona nu Tata umwenencho, sona U Mwene withu Yesu, alangizye inzila yithu ku kwinu. ¹² Leka U Mwene apange ukongelezya sona apinye ulughano kwa weka nu munyabo sona naku banthu bonisi, ngati mo nuswe tukubombela ku kwinu. ¹³ Leka akazye imyoyo yithu ukuti yitakabe yakulongiwa nu buswepu panthanzi pa Chala withu sona nu Tata nu kwiza kwa Mwene witu Yesu na bathu bonisi abaswepu.

Chapter 4

¹ Pabumalilo, bawamwitu, tukubalenga sona nukubaghomya umwe mwa Mwene uYesu. ngati momupokelile indaghilo ukufuma ku kwitu mumo mungendela nu kuhobosya u Chala, sona munzila iyi enda, ukuti mubombe bunonyene ukupululila. ² Pakuti ukumanya indaghilo zyo tukakupa ukwendela mwa Mwene Yesu ³ Pakuti ubu bobo bwighane bwa Chala, nukwikola kwinu, ukuti muleke ukupanga ubwamalaya, ⁴ ukuti wensi wa umwe amenye mo angabela mu buswepu sona nukuchindikiwa, ⁵ mukunyonywa hagma (ngati bapanzi bo batamumenye u Chala). ⁶ Patakabe nayumo uwakumubombela umunyabo imbibi muchifukwa ngati ichi. Pakuti u Mwene anga nyosya ichibibi mu vinthu vyonsi ivi, ngati mo tukabasokela umwe sona nukubasimikizya. ⁷ Pakuti u Chala atakatwitizya uswe ku buchafu, loli ku buswepu. ⁸ Polelo, yuyo yo akukana ivi atakukana abanthu awe, loli u Chala, yo akupa u Muzimu u Muswepu ku kwinu. ⁹ Kuleke kuba nulughano mu ba wamwitu, patali ichifukwa nachimo ukuti yumo abasimbile umwe, pakuti umwe mwebene mubuziwe nu Chala ukughanana weka nu yunji. ¹⁰ Naloli, mukubomba ichi ku ba wamwitu bonisi bo bali ku Makedoniya. Loli tukubakazya umwe, ba wamwitu, pakubomba ivi nukupululizya. ¹¹ Po tukubakazya sona umwe ukwikala umwakufwasa, muchebe nkani pakubomba imbombo zinu, sona mubombe ni nyobe zinu, ngati mo tukabalamulila umwe, ¹² Ukuti mwende akiza pantanzi pa bakunzi sona mutalonde nachimo. ¹³ Tutakulonda mube basita ku manyisiwa, ba wamwitu, ivya bo bakusipula, ukuti mutakabe bakulila ngati bo bakughona utulo, bo bate nulwitiko. ¹⁴ Pakuti pala tukusubalila ukuti u Yesu akafwa nukuziyuka sona, nulu bwaka u Chala azukwiza nu Yesu ku bonisi bo baghonite utulo mu mwache. ¹⁵ Mu ivi tukunena ku kwinu mwizwi lya Mwene, ukuti swe ba bumi, swe tuswete mukwiza kwa Mwene, Naloli_loli tutazukutangila panthazi pa bo baghonite utulo. ¹⁶ Pakuti u Mwene u mwenencho azukwisika ukufuma ku mwanya. Azukwiza nu kukolomoka, na mazwi gha wanthumi usongo sona nipati lya Chala, sona bo bakafwila mwa Kilisitu bazukunyamuka pabwandilo. ¹⁷ Po twebonsi twebabumi, swe tuswete, poka tuzukuzompoliwa ukuya mumabingu ukukumana nu Mwene mu mphepo. muzula iyi tukuya pakuba nu Mwene bwile. ¹⁸ Polelo, muhoboswe weka nu yunji na mazwi agha

Chapter 5

¹ Lori ukuyana namasiku nutubalilo,ba wamwitu, mutakulonda ukuti chimo chibasimbiliwe. ² Pakuti umwe mwe benencho mukumanya akiza ukuti isiku lya Mwene likwiza ngati mwivi mu busiku. ³ Pakuti nanthi bakuti, "Mutende nu busatuke," po mwakuchenusya ulupyuto lukwiza papabo. kuzukuba ngati bubavu bwa kupapa ukwa mama wa nthumbo. sona batazukuba napamo apakuleghela. ⁴ Loli umwe, bawamwitu mute muchisi umwakuti umusanya ughu ghutakabachile ngati bobiba. ⁵ Pakuti mwebonsi mwe bana ba bwelu sona bana ba musanya. Tetwe bana babusiku pamo ba chisi. ⁶ Polelo leka tutakaghone ngati mo abanji bakupangila, Mumalo mwache za tube maso sona tutakakolwe. ⁷ Pakuti bo bakughona bakughona nu busiku, sona bo bakukolwa bakolwa nu busiku. ⁸ Loli leka uswe swetwe bamusanya tutakakolwe sona pakuvwala ingigha iya lwitiko pachifuba sona nu lusubilo lwa bupoki ngati chisote, ⁹ Pakuti uchala atakatusebela uswe kubukali loli ukuti tube nu bupoki ukwendela mwa Mwene witu Yesu Kilisitu. ¹⁰ We yuyo yo akatufwila uswe ukuti, kali tuli maso pamo tughonite twikalenge poka nawe. ¹¹ Polelo sasamusyanga weka nu yunji sona nukughomyana weka nu yunji ngati mo mumubombela kale. ¹² Sona tukulenga umwe, ba wamwitu, ukuti mubamanye bobakubomba pakasi pinu, sona bali pamwanya pinu mwa Mwene nukuti babachevye umwe. ¹³ Tukuba buzya sona ukuti mubachindike nkhanu hee mulughano chifukwa cha mbombo zyabo. Banga numutende pakasi pinu. ¹⁴ Tukubaghomya, ba wamwitu: Muchenjezye bo batakoghopa, baghomye abakufoka, bavwe abadedebazu, sona mube bakufwasa na wensi. ¹⁵ Mulingiswe ukuti nayumo akunyokezia ububibi kwa yunji. Loli mulangizye chochiza ku weka nu yunji sona naku wensi. ¹⁶ Hobokanga bwile, ¹⁷ Iputanga nukusita kulekelezya. ¹⁸ Muvyonsi mupalizyenge. Pakuti uku koko kulonda kwa Chala mwa Kilisitu Yesu ku kwinu. ¹⁹ Mutakazimyenge umuzimu. ²⁰ Mutakasule amazya gha buchimi. ²¹ Yezya ivinthu vyonsi. kolesya ku chochiza. ²² Fumamo mukabilo konsi akabibi. ²³ Zanga u Chala wa mutende abapange umwe ukuba bakufikapo nkhanila. Leka umuzimu winu ghonsi, nu moyo, sona nu mubili visungike visita kalema pisiku lya kwiza kwa Mwene witu Yesu Kilisitu. ²⁴ Yo akubitizya umwe musubiliwa, sona ithi achibombe. ²⁵ Ba wamwitu, mutwiputitenge. ²⁶ Mulamuke aba wamwitu bonisi nu mufyofyonto umuswepu. ²⁷ Une nkhubalaghizya mwa Mwene ukuti ukalata uyu abelengiwe na ba wamwitu abaswepu bonisi. ²⁸ Ichisa cha Mwene witu u Yesu Kilisitu chibenge numwe.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ U Paulosi, Silivano, nu Timoti, ku chipanga cha batesalonika mwa Chala u Tata witu sona nu Mwene u Yeso Kilisitu. ² Ubwila ku kwinu sona nu mutende ukufuma kwa Chala u Tata witu nu Mwene u Yeso Kilisitu. ³ Uswe tubaghile akabalilo konsi tumupe amapalo u Chala chifukwa chinu, ba wamwitu, chifukwa ulusubilo lwinu lukukulila kulila, sona nu lughano lo yumo mwa umwe ali nalo kumunyantche lukukwera. ⁴ Po uswe paswebene tukubusila mwa umwe mu ma Tempeli gha Chala nu kufwasa nu lusubilo mu vyonsi ivyakuvwimiwa kwinu, na muvyakupinga vyo mukwendamo. ⁵ Ubu bo bukamboni ubwa bulongelo bwa bugholosu, ukuti musendiwe ba kukwana mu chinamwene cha Chala, cho numwe mukuyimbira. ⁶ Pakuti momumo, icha bugholosu kwa Chala pakunyosezya ulunyazyo ku bo bakubanyazya umwe, ⁷ nu butuzyo kumwe mwe mukunyaziwa nuswe, po u Mwene u Yeso asetuka ukufuma kumwanya na ba ndumi bache abamaka ⁸ mu moto uwakulilima, ukunyosezya ubukali ku bo batamumenye u Chala sona nabo batakwivwila ku butumi bwa mazwi gha Chala aghiza agha Mwene witu u Yeso. ⁹ Baliza banyale nu lufundo ilwa bupyutiwa bwa kumwanya ukufumapo pa naso gha Mwene sona na mu buchindamu bwa maka ghache. ¹⁰ Aliza abombe ivi po iza pisiku lira nu kuchindikiwa mu banthu bache abaswepu sona nu kuswighiwa mu bonsi bo ba kamusubila, chifukwa ulusimikizyo lwitu ku kwinu lukasubiliwa. ¹¹ Chifukwa cha ichi uswe nuswe tukubiputula akabalilo konsi, ukuti uChala abasende umwe bakukwana mulwito lwinu sona na maka ghache akwiza pa kufisya ichakulondiwa chonsi sona ni mbombo yonsi iya lwitiko. ¹² Tukwiputa ichi ukuti izina lya Mwene witu u Yeso lingachindikiwa mu mwinu, sona nuswe mumwache, ukuyana nu bwila bwa Chala witu nu Mwene u Yeso Kilisitu

Chapter 2

¹ Ulu ukuyana nu kwiza kwa Mwene witu u Yeso Kilisitu sona nu kubungana kwitu poka ukuba nawe, tukubalonda hee umwe, ba wamwitu, ² ukuti mutakaneng'ene mu nyinong'ono zinu pamo nukutamiwa, lumo nu mbepo, pamo ni ntumi pamo nu kalata yo akuba ngati akufumira ku kwitu, ku mfundo yakuti isiku lya Mwene lyafika kale. ³ Nayumo atakabapusike umwe munzira yonsi. Pakuti te chize mpaka pala ukuwa kwache kwiza, sona nu munthu wa kunanga aboneke, umwana wa paraniko. ⁴ Uyu weyo akususya sona nu kwikwezya pa bonsi bo bakuti boba Chala bo bakwiputiwa. Po nukuti, bakwikala mwi tempeli lya Chala nukwibika bene ngati bo ba Chala. ⁵ Ka mutakukumbuka ukuti po nkaba numwe kababuzya ivinthu ivi? ⁶ Ulu mukumanya cho chikumukanizya, ukuti ize asetuliwe pakabalilo akakuyana kene. ⁷ Pakuti ichakufisama cha uwakunanga chikubomba kale, loli pali yumo yo akumukanizya ulu mpaka afumisiwemo mu nzira. ⁸ Po umunanzi akwiza pakusetuka, yo u Mwene u Yeso akwiza pakumukoma nu muiyi wa mulomo wache nukumuleka abe wa bwaka pa busetuli bwa kwiza kwache. ⁹ Ukwiza kwa munanzi kukwiza ukuba mbombo zya Satana na maka ghonsi, ni vimanyikwilo, sona ni viswigho vya bumyansi, ¹⁰ sona nu luko lonsi ulwa bunanzi bo bukupusika bo bakumala, chifukwa batakapokekera ulughano lwa bwanaloli nukuti bapokiwe. ¹¹ Pa chifukwa ichi u Chala akubatumira umusuvyi uwa maka, ukuti basubile ubumyansi ¹² sona nukuti bonsi babe bakusuliwa bo batakusubila ubwanaloli mu buyo bwache bakasanya ukuba lwangalo mukusita kugholoka. ¹³ Pololi tubaghile tubike amapalo kwa Chala chifukwa chinu, ba wamwitu bakughaniwa nu Mwene, chifukwa u Chala akabaseba umwe ngati nseke zya bwandilo izya kupokiwa ukwendera mukubaghilisiwa nu Muzimu sona nu lusubilo mu bwanaloli. ¹⁴ Akabitizya umwe ku ichi ukwendera mu bulumbilili bwa mazwi amiza, ukuti mube bakupokera ubuchindamu bwa Mwene u Yeso Kilisitu. ¹⁵ Po ulu ba wamwitu, imilira mwa kukazya nukukolera nkhanu ku mikalile gho mukamanyisiwa, lumo ni lizwi pamo nu kalata witu. ¹⁶ Ulu leka u Mwene witu uYeso Kilisitu umwenecho nu Chala u Tata witu, yo atughanite uswe sona akutupa ubufwase bwa kumwanya nu lusubilo ukwendera mu bwila, ¹⁷ abasansamusye nu kughomya imyoyo yinu mu mbombo yonsi na mwizwi.

Chapter 3

¹ Ulu,ba wamwitu, mutwiputile ukuti izwi lya Mwene libukilile nu kuchindikiwa, ngati mo sona libelile numwe, ² sona nukuti tufumeko ku busita bugholosu na banthu ababibi, pakuti te bonsi bali nu lwitiko. ³ Loli u Mwene musubaliwa, yo inti abaghomye umwe nukubapoka umwe ukufuma kwa mubibi uyo. ⁴ Tuli numwe nu lusubilo mwa Mwene, ukuti mwebonsi mukubomba sona inti mubukilile pakubomba ivintu vyo tukubalamula. ⁵ Leka u Mwene alangizye imyoyo yinu ku lughano lwa Chala na mukufwilikira kwa Kilisitu. ⁶ Ulu tukubalamula umwe, ba wamwitu, mwizina lya Mwene witu u Yeso Kilisitu, ukuti mukanizye uwamwitu wensi yo akwikala mu bumi ubwabukata sona batakwikala ukwendera mukabele ko mukapokera ku kwitu. ⁷ Pakuti umwe mwebene mukumanya ukuti chiza ku kwinu pakupokera uswe, chifukwa tutakikala bwaka po tukaba numwe. ⁸ Tutakalya ichibama cha yumo ukusita kulipira, loli tukabombela ubusiku nu musanya mu hubombeli na mukwilwisa, po tutabaghile ukuba chakupyola kwa yumo wa umwe. ⁹ Tukabomba ichi te chifukwa chakuti tute nu bulamulili, loli tukabomba ichi umwakuti chibe chilangizyo ku kwinu, ukuti umwe mukupokera ku kwitu. ¹⁰ Pakuti po tukaba numwe, tukabalamula, "Yo atakulonda pakubomba manyi alye." ¹¹ Pakuti tukwivwa ukuti bamo mumwinu bakwenda mu bukata ukusita ukubomba, loli mibili ya kutanganikwa. ¹² Po ulu ubonyene tukulamula

nukubakwezuya mwa Mwene u Yesu Kilisitu, ukuti babaghile babombe mwa chimyanya sona nukulya ichibama chabo.¹³ Loli umwe, ba wamwitu, mutakalite pakubomba ubwiza.¹⁴ Sona nanti yumo atakwivwila amazwi gha mukalata iyi, mumusungilie sona mutakabe nawe poka, ukuti akoziwe insoni.¹⁵ Mutakamusenye ukuba mulughu, loli mumuchevye ukuba ngati we wamwitu.¹⁶ Ulu leka u Mwene uwa mutende umwenecho abape umutende akabalilo konsi munzira yonsi. U Mwene abe numwe mwebonsi.¹⁷ Une, ne Paulo, nkusimba ichi ninyobe yane, cho cho chi dindo pa kalata wensi yo nkusimba.¹⁸ Ubwila bwa Mwene witu u Yesu Kilisitu ghube numwe mwensi. Amen.

2 Timothy

Chapter 1

¹ U Paulo, umumanyili wa Yesu Kilisitu ukwizila mu bwighane bwa Chala, ukuyana nu lufingo lwa bumi lo luli mwa Yesu Kilisitu, ² kwa Timoti, umwana umughaniwa: Ichisa, ubwila, sona nu mutende ukufuma kwa Chala u Tata sona nu Kilisitu Yesu u Mwene witu. ³ Nkhupalizya u Chala, yo nkhumubombela ukufuma ku basekulu bane, nukunweka ukuswepu, ngati mo nkhekukumbukila uwe mu nyiputo zyane ubusiku sona nu musanya. ⁴ Nanthi nkhekukumbukila amasonzi ghako, nkholonda ukukulinga, ukuti nizule nulusekelo. ⁵ Nakumbusiwa izya lwitiko lwako ulwa bwanaloli, lo pabwandilo lukikhala mwa mama wako u Loyisi sona nu mama wako u Yunesi, sona nitikizya ukuti lukwikhala sona mumwako ⁶ Ichi chocho chifukwa cho nkhekukumbusya uwe ukuti wasye sona ichabupi cha Chala cho chili mumwako ukwendela mukukola inyobe zyane. ⁷ Pakuti u Chaka atakatupa umuzimu wa bogha hagh, loli uwamaka sona uwa lughano sona uwa muchinzi. ⁸ Po mutakabe ninsoni pakusimikizya izya Mwene witu, pamo izya une, ne Paulo, umupinyiwa wache. Mumalo mwache, mugabane mu butamiwe bwache na mazwi aghiza ukuyana namaka gha Chala. ⁹ We Chala we akutuponia uswe sona nukutwitizya uswe nukwitizya ukuswepu. Akubomba ichi, te chifukwa cha mbombo zitu, loli ukuyana nimbatiko yache sona ni chisa. Akatupa ivinthu ivi mwa Yesu Kilisitu bo utubalilo tutandite. ¹⁰ Loli ilelo ubupoki bwa Chala bwasetuliwa nukwiza kwa mupoki witu u Yesu Kilisitu. We Kilisitu yo amaza imfwa sona akiza nu bumi bo butakumala ukwendela mu mazwi aghiza. ¹¹ Chifukwa cha ichi, nkhasaliwa ukuba mulumbilili, umumanyili, sona umumanyisi. ¹² Pa chifukwa ichi nkhutamiwa ni vinthu ivi. Loli nthali ni nsoni, pakuti mumenye umwene yo musubalile. Indi nulubilo ukuti akukwanisya pakusunga cho nsubile kukwache mpaka pi siku lila. ¹³ Musunge ichifwanikizyo cha chamanyisyo cho mukwivwa kukwane, nu lusubilo sona nu lughano lo luli mwa Kilisitu Yesu. ¹⁴ Ichinthu ichiza cho u Chala akabapa umwe, muchubatile ukwendela mwa Muzimu Umuswepu, yo akwikala mu mwitu. ¹⁵ Mumenye ichi, ukuti boni bo bakwikala mu Asiya bakansambukila. Mukabukatila aka muli u Phygelus sona nu Hermagones. ¹⁶ Po u Mwene abike ichisa pa nyumba ya Onesiphorus, pakuti akamanyisya sona atakoghopanga inkhusa zyane. ¹⁷ Mumalo mwache, bo ali mu Romu, akandonda une kumaka, sona akanagha. ¹⁸ Po u Mwene amupe umwene ukwagha ichisa ukufuma kukwache pi siku lila. Munzila zyonsi akanavwa une mu Efeso, mumenye akiza he.

Chapter 2

¹ Uwe polelo, mwana wane, ube wakughoma mu chisa cho chili mwa Kilisitu Yesu. ² Ivinthu vyonsi vyo ukivwa ukufuma kukwane mukasi mwa bukamboni ubwinji, mubasubalile ku banthu abagholosu bo babaghile ukumanyisa sona abanji. ³ Tamiwa poka nune ngati wa nkondo umwiza uwa Kilisitu Yesu. ⁴ Atalipo nayumo uwa nkondo yo angabomba nanthi atanganikwa mu bumi ubu, umwakuti ahobosye ubwana wache usongo. ⁵ Sona, nanthi yumo akulwisya munyangalo, atakupota mpaka afisye indaghilo. ⁶ Chibaghile ukuti umulimi uwa kulimbikila weyo akuba wabwandilo pakupokela ichigaba cha vyakupokela. ⁷ Mwinong'one pa cho nkunena, pakuti u Mwene inthi ize abape umwe ukwivwisya mu vyonsi. ⁸ Mukumbuke u Yesu Kilisitu, ukufuma ku lunyungu lwa Devedi, yo akazyusiwa ukufuma ku bufwe. Ichi chikuyana nu bulumbilili bwane, ⁹ cho chifukwa nkhutamiwa nukupinyiwa ni mpingwi ngati ne chigabenga. Loli izwi lya Chala litapinyiwe. ¹⁰ Polelo nkhwaghana na vyonsi ivi chifukwa cha bo basebiwe, ukuti bope bize bakabe ubupoki bubo buli mwa Yesu Kilisitu, nubuchindamu bwa bwile na bwile. ¹¹ Ubu bo bwanaloli ukunena ukuti: "Nanthi twafwa poka nawe, po tukwiza ukuba bumi nawe. ¹² Nanthi twalimbikila, po tukwiza ukulamulila sona nawe. Loli nanthi twamukana, wepe akwiza ukutukana. ¹³ Nanthi tute nu lwitiko, umwene ali nu lwitiko, pakuti atangikana mwene." ¹⁴ Ubaghile ukubakumbusya ivinthu vyonsi ivi. Ubachenjeze pamaso gha Chala ukuti manye babe bakudalinkhana pa mazwi; pate ichakwandulapo, sona chikutangwanisya bo bakwivwa. ¹⁵ Bomba ubwiza bwako ukwifisya wemwene kwa Chala ngati we mubombi wakubaghila, yuyo akumanyisa izwi lya bwanaloli. ¹⁶ Leka ukunena amazwi amabibi, ghagho ghangakutwala nkhan kunzila zisita u chala. ¹⁷ Ineno zyabo zikwiza ukusata ngati bo bulwale bwa cancer. Mukasi mumwabo muli u Hymenaeus sona nu Philetus, ¹⁸ bo basobelite nu bwanaloli. Bakuti ubuzyuke bubombiwe kale, sona bakunangania ulwitiko lwa bamo. ¹⁹ Napo buli, ulufula lwa Chala lukwimilila. Luli ni chimanyisyo ichi: "U Mwene abamenye bo bache" sona "Wensi yo akutambula izina lya Mwene abaghile ukufumako ukwa kusita ubwelu." ²⁰ Pachikaya ichikabi mutalimo ivililo vya golide pamo u siliva. Muli bwaka ivililo vya makomo sona ni vyalyongo. Vimo mu ivi vibombelo vya muchinzi, vimo visita muchinzi. ²¹ Nanthi yumo akwiswefya mwene ukusita muchinzi, bo chililo cha muchinzi. Akubikiwa pa mbali, wakubaghilila kwa bwana wache, nukuti wakubaghiliwa pa mbombo inyiza. ²² Fumako ku vya lwangalo lwa vya chilumendo. Londa ubuswepu, ulwitiko, ulughano nu mutende ku bo bakumwitizya u Mwene ni myoyo imiza. ²³ Loli ukane ublunkhanu nukusita ukumanya amalalusyo. Mumenye ukuti vikupapa amadali. ²⁴ Umubombi wa Mwene

Chapter 3

atabaghile ukudalika. Mubuyo bwache abaghile ukwichindika mu vyonsi, abe wakumanyisya, sona uwa mutenga moyo.²⁵ Abaghile abe mololo ukumanyisya bo bakumususya. U Chala lumo akubapa ukung'anamuka kuvya mahala gha bwanaloli.²⁶ Babe nubwikazi ubwiza sona nukuleka ichipingo cha mulwani, po bakoziwe na yuyo chifukwa cha bwigthane bwache.

Chapter 3

¹ Loli mumanye ichi: Mumasiku gha kubumalilo kuliba utubalilo utupalapala. ² Pakuti abanthu baliba bakwighana bene, baghana ndalama, bakwitumnvya, bamadinkho, bakana ndaghilo, abasita kwivwila abapapi, abasita kasalifya, sona abafite. ³ Bakwiza pakuba nu bunthu ubwa kukoma, basita kulamba, abavyongo, basita kwikola, balombwa basita kughana iviza. ⁴ Baliba bakupusika, bakwitayilila, bakupusika, bakughana ivyanyangalo ukuluya ukughana u Chala. ⁵ Baliba ni chifwani cha bu chala, loli balikana amaka ghache. Fumako ku banthu aba. Chifukwa bamo mu aba bananalume bo bakwinjila mu nyumba nukusipa abanakazi abalunkhanu. ⁶ Aba bo banakazi bo bizwile ni mbimbi sona bakulongozyeka nu bwigthane mu vinyonywa vyakupambapambana. ⁷ Abanakazi aba bakumanyila akabalilo konsi, loli batakufikapo ukwiza ku vimanyilo vya bwanaloli. ⁸ Munzila iyonyene mwakuti u Jannes nu Jambres bakamusambukila u Mose, sona abamanyisi abamanyansi aba bope bakususania nu bwanaloli. Aba bo banthu aba nyinong'ono imbibi, nukuti ulwitiko lwabo lwa bumyansi. ⁹ Loli te bize bafike pa butali. Pakuti ubulunkhanu bwabo bukwiya ukumanyikwa ku wensi, ngati mo vibelile na banthu bala. ¹⁰ Loli umwe, mwakonkha ukumanyisya kwane, inkhalo, imbombo, ulwitiko, ukuzizipiza, ulughano, ubololo, ¹¹ ukughoma, inthamyo, sona navyo vikambombeliwa mu Antioch, na ku Iconium, sona naku Lystra. Nkhajimba nkhamu. Pabumalilo bwa vyonsi, U Mwene akamphoka. ¹² Bonsi bo bakulonda ukwikala mukayilo ka chala mwa Yesu Kilisitu baliza balongiwe. ¹³ Abanthu ababibi na bamyansi bazukuya ku mbibi nu kukomanika nkhamu, ukutanjilila abanyabo na babo ukuti basobe. ¹⁴ Loli kwakuyana numwe, mubukilile mu vyo mumanyile sona mube bakuvishubalila nkhamu. Mumenye kwayo mumanyileko. ¹⁵ Mumenye ukuti ukufuma kubwana bwinu mumenye amasimbo amelu. Agha ghabaghile ukubapanga umwe ukuba bamahala ku bupoki ukwendela mu lwitiko mwa Kilisitu Yesu. ¹⁶ Amasimbo ghonsi ghitiitikiwe nu Chala. Gho ghiza pakumanyisya, ghakumunyosya yo asobela, ghakuyania, sona nukumanyisya mu bwanaloli. ¹⁷ Ichi chili bunonyene ukuti umunthu wa Chala abaghile ukubomba nukufisya, wakwisengania pa mbombo yonsi iyiza.

Chapter 4

¹ Nkhukubuzya pa maso gha Chala sona na gha Kilisitu Yesu, yo akwiza ukulunga ivyabumi ni vya kufwa, sona ni chifukwa cha kwiza kwache sona nu bu mwene bwache: ² Lumbilila amazwi; mube bakwisengania na pakabalilo akabibi. Ubikusye, ubasusye, ubakazy, mu bololo bonsi sona na mukubamanyisya. ³ Pakuti akabalilo kakwiza ko abanthu bakwiza ukukana pakwivwisya ku vimanyilo ivyenecho. Mu malo mwache, bakwiza ukwibunganikila bene abamanyisi umwakuyana nu bwigthane bwabo, bo bakunena vyo amakutu ghabo ghakunyenyela ukuti ghivwe. ⁴ Bakwiza ukuleka ukwivwa kuvya bwanaloli, sona bakwiza ukwivwilanga ku vili. ⁵ Loli uwe, ube wakunozyekela mu nyinong'ono mu kabalilo konsi. Ujimbe mu nthamyo; bomba imbombo ya bulumbilili; fisya imbombo yako. ⁶ Pakuti une mbaswefizye kale. Akabalilo kane akakufumapo kakwana. Nalwa inkhondo mubwiza nukwanilisya; ⁷ Namalizya umupikisano wane; Nasunga ulwitiko. ⁸ Impumphu ya bughololu yisenguliwe ukuba yane, yo u Mwene, umulongi umughololu, azukumpha pi siku lila, sona te ko kukwane kwene hagh, loli na ku bonsi bo bakamughana mukuboneka kwache. ⁹ Bomba ubwiza nkhamu ukuti mwize kukwane mwilubilo. ¹⁰ Pakuti u Demas andekite. Aghanite ichisu ichi icha ulu sona abukite ku Tesalonika. U Crescens ayile ku Galatiya, sona u Tito ayile ku Dalamatiya. ¹¹ U Luka mwene yo ali nune. Musende u Maliko ukuti mubuke nawe chifukwa chakuti wakulondiwa nkhamu ku mbombo iyi. ¹² U Tychicus namutuma ku Efeso. ¹³ Ichakuvwala cho nkachileka ku Troas nu Carpus, mwizenge nacho nanthi mukwiza sona na mabuku, nkhalinkhamu ghala aghamakwela. ¹⁴ U Alikizanda umusyanaji asasizye ububibi ubwinji nkhamu ubwa kukwamfania nune. U Mwene alimunyosezya ukuyana ni mbombo zyache. ¹⁵ Numwe sona mucube nawe, chifukwa akususya pabukulu he amazwi ghitu. ¹⁶ Mukwitula kwane ukwabwandilo, atakabapo nayumo yo akaba nune. Mumalo mwache, wensi akandeka. Manye vize vibelengiwe pa kubasusya. ¹⁷ Loli u Mwene akimilila kumbali yane nukunkhazya ukuti, ukwendela mu mwane, amazwi ghabaghile ukuti ghalumbililiwe nkhamu, sona ukuti bonsi abakunzi baghivwe. Sona nkhopikiwa ku mulomo wa nkhalamu. ¹⁸ U Mwene akwiza ukumpoka ku mbombo zyonsi izibibi sona akwiza ukunsunga mu bumwene bwa kumwanya. Kukwache kube ubuchindamu bwa bwile na bwile. Amen ¹⁹ Ulamuke u Priscilla, u Aquila, sona ni nyumba ya Onesiphorus. ²⁰ U Erastus asyete ku Kolinti, loli u Trophimus nkhamuleka mulwale ku Miletus. ²¹ Bomba mwilubilo lubilo ukuti wize bo akabalilo aka lupepo katafikite. U Eulubus akubalamuka, wepe u Pudens, u Claudia, sona na bonsi aba wamwitu. ²² Leka u Mwene abe ni mizimu yinu. Leka ichisa chibe numwe.

Titus

Chapter 1

¹ Paulo, u mubombi wa Chara sona u mutumiwa wa Yesu Kilisitu mu lwitiko lwa banthu a basaliwa mwa Chara na

mahala gha bwanalori bo bukwitikiziwa nukumwiputa uChara mu bwanalori, ² na mu lusubilo lwa bumi bwa bwilwa na bwila bubo u Chala atatamanthite lumu, akapangana ukufuma kale. ³ Mukabalilo ka kuyaniwa akavumbula amazyu ghache ukwendela mu bupalazyi bubo une nkasubiramo ukuyana nu lulamulo lwa Chara umutuli. ⁴ Kwa Tito, u mwana wa naloli mu bwinji bwa lwitiko. Ubwila nu bufwase ukufuma mwa Chara u Baba na mwa Kilisitu Yesu u Mupoki withu. ⁵ Pachifukwa ichi na kuleka uwe mu Crete, ukuti uyanie akiza ivinthu vyo vichili vitamalite sona nu kubimika abasongo mu twaya ngati mo nkakubuzizya. ⁶ U songo abaghile ukuti atakabe ni chifukwa, umwanalume wa mwanakazi weka, uwa bana balwitiko, abamusita kuba ni nyamuko imbibi olo ukusita kwivwila. ⁷ Chakubaghila ku mulingilili, ngati we songo wa mu nyumba ya Chala, ukuti atakabe ni chifukwa nachimo. Atakabe wa kwivwa ivyache, atakabe wa kukalala lubilo, atakabe we chakolwa, atakabe wa bulwe, sona atakabe mupafu. ⁸ Mumalo mwache, abe wa kupokela abayeni sona abe mwangali wa vinthu vyo viza, Abaghile abe mukuzi, mugholosu, muswepu, sona u wakwikola. ⁹ Abaghile ukukolesye kumazyu ghakusubalilika ghagho abuziwe, ukuti wepe abe wakuchintchizya abanyabo nu bumanyisi ubwiza nukubagholosya bo bakumusunya. ¹⁰ Pakuti baliko abanthu abinji abamamwenzu, abakunena mwalwe sona abamanyi, nkaninkani bo badumuliwe. Kubaghile uku balesya. ¹¹ bakukomania inyumba zyonsi pa kubamanyisya vyo batangamanyisya chifukwa cha ndalama zya viko. ¹² Weka uwa babo yoakaba musololi wa kukwabo akati, "Aba Crete bamyansi bwile, vinyamana ivibibi, bakata balyezi." ¹³ Amazyu agha gha bwanaloli. Polelo, bakalipire mwakubagholosya, ukuti baghome mu lwitiko, ¹⁴ baleke ukwivwila ku bayuda naku malaghano gha banthu bo bakufumamo mu bwanaloli. ¹⁵ Ku bo baswepu, ivinthu vyonsi viswepu. Loli ku bonsi abanyazu sona abasita lusubilo, kutaliko nachimo ichiswepu, loli bonsi imiyoyo ni nyinong'ono zyabo vinyazu. ¹⁶ Bakwitikizya ukumumanya u Chala, loli ba kumukana ukuya ni mbombo zyabo. bakunyanyaliwa, bakusita kwivwila, sona te bakufikapo pakubomba imbombo yiliyosi inyiza.

Chapter 2

¹ Loli uwe, nena vyo vibaghile ubumanyisi ubwenentcho. ² Manyisya abanalume abasongo ukuba bakwikola, muchinzi, nu bukuzi, nabakufikapo mu lwitiko, mu lughano, sona nu kupilila. ³ Manyisya sona na ba mama abasongo babe nakayilo ko kenelile abanthu abaswepu, basita liyebo, olo ukuba mubu kapolo bwa bwilwa, loli ukuba bamanyisi mu vinthu iviza, ⁴ sona manyisya abamama aba nandi ukughana abalume babo nu kughana abana babo, ⁵ nukuba bakuzi, abaswepu, abakusunga inyumba akiza, nukwivwila ku balume babo, mwakuti amazyu gha Chala ghatakatukiwenge. ⁶ ⁸ Munzila ngati iyi, bachintchizye abanalume abanandi ukuba ba mahala amiza. ⁷ Munzila zyonsi wilangizye wemwene ukuba we chiezezyelo cha mbombo inyiza. Mukumanyisya kwako, langizya ubwanaloli, intchindi, sona nakanenele akiza kokate nukususyiwa ukuti wensi yo akususya akoziwe insoni chifukwa ate nachimo ichakunena ichibibi ukuyana nuswe. ⁹ Manyisya aba mbombo ukwivwila aba bwanamu vinthu vyonsi, mwa ku bahobosya ukusita ukudalinkana nabo, ¹⁰ baleke uku bibila, loli balangizye ukuba basubiliwa mu vyonsi, ukuti mu nzila zyonsi bachindike ivimanyiso kwakuyana nu Chala umutuli witu. ¹¹ Pakuti ichisa cha Chala chafika nu bupoki ku banthu bonsi. ¹² Bakutumanyisya uswe ubukana Chala ni vinyonywa vya chisu, sona nukwikala umwakwikola, nu bwanaloli, nukwikalilira mwa Chala mu myaka iyi, ¹³ po tukulindilira ukupokera insayo kunthanzi mu lusubilo, nukuboneka mu buchindamu ubwa mwa Chala umukulu nu Mupoki Yesu Kilisitu. ¹⁴ Yesu akipeleka mwene chifukwa cha uswe ukuti atupoke ku buchikana ndaghilo nukubabika umwenentcho ukuba baswepu mu mwache abanthu bo bakulonda ukubomba imbombo inyiza. ¹⁵ Nena ku vinthu ivi, bachisye abanthu ukubombavyo sona uba gholosye nu bulamulili, Patakabe nayumo uwa kukupepula uwe.

Chapter 3

¹ Bakumbusye ukuti bivwile ku ndaghilo na kuba lamulili pa kubivwila, nukuba maso pa mbombo yonsi inyiza, ² baleka ukumunena yumo akabibi, batakabenge nu moyo wa bulwe, lori babe bololo, balangizye umoyo wa bololo ku banthu bonsi. ³ Pakuti nuswe swebene kale tukaba wapuse sona basita kwivwila. Tukaba swe bakupusikiwa nukuba bazya ni vinyonywa sona ni vywa kwihobosya. Tukikalanga mu mbibi na mukusita kulondelana iviza. Tukaba swe bakubengiwa nu kubengana weka nu munyabo. ⁴ Lori bo ichisa cha Chala umupoki sona nu lughano lwa mwana wa munthu lwa bonekela, ⁵ chitakaba chifukwa cha mbombo zya bugholosu zyo tukabomba, lori mu chisa chache cho chikatupoka uswe, ukwizila mu koziwa ukwa kupapwa ukupya nu kunyokelamo ukwendela mu Mzimu Umuswepu, ⁶ Yuyo u Chala akicha pakutupungulira uswe ukwendela mwa mupoki witu Yesu Kilisitu, ⁷ nukuba babaghiliwa ukwendela mu chisa chache, tungiza tube bamphyana ba lusubilo lwa bumi bwa bwila ⁸ Inthumi iyi ya bwanaloli. Nkhulonda uwe ulimbikile pa vinthu ivi, ukuti bonsi bo bali nulwitiko mwa Chala babe ba kuchebe pa kubomba imbombo yabo inyiza. Ivinthu ivi viza sona vya bubombeli ku munthu wensi. ⁹ Lori utakinjire mu neno izya bukonyofu sona na muvyili vya ba kale nu kubukilira ukulwana ni vya ndaghilo. Ivinthu vyonsi ivyo vite nimbombo nayimo sona vyabwaka bwaka. ¹⁰ Mukane wensi yo akwandisya ukugabinkana pakasi pinu, nanthin mwamubuzya lyoka pamo kabili, ¹¹ nukumanya ukuti umunthu wa mutundu ugho afumitemo mubugholosu sona akubomba imbibi nu kwinanga mwene. ¹² Nanthi natuma u Atemasi pamo u Tayichikasi ku kwako, endelera zanga kukwane ku Nikopolisi, kuko ninong'onite ukuya pakwikalako ichisanya. ¹³ Bomba chonsi cho ungakwanisya pakutuma u Zenasi u mulongi sona Apollosi ukuti batakayimbe nachimo. ¹⁴ Abanthu bitu babaghile bamanyile ukwibikamo bene mu mbombo inyiza zyo zikuleta ivyakulondiwa vya kuchenusya, sona nukusita ukuleta imbeyu inyiza. ¹⁵ Bonsi bo balipoka nune balamuka umwe. Lamuka bonsi bobatughanite uswe mu lusubilo. Ichisa chibe nawensi wa umwe.

Philemon

Chapter 1

¹ U Paulosi, ukayidi wa Kilisitu Yesu, poka nuwamwabo u Timoti, kwa filimoni, umukamu witu umughaniwa sona uwambombo umunyitu, ² sona na kwa Apphia umuyemba witu, sona na kwa Archippus umulwabite umunyitu, na ku Chalichi lyo likukomana pakaya kako. ³ Ichisa chibe kukwako sona umutende wakufumila kwa Chala witu sona nu mwene Yesu kilisitu. ⁴ Nkhumusalifyanga akabalilo konsi u Chala wane nanthi nkhekutambula uwe mu nyiputo, ⁵ chifukwa nkhwivwa niza lwitiko lo uli nalo pachala u Mwene Yesu sona nu lughano lo uli nalo kubanthu bonsi abawolosu. ⁶ Nkhuputa ukuti ukugabana kwa lwitiko lwinu lungaba lwamaka, po mukuzukuba nukwivwikisya ukwenecho ku chinthu chilichonsi ichiza cho tuli nacho mwa Kilisitu. ⁷ Pakuti nge naba nubuhobosu nkhanu sona nukuwomya chifukwa cha lughano lwinu, chifuwa imyoyo ya bana ba Chala abawolosu vyapyaniziwa numwe, bakamu. ⁸ Po lelo, nanga buli ndi nubujimvu nkhanu mwa Kilisitu pakubalamula pakuti mubombe vyo mwenelile ukubomba, ⁹ po chifukwa cha lughano, nkhubalambilizya umwe bwaka-Une, Pawulosi, umunthu umugosi, sona ulu umukayidi wa Kilisitu Yesu. ¹⁰ Nkhubalambilizya umwe ukulingana nu mwana wane u Onesimasi, yuyo namulera bo ndi mu mphingwi. ¹¹ Pakuti akaba lumu mwalangani kukwinu, loli ilero waphindu konsi konsi kukwinu na kukwane. ¹² Namutuma sona kukwinu, yuyo yo moyo wane nkhanu. ¹³ Nanyenywanga ukuti nge namwikazya papipi nune ukuti angambombela une kukwinu po nchili ndi mumphingwi pachifukwa cha mazyu. ¹⁴ Loli nthalandanga ukubomba zimo po uwe uchili utazimenye. Nthalandanga imbombo zyako iziza pavyakulondiwa loli ukufuma ku bwithane ubwiza. ¹⁵ Lumo pa ichi akapawuliwako kukwinu pakabalilo, ukuti mungaba nawe sona bwile na bwile. ¹⁶ Napapo angaba muzya, loli umwizako ukulusya umuzya, uwamwitu umuganiwa. Mughaniwa nkhanu kukwane, sona ukupota nakukwinu, muvyonsi ku mubili na mwa Chala. ¹⁷ Po nanthi muli nune ukuba nemukamu, mupokele ngati nene. ¹⁸ Nanthi abanangila pamo ali ningongole pachimo, ndonga une yibe yane. ¹⁹ une, ne Pawulosi, nkhusimba chino ninyobe yane. Une nemwenecho nkhusukubalipila-mutakatambule ukuti ndi ningongole kukwinu! ²⁰ Eeee, wamwitu, ninong'onelako mwa chala; Unhobosyeko mumoyo wane mwa Kilisitu. ²¹ Ukunena ubwanaloli niza kwivwila kwako, nkhusimba kukwako. Nzimenye ukuti inthi ukabombe ukuchila mo nalengela. ²² Pakabalilo akonyene, nsenganizya ichipinda chane, pakuti nkhusubila ukuti ukwendela mu nyiputo zynu ndipelekiwa sona kukwinu. ²³ Epaphras, umukayidi umukayidi umunyitu mwa Kilisitu Yesu, akubalamuka. ²⁴ Babo we Maliko, Demasi nu Luka, umubombeli umunyitu. ²⁵ Ichisa cha Mwene witu u Yesu Kilisitu, chibe nu mzimu winu. Amen.

James

Chapter 1

¹ U Yakobo, yo mubombi wa Chala sona nu Mwene u Yesu Kilisitu, ku maluko twelovu ghamunsata: Nkulamuka! ² Mumanye ulusekelo lwene, ba wamwitu, po mukukomana ni nthamyo ziyakupambana pambana. ³ Mumenye ukuti ukuyesiwa kwa lwitiko kukupanga ulufwililikilo. ⁴ Leka ulufwililikilo lumalizye imbombo ukuti mube mwe bakwinuka nkani sona nukumala, ukusita kusobela chimo. ⁵ Loli pala yumo mwa umwe akulonda amahala, leka alalusye ukufuma kwa Chala, yo akupa mubwithane sona ukusita kutamya ku bonsi bo bakulalusya, sona inti ize ape kukwabo. ⁶ Loli leka alalusye mu lwitiko, ukusita ukwilamwa, pakuti wensi yo akwilamwa ali ngati liyigha lya pa nyanja lyo likwendeziwa ni mphepo sona likuziyungulila. ⁷ Papo umunthu uyo atakinong'onenge pakuti inthi ize apokele chimo ukufuma kwa Mwene; ⁸ we munthu wa myoyo yibili, atakwikalisya mu nzila zyache zyonsi. ⁹ Leka aba wamwitu aba kabele ka pansu bitumvye pakubikiwa pamwanya, ¹⁰ loli umunthu umukabi uwa buyo bwa pansu, chifukwa inti ize amale ngati liluba lya munkolongo mwi sote. ¹¹ Pakuti izuba likufuma ni chilungula cha kocha nu kumika isote. Iluba likuwa sona nu bwiza bwache bukumala. Mwakuyana bwaka, umunthu umukabi akufoka mukasi mu lwendo lwache. ¹² Musayiwa u munthu yo akufwililikira mu kuyesiwa. Pakuti pala akwera amayeso azupokela imphumphu ya bumi, yo yikalaghiziwa kubo bamughanite u Chala. ¹³ Patakabe nayumo yo akuti pala nayeziwa, "Nayeziwa nu Chala," chifukwa u Chala akuyeziwa nu bubibi, papo wepe umwene atayezizyepo nayumo. ¹⁴ Loli umunthu wensi akuyeziwa nu kulonda kwache, cho chikumukopa nu kupusikika. ¹⁵ Po pala ukulonda ukwimilila, kukupa ukupapa imbibi, po pala imbibi ziyizula ziyakula, zikupapa imfwa. ¹⁶ Mutakapusikiwe, baghaniwa ba wamwitu. ¹⁷ Chonsi ichabupi ichiza sona ichabupi cha kufikapo chikufuma kumwanya. Chikwiza pansu ukufuma kwa Tata wa buswepu. Mumwache kutaliko ukupinduka pamo umuzyeze chifukwa cha kung'anamuka. ¹⁸ Pakuti u Chala akasala ukutupa imphapo na mazwi gha bwanaloli, ukuti tube tve vikomwa vyabwandilo pa vinthu vyonsi vyo akapela. ¹⁹ Mumenye ichi, baghaniwa ba wamwitu: Leka umunthu wensi abe wa changwi pakwivwa, wakuchedwa pakunena, sona wakuchedwa pakukalala. ²⁰ Pakuti ukukalala kwa munthu kutakufisya ubugholosu bwa Chala. ²¹ Polelo fumya ubunyali bwa mbibi sona nu bwinji bwa vyakunanga. Mubunthu mupokele izwi lyakubiyaliwa, lyo lingapoka imyoyo yinu. ²² Iba mwe bakubomba amazwi sona ukusita kuba bakwivwa kwene, mukwipusika mwebene. ²³ Pakuti nanthi yumo akwivwa amazwi loli atakubomba, ali ngati munthu yo akwilinga icheni chache pa galasi. ²⁴ Akwilinga mwene sona nanthi afumapo nakalinga akuluvya mo abelile. ²⁵ Loli umunthu yo nanthi akulingisya akiza mwilamulo lyakufikapo lya bwabuke, nukubukilila ukubomba ubonye, ukusita ukuba wakwivwa yo akukuluvya, umunthu uyu azukuba wakusayiwa mu mbombo zyache. ²⁶ Nanthi yumo akwinong'onela

ukuba wa kwiputa sona atakwikola ululimi lwache, akwipusika mu moyo sona nukwiputa kwache kwa bwaka.²⁷ Ukwiputa ukwiza sona ukusita kunangika panthanzi pa Chala u Tata witu kakwawwa abafwilwe mu nthamyo zyabo, sona nu kwisunga mu kusita bunyali bwa mu chisu.

Chapter 2

¹ Ba wamwitu, manye tubike ulwitiko lwitu mwa Mwene u Yesu Kilisitu, u Mwene wa mapalo, ukulinga ubunthu bwa banthu bamo. ² Lumo umunthu yumo angize injile po mubunganite avwete ivibangeli vya golide sona ni myenda imiza, po aponyene piza umunthu umupina yuyo avwete imyenda yo yifitite. ³ Nanthi wamulingisya umunthu yo avwete imyenda imiza nukunena ukuti, "ikala pano pa malo amiza," loli ukumubuzya umunthu umupina ukuti, "imilila aponyene, "pamo ikala pa vinamavyane," ⁴ ka utakwilonga wemwene? Ka utaba we mulongi uwa mphepo imbibi? ⁵ Ivwa, mwebaghaniwa ba wamwitu, ka u Chala akasala ba chisu cha pansi ukuba bakabi mu lwitiko sona ukuti bakwiza ukuba ba mphyana ku chinamwene cha kumwanya ko akalaghiza ku bo bamughanite? ⁶ Loli mubafuyite abapina! Ka tebo bakabi babo babapusikite? ⁷ Ka tebo babapinyite? Ka tebo bakutuka izina iliza lyo mwikala mukwitizya? ⁸ Nanthi, bo bunonyene, mukukonkha indaghilo ukuyana na masimbo, "muzukughana abapalamani ngati mo mwighanile mwebene," po bo mukubomba iviza. ⁹ Loli nanthi mutakughana abanthu bamo, kokuti mukutula inongwa, sona kokuti muli ninongwa pakuchizania indaghilo. ¹⁰ Pakuti wensi yo akwivwila indaghilo zyonsi, loli lumo lukumupota bo ali ninongwa mundaghilo zyonsi. ¹¹ Pala yumo akuti, "Utakabombenge ubuchende," sona akuti, "Utakakomenge." Po pala utakubomba ubuchende, loli ukukoma, kokuti ukuba wakunanga indaghilo. ¹² Polelo munene sona nukubomba ngati bobo bakuya pakulongiwa pachifukwa chakusula indaghilo mubwabuke. ¹³ Pakuti ubulongelo bukwiiza ukusita chisa kubabo batalangizya ichisa, papo ichisa chikupota ibulongi. ¹⁴ Ka bwiza buli bo bulipo, ba wamwitu, nanthi yumo akunena ukuti ali nulwitiko, loli ate ni mbombo nazimo? Ka ulwitiko lula lungamupoka? ¹⁵ Buli nanthi uwamwitu pamo umuyemba avwete akabibi sona akusoba ichakulya isiku lila. ¹⁶ Po yumo mwa umwe akunena kukwabo ukuti, "Bukanga mumutende, mwikala akiza sona mwikute." Nanthi mutabapile ivinthu ivyakubenelela pa mibili yabo, ka bwiza buli bo bulipo? ¹⁷ Munzila iyakuyana nu lwitiko lwene, ukuti nanthi bate ni mbombo, bo bafwile. ¹⁸ Po yumo akuti, "Uli nu lwitiko, sona indi ni mbombo." Ndangizya ulwitiko ulusita mbombo, sona inthi nkulangizye ulwitiko lwane mu mbombo zyane. ¹⁹ Ukwitikizya ukuti u Chala ali weka; po ukubomba akiza. Loli ni mphepo imbibi zyoze zikwitikizya, sona zikutetema. ²⁰ Ka po mukulonda ukumanya, umunthu umupunganu, ukuti ulwitiko ulusita mbombo lwa mwalwe? ²¹ Ka atakaba we tata witu u Abulahamu yuyo akamanyikwa ni mbombo papo akabika u mwana wache u Ayizeki apakochela? ²² Mukulinga ukuti ulwitiko lukubomba ni mbombo zyache, sona nukuti mu mbombo zyache momo ulwitiko lukakulila. ²³ Amasimbo ghakafisiwa gho ghakunena ukuti, "U Abulahamu akasubila u Chala, sona vikabelengeka ku kwache ukuti muswepu," sona akitiziwa ukuti mumanyani wa Chala. ²⁴ Mukulinga ukuti mo mu mbombo zyache momo umwanalume bakumulingila, sona temo mu lwitiko lwene awe. ²⁵ Munzila iyonyene sona, te we Lahabu yo akaba we malaya loli akiza amanyikwa mu mbombo po akapokela bo bakatumiwa sona nukubendezya inzila iyinyabo? ²⁶ Pakuti umubili gho ghute nu muzimu ghufwile, po viyanite bwaka nu ulwitiko lo lute ni mbombo nazimo lufwile.

Chapter 3

¹ Mutakabe mwe ba manyisi mwe binji, ba wamwitu, pakuti mumenye uswe swe tukumanyisya tukwiza ukulongiwa nkhanu ukupota. ² Pakuti twebonsi tukwipunula munzila iznji. Pala nayumo atakupunula mu mazwi, munthu wa bwanaloli, abaghile ukwikola mu mubili wache wonsi. ³ Po pala tubika ivikolelo mu milomo ya mbunda ukuti zitwivwe uswe, po tungalongozya ni mibili yonsi iya mbunda. ⁴ Muchimanye sona ukuti Isitima, napo zikulu hee sona zikwendeziwa ni mphepo iyamaka, loli zikwendeziwa na kasindano akanandi pakuya ko uwakwendezya ighana. ⁵ Munzila iyi, ululimi kachigaba ka mubili akanandi hee, loli lukwitumvya pa vinthu ivikulu. Mumanye sona mo akamoto akanandi kakwasizya inkholongo iyikulu. ⁶ Ululimi lope sona gho moto, chisu cha mbibi chakubikiwa pakasi pa banyitu. Ululimi lukunangania umubili ghonsi, lungapanga umoto mukabalilo ka bumi, sona lope lubikiwe mu moto wa Gehena. ⁷ Pakuti imitundu yonsi iya vinyamana vya mu nkholongo, iviyuni, ivyakwendela inyanda, sona nivipeliwa vya mu nyanja vitekiwe sona vikutekiwa nu munthu. ⁸ Loli nayumo umunthu yo angateka ululimi. Lutakutuzya pakunanga, lwizwile nu bubibi ubwakukoma. ⁹ Nalo lope tukumupala uMwene u Tata, sona nalo lope tukughunila abanthu, bo bapeliwe mu chifwani cha Chala. ¹⁰ Ukufuma mu mulomo woka uwonyene mukufuma ivisayo nu kughuna. Ba wamwitu, ivinthu ivi vitakabombiwenge. ¹¹ Ka ichifula chingabwitukila aminzi ghonsi aghakunona na ghakubaba? ¹² Ka umukuyu, ba wamwitu, wungela, ama vilu? Pamo ichikomo cha magelepusi, amakuyu? Nansiku aminzi ghambeya ghatangafumia aminzi ghakunona. ¹³ Ka wewenu wa mahala sona wakwivwa mukasi mumwinu? Za umunthu uyo abonesye ubumi ubwiza ni mbombo zyache mu kwiisya kwa mahala. ¹⁴ Loli pala uli nakabini akakubaba sona ichinyonywa mu moyo, utakabusenge pamo ukutamantha pakususya ubwanaloli. ¹⁵ Agha te mahala gho ghakwiza pansi ukufuma kumwanya. Mu buyo bwache, gha chisu, vya mubili, zyo mphepo izibibi. ¹⁶ Pakuti po pali akabini sona ni chinyonywa, pakuba ivyakuvulungania sona ivibibi vyonsi vikubombwa. ¹⁷ Loli amahala aghakufuma kumwanya ghaswepu aghabwandilo, po umutende-wa lughano, ukwichindika, ukwinong'ona, ikwizula nu bwila ni vikomwa iviza, ivisita kususiwa nu kusita kupusikizya. ¹⁸ Ichikomwa cha bugholoso chikupesiwa mu mutende mukasi mu bo bakubika umutende.

Chapter 4

¹ Ka ubulwe nu kudalinkhana pakasi papinu kukufuma kwiyi?Ka vitakufuma mu vinyonywa vinu vyo mukulwana na banyinu? ² Mukunyonywa kwinu, loli mute navyo. Mukukoma sona mukunyonywa, sona mutakuvyagha. Mukulwa nukudalinkhana. Mute navyo chifukwa mutakulalusya. ³ Mukulalusya loli mutakupokela chifukwa mukulenga akabibi, pati vyo mukulenga mukulonda pakwihobosya bwaka. ⁴ Umwe mwe bamalaya! Koti mutamenye ukuti pakupanga ubukamu ni chisu kukubabengania nu Chala? Po wensi yo akulonda kuba pa bukamu ni chisu akuba mulwani wa Chala. ⁵ Pamo mukwinong'ona pakuti amasimbo ghakunena vya bwaka, "U Muzimu gho ghuli mwa uswe wa kabini?" ⁶ Loli u Chala akutupelela ichisa ichikulu, po amasimbo ghakuti, "U Chala akususya bo bakwitumvya, loli akubapelela ichisa abanthu bo bakwisyisa." ⁷ Po mubike kwa Chala. Mususye u satana, po akwiza ukufuma ku kwinu. ⁸ Palamila kwa Chala, po wepe akwiza ukupalamila ku kwinu. Swefya inyobe zinu, mwebananzi umwe, nukusuka imyoyo yinu, umwe banthu bakwinong'ona pabwinji. ⁹ Mwiliumbusye, mudandawule nu kulila! Leka ukuseka kwinu kubabike mubukalale sona ubughobosu bwinu kulila. ¹⁰ Mwiisye mwebene pamaso gha Mwene, po akwiza ukubakwezya. ¹¹ Muleke ukunena abanyinu, ba wamwitu. U munthu yo akunena umunyabo pamo ukulonga uwamwabo nukunena akabibi indaghilo po akulonga indaghilo. Nanthi ukulonga indaghilo, tewu mubomvi wa ndaghilo, loli mulongi. ¹² Alipo weka yo akupa indaghilo nu kulonga. Weyo mwene abaghile ukukupoka sona nu kunanga. Ka wewenu, uwe weukulonga umupalamani wako? ¹³ Po iwya, uwe we ukunena, "Ilelo pamo indabi tukwiza ukuya ku kaya akakulu, nukumala umwaka kulanyene, nukughuza nukwandula." ¹⁴ Ka wewenu yo akumanya vyo inthi vibombiwe indabi, sona poubumbwako buli kwi? Pakuti we chibuvu cho chikuboneka bwaka pakabalilo akanandi po nukuzimatila. ¹⁵ Mumalo mwache, muti, "Nanthi u Chala ighanite, ukuti inthi twikale nukubomba ichi pamo chila." ¹⁶ Loli ilelo umwe mukwitumvya ni vya mwalwe mwalwe. Vyonsi ivyakwitumvya zyo mbibi. ¹⁷ Po wensi yo amenye pakubomba ubwiza loli atakubomba, kukwache yo mbibi.

Chapter 5

¹ Zanga lunonyene, umwe mwe bakabi, lila nukukolomoka chifukwa cha nthamyo zyo zikwiza papinu. ² Ubukabi bwinu bubolite, sona imyenda yinu yalyeka ni vinkhwiki. ³ U golide winu sona nu siliva winu vyachenja umwakuti ulusima lwabo lukwiza ukuba we kamboni wakususania numwe. Vikwiza ukulya umubili winu ngati moto. Mwasengula ivyuma vinu ku masiku gha kubumalilo. ⁴ Lingisya, amalipilo gho mukufumyako ku babomba mbombo bo bakapupa imighunda yinu bakulila umwakususania numwe. Ukulila kwa bo bakwinula kwafika mu makutu gha Mwene. ⁵ Mwikala ubumi bwa kusekelela pa chisu nukwihobosya mwebene. Imyoyo yinu yina chifukwa cha lisiku lya likuchekiwa. ⁶ Mwasusya nukumukoma umunthu umusita chifukwa nachimo. Atakulimbana numwe awe. ⁷ Lindilila, tasi, bawamwitu, mpaka ukwiza kwa Mwene. Lingisya mo umulimi akulindilila ivyakwela iviza ukufuma pansi sona ukuba wakulindilila, mpaka po iza apokela imvula ya bwandilo sona iya bumalilo. Umwe, lelo, mulindilie. ⁸ Panga imyoyo yinu ukuba ya maka chifukwa chakuti u Mwene ali papipi ukwiza. ⁹ Mutakilumbusye, ba wamwitu, kwa weka nu munyantche, umwakuti mutakize mulongiwe. Lingisya, umulongi imilile pa mulyango. ¹⁰ Musendelepo ichimanyisyo, ba wamwitu, ukutamiwa sona nukulindilila kwa baghonela, babo bo bakunena mwi zina lya Mwene. ¹¹ Lingisya, tukubabika mu kabilo kabo bo bakufwililikila ukuba basayiwa. Mwivwile ivyakufwililikila kwa mbombo, sona muyimenye imbombo ya Mwene, mo abelile nkhanu wa bwila sona nichisa. ¹² Pamwanya pa vyonsi, wamwitu wane, utakalape, pamo ivyakumwanya lumo ivya pansi pano, pamo nukulapila chilichonsi. Mubuyo bwache, muleke umwe, "Ukwitika" kube "Kwitika" sona "Ukukana" kube "Kukana," ukuti mutakawile pa bulongelo. ¹³ Ka alipo yumo pakasi papinu yo akutamiwa? Mumuleke ipute. Ka alipo yumo yo akuhoboka? Mumuleke imbe inyimbo ziyakumupala. ¹⁴ Ka alipo yumo mwa umwe yo mulwale? Mumuleke itizye abasongo ba chalichi, sona mubaleke ba mwiputile. Mubaleke bamupakazye na mafuta mwizina lya Mwene. ¹⁵ Ulwiputo lwa lwitiko lukupozya umunthu umulwale, sona u Mwene akwiza ukumunyamusa. Nanthi anangitepo, u Chala akwiza ukumuhobokela. ¹⁶ Mulape ubunanzi bwinu weka nu munyantche sona mwiputilane ukuti mwize mupole. Ulwiputo lwa munthu umugholosu lwa maka nkhanu mu mbombo ziyache. ¹⁷ U Eliya akaba munthu ngati mo uswe tubelile. Akiputilanga ukuti imvula yitakatonye, sona yitakatonyanga, sona yitakatonya mu munda kwa myaka yitatu ni myezi sikisi. ¹⁸ Po u Eliya akiputa sona. Po kumwanya kukatupa imvula, sona ichisu chikaba nivikomwa. ¹⁹ Ba wamwitu, nanthi yumo afumapo pakasi papini mu bwanaloli, sona yumo iza nawe kukwinu, ²⁰ umunthu yula amanye ukuti wensi yo amunyosya umunanzi ku nzila ya kusobela akwiza ukumupoka kumfwa sona akwiza ukupokiwa ku mbibi izinjini nkhanu.

1 Peter

Chapter 1

¹ Peteli, mumanyili wa Yesu Kilisitu, ku balendo bakusatana, abasaliwa bonsi, mu Ponitasi, Galatiya, Kapadoniya, Asiya, na Beteniya. ² Ichi chilingati mahala agha kale agha Chala u Tata, ukwizila m mbombo iziswepu izya muzimu, mukwivwila nukutonya kwidaba lya Yesu Kilisitu. Ichisa chibe kwa umwe, sona nu mutende winu ghukule. ³ U Chala u Tata wa Mwene witu u Yesu Kilisitu apaliwe! Mu chisa chache ichikulu, twapapiwa ku moyo uwa lusubilo ulupya ukwizila mu

kuzyuka kwa Yesu Kilisitu ukufuma ku bufwe. ⁴ Ichi cha kupyana ko kutakunanganika, ko te kwize kufisiwe, sona te kwize kukulupe. Kumwanya kusungiwe chifukwa cha umwe. ⁵ Mukusungiwa na maka gha Chala ukwizila mu lusubilo lwa bupokiwa bo bubikiwe ukuti buvumbuliwe mu masiku gha bumalilo. ⁶ Muhobokite nkhanu pa ichi, napo buli zibaghile kwa umwe ukuti musulumanie mungelo zya kulekanalekana. Ichi chili ulu ukuti lupimiwe ulwitiko lwinu, cho chakulondiwa nkhanu ukulunya u golide yo anangika, napo buli chipimiwe nu moto. ⁷ Ichi chikubombwa ukuti ulwitiko lwinu lwise lwaghiwe mukupaliwa, mukukweziwa na mubuchindamu pa kuvumbula kwa Yesu Kilisitu. ⁸ Mutamulinga, loli mumughanite. Mutakumulinga lonsi ulu, loli mukusubila mu mwache sona mukusekelela nukuhoboka hee. ⁹ Po mukwipokelela mwebene ivyakukonkhapo vya lwitiko lwinu, ukupokiwa ni mizimu yinu. ¹⁰ Iyya kwamfania ni zyakupokiwa uku, abagholona bo bakalotela izya chisa cho chibaghile ukwiza kukwinu, bakalondalonda ku maka izya ichi, ¹¹ Bakayezya ukuti bamanye umunthu pamo akabalilo ka Muzimu wa Kilisitu gho ghukaba mu mwabo gho ghukalangizyanga bo akabalilo katakwanite izya kunyoziziwa kwa Kilisitu nu buchindamu bwache. ¹² Zikavumbuliwa kukwabo ukuti batakiyavwa bene, loli umwe, bo bakanena izya vinthu vyo akabalilo aka vyabuziwa kukwinu nabo bakalumbilila amazwi kukwinu mwa Muzimu ughuswepu gho ghukatumiwa ukufuma kumwanya—ivinthu mo abangelo bakalonda pakulinga. ¹³ Po kungani aminong'ono ghinu. Mube bakwikola. Bika ulusubilo lwinu lonsi mu chisa cho chiliza kwa umwe po u Yesu Kilisitu avumbuliwa. ¹⁴ Ngati bana bakwivwila, mutakapangile mwebene ivinyonywa vyo mukaba navyo po mutakamanyanga. ¹⁵ Loli ngati yo akubitiziya umwe umuswepu, umwe, nimile mube baswepu munkhalo yinu yonsi. ¹⁶ Pakuti visimbiwe, "Mube baswepu chifukwa ne muswepu." ¹⁷ Po nanthi ukwitiziya "Tata" yo akulonga umwakuyana sona ni mbombo zya aliwensi, akwendamo mukabalilo ka bulendo umwakuswighisya. ¹⁸ Mumenye ukuti atakaba we siliva pamo u golide yo akaba poka ku mikalilo ghinu aghamwalwe gho mutakamanyikwa ukufuma ku ba tata binu. ¹⁹ Mu buyo bwache, mukapakwa nu daba uwa pamwanya pa Kilisitu, yo akaba ngati we nang'onzi ye ate nichilema nachimo pamo akabala. ²⁰ U Kilisitu akimikiwa bo ulufula lwa chisu lutabikiwe, loli pano avumbuliwa kukwinu mutubalilo tuno utwabumalilo. ²¹ Ukwizila mumwache mukusubila mwa Chala, yo akamuzusya ukufuma kubafwe nukumupa ubuchindamu bwache, ukuti ulwitiko nu lusubilo lube mwa Chala. ²² Muswefizye imizimu yinu mukwivwila kwa bwanaloli. Ichi chikaba chifukwa cha lughano lwa ba wamwitu abaghaniwa; Po mughanane weka nu munyantche ukufuma mu moyo. ²³ Mwebapokiwa, te kufuma ku mbeyu yakunanganika ukwizila mu mazwi aghumi sona gho ghasyete agha Chala. ²⁴ Pakuti, "Imibili yonsi yili ngati lisote, sona nubuchindamu bwache bonisi buli ngati maluba agha lisote. Isote likumila, sona niluba likuwa pansi, ²⁵ loli amazwi gha Mwene ghakubako akabalilo konsi." Izwi ili lyolyo mazwi amiza gho ghakalumbililiwa kukwinu.

Chapter 2

¹ Polelo buleke bonisi ububibi, ubumyansi bonisi, ukupusikiziya konsi, akabini nu kutukana konsi. ² Ngati tubana utwabonda, mulonde hee ulukama ulwenecho ukuti ukwizila umonyene mukule mukupokiwa, ³ nanthi muyeziye ukuti u Mwene wa chisa. ⁴ Zanga kukwache yo libwe lyabumi lyo likanyiwe na banthu, loli lyo lisaliwe nu Chala ngati lya kulondiwa kukwache. ⁵ Numwe bwaka muyanite na mabwe aghumi gho ghazengiwe ukuba nyumba ya buzimu ukuti mube baputi abaswepu bo bakubika ivyabupi vya buzimu ivyakwitiziwa kwa Chala ukwizila mwa Yesu Kilisitu ⁶ Amasimbo ghali na ichi: "Linga, nkhubika ibwe mu Ziyoni, ilisaliwa sona ilya pamwanya. Wensi yo akusubila mu mwache atalikoziwa insoni." ⁷ Ukulondiwa, po kuli kukwinu mwe mukusubila. Loli ku bo batakusubila, "Ibwe lyo likakaniwa na bazengi, lyolyo lyaba lya kulondiwa," ⁸ sona "Libwe lyakwipunulapo sona libwe lyo likubawisya." Bakupunulapo chifukwa batakwivwila izwi—po bakasaliwa ukuti babombe. ⁹ Loli mwebasaliwa, baputi banyumba ya bufumu, ichisu ichiswepu, abanthu bachuma cha Chala, ukuti mulumbilile imbombo iziza izya yo akabatiziya ukufuma ku chisi ukwiza kubwelu bwache ubwiza. ¹⁰ Mutakaba mwebanthu, loli pano mwe banthu ba Chala. Mutakapokela ichisa, loli pano mwapokela ichisa. ¹¹ Baghaniwa nkhubaghomya ngati mwe balendo sona batamiwe ukuti mwikole ku vinyonywa vya mubili, vyo vikulwana ni mizimu yinu. ¹² Akikalile kinu mu ba kunzi kabe kakuchindikiwa, ukuti nanthi bakubanda ukuti mukubomba ivibibi, babenge ba kamboni pakulinga imbombo zinu iziza nukuti bamupe bamukweze u Chala pisiku lyo izila. ¹³ Mwiisye ku wensi yo ali na maka chifukwa cha Mwene. Mwivwile nu Mwene ngati wa pamwanya nkhanu, na balindilili ba chisu, bo bakutumiwa pa kubalanga bo bakubomba ivibibi ¹⁴ sona pakupala bakubomba iviza. ¹⁵ Pakuti ubu bwighane bwa Chala, ukuti pakubomba ichiza. ¹⁶ Ngati banthu abasatuke, mutakabombeze ubusatuke bwinu ukuba cha kuvwinkhamo ububibi, loli mube ngati babombi ba Chala. ¹⁷ Muchindike abanthu bonisi. Mughane abawamwinu aba nkhumile yoka. Moghope nu kuchindika u Mwene. ¹⁸ Babombi, mwiisye ku ba bwana binu nu muchinzi ghonsi. Mutakiisye kuba bwana binu abiza na ba kwikola bene hagma, loli naku bo banyonganite bwaka. ¹⁹ Pakuti chakupaliwa nkhanu nanthi akulonda hee u Chala, u munthu wa kupilila inthamyo po akuyimba mubo te ba bwanaloli. ²⁰ Po mukwaghapo pala mukunanga sona mukupilila po mukumwa? Loli nanthi ukubomba ichiza po ukutamiwa bo bapanikiwa, chakulondiwa amapalo aghafumila kwa Chala. ²¹ Pakuti pa ichi mukwitikiziwa, chifukwa chakuti u Kilisitu wepe akayimbila umwe. Akabalekela ichimanyisyo ukuti mukonkhe amatamba ghache. ²² "Atakananga ni mbibi nayimo, pamo ubumyansi bwa kwaghiwa mu mulomo wache." ²³ Po bakamutukanga, atakanyosya. Po akayimbanga, atakanyozapo ukunyosya, loli akipeleka mwene kwa we akulonga mu bwanaloli. ²⁴ U Mwene umwenecho akanyamula mbibi zitu mu mubili wache pikomo ukuti tufunthuke ku mbibi nukuti twikale mu bugholusu. Pa kumiwa kwache umwe mupolite. ²⁵ Mwebonisi mwali mwe basobeke ngati we nang'onzi

uwakusobela, loli pano mwanyokela kwa mudimi sona umulindilili wa mizimu yinu.

Chapter 3

¹ Munzila iyi, umwe mwe mwebasendwe mwivwile abalume binu. Bomba ichi napo abanalume bamo batakwivwila izwi, napo te lizwi, banagapokiwa ni nkhalo ya banakazi babo. ² Pakuba bakamboni bakwilingilila abankhalo zinu, inkhalo iyiza. ³ Vitakabombwe na kabonekele ka kumubili ngati ukuluka isisi, amabwambo agha golide, pamo imyenda iyiza hee. ⁴ Mubuyo bwache, vibombiwe nu bunthu ubwenecho bwa bwiza ubwabumalilo ubwa wamahala nu muzimu uwakufwasa mukasi bo bwiza hee pa maso gha Chala. ⁵ Pakuti umu momo abanakazi abaswepu abakale bo bakusubila mwa Chala bakabombelanga, pa kubivwila abalume babo. ⁶ Munzila iyi, u Salayi akamwivwila u Abulahamu nukumwitizya ukuti we mwene wache. Po mwebana bache, pala mukubomba cho chiza sona napala mutakupasya nizya nthamyo. ⁷ Munzila yinonyene, mwebanalume umwe mwikale na banakazi binu ukuyana nukwivwisya, ngati mbale iyibovu, umwanakazi. Mupange intchindi ngati ba pamwanya abanyinu aba chisa cha moyo. Bomba ichi uuti iviputo vinu vitakapinjwe. ⁸ Pabumalilo, mwebonsi, muyane mu nyinong'ono, abachisa, bakughanana ngati ba wamwabo, ba moyo uwa kufwasa nu wa kwiyisya. ⁹ Mutakanyosye imbibi ku mbibi pamo inthusi ku nthusi. Umwakwiyania, mupululizye pakusaya, chifukwa pa ichi mukitikiziwa, ukuti mupyane ulusayo. ¹⁰ Bonsi bo bakulonda ukughana ubumi sona nukulinga amasiku aghiza alesye ululimi lwache ku bibibi sona nululimi lwache pakunena ubumyansi. ¹¹ Afumeko ku chibibi po abombe cho chiza alondelonde umutende nukughukonkha. ¹² Aminso gha Mwene ghakulinga aghaagholosu, sona na makutu ghache ghakwivwa inyiputo zyabo. Loli icheni cha Mwene yikulimbana nabo pa kubomba imbibi." ¹³ Ka angaba wewenu yo angabanangania umwe pala mukulonda hee ukubomba iviza? ¹⁴ Loli pala mukuyimba chifukwa cha bugholosu, mwebwsayiwa. Mutakoghope vyo bakoghopa. Mutakatamiwe mu myoyo yinu. ¹⁵ Mumalo mwache, bikani ubu Mwene u Kilisitu mu myoyo yinu ngati baswepu. Akabalilo konsi mube bakwisengania pakusimikizya kwa wensi yo akulalusya izya lusubilo lwinu lo mulinalo. ¹⁶ Nanga buli umwakwiyisya sona intchindi. Mumanye ivyakubomba ukuti abanthu bo bakutuka ubumi bwinu ubwiza mwa Kilisitu bakoziwe insoni chifukwa bakunena ivibibi izya umwe ukuti ngati mwe babomba mbibi. ¹⁷ Chingaba akiza nanthi bungaba bwighane bwa Chala, ukuti muyimbe chifukwa cha kubomba ichiza nukulusya ukubomba ichibibi. ¹⁸ Nu Kilisitu wepe akanyala lumo ni mbibi. Yo mugholosu akatuyimbila, swe te swe bagholosu, ukuti atubike kwa Chala. Akakomiwa ku mubili, loli akabikiwa mumi nu Muzimu. ¹⁹ Ukwizila mwa Muzimu, akabuka nukulumbilila ku mizimu yo pano yili mu jele. ²⁰ Batakaba bakwivwila po ukufwasa kwa Chala kukabalindilila mu masiku gha Nowa. Mu masiku gha kuzenga ingalaba, po u Chala akabapoka abanandi bwaka-- imizimu eyiti---mu nzila iya minzi. ²¹ Ichi chocho chimanyisyo cha lozyo lo lukubapoka umwe pano --- te pakuti mozye ubufite mumibili yinu haa, loli ngati kulongiwa ukwa mbombo iziza kwa Chala--ukwizila mu kuzyuka kwa Yesu Kilisitu. ²² U Kilisitu ali ku nyobe ya ndyelo iya Chala. Akabuka kumwanya. Abangelo, amazaza na maka vibaghile vimulambile umwene.

Chapter 4

¹ Polelo, u Kilisitu akayimba ku mubili, numwe mubaghile mwiyanie mwebene na minong'ono ngati aghanyene pakuti wensi yo akuyimba ku mubili alekite imbibi. ² Polelo, umunthu waluko ulu pakabalilo kache konsi aka ku mubili, atakuba ni vinyonywa vya banthu, loli mubwighane bwa Chala. ³ Pakuti akabalilo ko kendapo kali kakulu nkhanu kukwinu pa kubomba ubwighane bwa kunzi ukwikala mu vinyonywa. ⁴ Pakwinong'ona ukuti vya chilendo pakuti mutakubakonkha mukufulukila kwa nkhalo izibibi, po bakunena ububibi bwa umwe. ⁵ Bakwiza ukumupa ichuma kwa yo iyanizye ukulonga ivya bumi sona ni vyabufwe. ⁶ Pa mbombo iyi amazwi ghalumbililiwe sona na ku bafwe, ukuti, napo balongiwe ku mubili ngati banthu, bangize bikhale mu muzimu ngati mo u Chala akubombela. ⁷ Ubumalilo bwa vinthu vyonsi buli papipi. Polelo mube bakwinong'ona akiza, sona mube bakwikola mu nyinong'ono panongwa ya kwikola mu nyiputo. ⁸ Pamwanya pa vinthu vyonsi, mube nu lughano ulwenecho kwa weka nu yunji, pakuti ulughano lukwighalila imbibi izyinj. ⁹ Mupokelelanenge weka nu munyantche ukusita ukunyinyilika. ¹⁰ Ngati mo wensi mwa umwe akupokela ichabupi, bomvyani ukuti mwavwane weka nu munyantche ngati babombi ba chisa cha Chala mu nzila izyakulekanalekana. ¹¹ Nanthi yumo akunena, abe na mazwi gha Chala. Nanthi yumo akwavwa, kube kwa maka gha Chala gho akupa. Bomba ivinthu ivi ukuti mu nzila zyonsi u Chala akweziwe ukwizila mwa Yesu Kilisitu. Kwa Yesu Kilisitu kube ubuchindamu na maka bwile na bwile. Amen. ¹² Baghaniwa, mutakachisenye ngati cha chilendo pakuyezya mu moto po vimo vyababonekela umwe, ngati chimo icha chilendo chikabombiwanga kukwinu. ¹³ Mu buyo bwache, mo mukukomanila nako ukuyimba kwa Kilisitu muhobokenge nkhanu, pakuti numwe mungize musekelele nanthi ubuchindamu bwache bwaba pa bwelu. ¹⁴ Pala mukutukiwa pizina lya Kilisitu, mwebasayiwa, chifukwa uMuzimu wa buchindamu nu Muzimu wa Chala ghukutuzya mumwinu. ¹⁵ Loli muleke nayumo mwa umwe ayimbe pakuba wakukoma, umwivi, uwakubomba imbibi, pamo uwakwinjilila pa nkhanu zya banyabo. ¹⁶ Nanthi yumo akuyimba ngati we mu Kilisitu, muleke atakabe ni nsoni; mumalo mwache, muleke amupale u Chala mwizina lilanyene. ¹⁷ Pakuti ko kabalilo ka kulongiwa kwande mu nyumba ya Chala. Nanthi kukwanda nuswe, ka ichakukonkhapo chochoni ku bo batakwivwila amazwi gha Chala? ¹⁸ Sona "pala chitamye nkhanu ku bagholosu ukuti bapokiwe, ka po inthi chize chibe bulibuli ku yo atakwiputa pamo ku munanzi?" ¹⁹ Po bo bakuyimba chifukwa cha bwighane bwa Chala babike ukusubila mu mizimu nu lwitiko mwa mupeli mukubomba akiza.

Chapter 5

¹ Nkwilumbusya na basongo mu mwinu, unu, no songo munyabo sona nu bukamboni bwa nthamyo zya Kilisitu, sona uwabamo yo akwiza ukugabana nawe mu buchindamu bo bukwiza ukuba pa bwelu: ² Mube badimi ba vitekwa vya Chala vyo vili pansu pakuvilingilila kwinu, visunge ngati balingilili—te chifukwa chakuti mwakakamiziwa, loli chifukwa chakuti mwighanite mwebene, ngati mo u Chala akwiza ukubasunila umwe—vitakabe vya kupindula pa kukozya insoni loli ukuti mwighanite. ³ Mutakabe ngati we bwana ku banthu bo bali mubupwelelelo bwinu. Mu malo ghache, mube vyakulingilapo vya vitekwa. ⁴ Po nanthi ubudimi kwasongo bwaba pa bwelu, mukwiza ukupokela ukolona wabuchindamu bo butakufoka. ⁵ Munzila yinonyene, mwe banthu abanandi, mwyisye ku banthu abasongo. Mwebonsi mwivwike mwebene nukwivwisya sona nukwavwa uyunji nu munyantche. ⁶ Pakuti u Chala akukana abakwikwezya, loli akupa ichisa ku bo bakwiyisya. Polelo mwyisye mwebene pansu pa nyobe iyamaka iya Chala ukuti ize abakwezye pakabalilo kache. ⁷ Mumutulile ubogha bwinu boni chifukwa akubasunga umwe. ⁸ Mube bakwisunga, nukuba maso. Mulindilile pakuti umlwani winu u satana akubuluma ngati yo nkhalamu, ukulonda yumo uwakuti yimulye. ⁹ Mumukanizye. Mube bamaka mu lwitiko lwinu. Mumenye ukuti abanyinu abakwivwila mu .chisu cha pansu bakukumana nu kuyimba ukonyene. ¹⁰ Nanthi mwayimbapo pa kabalilo akanandi, u Chala uwa chisa consi, yo akubitizya umwe mu buchindamu bwache bwa bwile mwa Kilisitu, akwiza ukubasenda, nukubabika, sona nukubapa amaka. ¹¹ Kukwache kube ubulaghili bwa bwile na bwile. Amen. ¹² Nkhumusenda u Saluvanasi ngati we wamwitu uwasubiliwa, sona nabasimbila umwe umwabufupi ukwizila mu mwache. Nkwilumbusya sona nkhubikila ubumbonikukwinu ukuti vyo nasimba chisa cha bwanaloli ubwa Chala. Mwimilile umunye. ¹³ U mwakazi yo ali mu Bebeloni, yo asaliwe poka numwe, akubalamuka. Nu Maliko, umwana wane, akubalamuka. ¹⁴ Mulamuke weka nu munyantche pakumufyompha umwa lughano. U mutende ghube kwa umwe mwebonsi mwe muli mwa Kilisitu.

2 Peter

Chapter 1

¹ U Simoni Petulo, umuzya sona umutumizya wa Yesu Kilisitu, ku mwebonsi mwe mupokelite ulwitiko ulupala ngati lo tukapokela, lo lwitiko mu bugholosu bwa Chala witu sona numupoki wa Yesu Kilisitu. ² Po ichisa sona nu mutende ghukule umwakufika mu mahala gha Chala nu Yesu u Mwene witu. ³ Ukufumila mu maka ghache, ivinthu vyonsi vya bumi nu kumoghopa uChala yo akapighiwa kukwitu ukwizila mu mahala ghache gha yo akatwizizya uswe ukwendela mu buchindamu nu bukulu bwache. ⁴ Ukwendela mu ivi mo umwene akatupela uswe ivikulu sona ivya pamwanya vyo akatatulaghizya umwakuti umwe mugabane ivya bwikazi, ukuti mupone kubupyutiwa bwa vinyonywa vya mu chisu. ⁵ Pa chifukwa ichi, bomba ubwiza bwinu pakongelezya ubwiza nkhanu ku lwitiko lwinu, ⁶ sona ubwiza nkhanu ukongelezya amahala, pa kongelezya amahala gha kwikola, mukwikola wemwene munyiputo, ⁷ munyiputo ukongelezya ubukamu ubukulu, sona ubukamu bukongelezya ulughano. ⁸ Nanthi ivi vili mu mwinu sona nukukula mu mwinu, mutakwiza ukuba mwe bachumba pamo nukusita ukuba na mahala gha Mwene u Yesu Kilisitu. ⁹ Loli nanthi yo ate navyo ivinthu ivi akulinga papipi bo mufwa maso, umwene aluvizye ukuti aswefiwe ukufuma ku mbibi zyache izyakale. ¹⁰ Polelo, ba wamwitu, bomba iviza umwakuti ulwito lwinu sona uksebia kwa bwanaloli, pakuti nanthi mukubomba ivinthu ivi, mutakwiza ukuba mu kuyesiwa. ¹¹ Mu nzila iyi mukwiza pakupegiwa ubukabi ukuba bwinjililo bwa bwilebwile mu bu Mwene sona nu mupoki u Yesu Kilisitu. ¹² Polelo mukabalilo konsi ne wakwisengania pakubakumbusya umwe vyonsi ivi, napo ubamenye abene, napo mwe ba maka mu bwanaloli bo lonsulu muli nalo. ¹³ Nkhwinong'ona ukuti vigholokite bwaka kukwane, bo ntchili indi mu chisakasa ichi, ukubayingania mumwanya munzila ya kubakumbusya. ¹⁴ Pakuti muzimenye ukuti kufuma kwa mu chisakasa chane kuli papipi, chifukwa u Mwene witu u Yesu Kilisitu avumbula ivi kukwane. ¹⁵ Nkhwiza pakwiyula pakulingisya ukuti nanthi nafumapo akabalilo konsi mwize mukumbukenge ivinthu ivi. ¹⁶ Pakuti uswe tutakakonkha utupango to bwaka bo uswe tukababuzanga umwe izya maka nukwiza kwa Mwene witu u Yesu Kilisitu, loli amaso ghitu bwakamboni pa bukulu bwache. ¹⁷ Bo u Mwene apokela ubukulu sona nu buchindamu ukufuma kwa Tata u Chala, bo izyu likwiza ku kwache mu buchindamu ubukulu, likati, "Uyu weyo Mwana wane umughaniwa, yo une hobokite nawe." ¹⁸ Uswe swebene tukivwa izyu ili lyo likiza ukufuma kumwanya bo tuli poka nawe ku chipili ichiswepu. ¹⁹ Pakuti tuli nalyo ilizyu lyo lipangiwe pakulu, pachu mungabomba akiza pakwivwisya ngati yo nyale yo yikwaka mu malo gha chisi ukufika ku buche nu lunthondwa ulwa ndabindabi lwabala mu myoyo yinu. ²⁰ Pa mwanya pa vyonsi, mubaghile mwivwisye ukuti nabumo ubughonela bwa masimbo gha yumo yo akughasanusya. ²¹ Pakuti nabumo ubughonela nu bwighane bwa munthu, loli abanthu bakanena ukufuma kwa Chala po bakasendiwa nu Muzimu Ughuswepu.

Chapter 2

¹ Abaghonela aba bumyansi bakiza ku banthu, sona na bamanyisi abamyansi bope bakwiza kukwinu. Abene inthi bakize mu bufisamu ni vimanyisyo vyo vikubakomania vyo vya bumyansi, sona bakwiza pakumukana u mweneyo yo abatabula boni. Abene inthi bakisendele bene ukukomanika ukwa lubilo. ² Abinji bakwiza pakukonkha izya bumalaya mu mwabo, inzila ya bwanaloli yikwiza pakusamuliwa. ³ Mu bupafu boni kwa bo bakwiza pakubatamanthiza umwe na mazyu

agha bumyansi. Ukulongiwa kukwiza akabalilo kata kukaba sona nukukomanika kwabo kutasipwilepo.⁴ Pakuti u Chala atakabaleka bwaka abangelo bo bakananga. Mu malo ghache akababika ku jele bapinyiwe ni nkhusa nukubabika mu chisi mpaka pisiku lya bulongi.⁵ Sona, atakachileka ichisu ichakale. Mu malo ghache, akamupoka u Nowa, yo akaba mulumbilili wa bugholosu, poka na banji seveni po akiza nukwizula kwa minzi mu chisu cha basita kwiputa.⁶ U Chala akabika sona utwaya twa Sodomu nu Gomola mwi toyi nukutuponia mukukomanika ukuba ngati chimanyisyo cha vyo inthi vibombiwe ku bo batakwiputa.⁷ Pakuti loli pakaba umugholosu u Loti, yo akasulumania ni nkhalo ya bwa malaya ya bwa banthu bo batakakomanianga indaghilo.⁸ Pakuti umunthu umugholosu, yo akikalanga pakasi papabo isiku ni siku, akatamiwa nkhanu mu moyo wache ughugholosu chifukwa cha vyo akalolela sona nukwivwa.⁹ U Chala amenye mo akubapokela abanthu bo bakumoghopa ku ngelo sona mo akubafundila abanthu bo te bagholosu mpaka pisiku lya bulongi.¹⁰ Ichi naloli cha bonisi bo bakukonkha ivinyonywa ivibibi ivya mubili nabo bakubukana ubulaghili. Bajimvu sona bamitumvya, abene batakoghopa bo bakubasamula bo bachindamu.¹¹ Abangelo bali nu bukulu ukubachila na maka, loli abene batakubapa ubulongi bwa musamu.¹² Loli abanthu aba, bali ngati vinyamana vyo vitakwinong'ona, ivyene vikapeliwa pakuti vikoliwenge nukukomiwa. Abene batakuvimanya vyo bakuvisamula. Mukukomania, bope bakwiza pa kubamala.¹³ Bakwiza ukupokela ichabupi cha mbibi zyo bakubomba. Bakwinong'ona ukuti chizapo pakuyihobosya imibili yabo pisiku.¹⁴ Abene banyazu sona bakukozya insoni. Bakuhiboka mu mbombo izya kubapusika po mukulya poka nabo. Abene bali na maso ghosi aghabumalaya; batikutisiwe ni mbibi. Bakubategha bo badebazu mu vyakubombwa, sona nimyoyo yikubomba zyo zya vinyonywa. Abene bana bakughuniwa!¹⁵ Bayilekite inzila ya bugholosu sona basobelite, bakonkhite inzila ya Balaam umwana waBeor, yo akaghana umuvwalo wa butulanongwa.¹⁶ Loli akachemeliwa pa chifukwa cha busobi bwache—Imbunda yo yitakunena, yikanenela mwizwi lya munthu pakumukanizya umughonela ku bupunganu bwache.¹⁷ Abanthu aba vyo viziba vyo vite na minzi sona chibuvu cho chikuputiwa ni mphepo. Bobo ichisi ichisisya chikubalindilila.¹⁸ Abene bakunena amazya gho ghabupunganu, bakubadeba abanthu ukwendela mu vinyonywa vya mibili yabo. Bakudeba abanthu bo bakuyezya ukutoloka ukufuma ku banthu bo bakwikala munthamyo.¹⁹ Bakulaghizya ubwabuke ku kwabo, po abene bobo bazya ku bubibi. Pakuti umunthu akuba muzya ku chinthu chonsi cho chikwiza kukwache.²⁰ Nanthi batoloka ku bubibi bwa mu chisu ukwizila mu mahala gha Mwene sona umupoki u Yesu Kilisitu sona po bakwipinzania mu vilanyene nukuvipota, pabumalilo bakuba babibi nkhanu ukuchila pabwandilo.²¹ Chili ichete kukwabo ukuti batakayimanyepo inzila ya bugholosu ukuchila ukuyimanya nukuleka ululaghilo lo lukapeghiwa ku kwabo.²² Ichili ichi cha momumo papinu : "Imbwa yikunyokela sona mumatapisi ghache, sona ingulube yo yoghite yikunyokela munthipa."

Chapter 3

¹ Mwe baghaniwa, ulu uyu we kalata wa bubili yo nkhubasimbila umwe, sona mubonsi banonyene bobo bakubakumbusya pakubaneng'enia inyinong'ono zinu izya naloli ² pakuti umwe mukumbukenge amazwi gho ghakaneniwa kale na baghonela abaswepu nindaghilo zya Mwene sona u Mupoki witu akabapa ukwizila mu batumwa binu. ³ Ichabwandilo mumanye ichi, mu masiku gha kubumalilo pazukwiza abalobezyo. Abene bakwiza ukobezya nukukonkha ku vinyonywa vyabo. ⁴ Bakwiza pakunena, "Ka lili kwi ilayizyo lya kwiza kwache? Pakufuma po u Tata witu akafwila, ivinthu vyonsi vili mo vikabela, ukwanda ku bwandilo bwa kupeliwa." ⁵ Abene madinkho bwaka pakuluvya ukuti kale na mazwi gha Chala, kumwanya ni chisu vikabako ukufuma ku minzi sona ukwizila ku minzi, ⁶ ukwizila umu momo ichisu chikamalila pakabalilo kala, umwakuti chikizula na minzi. ⁷ Nizwi lilanyene ilyakuyana bwaka kumwanya na pansu visenguliwe nu moto, ukufika pisiku lya bulongi sona nukumala abanthu bo batakwiputa. ⁸ Baghaniwa, mutakaluvyenge ichinthu ichi, mukuti isiku lyoka mwa Mwene ghali ngati yo myaka wanu sauzandi, sona amasiku wanu sauzandi lili ngati lisiku lyoka. ⁹ U Mwene atakuchedwa ukuyana namo akalaghizila, ngati mo bamo bakwinong'onela. Mu malo ghache, umwene ali bwaka nye papinu. Atakulonda ukuti yumo mwa umwe azimile loli ukuti ali wensi mwa umwe abe nu mwabi wakupinduka. ¹⁰ Napo, isiku lya Mwene lizukwiza ngati munthu umwivi: Kumwanya kuzukwiza nukwenda nichongo ichikulu. Ivyo mu mwanya vikwiza ukukoziwa nu moto, po ichisu ni vyakubombiwa vyache vizukochiwa vyonsi. ¹¹ Pakuti ivinthu vyonsi ivi vikwiza pakumala mu nzila iyinyene, ka muzukuba mwe banthu ba luko buli? Mube banthu abaswepu sona abakwikala mwakwiputa. ¹² Umwe mukulindilila sona mwalubilo isiku lya kwiza kwa Chala. Pisiku lila, kumwanya kukwiza ukukomanika nu moto, po ivinthu vyonsi vizusunguluka ni chilungula ichikulu. ¹³ Loli ukuyana ni laghizyo tukulindilila kumwanya ukupya sona ni chisu ichipya, mo ubugholosu bukwiya pakubamo. ¹⁴ Polelo, baghaniwa, bo mukulindilila ivinthu ivi, bomba iviza vinu ukuti mube baswepu sona basita chilema nachimo po achili, mumutende. ¹⁵ Sona, zanga tulindilile ubololo bwa Mwene witu bo bupoki, ngati mo uwamwitu u Paulo akabasimbila umwe, ukuyana na mahala gho ghapeghiwa kukwache. ¹⁶ U Paulo akunena ivinthu ivi mu bakalata bache bonisi, mo muli ivinthu ivipala pakuvivwisya, ngati mo akabombela sona mu masimbo aghanji, pakokumanika kwabo. ¹⁷ Polelo, baghaniwa, pakuti muzimenye kale nizya vinthu ivi po vichili, mwikole mwebene ukuti mutakinjile umwa kupusikiwa na banthu abasita ndaghilo ukuti mwize mutaye ulwitiko lwinu. ¹⁸ Loli mukule muchisa na mahala gha Mwene witu sona umupoki u Yesu Kilisitu. Po ubuchindamu ghube mumwache ukufuma ilelo mpaka bwilebwile. Amen!

1 John

Chapter 1

¹ Chochila cho chikafuma ku bwandilo_cho swe tukivwa, cho uswe tukalinga namaso ghitu, cho uswe tukachilinga sona ni nyobe zitu zikakola_ukuyana na mazwi agha bumi. ² Sona, nu bumi bukamanyikwa pa bwelu, sona uswe twabulinga, sona tuli nu bukaboni pa vino, uswe tukufumusya kwa umwe izya bumi bwa bwile na bwile, bo bukaba nu Tata, sona bo bukamanyikwa kwa uswe. ³ Chochila cho uswe tukalinga sona tukivwa po nuswe tukubamanyisya umwe, po numwe mubungane poka nuswe. Mulubungano ulu muli u Tata nu Mwana wache, Yesu Kilisitu. ⁴ Sona, uswe tukubasimbila ivinthu ivi kukwinu ukuti ubuhobosu bube bwa kufikapo. ⁵ Agha ghomakani gho twivwa ukufumila ku kwache sona ghafumusiwa ku kwinu: U Chala muswepu, sona mumwache mute ichisi nalumo. ⁶ Nanthi uswe tunganena ukuti tuli poka nawe, sona tukwenda mu chisi, uswe bo tukutamantha sona bo teswe ba bwanalori. ⁷ Lori nanthi uswe tukwenda mu buswepu ngati mo abelire muswepu, tulipoka mu lubungano weka nu yunji, sona nu daba wa Yesu umwana wacheatusuke uswe ku mbibi zitu zyonsi. ⁸ Nanthi uswe tukuti tute ni mbibi, tuli pakwipusika twebene, sona ubwanalori bute mumwitu. ⁹ Lori nanthi tukulapa imbibi zitu, wa bwanalori sona angatuhobekela imbibi zitu nukutusuka uswe vyo vitaswepite vyonsi. ¹⁰ Nanthi uswe tukunena ukuti tunangite, tukumubika umwene ukuba mумыansi, sona izwi lwache lite mu mwitu.

Chapter 2

¹ Bana, Une ndipakusimba ivinthu ivi ku kwinu ukuti mutakanange. Lori nanthi yumo akunanga, tuli numulandu kwa Tata, Yesu Kilisitu, weyo mwene wa bwanalori. ² Yo wakuhubokela imbibi zitu, sona ku zitu zyene awe, po nakuchisu chonsi. ³ Tukumanya ukuti twiza pakumanya umwene, nanthi tukusunga indaghilo zyache. ⁴ Wensi yo akuti " Une mumenye U Chala" lori atakusunga indaghilo zyache mu myansi, sona ubwanalori bute mu mwache. ⁵ Lori wensi yo akusunga amazyu ghache, nalori mumwache muli ulughano lwa kufikapo mwa Chala. pa ichi tukumanya ukuti tuli mu mwache. ⁶ wensi yo akunena ukuti ali mwa Chala yuyo mwene endenge ngati mo akwendela. ⁷ Baghaniwa, Une nthakubasimbila ululaghilo ulupya umwe, lori ululaghilo ulukulu lo mukaba nalo ukufuma pa bwandilo. Ululaghilo ulukulu gho mazyu gho mukivwa. ⁸ Po buli Une nchili kubasimbila umwe ululaghilo ulupya, lo lwa bwanalori mwa Kilisitu sona na mumwinu, chifukwa ichisi chikupululira sona ubwelu bwa bwanalori bubalite kale. ⁹ Wensi yo akuti ali mubuswepu lori amubengite uwamwabo achili ali mu chisi mpaka nulu. ¹⁰ Wensi yo amughanite uwamwabo akwikala mu buswepu sona pate ukwipunula mumwache. ¹¹ Lori wensi yo amubengite uwamwabo ali mu chisi sona akwenda mu chisi; atakumanya ko akuya chifukwa ichisi chighalire amaso ghache. ¹² Nkhusimba ku kwinu, bana, chifukwa imbibi zinu zihobokeliwe chifukwa cha lizina lwache, ¹³ Nkhusimba ku kwinu, ba Tata, chifukwa mumumenye yu weyuyo ukufuma pa bwandilo. Nkhusimba ku umwe, banyamata, chifukwa mwapota ivibibi vyonsi. Nkhusimba ku kwinu, bana, chifukwa mumumenye U Baba. ¹⁴ Nkhusimba ku umwe, bapapi, chifukwa mumumenye yo weyuyo ukufuma pa bwandilo. Nkhusimba ku umwe, banyamata, chifukwa muli namaka, sona namazyu gha Chala ghasyalikile mu mwinu, sona mwapota ivibibi vyonsi. ¹⁵ Mutakayighane insi ni vinthu vyonsi vyo vili muni. Nanthi wensi yo aghanite ichisu, ulughano lwa Bbaba lute mu mwache. ¹⁶ Pakuti vyonsi vyo vili mu chisu_ichinyonywa cha mubili, chinyonywa cha maso, sona nukwitunvya kwa bumi_vitafumitye kwa Baba lori vifumite mu chisu. ¹⁷ I chisu ni vinyonywa vyache vikubuka. Lori wensi yo akubomba ubwighane bwa Chala azukwikala bwila na bwila. ¹⁸ Bana, kabalilo ka bumalilo. ngati mo mukwivwila ukuti abakana Kilisitu bakwiza, ulu abakana Kilisitu abinji biza. Pa ivi tukumanya ukuti aka kabalilo ka bumalilo kafika. ¹⁹ Bakafumako ku kwitu, lori batakafuma ku kwitu. Pakuti nanthi bakaba bakufuma ku kwitu ngali bakabapoka nuswe. Lori bobafuma kunzi, chila bakalangizya ukuti batakafuma ku kwitu. ²⁰ Lori mukapakaziwa ukufuma ku muswepu, sona mwebonsi muzimenye. ²¹ Une nthakubasimbila umwe chifukwa mutamenye ubwanalori, lori pakuti mwabumanya pate ubumyansi nabumo ukufuma ku bwanalori. ²² Wewenu yo mu myansi lori yuyo yo akukana ukuti Yesu we Kilisitu? Umunthu uyo mukana Kilisitu, pakuti akukana u Baba nu Mwana. ²³ Nayumo yo akukana u Mwana ali nu Baba. Wensi yo akumwitika u Mwana ali nu Baba. ²⁴ Ngati ku kwinu Za vyo mwivwile ukufuma pa bwandilo vibe mu mwinu. pakuti nanthi vyo mwivwile vikala mu mwinu, numwe muzukwikala mwa Mwana sona na mwa Baba. ²⁵ Ili lyo laghizyo lyo akatupa uswe_mu bumi bwa bwila. ²⁶ Nasimba vyonsi ivi kukwinu chifukwa cha bo bangiza babasobezye ²⁷ Po ku umwe, ukupakaziwa ko mukapokela ukufuma ku kwache kwikale mu mwinu, sona temulonde nayumo ukuti aba manyiswe umwe. Lori ukuyana nukupakaziwa kumanyisizye wensi sona kwa bwanalori sona te bumyansi, sona ngati mo kukabuziwa kukwinu, kwikale mumwinu. ²⁸ Po ulu, bana, mwikale mu mwache ukuti nanthi azukuboneka twize tube bajimvu sona manye tukakoziwe insoni panthanzi pache pisiku lyo azukwiza. ²⁹ Nanthi mumenye ukuti wabwanalori, umwe muzimenye ukuti wensi yo akubomba ivya bwanalori apapiwe ukufuma ku kwache.

Chapter 3

¹ Linga lughano buli lo u Baba atupile uswe, ukuti twitiziwe bana ba Chala, sona ichi chocho uswe tuli. Pachifukwa ichi, ichisu chitatumenye uswe, chifukwa chitakamumanya umwene. ² Baghaniwa, po ulu twebana ba Chala, sona vichili vita vumbuliwe mo uswe inthi twize tubele. Tumenye ukuti nanthi u Kilisitu aboneka, tuzukuba ngati weyuyo, pakuti tuzukumulinga ngati mo abelire. ³ Wensi yo ali nulububilo mu mwache akwiswefya mwene ngati mo umwene abelire

Chapter 4

muswepu. ⁴ Wensi yo akunanga imbibi akunangila ululaghilo, pakuti ukunanga kukukanana ni ndaghilo. ⁵ Mumenye ukuti u Kilisitu akavumbuliwa ukuti asende imbibi, sona mumwache mute imbibi. ⁶ Nayumo yo ali mu mwache angabukilila nu kunanga. Nayumo yo akubukilila nukunanga amubweni umwene pamo nukumumanya yuyo. ⁷ Bana, mutakaleke nayumo abatangilire pakubasobezya. Mwene yo akubomba ubugholosu mu gholosu, ngati mo u Kilisitu abelire mu gholosu. ⁸ Wensi yo akunanga imbibi afumite kwa satana, pakuti usatana akananga ukufuma pa bwandilo. Pachifukwa ichi u Mwana wa Chala akavumbuliwa, ukuti anange imbombo zya satana. ⁹ Wensi yo apapiwe ukufuma kwa Chala atakubukilira pa kunanga, chifukwa imbeyu ya Chala yikwikalilira mu mwache. Atangabukililira pa kunanga chifukwa akapapiwa mwa Chala. ¹⁰ pa ichi abana ba Chala sona nabana ba satana bavumbuliwe: Wensi yo atakubomba cho chabugholosu atafumite kwa Chala, pamo weyuyo yo atamughanite uwamwabo. ¹¹ Pakuti agha ghogho makani ghomukivwa pa bwandilo: tubaghile tughane weka nu yunji. ¹² Tutakabe ngati we kayini, yo akafuma ku bubibi sona akakoma uwamwabo. Choni cho akamukoma? chifukwa imbombo zyache zikaba zibibi uwamwabo zikaba zigholosu. ¹³ Mutakabe ba kuswigha, ba wamwitu, nanthi ichisu chibabengite umwe. ¹⁴ Tumenye ukuti twenda mubufwe ukuya ku bumi, chifukwa tughanite aba wamwitu. Wensi yo atakuba nu lughano akwikalilira mu bufwe. ¹⁵ Wensi yo abengite uwamwabo wakukoma. Mumenye ukuti nayumo uwa kukomayo ali nu bumi bwa bwile na bwile bo bupeghiwe mu mwache. ¹⁶ Pa ichi tumenye ulughano, chifukwa U Kilisitu akabika ubumi bwache pansi chifukwa cha uswe. Nuswe tubike ubumi bwitu pansi mubwikazi mu ba wamwitu. ¹⁷ Lori wensi yo ali nu katundu wa chisu, akulinga aba wamwabo bo bali muvwakulondiwa, sona akwighalila umoyo wache uwachisa ukufuma mu mwache, ichisa cha Chala chingikalilila bulibuli mu mwache? ¹⁸ Bana bane, za manye tughane mu mazyu na mu lulimi, lori mu mbombo na mu bwanalori. ¹⁹ Momu ichi motukumanya ukuti tufumite mu bwanalori, sona tukusimikizya imyoyo yitu pa nthanzi papache. ²⁰ Pakuti nanthi imyoyo yitu yitusulite uswe, U Chala mukulu ukulusya imyoyo yitu, sona amenye ivinthu vyonsi. ²¹ Baghaniwa, pala imyoyo yitu yitatusulite uswe, tuli nu bujinvu panthanzi pa Chala. ²² Chonsi cho tukulenga tuzukupokela ukufuma ku kwache, chifukwa tukusunga amalaghano ghache sona nukubomba ivinthu vyakuhobosya panthanzi pache. ²³ Ulu lo lulaghilo: lo tubaghile ukusubila mwi zina lya Mwana wache Yesu Kilisitu nukughana weka nu yunji, ngati mo akatupela uswe ilaghano. ²⁴ Wensi yo akusunga indaghilo akwikala mu mwache, sona u Chala akwikala mu mwache, pa ichi tumenye ukuti akwikala mu mwitu, ukwendela mu muzimu gho yuyo akatupa uswe.

Chapter 4

¹ Baghaniwa, mutakasubalire umuzimu ghonsi. mumalo mwache, muyezye umuzimu ukulinga ukuti ghufumite kwa Chala, chifukwa abaghonela abamyansi baba binji mu chisu. ² Pa ichi muzukumanya umuzimu wa Chala_ umuzimu ghonsi gho ghukwikizya ukuti ukuti U Yesu Kilisitu izite mu mubili afumile kwa Chala, ³ sona umuzimu ghonsi gho ghutakwikizya ukuti u Yesu atafumite kwa Chala, Ughu ghomuzimu wa chikana kilisitu, gho mukivwa ukuti ghukwiza, po ulu ghuli kale mu chisu. ⁴ Mufumite kwa Chala, bana, sona abapota, chifukwa yo ali mumwinu mukulu ukulusya yo ali mu chisu. ⁵ Ba fumite mu chisu; polero vyo bakunena vikufuma mu chisu, po ni chisu chikubivwa. ⁶ Tufumite kwa Chala. Wensi yo amumenye u Chala akwivwa ku kwitu, Wensi yo atafumite kwa Chala atakutwivwa uswe. pa ichi tughumenye umuzimu wa bwanalori nu muzimu wa bumyansi. ⁷ Baghaniwa, za tughane weka nuyunji, pakuti ulughano lufumite kwa Chala, sona wensi yo aghaniwe apapiwe ukufuma kwa Chala sona amumenye u Chala. ⁸ Umunthu yo atakubomba ulughano atamumenye u Chala, pakuti u Chala lolughano. ⁹ Chifukwa cha lughano lwa Chala lukavumbuliwa pakasi pitu, ukuti u Chala atumite u mwana wache mwene ku chisu ukuti tube nu bumi mu mwache. ¹⁰ mu ichi muli ulughano, noti ukuti tukamughana u Chala, lori ukuti akatughana uswe, sona nukuti akatuma u Mwana wache ukuba mupoki wa mbibi zitu. ¹¹ Baghaniwa, Nanthi u Chala atughanite uswe bunonye, nuswe po tughanane weka nu yunji. ¹² Nayumo yo amubwenipo u Chala. Nanthi tukughana weka nu yunji, u Chala akwikala mu mwitu, sona ulughano lwache lwakufikapo mu uswe. ¹³ Pa ichi tukumanya ukuti tukwikalilira mu mwache sona yuyo mu mwitu, chifukwa atupileko ghomo umuzimu wache. ¹⁴ Po sona, tulingite nukusimikizya ukuti u Baba atumite u Mwana wache ukuba mupoki wa chisu. ¹⁵ Wensi yo akwitika ukuti u Yesu we Mwana wa Chala, U Chala akwikala mu mwache sonayuyo mwa Chala. ¹⁶ Po sona , tumanyikwizwe nukusubila mu lughano lo u Chala ali nalo mwa uswe. U Chala lolughano, sona wensi yo akwikala mu lughanoulu akwikalilira mwa Chala, U Chala akwikala mu mwache. ¹⁷ Chifukwa cha ichi, ulughano ulu lwaba lwa kufikapo pakasi pitu, ukuti twize tube nu lusubilo pisiku lya kulongiwa, chifukwa cha mo abelile, ngati mo vibelire mu chisu. ¹⁸ Mute ubogha mu lughano. mumalo mwache, ulughano lwa kufikapo lukufumyamo ubogha, ubogha buzukubombiwa poka nukulangika. Lori wensi we ali nubogha atapangiwe mwakufikapo mu lufhano. ¹⁹ Tumughanite chifukwa u Chala akanda tasi atughana uswe. ²⁰ Nanthi yumo anganena, "Mughanite u Chala" lori amubengite uwa mwabo, bo akutamantha. Pakuti wensi yo atamughanite uwa mwabo, yuyo yo amunangile, atangamughana u Chala, yuyo yo atamubwenipo. ²¹ Po sona ulu lolughano lotulinalo ukufuma ku kwache: Wensi yo amughanite abaghile sona ukumughana uwa mwabo yuyo.

Chapter 5

¹ Wensi yo akusubila ukuti u Yesu we Kilisitu apapiwe ukufuma kwa Chala, sona wensi yo amughanite u Baba sona aghanite nu mwana wakupapiwa mu mwache. ² Umu momo tukumanyila ukuti tumughanite umwana wa Chala: nanthi twamughana u Chala nukusunga indaghilo zyache. ³ pakuti ulu lolughano lwa Chala: ukuti tusunge indaghilo zyache.

sona indaghilo zyache zitang'wamite. ⁴ Pakuti wensi apapiwe ukufuma kwa Chala akupota ichisu. sona ubu bobuhobosu ukuti apota ichisu, nu lusubilo lwitu.

⁵ We wenu yo angapota ichisu? yuyo yo akusubila ukuti u Yesu we Mwana wa Chala. ⁶ Uyu weyuyo yo akiza ukwendela mu minzi na mwa daba: U Yesu Kilisitu. atakiza ukwendela mu minzi mwene awe, lori ukwendela mu minzi sona na mwa daba. Umuzimu ghogho ghukusimikizya chifukwa umuzimu ghoghobwanalori. ⁷ Pakuti vili vitatu vyo vikusimikizya: ⁸ umuzimi, aminzi, sona nu daba. Ivinthu vitatu ivi vili palwivwano. ⁹ nanthi tukupokela insimikizyo ukufuma ku banthu, ulusikizyo lwa Chala lukulu. Pakuti ulu lolusimikizyo lwa Chala lulo akasimikizya ukuyana nu Mwana wache. ¹⁰ Wensi yo akusubila mwa Mwana wa Chala ali nulusimikizyo ulwache umwenencho. Wensi yo nanthi atakusubila u Chala ipangite mwene ukuba mu myansi, chifukwa atasubile ulusimikizyo lo u Chala abpelekite ukuyana nu Mwanawache. ¹¹ Sona ulusimikizyo lo ulu: U Chala atupile uswe ubumi bwa bwile na bwile, sona ubumi ubu buli mwa Mwanawache. ¹² Wensi yo ali nu Mwana ali nu bumi. Wensi yo atenu Mwana wa Chala ate nu bumi. ¹³ Mbasimbile umwe ivinthu ivi ukuti mu manye pakuti muli nu bimi bwa bwile na bwile kwa umwe yo akusubila mwizina lya Mwana wa Chala. ¹⁴ Po sona, ulu lolusubilo lotulinalo panthanzi papache, ukuti nanthi tukulenga chimo ukuyana nu bwighane bwache, akutwivwa uswe. ¹⁵ Po sona, nanthi twamanya ukuti akutwivwa uswe_chonsi cho tungamulenga nyuyo_tukumanya ukuti tulinacho chonsi cho twamulengayuyo. ¹⁶ Nanthi wensi yo amulinga uwa wamwabo abomba imbibi yo yitakuleta imfwa, abaghile ipute, po u Chala azukumupa ubumi. Nkunena ku bonsi bo imbibi zyabo zitakuleta imfwa. Muli imbibi zyozyakuleta imfwa; Nthakunena ukuti ipute chifukwa cha ivyo. ¹⁷ Vyonsi ivisita bugholusu zyo mbibi, lori pali imbibi zyo zitakuleta imfwa. ^{18 19} Tumenye ukuti wensi yo apapiwe ukufuma kwa Chala atakunanga. Lori wensi yo apapiwe ukufuma kwa Chala akwisunga mwene, sona umubibi atanga munanga. Tumenye ukuti tufumite kwa Chala, sona tumenye ukuti ichisu chonsi chighonite mu maka gha mubibi yula. ²⁰ Lori tumenye ukuti u Mwana wa Chala akiza nukutupa uswe ubumanyi ukuti tumumanye wenu wa bwanalori. Po sona, tuli nu mwache yuyo wa bwanalori, mu Mwana wache Yesu Kilisitu, Uyunyi weyo we Chala wa bwanalori sona bumi bwa bwile na bwile. ²¹ Bana, ifumyako mwebene ku vifwani.

2 John

Chapter 1

¹ Ukufuma kwasongo wa chipanga, ukuya kumwanakazi yuyo asaliwe nu Chala poka nabana bache, babo mbaghanite nubwanaloli—sona tenene nemwene ne mbaghanite, loli nabonsi babo babumenye ubwanaloli— ² chifukwa chabwanaloli bobusyalikile mumwitu sona buliba poka nuswe mukabalilo kambula kumala. ³ Ipyana, ichisa poka nu mtende wuyukuba poka nuswe ukufuma kwa Chala u Tata sona na kwa Yesu kilisitu, umwana wa Tata mubwanaloli nu lughano. ⁴ Nkhusekela hee pakuti nabagha abana bako bamo bakwenda mubwanaloli, ngati namumo tupokelile ulukomelezgo ukufumila kwa Tata. ⁵ Ulu po nkukulambilizya, wemwanakazi uwe—tekokuti nkhausimbila ulukomelezgo ulupya, loli lulo lo tukaba nalo ukwanda kubwandilo—ukuti tughananenge weka nuyunji. ⁶ Ulu lolughano, ukuti tuwenela ukwenda ukuyana ninkhomelezyo zyache. Ulu lolukomelezyo, ngati namumo ukivwila ukufuma kubwandilo, ukuti ukwenela ukwenda mu izyonyene. ⁷ Pakuti abamyansi abinji basata muchisu, sona batakwitika ukuti u Yesu Kilisitu akiza kumubili uwabunthu. Aba bobamyasi sona abakana Kilisitu. ⁸ Ilinga wemwene, ukuti utakapotwe ivinthu vivyo twebonsi twabombelanga, loli mwize mupokele ichilipwa chinu chonsi. ⁹ Wensi yuyo akutangila sona atakwikala muchimanyisyo vya Kilisitu ate nu Chala. Yuyo akwikala muchimanyisyo, uyu yo ali nu Tata sona nu Mwana. ¹⁰ Nanthi yumo akwiza kukwinu loli atakwiza ni chimanyisyo chino, utakamupokele pa nyumba yako sona utakamulamuke. ¹¹ Pakuti yuyo akumulamuka akuba poka nawe mumbombo zyache imbibi. ¹² Indi nivinthu ivinji ivyakukusimbila, loli nthakalondanga pakuvismba pipepala ninkhi. Nanga buli, nkholonda ukwiza kukwako nukunena nuwe maso namaso, ukuti ukuhoboka kwitu kwize kufike pabumalilo. ¹³ Abana ba muyemba wako umusaliwa bakulamuka.

3 John

Chapter 1

¹ U songo kumughaniwa u Gaius, yuyo mughanite naloli. ² Baghaniwa, nkhuputa ukuti vyonsi vyende akiza numwe sona nukuti pamubili pinu pabe akiza, ngati namumo vibelile akiza nubumi bwinu. ³ Pakuti nkhassekela nkhanu bo abawamwitu biza sona nukubimilila ubwakaboni pabwanaloli bwinu, ngati namumo mukwendela mubwanaloli. ⁴ Nthenulusekelo ulunji ulukulu pakuchila pa luno, pakwivwa ukuti abana bane bakwenda mubwanaloli. ⁵ Baghaniwa, mukuyezya ukubomba nubusubaliwa ponsi po mukubambela abawaghaniwa sona nabalendo ⁶ bobabimilila ubukamboni bwa lughano lwinu pamaso gha chalichi. Mukubomba akiza pakubatuma pabulendo bwabo mukabele akaghindikiwa aka Chala, ⁷ pakuti chikaba chifukwa chalizina lyache ukuti babuke, kwambula ukusenda chimo ku bakunzi. ⁸ Polelo tuwenela ukubapokela abangati aba ukuti tukabe twebabombeli benebene pabwanaloli. ⁹ Nkhasimba zimo kuchipanga, loli Diotrefes, yo aghanite ukuba wabwandilo kukwabo, atakutupokela uswe. ¹⁰ Po nanthi niza, nkhezukumulingilila kuvivyo akubomba, pakunena ivibibi ivyamwalwe kukwitu. Kwambula ukwikutisiwa navyo, atakukana bwaka pakubapokela aba wamwabo mwene, loli akubakanizya nababo bakulonda ukubapokela sona nukubafumya muchipanga. ¹¹ Baghaniwa, mutakalingilenge ichibibi loli chene chochochiza. Yuyo akubomba akiza we

Chala; Yuyo akubomba imbibi atamubweni u Chala.¹² Demetrius we kaboni umwenencho ku vyonsi sona ku bwanaloli bwene. Nuswe tuli nubwakaboni, sona muzimenye ukuti insimikizyo zyoutu zyamomumo.¹³ Nali nivinthu ivyinji ivyakukusimbila, loli nthakunyenya pakukusimbila nichisilimbilo poka ninkhi.¹⁴ Loli nkholonda ukukomana nuwe lunonyene, po tulinezania maso na maso.¹⁵ Umutende wube nuwe. Abamanyani bakukulamuka. Ubalamuke abamanyani bitu mwi zina.

Jude

Chapter 1

¹ Judi, umubombi wa Yesu kilisitu poka nu uwamwabo wache u Yakobe, kubabo bitiziwe, abaghaniwa mwa Chala u Tata, nukusungiwa ukuba bache u Yesu kilisitu: ² Ichisa nu mtende sona nu lughano vivule kukwinu. ³ Baghaniwa, po nalwisyanga ukubasimbila umwe niza bupoki bwitu twensi, nkhenelela ukuti mbasimbile nukubakaza ukuti mulwisye nkhanu mu Iwitiko lulo lukabikiwa lyoka ku banthu ba Chala bonisi abaswepu, ⁴ Pakuti abanthu bamo bingililemo bwaka umwachisi mumwinu. Aba bobanthu babo zikadumuliwa ukuti bakulonangiko. Bobanthu abatulanongwa babo bang'anamwile ichisa cha Chala witu nukuchibombesya muvyabupopo, sona babo bakukana umwene witu yo ali weka, u Yesu Kilisitu. ⁵ Ulu po nkholonda ukubakumbusya ukuti nanga buli mukavimanya kale ukuti u Chala akabapoka abanthu pakubafumyamo muchisu cha Ijiputi, loli panthazi pache akabakomania babo batukasubilanga. ⁶ Sona, abangelo babo batakisunga pabudindo bwa bulagili bwabo, loli bo bakaleka ubuyo bwabo ubwenencho bubo u Chala akabasengulila mu mphingwi zbabwila, nukubasengula muchisi, pakulidilila isiku ilikulu ilyabulongi. ⁷ Po u Sodomu nu Gomola sona nutwaya utwabazyungulila bakipeleka bene ku bwamalaya sona nukukwanilisa imbombo zyabo izyabwamalaya. Bakubomba ngati chakulingilapo cha babo bakuyimba nulufundo lwa bwila kumoto. ⁸ Po umwakuyana bwaka, abakulota bano bakunangania imbili yabo. Bakukana ubulamulili, sona bakunena ivinthu ivisita fundo pakususania nabachindikwa. ⁹ Nanga buli nu mungelo u mayikolo, po akadalinkhananga nu satana nukulongana nawe pazya mubili pazya muvumba wa Mozesi atakasaghila pakutwala umulongi ubwabudumuzi ukususania nawe. mumalo mwache akati, " Uchala akukemele uwe!" ¹⁰ Loli abantu bano bakubombesya ichinthu chicho batakuchivwisa; sona nacho batakuchivwisa mochibelile, ngati vinyamana vyo vitakwinong'ona, ivi vyovinthu vili vyosi vyo vikubakomania. ¹¹ Mukosi kulibabo! pakuti benda munzila iya Kayini sona biyingiza munthamyo ya Balaam paphindu. Bakomanika mwakusambukila kwa Kola. ¹² Abanthu bano bapala hee palusekelo lwinu ulusekelo, Ulwa numwe poka nubukozyansoni-abadimi bo bakwilesya bene. Gho mabingu ghoghatali nimvula ghakusendiwa nimphepo; Amakomo ghoghatalite, kwambula ichikomwa ukufwa kabili, ukukomanika. ¹³ mayigha agha muvwalanga mu nyanja, ukufisa imbibi zyabo; Inthondwa zyoziwendakwenda, mwa yuyo ichisi ichakukwanila chibalingilile bwila na bwila. ¹⁴ U Enock, uwanambala seveni ukufuma pa Adamu, zikakubwa ukulingana na babo, " Linga! U Mwene akwiza na masawuzani sona masawuzani agha ba wolosu bache. ¹⁵ Akwiza pakupa ubulongi pa ali wensi. Akwiza ukudumula ukuti abanthu bobatakwiwita u Chala nimbombo zyonsi zyo babombera mizila ya busita Chala, sona na mazyu ghosi agha bukali aghabatulanongwa abasita Chala gho banena pakususania nawe." ¹⁶ Bano banthu bakwibunanza na bamilumbusyo, bo bakukonkha ivinyenywa vyabo ivya mibili. Bakwilangiza abafumukwe, babo, pabwiza kulubazu lwabo, bakupala abanji. ¹⁷ Loli umwe, baghaniwa, kumbuka amazya ghagho ghakaneniwa kwisinda nabatumwa ba Mwene witu u Yesu Kilisitu. ¹⁸ Bakati ku kwinu, " Kutubalilo utwabuma lilo kuliba abalobezyo babo balikonkha ivinyenywa vyabusita Chala." ¹⁹ Bobano bo bakwandisya ukugabinkhana; Bachisu sona batali nu mzimu. ²⁰ Loli umwe, baghaniwa, izenga mwebene mu Iwitiko lwinu u lwikemo, sona mwiputenge mu mzimu umuswepu. ²¹ Isengula mwebene mu lughano lwa Chala, sona lindilila ichisa cha Mwene witu u Yesu kilisitu chicho chikupa ubumi bwa masiku ghonsi. ²² Mube nichisa kubo bakukayikila. ²³ Bapoke abanji pakubazomphola pakufuma ku moto. Kubanji mube nichisa poka nu bogha. Mubenge nayo nzwalo ghoghendile nu mubili. ²⁴ Po ulu ku yuyo abaghile ukubasunga ukuti mutakawe sona ukubapangisya umwe ukuti mwimilile panthanzi pabuchindamu bwache kusita ubukomanike sona nubuhobosu ubukulu, ²⁵ kwa Chala mwene umupoki ukwendela mwa Yesu Kilisitu u Mwene witu, chindama, ubukulu, ivipeliwa, pakabalilo konsi, ulu, sona nabwile nabwile. Amen.

Revelation

Chapter 1

¹ Ubu bobo buvumbuzi bwa yesu kilisitu bo u Chala akamupa ukubabonesya aba mbombo bache pa cho inthi chisenda amalo lunonyene. Akapanga ichi ukuti chimanyikwe pakutuma u wanthumi ku wambombo wache u Yohani. ² U Yohani akasimikiza ubukaboni pizwi lwa Chala sona ukusimikiza izya Yesu kilisitu, nivinthu vyonsi vyo akavilolela. ³ Musayiwa yo akubelenga umwakukwezya ubuchimi ubu nabonsi bo bakwivwa amazya gha buchimi ubu sona nabo bakwivwila vyo visimbiwemo, chifukwa akabalilo kali pa pipi. ⁴ Yohani, ku vipanga seveni mu Asiya: Za ichisa chibe ku kwinu sona nu bufwase ukufumila kwa yo alipo, sona akabapo, sona yo akwiza, sona ukufuma kumizimu seveni yo yili panthanzi pa chitengo chache, ⁵ sona ukufuma kwa Yesu Kilisitu, yuyo we kamboni umusubaliwa, ukatote ukufuma ku bakufwa, sona umulamulili wa ba Mwene ba chisu. Kwa yumo yo atughanite uswe sona atusatwile uswe ku mbibi zitu nu daba wache _ ⁶ atupangite uswe ukuba chinamwene, baputi ba Chala wache sona nu Tata_ku kwache kube ubuchindamu

sona na maka gha bwile na bwile. Amen. ⁷ Linga, akwiza poka na mabingu; ilinso lyonsi lizukumulolela, poka na bobaka mudobola. Amaluko ghonsi agha mu chisu ghakwiza pakulila chifukwa chache. Naloli, Amen. ⁸ "Ne Alpha sona ne Omega," akuti u Mwene u Chala, "yo alipo, sona yo akabapo, sona yo akwiza uwa maka ghonsi." ⁹ Une, Yohani_newamwinu sona ne yumo nenkugabana numwe muvyakutamiwa sona ni chinamwene nubufwase nukufwililila ko kuli mwa Yesu_kukaba pachisu chapakasi paminzi izina lyache Patmos chifukwa cha mazwi gha Chala sona nukusimikizya izya Yesu. ¹⁰ Nkhaba mu Buzimu pisiku lya Mwene. Nkhivwa ichongo kwisinda kwane ngati Lipati. ¹¹ Kukaneniwa, "Simba vyo ukuvilolela mwi buku, sona utumizye ku vipanga seveni ku Ephesus, ku Smyrna, ku Pergamum, ku Thyatira, ku Sardis, ku Philadelphia, sona ku Laodicea." ¹² Nkhang'anamuka nu kulinga lizyu lyawenu lya likunena ku kwane, po nkhati nang'anamuka nkhalinga ivyakubikapo abakoloboyi ba golide seveni. ¹³ Pakasi pavyakubikapo abakoloboyi pakabapo weka ngati mwana wa munthu, avwete ichakuvwala ichitali chochikafika muntende munsalala zyache sona akavwala icha golide ukuzyungulila ichifuba chache. ¹⁴ U mutu wache sona ni sisi likaba liswepu ngati we pamba_liswepu ngati wekabefu- sona na maso ghache ghakaba ngati chela cha moto. ¹⁵ Ivinama vyache vikaba ngati lisakalilo lya kufita, ngati po lyafulukila mu nganjo: sona na mazyu ghache ghakaba ngati kobela kwa minzi aminji gho ghakusamala. ¹⁶ Akaba ni nthondwa seveni kunyobe yache iya dyelo, sona nu phanga uwakukola yo ali nutwa songola tubili akafuma mumulomo wache. icheni chache chikabalanga ngati lizuba namaka ghache. ¹⁷ Bo namulinga u mwene, Nkhawa mu vinama vyache ngati munthu wakufwa. Akabika inyobe yache iya ndyelo pa une nukunena, " U takoghope. Newabwandilo sona wabumalilo ¹⁸ sona ne webumi. Une nkhwafwa, loli linga, Ne wabumi bwile! sona indi nivyakwighulila vya bufwe sona nu Hadesi. ¹⁹ Polelo simba vyo wa vilinga, vyoviliko, sona navyo inthi vize visende amalo pisinda pa ivi. ²⁰ Ukuba niching'anamulo ichakufisiwa ichakwanfana ninthondwa seveni zyo mukazilinga kunyobe yane iya ndyelo, sona nivyakwikaziza abakoloboyi seveni ivya golide: I nthondwa seveni bo banthumi seveni aba machalichi, sona ivyakubikapo aba koloboyi seveni gho ma chalichi seveni."

Chapter 2

¹ Ku wanthumi wa chalichi mu Ephesus simba: 'amazwi gha weka yo akolite inthondwa seveni mu nyobe yache iya ndyelo sona nabo bakwenda poka ni vikalilo seveni ivya bakoloboyi, ² "Nzimenye imbombo zyako, nubughomu bwa mbombo yako , sona nu bwachimieka bwako, sona nukuti utangabasayila bo bakubomba imbibi, loli ubayezizye bonisi bo bobakuti batumiwa loli tebobabo, sona ubaghite ukuti bamyansi. ³ U kalangizya ukujimba kwako mu bufwase sona ukajimba chifukwa cha lizina lyane, sona utakalita awe. ⁴ Loli nkhususya pa chinthu ichi chakuti usyalikile mwisinda mu lughano lo ukaba nalo pabwandilo. ⁵ Polero kumbuka ukufumila mo ukawila. Rapa nukubomba ivinthu vyo ukabomba pa bwandilo. Nanthi ungalapa, Nkhuzukwiza kukwako sona nkuzukufumya ichakwikalilapo ukoloboyi ukufuma pa malo ghache. ⁶ Loli uli nivi: U vibengite vyo u Nicolaitans abombite, vyo Nune nvibengite. ⁷ Leka yo ali nikutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku machalichi. Ku yuyo yo angapota Nkhuzukumupa ubwabuke bwa kulya ukufuma kwi komo lya bumi, lilyo lili mu paradayizo lya Chala.'" ⁸ Ku wanthumi wa ku chalichi ku smyrna simba: 'Amazwi gha weka yo wa bwandilo sona wabumalilo, weka yo akafwa sona nukuziyuka nukuba wa bumisona: ⁹ "Nzimenye inthamio zinu sona nubupina bwinu, loli mwe bakabi. Nzimenye ukutuka kwa bobakunena ukuti twe bayuda, loli tebobabo. Gho masinagogi gha Satana. ¹⁰ Mu takoghope ubuyinvi bo muya pakuyimba nabo. Linga! U satana ali papipi pakubatayila bamo mwa umwe mu jere umwakuti muyezyeke, sona nukuyimba ku masiku teni. Iba we wa bwanaloli mphaka imfwa, po nkuzukubapa imphuphu ya bumi. ¹¹ Leka weka yo ali nikhutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku machalichi. Weka yo alapa atazukukomana ninfwa ya bubili.'" ¹² "Ku wanthumi wa chalichi mu pergamum simba: 'Amazwi gha weka yo ali nu phanga nutwasongoka tubili utwakukola konsikonsi: ¹³ " Nkhumenye ko ukwikala, kula ko ichtengo cha Satana chili. Loli ukolesizye nkhanu mwi zina lyane. Nzimenye ukuti utalukanite ulwitiko lwako mu mwane, na mumasiku gha Antipas ukaboni wane, uwa lwitiko wane, yo akakomiwa numwe, kula ko u Satana akwikala. ¹⁴ Loli indi ni vinthu vinandi ukuyana numwe: Uli nabamo kula bobakolesizye ku vimanyisyo vya Balaam, bo bakamubuzya u Balak ukusumba chochikatanganga panthanzi pa bana ba izilayeli nukuti balye ichakulya chakwipa kuvifwani sona nukuba bobamalaya. ¹⁵ Mukabele aka, muli na bamo bo bakolesizye ku vimanyisyo vya Nicolaitans. ¹⁶ Lapa, polelo! Nanthi utakulonda, Nkhuzukwiza mwalubilo ku kwinu, sona Nkhuzukwiza nu bwite ku kwabo nu phanga mu mulomo wane, ¹⁷ Leka yo ali ni nkutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku machalichi. Kwa weka yo apota, Nkhuzukumupa ghamo amana ghakufisiwa, sona Nkhuzukumupa ibwe iliswepu ni zina ilipya lyolisimbiwe pibwe, izina lya nayumo alimenye loli mwene yo apokelalyo.'" ¹⁸ "18 Ku wanthumi ku chalichi mu Thyatira simba: 'Agha gho mazyu gha Mwana wa Chala, yo ali na maso ngati moto wa kulilima sona nvinama vyakupuputiwa ngati chela: ¹⁹ "Nvimenye vyo ubombite: ulughano lwako nu lwitiko ni mbombo sona nubufwase bwako. Nzimenye ukuti vyo ubombite lunonye vinji ukulusya vyo ukabomba pabwandilo. ²⁰ Loli indi nivi ukususyana nuwe: Ukwitikizya umwanakazi u Jezebel, yo akwiyitizya mwene ukuti mughonela. Mu vimanyisyo vyache akapusika abambombo bane ukuti baghonanenge sona nukulya ichakulya chakwiyipa ku vifwani. ²¹ Mupile akabalilo kakuti apinduke, loli atakulonda ukupinduka ku bwa malaya bwache. ²² Linga! Nkhuzukumusumbila ku chitala cha balwale sona nabonsi bo bakubomba ubwamalaya poka nawe mu kutamiwa ukukulu, pamo nanthi banga pinduka ku mbombo zyabo. ²³ Nkhuzukubakoma abana babo, sona amachalichi ghonsi ghazukumanya ukuti nene ne nkulingisya aminong'ono ni myiyo. Nkhuzukupa ku wensi wa umwe ukuyana nimbombo zinu. ²⁴ Loli ku mwe mwasyala mu Thyatira, ku wensi yo nanthi yo atakukola ichimanyisyo ichi sona

Chapter 3

atakumanya ivyakwitizya ivinji nkhami ivya Satana ku umwe nkuti, 'Nthakubika nabumo ubu bibi kukwinu' ²⁵ Munkhani zyonzi, mubaghile ukukolesya mphaka po une niza. ²⁶ Kwa yuyo yo akupota sona nayo abombite vyo nkabomba mphaka pa bumalilo, ku kwache nkuzukumupa amazaza pa mitundu. ²⁷ 'Azukubalamulila ni nkomo ya bukabi, ngati zyo nsontha zya lyongo azukuzibwayula mutu viyabo.' ²⁸ Ngati za mumo mo mphokelile ukufuma kwa Tata, Nkuzukumupa ulutondwa lwa kubuche. ²⁹ Leka yuyo yo ali ni nkutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku machalichi."

Chapter 3

¹ "Ku mungelo wa chalichi mu salidisi usimbe: 'Amazyu gha weka yo akwete imizimu seveni iya Chala ninthondwa seveni. "Une menye vyo ubombite. Uli ni zina lyakuti wewabumi, loli ufwiye. ² Nyamuka sona ughomie vyo vyasyala loli vili papipi pa kufwa, Chifukwa nthagha imbombo zyako zifikite pamaso pa Chala wane. ³ Polelo, kumbuka, vyo wapokelera nu kwivwa. uvivwile, sona lapa. Loli nanthi utakucheba, nkuzukwiza ngati mwiba, sona tewize umanye nakabalilo ko nkuzukwizila kukwako. ⁴ Loli uli namazina ghakuchepa mu salidisi gho ghatafisizye imyenda yabo, sona bazukwenda nune, bavwalite iviswepu, pakuti babaghile. ⁵ Mwene yo apota yo ali vwikiwa imyenda iyiswepu, sona Thazukufumia izina lyache mu Buku ilya Bumi, sona nkuzukusimikizya izina lyache pamaso gha Tata, sona na pabanthumi bache. ⁶ Leka wensi yo ali nikutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku ma chalichi." ⁷ "Ku wanthumi wa chalichi mu filadefiya simba: 'Amazyu gha weka yo muswepu sona wa bwanaloli yuyo yo akukola ichighulilo cha Devedi, akwighula sona nayumo yo akwighalila, akwighalila sona nayumo yo angighula. ⁸ "Nzimenye zyo ubombite. Linga, Mbikite panthanzi pako umulyango uwa kwighuka uwakuti nayumo yo angighalila. Nzimemenye ukuti uli namaka ghakuchepa, inga po ukwivwila amazyu ghane sona utakanite izina lyane. ⁹ Linga! bonzi bobali pansi pama sinagogi gha satana bo bakunena ukuti bayuda loli tebobabo, loli bamiansi -Nkuzuku babika pansi ukuti bakufugamile panthanzi pa vinama vyako, po bazukumanya ukuti nkughanite uwe. ¹⁰ Pakuti wasungilila ululaghilo lwane umwa kufwasa, nune inthi nkusungilile mukabalilo ka vyakuyeziwa vyo vikwiza pa chisu chonsi icha pansi, ukuyezya bonzi bo bakwikala mu chisu. ¹¹ Nkwiza mwa lunonyene. Sunga cho uli nacho mwakuti nayumo atakasende imphumphu yako. ¹² Yuyo yo apota nkuzukumwimika ukuba lupanda mu tempeli lya Chala wane. Te akize afumemo sona ukuya panzi, sona nkuzu kumusimba izina lya Tata wane, izina lya kaya ka Tata wane (uyelusalemu umupya, yo akwisika ukufuma kumwanya kwa Tata wane), sona ni zina lyane ilipya. ¹³ Leka we ali nikutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku ma chalichi." ¹⁴ "Ku wanthumi wa chalichi mu lawodiseya simba: 'Amazyu gha Amen, agha busubaliwa sona nagma bukaboni bwa bwanaloli, umulamuli wa chipeliwa cha Chala. ¹⁵ "Nzimenye zyo ubombite, nukuti tewe wakutalala pamo wakutukula. nalonda ukuti ube we wakutalala pamo wakutukila ! ¹⁶ Po, chifukwa chakuti ulungwile_ tewe wakutukila pamo wakutalala_ Indi papipi pakukutapika ukufuma mumulomo wane. ¹⁷ Pakuti ukunena ukuti, 'Ne mukabi, Ndini vyuma ivinji vyakubombela, Nthakulonda nachimo.' Loli utamenye ukuti we muswime, mupelachisa, mupina, umufwa maso, sona ulinkule. ¹⁸ Iywa kubumanyisi bwane: Ghula kukwane u golide umuswepu uwa moto ukuti ube we mukabi, na malaya aghiza agha swepu mwakuti uvwale wemwene utakakoziwe insoni zya kuba nkule kwako, nu mulembo uwa kupakazya amaso ghako po ukuzukulinga. ¹⁹ Une nkhumukalipila wensi yo mughanite, sona Nkhumumanyisya wensi mo angikalila. Polelo, iba wakufikapo sona lapa. ²⁰ Linga, Nimilile pamulyango indi pa nkhang'onsya. Nanthi wensi yo iywa amazyu ghane nu kwighula umulyango, nkuzukwingila mu nyumba yache sona nkuzukulya nawe, sona yuyo nune. ²¹ We nanthi apota nkuzukumupa ubwabuke bwakwikala pansi nune pa mupando wane, ngati monune nkhopotela sona nukwikala pansi nu Tata pamupando wache. ²² Leka wensi yo ali nikutu, ivwe vyo umuzimu ghukunena ku machalichi.""

Chapter 4

¹ Pisinda bo navilinga ivinthu ivi, sona nkalinga umulyango wighukite kumwanya. Amazyu aghabwandilo gho une nkivwa ghakanenanga ku kwane ngati lipati, ghakanena , kwela kumwanya kuno, nukuti nkulangizye chochikuya pakubombwa pisinda pa vinthu ivi." ² Pa kabalilo kamo nkaba mubuzimu, po nkalinga kula ichitengo chibikiwe ku mwanya, po yumo ikalitepo. ³ Yuyo yo akikalapo akaboneka ngati jasipa sona kalineliyani. Pakaba upingopingo ukuzyungulila ichitengo. upingopingo akaboneka ngati emeladi. ⁴ Ukuzyungulila ichitengo pakaba ivitengo twente_ folo, sona bobakikala pavitengo bakaba twente folo aba songosongo, bakavwala imyenda iyi swepu, nivi sote ivya golide ku mitu yabo. ⁵ Ukufuma ku chitengo kukafuma ukwaka kwa kamesya, nukugilimisya, nukulila kwa chindindi, . ni nyale seveni zyozikaka pa nthanzi pa chitengo inyale zyo zikaba mizimu seveni iya Chala. ⁶ Pisinda pavitengo pakaba inyanja ya magalasi, ngati makalazibwe. pakasi pa chitengo sona ukuzyungulila ichitengo paka ivipeliwa ivyabumi folo, vikaba namaso aminji, ku nthanzi na kwisinda. ⁷ Ichipeliwa chabwandilo ichabumi chikaboneka ngati nkhalamu, ichipeliwa chabubili ichabumi chikaboneka ngati nkambako, ichipeliwa chabutatu ichabumi chikaboneka ngati cheni cha munthu, ichipeliwa cha folo ichabumi chikaboneka ngati yo nzwanga. ⁸ Ichipeliwa cha folo ichabumi chikaba na mapapande sikisi, namso ghominji pamwanya na pasi. Ubusiku nu musanya vitakalekangapo pakunena, Muswepu, muswepu, muswepu we Mwene Chala wamaka, yuyo akabako, aliko, sona ali pakwiza" ⁹ Napo ivipeliwa vya bumi vikubika ubuchindamu, nintchindi, sona namapalo kwa yuyo ikalite pachitengo, , kwa yuyo yo wabumi bwila na bwila, ¹⁰ Abasongo twente folo bakawa pansi pa yo akikala pamupando nu kumumwiputa yuyo yo wa bwila nabwila bakatenga ivisote vyabo panthanzi pa chitengo, nukunena, ¹¹ "Ubaghile uwe, Mwene witu sona nu Chala witu, ukupokela ubuchindamu, sona numuchinzi sona namaka, pakuti we ukapela ivinthu vyonsi, sona nu bwighane bwako vikapeliwa

nuku boneka."

Chapter 5

¹ Po nkhalinga ku nyobe iya ndyelo iya yo ikalite pa chitengo pakusimbapo pasimbiwe panthanzi na kwisinda, pighaliliwe ni vighalilo seveni. ² Nkhalinga uwanthumi umuchindikiwa akakolomoka nizwi ilikulu, "Wewenu yo abaghile ukwighula ichasimbapo sona angafumya ichakwighalilapo?" ³ Nayumo kumwanya pamo pachisu pamo pansi pa chisu yo akakwanisya ukwighula ivyakusimbapo sona angafumya ivyakwighalilila pamo ukuchibelenga. ⁴ Nkhalila nichitima nichitima chifukwa patakaba nayumo yo akakwanisya pa kwighula ibuku pamo ukulibelenga. ⁵ Loli weka mwa basongo akanena kukwane, " utakalile. Linga! inkhalamu ya luko lwa yuda, umusisi wa Davide, apotite. Abaghile pakwighula ibuku sona nivya kwighalila seveni." ⁶ Nkhalinga Imbelele yimilile pakasi pa buyo bwa chitengo sona mu vyabumi folo sona na mubasongo. Akaboneka ngati akomiwe. Akaba ni mphembe seveni sona na maso seveni, vivyo mizimu ya Chala seveni yoyikatumiwa pa chisu chonsi icha pansi. ⁷ Akabuka nukusenda ibuku kunyobe iya ndyelo iya yo ikalite pachitengo. ⁸ Bo asenda ibuku, ivyabumi folo na basongo twente folo bakawa pansi pa Mbelele. Wensi mwa babo akaba ni chakwimbila sona naka nthendo akagolide ko mukizula ivyakununkila, zyo nyiputo zya banthu abaswepu aba Chala. ⁹ Bakimba ulwimbo ulupya: "Ubaghile pakusenda ibuku sona nukwighula ivya kwighalila vyache. pakuti ukakomiwa, sona nidaba lyako ukasendela abanthu kwa Chala ukufuma kuluko lonsi, ichineno, abanthu sona ni chisu. ¹⁰ Ukabapanga ukuba chinamwene sona baputi ukuti ba mubombele u Chala witu, sona inthi bize balaghile ichisu." ¹¹ Po une nkhalinga sona nkivwa ichongo cha ba nthumi abinji bo bakazyungilila ichitengo sona nivyabumi na basongo. mu bwinji poka bakaba teni saghuzade, waba tenisaghuzade, nama saghuzade gha masaghuzade. ¹² Bakanena namazyu aghakulu, "Yibaghile Imbelele, yoyakomiwa, ukupokela amaka, ichuma, amahala, ukughomya, intchindi, ubuchindamu, nama palo," ¹³ Nkhivwa chilichonsi ichipeliwa ichakumwanya sona pachisu sona na pansi pa chisu na mu nyanja_ chilichonsi mwa babo_ chikunena, "kwayo ikalite ku chitengo naku Mbelele kube amapalo, umuchinzi, ubuchindamu, sona namaka gha kulamula, bwila na bwila," ¹⁴ Ivyabumi folo vikati, "Amen!" sona na basongo bakawa pansi nukumwiputa.

Chapter 6

¹ I nkhalinga bo umwana wa nambelele ighula choka mwa vighalilo seveni, sona nkhiwva choka mu vipeliwa ivyabumi folo vikunena izyi likwivwika ngati yo mvula yikujilimisya, "zakuno!" ² Nkhalingisya sona nkhalinga impunda inswepu. yo akwelitepo ali nu buta, sona apeghiwe impuphu. akiza ngati mupoti mulubatiko lwa bupoti. ³ Bo umwana wana mbelele ighula ichighalilo cha bubili, Nkhivwa ichipeliwa chabumi icha bubili chikuti, "Zakuno!" ⁴ Po impunda iyinyabo yikafuma yikaba nchesamu. ko yo akakwela akapewa amaka ghakufumya umutende pa chisu, ukuti abanthu bakomane uyu nu munyabo, yo akakwela impunda iyi bakamupa ichipeni ichikulu. ⁵ Bo umwana wa nambelele ighula ichighalilo cha butatu, Nkhivwa ichipeliwa chabutatu chikuti, "Zakuno!" Nkhalinga impunda iyifitu, sona yo akakwelapo akanyamula ivyakupimila munyobe zyache. ⁶ Nkhivwa ngati lizyu mukasi mu vyabumi folo likuti, " I debe lya mupunga likughuliwa 1 kwacha, sona A madebe gha malezi ghakughuliwa 1 kwacha. Loli mutakakomanie amafuta nu wayini." ⁷ Bo umwana wa nambelele ighula ichighalilo cha folo, Nkhivwa izyu lya chipeliwa chabumi icha folo chikuti, "Zakuno!" ⁸ Po Nkhiza nayilinga impunda imbufu. Yo akakwelapo akitiziwa ukuti yomfwa, sona ubuzyuka buka mukonkanga yuyo. Bakapewa ubulaghilili bwa wanu forth ubwa chisu, pakukoma nichipeni, ninzala, na matenda, sona ni vinyamana vya munkholongo. ⁹ Bo umwana wa nambelele ighula ichighalilo cha fayivi, Nkhalinga munthende mwa chighemo ubumi bwa bo bakakomiwa chifukwa cha lizyu lya Chala sona ni nsimikizyo zya vyo bakivwa. ¹⁰ Ba kalila umwa kukola nizyu ilikulu, " lyo lighi, mulaghili wa vyonsi, buswepu sona nu bwanaloli, mupaka po inthi mukalonge bo bakwikala mu chisu, sona mupaka po mwiza mwa nyosezya papo udaba witu?" ¹¹ Po weka mwa banyabo bakamupa umwenda ughuswepu, sona bakabuziwa ukuti balindililepo panandi mupaka po inambala ya ba bombi sona naba wamwabo yakwanila ku bo inthi baye pa kukomiwa, ngati mumo bakabakomela. ¹² Bo umwana wa nambelele ighula ichighalilo cha sikisi, Nkhalingisya sona ukuti kukaba ichindindi ichikulu. I zuba likaba lifitu ngati lisakalilo, sona umwezi ghukaba ngati we daba. ¹³ I nthondwa ku mwanya zikawa pansi, ngati po umukuyu ghukuwisya ivikomwa vyo vitatonite pala imphepo yikuputa. ¹⁴ Ku mwanya kukasobela ngati cho bakusimbangapo amasimbo. I chipili chonsi poka ni chisu cha pakasi pa nyanja vikafumapo pa buyo bwabo. ¹⁵ Po aba Mwene ba mu chisu sona na banthu bakulondiwa, na ba songo ba bwite, sona na bachuma, na bamaka, sona na wensi bwaka, ukapolo, nu musatuke, ba kavwama mu vibwina na pakasi pa mabwe gha mu mapili. ¹⁶ Ba kanena ku mapili na ku mabwe, "Tuwile uswe! Tufise uswe kumaso gha yuyo ikalite pa chitengo sona na ku bukali bwa mwana wa nambelele. ¹⁷ Pakuti isiku ilikulu ilya bukali bwache lifikite. Wewenu yo angimilila?"

Chapter 7

¹ Pisinda pa ichi nkhalinga abandumi munguto folo izya chisu, ukufyenela kwisinda imphepo folo izya chisu ukuti pakawe imphepo iya kuputa pachisu, panyanja pamo ukulwana nikomo limo. ² Nkhamulinga uwandumi uyunji akufumila kubufumilo bwi zuba, yo akapakaziwa nu Chala uwa bumi. Akalila nkhanu namazyu aghakulu agha kukolomoka ku bandumi folo bobakapeghiwa amaka ukunanga ichisu ni nyanja: ³ "Mutakanange ichisu , inyanja, pamo

amakomo mpaka tukapakazye pacheni cha babombi ba chala witu." ⁴ Nkhivwa ubwinji bwa bo bakapakaziwa: 144,000, bo bakapakaziwa ukufuma ku luko lonsiulwa banthu ba ku izilayeli: ⁵ twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa yuda bo bakapakaziwa, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Rubeni, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Gadi, ⁶ Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Asha, twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Nafutali, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Manase, ⁷ Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Simiyoni, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Levi, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Issaka, ⁸ Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Zebuloni, Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Yosefe, na Twelovu sauzande ukufuma ku luko lwa Benjamini bobo bakapakaziwa. ⁹ Pisinda pa vinthu ivi nkhalinga, sona pakaba abanthu abinji abakuti utangabelenga ukufuma ku visu vyonsi, uluko, abanthu, ni neno_bimilile bo batafikite pa chitengo na panthanzi pa mwana wa nang'onzi. Bakavwala inkhanzuiyiswepu nu kukola insamba zya vikambalala mu nyobe zyabo, ¹⁰ sona bakitikizyanga na mazyu aghakulu: Une, ukupokiwa kuli mwa Chala witu yo ikalite pa chitengo, napa mwana wa nang'onzi!" ¹¹ Bonsi abandumi bakimilila ukuzyungulila ichitengo nuku zyungulila abasongosongo ni vipeliwa folo ivya bumi, bakaba ni vyeni pa nthanzi pa chitengo. Bakamwiputa u Chala, ¹² bakati, une "Ámen! Mukweze, ubuchindamu, amahala, kusalifya, ukuchindika, amaka nu bughomu vibe kwa Chala witu uwa bwile na bwile! Amen!" ¹³ Po yumo uwa basongo basongo akandalusya, "ka bo bawenu aba, boba vwalite inkhanzu iziswepu, sona bakufumila kwiya?" ¹⁴ Nkhanena ku kwache, "Bwana, wewe uzimenye," po akanena ku kwane, "Aba bo bamo bo bafuma mu nthamyo izikulu. Bachapite imvwalu zyabo nu kuyipanga iyiswepu mwidaba lya mwana wa Nang'onzi. ¹⁵ Pa chifukwa ichi, bali pansi pachitengo cha Chala, sona bakumwiputa umwene umusanya nu busiku mu temphele lyache. Yumo ikalite pa chitengo chache akwiza ukutambasula itenti lyache papabo. ¹⁶ Tebize babe ninzala sona, pamo inyota te yikabakole sona. Izuba te lize liboche, sona nu butukivu ubwakocha. ¹⁷ Pakuti umwana wa Nang'onzi ali pakasi pa chitengo cho chikwiza pa ukubadima, sona akwiza ukubalongoza ku mbwibi ya minzi aghabumi, sona u Chala akwiza ukupupula amansozi ukufuma mu maso ghabo."

Chapter 8

¹ Bo umwana wa Nang'onzi ighula ichifundikizyo cha nambala seveni, kumwanya kukaba mya ukwakulingana bo pendapo akabalilo. hafu ya awala. ² Po nkhalinga abandumi seveni bimilile pa nthanzi zya Chala, sona amapati seveni gha kapeghiwa ku kwabo. ³ Uwandumi uyunji akiza, ichililo ichakununkila icha golide, akimilila pa chighemo ichakununkila. ichakununkila chikapeghiwa ku kwache ukuti avipeleke poka ni nyiputo zya banthu abaswepu aba Chala pa chighemo ichakununkila icha golide panthanzi pa chitengo. ⁴ Ilyosi ilya kununkila_ninyiputo izya banthu abaswepu aba Chala_ akimilila panthanzi pa Chala ukufuma ku nyobe iya wandumi. ⁵ Uwandumi akasenda ichililo icha vyakununkila cho chikizula nu moto ukufuma ku chighemo. Po akachisumba pansi pa chisu, sona kukaba ukubuluma, ukubuluma kwa panandi panandi ukubala kwa tumesya, sona ni chindindindi. ⁶ Abandumi seveni bo bakaba na mapati seveni bakasenganya ukuti babalizizye. ⁷ Uwandumi wa bwandilo akaputa ipati lyache, sona pakaba invula ya mabwe nu moto ghugho ghonganite nu daba. bakatayila pansi pa chisuukuti ichabutatu chikochiwa bwaka, ichachitatu chamakomo chikochiwa, nisote lyonsi ilya gilini likochiwa. ⁸ Uwandumi uwa chibili akaputa ipati lyache, sona chimo chochikaba ngati chipili ichikulu chochikakanga nu moto chikasumbiwa mu nyanja. ubutatu bwa nyanja bukaba daba, ⁹ ichipeliwa ichachitatu ichipeliwa icha mu nyanja chikafwa, sona ubutatu bwa sitima bukakomanika. ¹⁰ Uwandumi wa chitatu akaputa ipati lyache, sona ulutondwa ulukulu lukawa ukufuma kumwanya, ukubala ngati lolukozyo, pabutatu bwa nsoko sona ni mbwibwi zya minzi. ¹¹ Izina lya lutondwa lya libaba. ubutatu bwa minzi bukiza libaba, sona abanthu abinji bakafwa ukufuma ku minzi gho ghakababa. ¹² Uwandumi uwa folo akaputa ipati lyache, sona nu butatu bwa lizuba likazima, ngati butatu bwa mwezi nu butatu bwa nthondwa. Po ubutatu bwabo bukan'amamuka chisi; ubutatu bwa musanya nu butatu bwa busiku butaka nu bwelu. ¹³ Nkhalinga, sona nkivwa inzanga yoyikabetanga pamwanya pa mutu yo yikakutanga na mazyu, aghakulu, mukosi, mukosi, mukosi, ku bo bakwikala pa chisu cha pansi, chifukwa cha mapati ghoghakasyalikila ukuti gha punthehakaba ukuti ghovwike na bandumi batatu."

Chapter 9

¹ Po uwandumi wa fayivi akaputa ipati lyache Nkhalinga ulutondwa lolukawa ukufuma ku mwanya. Ulutondwa lukapewa ichighulilo cha kuchibwina cha chisi ichikali. ² Akighula ichibwina cha kuchisi ichikali, ngati lyosi ilya muchibwina cha moto. Izuba ni mphepo vikafita ni lyosi lyakufuma mu chibwina, ³ Aba makantha bakafuma mu lyosi ukwiza pa chisu cha pansi, sona bakapewa amaka pachisu ngati bo bankhonya. ⁴ Vikabuziwa ukuti vitakanange nachimo pachisu ngati isote, pamo ichibyaliwachimo icha gilini pamo ikomo, Loli bene abanthu bo bate nichimanyilo cha Chala pa cheni chabo. ⁵ Vitakapeghiwa amazaza ghaku komela abanthu bala, Loli ukuti vibayinvwe imyezi fayivi. ulufundo lwabo lube ngati kubabwa kwa nkhyona nanthi aluma umunthu. ⁶ Mu masiku ghalanyene abanthu bazukulondanga infwa loli batazukuluyagha. bazukulonda hee ukufwa loli infwa yizukulubasamala. ⁷ Aba makantha bakaboneka ngati mphunda zyozisenganizye ukuya ku bulwe. Pa mitu yabo pakaba chimo ngati mphumphu ya golide, sona pamaso pabo pakaba ngati pa banthu, ⁸ Bakaba ni sisi ngati lya banakazi, na mino ghabo ghakaba ngati gha nkhalamu. ⁹ Vikaba ni vyakuchingila pachifuba ngati vya kuchingila vya chela, sona ichongo chamapapindo ghabo chikaba ngati chongo cha vingolo ni mphunda zikusamala ukuya ku bwite. ¹⁰ Bakaba nu tumisinda nu tubolela ngati twa bankonya; mu misinda mukaba amaka aghanangila abanthu pa myezi fayivi. ¹¹ Bakaba nu mwene uwa kubatangilila uwa chibwina cha chisi.

Izina lyache mu chihebeli akaba we Abaddoni, sona mu chi giliki akaba ni zina Apoliyoni.¹² Inthamyo iya bwandilo yamala. Linga! ukufuma pa iyi pakwiza inthamyo zibili.¹³ Uwandumi wa sikisi akalizya ipati lyache, sona nkhiwva amazyu ukufuma ku mphembe zya chighemo cha golinde zyo zikabikiwa pamaso pa Chala,¹⁴ Zikanena ku wandumi wa sikisi yo akaba ni pati, "Basatule abandumi folo bo baka pinyiwa palusoko ulukulu ulya yufuleti."¹⁵ Abandumi folo boba kasengania pakabalilo kalanyene, pisiku lila, umwezi ghula, nu mwaka ghula bakasatuliwa ukuti bakome uwabutatu uwa banthu.¹⁶ Inambala ya balwa bwite bobakaba pasizi pa mphunda bakaba tu handiledi sauzande nkivwa inambala yabo.¹⁷ Umu mo nkhalingila impunda mu chilota chane nabo bakakwelapo: Ivyapachifuba vyabo vikaba vichesamu, ivifitufitu sona vya yelo, imitu ya mphunda yikayana ngati ya nkhalamu, sona mu mulomo wabo mukafuma umoto, ilyosi, sona ni chilungula cha moto.¹⁸ Uwa butatu wa banthu akakomiwa ni vinthu vitatu ivi: umoto, ilyosi, ni chilungula cho chikafuma mu milomo yabo.¹⁹ Pakuti amaka gha mphunda ghakaba mumilomo yabo na mumisinda yabo pakuti imisinda yabo yikaba ngati njoka, zyozikaba nimitu yoyikabika ivilonda pa banthu.²⁰ Abanthu bonisi bo batakakomiwa ni vinthu ivi, batakalapa ku mbombo zyabo zyo bakabomba, pamo batakalapa pa kwiputa ivi mphepho sona ni vifwani fwani vya golide, siliva, nivvela, amabwe, na makomo ivinthu vyo vitangalinga, ukwivwa, pamo ukwenda.²¹ Pamo batakalapa ukukoma kwabo, kubulozi, ku bwamalaya bwabo, pamo na kumbombo zya bwivi bwabo.

Chapter 10

¹ Po Nkhalinga uwandumi wamaka akwiza pansi ukufumila kumwanya. Avwalikiwe ni bingu, sona pamwanya pa mutu wache pakaba upingopingo pamaso pakaba ngati lizuba sona ivinama vyache vikaba ngati mphanda zya moto.² Akivwa akabuku akanandi, ko kakighuka mu nyobe zyache. akabika ichinama icha ndyelo mu nyanja sona ni chinama chache ichamongo pa chisu.³ Akakolomoka na mazyu aghakulu ngati nkhalamu ya kubuluma. bo akalipa, ivyongo seveni vikanena umwakukwezya amazyu ghabo.⁴ Bo ivyongo seveni vyanena umwakukwezya, nkhaba wakuti nsimbe, loli nkivwa amazyu ukufuma kumwanya ukuti, "sunga ichinsinsi cha vyo ivyongo seveni vinenite. utakasimbe pansi."⁵ Uwandumi yo nkhamulinga imilile pa nyanja sona pa chisu imikite inyobe yache ku mwanya. Akalapa kwa yo akwikala bwile na bwile,⁶ yo akapela kumwanya na vyonsi vyo vili kulanye, ni chisu na vyonsi vyo vilimo, sona ni nyanja na vyo vilimo, sona nu wandumi akanena, "kutakuzukuba sona ukuchedwa."⁷ Loli mwisiku lyo nanthi uwanthumi wa seveni ali pa pipi pakulizya ipati lyache, po ivyakuvwama vya Chala vizukufisyika ngati mazyu amiza gho ghakalumbililiwa na ba mbombo abagholona."⁸ Amazyu gho nkivwa ukufuma ku mwanya ghakanena sona kukwane: "Buka, senda akabuku ko kali munyobe izya wa ndumi yo imilile mu nyanja na pa chisu."⁹ Po nkhabuka ku wa nthumi nukumubuzya ukuti amphe akabuku akanandi. Akanena ku kwane, "Senda akabuku sona ukalye. inthi kapange ukuti munthumbo mwako mu babe, loli mu mulomo wako kazukunona ngati buchi,"¹⁰ Nkhasenda akabuku akanandi ukufumila mu nyobe zya wa nthumi nukukalya. kakanona ngati buchi mu mulomo wane, loli bo nakalya, mu nthumbo mwane mukanda pakubaba,¹¹ Po yumo akanena kukwane, " ubaghile u kunguluke sona ivya banthu abinji, ivisu, ivineno, sona nama bufumu."

Chapter 11

¹ Itete likapewa kukwane ngati kakomo ka kupimila. Nkhabuziwa, " Nyamuka upime i tempeli lya Chala sona ni chighemo, na bonisi bo bakwiputa mumo.² Loli utakapime umusolo gho ghuli panzi pa tempeli, pakuti ghupegiwe ku bakunzi. Inthi bakanyilile akaya akaswepu pa myiezi fote tu."³ Inthi mbape abakaboni bane babili amaka gha kulota pa masiku 1,260 ba wwiwe amasaka."⁴ Abakaboni aba gho makomo ghabili agha mafilu sona ni vyakwikazyapo inyali vibili vyovimilile panthanzi pa Mwene wa chisu.⁵ Nanthi yumo asala pakubavulazya, umoto ghukufuma mu milomo yabo nukubamala abalwani babo. Wensi yo angalonda pakubavulazya abaghile ukukomiwa munzila ngati iyi.⁶ Abakaboni aba bali namaka gha kwighalila ku mwanya umwakuti invula yitakawepo mu masiku gha bughonela bwabo. Bali namaka agha kung'anamula aminzi ukuba we daba sona nukuma ichisu ni chiswigho icha mutundu ghonsi po bangighana.⁷ Nanthi po biza bamalizia insimikizyo zyabo, ichinyamana cho chikufuma pansi pa chibwina chizukwanda ubwite nabo. azukuvipota sona nukuvikoma⁸ Imibili yabo yizukughona mu mbali mwa kaya akakulu (cho chimanyisyo cha Sodomu sona Igiptu) ko u Mwene akapamanthiliwa.⁹ Pamasiku ghatatu na hafu bamo ukufuma ku munthu wensi, umutundu, ineno, sona ichisu chizukulinga imibili yabo. batazukwitika ukuti ba babike mwi pumphu.¹⁰ Ku bobakwikala pa chisu bazukuhoboka sona nu kusekela. Bazukutuma ni vyabupi kwa weka nu yunji chifukwa cha ba ghonela babili bo bakavwalikiwa bo bakaba mu chisu.¹¹ Pisinda pa masiku ghatatu na kanandi umuyi wa bumi ukufuma kwa Chala ghuzukubinjila, sona bazukwimilila pa matamba ghabo. Ubogha ubukulu buzukubakola bonisi bo bazukubalinga.¹² Po bazukwivwa amazyu amakulu ukufuma ku mwanya nukunena ku kwabo, "Zakuno!" Po bazukubuka ku mwanya mwi bingu po abalughu bakubabona.¹³ Pa kabalilo kala kuzukuba ichindindi ichikulu, sona ichigabo cha teni chikuzukuwa. Abanthu seveni sauzandi bazukufwa ni chindindi abakupona bazukoghofiwa nukubika ubuchindamu kwa Chala uwa kumwanya.¹⁴ Umukosi wa bubili ghubukite. Linga! Umukosi wa butatu ghukwiza lunonyene.¹⁵ Po uwanthumi wa seveni aputa ipati lyache, sona amazyu amakulu ghakivwika kumwanya nukunena, "Ubumwene bwa chisu bwiza ku bu Mwene bwa Mwene witu u Kilisitu, sona inthi ize alaghile bwile na bwile."¹⁶ Po abasongo twente folo, bobakikala mu vitengo vyabo pa maso gha Chala, bakinama ivyeni vyabo pansi sona bakiputa u Chala.¹⁷ Bakanena, "Tukubika amapalo ku kwinu, Mwene Chala wa maka, yo aliko, sona yo akabako chifukwa wasenda amaka ghako aghakulu sona wanda pakulaghila"¹⁸ Amaluko gha kakalala, loli ubukali bwini bukiza. Akabalilo kafika ukuti abakufwa balongiwe sona ukuti

ubalipile abambombo ba baghonela na banthu abaswepu aba Chala, sona na bobakoghopanga izina linu, bonsi abasita kulondiwa na bapamwanya. Akabalilo kafika ukuti ubanange bonsi bo bakunanga ichisu." ¹⁹ Po inthempheli Iya Chala ku mwanya likighuka sona nibokosi Iya ndaghilo likaboneka mukasi mwa tempheli. Pakaba ukwaka kwatumesya, kubuluma, ukukwelana kwa vyongo, na kandindi, sona ni mphepo iyikulu iya mabwe.

Chapter 12

¹ I chimanyikwilo ichikulu chikaboneka ku mwanya: u mwanakazi avwete izuba, poka nu mwezi pansi pa vinama vyache sona ni mphuphu ya nthondwa twelovu pa mutu wache. ² A kaba ni nthumbo, po akalila nu bubavu bwa kupapa, pakutamiwa ukupapa umwana. ³ Po ichimanyikwilo ichinyabo chikaboneka ku mwanya: Linga! pakaba injoka iyikulu yo yikaba ni mitu seveni, sona nimphebe teni sona mu mitu mukaba imphebe seveni. ⁴ U musinda wache ghukapela nthondwa zitatu izya ku mwanya sona akayisumbila pa chisu. I njoka inyivwila yikimilila panthanzi pa mwanakazi yo akaba pa pipi pa kupapa, ukuti nanthi apapa asende umwana. ⁵ A kapapa umwana umwanalume, yo azukulamulila ivisu vyonsi ni nkholo iya chela. U mwana wache akapokiwa nu Chala ku chitengo chache, ⁶ Po u mwanakazi akasamalila ku nkholongo, ko u Chala akamusenganizya ubuyo bwache, ukuti asungiweko pa masiku 1,260. ⁷ Po kukaba ubwite ku mwanya. U mikayelo na banthumi bakalwa ni njoka, sona injoka na banthumi bache bakalwa. ⁸ Loli injoka yitakaba namaka nkhanu ukuti yipote ubwite, Po kutakaba amalalo sona kumwanya aghache nabanthumi bache. ⁹ I njoka inkhulu yo iyakale yikwiziziwa ukuti we Satana, akapusika ichisu chonsi ichapansi akasumbiwa pa chisu poka nabanthumi bache bakasumbiwa poka nawe. ¹⁰ Po nkhiwama amazya amakulu ku mwanya: " Po bwiza ubupoki namaka sona ni chinamwene cha Chala wutu, sona namazaza gha Kilisitu wache. Pakuti asumbiwa pansi we akabasusya aba wamwitu, yo akabasusya pamaso gha Chala wutu umusanya, nu busiku. Ba kamupota ni daba Iya mbelele na mazyu gha lusimikizyo, Pakuti bata kaghana imyoyo yabo nukufwa bwaka. Polelo sekelela, we mwanya na bonsi bobakwikalako! Loli nthamyo ku chisu sona, nakunyanja, chifukw u satana isikila pansi ku kwini! izwile nu bukalale ubukulu chifukwa ali naka balilo kakuchepa! ¹³ Bo injoka yamanya pakuti ya sumbiwa pa chisu, yikamulondalonda umwanakazi yo aka papa umwana umulumendo. ¹⁴ Loli umwanakazi akapeghiwa amapapindo ghabili agha nzwanga ukuti abukile ku malo gho akapeghiwa mu nkholongo. agha ghaka malo gho inthi asungiweko, pakabalilo, mutubalilo sona akabalilo akanandi ukufuma pamaso pa njoka. ¹⁵ I njoka yikakupula aminzi ukufuma mu mulomo wache ngati lusoko ukuti yipange aminzi aghinji gha mupyele. ¹⁶ Loli ichisu chikamwawwa umwanakazi. ichisu chikighula umulomo nu kumila ulusoko lo injoka yikakupulila ukufuma mu mulomo wache. ¹⁷ Po injoka yikakalipila umwanakazi yikabuka nukusengeniya ubwite nu lunyungu lwache lonsi, bo bakwivwila indaghilo zya Chala sona baku simikizya izya yesu. ¹⁸ Po injoka inyivwila yikimilila pa musesenga wa mumbali mu nyanja.

Chapter 13

¹ Po nkhalanga ichinyamana chikufuma mu nyanja. chili ni mphebe teni sona ni mitu seveni. Pa mphebe zyache pakaba imphebe teni, sona pa mitu yache pakaba amazina gha musamu. ² I chinyamana cho nkhalanga chikaboneka ngati we nzyela. ivinama vyache vikaba ngati we nzyela, ni milomo yache yikaba ngati milomo ya nkhalamu. I nyivwila yikachipa amaka ghache, ni chitengo chache, sona na mazaza gha bulaghili ubukulu. ³ Umutu ghoka uwa chinyamana ghukaba ni nkholo, (chilonda) loli inkholo yila yikapola. I chisu chosi chikaswigha nu kuchikonka ichinyamana. ⁴ Bakayiputa injoka, pakuti yikachipa ubulaghilili ichinyamana. Ba kachiputa sona nichinyamana, nukunena ukuti "Wewenu yuyo ali ngati chinyamana?" sona "Wewenu yo angalwa nacho?" ⁵ I chinyamana chikapeghiwa umulomo uwakuti chinganena amazya agha kwitunvwa, sona na ghamusamu. chikapeghiwa imbombo ya bulaghilili pa myezi fote thuu. ⁶ Po ichinyamana chikighulanga umulomo wache nukunena ukumusamula u Chala nu kusamula izina lyache, nu buyo bo akwikala, sona nabonsi bo bakwikala ku mwanya. ⁷ I chinyamana chikitikiziwa pakulwa ubwite na banthu aba swepu aba Chala nu kubapota. sona , amaka gha kapewa ku chicho pa mwanya pa mitundu, abanthu, ineno, sona ni visu. ⁸ Bonsi bo bakwikala mu chisu bazuku chibungulukila , wensi yo izina lwache litasimbiwe, ukufuma pakupeliwa kwa chisu, mu buku Iya bumi, lilyo likwimilila u Mwana wa na ng'onzi yuyo yo aka komiwa. ⁹ Nanthi yo ali namakutu, leka ivwe. ¹⁰ Nanthi yo abaghile ukuya ku buzya, ko kubuzya ko azukuya. Nanthi yo abaghile ukukomiwa ni chipeni, nichipeni chilanye azukukomiwa. Kuno kuli ulwito lwa bololo mukwipa sona aba bwanaloli abanthu ba Chala abaswepu. ¹¹ Po Nkhalanga sona ichinyamana ichinji chikwiza pa chisu, chikaba ni mphebe zibili ngati we na ng'onzi, sona chikanena ngati njoka. ¹² Chika langizya amaka ghonsi agha chinyamana cha bwandilo muka bonekele kache, sona chikapanga ichisu na bonsi bobakwikalamo nukuchifungamila ichinyamana ichabwandilo cho inkholo yache yikapola. ¹³ Chikapanga iviswigo ivikulu. Chikapanga umoto ukufuma ku mwanya ukwiza pansi pa nthanzi pa banthu. ¹⁴ Mu vimanyikwilo vyo chikapewa amaka mumalo mwa chinyamana, chikabatamanthizya bonsi bo bakikala pa chisu, nu kubabuzya ukuti bapange ichifwani cha chinyamana cho chikavulaziwa ni chipeni, loli chi chili chili nu bumi. ¹⁵ Chikitikiziwa ukupa umuyi ku chifwani cha chinyamana ukutu ichifwani chope chinene nukupangisya bonsi bo bakukana ukuchibungulukila ukuti bakomwenge. ¹⁶ Chikababonvwa pa maka, uwamusita kulondiwa na yo abaghile, umukabi nu mupina, umusatuke mu kapolo, ukuti ba bikiwe ichidindo ku nyobe yabo iya ndyelo pamo pa cheni. ¹⁷ Patakaba pakuti ungaghula olo ukughuzya mupaka ube ni chidindo cha chinyamana, cho inambala yikwimilila izina lyache. ¹⁸ U lwito ulu lwa mahala. Nanthi wensi yo angalinga, leka abelengele inambala ya chinyamana. Pakuti yo

namnbala ya munthu. I nambala yache we 666.

Chapter 14

¹ Nkhalingisya nu kulinga ing'onzi yimilile pi pili lya ziyoni. Poka na yuyo bakaba 144,000 bo bakaba ni zina lyache sona ni zina lya Baba wache pa cheni chabo. ² Nkhivwa mazyu ukufuma ku mwanya ghakivwika ngati ku buluma kwa minzi aminji sona nu kubuluma ukukulu. I chongo cho nkhivwa chikaba ngati abalizya mapati bakulizya amapati ghabo. ³ Bakimba ulwimbo ulupya panthanzi pa chitengo sona na panthanzi pa vipeliwa ivyabumi folo na pabasongo. Nayumo yo akamanyila ulwimbo loli bene mu 144,000 babo bo bakaghuliwa ukufuma pa chisu. ⁴ Bano bo bene bo batakinazyapo na banakazi, pakuti bakisunga bene akiza ku buhule. Bo bano bo bakukonka umwana wa ng'onzi konsi ko akuya. Aba bakapokiwa ukufuma pakasi pa banthu ukuba chikomwa chabwandilo kwa Chala sona na ku ng'onzi. ⁵ Ubu myansi butakaghiwamo mumilomo yabo; chitalipo nachimo ichakubasuysa. ⁶ Nkhalinga uwanthumi akughuluka pakasi pa phepo, yuyo ali na mazyu agha bwile na bwile agha kulumbilila ku bo bakwikala mu chisu mu visu vyonsi, ku luko, ku neno, na ku banthu. ⁷ Akitizya nizyu ilikulu "Oghopa u Chala sona mupe ubuchindamu. Pakuti akabalilo ka bulongi kafikite. Mu bungulukile yuyo, yo akapela ku mwanya, ni chisu, ni nyanja, sona ni mbwibi ya minzi." ⁸ Uwanthumi uyunji_ u wanthumi uwabubili akakonka, akati, Awa, Awa we Babeloni umukulu, yo akapusika abanthu ba mitundu yonsi pakungwa ubwalwa mu vinyonywa ivibibi." ⁹ Uwanthumi uyunji_ uwabutatu uwanthumi akabakonka akanena nizyu ilikulu, "Nanthi yumo akubumguluka ku chinyamana ni chifwani chache sona nukupokela ichimanyikwilo pa cheni chache pamo pa nyobe, ¹⁰ azukungwa sona ubwalwa ubwa bukali bwa Chala, ubwalwa bo bakusizye mwa komeji ubusita kusungulusya mu bukalale bwache. U munthu yo angwa akwiza pakufundiwa nu moto wa sulefuli panthanzi pa ba nthumi aba swepu aba Chala sona panthanzi pa na ng'onzi. ¹¹ I lyosi lya lufundo lwabo likubukilila bwaka bwile na bwile, sona bate nukutuzya kwa mu sanya pamo ubusiku_ aba aba bungulukila ichinyamana sona ni chifwani chache, sona nawensi yo apokela ichimanyilo cha lizina lyache. ¹² Ulu lo lwito lwa bo bakujimbilila nu bololo bwa banthu abaswepu aba Chala, boni bo bakusunga indaghilo zya Chala nu lusubilo lwabo mwa Yesu." ¹³ Nkhivwa izyu likufuma ku mwanya likuti, "simba ichi: Basayiwa abakufwa bo bakufwila mwa Mwene." " Naloli," umuzimu ghukunena, " pukuti ba kutuzya ku mbombo zyabo, pakuti ivya kubomba vyabo vikuzukubakonka." ¹⁴ Nkhalinga, sona kukaba ibingu iliswepu. ikalite mukasi mu bingu ngati mwana wa munthu. Akavwala i mphuphu ya golide ku mutu wache sona ni chigwangwa ichakukola nkhanu mu nyobe zyache. ¹⁵ U wanthumi uyunji akiza ukufuma mu tempheli sona akitizya na mazyu aghakulu kwa yuyo akikala pi bingu: Senda ichigwangwa chako anda pa kwinula. Pakuti akabalilo ka kwinulila kafika , nukuti ivi byalwa vya mu chisu vyacha." ¹⁶ Po yumo yo akikala pa bingu akasumba ichi gwangwa pa chisu, sona ichisu chikavuniwa. ¹⁷ Uwanthumi uyunji akafuma panzi ukufuma mu tempheli ku mwanya; wepe akaba ni chigwangwa ichakukola. ¹⁸ Uyunji sona uwanthumi akafuma panzi mu chighemo chvya kununkila, yo ali nu bulaghilili pa moto. Akitizya nizyu ilikulu kwa yuyo yo akaba ni chigwangwa ichakukola , "Senda ichi gwangwa chako sona bunganika ivibunga ivya magelepusi ukufuma muvikomwa vya chisu, pakuti amagelepusi ghabo ghatona," ¹⁹ Uwanthumi akasumba ichi gwangwa chache pa chisu nu kubunganika ivikomwa vya magelepu vyo vikavuniwa pa chisu. Akavisumba mu chibwina ichikulu ichakukamilamo amaphesya icha bukali bwa Chala. ²⁰ I chakukamilamo amaphesya bakachikumba kunzi kwa kaya akakulu, sona nu daba akakupuka ukufuma mumo ukuchila ubutali bwa phunda amamitala 1,600.

Chapter 15

¹ Po Nkhalinga ichimanyikwilo ichanyabo ku mwanya, ichikulu ichaku hobosya: Kula kukaba aba nthumi seveni bo bakaba ni vilaghi seveni, vyo vilaghi vya bumalilo, pakuti na vivyo ubukalale bwa Chala bwaya pa kumala. ² Nkhalinga vyo vikaboneka ukuba ngati nyanja ya magalasi ukonganikila nu moto. Bo nimilile mu mbali mu nyanja ku babo bobakaba ukuti bapota ichinyamana poka ni chifwani chache poka ni nambala yo yikwimilila izina lyache. Ba kakola amapati ghagho ghakapewa ku kwabo nu Chala. ³ Bakimanga ulwimbo lwa mozesi, umubombi wa Chala, sona nu lwimbo lwa na ng'onzi: "Vikulu sona ni vyakunozya zyo mbombo zyako, Mwene Chala wa Maka. imbombo nu bwanaloli zyo zila zinu, Mwene wa visu vyonsi. ⁴ Wenu yo atangize akoghope uwe, Mwene, sona nukutunvya izwi lwako? Pakuti uwe we mwene we muswepu. I visu vyonsi vizukwiza nu kukwiputa panthanzi pako chifukwa ubugholosu bwa mbombo zyako bwa vumbukwa." ⁵ Pisinda pa vinthu ivi Nkhalinga, sona i tempheli likaba ni tenti lya bukaboni likughuka ku mwanya. ⁶ Kunzi kwa malo aghaswepu kukiza aba nthumi seveni bakakola iviswigho seveni. vikavwala iviswepu, ivyakumekuka sona nabalamba ba golodi ukuzungulila mu vifuba vyabo. ⁷ Weka wa vya bumi folo akabapa aba nthumi seveni utundendo seveni utwa golide twizwile mumo nu bukali bwa Chala, yuyo aliko bwile na bwile. ⁸ I tempheli likizula ni lyosi ukufuma ku bu chindamu bwa Chala ukufuma mu maka ghache. Nayumo yo anginjilamo mupaka iviswigho seveni ivya ba nthumi vyamalizika.

Chapter 16

¹ Nkhivwa izwi ilikulu likwitizya ukufuma mu tempheli sona likanena ku ba nthumi seveni, "Buka mukupulile pachisu cha pansu ivibekete seveni ivya bubukali bwa Chala." ² U wa nthumi uwa bwandilo akabuka nu kukupulila ichibekete pa chisu; ubukali nu bubavu bwa vilonda bukiza pa banthu bo bakaba ni chifwani cha chinyamana, boni bo bakachiputa

ichi fwani chache.³ U wa nthumi uwa bubili akakupulila ichibekete chache mu nyanja. yikang'anamuka aba we daba, ngati we daba munthu umufwe, sona icha bumi chonsi mu nyanja chikafwa.⁴ U wanthumi uwa butatu akakupulila ichibekete mu nsoko na mubwibi zya minzi, po ghakang'anamuka we daba.⁵ Nkhivwa u wanthumi wa minzi akuti, "We mugholosu_ yo aliko sona yo akabako, umuswepu_chifukwa ulongite kale ivinthu ivi.⁶ chifukwa baka kupulila udaba wa banthu aba Chala aba swepu sona na baghonela, mwabapa udaba ukuti bangwe; ivi vyovyo vikabenelela."⁷ Nkhivwaku chighemo ku kukunena, "Naloli Mwene Wa maka, ubulongi bwako bwa bwanaloli sona bwa bugholosu."⁸ U wanthumi wa folo akakupulila ichibekete chache pi zuba, sona likitikiziwa ukuti lyoche abanthu nu moto.⁹ Po bakochiwa ni chilungula, sona baka lisamulanga izina lya Chala, yuyo ali namaka pa mwanya pa vipeliwa vyonsi ivi. Batakalapa pamo nukumupa yuyo intchindi.¹⁰ Po uwanthumi wa fayivi akakupulila vyo vikaba mu chibekete pa chitengo cha chinyamana, po ichisi chikabawila pa chinamwene chabo. Bakasyola indimi zyabo chifukw cha bubavu.¹¹ Bakamusamula u Chala wa ku mwanya chifukwa cha bubavu sona ni vilonda, sona bachili bakukana ukulapa pa vyo bakabomba.¹² U wanthumi wa sikisi akakupulila vyo vikaba muchibekete mu lusoko ulukulu, yufuleti. aminzi ghache ghaka kamuka ukuti yinoziwe inzila ya bamwene bo bakufumila kubufumilo bwi zuba.¹³ Nkhalinga imizimu yitatu iyi bibi yo yikaboneka ngati boba chula yikufumila mu milomo ya njoka, ya chinyamana, sona nabaghonela aba myansi.¹⁴ Pakuti yo mphepo ya mizimu iyi bibi yo yikupela ivimanyikwilo vya viswigo. yikabuka kunzi ku ba mwene ba chisu chonsi ni chifukwa cha kubunganika poka ku bwite bwa lisiku ilikulu nkhanu ilya Chala wa maka.¹⁵ ("Linga! Une nkhwiza ngati mu nkhangungu! musayiwa yuyo alimaso, yo akusunga ivyakuvwala ukuti atakuzukwenda nkule nukuti batakize ba mulinge akabele ka kukozya insoni.")¹⁶ Bakiza nabo poka pamalo gho ghakitiziwa ukuti Amageddoni mu chihebeli.¹⁷ Po uwanthumi wa seveni akakupulila vyo vikaba muchibekete pa mphepo po izwi ilikulu likiza ukufuma mu tempheleli sona ukufuma ku chitengo, likati, "vyabombiwa!"¹⁸ Po kukaba ukubala kwa tumesya, kujilimisa, nukubuluma, ni chindindi ichakoghofya_ichindindi ichikulu nkhanu cho chitachitikite lumo mo abanthu bakabelapo pa chisu, po ichikulu chikaba cho chindindi ichi.¹⁹ Po akaya akakulu kakagabiwa patatu, sona nu twaya twa mitundu tukamongoliwa. Po uChala akakumbukila u Babeloni umukulu, sona akachipa ichikaya u lubako lwa kwizula nu bwalwa bo bukapangiwa ukufumila ku bukali bwache.²⁰ I chisu chonsi icha paminzi chikazimatila, sona ama pili ghatakaghiwa nakumo.²¹ A mabwe amakulu, ghakanyamula ubungwamu bwa talenti, ghakafuma ku mwanya nukuwa pabanthu. Bakamusamula u Chala chifukwa cha chifwanikizyo cha gehena pakuti chikaba chibibi.

Chapter 17

¹ Weka mwa banthumi bo bakanyamula ivibekete seveni bakiza nukunena nune, "Za, nkhuza kulangizya ukususiwa kwa malaya umukulu nkhanu yo ikaite mu minzi aghinji nkhanu,² yuyo yo aba mwene ba pa chisu baka hula nawe, sona nu bwalwa bwa bu hule bwache abakwikala pa chisu baka kolwa nabo."³ Po uwanthumi akanyamulila kubutali mu muzimu ku nkholongo, sona nkhalinga umwanakazi ikalite pa chinyamana ichichesamu chicho chizwile nia mazina agha nthusi. I chinyamana chikaba ni mitu seveni sona ni mphepe seveni.⁴ U mwanakazi akavwala amalaya agha pepo sona aghachesamu sona akayaniwa nu golide, na mabwe agha langala, sona nu bwambo, akakola munyobe zyache u lubako lwa kwizula nu golide wa vinthu vyakufita sona ni vibibi ivya bwamalaya bwache.⁵ Pa cheni chache pakasimbiwapo izina lya likaba niching'anamulo ichakufisiwa: "Babylon umukulu, u mama wa bwa malaya ni vinthu vyakufita pa chisu cha pansu."⁶ Nkhalinga ukuti umwanakazi akolizye nu daba uwa banthu abaswepu aba Chala sona nu daba wabobakakomiwa pa chifukwa cha Yesu. Bo namulinga, nkhaswigha hee.⁷ Loli u wanthumi akanena kukwane, "Choni cho ukuswigha? Inthi nkhanganyane iching'anamulo ichakunuswefu icha mwanakazi sona nizya chinyamana chochimunyamwile, i chinyamana cho chili nimitu seveni sona ni mphepe teni.⁸ I chinyamana cho mukachilinga chikabapo, loli ulu chitakuboneka, llelo po chikwiza pakufuma sona mu chibwina ichitali nukuya kukunangika. Bonsi bo bakwikala mu chisu, bonsi bo amazina ghabo ghata simbiwe mu buku lya bumi ukufuma pa bwandilo bwa chisu_ba kwiza pa kuswigha pobachilinga ichinyamana, chifukwa akabapo lumo, po ulu nayumo, sona inthi akize.⁹ Apa pakulonda inyinong'ono iy mahala. I mitu seveni gho mapili seveni gho u mwanakazi ikalitepo.¹⁰ Pali sona aba mwene seveni. Aba mwene fayivi bawile, weka alipo sona abanji bachili pakwiza, po nanthi iza, akuzukwikala akabalilo kanandi.¹¹ I chinyamana cho chikabapo lumo, po ulu nachimo, loli we mwene wa eyiti. Yuyo akwimilila bala seveni sona akuya ku kupyutiwa.¹² I mphepe teni zyo ukazilinga boba mwene teni bo bachili bata pokelite ichinamwene, loli bakwiza ukupewa ubulamulili ngati bo ba mwene mu awala lyoka poka nichinyamana.¹³ Izi zya nyinong'ono yoka, sona bazukupa amaka ghabo nu bulamulili ku chinyamana.¹⁴ Bazukulwa ubwite nu nang'onzi. Loli unang'onzi azukubapota chifukwa we Mwene wa bamwene sona we Malafyale wa ba nyafyale_sona bonsi na yuyo bitiziwa, basaliwa, sona basubaliwa."¹⁵ U wanthumi akati kukwane, "A minzi gho ukaghalinga, gho umalaya yula ikalitepo, bo banthu, magulu, mitundu, sona ni ndimi.¹⁶ I mphepe teni zyo mukazilinga_zila sona ni chinyamana vizukumubenga umalaya. Vizukumusobezya nukuba nkhole, vizukulya umubili wache, sona vizukumocha wensi nu moto.¹⁷ Pakuti u Chala abikite mu myoyo yabo ukuti vibombe ubwighane bwabo pakuvipa amaka ukuti vilamule ichinyamana mpaka amazwi gha Chala gha fisiwe.¹⁸ U mwanakazi yo ukamulinga ko kaya akakulu ko kali nu bulaghilli pa bamwene ba pachisu."

Chapter 18

¹ Pisinda pa vinthu ivi Nkhalinga uwa nthumi uyunji akwiza pansu ukufuma kumwanya, Akaba na mazaza aghakulu,

sona ichisu chikabala nu buchindamu bwache. ² Akitizya na mazyu aghakulu, ukuti Awa, awa u Babeloni umukulu! Aba we buyo bwa kwikalamo ivimphepo, umwakusamalilamo umuzimu ghuli ghinsi ughubibi, sona umwakusamalilamo ichiyuni chonsi ichibibi sona ichtamye. ³ Pakuti ivisu vyonsi vingwile u wayini wa bunyali bwache. A bamwene ba chisu bakahula nawe. A bakughuzya bamu chisu baba bakabi chifukwa cha maka gha nyinong'ono zya bwikazi bwache." ⁴ Po nkhiwwa sona amazyu aghanyabo ukufuma ku mwanya ukuti, "fumamo mu mwache, banthu bane, ukuti mutakagabane nawe mu mbibi zyache, sona nukuti mutakize mupokele nayimo mwa ndwala zyache. ⁵ I mbibi zyache zizula mpaka na kumwanya sona U Chala akumbuka ivyakubombiwa vyache ivibibi. ⁶ Munyosezye ngati mo wepe anyosezya aba nyabo, sona munyosezye kabili ngati mo wepe abombile; mu lubako onganizye, onganya kabili ukuyana nawe. ⁷ Pakuti i kwezizye mwene nu kwikala umwakufwasa, mupe ubuyinvi nu bubavu. Pakuti akunena mumoyo wache ukuti, 'Nikalite ngati ne Mwene; Te nemufwilwe, sona tengalingepo ukulila.' ⁸ Polelo mwisiku lyoka inthamyo zyache zizukwiza: infwa, ukulila, sona ni nzala. Azukukupya nu moto, pakuti u Mwene u Chala wamaka, sona weyo mulongi wache." ⁹ A ba mwene ba pa chisu bo bakabomba nawe ubwamalaya sona nukufuma mukumanyisiwa poka nawe bazukulila sona nichitima papache po bazukulinga ilyosi pakupya kwache. ¹⁰ Bazukwimilila pabutali, nubogha bwa kulila kwache, ukuti, "Thamyo, thamyo ku kaya akakulu, Babeloni, akaya kamaka nkhan! pakuti mukabalilo kakuchepa ulufundo lwako lwafika." ¹¹ Abakughuzya bamu chisu bakumulilila nuku syumula amasozu pakuti nayumo yo akughula ivyakughuzya vyabo na weka ¹² mubakughuzya u golide, siliva, amabwe aghiza, imilembo, imyenda iyiza, pepo, siliki, ivichesamu, nivyakununkila ivya luko lonsi, nu tunthu tonsi to tufumile ku mino gha nzovu, nu tunthu tonsi to tupangiwe kufuma kwi komo iliza, ichela, sona na ku mabwe, aghapala, ¹³ nu cinnamon, ivilungo, ivyakununkila, nu myrrh, frankincense, bwalwa, mafuta, ubusu ubwiza, upamba, ing'ombe ni ng'onzi, impunda, vingolo sona nimbili, sona nabambombo ni mizimu ya banthu. ¹⁴ I chikomwa cho ukachilonda na maka ghako ghonsi chafumako ku kwako. U kufwasa kwako konsi nukuboneka akiza kwamala te ukavyaghe sona. ¹⁵ Aba kughuzya ukatundu uyu bo bakaba bakabi mu bwithane bwache bazukwimilila pabutali nawe chifukwa cha bogha bwa kukuta kwache, ukulila nu kukolomoka nkhan. ¹⁶ Bazukunena, "Nthamyo, nthamyo ku kaya akakulu ko kavwete imyenda iyiza, iya pepo, iyichesamu, sona nayo yikapangiwe nu golide, ivibangili iviza, sona nimilembo! ¹⁷ Mukabalilo akanandi ivyuma vyonsi vila vyaba chibolya," umutangilili wensi uwa ngalaba, umutangilili wa pa minzi, nababombi, sona nabonsi bo bakwikala ubumi bwa mu nyanja bakimilila pabutali. ¹⁸ Ba kalila bo balinga ilyosi lyache bo akupya. Bakanena, " Kaya buli ko kali ngati kaya akakulu?" ¹⁹ Bakataya ulufumbi mu mitu yabo nu kulila nkhan, bakakolomoka nukulila, Nthanyo, nthamyo ku kaya akakulu kako wensi yo akaba ni ngalaba pa nyanja nukuba mukabi ukufumila ku kwache pakuti mukabalilo akanandi chaba chibolya." ²⁰ Hoboka papache, kumwanya, umwe mwebanthu abaswepu na batumiwa sona nabagholona, pakuti u Chala iza nu bulongi bwinu papache!" ²¹ U wanthumi wa maka akanyamula mu mwanya ibwe lyolili ngati lwala ulukulu nukutayila mu nyanja, "munzila ngati iyi, Babeloni, akaya akakulu, azukutayiwa pansu nukuvulungania sona te akaboneke sona. ²² Ichongo chabobakuputa amapati, abimbi, bo bakulizya ivisekese, sona nabalizya mapati batazukwivwika nayumo mu mwinu. Nayumo umuloli uwa luko uwazukwaghiwa mu mwinu. Nichongo cha chigayo techikivwike nachimo mu mwinu. ²³ U bwelu bwa koloboyi butazukubala sona mu mwinu napo panandi. Amazyu gha wakusendwa nu wa kusenda ghatazukwivwika sona mumwinu napanandi. pakuti abakughuzya binu bakaba bo bana ba bamwene ba chisu, po ni visu vinu vikapusikiwa na balozi. ²⁴ Mu mwache udaba wa ba ghonela sona na banthu ba Chala abaswepu akaghiwamo, sona nu daba wa bonsi bo bakakomiwa pa chisu."

Chapter 19

¹ Pisinda pa vinthu ivi nkhiwwa ichongo cho chikivwika ngati kukolomoka kwa banthu abinji ku mwanya bakuti, Hallelujah. ukupokwa, ubuchindamu, sona namaka viwe kwa Chala witu. ² U bulongi bwache bwa bwanaloli sona bughololu, pakuti alongite kale umalaya usongo yo akakomania ichisu nu bwa malaya bwache. Anyosya udaba wa bazya bache, pa nyobe yache." ³ Bakanena ilyabubili: "Hallelujah! Ilyosi likafuma ku kwache bwile na bwile." ⁴ Abasongo twente folo ni vilengiwa vya bumi folo vikawa pansu nukumwiputa u Chala, yuyo akikala pa chitengo. Bakanenanga, "Amen. Hallelujah!" ⁵ Po amazyu ghakiza ukufuma ku chitengo, ghakunena, "Munthunvwe u Chala witu, mwebonsi mwe bazya bache umwe mwe mu kumoghopa, mwensi mwe mu takulondiwa na bamaka." ⁶ Po nkhiwwa cho chikivwika ngati mazyu aghakulu gha banthu abinji, ngati kupoma kwa minzi a ghinji, sona ngati ku neng'enia ukukulu ukwa chindindindi, ukuti Hallelujah! pakuti u Mwene wamaka, u Chala mulamuli wa vyonsi. ⁷ Zanga tusekelele nu kuhoboka sona nukumupa ubuchindamu chifukwa ulusekelo lwa sendwa ulwa nang'onzi lwafika, sona nu wakusenyiwa isengania kale. ⁸ Akitikiziwa ukuti avwale amalaya aghaswepu aghiza" (pakuti ubuswepu bukwimilila ubughololu bwa mbombo zya Chala ku banthu abaswepu). ⁹ Uwa nthumi akanena ku kwane, "Simba ivi: Basayiwa bo bitiziwe ku lusekelo lwa sendwa iya nang'onzi." Akanena sona ku kwane, "Agha mazyu gha bwanaloli agha Chala." ¹⁰ Nkhawa pansu pa vinama vyache nu kumwiputa yuyo, loli akanena ku kwane, U takabombe ivi! ne yumo wa mbombo poka nuwe na ba wamwinu bo bali nu lusimikizyo ulwa yesu. mwipute u Chala, pakuti ulusimikizyo lwa yesu gho muzimu wa bu ghonela." ¹¹ Po nkhalinga ku mwanya kwichule, sona nkhalingsiya kukaba impunda iyiswepu. weka yo akakwelapo akitiziwa mughololu sona wa bwanaloli. akulonga sona akupima ubwite mu bwanaloli. ¹² Amaso ghache ghali ngati moto wa kulilima, sona mu mutu wache muli impumphu izinji. Ali ni zina lya lisimbiwe mu mwache lya nayumo yo alimenye loli yuyo mwene. ¹³ Avwete u muvwalo gho ghu dwibikiwe mwa daba, sona ni zina lyache likwitiziwa izwi lya Chala, ¹⁴ Aba bwite bwa kumwanya ba

kamukonkezya pa mphunda iziswepu, bavwete amalaya aghiza aghaswepu, aghaswepu sona aghiza.¹⁵ Mu mulomo wache mukufuma ichipeni chochikwetehe cho akulasila ivisu, sona azukubalamula ni nkhome iya chela. Akinjila mu cho bakupangila uvinyo uwa bukalele bwa Chala wa maka.¹⁶ Ali ni zina lyo lisimbiwe pa muvwalo wache na pa mphamba: "Infumu ya ma Fumu sona Mwene wa ba Mwene."¹⁷ Nkhalinga uwanthumi imilile pi zuba. akitizya na mazyu amakulu ku viyuni vyonsi vyovikabeta pa nthanzi pache, "Zanga, bungana poka pakuti ulu sekelo ulukulu ulwa Chala."¹⁸ Zakuno mulye imibili ya ba Mwene, imibili ya bankhondo, imibili ya bamaka abanthu, imibili ya mphunda sona nabenzi, sona ni mibili ya banthu bonisi, bonisi bobasatuliwe na bo bapinyiwe, abasita kulondiwa sona naba maka."¹⁹ Nkhalinga ichinyamana sona na bamwene ba mu chisu poka na babwite babo. Bakabungana ukuti basenganie ubwite bwalwe nayo akakwela pa mphunda na babwite bache.²⁰ Ichinyamana chikakoliwa poka nu mughonela uwa bumyansi yo akapanga iviswigo pa maso ghache. Ni viswigo ivi akapusika bonisi bo bakapokela ichimanyikwilo cha chinyamana na bo bakachiputa ichifwani chache. Bonisi ba bili bakasumbiwa ba bumi mu chibwina cha nyanja ya sulefulu yo yikakanga.²¹ Bonisi bo bakasyala bakakomiwa ni chipeni cho chikafuma mu mulomo wa yo akakwela pa mphunda. Ivi yuni vyonsi vikalya imibili ya kufwa.

Chapter 20

¹ Po nkhalinga uwanthumi akwisika ukufuma kumwanya. akaba ni chighulilo chachindobozi, ni mphingwi izikulu mu nyobe zyache. ² Akakola ichinjoka, ichinjoka ichakale, yo we satana, sona akachipinya kwa myaka amasauzande, ³ Akamutayila muchibwina ichitali nkhanu, Akachighalila nukuchimatilila pa mwanya pache. Ivi vikaba ulu ukuti atakapusike sona ichisu mpaka amasauzande gha myaka yimale. Ukufuma apo abaghile asatulwe pa kabalilo akakuchepa. ⁴ Po nkhalinga ivitengo. bikalitepo babo bo bapeghiwe amaka gha kulonga. Po nkhalinga sona imizimu ya babo bakabadumula imitu chifukwa cha bukaboni pa vya yesu sona na mazyu gha Chala. Batakachiputapo ichinyamana pamo ichifwani chache, sona bakakana ukupokela ichimanyikwilo pa cheni na pa nyobe zyabo. bakaba nu bumi, sona bakaba poka nu yesu kwa myaka sauzande. ⁵ Mu bamo abakufwa bobakasyala batakaba nu bumi awe mpaka imyaka amasauzande yimale. Uku kokuziyuka kwa bwandilo. ⁶ Musayiwa sona mu swepu wensi yo asenditepo imbali mukuzyuka kwa bwandilo! Pa mwanya pa ichi infwa ya bubili yitenamaka. Inthi kukabe abaputi ba Chala sona na ba Kilisitu bazukuba poka nawe ku myaka amasauzande. ⁷ Nanthi imyaka amasauzande yafika kubumalilo, u Satana azukusatuliwa mu jele. ⁸ Azukuya kunzi pakupusika imitundu ku makona ghonsi folo agha chisu Gog sona nu Magog ukubabunganika poka pa bwite. Bazukuba bo binji ngati mutesenga wa ku nyanja. ⁹ Bakakwela ku mwanya pakupululila ichisu nukuzungulila amalalo gha abanthu ba Chala abaswepu akaya akaghaniwa. Loli umoto ghukiza pansu ukufuma ku mwanya nu kubocha bonisi. ¹⁰ Po usatana, yo akabapusika, akasumbiwa mu lusoko ulwa kwaka u sulefulu, ko ichinyamana sona na baghonela abamyansi basumbiweko. Inthi ku kabe ukubabwa kwa busiku nu musanya bwile na bwile. ¹¹ Po nkhalinga ubukulu bwa chitengo ichiswepu sona nayo akikalapo. Ichisu sona na kumwanya vikasamalapo pa nthanzi pache, loli kutakabako amalalo naghomo aghakuti bangaya. ¹² Nkhalinga abakufwa aba maka na basita kulondiwa-bimilile panthanzi pa chitengo, sona ama buku ghakaba ghakupukule. Po ibuku ilinji likaba likupukule i buku lya Bumi. Abakufwa bakalongiwa navyo vikasungika mu mabuku, umwakuyana ni mbombo zyabo. ¹³ Inyanja yikaleta abafwe bo bakaba mumo. infwa ni Hades vikaleta abakufwa bo bakaba mumwabo, po abakufwa bakalongiwa ukuyana na vinyo bakabomba. ¹⁴ Infwa sona Hades vikasumbiwa mu nyanja ya moto. Iyi yonfwa ya chibili inyanja ya moto. ¹⁵ Nanthi yo izina lyache litasimbiwe mu Buku lya bumi, atayiwe mu nyanja ya moto.

Chapter 21

¹ Po nkhalinga kumwanya ukupya sona ni chisu ichipya, pakuti ku mwanya ukupya ni chisu ichipya vimalite sona ni nyanja yitakabapo. ² Nkhalinga akaya akaswepu, uyelusalemu umupya, vyo vikafuma ku mwanya kwa Chala, ukwitendekezya ngati we nabwina yo akwitendekezya ukuya ku mulume wache. ³ Nkhivwa amazyu aghakulu ukufuma ku chitengo ghakuti, "Linga! Ubuyo ubwakwikalapo ubwa Chala buli mu banthu, sona akwiza ukwikala nabo. Bazukuba banthu bache, sona u Chala umwenecho akwiza ukuba nabo sona akwiza ukuba we Chala wabo. ⁴ Akwiza ukupuputa amasozi mu maso ghabo, kutazukuba sona infwa, pamo ukwilumbusya, pamo ukulila, pamo ububavu. Ivinthu ivyakale vimalite. ⁵ Yumo yo ikalite pa chitengo akanena, "Linga! Nkhupanga ivinthu vyonsi vipya,"Akati, "Simba ichi chifukwa amazyu agha ghabwanaloli sona ghakusubalilika." ⁶ Akanena ku kwane, "Ivinthu ivi vibombiwe! Une ne Alpha nu Omega, ku bwandilo na kubumalilo. Ku yumo yo ali ni nyota nkuzukumupa ichakungwa ichakusita u kughula ukufuma ku mbwibwi ya minzi aghabumi. ⁷ Yuyo yo apota akwiza ukupyana ivinthu ivi, sona nkwiiza ukuba ne Chala wache, sona akwiza ukuba mwana wane. ⁸ Loli ku bogha, abasita lwitiko, abapopo, abakukoma, abamalaya, abalozi, abakwiputa ivifwani, na bamyansi bonisi amalalo ghabo koku nyanja ya moto wa sulefulu Ubo bobobufwe bwa chibili." ⁹ Weka mu banthumi seveni akiza kukwane, yumo yo akaba nu tubigha seveni to twizwile ni viswigo ivyabumalilo seveni sona akanena, "Zakuno. Inthi mbabonesye unabwina, umwanakazi wa mwana wa Nang'onzi." ¹⁰ Po akanyamula une mu muzimu ukuya kuchipili ichikulu nkhanu nukundangizya akaya akaswepu Yelusalemu akwisika pansu ukufuma ku mwanya kwa Chala. ¹¹ UYelusalemu akaba nu buchindamu bwa Chala, sona ubwiza bwache bukaba ngati mabwe ghakung'anima, ngati libwe ilya ku nyazimila ¹² Chikaba chikulu nkhanu, ichibumba ichitali ni milyango twelovu, na banthumi twelovu pa milyango. Pa milyango pakasimbiwa amazina gha ma luko twelovu agha bana ba Isilayeli. ¹³

Kubufumilo bwi zuba kukaba imilyango yitatu, ku lulu kukaba imilyango yitatu, kuntende kukaba imilyango yitatu, na kubwingililo bwi zuba kukaba imilyango yitatu.¹⁴ Ulubumba lwa kaya lukaba na malufula twelovu, sona mu mwabo mukaba amazina twelovu aghaba tumiwa twelovu abana ba nang'onzi.¹⁵ Yumo yo akunena nune ali ni nkomo yo akupimila iyakupangiwa nu golide ukuti apime akaya, imilyango yache ni chibumba chache.¹⁶ Akaya kakabikiwa umwa kuyana; ubutali bwache bukayana bwaka nu bupapate. Akapima akaya ni nkomo iya kupimila, twelovu sauzande sitediya mu butali (ubutali bwache, ubupapate, ukukwezuya vikayana bwaka).¹⁷ Akapima sona ulubumba lwache, 144 cubitisi ubukulu nukupimika kwa munthu (ko sona kupima kwa banthumi).¹⁸ Ulubumba lukazengiwa na mabwe amaswepu sona nichikaya cha golodi umwiza, ngati li galasi iliza,¹⁹ Ulufula lwa chibumba lukazengiwa nu mutundu ghonsi uwa mabwe amiza. Ilya bwandilo likaba liswepu, ilya bubili likaba sapphile, ilya butatu likaba agate, ilya folo likaba emerald,²⁰ ilya fayivi likaba onyx, ilya sikisi likaba carnelian, ilya seveni likaba chrysolite, ilya eyiti likaba beryl, ilya nayini likaba topaz, ilya teni likaba chrysoprase, ilya leveni likaba jacinth, ilya twelovu likaba amethyst.²¹ Imilyango twelovu yikaba ni vyakwimilapo twelovu; umulyango ghoka ghukupangiwa ukufuma pa chakwimilila choka. Imisebo ya chikaya yikaba ya golide umuswepu, ngati galasi ilya kulangala.²² Nkhalinga ukuti mute itempheli nalimo mu chikaya, pakuti u Mwene u Chala U wamaka sona nu Mwana wa nang'onzi bobo tempheli lyache.²³ Ichikaya chitakalondangapo izuba pamo umwezi ukuti vi chibalile chifukwa ubuchindamu bwa Chala bukabalila papache, sona inyale yache mwana wa nang'onzi.²⁴ Umutundu ghukwiza ukwenda mu bwelu bwa chikaya, Aba mwene ba chisu inthi bakabike ubuchindamu bwabo kukwache.²⁵ Imilyango yache te yize yighaliliwe pakabalilo ka musanya, sona te kwize kube ubusiku.²⁶ Bakwiza pakuleta ubuchindamu sona umuchinzi ku mitundu yache,²⁷ Loli nachimo nachimo cho techiswepu ukuti chikinjile mula, pamo yumo yo akubomba ubupopo pamo ubumyansi, loli bene bo amazina ghabo ghasimbiwe mu Buku lya bumi ubwa mwana wa nang'onzi.

Chapter 22

¹ Po uwanthumi akandangizya ulusoko lwa minzi gha bumi, aghiza ngati mabwe ghakung'azimila. gha kisika ukufuma ku chitengo cha Chala sona ni cha nang'onzi ² pakasi pa nzila zya kaya. Imbali yoka iya lusoko kukaba ikomo lya bumi, likela ivikomwa twelovu ivya miyundu yonsi sona likwela ivikomwa vyache umwezi ghonsi. Amani gha likomo ghakupoza imitundu yonsi. ³ Tepakabepo sona ichighune. I chitengo cha Chala sona icha Mbelele inthi chibe mukaya akakulu, sona nabazya bache inthi baka mubombe yuyo. ⁴ Ithi bakachilinge icheni chache, sona izina lyache ithilikabe pa mphulilo zyabo. ⁵ Tekukabeko sona ubusiku; tepakalondiwe sona ubwelu bwa nyale pamo bwa lizuba chifukwa u Mwene Chala azukubala papabo ithi bakalaghile bwile na bwile. ⁶ Uwa nthumi akanena kukwane, "Amazyu agha ghakusubaliliwa sona gha bwanaloli. U Mwene, u Chala wa mizimu ya baghonela, atumite uwanthumi wache ukubalangizya abazya bache cho chikuya pakubombiwa lunonyene." ⁷ "Linga! Une inkhwiza lunonye! Musayiwa yo akwivwila amazyu agha bughonela gha mubuku ili." ⁸ Une, Yohani, ne yumo ne nkhiwva sona nu kulinga ivinthu ivi. Bo nivwa sona nabalinga, Nkhawa pansi muvinama vya wanthumi nukumwiputa yuyo yo akandangizya ivinthu ivi. ⁹ Akanena ku kwane, "Utakabombe ivyo! Une ne muzya munyankho poka nuwe, poka naba wamwinu abaghonela, sona nabonsi bo bakwivwila amazyu gha buku ili. Mwipute u Chala!" ¹⁰ Akanena kukwane, "Utakighalile amazyu agha bughonela bwa buku ili, pakuti akabalilo kali papipi. ¹¹ Wensi yo temugholosu, muleke apululizye ukubomba ubusita kugholoka. Wensi yo akubomba ivibibi, leka apululizye ukubomba ivibibi. Wensi yo akubomba ubugholosu, leka apululizye ukuboma ubugholosu. Wensi yo muswepu, leka apululizye pakubomba ubuswepu." ¹² Linga! Une inkhwiza lonsi ulu. Alalipilo ghane indinagho, ukumulipila wensi ukuyana ni mbombo zyo abombite. ¹³ Une ne Alpha sona ne Omega, ne wabwandilo sona wa bumalilo, ne bwandilo sona bumalizyo. ¹⁴ Basayiwa babo bobakuchapa inkhanzu zyabo ukuti bakabe nu mwabi wakulya ukufuma kwikomo lya bumi sona nukwingila mukaya akakulu ukwendela pamilyango. ¹⁵ Kunzi kuli imbwa, abalozi, abamalaya, abakukoma, abakwiputa ivifwani, sona na wensi yo aghanite nukubomba ubumyansi. ¹⁶ Une, Yesu, natuma uwanthumi wane ukuti asimikizye ku kwinu ivinthu ivi ku vipanga. Une ne musisi sona ne lunyungu lwa Davide, lutondwa ulwakubala ku ndabindabi." ¹⁷ U muzimu sona nu nabwina akuti, "Zakuno!" Leka yo akwivwa anene ukuti, "Zakuno!" Wensi yo ali ninyota, leka ize, sona Wensi yo akunyonywa ivi, Mleke mubusatuke abe na minzi agha bumi. ¹⁸ ¹⁹ Une nkhusimikizya ku wensi yo akwivwa amazyu gha bughonela bwa buku ili: Nanthi yo ongezuya, U Chala azukongezya inthamyio zyo zisimbiwe mu buku ili. Nanthi yo afumyiamo amazyu gha bughonela mu buku, U Chala inthi akafumyemo amalipilo ghache mwi komo lya bumi sona na mukaya akaswepu ko kasimbiwemo mu buku ili. ²⁰ Yo akusimikizya ku vinthu ivi akuti, "Naloli! Une nkwiza lonsi ulu." Amen! Zakuno, Mwene Yesu! ²¹ Ichisa cha Mwene Yesu chibe na mwebonsi. Amen!